Van: art 5 1-2e
Verzonden: 12 juni 2019 13:18
Aan: art 5 1-2e @Delft.nl'; art 5 1-2e @delft.n l'; art 5 1-2e @de nhaag.nl'; art 5 1-2e den haag.nl'; art 5 1-2e @middendelfland.nl'; art 5 1-2e @middendelfland.nl'; art 5 1-2e @ rijswijk.nl'; art 5 1-2e @r ijswijk.nl'; art 5 1-2e @rijs wijk.nl'; art 5 1-2e @schi edam.nl'; art 5 1-2e @s chiedam.nl'; art 5 1-2e s chiedam.nl'; art 5 1-2e a rdingen.nl'; art 5 1-2e @vla ardingen.nl'; art 5 1-2e @G emeenteWestland.nl'; art 5 1-2e GemeenteWest art 5 1-2e @eneco. com'; art 5 1-2e @rhdhv.com'; art 5 1-2e @r hdhv.com'; art 5 1-2e @rws .nl'; art 5 1-2e @h hdelfland.nl'; art 5 1-2e art 5 1-2e @rv o.nl) art 5 1-2e @rv o.nl)
Onderwerp: 3e sessie LdM: verslag op hoofdlijnen en gemaakte afspraken
Bijlagen: 20190603 Samenwerkingsovereenkomst en organisatie (3).pptx; 20190603 verslag op hoofdlijnen 3e LdM sessie.docx

Beste mensen,

Bijgaand verslag op hoofdlijnen van de 3e bijeenkomst LdM van vorige week maandag 3 juni.
De volgende bijeenkomst is gepland op **maandag 24 juni, 15.00 – 17.00 uur (provinciehuis Den Haag)**.
(vergaderverzoek hebben jullie reeds ontvangen)

Graag jullie aandacht voor gemaakte afspraken (**z.s.m. doch uiterlijk woensdag 19 juni**):

- (Concept-) SOK aan art 5 1-2e stu ren (ter verspreiding)
- (Concept-) side letter aan art 5 1-2e s turen (ter verspreiding)
- Doorgeven aa art 5 1-2e wie name ns gemeente/RWS/HHD/LdM CV/PZH deelneemt aan
  - projectgroep PIP/PCR
  - werkgroep communicatie
  - kennisdeling (doorgeven via laatste sheets ppt bij verslag)
- Aanvullen inventarisatie onderwerpen die in SOK/UO/anders geregeld kunnen / moeten worden (zie bijlage powerpoint)

Agenda voor 24 juni volgt nog.

Vriendelijke groet,

art 5 1-2e

Adviseur art 5 1-2e
Pro ergie transitie
06 art 5 1-2e
art 5 1-2e ozh. nl

Samenwerkings overeenkomst

Brainstorm onderdelen

Betaalbaarheid

- LDM: transportcapaciteit en prijs

- Alternatief niet meer dan anders
- Indexering
- Open net mits je eigen afnemers mee neemt
- Iedereen mag leveren tegen gelijk tarief
- ……..

- Side letter: warmteprijs, Korting op GJ, korting aansluitkosten
- Volloop risico
- Maximale winst percentages

Duurzaamheid

- Verduurzamen bronnen
- Niet verdringen lokale bronnen
- Leveringszekerheid
- Afname van warmte
- ……..

- Open net
- LDM of warmteleverancier
- Voorwaarden voor invoegen
- Verwijdering net na buitengebruik stellen
- Opstalrechten? Wat waar regelen? LoN heeft dit geregeld.

Ruimtelijke aspecten/ aansluitingsmogelijkheden

- WOS
- T-stukken
- ……..

- Lokale warmte netten aansluiten
- Beschikbare capaciteit van de leiding
- Verdeling capaciteit tussen gemeenten (bij schaarste)

Kosten Uitvoering

- Opstalrecht
- Vergoeding ambtelijke kosten
- Werkplek
- ……..

- Kosten verdeling (wie wat)
- Kosten provincie, vergoeding ambtelijke uren
- Startdatum SOK, uren ambtelijke inzet met terugwerkende kracht vergoeden

Compensatie

- Planschade
- Compensatie herstel groen
- ……..

- Reikwijdte SOK (anterieure overeenkomst)

Communicatie

- Informeren bewoners
- Rollen Afbakening
- ……..

Overlast

- Voorkomen overlast
- Verkeer
- ……..

Organisatiediagram (aanzet)

Namen contactpersonen	PIP/PCR	Communicatie	Kennisdeling (SOK, Uitvoeringsovk, aansluitvoorwaarden, side letter, raadsinformatie, …)
Schiedam			
Vlaardingen			
Delft			
Midden-Delfland			
Westland			
Rijswijk			
Den Haag			
Rijkwaterstaat			
HH Delfland			
LdM CV			
Provincie ZH			

Verslag 3e bijeenkomst "Leiding door het Midden, zoektocht naar rol van de gemeenten"

3 juni 2019, Provinciehuis, Den Haag

Aanwezig:
art 5 1-2e (Delft) art 5 1-2e (Den Haag), art 5 1-2e (Midden-Delfland), art 5 1-2e (Rijswijk), art 5 1-2e (Schiedam), art 5 1-2e (Vlaardingen), art 5 1-2e (Westland), art 5 1-2e (Provincie Zuid-Holland), art 5 1-2e (RWS), art 5 1-2e (HH Delfland), art 5 1-2e (procesadviseurs)
Vanaf 16.15 uur (agendapunt 4) art 5 1-2e (CV LDM), art 5 1-2e (RHDHV)

Agenda:

1. PIP / PCR
2. SOK / UOK
3. Organisatie van de samenwerking
4. ENECO / LDM: gesprek over projectorganisatie
5. Vervolgafspraken

Weergave van het gesprek op hoofdlijnen

<u>PIP/PCR</u>
Op 22 mei is een bestuurlijk overleg geweest tussen de LdM gemeenten, Provincie Zuid-Holland en CV LdM. De hoofdpunten hieruit worden toegelicht. Een afsprakenlijst van het BO wordt door art 5 1-2e oegezonden.

- PZH wil graag voor 1 juli 2019 een van B&W aan PZH gerichte brief waaruit commitment op start van een PIP en toepassen van de provinciale coördinatieregeling (PCR) blijkt; deze brief is vormvrij en kan dus ook een oplegger bij de raadsinformatiebrief zijn met vermelding van de uitkomst zijn;
- Met RWS en HHD wordt nog contact opgenomen om zelfde afspraak te maken over het meewerken aan het toepassen van de PCR (actie art 5 1-2e ;
- Delft en Vlaardingen waren niet aanwezig bij het BO: zij worden door PZH bijgepraat (actie art 5 1-2e);
- De planning is om de besluiten voor het PIP en de PCR (middels een Startnotitie) na de zomer aan GS en vervolgens aan PS aan te bieden;
- Doel is om met goede samenwerking zienswijze of andere procedures te voorkomen, wat niet wegneemt dat gemeenten die mogelijkheid (inspraak, zienswijze, beroepsprocedure) altijd behouden;
- Gevraagd wordt of een ruimtelijke procedure nodig is. Conclusie: wel nodig om ruimtelijk te waarborgen dat 'bovenop' leidingtracé niet gebouwd wordt of niet passend groen wordt aangebracht;
- Afbakening PIP/PCR: Doel is de ruimtelijke inpassing van de WOS'en T-stukken zodanig in het PIP te verwerken, dat het PIP later geen belemmeringen geeft, bij bijvoorbeeld vergunningverlening als dimensionering en plaatsbepaling WOS'en duidelijker is geworden.

Vergunningen voor de hoofdleiding en T-stukken zijn zaak LdM, vergunningen voor WOS'en zijn zaak warmteleverancier (b.v. Eneco).
- De eerste projectgroep PIP/PCR wordt gepland op 24 juni 2019 en vervolgens tot zomervakantie eens in drie weken. Na zomervakantie start uitvoering en gaat frequentie naar eens in de twee weken (actie art 5 1-2e ;
- Parallel start de werkgroep communicatie.

Samenwerkingsovereenkomsten
- Stand van zaken per gemeenten:
  - Den Haag werkt met LDM aan concept-SOK en sideletter. Stukken zijn 15-7 klaar voor bestuur. Bestuurlijk nog geen gelopen race. PIP moet nog naar Raad.
  - Midden-Delfland is vrij ver met SOK op basis van het stuk van Vlaardingen.
  - Delft is met SOK en PIP bezig. Gebruiken format van Vlaardingen als basis (95 % bruikbaar). T-stuk richting Westland speelt nog ivm bestemming.
  - Rijswijk Is bezig met SOK en laat deze extern toetsen. WOS is relevant bij PIP.
  - Schiedam is op dreef met SOK en PIP. Stuk van Vlaardingen vormt de basis.
  - Vlaardingen is ver met de SOK. Start nog met de sideletter. Is benieuwd naar de sideletter van Den Haag.
  - Westland wil graag een aftakking. Vraagstuk is waar precies en de aftakking komt over gebied Midden-Delfland.
  - HH Delfland is geïnteresseerd in de PIP ivm de vergunningverlening rondom watergangen en kunstwerken.
  - RWS is geïnteresseerd in de PIP ivm onderdoorgangen rijksweg A4, A20 en de ecopassage.
- De meeste gemeenten zijn in overleg met LdM CV al ver met een samenwerkingsovereenkomst (SOK). Gebruik is veelal gemaakt van voorbeeld LoN Vlaardingen en format LdM CV. Toewerken naar gezamenlijke SOK is derhalve achterhaald. Wel is er behoefte aan kennisdeling. Afgesproken wordt dat iedereen de concept-SOK toestuurt naa art 5 1-2e (art 5 1-2@ pzh.nl). Hij zorgt voor verspreiding.
- Diverse gemeenten werken daarnaast aan een side letter om afspraken te maken over zogenoemde 'aansluitvoorwaarden', compensatie en dergelijke. Ook deze concepten worden gedeeld (met dezelfde kennisdeel-groep, via art 5 1-2e . Planschade wordt geregeld in de Anterieure Overeenkomst tussen PZH en LdM, immers het PIP is het 'schadeveroorzakende' plan.
- In het kader van kennisdeling zijn de thema's verder geïnventariseerd die in een SOK, Uitvoeringsovereenkomst (UO) of side letter geregeld moeten/kunnen worden (zie bijlage, powerpoint). Hierover vindt in kader van kennisdeling een gedachtenwisseling plaats die in een volgende vergadering verder gevoerd wordt (vanwege tijdgebrek).
- Iedereen wordt gevraagd deze inventarisatie vanuit eigen praktijk en inzichten aan te vullen (zie bijlage).

Organisatie van de samenwerking
- Samenwerking is wenselijk op volgende onderdelen:
  - PIP/PCR
  - Communicatie (eerst proces en later de uitvoering)
  - Kennisdeling o.a. over SOK/UO/side letter, aansluitvoorwaarden e.d. (oorspronkelijke aanleiding van gezamenlijke zoektocht)

- Wens is uitgesproken om, gelet op tempo aanleg LdM en de daarmee samenhangende ontwikkelingen, de frequentie van kennisdelen en van elkaar leren hoog te houden: eens in de drie weken.
- Afgesproken is projectgroep PIP/PCR en kennisdelingsbijeenkomst op elkaar te laten aansluiten, zodat mensen die voor beide aanspreekpunt zijn kunnen 'doorschuiven' (efficiënt, tijdwinst).
- Eerstvolgende kennisdelingsbijeenkomst is 24 juni 2019 vanaf 15.00 u (Den Haag zal 15 minuten later pas aanschuiven).
- Om te zorgen dat de juiste mensen aan tafel komen geven de gemeenten/RWS/HHD/LdM CV via een lijst (zie bijlage powerpoint bij verslag, laatste pagina) door wie namens hen deelneemt aan de projectgroep PIP/PCR, werkgroep communicatie en kennisdeling: naam en contactgegevens.

Gesprek met art 5 1-2e (LdM CV)

In eerste gedeelte is een aantal vragen aan LdM CV geformuleerd die besproken worden:

Met wie zitten we nu aan tafel?

- Met Omgevingsmanager die in opdracht van LdM CV verantwoordelijk is voor proces draagvlak e.d. van aanleg LdM. art 5 1-2e i s gedetacheerd vanuit Eneco.
- LdM CV is opgericht en nu nog 100% eigendom Eneco met als doel het zijn van entiteit die aanleg leiding voorbereidt en voorsorteert op onafhankelijk netbeheer (wens EZK en PZH). Partijen uit de Warmtealliantie (o.a. Havenbedrijf, Gasunie) zullen toetreden en één van hen gaat straks leiding beheren. Eerste signalen lijken op Gasunie te duiden.

Hoe ziet de 'contract architecuur' eruit c.q. met wie gaan we zaken doen?

- LdM CV en Eneco verhouden zich als ProRail tot NS, Arriva e.d. De eerste is van de leiding/rails en de ander is van de prijs (en kwaliteit) van de dienst (warmte/het kaartje).
- Samenwerkingsovereenkomst wordt afgesloten door LdM CV met gemeenten en straks 1 op 1 overgenomen door rechtsopvolger en gaat alleen over zaken die te maken hebben met de aanleg: ruimtelijke medewerking, voorkomen overlast, vergoeding kosten, compensatie schade/ overlast e.d.
- Eneco of andere warmteleverancier gaat de warmte leveren. Afspraken over 'aansluitvoorwaarden' zoals verduurzamen bron, betaalbaarheid e.d. moeten dan ook met deze warmteleverancier gemaakt worden. Maar ook de leidingbeheerder kan hier mogelijk een rol in hebben. Als voorbeeld wordt gegeven dat de leidingbeheerder mogelijk kan eisen dat nieuwe warmteleveranciers alleen worden toegelaten indien deze niet kolengestookt zijn. Dit is een bespreekpunt voor een volgende keer om nader op in te gaan.

Heeft de LdM voldoende capaciteit om aan huidige en toekomstige warmtevraag gemeenten te voldoen en is er al een verdeling over gemeenten?

- De vraag over de capaciteit van de LdM zal LdM CV kunnen beantwoorden. Eneco, art 5 1-2e art 5 1-2e heeft lijstje met verdeling over gemeenten. Afgesproken wordt dat dit in het volgende overleg door LdM en Eneco toegelicht wordt (actie art 5 1-2e .
- Vanwege beperkte capaciteit hanteert Eneco de regel 'Wie het eerst komt, het eerste maalt'.

Maakt de aftakking naar Westland onderdeel uit van project c.q. PIP?

- Nee, Westland/Midden-Delfland lijken nog niet zo ver te zijn dat dat kan. Meeliften met huidige PIP heeft de voorkeur Westland. Over de procedurele mogelijkheden (aparte procedure PZH en of gemeente) zal nader gesproken worden met Westland (actie art 5 1-2e)
- Het T-stuk voor de aftakking naar Westland maakt wel onderdeel uit van het PIP gelijk de WOSsen. Nadere plaatsbepaling op basis van tracékeuze.

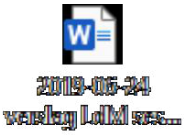
Van: art 5 1-2e
Verzonden: donderdag 11 juli 2019 11:36
Aan: art 5 1-2e @Delft.nl'; art 5 1-2e @delft.n l'; art 5 1-2e @de nhaag.nl'; art 5 1-2e @den haag.nl'; art 5 1-2e @middendelfland.nl'; art 5 1-2e @middendelfland.nl'; art 5 1-2e @ rijswijk.nl'; art 5 1-2e @r ijswijk.nl'; art 5 1-2e @rijs wijk.nl'; art 5 1-2e @schi edam.nl' art 5 1-2e @s chiedam.nl'; art 5 1-2e s chiedam.nl'; art 5 1-2e @v laardingen.nl'; art 5 1-2e @vla ardingen.nl'; art 5 1-2e @G emeenteWestland.nl'; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl'; art 5 1-2e @eneco. com'; art 5 1-2e @r hdhv.com'; art 5 1-2e @r ws.nl'; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl' art 5 1-2e (WNZ) (art 5 1-2e @rw s.nl); art 5 1-2e @htm .nl'
CC: art 5 1-2e @rv o.nl); art 5 1-2e @rhdhv.com'; art 5 1-2e
Onderwerp: LdM Projectgroep15 juli 13.30 u Bloom, koninginnegracht 28 Den Haag

Beste allen,

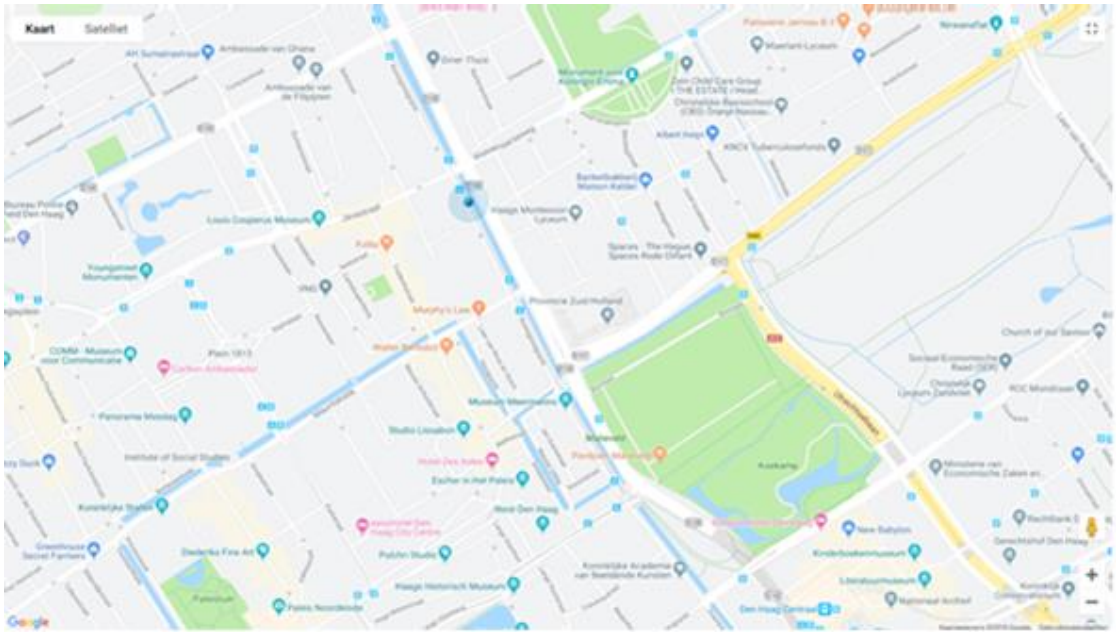
Hierbij de agenda van de werkgroep PIP/PCR en het verslag van de vorige keer.
We gaan maandag dieper in op de inhoud/raamwerk van het PIP en op de benodigde vergunningen.

De agenda is als volgt:

1) Opening (stand van zaken en terugkoppelingen)
2) Stappenplan PIP en PCR en MER (a.g.v. uitspraak over de PAS is een MER in beeld)
3) Vergunningen; Overzicht, procedures en afspraken
4) Toelichting op het tracé
5) Particiaptie/Communicatie
6) Vervolgafspraken (RWS, vraagt een andere dag dan maandag te kiezen als vast overlegmoment)
7) W.v.t.t.k.

15 juli 2019, 13.30 u. Locatie: Bloom, Koninginnegracht 28, 2514 AB Den Haag.
Bloom ligt iets voorbij het provinciehuis aan de overzijde van de gracht, zie blauwe stip op kaart hieronder.

Kaart
Satelliet

Verslag bijeenkomst "Leiding door het Midden"
24 juni 2019, Provinciehuis, Den Haag

Aanwezig:

art 5 1-2e Vz. (procesadviseur), art 5 1-2e (Den Haag) art 5 1-2e (Midden-Delfland), art 5 1-2e (Rijswijk) art 5 1-2e (Schiedam), art 5 1-2e (Delft), art 5 1-2e (Vlaardingen), art 5 1-2e (Westland), art 5 1-2e (RWS), art 5 1-2e (HHDelfland), art 5 1-2e (LDM CV), , art 5 1-2e (Eneco), art 5 1-2e (Provincie Zuid-Holland)

Agenda:

1. **Opening**
2. **Organisatie LDM CV (marktordening (toelichting art 5 1-2e Eneco)**
3. **Warmte uit de Leiding door het Midden, rollen, proces en vlekkenplan art 5 1-2e Eneco)**
4. **Capaciteitsvraagstuk (toelichting art 5 1-2e LdM CV)**
5. **Pauze (afscheid van art 5 1-2e)**
6. **PIP (toelichting art 5 1-2e PZH)**
7. **Organisatieschema en vervolgprocessen (toelichting art 5 1-2e PZH)**
8. **Vervolgafspraken**
9. **W.v.t.t.k.**

<u>Weergave van het gesprek op hoofdlijnen</u>

Op maandag 24 juni hebben medewerkers van de betrokken gemeenten, waterbeheerders, provincie Zuid-Holland, LdM CV en Eneco elkaar ontmoet om kennis en inzichten rond de Leiding door het Midden te delen én de organisatorische voorbereiding van de PIP/PCR een vervolgstap te geven.
art 5 1-2e en art 5 1-2e hebben een presentatie gegeven. Aan de hand van de presentaties zijn vragen gesteld en zaken verduidelijkt. De presentaties worden doorgestuurd aan de deelnemers.
In het gesprek is ingegaan op vragen en de onzekerheden die er leven en die helaas op dit moment niet allemaal weggenomen kunnen worden door de betrokken partijen. In dit kader is het onderscheid tussen de leiding- of netbeheerder en de warmteleverancier toegelicht. Ook de beoogde toekomstige aansluitingen en wat dat betekent voor de leiding zelf als ook voor het PIP proces is aan de orde geweest.
Het PIP-PCR proces en de stappen daarin zullen volgende keer uitgebreider aan de orde komen, daar bleef nu te weinig tijd voor over.

Gezamenlijk belang. Beoogd wordt om de LdM in 2023 te realiseren als een open net (m.a.w. met non-discriminatoire toegang) met een onafhankelijk warmtetransportnetbeheerder (WTB: EZK heeft hiervoor Gasunie op het oog, hierover zijn gesprekken gaande). De bron is restwarmte uit de Rotterdamse haven, maar in de toekomst kunnen ook andere bronnen worden aangesloten. Daarnaast spelen drie andere publieke doelen: betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam (duurzamer warmte). Deze vier belangen zijn van betekenis bij de te sluiten overeenkomsten.
Als gevolg van groeiende interesse is de ontwerpdiameter van LdM vergroot van max. 600 mm naar max. 700 mm. De diameter neemt stroomafwaarts stapsgewijs af naar 600 mm en 500 mm. De totale transportcapaciteit van LdM bedraagt circa 165.000 WE (WoningEquivalenten/basislast). Daarnaast zijn er back-up-ketels en buffers nodig.

Pompstation, T-stukken en WarmteOntvangStations (WOS). Het Pompstation Delft zit in de scope van het project/PIP. De WOS-sen zelf komen buiten het leidingtracé (circa 10 m) te liggen en vallen nietdaarom buiten de scope van het project/PIP, met uitzondering van de bestaande WOS in Den Haag. Wel zal alvast (in overleg met elke gemeente) een T-stuk in de leiding worden geplaatst, waarop in de toekomst een WOS kan worden aangesloten. Het achteraf toevoegen van T-stukken is technisch mogelijk, maar erg duur omdat daarvoor het warmtetransport onderbroken moet worden.:

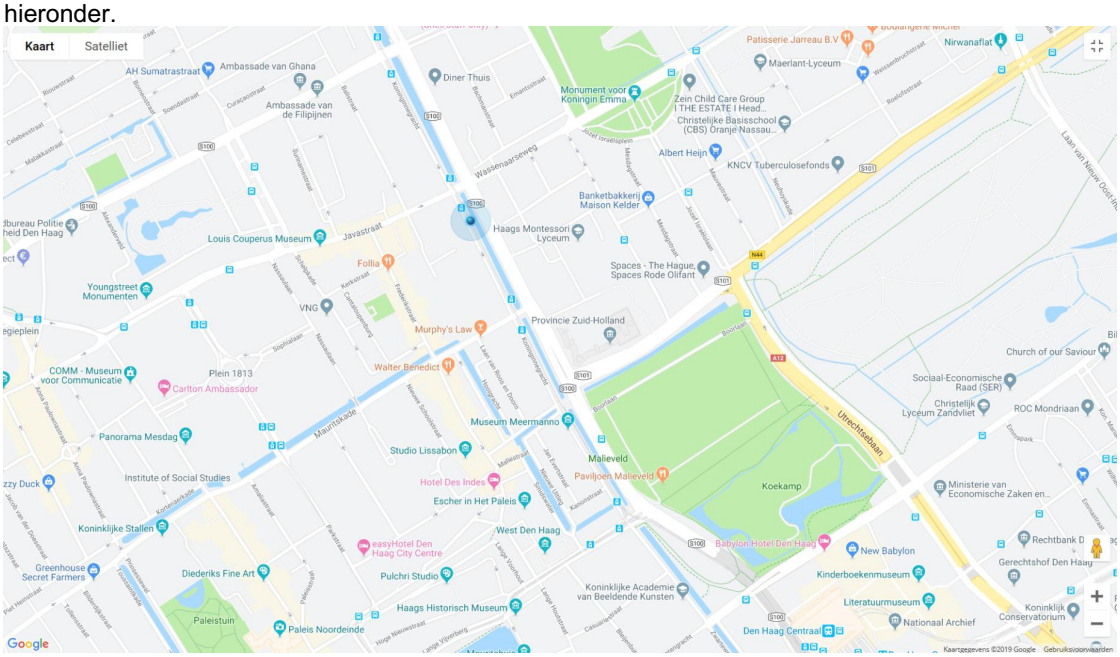
Aansluiting glastuinbouw Westland. Beleidsmatig is de glastuinbouw in de plannen betrokken. Rekening wordt gehouden met 75-100 MW. In het Pompstation Delft komt een T-stuk voor een toekomstige aftakking/ WOS voor een warmtesysteem voor het Westland.
Planning LdM: Klaar in Q1 2023 d.w.z. gebruik gereed voor warmtelevering in Den Haag. Het idee is om in 2050 een warmterotonde te hebben.

Acties/afspraken:

- **Besloten is om volgens het organisatieschema door te gaan met:**
  - **een PIP/PCR werkgroep: organisator/trekker Provincie (afd. RWB);**
  - **oprichting van een communicatiewerkgroep: LdM CV trekt dit; participatieproces bij LdM en Gemeenten)**
  - **kennisdelingsbijeenkomsten over de energietransitie en warmte: de procesadviseurs van de Provincie trekken dit.**
- **De presentaties van** art 5 1-2e **en** art 5 1-2e **(Eneco) waarin o.a. het technisch ontwerp met de voorziene aftakkingen, worden gedeeld.**
- art 5 1-2e **zorgt voor een kaartje met indicatieve afstand WOS-leiding, wat is een praktische straal voor een WOS?**
- **Het kaartje met de grotere systemen getoond door** art 5 1-2e **nu en toekomstige netuitbreiding wordt gedeeld.**
- **Er wordt een infopakket (Veel gestelde vragen) opgesteld door LdM CV/Eneco, in samenwerking met PZH en deze wordt gedeeld met gemeenten/wethouders.**
- art 5 1-2e **PZH biedt aan om – samen met gemeenten – te onderzoeken welke stappen gemeenten moeten zetten om een warmtenet te kunnen aansluiten op LdM.**
- art 5 1-2e **: PZH doet een procesvoorstel voor Den Haag i.v.m. het gevraagde comfort over, van en voor de gezamenlijke belangen.**
- **HTM en RET zijn ook vergunningverleners, zij zullen betrokken worden in het afstemmingsoverleg PIP/PCR.**

Volgend overleg:

15 juli 2019, 13.30 u. Locatie: Bloom, Koninginnegracht 28, 2514 AB Den Haag.
Bloom ligt iets voorbij het provinciehuis aan de overzijde van de gracht, zie blauwe stip op kaart hieronder.

Van: art 5 1-2e
Verzonden: donderdag 12 september 2019 14:39
Aan: art 5 1-2e @Delft.nl'; art 5 1-2e @delft.n l'; art 5 1-2e @de nhaag.nl'; art 5 1-2e den haag.nl'; art 5 1-2e @middendelfland.nl'; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl'; art 5 1-2e @ rijswijk.nl'; art 5 1-2e @r ijswijk.nl'; art 5 1-2e @rijs wijk.nl'; art 5 1-2e @schie dam.nl'; art 5 1-2e @s chiedam.nl'; art 5 1-2e s chiedam.nl'; art 5 1-2e @v laardingen.nl'; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl'; art 5 1-2e @ene co.com'; art 5 1-2e @ eneco.com'; art 5 1-2e @rhdhv.com'; art 5 1-2e @rws.nl'; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl'; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl' art 5 1-2e @h tm.nl'; art 5 1-2e @Re t.nl'; art 5 1-2e art 5 1-2e @dcmr.nl'
CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl'; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl'
Onderwerp: projectgroep vergadering 16 sept
Bijlagen: 20190715 projectgroep verslag.docx; Agenda projectgroep LdM, 16 september.docx; overzicht contactpersonen Projectgroep.docx; Persbericht LdM.pdf

Best projectgroeplid,

Hierbij de agenda en de stukken voor de 16e september. De nadruk zal liggen op de vergunningen, er zal een presentatie worden gegeven en er is voldoende ruimte op de agenda om het hier met elkaar over te hebben.
Bijgevoegd is:

- Agenda
- Verslag vorige keer
- Overzicht contactpersonen
- Persbericht van LdM CV (Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft aan Gasunie de opdracht gegeven om project Leiding door het Midden verder te ontwikkelen en als onafhankelijk transportnetbeheerder van LdM op te treden. Deze opdracht betekent dat Eneco begin september LdM heeft overgedragen aan Gasunie.)

@ art 5 1-2e ik had het bericht doorgekregen dat er voor art 5 1-2e n og geen opvolger is, maar dat jij voorlopig als contactpersoon optreedt. Ik vrees dat dat gekruist heeft met de oorspronkelijke uitnodiging voor dit overleg.
@ Westland: Zoals afgesproken krijgt de gemeente Westland als agendalid zijnde alle stukken in CC.

Tot maandag, of indien je je hebt afgemeld, tot een volgende keer.

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

art 5 1-2e
Senior beleidsmedewerker
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem

T 070 441 art 5 1
M 06- art 5 1-2e
art 5 1-2e @pzh. nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

duurzame gedachte:
is printen van deze mail nodig?

Projectgroep LdM, bijeenkomst 15 juli 2019

Opening/voorstelrondje
Nieuwe gezichten stellen zich voor. Een contactpersonenlijst zal worden rondgezonden.

Stand van zaken / terugkoppelingen
Brief gemeente Den Haag: Eneco art 5 1-2e is bezig een brief op te stellen aan Den Haag. Het 1e concept is ambtelijk besproken. Na reces komt een definitieve versie.
Alleen van gemeente Rijswijk is een brief ontvangen met een verzoek/instemming om PIP/PCR te starten. Schiedam en Vlaardingen vragen om een brief van provincie m.b.t. deze afspraak in het BO van 22 mei jl. PZH zegt toe hierover na te denken.
Informerende brief van GS aan PS over project LdM komt op 16/7 in GS. Na besluitvorming zal deze worden toegezonden aan de leden van de projectgroep.

Stappenplan PIP en PCR/MER
Het stappenplan wordt doorgenomen en toegezonden. Op basis van reacties zullen deze stappen door PZH in de tijdsplanning worden gezet.
Voorlopige planning: 2020 besluitvorming, 2021/2022 bouwtijd en vanaf 1.1.2023 operationeel.
In verband met de PAS-uitspraak van de RvS en de stikstofdepositie tijdens de aanlegfase is een Passende beoordeling c.q. MER nodig. Een planMER voor het PIP en een projectMER (tbv de vergunningen). Deze worden uitgevoerd in één combi-MER. Een PlanMER is strategisch dus ook de energie-effecten en de varianten/alternatieven moeten in beeld worden gebracht. Voor het MER is de uitgebreide m.e.r.-procedure verplicht, d.w.z. inclusief Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). PZH en LdM CV werken hieraan.

Vergunningen/trace
Het voorlopige vergunningenoverzicht wordt via mail gedeeld

Overlegstructuur
1) Projectgroep PIP/PCR gericht op opstellen PIP, de MER en de overige besluiten.
2) Communicatiewerkgroep oprichten met andere frequentie: inzet van alle gemeenten/partijen. LdM trekt dit.
3) Groep Energietransitie over behoefte/marktordening (samen met LoO) olv art 5 1-2e EZK hierbij betrekken

Vervolgafspraken
Volgende projectgroep vergadering 9 september 13.30 uur - 15.30 uur
In zomerreces elkaar via de mail op de hoogte houden.

Afsprakenlijstje

Nog openstaand van 24 juni:

Acties/afspraken:

- **De presentaties van art 5 1-2e en art 5 1-2e (Eneco) waarin o.a. het technisch ontwerp met de voorziene aftakkingen, worden gedeeld.**
- **art 5 1-2e (LdM CV) zorgt voor een kaartje met indicatieve afstand WOS-leiding, wat is een praktische straal voor een WOS?**
- **Het kaartje met de grotere systemen getoond door art 5 1-2e nu en toekomstige netuitbreiding wordt gedeeld.**

- **Er wordt een infopakket (Veel gestelde vragen) opgesteld door LdM CV/Eneco, in samenwerking met PZH en deze wordt gedeeld met gemeenten.**
    - 15 juli toelichting: Rondsturen Q en A van LdM/Gasunie is uitgesteld vanwege overgangsfase LdM/Gasunie deze maand. Pas daarna wordt de Q en A verzonden.
- art 5 1-2e **PZH doet een procesvoorstel voor Den Haag.**
- **HTM en RET zijn ook vergunningverleners, zij zullen betrokken worden in het afstemmingsoverleg PIP/PCR. Contactpersonen worden aangeleverd door LdM CV.**

Acties/afspraken nalv bijeenkomst 15 juli:

- **Het concept stappenplan procedure PIP/PCR en MER wordt door PZH toegezonden**
- **PZH reageert op verzoek van Vlaardingen en Schiedam om een brief van PZH ivm de gemeentelijke verzoeken.**
- **DCMR zoekt uit of een advies van Cie mer op de NRD verplicht of vrijwillig is.**
- **LdM zet het vergunningenoverzicht om naar een overzicht per bevoegd gezag. Dit wordt toegezonden aan de gemeenten.**
- **De bemalingseffecten van grondwateronttrekking worden in de MER meegenomen.**
- **PZH, DCMR en LdM overleggen in kleiner comite over de reikwijdte en detailniveau (NRD) van het MER. De gemeenten worden over het concept per mail geconsulteerd (ivm reces).**
- **De mailadressen van de projectgroepleden worden gedeeld. Westland wordt agendalid, maar sluit wel aan bij de groep Energietransitie. DCMR sluit aan bij Projectgroep vanwege hun bevoegdheid bij m.e.r.-procedures bij provinciale plannen.**
- **Iedereen: gegevens van contactpersonen communicatie aanleveren bij** art 5 1-2e
- **LdM gaat na met wie en hoe de tracékeuzes m.b.t. het Hoogheemraadschap zijn verlopen en bespreekt dit met betrokkenen.**
- **Het Voorlopig Ontwerp (VO) van het tracé is gereed, LdM maakt een overzicht van wat er per loot is onderzocht/welke onderzoeken er zijn gedaan.**
- **LdM stelt notitie op over hoe het proces om te komen tot VO van het tracé is verlopen en legt deze ter verificatie terug bij de gemeenten t.b.v. het vervolgproces.**
- art 5 1-2e **uitvraag warmtevraag wordt nog gezamenlijk nagelopen (in groep Energietransitie), EZK betrekken in deze overleggroep** art 5 1-2 **komt na de zomer met planning voor bespreking van drie thema's: Warmtevraag (hoeveel, waar en wanneer), vorming distributienet en welke partijen. Gedacht wordt aan 6 bijeenkomsten. Gemeenten bepalen wie aan tafel komt. Eneco heeft aangeboden kennis beschikbaar te stellen.**

provincie ZUID HOLLAND

Agenda

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1
art 5 1-2e@pzh.nl
art 5 1-2e
T

Vergaderplaats

Vergaderdatum
12 september 2019
Tijdstip
14.00 - 16.00

Ons kenmerk

Bijlagen

Aan
Projectgroep LdM

Onderwerp

vergadering **16 september, Y-gebouw** PZH kamer **Y 509 Spuizaal**,
Adres:
Ypsilon Park
Floris Grijpstraat 2
2596 XE Den Haag
Let op: dit is niet het provinciehuis! Zie kaart op de achterzijde

14.00 uur

1 Opening

14.05 uur

2 Mededelingen

14.15 uur

3 Vergunningen- proces

15.00 uur

4 Inhoud coördinatiebesluit

15.15 uur

5 NRD (vragen nalv schriftelijke ronde?)

15.25 uur

6 Startnotitie (vragen nalv schriftelijk ronde?)

15.35 uur

7 Communicatie

15.50 uur

provincie ZUID HOLLAND

Vergaderdatum
12 september 2019
Ons kenmerk

8 w.v.v.t.k. en sluiting

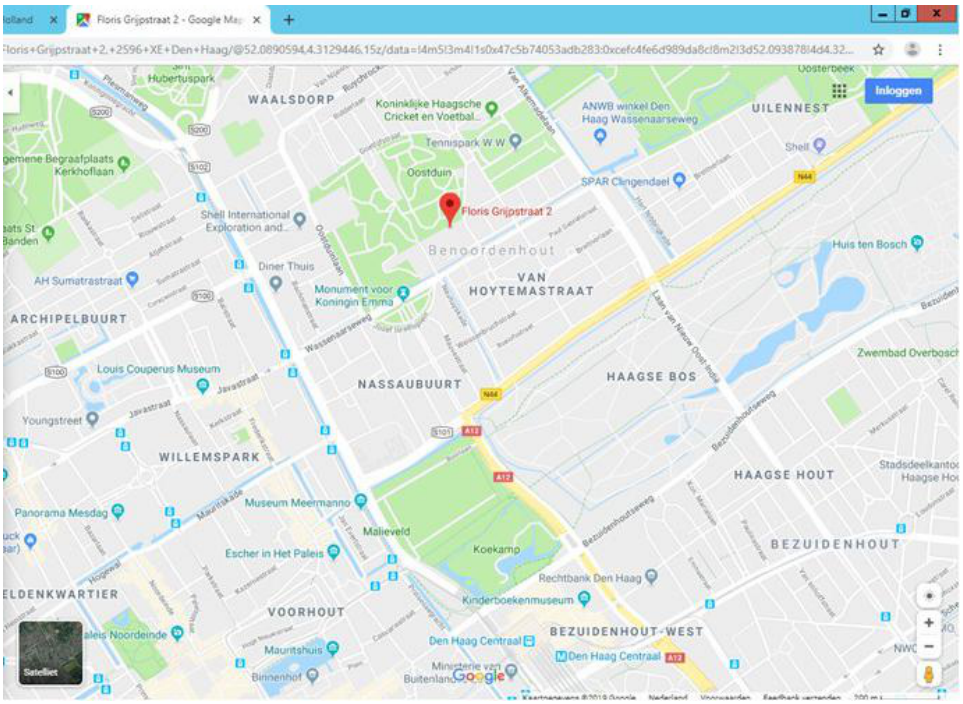
Jullie hebben een concept NRD ten behoeve van de MER, en een opzet voor het PIP (geannoteerde inhoudsopgave) en een concept-startnotitie (tbv de belsuitvorming door PS) via de mail gekregen. Opmerkingen op de NRD en de Startnotitie graag voor 19 sept.

De gemeente Westland krijgt volgens afspraak alle stukken in CC, zo ook deze agenda/uitnodiging.

Het c-gebouw van het provinciehuis wordt verbouwd, daarom moeten we uitwijken naar alternatieve vergaderlocaties,
De 16e is dat in het Y-gebouw van de provincie, **adres:**

Ypsilon Park
Floris Grijpstraat 2
2596 XE Den Haag

Dit ligt circa een kwartiertje lopen vanaf het provinciehuis, zie onderstaand kaartje.

De overige vergaderingen zijn gepland op 21 okt, 18 nov, 16 dec en 27 jan 2020, deze zullen in Bloom zijn, aan de koninginnegracht.

Projectgroep LdM (12-9-2019) Contactpersonen

Gemeente	Naam	Email	telefoon	
Delft	art 5 1-2e	art 5 1-2e @Delft.nl		
	art 5 1-2e	art 5 1-2e @delft.nl		
Den Haag	art 5 1-2e	art 5 1-2e @denhaag.nl		programmateam Energietransitie; art 5 1-2e
	art 5 1-2e	art 5 1-2e @denhaag.nl	06 art 5 1-2e	
	art 5 1-2e	art 5 1-2e @denhaag.nl	06 art 5 1-2e	DSO BS en W Juridische Planvorming en Omgevingsrecht
	art 5 1-2e	art 5 1-2e @denhaag.nl	06 art 5 1-2e	DSB stedelijk coördinator kabels en leidingen
Midden-Delfland	art 5 1-2e	art 5 1-2e @middendelfland.nl		
	art 5 1-2e	art 5 1-2e @middendelfland.nl		
Rijswijk	art 5 1-2e	art 5 1-2e @rijswijk.nl		
	art 5 1-2e	art 5 1-2e @rijswijk.nl		
	art 5 1-2e	art 5 1-2e @rijswijk.nl		
Schiedam	art 5 1-2e	art 5 1-2e @schiedam.nl		
	art 5 1-2e	art 5 1-2e @schiedam.nl		
	art 5 1-2e	art 5 1-2e schiedam.nl		
Vlaardingen	art 5 1-2e	art 5 1-2e @vlaardingen.nl		
	art 5 1-2e	art 5 1-2e @vlaardingen.nl		
Westland	art 5 1-2e	art 5 1-2e @GemeenteWestland.nl		
(**agendalid**)	art 5 1-2e	art 5 1-2e @GemeenteWestland.nl		
LdM CV (Gasunie)	art 5 1-2e	art 5 1-2e @gasunie.nl	- 06 art 5 1-2e	
	art 5 1-2e	art 5 1-2e @gasunie.nl	-06 - art 5 1-2e	
	art 5 1-2e (vergunningen)	art 5 1-2e @gasunie.nl	- 06- art 5 1-2e	

Rijkswaterstaat	art 5 1-2e	art 5 1-2e @rws.nl	06 art 5 1-2e	
Hoogheemraadschap van Delfland	art 5 1-2e art 5 1-2e	art 5 1-2e @hhdelfland.nl art 5 1-2e @hhdelfland.nl	015- art 5 1-2e	
HTM	art 5 1-2e	art 5 1-2e @htm.nl		
RET	art 5 1-2e	art 5 1-2e @Ret.nl		
PZH (RWB)				
	art 5 1-2e	art 5 1-2e @pzh.nl		
	art 5 1-2e	art 5 1-2e @pzh.nl		
DCMR (adviseur MER PZH)	art 5 1-2e	art 5 1-2e @dcmr.nl		
PZH energieteam, warmterotonde	art 5 1-2e art 5 1-2e	art 5 1-2e @pzh.nl		
Procesadviseurs	art 5 1-2e	art 5 1-2e @rvo.nl		

art 5 1-2e @Delft.nl art 5 1-2e delft.nl art 5 1-2e @denhaag.nl; art 5 1-2e @denhaag.nl; art 5 1-2e @middendelfland.nl;;
art 5 1-2e @middendelfland.nl art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @schiedam.nl art 5 1-2e @schiedam.nl;
art 5 1-2e @schiedam.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @eneco.com; art 5 1-2e @eneco.com;
art 5 1-2e @rhdhv.com; art 5 1-2e @rws.nl art 5 1-2e @hhdelfland.nl; art 5 1-2e @hhdelfland.nl; art 5 1-2e @htm.nl; art 5 1-2e @Ret.nl; art 5 1-2e @pzh.nl; art 5 1-2e @pzh.nl;
art 5 1-2e @dcmr.nl;

CC: art 5 1-2e GemeenteWestland.nl art 5 1-2e @GemeenteWestland.nl

Duurzame warmte regio Den Haag en glastuinbouw stap dichterbij

Duurzame warmtelevering aan huishoudens in de regio Den Haag en de glastuinbouw in het Westland op basis van overtollige warmte uit de haven van Rotterdam komt in een stroomversnelling. Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat maakte vandaag bekend dat Gasunie de eerste fase van een hoofdtransportnet voor warmte door Zuid-Holland verder gaat ontwikkelen. De geleverde warmte vervangt het gebruik van aardgas in woningen, bedrijven en kassen. De bereikte CO_2-reductie vormt een belangrijke bijdrage aan het realiseren van de klimaatdoelen. Naar verwachting kan de eerste warmte vanaf 2023 bij de klant wordt geleverd.

Warmteproject in Zuid-Holland: 'Leiding door het Midden'

Gasunie werkt aan de ontwikkeling van 'Leiding door het Midden'. Dat is hoofdinfrastructuur voor warmte vanuit de haven van Rotterdam naar Den Haag, waarbij een aftakking komt bij Delft voor de warmtelevering aan de glastuinbouw. Daarnaast is de nieuwe Vondelingenplaat-leiding voorzien om de restwarmte vanuit verschillende bedrijven uit de haven te kunnen aanvoeren. Havenbedrijf Rotterdam en Gasunie werken samen aan deze ontwikkeling.

Deze hoofdinfrastructuur voor warmte wordt gereguleerd en biedt toegang aan verschillende aanbieders van bronnen en de bedrijven die in de omliggende gemeenten warmte leveren aan huishoudens, met Gasunie als de voorziene onafhankelijk warmtetransportbeheerder. Eneco heeft enige jaren geleden het initiatief genomen tot de ontwikkeling van Leiding door het Midden. Die activiteiten draagt zij nu over aan Gasunie. In de nieuwe constructie concentreert Eneco zich op de finale levering van warmte aan huishoudens en bedrijven in de Haagse regio. Betrokken partijen verwachten in 2020 een definitief investeringsbesluit te kunnen nemen.

Actieve betrokkenheid Rijk

Minister Wiebes van Economische Zaken en Klimaat noemt in een Kamerbrief de ontwikkeling van een regionaal warmtetransportnet in Zuid-Holland verstandig, met het oog op de verduurzamingsopgave op de lange termijn. Wiebes kondigt een "actieve betrokkenheid van het Rijk" aan in de realisatie van de hoofdinfrastructuur. De overheid steunt het project nog dit jaar met €15 miljoen en trekt €75 miljoen uit voor de periode 2020-2030.

Ulco Vermeulen, directeur Participations & Business Development Gasunie: "Warmtenetten zijn een onmisbare component in de duurzame energiemix van 2050. In Zuid-Holland kan op deze manier op relatief korte termijn CO2-emissie worden gereduceerd. De aanwijzing als onafhankelijk transportnetbeheerder sluit aan bij het publieke belang om met onze infrastructurele kunde en ervaring bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen. Het past naadloos bij onze ambitie om ons verder te ontwikkelen naar een breed open access energie-infrastructuurbedrijf. Naast aardgas en groen gas richten wij ons ook op het transport van waterstof, lng en CO2, waarbij partijen nu ook non-discriminatoir toegang verkrijgen, tot de levering van warmte."

Kees-Jan Rameau, Chief Strategic Growth Officer van Eneco: "Als oorspronkelijk initiatiefnemer zijn wij verheugd dat ons project breed wordt omarmd. In onze nieuwe rol als gebruiker van Leiding door het Midden gaan wij duurzame warmte aanbieden aan onze bestaande klanten in de Haagse regio. En werken we aan stevige groei van ons aantal duurzame warmteklanten in Zuid-Holland. Dit past bij onze ambitie om Nederland om te schakelen."

Allard Castelein, CEO van het Havenbedrijf Rotterdam: “Om de restwarmte van de industrie te kunnen benutten is nieuwe infrastructuur nodig. Met steun van het Rijk zetten we nu een belangrijke stap in de ontwikkeling van een regionaal warmtenet. In de haven is voldoende warmte beschikbaar om 500.000 huishoudens en een belangrijk deel van de glastuinbouw van warmte te voorzien. Daarmee kan op jaarbasis een CO_2-reductie van 2 tot 3 miljoen ton bereikt worden.”

Voldoende aanbod

Een hoofdtransportnet voor warmte is een leiding gevuld met warm water. Het voert naar centrale locaties waar warmtebedrijven de warmte afnemen en vervolgens via een fijnmaziger leidingstelsel de warmte bij de klant afleveren.

Leiding door het Midden krijgt een capaciteit van 250 MW en zal daarmee een deel van de warmtevraag in de regio Westland en de Haagse regio invullen. De haven van Rotterdam heeft ruimschoots voldoende aanbod van restwarmte, ook om een toekomstige groeiende warmtevraag te kunnen faciliteren.

Ondertussen werkt de industrie aan een verduurzaming van de productieprocessen. Ook dan komt restwarmte vrij die duurzaam is en vervolgens weer ingezet kan worden voor de verwarming van huishoudens en bedrijven. Omdat de warmte van de industrie altijd in voldoende mate beschikbaar blijft, zijn warmtenetten toekomstbestendig.

----------EINDE PERSBERICHT ----------

Voor meer informatie:

Gasunie art 5 1-2e pers@gasunie.nl – 06- art 5 1-2e

Havenbedrijf Rotterdam: art 5 1-2e art 5 1-2e @portofrotterdam.com – 06 art 5 1-2e)

Eneco: art 5 1-2e art 5 1-2e @eneco.com – 0 art 5 1-2e)

Van: art 5 1-2e
Verzonden: dinsdag 17 september 2019 17:06
Aan: art 5 1-2e @Delft.nl'; art 5 1-2e @delft.n l'; art 5 1-2e @de nhaag.nl'; art 5 1-2e @den haag.nl'; art 5 1-2e @middendelfland.nl'; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl'; art 5 1-2e @ rijswijk.nl'; art 5 1-2e @r ijswijk.nl'; art 5 1-2e @rijs wijk.nl'; art 5 1-2e @schie dam.nl'; art 5 1-2e @s chiedam.nl'; art 5 1-2e s chiedam.nl'; art 5 1-2e @v laardingen.nl'; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl'; art 5 1-2e @rhdhv.com'; art 5 1-2e @rws.nl'; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl'; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl'; art 5 1-2e @h tm.nl'; art 5 1-2e @Re t.nl'; art 5 1-2e @dcmr.nl'; art 5 1-2e @gasunie. nl'; art 5 1-2e @ gasunie.nl'
CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl'; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl'
Onderwerp: Projectgroep LdM
Bijlagen: 20190916 Vergunningenproces Leiding door het Midden.pptx

Hoi,

Kort verslag van de projectgroep 16-09-2019:

Gesproken is aan de hand van de presentatie (zie bijlage) over de vergunningen en de procedure.
Er is onderscheid in meldingen /vergunningen die de aannemer doet en de vergunningen die meegaan in de coördinatieregeling.

Voor de bomen wordt nog gewerkt aan bomenplan (inventarisatie en herplantplan) er is een bomen herplantplicht.
Boorplannen en werkplannen komen later.

In de vergunningen kan ruimte gegeven worden voor ondergeschikte wijzigingen, bouw deze in.

De aanleg- en de ontvangskuip voor de horizontale boring van de leidingen is bouwvergunning vrij (BOR)

Waterstremmingen zijn belangrijk voor het waterschap, graag meenemen in het coördinatie besluit.

Er zijn drie kruizingen met Rijkswegen (1 x A20 en 2x A4) en 1x een provinciale weg (Kruithuisweg).

Er is gesproken over een doorstromingsadvies open water in Den Haag, dit ook graag kortsluiten met het Waterschap.
Melding lozen op riolering, de onderbouwing van c.q. het lozingsplan met het Waterschap delen in verband met de effecten die lozen op het riool kan hebben (zoals overstort en rioolzuivering).

Denk ook aan watervergunningen voor (tijdelijke) dempingen (met duikers) ten behoeve van de werkwegen.

De strook voor de leiding zelf is ca 10 m breed, daarnaast is nog een tijdelijke werkstrook nodig van ca 15 m breed.

31 oktober wordt een voortoets voor de vergunningen aan de projectgroepleden gezonden. Dit is geen officiele aanvraag, maar concepten om met elkaar te bespreken.

De vergunningen anticiperen op het nog op te stellen PIP, waarmee ze in de procedure zitten. Direct na het vaststellen van het PIP, kunen de vergunningen worden vastgesteld.

De Gasunie heeft het project LDM CV overgekocht van Eneco. LdM CV was opgericht met het oog op de overdracht van dit project naar een onafhankelijk netbeheerder, dat is dus de Gasunie geworden.

Aandacht wordt gevraagd over het informeren van gemeenteraden (naast het officiele horen). Den Haag gaat haar Raad half oktober informeren.
Provinciale Staten worden 2 oktober geïnformeerd.

Den Haag heeft een tussentijdse brief gezonden, de definitieve brief wordt verwacht in nov. Brieven van Schiedam en Rijswijk zijn ontvangen bij PZH.
Vlaardingen geeft aan de brief vorige week te hebben gezonden. De overige gemeentelijke brieven volgen eind september

Er zijn drie werkgroepen.

1. Deze projectgroep LdM over het PIP, de vergunningen en het MER.
2. warmtevraag en –aanbod, wordt getrokken door art 5 1-2e (P ZH)
3. Een communicatiewerkgroep, start vanmiddag op.

De definitieve planning wordt zsm gezonden, Zij wordt nog aangepast naar vergaderdata van PS-commissies en Statenvergaderingdata.
In hoofdlijn ziet de planning er ongeveer zo uit:
Waarbij afhankelijk van het moment van het startbesluit door PS de bekendmakingen en inzage in Q4 of in Q1 zullen zijn (rekening houdende met kerstperiode).

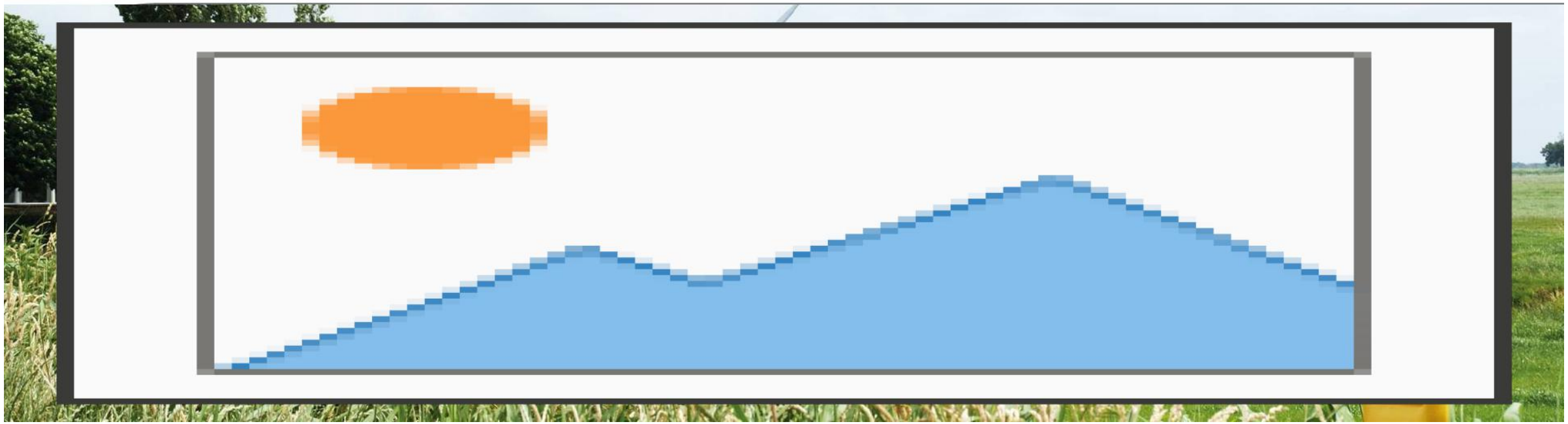
gasunie
crossing borders in energy

Den Haag, 16 september 2019

Vergunningenproces

Leiding door het Midden

art 5 1-2e

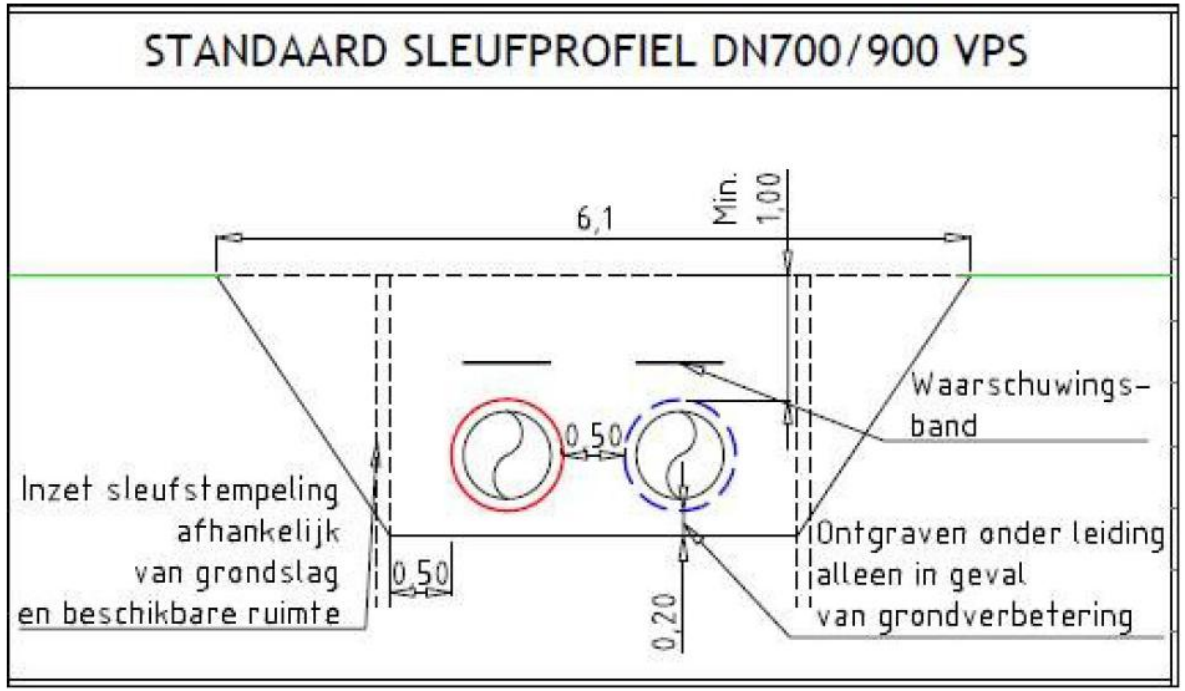

Inhoud

1. Welke vergunningen?
2. Uitwerking ‘welke vergunningen’
3. Planning

DE HAAG
DELFT
DE HAAG
DE HAAG

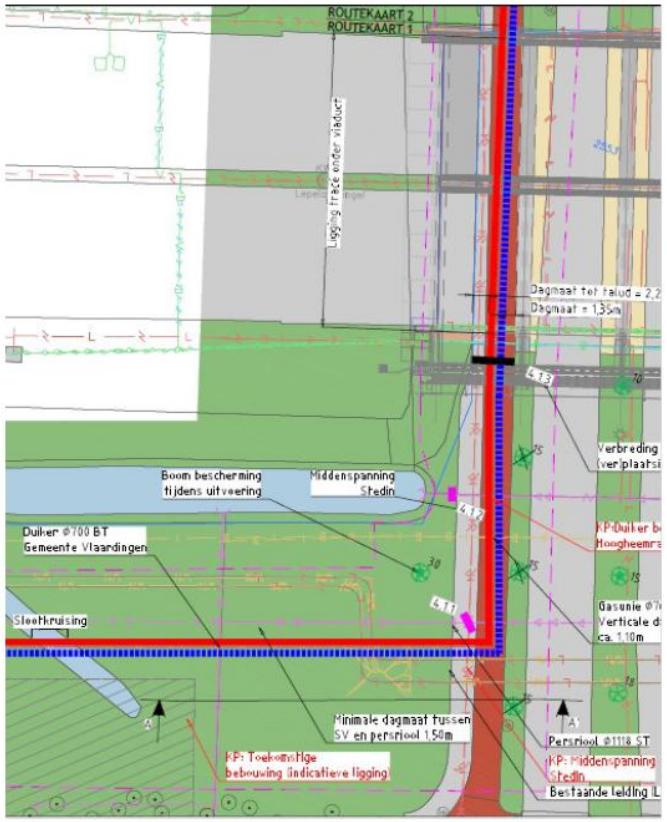
Doorsnede warmtetransportleiding

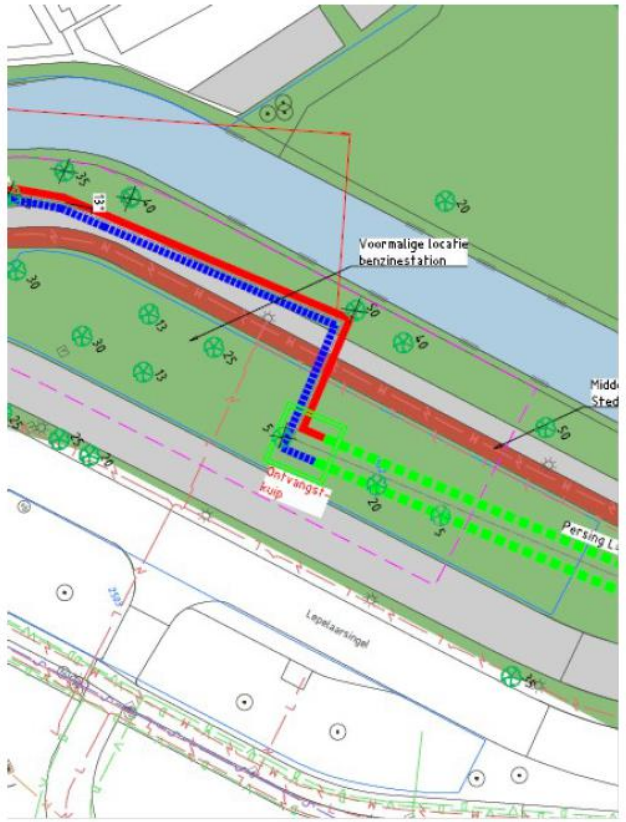

Welke Vergunningen?

Gemeenten (x6)	PZH (ODH)	Hoogheemraadschap	HTM/RET	Rijkswaterstaat
• Kappen (OLO) • Openbreken weg (OLO) • Aanlegvergunning bestemmingsplan (OLO) • Werkwegen afwijken bestemmingsplan (OLO) • Omgevingsvergunning bouwen Pompstation (OLO) • Aanleg ondergrondse infrastructuur	• Vergunning Wet natuurbescherming • Kruisen provinciale weg	• Vergunning werken in waterstaatswerken (OLO) • Onttrekken van grondwater (OLO) • Lozen van grondwater op oppervlaktewater (OLO)	• Kruisen lokaal spoor	• Kruisen Rijkswegen

Routekaart 1 en 2 in Vlaardingen

Vergunningen routekaart 1 en 2

Gemeente Vlaardingen:

- Kapvergunning
- Openbreken fietspad
- Aanlegvergunning: werkzaamheden in Archeologisch gebied (zie sheet 8)
- Vergunning Algemene verordening ondergrondse infrastructuur

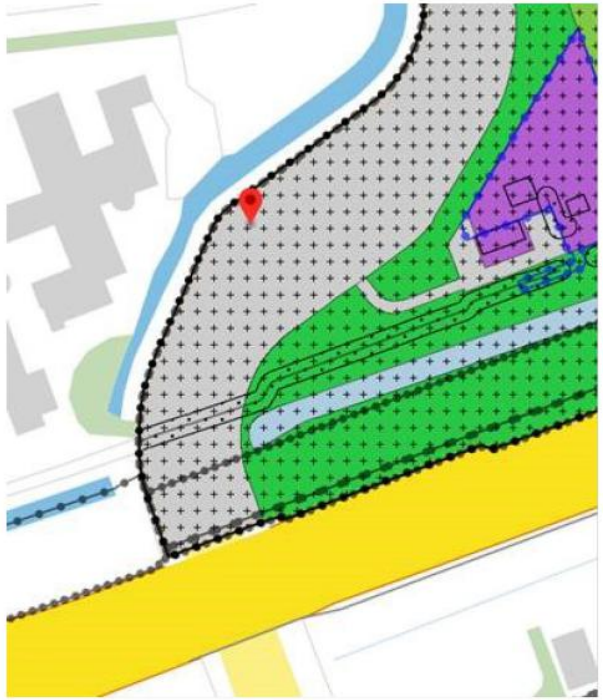
Hoogheemraadschap Delfland:

- Kruisen secundair water (zie sheet 9)

Rijkswaterstaat:

- Kruisen Rijksweg

Bestemmingsplan Vlaardingen routekaart 2

Artikel 14 Waarde - Archeologie 1

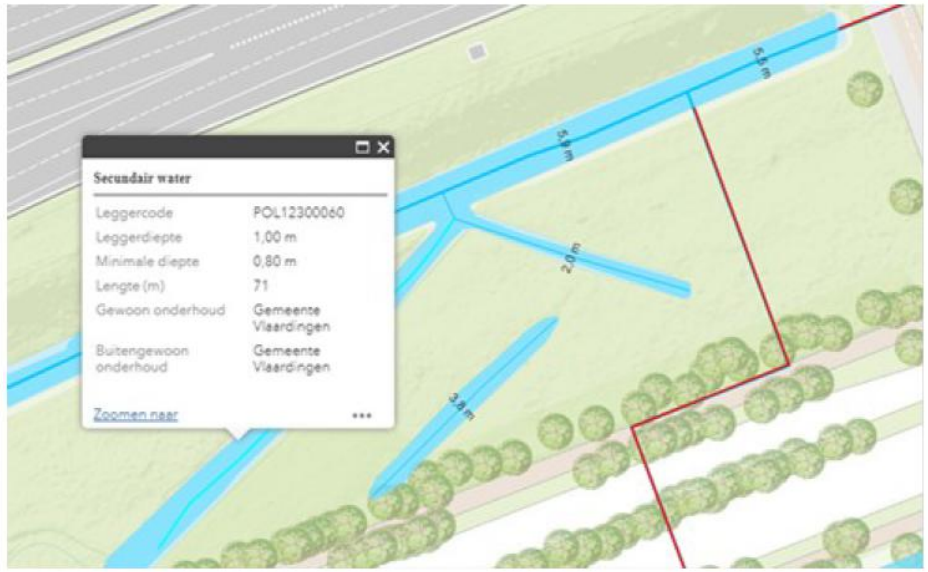
14.1 Bestemmingsomschrijving

14.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Verbod op werken, geen bouwwerken zijnde, aanlegvergunning

Legger Hoogheemraadschap Delfland

Routekaart 1: Activiteit kruisen secundair water

Welke bijlagen in de vergunningen?

Alle bevoegde gezagen:

- Begeleidende tekst vergunningaanvraag (algemene beschrijving project en proces)
- Beschrijving werkzaamheden LdM
- Gedetailleerde routekaarten lengte, breedte en diepte

Gemeenten:

- Archeologisch rapport tracé
- Bomenanalyse
- Ruimtelijke onderbouwing voor werkwegen (indien noodzakelijk)

Hoogheemraadschap:

- Bemalingsadvies
- Lozingsplan voor lozen op oppervlaktewater
- Worst-case berekeningen m.b.t. werken naast, in en onder waterkeringen

HTM/RET/RWS

- Berekeningen in geval van afwijkingen algemene voorschriften (werken naast, in, onder rijksweg/lokaal spoor)

Omgevingsdienst Haagladen:

- Voortoets (soorten- en gebiedsbescherming)
- Passende beoordeling (gebiedsbescherming)

Wat vraagt de aannemer aan?

Voorbeelden:

- Verkeersbesluit
- Vergunning uitrit (indien gegevens nog niet bekend bij gecoördineerde aanvraag)
- Afsluitingen wegen RWS en rails HTM/RET
- Melding lozen op riolering
- Melding plaatsen voorwerpen op weg (APV)

Planning vergunningenproces

Vergunningaanvraag gereed voor toets op volledigheid (inclusief tekeningen en bijbehorende bijlagen)

- 31 oktober ter inhoudelijke toetsing naar bevoegde gezagen

Nalevering gegevens t.b.v. opgenomen voorschriften in vergunning

Volledige sterktetechnische berekeningen (PLE)

- 15 Januari 2020 en als voorschrift in vergunning

Boorplannen en werkplannen

- Q3 2020 en door de aannemer na aanbesteding aan te leveren. Voorschrift in vergunning

Vragen en tips??

Tijdlijn
Q 4 2019 besluiten
Q1 2020 bekendmakingen en ter inzage
Q2 2020 opstellen en besluiten
Q2/Q3 2020 advies en ter inzage
Q4 2020 besluiten
Q1 2021 beroep procedure
MER
NRD
Inzage en zienswijze/ adviezen NRD
Combi-MER
Toetsingsadvies cie m.e.r.
Vastgesteld Combi-MER
PIP
Startbesluit PIP
Kennisgeving startbesluit PIP/PCR
Ontwerp-PIP
Inzage en zienswijze
Vastgesteld PIP
Beroep
Vergunningen
Startbesluit PCR
Vergunning aanvragen
Ontwerp besluiten
Inzage en zienswijze
Verleende vergunningen
Beroep

Van: art 5 1-2e
Verzonden: donderdag 17 oktober 2019 11:40
Aan: art 5 1-2e @Delft.nl'; art 5 1-2e @delft.n l'; art 5 1-2e @de nhaag.nl'; art 5 1-2e @den haag.nl'; art 5 1-2e @middendelfland.nl'; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl'; art 5 1-2e @ rijswijk.nl'; art 5 1-2e @r ijswijk.nl'; art 5 1-2e @rijs wijk.nl'; art 5 1-2e @schie dam.nl'; art 5 1-2e @s chiedam.nl'; art 5 1-2e s chiedam.nl'; art 5 1-2e @v laardingen.nl'; art 5 1-2e vlaardingen.nl'; art 5 1-2e @rhdhv.com'; art 5 1-2e @rws.nl'; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl'; art 5 1-2e @ htm.nl'; art 5 1-2e @Ret.nl'; art 5 1-2e art 5 1-2e @dcmr.nl'; art 5 1-2e @ga sunie.nl'; art 5 1-2e @ gasunie.nl'; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl'
CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl'; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl'; art 5 1-2e @hh delfland.nl'
Onderwerp: projectgroep LdM 21 okt 14.00 u
Bijlagen: Agenda projectgroep LdM 21 oktober.docx

Projectgroep LdM

Maandag aanstaande komen we weer met de projectgroep bijeen. Bijgevoegd is de agenda hiertoe
In hoofdzaak gaan we naar het tracé kijken in verschillende groepjes (2 gemeenten samen bijv.) We kijken dan naar de begrenzing van het tracé zoals het aansluiten bij natuurlijke en of eigendomsgrenzen, waar komen we bijzonderheden tegen die extra aandacht vragen, etc.

Let op: we zitten in Bloom Koninginnegracht 28 Den Haag
Een kaartje is opgenomen in de agenda.

Vorige week is een presentatie gehouden voor Provinciale Staten, deze presentatie volgt via een we-transfer mail.

Zoals afgesproken krijgt Westland alle stukken en uitnodigingen in CC.

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

provincie ZUID HOLLAND

Agenda

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1-
art 5 1-2e @pzh.nl
art 5 1-2e
T

Vergaderplaats

Vergaderdatum
21 oktober 2019
Tijdstip
14.00 - 16.00

Ons kenmerk

Bijlagen

Aan
Projectgroep LdM

Onderwerp
vergadering **21 oktober, Gebouw Bloom**
Adres:
Koninginnegracht 28 Den Haag
Let op: dit is niet het provinciehuis! Zie kaart op de achterzijde

1 **Opening** (14.00 uur)

2 **Mededelingen** (14.05 uur)

3 **Toelichting opzet PIP door Arcadis** (14.15 uur)

4 **Werksessie plangebied PIP** (14.30 – 15.30 uur)
In 2 of 3 deelgroepjes (indeling ter plaatse te bepalen) wordt de begrenzing van het plangebied PIP doorgesproken. Arcadis zorgt voor grootformaatprints van VO met ondergrond en kadastrale percelen.

5 **Toelichting/vragen stand van zaken overige stukken** (15.30 – 15.50 uur)
Planning irt stukken.
Er wordt hard gewerkt aan afronding van de NRD en andere stukken voor de besluitvorming door GS en PS. De nieuwe versie NRD komt waarschijnlijk op 21/10 beschikbaar voor leden projectgroep om op te reageren (tot uiterlijk 28/10, 13.00 uur).

8 **W.v.v.t.k. en sluiting** (15.40 – 16.00 uur)

De gemeente Westland krijgt volgens afspraak alle stukken in CC, zo ook deze agenda/uitnodiging.

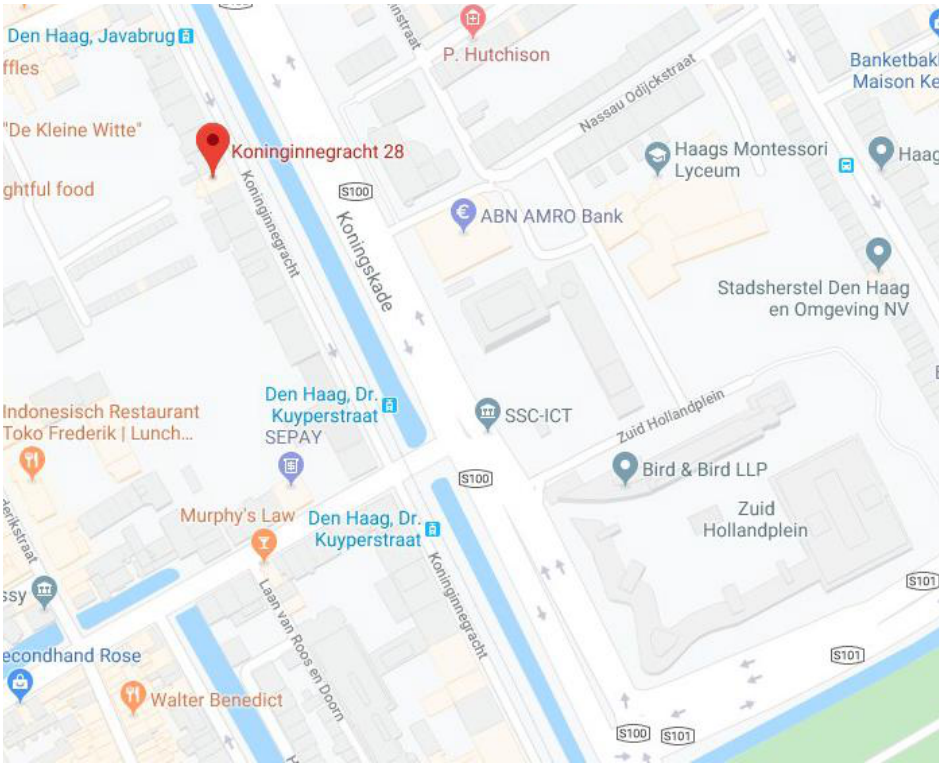
provincie ZUID HOLLAND

Vergaderdatum
12 september 2019
Ons kenmerk

Het c-gebouw van het provinciehuis wordt verbouwd, daarom moeten we uitwijken naar alternatieve vergaderlocaties. Dat is Bloom geworden vlakbij het provinciehuis:

Bloom
Koninginnegracht 28
2514 AB Den Haag

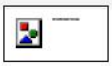
Dit ligt circa tien minuten lopen vanaf het provinciehuis, zie onderstaand kaartje.

De overige vergaderingen zijn gepland op 18 nov, 16 dec en 27 jan 2020, deze zullen ook in Bloom zijn.

Van: art 5 1-2e
Verzonden: donderdag 17 oktober 2019 12:02
Aan: art 5 1-2e @Delft.nl'; art 5 1-2e @d elft.nl';
art 5 1-2e @ denhaag.nl'; art 5 1-2e @de nhaag.nl';
art 5 1-2e @middendelfland.nl'; art 5 1-2e midde ndelfland.nl';
art 5 1-2e @r ijswijk.nl'; art 5 1-2e @rij swijk.nl'; art 5 1-2e @r ijswijk.nl';
art 5 1-2e @schiedam.nl'; art 5 1-2e @schiedam.nl';
art 5 1-2e @schiedam.nl'; art 5 1-2e @vl aardingen.nl';
art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl'; art 5 1-2e @rhdhv.c om';
art 5 1-2e @rws.nl'; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl'; art 5 1-2e @ht m.nl';
art 5 1-2e @Ret.nl'; art 5 1-2e ; art 5 1-2e d cmr.nl';
art 5 1-2e @g asunie.nl'; art 5 1-2e @ gasunie.nl';
art 5 1-2e @hhdelfland.nl'; art 5 1-2e @hhdelflan d.nl'
CC: art 5 1-2e @GemeenteWestland.nl';
art 5 1-2e @GemeenteWestland.nl'
Onderwerp: LdM we transfer Presentatie voor PS LdM

Van: WeTransfer [mailto:noreply@wetransfer.com]
Verzonden: donderdag 17 oktober 2019 12:01
Aan: art 5 1-2e
Onderwerp: Je bestanden zijn verstuurd naar art 5 1-2e @pzh .nl

Bestanden verstuurd naar
art 5 1-2e @pzh.nl

1 item, 2,03 MB in totaal • Wordt verwijderd op 24 oktober 2019

Bedankt voor je vertrouwen in WeTransfer. We sturen je een bevestiging zodra je bestanden zijn gedownload.

Ontvangers

art 5 1-2e @pzh.nl

Download link

https://we.tl/t-akiYmFlf4o

1 item

Presentatie_9-10-2019_PS.pdf
2,03 MB

Bericht

Hoi,

Hierbij ter kennisneming de presentatie zoals deze is gegeven aan Provinciale Staten vorige week.

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

Voeg noreply@wetransfer.com toe aan je contactpersonen zodat je zeker weet dat onze emails aankomen.

Haal meer uit WeTransfer met Pro

Over WeTransfer • Help • Algemene voorwaarden • Deze transfer rapporteren als spam

Van: art 5 1-2e
Verzonden: dinsdag 12 november 2019 18:17
Aan: art 5 1-2e @Delft.nl' art 5 1-2e @delft.n l'; art 5 1-2e @de nhaag.nl'; art 5 1-2e @den haag.nl'; art 5 1-2e @middendelfland.nl'; art 5 1-2e mi ddendelfland.nl'; art 5 1-2e @ rijswijk.nl'; art 5 1-2e @rijswijk.nl'; art 5 1-2e @rijs wijk.nl'; art 5 1-2e @schie dam.nl'; art 5 1-2e @s chiedam.nl'; art 5 1-2e s chiedam.nl'; art 5 1-2e @v laardingen.nl'; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl'; art 5 1-2e @rhdhv.com'; art 5 1-2e @rws.nl'; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl'; art 5 1-2e @ htm.nl' art 5 1-2e @Ret.nl'; art 5 1-2e art 5 1-2e @dcmr.nl'; art 5 1-2e @ga sunie.nl'; art 5 1-2e @ gasunie.nl'; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl'
CC: art 5 1-2e GemeenteWestland.nl'; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl'
Onderwerp: Leiding door het Midden SvZ en 18 nov overleg vervalt
Bijlagen: GS voorstel -provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden - DOS-2019-0003043.docx; Notitie Reikwijdte en Detailniveau LdM.pdf; Participatie- en communicatieplan LdM.docx; Plan van aanpak Provinciaal inpassingsplan, provinciale coordinatieregeling en mer procedure Leiding door het Midden.docx; Statenvoorstel -Provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden - DOS-2019-0003043.docx

Hoi,

Als eerste:
het overleg dat voor volgende week maandag 18 november gepland stond komt te vervallen!
We wilden o.a. een concept PIP gaan bespreken, maar deze is thans nog niet voorhanden.

U**iterlijk 9 dec wordt jullie het concept PIP (let wel de toelichting zal dan nog niet compleet zijn) toegezonden voor commentaar**, indien er dan prangende vragen op dit concept zijn dan kan dat besproken worden de 16e (naast de schriftelijke opmerkingen).

16e december is het volgend overlegmoment.
Op de agenda: **concept-PIP; communicatie en vooral de NRD** en organisatie beantwoording van de reacties, ook aandacht voor de vraag van het Hoogheemraadschap over gelijktijdig oplopen van het proces van vergunningen en ruimtelijke besluitvorming en de planning.
Vooral zal tijd worden besteed aan de NRD. Welke vragen kunnen we gaan verwachten, hoe gaan we antwoorden, hoe stemmen we dat antwoordproces met elkaar af en wat is daarvoor nodig.
Tevens inzoomen en uitwerken/bespreken van de planning van NRD van het moment ter inzage tot aan de volgende tussen stap in de besluitvorming. Mbt de planning ook bespreken wat zit er aan te komen op welke momenten voor wie. Zoals wanneer worden de vergunningen in concept afgestemd etc.

Gedeputeerde Staten hebben vandaag (12-11-2019) besloten de adviezen voor besluitvorming over het PIP de PCR en de m.e.r. door te zenden naar PS.
De adviezen betreffen het starten van een PIP-proces, het toepassen van de provinciale coördinatieregeling en het starten van de mer-procedure.
Dat betekent dat dit wordt besproken in de **Statencommissie BE op 27 november.** Daarna is besluitvorming door de **Staten op 18 december gepland**:

In de tussentijd hopen we dat de Den Haag voldoende aanknooppunten heeft met Gasunie (LdM CV), Eneco (als beoogde leverancier op het bestaande net) en met EZK om de vragen en voorwaarden n.a.v. hun coalitieakkoord bevredigend toe te kunnen lichten voor hun gemeente Raad.

Bijgevoegd zijn de betreffende stukken zodat jullie weten wat er waarover is besloten en hoe zij er nu uitzien, op weg naar Provinciale Staten (PS).
In de voorstellen voor besluitvorming zijn de punten van Den Haag en Schiedam verwerkt en expliciet opgenomen zoals verzocht.
De Startnotitie zoals jullie die kenden is als gevolg van het interne (provinciale) voorbereidingsproces opgeknipt en hernoemd. Dat wil zeggen: delen zijn (ook) als toelichting in het Statenvoorstel terecht gekomen en de Startnotitie zelf is omgedoopt tot Plan van Aanpak. De inhoud is niet wezenlijk gewijzigd, wel zijn de bouwwegen explicieter genoemd en andere opmerkingen hebebn ook geleid tot enige verduidelijkingen.
De systematiek van de MER vraagt om een alternatieven afweging, ook worden meerdere milieu-elementen beschouwd, zodat dit aan het eind van de rit meegewogen kan worden in het besluit over de voorkeursvariant. De NRD volgt dit principe en is tov de vorige versie op punten aangepast, ze is wat strakker getrokken en daarbij zijn gemaakte opmerkingen verwerkt (de opmerkingen van Schiedam betroffen de Startnotitie en zijn daarin verwerkt).
Er is een Communicatieplan bijgevoegd, dat handvatten biedt voor verdere uitwerking in de projectgroep communicatie (nog steeds in oprichting).

Hoop je voor nu voldoende geïnformeerd te hebben,

Met vriendelijke groet, en graag tot ziens de 16e december

art 5 1-2e

art 5 1-2e
Senior beleidsmedewerker
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem

T 070 441 art 5 1-
M 06- art 5 1-2e
art 5 1-2e pzh. nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

duurzame gedachte:
is printen van deze mail nodig?

provincie ZUID HOLLAND

GS-Voorstel
Besluitnummer
PZH-2019-701444468 DOS-2019-0003043

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
A-Openbaar	12 november 2019	n.v.t.

Onderwerp
Provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden.

Advies
1. Vast te stellen het Statenvoorstel en het Plan van Aanpak over “Provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden”, waarin Provinciale Staten het volgende wordt voorgesteld om te besluiten:
   - Vast te stellen het bijgevoegde Plan van Aanpak Provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden, waarmee wordt besloten dat voor dit project:
     a. een Provinciaal inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26 Wro en een MER wordt opgesteld;
     b. toepassing wordt gegeven aan de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33, eerste lid, onder b, van de Wro, inhoudende dat de voorbereiding en bekendmaking van het Provinciaal inpassingsplan zal worden gecoördineerd met de voorbereiding en bekendmaking van de (uitvoerings-)besluiten van de diverse bevoegde gezagen die nodig zijn voor de aanleg en het in werking hebben van de leiding en de bijbehorende bouwwerken, zo nodig in één of meerdere clusters, zoals opgenomen is in hoofdstuk 5 van het Plan van Aanpak.
   - Vast te stellen de Notitie Reikwijdte en Detailniveau LdM ten behoeve van het MER voor het Provinciaal inpassingsplan c.q. de vergunningen op grond van de Waterwet en de Wet natuurbescherming;
   - Te bepalen dat Gedeputeerde Staten alle voorbereidende werkzaamheden verrichten die nodig zijn in het kader van de vaststelling van het Provinciaal inpassingsplan en het MER door Provinciale Staten.
   - Te bepalen dat Gedeputeerde Staten alle voorbereidende en coördinerende werkzaamheden verrichten die nodig zijn voor de toepassing van de provinciale coördinatieregeling.
2. Te bepalen dat de door Provinciale Staten genomen besluiten over Provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden op de wettelijk voorgeschreven wijze worden gepubliceerd en dat de betrokken bevoegde gezagen hierover schriftelijk worden geïnformeerd.
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het voorstel aan Provinciale Staten over het Provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden.

provincie ZUID HOLLAND

Besluit GS
Vastgesteld conform advies

Bijlagen
1. Statenvoorstel Provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden
2. Plan van Aanpak Provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden
3. Notitie Reikwijdte en Detailniveau LdM
4. Participatie- en communicatieplan LdM

provincie ZUID HOLLAND

1 Toelichting voor het College

Zie het Statenvoorstel.

De provincie Zuid-Holland zet zich in voor realisatie van een regionaal warmtenetwerk en heeft dit als provinciaal belang opgenomen in het Omgevingsbeleid van Zuid-Holland. Als onderdeel van dit netwerk is LdM CV voornemens een warmtetransportleiding aan te leggen tussen Vlaardingen en Den Haag. Met het nemen van de voorgestelde besluiten geven Provinciale Staten opdracht aan Gedeputeerde Staten voor het opstellen van een provinciaal inpassingsplan, het toepassen van de provinciale coördinatieregeling en het starten van een m.e.r.-procedure.

In het voortraject (2018-2019) is meermaals bestuurlijk contact geweest tussen de toenmalige Gedeputeerde van Energie (H. Weber) en LdM CV. LdM CV heeft verzocht tot het opstellen van een Provinciaal inpassingsplan (PIP) met toepassing van de Provinciale Coördinatie Regeling (PCR) voor de Warmte Leiding door het Midden. Gelet op de belangen van de Provincie Zuid-Holland, is tijdens een bestuurlijk overleg op 21 januari 2019 aangegeven bereidwillig te zijn, mits de zes betrokken gemeenten (Vlaardingen, Schiedam, Midden Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag) hier positief in staan. In een bestuurlijk overleg op 22 mei 2019 hebben alle zes gemeenten aangegeven dat zij het verzoek van LdM CV voor een PIP/PCR en het voorkeurstracé in principe steunen. Vanwege de beoogde intensieve samenwerking is aan de gemeenten gevraagd om dit schriftelijk te bevestigen en hun raden hierin te betrekken. Van alle gemeenten, met uitzondering van de Gemeente Den Haag, zijn zulke brieven ontvangen. In het Statenvoorstel wordt nader ingegaan op de reden dat de brief van Den Haag is vertraagd en welke gemeenten er overige randvoorwaarden aan ons hebben meegeven.

Voor elk project is de provinciale meerwaarde van het opstellen van een PIP al dan niet met toepassing van de PCR uniek en afhankelijk van verscheidene facetten. Welke facetten meespelen in die meerwaarde voor een PIP /PCR voor de LdM is eerder in GS besproken naar aanleiding van de brief van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten (16 juli 2019, kenmerk PZH-2019-697178768) waarin zij op de hoogte werden gesteld van het project LdM en het verzoek om een PIP met PCR. In de bijlage bij deze betreffende brief (Toelichting op keuze PIP/PCR) is deze meerwaarde verwoord.

Op 9 oktober 2019 is een technische sessie met de Statenleden gehouden over het project LdM en de voorziene procedure voor PIP-PCR en m.e.r.. De presentatie is met interesse ontvangen, gevraagd is door de woordvoerder van D66 om een extra toelichting op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Hiertoe wordt een afspraak gepland met deze woordvoerder, waarbij de overige Statenleden ook uitgenodigd worden om hierbij aanwezig te zijn.

<u>Financieel en fiscaal kader</u>
Totaalbedrag excl. BTW: n.v.t.
Programma: Aantrekkelijk en concurrerend
Financiële risico's: geen

Aangezien de provincie alleen optreedt als planwetgever en niet zelf betrokken is als ontwikkelende partij, zijn de financiële risico's beperkt tot de plankosten en eventuele planschadevergoedingen. Deze risico's worden afgedekt door middel van een nog te sluiten anterieure overeenkomst met de initiatiefnemer en Gedeputeerde Staten, nadat Provinciale Staten positief hebben besloten over de opstart van het PIP en de PCR.

provincie ZUID HOLLAND

Juridisch kader
De besluiten worden genomen op grond van de in paragraaf 3.5.1 en 3.6.2 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) beschreven bevoegdheden van Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten ten behoeve van de verwezenlijking van een onderdeel van het provinciaal ruimtelijk beleid. Ook artikel 3, Protocollen Wro bevoegdheden Provinciale Staten is van toepassing.

Nadat Provinciale Staten positief besloten hebben op het Statenvoorstel provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden, worden er via een brief de betrokken overheden en de initiatiefnemer op de hoogte gesteld van de genomen besluiten, wordt een persbericht gepubliceerd en deze besluiten officieel bekend gemaakt via de daartoe wettelijk verplichte kanalen (onder andere Staatscourant, digitaal via ruimtelijke plannen.nl, mogelijk via www.overheid.nl/lokale-vergunningen, Provinciaal Blad, zo nodig via huis aan huis bladen en de websites van de betrokken overheden).
Op het besluit van Provinciale Staten over de vaststelling van het inpassingsplan en de overige bevoegde gezagen over de voor het project benodigde besluiten en vergunningen, is van rechtswege afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis en herstelwet van toepassing. Een en ander moet vermeld worden in de desbetreffende besluiten en bekendmakingen.

De juridische adviezen van de adviseurs zijn overgenomen. In het advies voor PS zijn niet expliciet de kanalen opgenomen waarlangs bekendmakingen worden gepubliceerd, noch zijn de bevoegde gezagen en de besluiten die zij nemen opgesomd.
In het Plan van Aanpak is een overzicht van de overige besluiten en bevoegd gezagen (hoofdstuk 5) opgenomen. Hierbij is vermeld dat, indien wijzigingen nodig blijken (bijvoorbeeld een extra vergunning of ontheffing), dit door GS kan worden aangepast. Door in het Statenvoorstel onder besluit 1b niet expliciet die vergunningen en de bevoegde gezagen te benoemen, maar hiervoor te verwijzen naar het Plan van Aanpak kunnen GS hierin wijzigen zonder daarvoor naar PS terug te moeten.
Het besluit dat PS nemen gaat alleen over de te volgen procedure voor een PIP in combinatie met de overige besluiten en een Combi-MER. Pas bij de vaststelling van het PIP en het MER komt PS weer in beeld voor besluitvorming. Wat daarvoor nodig is aan brieven, bekendmakingen, publicaties, horen gemeenteraad, (voor) ontwerp-stukken openbaar maken et cetera, wordt door GS uitgevoerd en hierover zullen GS te zijnertijd besluiten nemen.
In het GS-voorstel zijn bij besluitpunt 2, de kanalen waarlangs wordt gepubliceerd niet expliciet benoemd, omdat hierover afstemming met de overige bevoegd gezagen en LdM CV plaats zal vinden. Ook zullen de verschillende besluiten via verschillende kanalen gepubliceerd moeten worden. Dit is dus niet voor elk van de besluiten hetzelfde en deels dus ook nog onderwerp van overleg met de overige bevoegde gezagen. Daarom kan dit niet in het besluit worden vermeld en is in het besluit aangegeven dat hierover “op de wettelijk voorgeschreven wijze zal worden gepubliceerd”, zonder dit op dit moment al expliciet te maken.

Als gevolg van de door Provinciale Staten en de overige betrokken bevoegde gezagen zijnde de zes betrokken gemeenten, Hoogheemraadschap van Delfland, Rijkswaterstaat en Gedeputeerde Staten van Zuid –Holland (o.a. ODH, zie hoofdstuk 5 Plan van Aanpak) te nemen besluiten kunnen zienswijzen worden ingediend op de NRD, het PIP en de ontwerp-vergunningen en kunnen beroepsprocedures worden gestart op het PIP en de beoogde vergunningen.

Dit besluit is openbaar.

2 Voorafgaande besluitvorming

In het provinciaal Omgevingsbeleid dat is vastgesteld door Provinciale Staten is naast algemene

provincie ZUID HOLLAND

ambities voor energietransitie specifiek ten aanzien van dit onderwerp een bovenregionaal warmtenetwerk als beleidsbeslissing opgenomen. Aangegeven is dat de provincie zich inzet voor de realisatie van een bovenregionale warmte infrastructuur, als essentieel onderdeel van een goed functionerende warmtemarkt. Het bovenregionaal Warmtenetwerk is tevens expliciet aangeduid als provinciaal belang. Er is een noodzaak voor bovenlokale keuzes, omdat de warmtemarkt en het warmtetransport gemeentegrenzen overstijgt. De LdM waarvoor nu gevraagd wordt om een PIP op te stellen en de PCR toe te passen betreft zo een bovenlokaal transporttracé.

3 Proces

Het PIP en de vergunningen worden in nauwe samenwerking met de betrokken partijen opgesteld en de procedures worden op elkaar afgestemd. Hiervoor is een werkgroep ingericht waarin deze inhoudelijke en procedurele afstemming plaats vindt.
Voor de vergunningen blijven de gemeenten, het Hoogheemraadschap van Delfland, Rijkswaterstaat en de provincie Zuid-Holland vooralsnog het bevoegd gezag. De provincie zorgt voor de uitvoering van de procedurele elementen van deze besluiten.

4 Participatie

Doel is om betrokkenen tijdig en open te informeren over het project. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met gemeenten en LdM CV, waarbij de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie tijdens de uitvoeringsfase vooral bij LdM CV en de gemeenten ligt. Bijgevoegd is een Participatie- en Communicatieplan waarin dit nader is uitgewerkt. Deze wordt ter kennisneming aan PS aangeboden.

5 Communicatiestrategie

De communicatiestrategie is er op gericht de boodschap uit te dragen dat wij als provincie de energietransitie als belangrijke opgave oppakken en specifiek voor dit project zorgen voor een versnelling.

Een concern communicatiestrateeg is nauw betrokken in dit proces en voor het project wordt een eigen webpagina ingericht, waar iedereen informatie en de stukken kan vinden en hun zienswijzen in kunnen dienen.
Er is een werkgroep communicatie opgericht waarin vertegenwoordigers van gemeenten, provincie en LdM CV zitting hebben. In deze werkgroep worden onderling afspraken gemaakt over de communicatiestrategie en op welke wijze mensen het beste geïnformeerd kunnen worden, naast de officiële procedures die hiervoor zijn.
De provincie is als bevoegd gezag en coördinator verantwoordelijk voor de communicatie over de PIP en de PCR procedures. Op onze website komt informatie over onderwerpen zoals de inspraakprocedures, hoe men bezwaar kan maken en hoe aanspraak op planschadevergoedingen kan worden gemaakt.
De LdM CV heeft samen met de gemeenten het voortouw in de communicatie naar de burgers over de inhoud van het project en gevolgen daarvan voor omwonenden. Vooral in de uitvoeringsfase zal LdM CV extra mid*d*elen en mensen hierop inzetten. Zie het bijgevoegde “Participatie- en communicatieplan LdM” voor het provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden.

Er wordt na het besluit van Provinciale Staten een persgesprek georganiseerd, zodat journalisten vragen kunnen stellen en de achtergronden en het belang van dit project kunnen worden toegelicht.

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

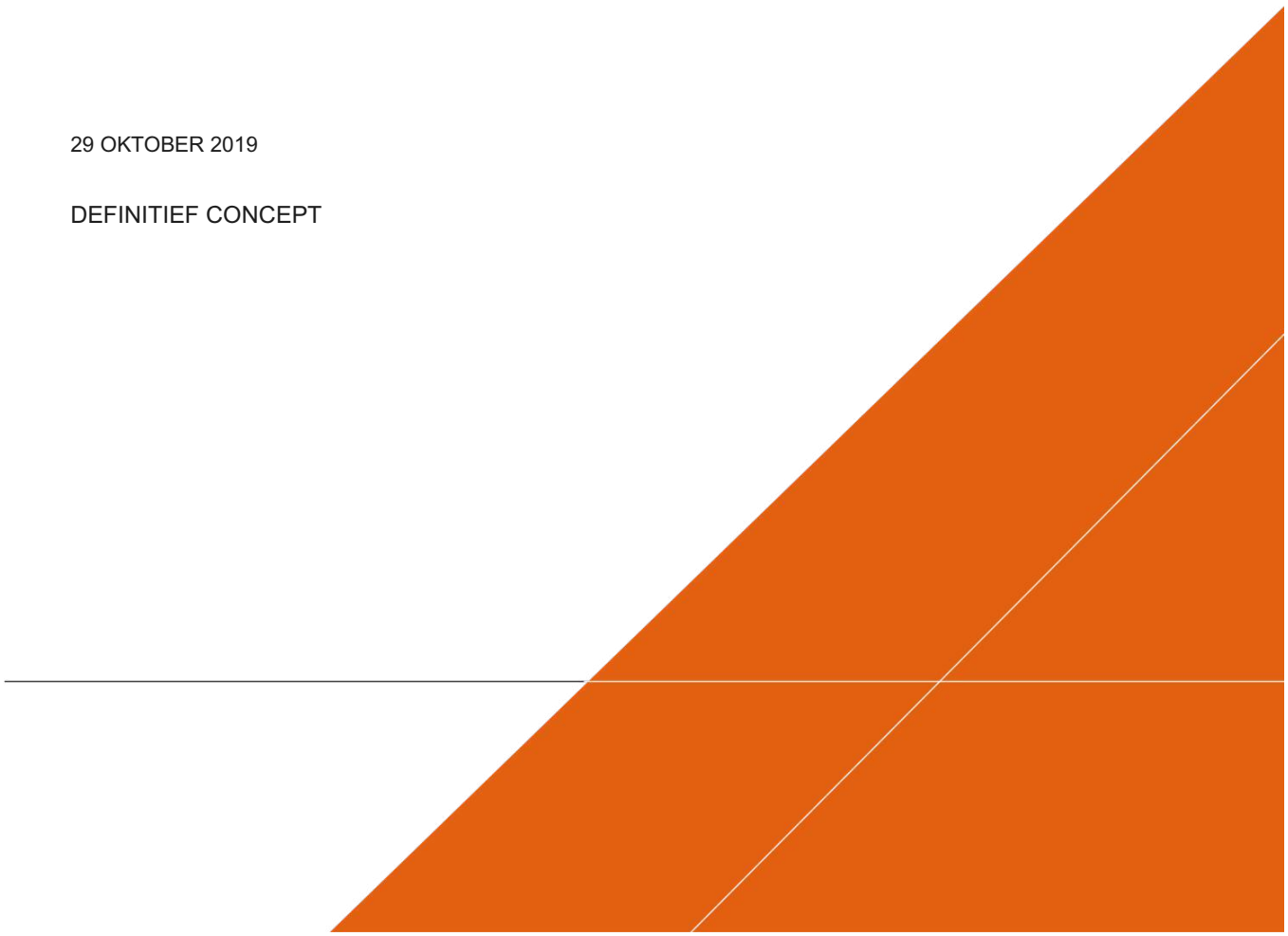
LEIDING DOOR HET MIDDEN

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU LdM

Warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag

29 OKTOBER 2019

DEFINITIEF CONCEPT

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 5

1.1 Aanleiding 5
1.2 Te nemen besluiten 7
1.3 Voorgeschiedenis LdM 7
1.4 Milieueffectrapportage 7
1.4.1 M.e.r.-plicht 8
1.4.2 M.e.r.-procedure 8
1.5 Provinciale coördinatieregeling 9
1.6 Zienswijze indienen 9
1.7 Leeswijzer 9

2 VOORGENOMEN ACTIVITEIT 11

2.1 Voorgenomen activiteit 11
2.2 Relatie met andere projecten binnen de warmterotonde 12

3 ALTERNATIEVEN 13

3.1 Strategische alternatieven 13
3.2 Ontwikkeling tracéalternatieven 13
3.3 Tracéalternatieven per deelgebied 17
3.3.1 Vlaardingen 17
3.3.2 Midden-Delfland en Schiedam 19
3.3.3 Delft 21
3.3.4 Rijswijk 22
3.3.5 Den Haag 23
3.4 Alternatieven in het MER 25

4 EFFECTBEOORDELING MER 27

4.1 Methodiek 27
4.2 Beoordelingskader 28

BIJLAGEN

BIJLAGE A – ONTWIKKELINGSPROCES MBA 30

BIJLAGE B - AFKORTINGEN- EN BEGRIPPENLIJST 42

BIJLAGE C - PROCEDURE M.E.R. 43

COLOFON 45

1 INLEIDING

Voor u ligt de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het project leiding door het Midden (LdM) als start van de gecombineerde plan- / project m.e.r.-procedure die voor het project wordt doorlopen. Deze NRD is bedoeld om betrokkenen vooraf te informeren en te raadplegen over de gewenste inhoud en diepgang van het op te stellen MER van de voorgenomen warmtetransportleidingen. Dit hoofdstuk geeft een algemene toelichting op het project en de procedures voor de aanleg van de LdM, een warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag. Allereerst wordt ingegaan op de aanleiding van het project (paragraaf 1.1). Vervolgens wordt ingegaan op de te nemen besluiten voor de realisatie van het project (paragraaf 1.2). Hierna volgt een toelichting op de voorgeschiedenis van het project (paragraaf 1.3), de m.e.r.-procedure (paragraaf 1.4), die voor het project wordt doorlopen en de provinciale coördinatieregeling (paragraaf 1.5). In paragraaf 1.6 wordt aangegeven hoe op deze NRD en provinciaal aanpassingsplan kan worden gereageerd (paragraaf 1.6). Tot slot volgt een leeswijzer voor de hiernavolgende hoofdstukken van deze notitie (paragraaf 1.7).

1.1 Aanleiding

LdM CV[1] is voornemens om warmtetransportleidingen aan te leggen tussen Vlaardingen naar Den Haag. Dit project betreft de Leiding door het Midden (hierna LdM) en is een aftakking van de bestaande Leiding over Noord (LoN). Deze aftakking van LoN is gelegen aan de Burgemeester Heusdenslaan in Vlaardingen. In Figuur 1-1 is het zoekgebied voor LdM weergegeven.

Het doel van het project LdM is de verduurzaming van zowel de bestaande als toekomstige warmtelevering in Den Haag en het aanbieden van duurzame warmte aan nieuwe warmtenetten in de overige LdM-gemeenten (Vlaardingen, Schiedam, Midden Delfland, Delft, en Rijswijk). Het project bestaat uit de aanleg van de aftakking van LoN, twee warmtetransportleidingen (aanvoer- en retourleiding), de bouw van een pompstation en een aansluiting op het bestaande warmtenet in Den Haag.

De warmtetransportleidingen van de LdM kruisen zes gemeenten, om de LdM planologisch te verankeren en te beschermen wordt er een Provinciaal Inpassingsplan opgesteld (PIP). Daarnaast moet voor de aanleg van de leiding grondwateronttrekking plaatsvinden. Hiervoor is een watervergunning nodig. Door de vernietiging van het PAS op 29 mei jl. moet er voor het PIP (alsnog) een Passende Beoordeling worden opgesteld - omdat negatieve effecten op natura 2000-gebieden op voorhand niet uit te sluiten zijn - en daarmee moet er een plan-m.e.r.-procedure worden doorlopen. Omdat de verwezenlijking van de leidingen (mede) een provinciaal belang dient, hebben Provinciale Staten besloten om voor LdM over te gaan tot het opstellen van een provinciaal inpassingsplan (PIP) en het toepassen van de provinciale coördinatieregeling (PCR). Daardoor wordt het plan-m.e.r. voor het PIP gecombineerd uitgevoerd met een project-m.e.r. voor het PIP en de watervergunning. Dit is nader toegelicht in paragraaf 1.4.

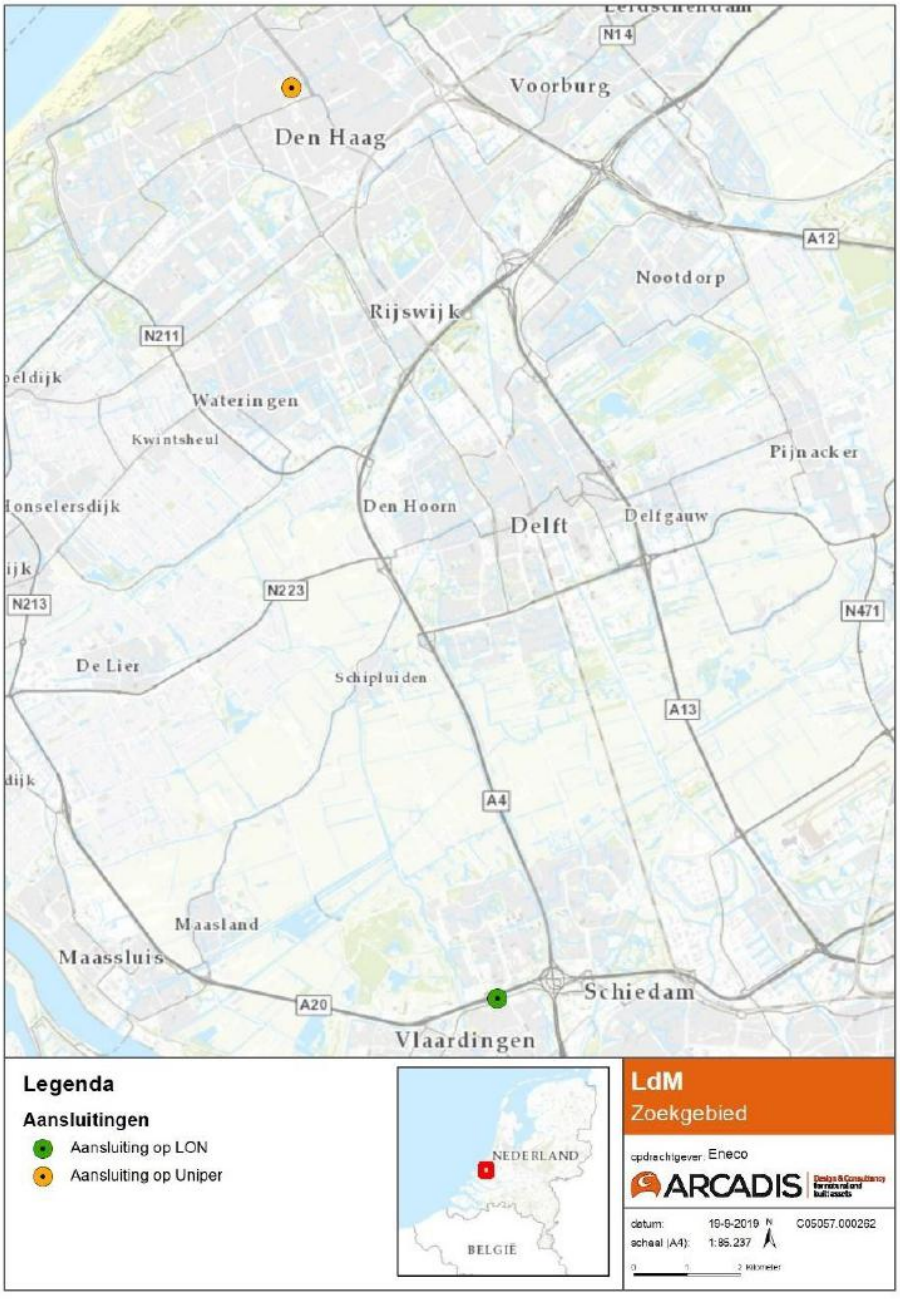
Doel van de m.e.r.-procedure

Het doel van de m.e.r.-procedures is om het milieubelang volwaarding te laten meewegen bij de voorbereiding en vaststelling van het plan/besluit. De milieugevolgen van de voorgenomen activiteit worden zo op een transparante en systematische manier in beeld gebracht, waarbij maatregelen worden beschreven om negatieve gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken.

In paragraaf 1.3 wordt beschreven, dat voorafgaand aan dit m.e.r.-proces een uitgebreide tracéstudie is uitgevoerd in combinatie met een omgevingsproces met verschillende stakeholders. Uit dit proces is een voorlopige voorkeursligging, het voorkeursalternatief, gekomen voor het project LdM. Voor het project wordt een gecombineerd plan-/projectMER opgesteld (oftewel Combi-MER), waarbij de aanleiding voor het planMER wordt gevormd door de noodzaak voor het opstellen van een Passende Beoordeling. In het kader van het planMER worden strategische alternatieven in beeld gebracht en de effecten van het voorkeursalternatief vergeleken met de andere reële alternatieven voor de ligging van het tracé, die in het doorlopen proces zijn beschouwd. Hierbij worden tevens de risico's op effecten op Natura 2000-gebied(en)

[1] In september heeft het ministerie van Economische Zaken Gasunie de opdracht te gegeven om de beoogde transportinfrastructuur (LdM) verder te ontwikkelen, met als perspectief de realisatie van gereguleerd, onafhankelijk warmtetransportbeheer en een transportnet waarop meerdere duurzame warmtebronnen kunnen aansluiten. Leiding door het Midden (LdM) was voorheen een Eneco-initiatief.

beschouwd en dan met name of de tracéalternatieven daarin verschillen. Op basis van deze beoordelingen wordt beschouwd in hoeverre bijstelling van het voorlopige voorkeursalternatief nodig is. In het kader van het projectMER worden vervolgens de effecten van het ingepaste voorkeursalternatief, inclusief het pompstation en de benodigde grondwateronttrekking in de aanlegfase in beeld gebracht. Ook wordt voor het ingepaste voorkeursalternatief een Passende Beoordeling opgesteld, die als bijlage in het Combi-MER wordt opgenomen.

Figuur 1-1 Zoekgebied Leiding door het Midden

1.2 Te nemen besluiten

Deze paragraaf gaat allereerst in op de te nemen besluiten in relatie tot de m.e.r.-procedure. Daarna worden de overige relevante te nemen besluiten die gerelateerd zijn aan het project benoemd.

Provinciaal Inpassingsplan

Met dit instrument kunnen provinciale belangen ruimtelijk vastgelegd worden (paragraaf 3.5.1 Wro). Een inpassingsplan is een bestemmingsplan op provinciaal niveau. Dit instrument wordt ingezet omdat de verwezenlijking van de leidingen (mede) een provinciaal belang dient en de LdM zes verschillende gemeente kruist. De warmtetransportleidingen worden daarom planologisch vastgelegd in een Provinciaal Inpassingsplan (PIP). De Provinciale Staten van Zuid-Holland zijn het bevoegd gezag. Provinciale Staten hebben op basis van de Wro de bevoegdheid om bestemmingsplannen te maken. In die situaties wordt in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) gesproken van Provinciaal Inpassingsplannen (PIP). De inhoudelijke en procedurele aspecten van een inpassingsplan zijn vrijwel gelijk aan die van het bestemmingsplan.

Watervergunning

Voor de aanleg van de warmtetransportleidingen moeten grote hoeveelheden grondwater worden onttrokken. Hiertoe is een watervergunning vereist. Het Hoogheemraadschap Delfland is bevoegd gezag voor het verlenen van deze watervergunning. De Waterwet stelt eisen aan activiteiten in het watersysteem. Voor bepaalde activiteiten, behorend bij de keur, dient een watervergunning aangevraagd te worden. Het onttrekken van grondwater behoort tot één van deze vergunningplichtige activiteiten.

Overige besluiten

Naast het m.e.r.-plichtige plan (PIP) en m.e.r.-beoordelingsplichtige besluit (Watervergunning), zijn er meerdere vergunningen, van verschillende bevoegde gezagen, nodig in het kader van de LdM. Hierbij gaat het onder meer om een bouwvergunning, een kapvergunning en een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming.

1.3 Voorgeschiedenis LdM

Voorafgaand aan dit m.e.r.-proces heeft LdM, in een omgevingsproces, met alle betrokken gemeenten en Rijkswaterstaat gesproken over de mogelijke tracering van de warmtetransportleidingen LdM. Het resultaat hiervan is een gedragen voorkeursalternatief. Om te komen tot dit algemeen gedragen voorkeursalternatief is tussen 2016 en 2018 een aantal stappen doorlopen. Het doorlopen proces is weergegeven in Bijlage A. Allereerst is tijdens de haalbaarheidsfase van het project (jan. – aug. 2016) op basis van de ruimtelijke en technische mogelijkheden een ontwerptracé ontworpen.

Dit ontwerptracé is vervolgens met alle betrokken gemeenten en Rijkswaterstaat gedeeld en besproken. Tijdens deze gesprekken zijn door de gemeenten verschillende alternatieven op het ontwerptracé voorgesteld. Deze alternatieven zijn in de voorbereidingsfase A (nov. 2016 – apr. 2017) verder besproken in enkele ontwerpateliers. Tijdens de ontwerpateliers Noord is door de gemeenten Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag gesproken over de haalbaarheid en uitdagingen van het ontwerptracé.

Dit heeft geresulteerd in een aantal nieuwe alternatieve tracés die minder impact hebben op het verkeer en de omgeving. Ook voor het zuidelijke deel van het ontwerptracé is met de gemeenten Midden-Delfland, Vlaardingen, Schiedam en Rijkswaterstaat gesproken over de haalbaarheid en de uitdagingen van dit deel van het tracé. Dit heeft geleid tot alternatieve tracés door en langs Vlaardingen. In Hoofdstuk 3 is de alternatiefontwikkeling nader uitgewerkt. Vanwege de recente uitspraak van de Raad van State over het PAS en de noodzaak voor het opstellen van een passende beoordeling, is er alsnog sprake van het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure voor het project. Normaliter vindt de alternatievenontwikkeling plaats binnen de m.e.r.-procedure. Om deze reden worden de eerder in het proces ontwikkelde alternatieven in de m.e.r-procedure betrokken (dit is verder uitgelegd in paragraaf 1.4 alsook in hoofdstuk 3).

1.4 Milieueffectrapportage

Het opstellen van deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: NRD) is onderdeel van de m.e.r.-procedure die voor het project LdM wordt doorlopen. Het doel van de m.e.r.-procedure is om milieu- en natuurbelangen naast andere belangen een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming. M.e.r. is

voorgeschreven op grond van Europese en nationale wetgeving indien er sprake is van activiteiten met potentieel aanzienlijke milieueffecten. Deze activiteiten zijn opgenomen in het Besluit milieueffectrapportage. Daarnaast is het doorlopen van de m.e.r.-procedure verplicht voor plannen waarvoor een passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming nodig is. Onderstaand is de m.e.r.-plicht voor het project LdM nader toegelicht.

1.4.1 M.e.r.-plicht

Op basis van het Besluit milieueffectrapportage geldt er voor de voorgenomen aanleg van de warmtetransportleidingen en voor de benodigde grondwateronttrekking in de aanlegfase geen directe m.e.r.-plicht geldt, maar een m.e.r.-beoordelingsplicht:

- Op grond van categorie D 8.4 van het Besluit m.e.r. is de aanleg, wijziging of uitbreiding van een buisleiding voor transport van warm water of stoom m.e.r.-beoordelingsplichtig wanneer een buisleiding met een diameter van 1 meter of meer, en een lengte van 10 kilometer of meer is. De lengte van de aan te leggen buisleiding is weliswaar meer dan 10 km, echter de diameter is minder dan 1 meter en de drempelwaarde van categorie D 8.4 wordt hiermee niet gehaald. Hierdoor geldt een vormvrije m.e.r.-beoordelingsplicht.
- Tijdens de aanlegfase dient grondwater onttrokken te worden. Op grond van categorie D 15.2 ‘de aanleg, wijziging of uitbreiding van werken voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater’ is een grondwateronttrekking m.e.r.-beoordelingsplichtig als de activiteit betrekking heeft op een hoeveelheid water van 1,5 miljoen m3 of meer per jaar. Naar verwachting blijft de onttrekking bij het project LdM onder deze drempelwaarde. Hierdoor geldt een vormvrije m.e.r.-beoordelingsplicht.

Op basis van de Wet natuurbescherming (Wnb) kan een (plan-)m.e.r.-plicht ontstaan. Op basis van artikel 7.2a, lid 1 Wm is er sprake van een (plan-)m.e.r.-plicht wanneer er voor een plan een Passende Beoordeling (op basis van art. 2.8, lid 1 Wet natuurbescherming) nodig is. De aanleiding voor het doorlopen van de m.e.r.-procedure is gekoppeld aan deze verplichting en is gerelateerd aan de recente uitspraak van de Raad van State omtrent het Programma Aanpak Stikstof (PAS) [29 mei 2019 ECLI:NL:RVS:2019:1603]. In deze uitspraak is het PAS in de huidige vorm als kader voor ‘toestemmingsbesluiten’ verboden. Generieke kwantitatieve grenzen waarbij (stikstof)deposities op Natura 2000-gebieden verwaarloosbaar worden geacht, kunnen hierdoor niet meer worden gehanteerd bij een toestemmingsbesluit. De effecten van de geringe emissies, als gevolg van de aanleg van het project LdM, kunnen hierdoor juridisch niet op voorhand worden uitgesloten. Om deze reden dient conform de vigerende wet- en regelgeving een Passende Beoordeling[2] uitgevoerd te worden. Gekoppeld aan het PIP wordt een m.e.r.-procedure doorlopen. De Passende Beoordeling wordt als bijlage bij het MER gevoegd.

Vanwege de verplichting voor het doorlopen van een plan-m.e.r.-procedure en de bovengenoemde twee m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten is ervoor gekozen een gecombineerd plan- en project-m.e.r. te doorlopen. Voor deze gecombineerde procedures wordt een Combi-MER opgesteld. De bevoegde gezagen zijn de Provinciale Staten (Zuid-Holland) en het Hoogheemraadschap Delfland. De besluiten worden gecoördineerd door de provincie Zuid-Holland, zoals beschreven in paragraaf 1.5. Omdat voor de realisatie van LdM diverse vergunningen nodig zijn van verschillende bevoegde gezagen, is het wenselijk om de voorbereiding van en besluitvorming over deze vergunningen te coördineren. Daarom hebben Provinciale Staten in december 2019 besloten om voor LdM de provinciale coördinatieregeling uit de Wro toe te passen.

1.4.2 M.e.r.-procedure

De m.e.r.-procedure kent een beperkte en een uitgebreide variant. Voor dit voornemen moet de uitgebreide m.e.r.-procedure worden doorlopen. De m.e.r.-procedure omvat kort samengevat de volgende stappen:

1. Mededeling voornemen en publiceren van de voorliggende notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) (kennisgeving).
2. Mogelijkheid van indienen zienswijzen en advies door Commissie m.e.r. (facultatief)

[2] Een Passende Beoordeling is een beoordeling van de effecten van een activiteit op de instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten/habitattypen in de nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

3. Advies over reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER door het bevoegd gezag aan de initiatiefnemer.
4. Uitvoeren onderzoek en opstellen van het MER en de Passende Beoordeling (alsmede ontwerp PIP en overige ontwerpbesluiten/vergunningen).
5. Bekendmaking van ontwerp PIP en overige ontwerpbesluiten met het MER en de Passende Beoordeling.
6. Inwinnen van adviezen (Commissie m.e.r., betrokken bestuursorganen) en mogelijkheid tot indienen zienswijzen door eenieder.
7. Besluit vaststellen PIP en overige besluiten en de bekendmaking daarvan.
8. Mogelijkheid van beroep tegen het PIP en overige besluiten.
9. Monitoring en evaluatie van de milieueffecten.

In Bijlage C zijn de stappen van de m.e.r.-procedure nader toegelicht.

1.5 Provinciale coördinatieregeling

Voor de realisatie van de LdM zijn diverse uitvoeringsvergunningen nodig van verschillende bevoegde gezagen. Omwille van een overzichtelijk participatieproces en het beperken van procedurerisico's is gekozen om de voorbereiding van en besluitvorming over deze uitvoeringsvergunningen te coördineren. Gelet op het feit dat de realisatie van de LdM onderdeel uitmaakt van de warmterotonde, die in het provinciale beleid is aangewezen als provinciaal belang, kan hiervoor de provinciale coördinatieregeling uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro) worden toegepast.

In artikel 3.33 van de Wet ruimtelijke ordening is een provinciale coördinatieregeling opgenomen. Deze regeling houdt in dat Provinciale Staten kunnen besluiten dat Gedeputeerde Staten ten behoeve van de verwezenlijking van een project van provinciaal belang deze coördinatieregeling toepassen. Dat houdt in dat alle benodigde besluiten en vergunningen die nodig zijn voor de leiding (inclusief het PIP), gecoördineerd (oftewel gelijktijdig) worden voorbereid en bekend gemaakt en dat Gedeputeerde Staten optreden als coördinerend bevoegd gezag.

1.6 Zienswijze indienen

Voorliggend document, de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept NRD), is bedoeld om betrokkenen vooraf te informeren en te raadplegen over de gewenste inhoud en diepgang van het op te stellen Combi-MER voor LdM, ofwel over de reikwijdte en het detailniveau. De 'reikwijdte' geeft aan wat het project is, welke alternatieven worden onderzocht en welke (milieu- en omgevings)thema's in beeld worden gebracht. Het 'detailniveau' betreft de diepgang en methode van het onderzoek. De NRD ligt gedurende een vastgestelde periode voor eenieder ter inzage worden gelegd en in die periode kunnen er zienswijzen worden ingediend.

Digitaal en schriftelijk reageren

U kunt uw reactie op de concept NRD digitaal indienen tijdens de terinzagelegging. Daarnaast kunt u uw reactie ook schriftelijk geven door deze te sturen naar provincie Zuid-Holland. De details voor het indienen van zowel de digitale als schriftelijke kunt u vinden in de kennisgeving.

De ontvangen zienswijzen worden betrokken bij het bepalen van de verdere aanpak van het op te stellen MER. Provincie Zuid-Holland raadpleegt ook de wettelijke adviseurs, de betrokken bestuursorganen en de onafhankelijke Commissie m.e.r.. Vervolgens wordt de NRD door de bevoegde gezagen vastgesteld en als basis gebruikt voor het op te stellen Combi-MER.

1.7 Leeswijzer

Deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau dient als basis voor de eerste stappen van de m.e.r.-procedure. Het bevat een voorstel voor het onderzoekskader van het MER.

In Hoofdstuk 2 zijn de volgende onderdelen beschreven:
- De voorgenomen activiteit en de algemene doelstelling van het project;
- De relatie met andere warmtetransportleidingen;

In Hoofdstuk 3 is de alternatiefontwikkeling voor de m.e.r.-procedure nader uitgewerkt waarbij is ingegaan op:

- De strategische alternatieven om invulling te geven aan het Plan-MER karakter van het MER.
- Het proces van de totstandkoming van het huidige voorkeurstracé, hierbij is ingegaan op verschillende alternatieven per deelgebied.
- De te behandelen alternatieven in het MER, op basis van het al doorlopen trechteringsproces. Daarbij is aangegeven welke alternatieven in het MER worden beoordeeld.

Tot slot beschrijft Hoofdstuk 4 de aanpak en het beoordelingskader dat in het MER gebruikt zal worden. Hierbij is onderscheid gemaakt in de verwachte milieueffecten tijdens de aanleg- en gebruiksfase.

2 VOORGENOMEN ACTIVITEIT

In voorliggend hoofdstuk is de voorgenomen activiteit beschreven. Allereerst is in paragraaf 2.1 de voorgenomen activiteit beschreven en doelstelling voor het project samengevat. Vervolgens is in paragraaf 2.2 de relatie met andere warmtetransportleidingen in de regio toegelicht.

2.1 Voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit bestaat uit de aanleg van ondergrondse leidingen en aansluitingen, die samen de benodigde warmtetransportleiding door Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag vormen, waarbij op verschillende locaties aftakkingsmogelijkheden worden gerealiseerd. Het gedemineraliseerde water wordt via een gesloten buissysteem getransporteerd. De leidingen zijn voorzien van een isolerende buitenmantel (PUR/PE) van 200mm en lekdetectie. De leiding zal vanuit de warmtebron in diameter steeds afnemen.
LdM bestaat uit:

- Een aanvoer- en retourleiding met een maximale buitendiameter van 900mm tot een maximale buitendiameter van 700mm
- De aftakking van LoN in Vlaardingen waar bij de realisatie van LoN al een zogenaamd T-stuk aangelegd, dat de aftakking mogelijk maakt (in Figuur 1-1 is de ligging van LoN t.o.v. LdM weergeven).
- De bouw van een pompstation (in Delft) om voldoende druk in de leidingen te houden om het water over de beoogde afstand te transporteren;
- Aansluiting op het bestaande warmtenet in Den Haag;
- Diverse T-stukken die gebruik kunnen worden om toekomstige warmtenetten in de gemeenten tussen Vlaardingen en Den Haag aan te sluiten.

De leidingen komen in principe ondergronds te liggen en worden grotendeels aangelegd door open ontgraving: er wordt een sleuf gegraven waar de leidingen in gelegd worden, daarna wordt de sleuf weer opgevuld met de vrijgekomen grond. Waar nodig worden de leidingen middels boringen in de grond gebracht. Naar verwachting dient er circa 1,4 miljoen m^3 aan grondwater onttrokken te worden voor de aanleg van de leidingen. Het aanleggen van ondergrondse leidingen heeft als voordeel dat je de bovengrondse ruimte vrijhoudt. Daarnaast geeft men in Nederland voorkeur aan ondergronds, vanuit een esthetisch oogpunt. Een ondergrondse ligging heeft ook het voordeel dat de kans op beschadigingen afneemt. Daarnaast is voor een bovengrondse leiding, (kostbare) ondersteuning nodig. In het Combi-MER worden de verschillende aanlegmethoden toegelicht en aangegeven op welke locaties de verschillende methoden worden toegepast.

Om deze werkzaamheden uit te voeren zijn ook werkstroken nodig en tijdelijke wegen om het materieel en materiaal aan te voeren. De huidige inschatting is dat de aanlegfase een periode van ongeveer 16 maanden in beslag neemt. Tijdens de aanleg zijn er langs het gehele tracé gedurende de volledige periode op minimaal 30 locaties werkzaamheden.

Na de aanlegfase bevinden de leidingen zich ondergronds en zijn daardoor niet zichtbaar. Rondom de leidingen kan niet-diepwortelende beplanting worden teruggebracht. Diep wortelende bomen kunnen niet rondom de leidingen geplant worden. De levensduur van de leidingen is ongeveer 50 jaar.

Doelstelling project

Het doel van het project is de realisatie van een gereguleerd en onafhankelijk warmtetransportnet tussen Vlaardingen en Den Haag.

Wat levert het op?

LdM heeft een maximale transportcapaciteit van 250MWth. Uitgaande van 1,6 kWth per woningequivalent (WEQ) basislast, kunnen circa 155.000 WEQs via LdM worden voorzien van warmte. Deze capaciteit is gebaseerd op verschillende analyses en onderzoeken, zoals bijvoorbeeld de gemeentelijke visies en plannen voor zover deze aanwezig en bekend zijn.

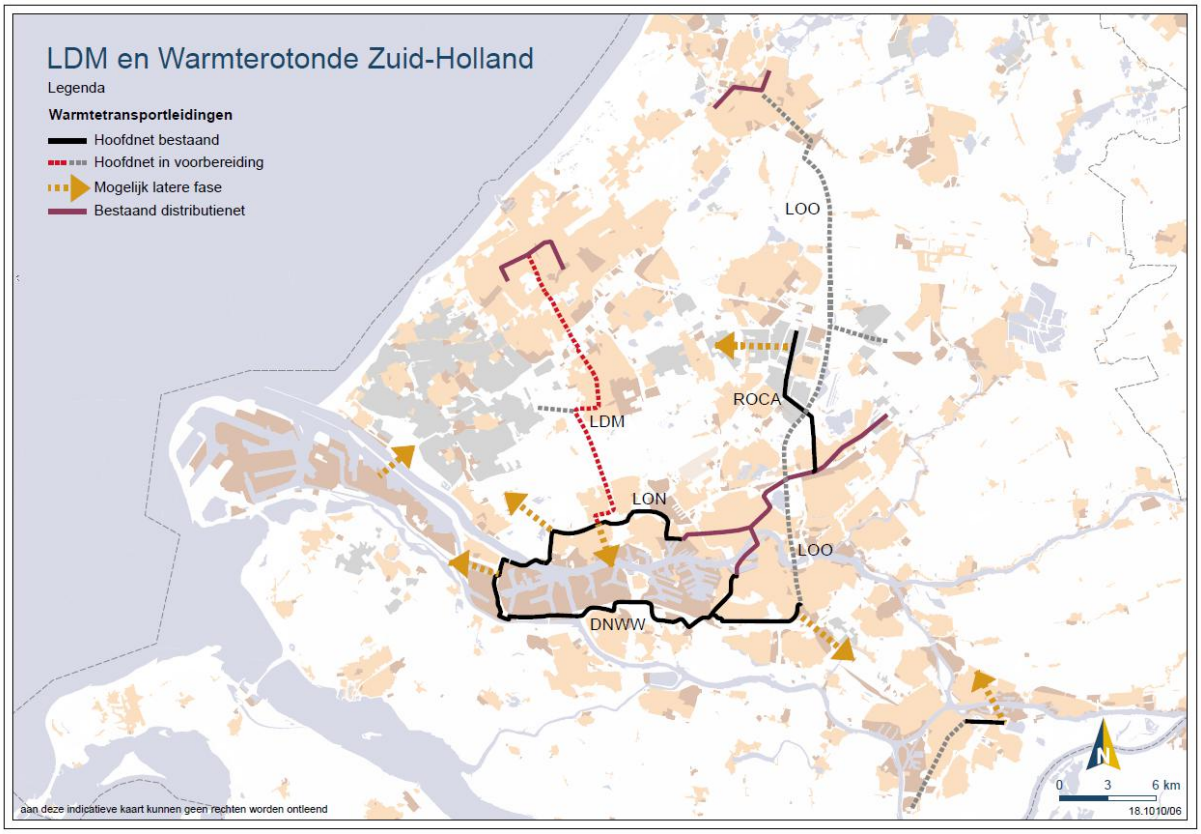
Daarnaast biedt het project LdM een kans aan de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft en Rijswijk om toekomstig te ontwikkelen warmtedistributienetten binnen deze gemeenten te ontsluiten vanaf LdM.

2.2 Relatie met andere projecten binnen de warmterotonde

Het doel van het project LdM is breder dan alleen de verduurzaming van het bestaande warmtenet in Den Haag. LdM maakt het tevens mogelijk dat in de toekomst lokale distributienetten voor stadsverwarming in gemeenten langs het tracé (Vlaardingen, Schiedam, Midden – Delfland en Rijswijk) worden aangesloten. LdM fungeert niet alleen als infrastructuur om warmte te importeren uit de Rotterdamse haven, maar kan ook als aanjager van duurzame lokale bronontwikkeling, zoals geothermie en biomassa, worden gezien.

De partners binnen de WarmteAlliantie zetten zich in voor realisatie van een regionaal warmtenetwerk - de zogeheten 'Warmterotonde' - als onderdeel van een goed functionerende warmtemarkt. De Provincie Zuid-Holland heeft dit als provinciaal belang opgenomen in het Omgevingsbeleid van Zuid-Holland. Diverse delen van het regionale warmtenetwerk zijn al gerealiseerd en in gebruik, zoals de Leiding over Noord (LoN), die loopt van de AVR in de Rotterdamse haven naar Vlaardingen, de Nieuwe Warmteweg (DNWW), die van de AVR, via Rotterdam-Zuid naar het centrum van Rotterdam loopt en de transportleiding tussen Rotterdam/Capelle aan den IJssel en het Oostland (ROCA). In de toekomst zullen mogelijk ook andere bronnen op dit net worden aangesloten. Andere delen van het warmtenetwerk worden nog onderzocht, zoals levering van warmte aan de Leidse regio. Met de aansluiting van LdM op de aftakking van LoN sluit het aan op het regionale warmtenetwerk.

Daarnaast wordt binnen het regionaal warmtenetwerk gewerkt aan aansluitingen om ook de glastuinbouwgebieden in het West- en Oostland van duurzame warmte te kunnen voorzien. In de onderstaande figuur is de voorgenomen activiteit in relatie tot andere warmtetransportleidingen weergeven.

Figuur 2-1 LdM in relatie tot warmterotonde Zuid-Holland. Hierbij is het voorkeursalternatief aangegeven met een rode stippellijn.

3 ALTERNATIEVEN

In dit hoofdstuk zijn de te beschouwen strategische en tracéalternatieven toegelicht. Paragraaf 3.1gaat in op de strategische alternatieven. Daarna is paragraaf 3.2 kort op het proces van ontwikkeling van tracéalternatieven en het daarbij uitgevoerde trechteringsproces samengevat. In paragraaf 3.3 zijn de tracéalternatieven toegelicht en op hoofdlijnen vergeleken. In paragraaf 3.4 is aangegeven welke alternatieven onderzocht worden in het MER.

3.1 Strategische alternatieven

In het regeerakkoord is de ambitie uitgesproken om in 2030 een CO_2-emissiereductie van minstens 49% te realiseren. Om deze doelstelling te behalen is het verduurzamen van de warmtevoorziening van woningen, gebouwen en tuinbouwkassen van groot belang. Met de noodzaak de winning van Groningengas af te bouwen is de urgentie hiervan verder toegenomen, omdat een groot deel van de warmtevraag op dit moment met Groningengas wordt ingevuld.

Uit meerdere studies (Ecofys, PBL en CE Delft) blijkt dat collectieve warmte vooral voor bestaande woningen in het stedelijk gebied een kosteneffectief en realistisch alternatief is voor verwarming met aardgas. Daarom is de realisatie van een bovenregionaal warmtenetwerk (de warmterotonde) al sinds 2014 opgenomen in het provinciaal beleid, eerst in de Visie Ruimte en Mobiliteit en daarna in de huidige Omgevingsvisie van de provincie Zuid-Holland.

Plan-MER en Project-MER binnen het Combi-MER

Het Combi-MER dient zowel voor de besluitvorming over het PIP als de grondwateronttrekking. Informatie die in het Combi-MER gepresenteerd wordt ten behoeve van de besluitvorming over het PIP richt zich op de context van LdM, namelijk waarom een warmteleiding en waarom hier? Hiermee wordt invulling gegeven aan het strategische karakter van een Plan-MER. Daarnaast wordt ook ten behoeve van de besluitvorming over het PIP informatie gepresenteerd die relevant is voor de tracékeuze van LdM. Informatie die in het Combi-MER gepresenteerd wordt ten behoeve van de besluitvorming over de grondwateronttrekking richt zich op het concrete voornemen, namelijk de aanleg en het gebruik van LdM. Dit geeft invulling aan het Project-MER gedeelte van het Combi-MER.

In het Plan-MER deel van het Combi-MER worden, mede op basis van de eerder uitgevoerde studies, enkele strategische alternatieven voor de warmtevoorziening in het zoekgebied tussen Vlaardingen en Den Haag beschreven en vergeleken met het voornemen. De alternatieven dienen realistisch te zijn. De selectie van de alternatieven wordt in het MER gemotiveerd. Bij de strategische vergelijking zal ook rekening worden gehouden met het ontwikkelingspotentieel aan nieuwe warmtenetten in de gemeenten langs de transportleiding.

In het Plan-MER deel van het Combi-MER zal worden ingegaan op:

- Nut en noodzaak om te komen tot de aanleg van een warmtetransportleiding;
- Hoe het voornemen zich verhoudt tot andere (realistische) vormen van hernieuwbare energie in het zoekgebied;
- Hoe het voornemen past in de provinciale en andere duurzaamheidsstrategieën.

3.2 Ontwikkeling tracéalternatieven

Eerste inventarisaties

Zoals in paragraaf 1.3 is aangegeven, heeft het project LdM een omvangrijke voorgeschiedenis waarin al verschillende stappen zijn doorlopen om te komen tot een gedragen voorkeurstracé. Deze stappen zijn weergegeven in Figuur 3-1 en nader toegelicht in Bijlage A.

Allereerst heeft er een inventarisatie van tracés en lijnelementen plaatsgevonden om de toekomstige warmtetransportleidingen te kunnen bundelen met bestaande infrastructuren en de mogelijkheden voor

toekomstige uitbreiding van warmtenetten in omliggende gemeenten te verkennen. Vervolgens zijn er twee zeefstappen uitgevoerd, waarbij is ingezoomd op de (technische) haalbaarheid van traceringopties. Hierbij is in de '2e zeef' op een groter detailniveau gekeken naar de traceringsopties om zo tot een nadere selectie van reële alternatieven te komen. Op basis van de alternatieven uit zeef 2 is de ontwikkeling van het Minst Belemmerend Alternatief (MBA) uitgevoerd. In deze stap zijn telkens per gemeente twee alternatieven afgewogen. Deze afweging, tezamen met hernieuwde inzichten, heeft geleid tot een gewijzigd 'voorlopig ontwerp' wat per deelgebied is aangeduid als het MBA (het voorlopige voorkeursalternatief).

In de navolgende paragraaf is de laatste trechteringsstap nader uitgewerkt: wijziging van het voorlopig ontwerp. De tracéalternatieven die in het Combi-MER per deelgebied worden beschouwd zijn samengevat in paragraaf 3.4.

*Figuur 3-1 Trechteringsproces, *verschilt per deelgebied, zie paragraaf 3.3*

Ontwerpateliers ten behoeve van Minst Belemmerend Alternatief

Om tot het Minst Belemmerend Alternatief (MBA) te komen, is in samenspraak met stakeholders gekeken naar de mogelijke tracéopties uit Figuur 3-3, de tracéopties waarvoor de gemeenten input en suggesties hebben aangeleverd. In de ateliers zijn de verschillende tracéopties met de stakeholders besproken met betrekking tot:

- De route
- De uitvoermethode op hoofdlijnen;
- De benodigde werkruimte;
- Benodigde afsluitingen van wegen en overige infrastructuur;
- De benodigde aanpassingen aan boven- en ondergrondse infrastructuur op hoofdlijnen (benodigde kap van bomen, verleggingen van kabels & leidingen derden en verplaatsen van bovengrondse objecten).

Tracédelen en beoordelingskader

Op basis van het resultaat van de ontwerpateliers zijn per deelgebied (tracédeel) de twee meest haalbaar geachte hoofdalternatieven bepaald[3]. Hierbij is het tracé opgedeeld in 5 deelgebieden (tracédelen): Vlaardingen, Midden-Delfland (en Schiedam), Delft, Rijswijk en Den Haag. De alternatieven zijn per deelgebied tegen elkaar afgewogen op basis van de in Tabel 3-1 gehanteerde criteria. In Bijlage A, is een nadere toelichting gegeven op de beoordelingscriteria en beoordelingssystematiek. De weging van de scores heeft plaatsgevonden na de ontwerpateliers.

Tabel 3-1 Beoordelingscriteria Minst Belemmerend Alternatief

SCORE	Invloed op verkeer & bereikbaarheid	Overlast bewoners & ondernemers	Impact flora & fauna	Afhankelijkheid projecten derden	Kansen voor combiwerken	Kansen voor warmte (lokaal)	Vergunningen (aantal & kans op bezwaar)	Complexiteit grond-posities & bestemmingen	Gevolgen voor kosten
1	Zeer veel overlast	Zeer veel overlast	Zeer hoge kans op veel bezwaar	Projecten derden bepaald haalbaarheid	Geen mogelijkheid voor combineren werkzaamheden	Zeer beperkte kansen voor warmte	Extra vergunning(en) nodig met grote kans op bezwaar	Veel verschillende grondeigenaren, geen relatie	Aanzienlijk hogere kosten
2	Veel overlast voor langere periode	Veel overlast voor langere periode	Hoge kans op bezwaar	Projecten derden bepaald planning op hoofdlijnen	Beperkte kans op combiwerken	Beperkte kansen warmte	Extra vergunning(en) nodig met kans op bezwaar	Veel bekende grondeigenaren, relatie is neutraal	Hogere kosten
3	Beperkte overlast voor langere periode	Beperkte overlast voor langere periode	Waarschijnlijke kans op bezwaar	Afstemming met projecten derden	Kansen voor combiwerken	Kansrijk gebied voor warmte	Geen extra vergunning nodig	Meerdere bekende grondeigenaren, relatie is neutraal	Gelijke kosten (neutraal)
4	Tijdelijk beperkte overlast	Tijdelijk beperkte overlast	Bezwaar kan voorkomen	Project derden geen invloed op planning	Combiwerken mogelijk, voordelen beide partijen	Aanzienlijk en kansrijk gebied warmte	Minder vergunningen nodig	Meerdere bekende grondeigenaren, relatie is goed	Lagere kosten
5	Nauwelijks tot geen overlast	Nauwelijks tot geen overlast	Geen kans op bezwaar	Geen afhankelijkheid projecten derden	Zekerheid combiwerk — Veel voordelen beide partijen	Groot en kansrijk gebied warmte afzetmogelijkheden	Veel minder vergunningen nodig	Enkele grondeigenaren/ relatie goed	Aanzienlijk lagere kosten

[3] De resultaten van de alternatievenafweging zijn gedocumenteerd in het bestand: 'Variantenafweging warmtetracé Leiding door het Midden", mei 2017 (RS16006-R05, revisie A).

Zoals eerder aangegeven zijn er aanvullende criteria te bedenken die men in een volledige m.e.r.-procedure zou willen meenemen bij de beoordeling van milieueffecten. Bovenstaand beoordelingskader wordt ten behoeve van het MER dan ook aangepast en uitgebreid. Dit beoordelingskader is weergeven in paragraaf 4.2. In het MER wordt beoordeeld of de huidige keuze voor het voorkeursalternatief kan worden omgezet naar een keuze voor een definitief voorkeursalternatief.

In de volgende paragraaf zijn de scores per deelgebied samengevat op basis van de initiële afwegingscriteria, die in de trechtering gehanteerd zijn (zie Tabel 3-1). Een nadere specificering van de scores, per deelgebied, is weergeven in Bijlage A. In het MER worden daar de criteria uit paragraaf 4.2 aan toegevoegd. Het huidige voorkeursalternatief is voor het gemak in alle deelgebieden aangeduid met een paarse kleur en benoemd als alternatief 1.

Wijzigingen Voorlopig Ontwerp

Op basis van het MBA is in 2017 gestart met het voorlopig ontwerp (VO). In de zomer van 2018 zijn de werkzaamheden hervat. Tevens is toen het MBA herijkt naar de stand van zaken van 2018.

Het VO is een detailuitwerking (op straatniveau) van het MBA. Alleen waar dit uit deze detailuitwerking noodzakelijk bleek, is in overleg met de gemeenten afgeweken van het in het MBA vastgestelde tracé. De inhoudelijke totstandkoming van het MBA en de in het VO doorgevoerde wijzigingen t.o.v. het MBA, zijn in de volgende paragrafen per deeltracé toegelicht.

In het VO is de route tot op het volgende detailniveau uitgewerkt en afgestemd met de stakeholders:

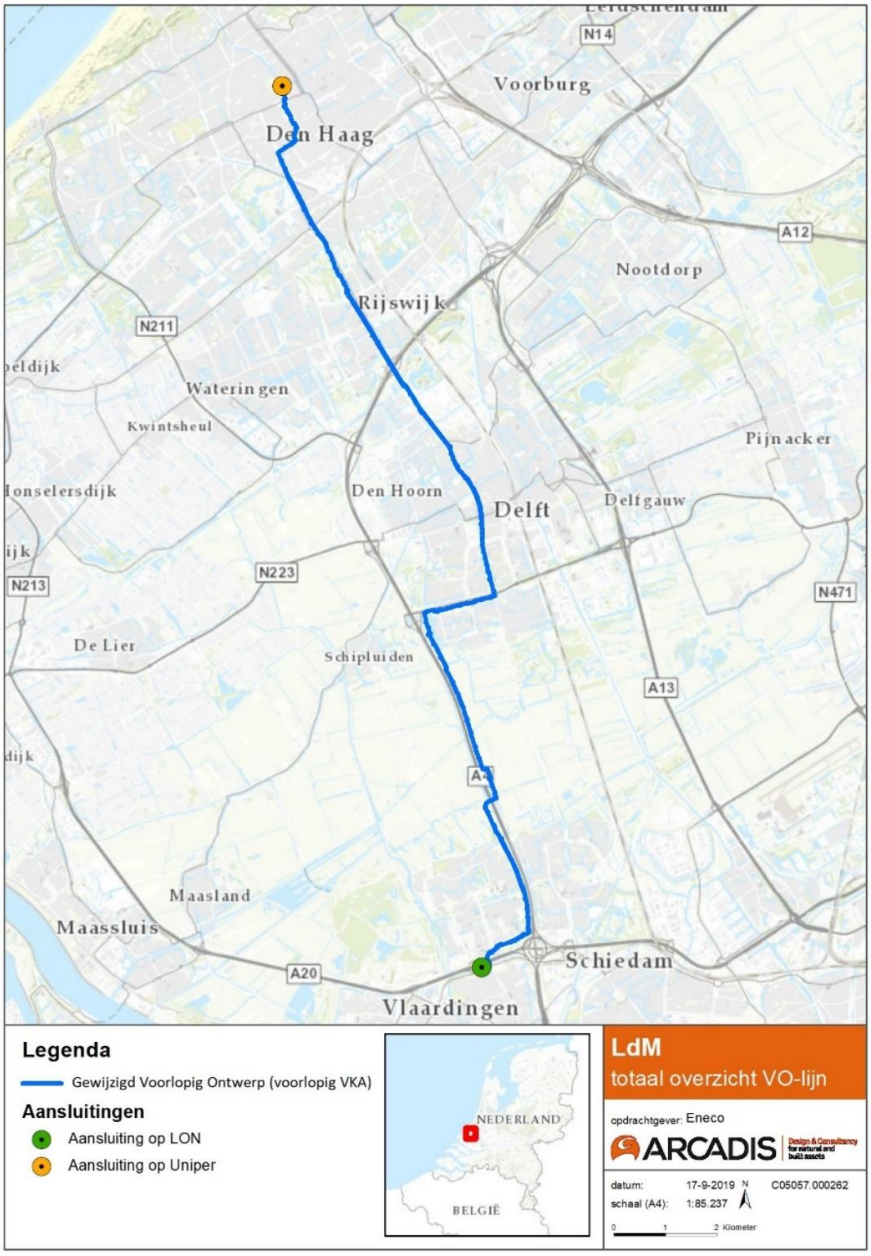
- De route tussen ‘punt A’ en ‘punt B’;
- De uitvoermethode op hoofdlijnen;
- De benodigde werkruimte;
- Benodigde afsluitingen van wegen en overige infrastructuur;
- De benodigde aanpassingen aan boven- en ondergrondse infrastructuur op hoofdlijnen (benodigde kap van bomen, verleggingen van kabels & leidingen derden en verplaatsen van bovengrondse objecten).

Tevens is de volledige route tijdens uitwerking van het VO ingemeten en zijn er op de diverse proefsleuven gegraven om de beschikbare ruimte in de ondergrond te valideren ten opzichte van en kabel- en leidinginformatie vanuit de KLIC.

Op hoofdlijnen is het VO-proces als volgt verlopen:

- Eerste opzet routekaarten (schaal 1:500) op basis van MBA;
- Site-visit met de betreffende gemeenten op basis van de eerste opzet routekaarten;
- Verzamelen eisen en randvoorwaarden van overige stakeholders;
- Verzamelen en verwerken feedback van gemeenten en overige stakeholders op basis van de site visit;
- Routekaarten ingediend bij gemeenten en overige stakeholders ter beoordeling, inclusief de benodigde bomenkap en afsluitingen infrastructuur;
- Definitief maken routekaarten (huidige status ontwerp, basis voor het DO).

De uitkomst van dit trechteringsproces is een gewijzigd Voorlopig Ontwerp, wat tevens als het voorlopige voorkeursalternatief alternatief (VKA) fungeert. In de onderstaande figuur is het voorlopige VKA weergeven. In de navolgende paragraaf is, per deelgebied, ingegaan op de totstandkoming van dit voorlopige voorkeursalternatief (alternatief 1).

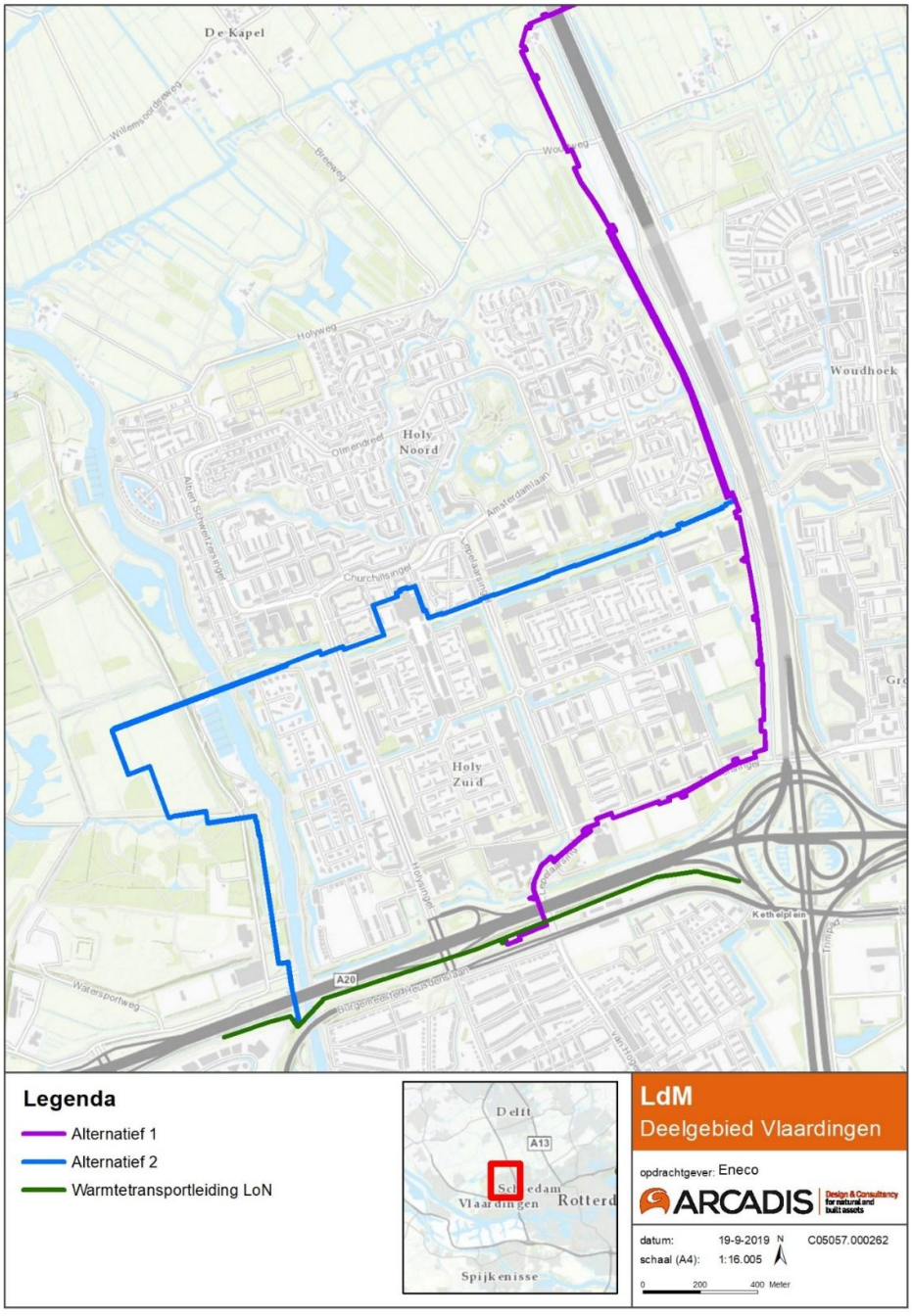

Figuur 3-2 Gewijzigd Voorlopig Ontwerp LdM (het voorlopige voorkeursalternatief)

3.3 Tracéalternatieven per deelgebied

3.3.1 Vlaardingen

Het startpunt van LdM ligt in Vlaardingen, gezien de benodigde aansluiting op LoN. Zoals te zien in de onderstaande figuur zijn er meerdere aansluitmogelijkheden aan de zuidzijde van de A20, nabij het viaduct over de Lepelaarssingel. Alternatief 1 (paarse lijn) takt af voor de reeds aanwezige T-stukken opgenomen in LoN en loopt vervolgens grotendeels parallel aan de A4. Alternatief 2 takt voor de Vlaardingervaart al af van LoN richting het noorden langs het Broekpad (Extra T-stukken zijn te bouwen). Vervolgens wordt de Vlaardingervaart gekruist met een boring, waarna het tracé is oostelijke richting door de woonwijk ‘Holy ’ loopt.

Figuur 3-3 tracéalternatieven deelgebied Vlaardingen

Motivering Minst Belemmerend Alternatief
Beide alternatieven hebben een impact op de bereikbaarheid en het groen binnen de gemeente Vlaardingen. Alternatief 2 leidt echter tot de noodzakelijke kap van bomen langs de Europaboulevard, voor dit criterium heeft alternatief 1 de voorkeur.

In het VO is bij alternatief 1 met de Gemeente Vlaardingen besloten om zowel de Lepelaarssingel als de Zwanensingel sleufloos te kruisen om zo de impact op bereikbaarheid zoveel mogelijk te beperken. Bij dit alternatief wordt parallel aan de A4 een gestuurde boring voorzien, om zo grootschalige bomenkap te voorkomen. Daarnaast heeft alternatief 1 ook op het gebied van vergunningen, afzetmogelijkheid en kosten

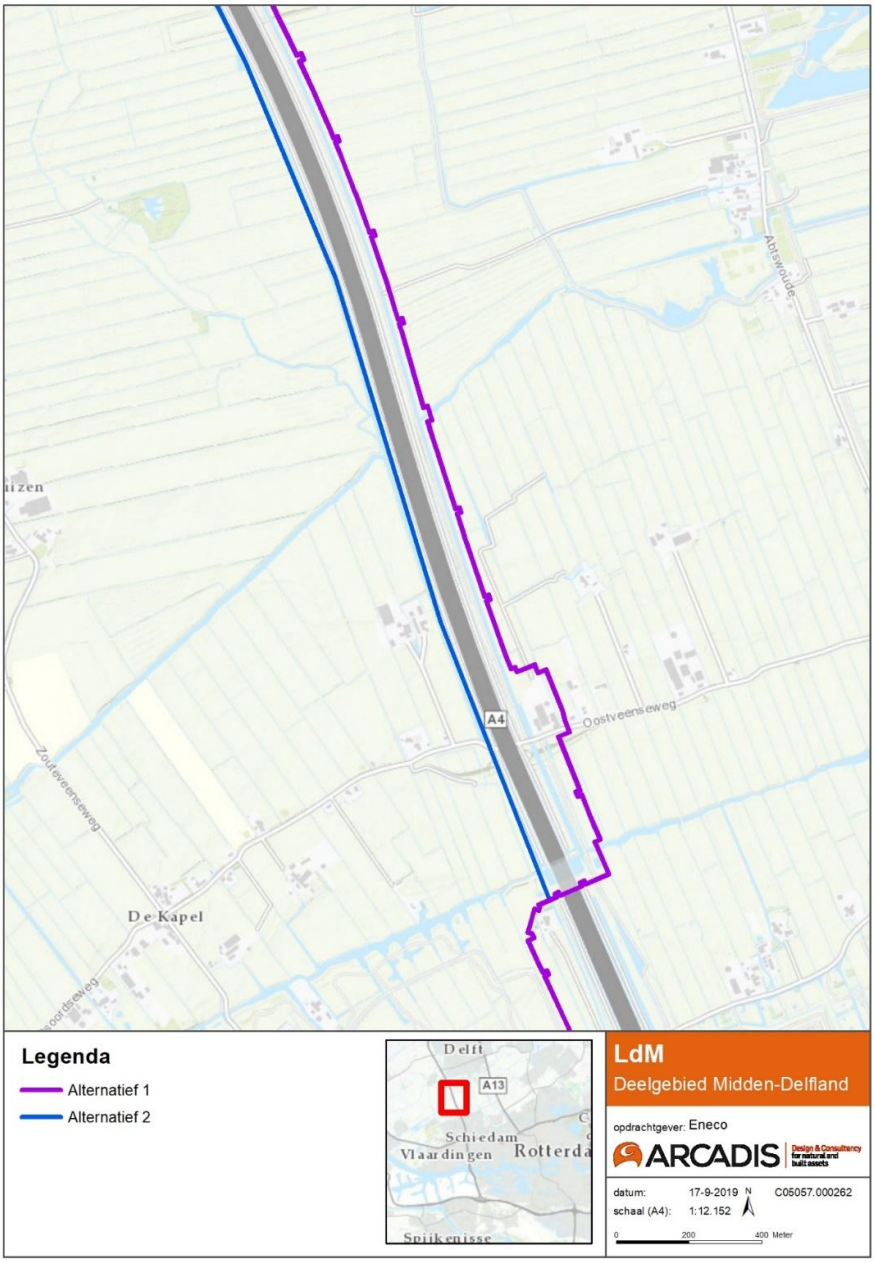
de voorkeur. Alternatief 1 is daarom in overleg met de stakeholders gekozen tot Minst Belemmerend Alternatief, het voorkeursalternatief in dit deelgebied.

3.3.2 Midden-Delfland en Schiedam

Het tracé in Midden-Delfland start op de gemeentegrens Vlaardingen-Midden Delfland aan de westzijde van de A4 en loopt parallel aan de A4 in de richting van Delft. Beide alternatieven lopen in eerste instantie aan de westzijde van de A4. Alternatief 1 (paarse lijn) kruist vervolgens de A4 om vervolgens verder de weg naar het noorden te volgen. Alternatief 2 (blauwe lijn) blijft aan de westzijde van de A4.

Ten tijde dat de initiële afweging van het Minst Belemmerend Alternatief (2017) plaatsvond, waren er voor dit tracégedeelte geen redelijkerwijs te beschouwen alternatieven. Ook in de ontwerpateliers werden geen levensvatbare alternatieven vastgesteld, met name vanwege de wens om LdM te bundelen met de reeds aanwezige ondergrondse infrastructuur aan de westzijde van de A4 (o.a. DPO, Gasunie, NAM).

In de VO fase is echter door hernieuwde inzichten alsnog een alternatief (alternatief 1) onderzocht waarbij het tracé vanaf de gemeente Schiedam aan de oostzijde van de A4 ligt. Omdat dit alternatief pas later is onderzocht, zijn hier geen scores aan toegewezen (Zie Bijlage A voor een nadere toelichting). Dit alternatief wordt overigens wel beoordeeld in het MER.

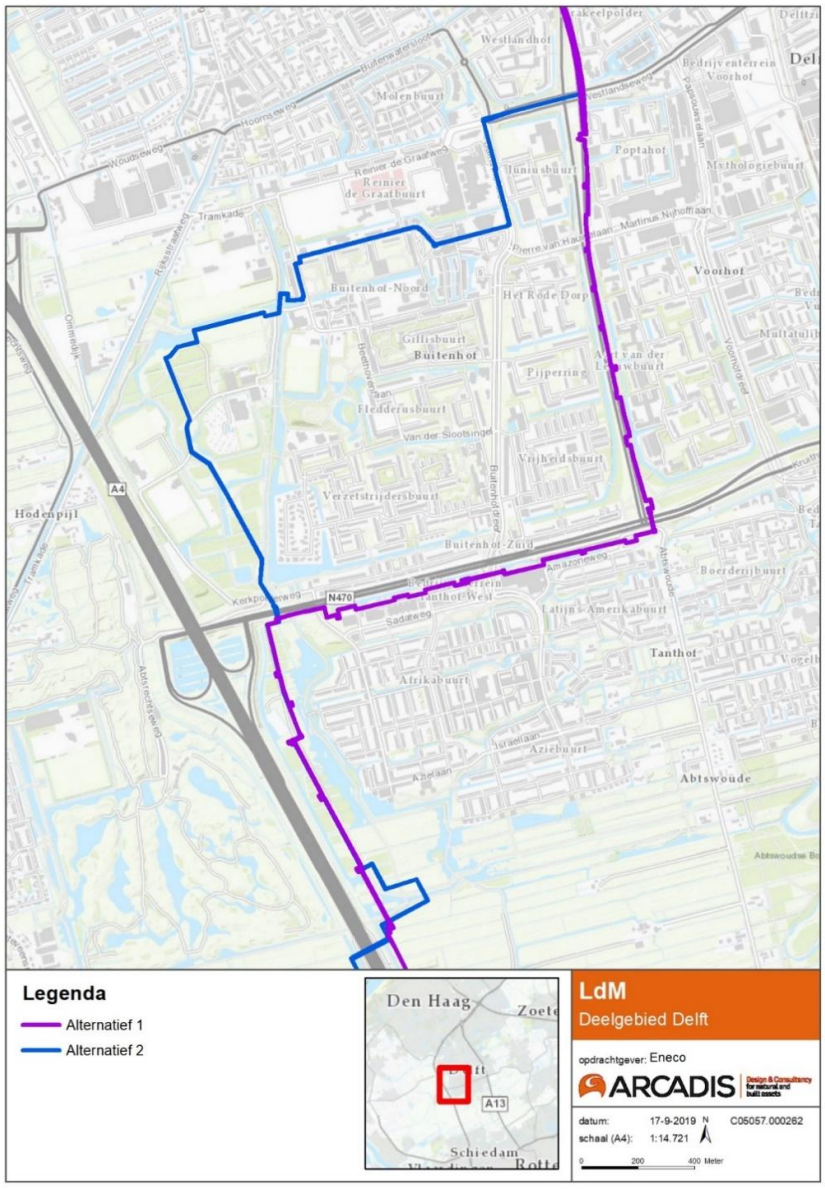
Figuur 3-4 tracéalternatieven Midden-Delfland en Schiedam

Motivering Minst Belemmerend Alternatief

Het tracé aan de westzijde was in eerste instantie het enige alternatief dat uit de ontwerpateliers naar voren kwam. Aan de westzijde wordt namelijk gebundeld met reeds aanwezige ondergrondse infrastructuur (o.a. DPO, Gasunie, NAM). Echter, bij de nadere uitwerking in het VO is gebleken dat sleufloze kruising van de A4 niet wenselijk werd geacht door Rijkswaterstaat i.v.m. aanwezige diepwanden langs de A4 en de aanwezige bemalingssystemen. Bovendien bevindt zich aan de westzijde een eendenkooi die onderdeel uitmaakt van Natuur Netwerk Nederland (NNN-gebied Krimpenerwaard), alternatief 2 loopt hier vlak langs. Het tracé aan de oostzijde ligt wat betreft deze punten gunstiger omdat een sleufloze kruising met de A4 voorkomen kan worden door de leiding over het eco-aquaduct ‘de Zweth’ te leggen. Alternatief 1 is daarom in overleg met de stakeholders gekozen tot Minst Belemmerend Alternatief, het voorkeursalternatief in dit deelgebied.

3.3.3 Delft

Het tracé in deelgebied Delft loopt vanaf de A4 in Delft-Zuid in de richting van Rijswijk. Alternatief 1 loopt vanuit het zuiden langs de oostzijde van de A4, waarna het tracé parallel ligt aan de N470 en de Pr. Beatrixlaan. Alternatief 2 kruist de A4 met een boring en loopt ten noorden van de N470 langs verscheidene sportfaciliteiten in de Kerkpolder in oostelijke richting langs de Brahmslaan en Buitenhofdreef naar de Pr. Beatrixlaan. In de onderstaande figuur zijn de alternatieven weergeven.

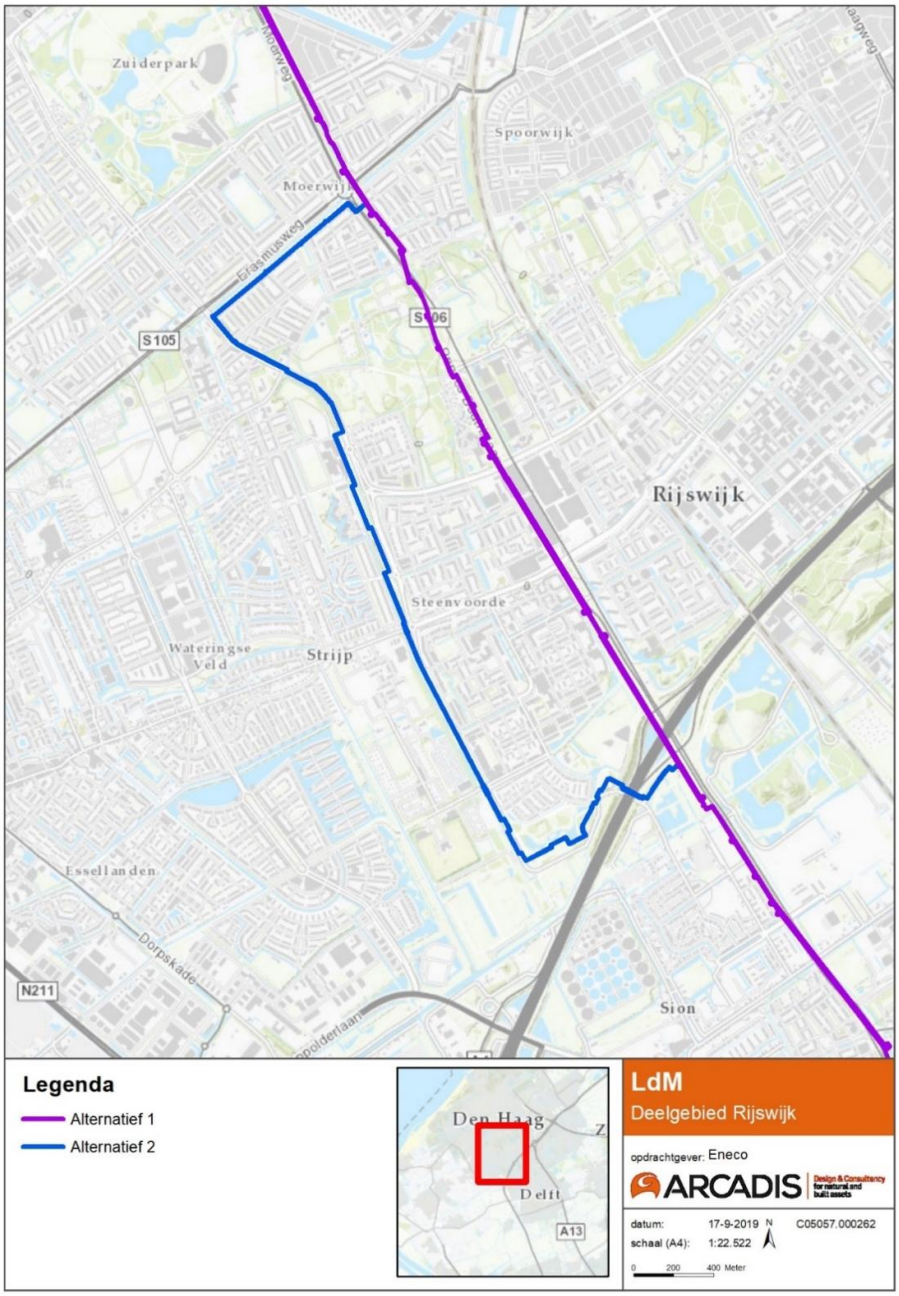

Figuur 3-5 tracéalternatieven deelgebied Delft

Motivering Minst Belemmerend Alternatief
Alternatief 1 is gekozen als Minst Belemmerend Alternatief. In 2017 werd in eerste instantie alternatief 2 als Minst Belemmerend Alternatief aangedragen. De belangrijkste reden hiervoor was dat de werkzaamheden voor LdM destijds tegelijkertijd gepland stonden met de vervanging van de Sebastiaansbrug in Delft. Aangezien het inzicht nu is dat start uitvoering LdM pas na voltooiing van de Sebastiaansbrug plaatsvindt, heeft alternatief 1 de voorkeur gekregen vanwege de technische uitvoerbaarheid, de beschikbare werkruimte en impact op flora en fauna.

3.3.4 Rijswijk

Beide alternatieven lopen door Rijswijk. Alternatief 1 loopt parallel aan de Pr. Beatrixlaan in noordelijke richting in Den Haag. Alternatief 2 (blauwe lijn in Figuur 3-6) loopt vanaf de Pr. Beatrixlaan in westelijke richting naar de Monseigneur Bekkerslaan waarbij het tracé de Schaapweg in noordelijke richting volgt. Vanaf de Loevesteinlaan volgt het tracé de Erasmusweg in noordoostelijke richting om zo bij het de Pr. Beatrixlaan uit te komen.

Figuur 3-6 tracéalternatieven deelgebied Rijswijk

Motivering Minst Belemmerend Alternatief
Alternatief 1 is in overleg met de stakeholders gekozen tot Minst Belemmerend Alternatief, het voorkeursalternatief in dit deelgebied. Dit alternatief scoort met name beter op verkeer & bereikbaarheid, heeft een kleinere impact op bomen en groen en is kostentechnisch gunstiger vanwege het aanmerkelijk

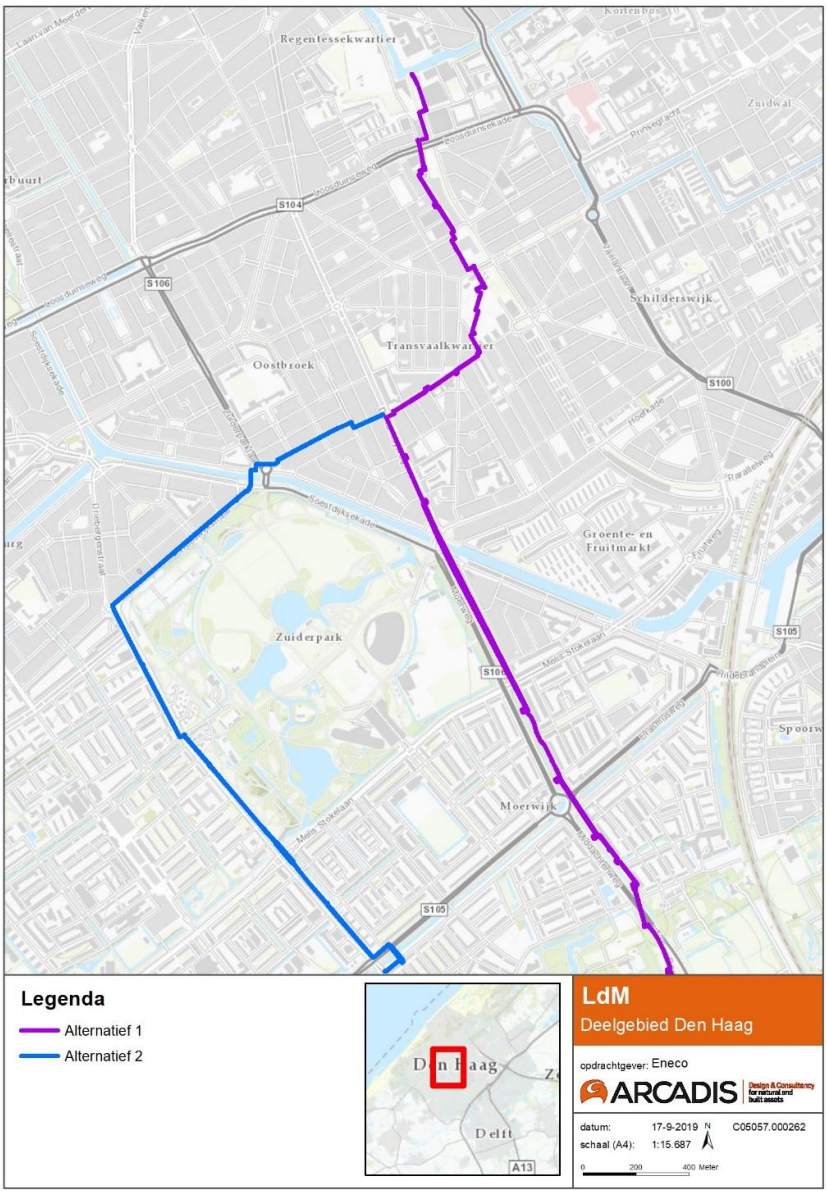
kortere tracé. Het succes van het voorkeursalternatief is sterk afhankelijk van (toekomstige) projecten van derden. In het bijzonder wordt de herontwikkeling van de Boogaard en de mogelijke aanpassing aan de Pr. Beatrixlaan aangemerkt als haalbaarheidsrisico voor dit alternatief. De leiding rond de Boogaard wordt met dit alternatief sleufloos aangelegd om zo de afhankelijkheid van projecten van derden te beperken. In overleg met de gemeente is gekozen voor aanleg middels een HDD-boring[4], deze heeft minder impact op de omgeving en verkeer.

3.3.5 Den Haag

De alternatieven in deelgebied Den Haag hebben, afhankelijk van het gekozen alternatief in deelgebied Rijswijk, mogelijk een ander startpunt. Voor alternatief 1 geldt dat het tracé in ieder geval vanaf de kruising tussen de Pr. Beatrixlaan richting de Uniper-centrale loopt. Het gepresenteerde voorkeursalternatief (alternatief 1) in Figuur 3-7 wijkt lichtelijk af van het in 2017 afgewogen alternatief omdat het VO tussentijds is aangepast. De wijziging heeft echter geen invloed op de uitkomst van de criteria in Tabel 4-9. Deze aanpassingen hebben in nauw overleg met de betreffende stadsdelen van de Gemeente Den Haag plaatsgevonden

Wanneer bij deelgebied Rijswijk (paragraaf 3.3.4) gekozen wordt voor alternatief 1 is het startpunt van alternatief 2 gelijk aan dat van alternatief 1 en loopt het tracé om het Zuiderpark heen richting de Uniper-centrale aan het Constant Rebecqueplein. Als bij deelgebied Rijswijk gekozen wordt voor alternatief 2 dan zal dit alternatief de noordelijke richting op de Loevesteinlaan langs het Zuiderpark voortzetten, om zich vervolgens bij de la Reyweg weer samen te voegen met alternatief 1, richting de Uniper-centrale. In de onderstaande figuur zijn alternatieven weergeven.

[4] HDD-boring is een horizontaal gestuurde boring. Het kenmerk van deze aanlegmethode is dat de boring vanaf het maaiveld plaatsvindt. Bij deze boortechniek zijn in het algemeen geen bouwkuipen en grondwaterstandsverlagingen nodig.

Figuur 3-7 Alternatieven gemeente Den Haag

Motivering Minst Belemmerend Alternatief

Beide alternatieven hebben een impact op verkeer en bereikbaarheid, overlast voor bewoners en bedrijven en groen, waarbij de gemeente Den Haag een lichte voorkeur heeft voor alternatief 1, gezien de aanzienlijk grotere impact op verkeer/bereikbaarheid bij alternatief 2. Vanuit mogelijkheden werk met werk, is er tevens een lichte voorkeur voor alternatief 1. Totaal bezien is er zowel vanuit LdM CV als vanuit de gemeente Den Haag een voorkeur voor alternatief 1 ten opzichte van alternatief 2. Ook doordat in deelgebied Rijswijk alternatief 1 het voorkeursalternatief is, is bij dit deelgebied gekozen voor alternatief 1 als voorkeursalternatief van dit deelgebied.

3.4 Alternatieven in het MER

Strategische alternatieven

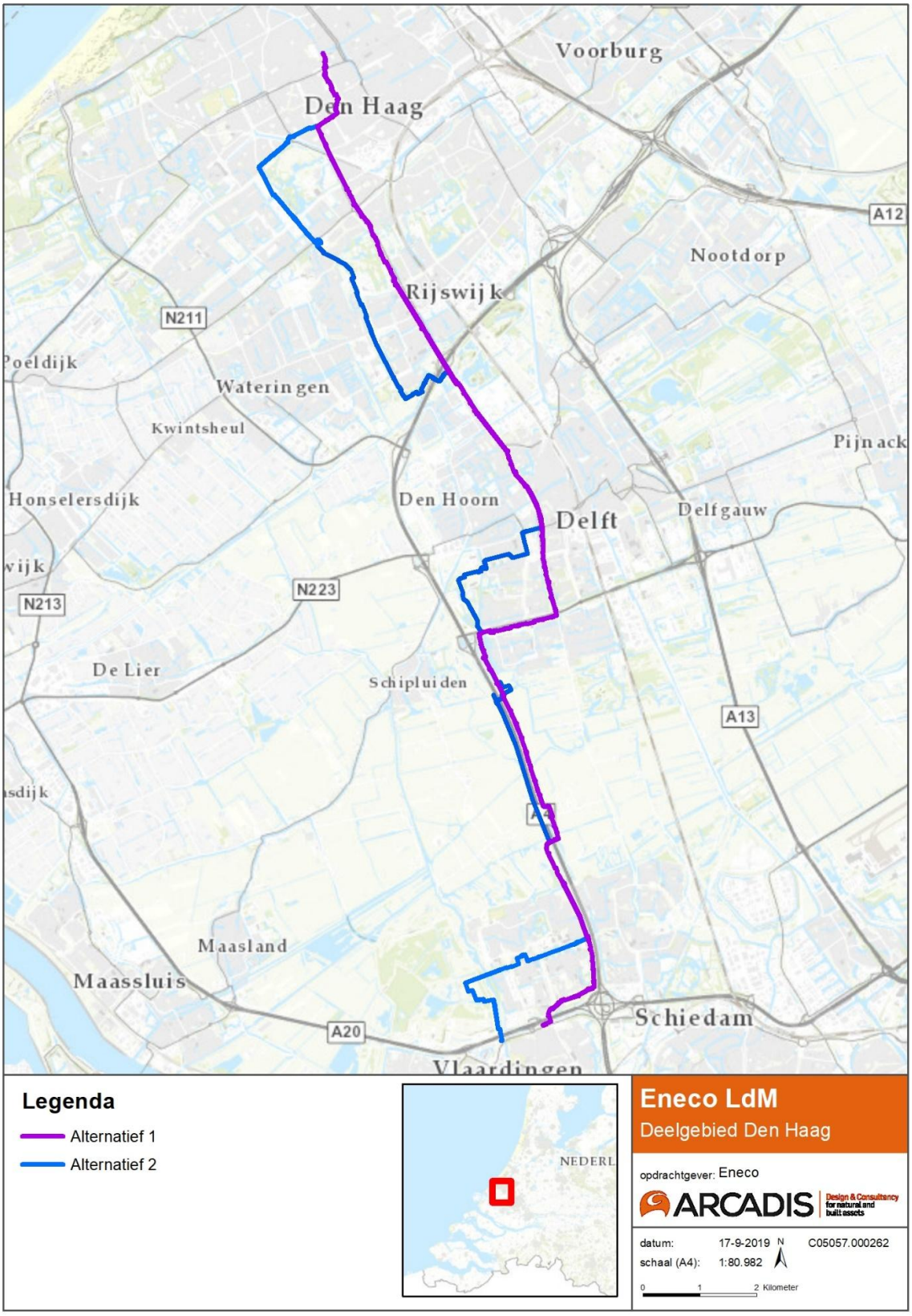
In het Plan-MER deel van het Combi-MER zal worden ingegaan op:

- Nut en noodzaak om te komen tot de aanleg van een warmtetransportleiding;
- Hoe het voornemen zich verhoudt tot andere (realistische) vormen van hernieuwbare energie in het zoekgebied;
- Hoe het voornemen past in de provinciale en andere duurzaamheidsstrategieën.

Tracéalternatieven

In het Combi-MER worden zowel alternatief 1 als alternatief 2 meegenomen in de volwaardige beschouwing van milieueffecten, waarbij alternatief 1 het voorlopige voorkeursalternatief is. In het MER worden de effecten van het voorlopige voorkeursalternatief per deelgebied vergeleken met alternatief 2. Op basis van het MER wordt beschouwd in hoeverre bijstelling van het voorlopige voorkeursalternatief nodig is. De keuze van het voorlopige voorkeursalternatief wordt gemaakt op basis van informatie uit het MER (milieueffecten) en op basis van economische (kosten), technische (beschikbare techniek, uitvoeringstijd) en andere maatschappelijke (draagvlak) overwegingen. Het voorkeursalternatief wordt ingepast en vastgelegd in het ruimtelijke besluit (PIP) en hiervoor worden vergunningen aangevraagd.

Het voorkeursalternatief wordt vervolgens ingepast. De effecten van het ingepaste voorkeursalternatief, inclusief de benodigde grondwateronttrekkingen in de aanlegfase en ligging van het pompstation worden beoordeeld in het projectMER deel van het Combi-MER.

Voorburg
Den Haag
A12
Nootdorp
Rijswijk
N211
Poeldijk
Wateringen
Kwintsheul
Pijnacker
Honselersdijk
Den Hoorn
Delft
Delfgauw
N223
N213
De Lier
Schipluiden
A13
Maasland
Maassluis
A20
Schiedam
Vlaardingen
Legenda
Alternatief 1
Alternatief 2
NEDERL
Eneco LdM
Deelgebied Den Haag
opdrachtgever: Eneco
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets
datum: 17-9-2019
schaal (A4): 1:80.982
N
C05057.000262
0 1 2 Kilometer

4 EFFECTBEOORDELING MER

In het MER worden de milieueffecten van de aanleg en het gebruik van de warmtetransportleiding en de redelijkerwijs in aanmerking komende alternatieven beschreven. De strategische alternatieven worden globaal vergeleken. Vervolgens wordt onderzocht welke effecten er kunnen optreden als gevolg van de tracéalternatieven en het ingepaste voorkeursalternatief inclusief pompstation en grondwateronttrekkingen in de aanlegfase. De tracéalternatieven worden vervolgens vergeleken op basis van hun effecten. Ook wordt aangegeven of er mitigerende en /of compenserende maatregelen nodig zijn en zo ja welke (type) maatregelen moeten of kunnen worden getroffen om effecten te voorkomen en /of te verzachten. Allereerst wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de methodiek die in de effectbeoordeling wordt gehanteerd (paragraaf 4.1), vervolgens wordt ingegaan op het beoordelingskader dat in het MER voor de effectbeoordeling wordt toegepast (paragraaf 4.2).

4.1 Methodiek

Plan-MER

Het Combi-MER richt zich allereerst in het Plan-MER deel op de strategische alternatieven. Deze worden vergeleken op basis van criteria passend bij het detailniveau van de keuze die hiervoor gemaakt is. Vervolgens richt het Combi-MER zich per deelgebied op de effecten van de tracéalternatieven. Hierbij wordt per deelgebied het voorlopige voorkeursalternatief (alternatief 1) als alternatief 2 beoordeeld en vergeleken. Deze twee stappen leveren de milieu-informatie op basis waarvan het voorkeursalternatief mede kan worden bepaald.

Project-MER

In het Project-MER deel van het Combi-MER worden vervolgens de effecten van het ingepaste voorkeursalternatief, inclusief pompstation en benodigde grondwateronttrekkingen in de aanlegfase beoordeeld. Op basis van deze effectbeoordeling kan, waar nodig, het ingepaste voorkeursalternatief worden geoptimaliseerd. De aanleiding voor het doorlopen van de m.e.r. procedure is de noodzaak voor het opstellen van een passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming.

Passende Beoordeling

De Passende Beoordeling komt op beide bovengenoemde niveaus terug in het gecombineerde MER. In het Plan-MER deel wordt deze ingevuld door middel van het uitvoeren van een beoordeling op risico’s op effecten op Natura 2000-gebied(en) en in hoeverre de tracéalternatieven daarin zullen verschillen. Voor het ingepaste voorkeursalternatief wordt een Passende Beoordeling opgesteld en als bijlage opgenomen in het Combi-MER. In de Passende Beoordeling zal voor het voorkeursalternatief (VKA) worden onderzocht of significante effecten op de natuurlijke kenmerken van Natura 2000 in het gebied kunnen ontstaan, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen voor deze gebieden en de mogelijke cumulatie met effecten van andere activiteiten. Gezien de afstand tot Natura 2000-gebieden, vinden geen directe effecten plaats en richt de Passende Beoordeling zich daarom op de effecten van stikstofdepositie. De Passende Beoordeling wordt als bijlage bij het MER gevoegd.

Aanleg- en gebruiksfase

Effecten op het milieu als gevolg van de warmtetransportleidingen zijn te verdelen in effecten tijdens de aanleg, en de exploitatie (gebruik, onderhoud, reparaties). Het op te stellen MER staat in het teken van de beschrijving van deze effecten. De effecten ontstaan door het uitvoeren van de werkzaamheden en door ruimtegebruik. Hoewel de (vooral tijdelijke) aanlegactiviteiten in een relatief groot gebied plaatsvinden, verplaatsen deze activiteiten zich langs het tracé, zodat invloed daarvan overal tijdelijk en plaatselijk is. De effecten tijdens de gebruiksfase zijn permanent en beperken zich merendeels tot de directe omgeving van het tracé. In het Combi-MER worden de effecten in de aanlegfase en in de gebruiksfase duidelijk separaat weergegeven. Zo wordt inzichtelijk welke effecten tijdelijk zijn en welke effecten permanent.

Bij de ontwikkeling van LdM, de aanleg en het gebruik van warmtetransportleidingen, zal zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, rekening worden gehouden met andere belangen en zullen de redelijkerwijs nodige en mogelijke maatregelen worden getroffen om nadelige effecten op de omgeving te voorkomen of te beperken.

In het MER wordt tevens onderzocht voor welke effecten er mogelijk sprake is van cumulatie. Deze worden wanneer relevant in beeld gebracht.

Beoordelingsschaal

Om de effecten van de tracéalternatieven per aspect te kunnen vergelijken, worden deze op basis van een kwalitatieve vijfpuntschaal (+ / - schaal) beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie[5]. Hiervoor wordt de beoordelingsschaal gehanteerd zoals weergegeven Tabel 4-1. De beoordeling wordt gemotiveerd met tekst onderbouwd. Wanneer dat relevant en mogelijk is, worden effecten gekwantificeerd. Wanneer dat niet kan, of wanneer kwantificering niet bijdraagt aan de besluitvorming, worden de milieueffecten kwalitatief beoordeeld.

Tabel 4-1 Beoordelingsschaal

Score	Omschrijving
++	*Positief effect ten opzichte van de referentiesituatie*
+	*Gering positief effect ten opzichte van de referentiesituatie*
0	*Geen effect ten opzichte van de referentiesituatie*
-	*Gering negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie*
--	*Negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie*

Studie- en plangebied

Het plangebied is het gebied waarbinnen de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven kan worden gerealiseerd. Voor dit project ligt het plangebied tussen Vlaardingen en Den Haag, in dit plangebied worden de ondergrondse warmtetransportleidingen en de benodigde (technische) bouwwerken (zoals een pompstation) gerealiseerd. Het studiegebied is het gebied waarbinnen de milieugevolgen dienen te worden beschouwd. De omvang van het studiegebied kan per milieuaspect verschillen, maar kan afhankelijk van het aspect groter zijn dan het plangebied.

4.2 Beoordelingskader

Strategische alternatieven

Ten behoeve van de vergelijking van de verschillende strategische alternatieven worden in het Combi-MER onderstaande aspecten beschouwd per strategisch alternatief:

- CO_2-reductie
- Bijdrage aan duurzaamheidsstrategie
- Voor- en nadelen van gebruikte technieken
- Belangrijkste type effecten op milieu- en leefomgeving

Eerder uitgevoerde studies die ten grondslag hebben gelegen aan het besluit om het voornemen van LdM verder uit te werken, zullen de basis vormen voor de vergelijking van de strategische alternatieven. Het beoordelingskader kan op basis van voortschrijdend inzicht nog worden aangepast.

Tracéalternatieven en voorkeursalternatief

In het Combi-MER wordt op basis van regelgeving en beleid een beoordelingskader ontwikkeld waarmee de effecten van de tracéalternatieven worden beoordeeld. De effecten worden per milieuaspect beschreven. In Tabel 4-2 is per milieuaspect aangegeven welke criteria worden gebruikt. Daarbij is ook onderscheid gemaakt in de te verwachten effecten per fase (aanleg- en/of gebruiksfase). Alleen de effecten gerelateerd aan relevante fase per thema worden onderzocht in het Combi-MER. Voor het thema archeologie geldt bijvoorbeeld dat aantasting van waardevolle archeologische gebieden enkel kan plaatsvinden tijdens de aanlegfase, omdat graafwerkzaamheden dan plaatsvinden. Zodra de warmteleiding er ligt en in gebruik is,

[5] De referentiesituatie omvat de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen van de onderzochte aspecten in het studiegebied ervan uitgaand dat LdM niet gerealiseerd wordt. De tracéalternatieven worden vergeleken met de referentiesituatie.

treden er geen effecten op voor archeologie omdat de bodem niet wordt verstoord. Dit beoordelingskader kan door voortschrijdend inzicht nog worden aangepast.

Zoals aangegeven in paragraaf 4.1 vindt eerst een beoordeling plaats van de tracéalternatieven en daarna een beoordeling van het voorkeursalternatief. De criteria die relevant zijn voor de afweging tussen de tracéalternatieven zijn in onderstaande tabel onderstreept. Voor het voorkeursalternatief worden alle criteria in beeld gebracht. In Tabel 4-2 en Tabel 4-3 zijn de beoordelingscriteria die relevant zijn voor de gebruiksfase en die voor de aanlegfase weergegeven.

Tabel 4-2 Beoordelingscriteria per thema - Gebruiksfase

Thema	Aspect	Criterium
Landschap, Cultuurhistorie. Archeologie	Landschap	Beïnvloeding gebiedskarakteristieke elementen
	Cultuurhistorie	Aantasting cultuurhistorische waardevolle elementen
Woon- en leefomgeving	Hinder omgeving en functies	Geluidsoverlast pompstation, warmteuitstraling

Tabel 4-3 Beoordelingscriteria per thema - Aanlegfase

Thema	Aspect	Criterium
Bodem	Bodemkwaliteit	Bodemverontreiniging
	Bodemdaling	Zetting
Water	Grondwater	Verandering grondwater (kwantiteit & kwaliteit)
	Oppervlaktewater	Verandering Oppervlaktewater (kwantiteit & kwaliteit)
	Waterkeringen	Aantasting waterkeringen
Landschap, Cultuurhistorie. Archeologie	Landschap	Beïnvloeding gebiedskarakteristieke elementen
	Cultuurhistorie	Aantasting cultuurhistorische waardevolle elementen
	Archeologie	Aantasting waardevolle archeologische gebieden
Niet Gesprongen Explosieven: (NGE)	Niet Gesprongen Explosieven: (NGE)	Aanwezigheid van NGE's
Natuur	Beschermde gebieden	Natura 2000-gebieden & NNN
	Beschermde soorten	Soorten Wet Natuurbescherming
Woon- en leefomgeving	Hinder omgeving en functies	Trillingen, geluidsoverlast aanleg, risico's hoofd- en afvalwatertransportleidingen, bemaling i.r.t. gebouwen en functies
Verkeer	Hinder Verkeer	Hinder bouwverkeer

BIJLAGE A – ONTWIKKELINGSPROCES MBA

Zoals in paragraaf 1.3 is aangegeven, heeft het project LdM een omvangrijke voorgeschiedenis waarin al verschillende stappen zijn doorlopen om te komen tot een gedragen voorkeurstracé. Deze stappen zijn weergegeven in Figuur 3-1 die hieronder is herhaald. De stappen van het ontwikkelingsproces van alternatieven - die voorafgaand aan de totstandkoming van het minst belemmerende alternatief hebben plaatsgevonden - zijn hieronder beschreven. Daarbij is ook is de beoordelingssystematiek en -kader van de hoofdalternatieven toegelicht.

Inventarisatie tracés in zoekgebied

In 2014 is Eneco gestart met de uitvoering van een bureaustudie om de mogelijkheden en de risico's van een tracé vanuit Vlaardingen naar Den Haag te verkennen. Vanwege de mogelijke warmteafzet in Vlaardingen, Delft, Rijswijk en Den Haag en het feit dat de route naar Den Haag via deze gemeenten het kortst is, is uit deze studie het studiegebied tussen Vlaardingen – Delft – Rijswijk – Den Haag gehanteerd voor de te onderzoeken tracés.

LdM koppelt aanbod en vraag van warmte via LoN. Het tracé van LdM start daarom bij de reeds aanwezige aftakking op LoN, aan de zuidzijde van de A20 in Vlaardingen. Het eindpunt van het tracé is het invoerpunt voor het huidige bestaande warmtenet in Den Haag. Dit invoerpunt bevindt zich aan het De Constante

Rebequeplein in Den Haag. De warmtevraag wordt in de huidige situatie voorzien door de Uniper-centrale in Den Haag.

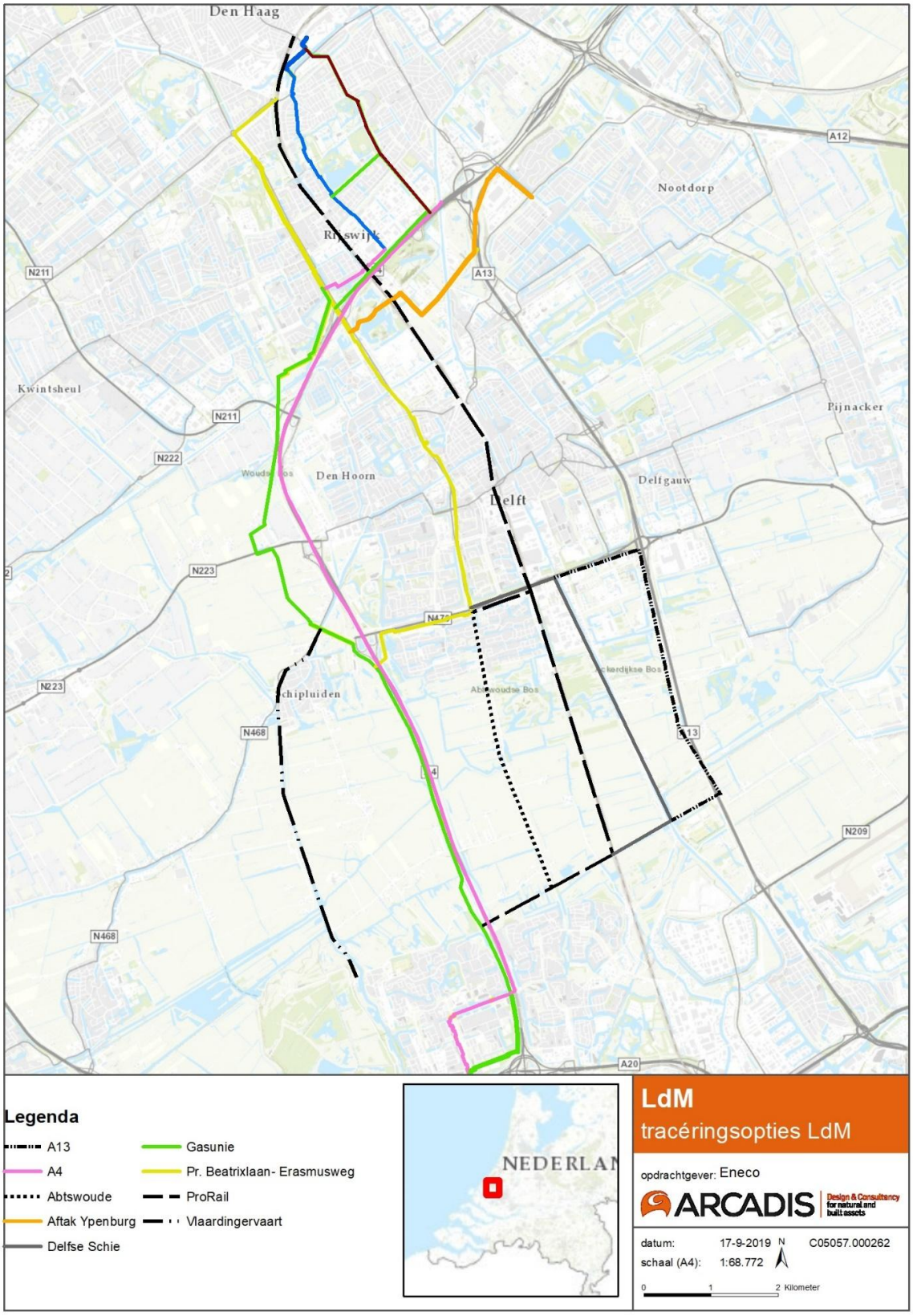
Bij de initiële inventarisatie van mogelijke tracés zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Gezocht is naar een zo kort mogelijk tracé om aantasting van de omgeving te minimaliseren. Bij een kort tracé wordt de bodem beperkt verstoord en neemt de aanlegfase minder tijd in beslag waardoor overlast wordt geminimaliseerd. Daarnaast zijn de kosten van een korter tracé over het algemeen gunstiger.
- Getracht is het tracé zoveel mogelijk langs bestaande infrastructuur te positioneren (o.a. de Rijkswegen, Provinciale wegen, grotere gemeentelijke wegen en bestaande transportleidingsystemen) om aantasting van de omgeving te minimaliseren in de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag.
- Gezocht is naar een tracé dat zoveel mogelijk de gemeenten langs het tracé de mogelijkheid biedt om in de toekomst een warmtenet aan te sluiten op LdM.

1ste zeef

Op basis van de eerste inventarisatie van het onderzoeksgebied zijn de bestaande infrastructuren en de daarbij mogelijk te volgen tracés in kaart gebracht, zie Figuur 4-1. Hierbij is in eerste instantie gekeken naar de beschikbare ruimte in de boven- en ondergrond van de bestaande lijnelementen parallel aan bestaande infrastructuren. Vanwege ruimtegebrek en/of doorkruising van natuurgebieden is bundeling met de onderstaande lijnelementen niet haalbaar geacht:

- Vlaardingervaart
- Abtswoude
- Delfse Schie
- A13
- Spoor (ProRail)

Figuur 4-1 Mogelijk te volgen tracés in zoekgebied LdM.

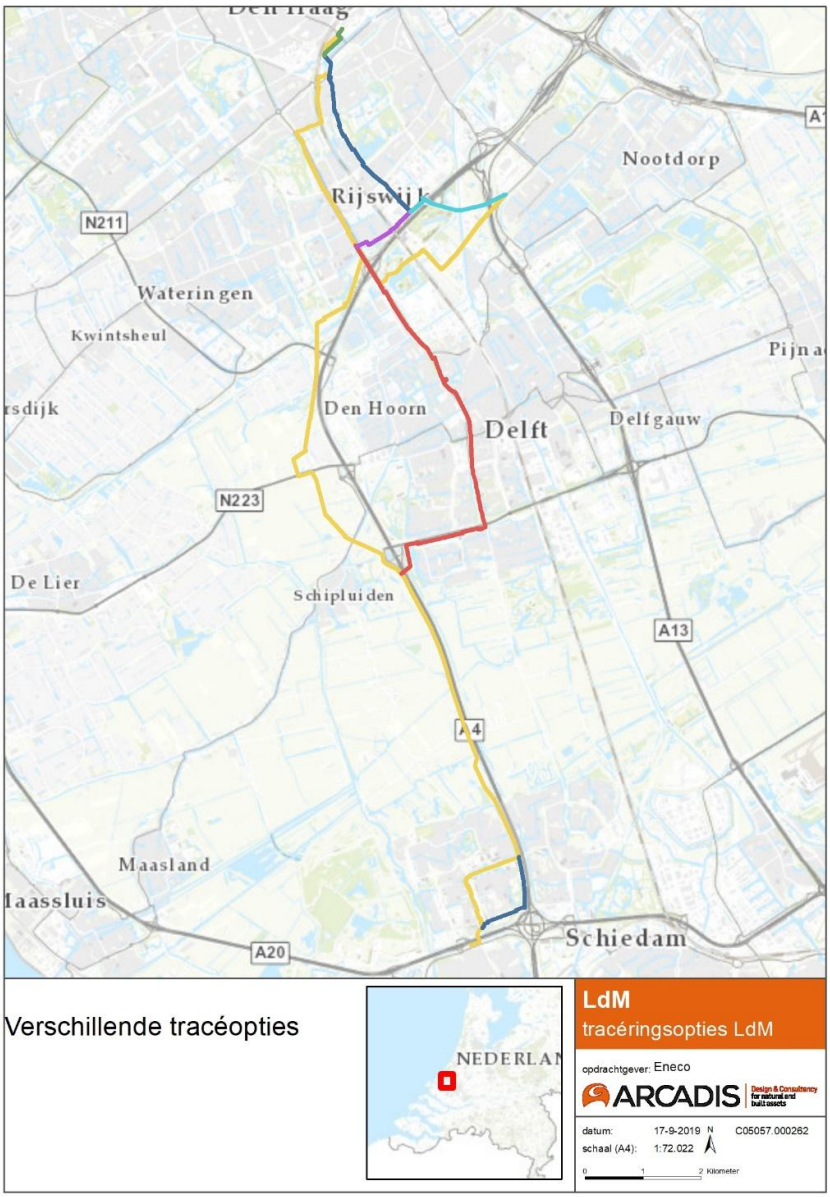
In de eerste inventarisatie van het zoekgebied viel Het tracé Pr. Beatrixlaan – Erasmusweg in eerste instantie af als mogelijke ligging vanwege de afstand tot het warmteoverdrachtstation Ypenburg. Omdat dit warmteoverdrachtstation is komen te vervallen, is het tracé Pr. Beatrixlaan-Erasmusweg weer toegevoegd en vervolgens ook nader onderzocht.

2de zeef

Na de 1ste zeef zijn de overgebleven tracéliggingen op een hoger detailniveau nader beschouwd. In deze stap is met name gekeken naar de technische haalbaarheid en beschikbare (werk)ruimte voor de aanleg van een tracé. Tijdens deze tweede zeef zijn de volgende tracés afgevallen, opgesomd van zuid naar noord:

- **A20/A4** (Roze in Figuur 4-1): Kruising A20 met Gesloten Front Techniek (GFT) i.p.v. open ontgraving (kostenverhogend), drassig en veel bomen, beperkte ruimte door aanwezigheid diverse leidingen van Gasunie en te beperkte ruimte nabij knooppunt Kethelplein (A20-A4).
- **Prorail** (Zwarte stippellijn in Figuur 4-1): Dwars door de polder, daardoor problemen ten aanzien van aanvoer materieel, te weinig ruimte voor aanleg in woonwijk Tanthof in Delft.
- **A4** (deel Delft) (Roze in Figuur 4-1): Uit overleg met RWS is gebleken dat parallel ligging aan dit deel van de A4 onwenselijk is, i.v.m. toekomstige plannen voor verbreding van de A4, daarnaast heeft deze ligging te veel impact op het natuur- en recreatiegebied.
- **Van Bentumlaan-Genestetlaan** (Donkerrood in Figuur 4-1): Afgevallen in verband met technische knelpunten in combinatie met beperkte ruimte, die dusdanig complex zijn dat dit tracé technisch gezien niet gewenst is.
- **Magenta Volmerlaan-Alberdingk Thijmstraat** (blauw in Figuur 4-1): Afgevallen in verband met technische knelpunten in combinatie met beperkte ruimte, die dusdanig complex zijn dat dit tracé technisch gezien niet gewenst is.

Op basis van deze 2de zeef zijn de in Figuur 4-2 weergeven traceringsopties overgebleven voor nadere trechtering naar een Minst Belemmerend alternatief (MBA). Deze traceringsopties zijn input geweest voor de gesprekken met de gemeenten die voorafgaand aan de ontwerpateliers (zie paragraaf 3.5) hebben plaatsgevonden. In deze gesprekken zijn door de betrokken gemeenten o.a. de belangen van de bewoners ingebracht. Er zijn door de gemeenten tracéopties aangedragen voor alternatieven, die vervolgens zijn uitgewerkt en de basis zijn geworden voor de ontwerpateliers. Het resultaat van de ontwerpateliers en de verdere totstandkoming van het MBA is beschreven in de volgende paragraaf.

Figuur 4-2: tracéopties LdM na 2de zeef.

Beoordelingssystematiek

De hoofdalternatieven voor het Minst Belemmerende Alternatief (MBA) zijn in 2018 per deelgebied aan de hand van de in Tabel 4-4 gehanteerde beoordelingssystematiek afgewogen. Deze weging heeft plaatsgevonden na de ontwerpateliers. Een gemiddelde van deze score is vervolgens gebruikt om de twee hoofdalternatieven per deelgebied tegen elkaar af te wegen. De alternatieven kunnen per criterium tussen 1 en 5 scoren. Des te hoger de score, des te positiever het tracé scoort voor het desbetreffende criterium. De hoofdalternatieven voor het Minst Belemmerend Alternatief (MBA), zijn zoals in paragraaf 3.2 beschreven, afgewogen aan de hand van de in Tabel 4-4 gehanteerde beoordelingscriteria. Onder de tabel is een toelichting gegeven per criterium.

Tabel 4-4 Beoordelingscriteria Minst Belemmerd Alternatief

SCORE	Invloed op verkeer & bereikbaarheid	Overlast bewoners & ondernemers	Impact flora & fauna	Afhankelijkheid projecten derden	Kansen voor combiwerken	Kansen voor warmte (lokaal)	Vergunningen (aantal & kans op bezwaar)	Complexiteit grond-posities & bestemmingen	Gevolgen voor kosten
1	Zeer veel overlast	Zeer veel overlast	Zeer hoge kans op veel bezwaar	Projecten derden bepaald haalbaarheid	Geen mogelijkheid voor combineren werkzaamheden	Zeer beperkte kansen voor warmte	Extra vergunning(en) nodig met grote kans op bezwaar	Veel verschillende grondeigenaren, geen relatie	Aanzienlijk hogere kosten
2	Veel overlast voor langere periode	Veel overlast voor langere periode	Hoge kans op bezwaar	Projecten derden bepaald planning op hoofdlijnen	Beperkte kans op combiwerken	Beperkte kansen warmte	Extra vergunning(en) nodig met kans op bezwaar	Veel bekende grondeigenaren, relatie is neutraal	Hogere kosten
3	Beperkte overlast voor langere periode	Beperkte overlast voor langere periode	Waarschijnlijke kans op bezwaar	Afstemming met projecten derden	Kansen voor combiwerken	Kansrijk gebied voor warmte	Geen extra vergunning nodig	Meerdere bekende grondeigenaren, relatie is neutraal	Gelijke kosten (neutraal)
4	Tijdelijk beperkte overlast	Tijdelijk beperkte overlast	Bezwaar kan voorkomen	Project derden geen invloed op planning	Combiwerken mogelijk, voordelen beide partijen	Aanzienlijk en kansrijk gebied warmte	Minder vergunningen nodig	Meerdere bekende grondeigenaren, relatie is goed	Lagere kosten
5	Nauwelijks tot geen overlast	Nauwelijks tot geen overlast	Geen kans op bezwaar	Geen afhankelijkheid projecten derden	Zekerheid combiwerk — Veel voordelen beide partijen	Groot en kansrijk gebied warmte afzetmogelijkheden	Veel minder vergunningen nodig	Enkele grondeigenaren/ relatie goed	Aanzienlijk lagere kosten

Invloed op verkeer en bereikbaarheid

Voor dit criterium is gekeken naar de overlast voor verkeer en de bereikbaarheid als gevolg van de aanleg van het tracé. Wanneer het tracé door een bewoond gebied loopt is de kans groter dat daar overlast van wordt ervaren. Ook wanneer het tracé d.m.v. van een open ontgraving wordt aangelegd in de openbare ruimte kan dit overlast veroorzaken als bijvoorbeeld wegen opengebroken moeten worden.

Overlast bewoners & ondernemers

Bij dit criterium is gekeken in hoeverre overlast voor bewoners en bedrijven wordt verwacht tijdens de aanlegfase. De duur van de werkzaamheden en de afstand van de werkzaamheden tot woningen en bedrijven is leidend geweest in de bepaling van de overlast voor dit criterium. Ook het tijdelijk vervallen van parkeerplaatsen is meegenomen bij dit criterium. Dichtbebouwde gebieden scoren hoger dan dunbebouwde gebieden.

Impact flora & fauna

Voor dit criterium is gekeken in hoeverre het tracé groenstructuren aantast. Bij dit criterium is met name gekeken of bomen gekapt moesten worden tijdens de aanlegfase. Ook wordt bij dit criterium gekeken of bomen teruggeplaatst kunnen worden nadat het tracé gelegd is.

Afhankelijkheid project derden

Bij dit criterium is gekeken in hoeverre de realisatie van het tracé afhankelijk is van projecten van derden. Een sterke afhankelijkheid van derden kan ervoor zorgen dat de doorlooptijd vertraagd of in het ergste geval

niet mogelijk meer is. Wanneer er een sterke afhankelijkheid derden wordt verwacht, scoort dit criterium laag.

Kansen voor combiwerk

Bij dit criterium is gekeken in hoeverre er meekoppelkansen (oftewel werk met werk creëren) zijn te vinden met de aanleg van het tracé. Te denken valt aan andere ruimtelijke projecten waarbij de aanleg van het tracé gekoppeld kan worden. Zo kunnen werkzaamheden gecombineerd worden om overlast naar de omgeving te beperken en efficiënt te werken.

Kansen voor warmte (lokaal)

Bij dit criterium is gekeken in hoeverre de ligging van het tracé mogelijkheden biedt voor toekomstige afzetmogelijkheden voor lokale netten. Dichtbevolkte gebieden bieden over het algemeen meer kansen voor lokale warmtenetten.

Vergunningen

Voor dit criterium is gekeken of verschillende vergunningen aangevraagd moeten worden. Een tracé waarbij minder (complexe) vergunningen aangevraagd nodig zijn heeft de voorkeur. Echter, dit criterium heeft niet de doorslaggeven in de bepaling van het voorkeurstracé.

Complexiteit grondposities & bestemmingen

Bij dit criterium is gekeken naar het aantal grondeigenaren en de verschillende bestemmingen waar het tracé door loopt. Hiervoor geldt dat wanneer er minder grondeigenaren zijn, en deze met name publieke partijen zijn, dit als positief wordt ervaren. Het aantal grondeigenaren en hun publieke of private rol vormt echter geen belemmering voor het verkrijgen van toestemming en het vestigen van het zakelijk recht, maar zal vooral invloed hebben op het de doorlooptijd voor de toestemming.

Gevolgen voor kosten

Voor de verschillende tracés is ook gekeken naar de verwachte kosten die gemoeid gaan met de tracés. De methode waarop een tracé gelegd kan worden, kan verschillen. Wanneer een tracé aangelegd wordt door middel van een boring dan zijn de kosten hiervan hoger wanneer gebruik wordt gemaakt van een open ontgraving. Ook de lengte van het tracé heeft invloed op de kosten. Des te langer het tracé des te hoger de kosten oplopen.

Afwegingskader Deelgebieden LdM

Afwegingskader Vlaardingen

Tabel 4-5 Afwegingskader alternatieven (Deelgebied Vlaardingen)

Beoordelingscriteria	Score Alternatief 1 (VKA)	Score Alternatief 2	Toelichting
Invloed op verkeer en bereikbaarheid	4,5	3,0	Alternatief 2 loopt door de wijk Holy, waardoor de bereikbaarheid tijdens de aanlegfase vermindert. Om de overlast en effect op de bereikbaarheid te beperken, ligt dit tracé waar mogelijk in groenstroken en langs fietspaden. Bij alternatief 1 is de bereikbaarheid in de wijk Holy beter, doordat het tracé in beperkte mate de wijk doorsnijdt en de A4 volgt. Hierdoor scoort alternatief 1 beter dan alternatief 2.
Overlast bewoners & ondernemers	3,5	3,3	Alternatief 2 zorgt voor overlast van het winkelcentrum de Loper, waarbij voetgangers en fietser door tijdelijke afsluiting gebruik moeten maken van parallelwegen. Alternatief 1 loopt grotendeels om de wijk heen of ligt in een groenstrook waardoor bewoners en bedrijven hooguit beperkte overlast ondervinden van bouwverkeer. Alternatief 1 scoort hierdoor iets positiever.
Impact flora & fauna	2,0	1,7	Bij alternatief 2 is de kap van bomen langs de Europaboulevard noodzakelijk. Bij alternatief 1 kan grootschalige kap van bomen worden voorkomen d.m.v. een gestuurde boring. Hierdoor scoort alternatief 1 iets positiever dan alternatief 2.
Afhankelijkheid project derden	3,0	3,3	Er bestaan voor beide alternatieven mogelijkheden om het tracé met overige ontwikkelingen mee te nemen. Alternatief 1 past mogelijk binnen de herinrichting van de Zwanensingel. Alternatief 2 kan meegenomen worden in de herontwikkeling van de Broekpolder. Het is plausibeler dat het tracé meegenomen wordt in de herontwikkeling van de Broekpolder dan de ontwikkeling van de Zwanensingel. Hierdoor scoort Alternatief 2 iets positiever dan alternatief 1.
Kansen voor combiwerk	3,5	2,0	Voor beide alternatieven zijn geen concrete werk met werk mogelijkheden vanuit dit project. Bij de tracering van alternatief 1 langs de Zwanensingel zijn er wellicht mogelijkheden bij de herinrichting. Hierdoor scoort alternatief 1 positiever dan alternatief 2.
Kansen voor warmte (lokaal)	3,0	2,0	Bij alternatief 1 biedt het tracé meer afzetmogelijkheden van warmte voor potentiële afnemers dan alternatief 2. Alternatief 1 scoort hierdoor positiever.
Vergunningen	2,5	2,0	Voor beide alternatieven zijn verschillende vergunningen nodig. Alternatief 2 ligt nabij een waterkering, waardoor een watervergunning vereist is. Alternatief 1 scoort hierdoor iets positiever dan alternatief 2.
Complexiteit grondposities & bestemmingen	3,0	3,0	Beide alternatieven lopen grotendeels door openbaar terrein. Hierdoor is dit criterium niet onderscheidend beoordeeld.
Gevolgen voor kosten	3,0	2,0	Alternatief 2 vereist een complexere aanleg dan alternatief 1. De kosten zijn daarom bij alternatief 2 hoger dan bij alternatief 1.

Afwegingskader Midden-Delfland (en Schiedam)

Tabel 4-6 Afwegingskader alternatief 2 (Deelgebied Midden-Delfland en Schiedam)

Beoordelingscriteria	Score Alternatief 2	Toelichting
Invloed op verkeer en bereikbaarheid	4	Alternatief 2 geeft tijdelijk beperkte overlast voor verkeer en de bereikbaarheid omdat het tracé geen belangrijke toegangs- of verbindingswegen kruist. Er kan beperkte overlast plaatsvinden van bouwverkeer.
Overlast bewoners & ondernemers	4	Alternatief 2 komt nagenoeg niet langs woonhuizen of bedrijven. De mogelijke overlast heeft met name betrekking op bouwverkeer.
Impact flora & fauna	2	Alternatief 2 loopt vlak langs NNN-gebied Krimpenerwaard. Hierdoor scoort dit alternatief relatief laag. Doordat Alternatief 1 aan de oostzijde van de A4 ligt wordt minder overlast verwacht dan alternatief 1.
Afhankelijkheid project derden	3	Voor zover bekend is er geen sterke afhankelijk van projecten van derden.
Kansen voor combiwerk	2	Er zijn geen concrete meekoppelkansen geconstateerd voor de aanleg van dit tracé.
Kansen voor warmte (lokaal)	2.5	De afzetmogelijkheden voor lokale netten is beperkt, omdat dit tracégedeelte door een dunbevolkt gebied loopt.
Vergunningen	2.5	De benodigde vergunningen voor dit tracé leidt mogelijk tot bezwaren.
Complexiteit grondposities & bestemmingen	2.5	De bestemmingen van de percelen waar dit alternatief doorheen loopt is divers. Hierdoor scoort dit criterium relatief laag.
Gevolgen voor kosten	3	Gezien de geringe complexiteit van alternatief 2 scoort dit alternatief gemiddeld.

Afwegingskader Delft

Tabel 4-7 Afwegingskader alternatieven (Deelgebied Delft)

Beoordelingscriteria	Score Alternatief 1 (VKA)	Score Alternatief 2	Toelichting
Invloed op verkeer en bereikbaarheid	3,0*	3,5*	Beide alternatieven hebben een impact op verkeer en de bereikbaarheid. Wegen worden afgesloten en omleidingsroutes zijn noodzakelijk om de overlast te beperken. Alternatief 2 scoort echter hoger omdat een gedeelte van de werkzaamheden gecombineerd kunnen worden met de vervanging van het riool langs de Brahmslaan. Zo hoeft de straat maar één keer opgebroken te worden. Hierdoor scoort alternatief 2 positiever dan alternatief 1.

Overlast bewoners & ondernemers	2,8*	3,7*	Bij alternatief 1 is, aan de zuidzijde van de Kruithuisweg, een aantal parkeerplaatsen en opslagplaatsen van enkele bedrijven niet bruikbaar tijdens de aanlegfase. Alternatief 2 loopt langs sportvelden, waardoor bewoners en bedrijven beperkte overlast ervaren. Daarnaast is in de scoreafweging uitgegaan van combinatiewerk met werkzaamheden langs de Reinier de Graafweg. Hierdoor scoort alternatief 2 hoger dan alternatief 1.
Impact flora & fauna	3,0	2,2	Alternatief 1 ligt grotendeels onder het wegdek. Echter, op de Westeinde en de Colijnlaan moeten een aantal bomen gekapt worden t.b.v. de werkstrook. Circa een kwart van de bomen kan niet herplant worden i.v.m. de nieuwe ligging van de leiding. Alternatief 2 ligt grotendeels in groengebied, waarbij kap van bomen noodzakelijk is voor de aanleg. Omdat bij alternatief 2 meer bomen gekapt moeten worden en minder teruggeplaatst kunnen worden, scoort alternatief 2 lager dan alternatief 1.
Afhankelijkheid project derden	2,8	2,8	Beide alternatieven zijn afhankelijk van projecten in de omgeving. De alternatieven scoren niet onderscheidend voor dit criterium.
Kansen voor combiwerk	2,3	2,5	Voor alternatief 1 zijn er geen concrete ‘werk met werk’ mogelijkheden. Voor alternatief 2 is het mogelijk om de werkzaamheden van LdM te combineren met grootschalige rioolvervanging in het stadsdeel Buitenhof. Dit kan alleen als de rioolvervanging in de tijd naar voren wordt geschoven. Hierdoor scoort alternatief 2 iets positiever dan alternatief 1.
Kansen voor warmte (lokaal)	3,0	3,0	Beide alternatieven bieden afzetmogelijkheden voor een collectief warmtenet in de wijk Buitenhof. De alternatieven zijn niet onderscheidend voor dit onderdeel.
Vergunningen	2,5	2,5	Voor beide alternatieven zijn diverse vergunningen benodigd. De alternatieven zijn onderscheidend voor dit onderdeel.
Complexiteit grondposities & bestemmingen	3,0	3,0	Beide alternatieven gaan het grotendeels door openbaar terrein. Ook het aantal stakeholders bij beide alternatieven gelijk. Hierdoor scoren de alternatieven niet onderscheidend van elkaar.
Gevolgen voor kosten	2,5	3,3	Alternatief 2 is iets langer dan alternatief 1. Echter, de complexiteit van de aanlegmethoden bij alternatief 1 zorgt ervoor dat alternatief 2 positiever scoort dan alternatief 1.

* De scores z jn in 2017 gebaseerd op het uitgangspunt dat de werkzaamheden voor het aanleggen van tracé gecombineerd konden worden met de reconstructie van de Reinier de Graafweg. Het combineren van deze werkzaamheden is echter niet meer mogelijk omdat het project tijdelijk stil heeft gelegen en de werkzaamheden aan de Reinier de Graafweg al starten in september 2019. Om deze reden zijn de scores niet meer representatief voor de huidige situatie. In het kader van transparante informatievoorziening m.b.t. de onderbouwing van het MBA zijn deze volledigheidshalve meegenomen.

Afwegingskader Rijswijk

Tabel 4-8 Afwegingskader alternatieven (deelgebied Rijswijk)

Beoordelingscriteria	Score Alternatief 1 (VKA)	Score Alternatief 2	Toelichting
Invloed op verkeer en bereikbaarheid	3,7	3,3	Bij beide alternatieven wordt verkeer van Pr. Beatrixlaan omgeleid. Bij alternatief 1 blijft Winkelcentrum De Bogaard bereikbaar voor winkelend publiek en leveranciers. Bij alternatief 2 zullen twee van de vier rijbanen van de Schaapweg afgesloten moeten worden. Hierdoor scoort alternatief 2 lager dan Alternatief 1.
Overlast bewoners & ondernemers	3,3	3,3	Bij alternatief 1 blijft winkelcentrum De Bogaard bereikbaar. Het aantal parkeerplaatsen wordt wel tijdelijk gehalveerd. Bij alternatief 2 kunnen bewoners bij de Goedendorplaan beperkte parkeerruimte verwachten. Het sportcentrum de Schilp blijft bereikbaar. Bij beide alternatieven wordt (beperkte) overlast van omwonenden en bedrijven verwacht. Dit is als niet onderscheidend van elkaar beoordeeld.
Impact flora & fauna	3,0	2,0	Beide alternatieven liggen grotendeels in groengebied. Bij alternatief 1 kunnen meer bomen teruggeplant worden dan bij alternatief 2. Hierdoor scoort alternatief 1 hoger dan alternatief 2.
Afhankelijkheid project derden	2,7	3,0	Alternatief 1 is mogelijk afhankelijk van infrastructurele ingrepen in Rijswijk-Zuid, waaronder de herontwikkeling van de Boogaard. Voor alternatief 2 zijn geen concrete afhankelijkheden geconstateerd. Hierdoor scoort alternatief 2 hoger.
Kansen voor combiwerk	3,0	3,0	Voor beide alternatieven zijn er mogelijkheden voor 'werk met werk', de renovatie van riolering maakt hier onderdeel vanuit. De alternatieven zijn als niet onderscheidend beoordeeld.
Kansen voor warmte (lokaal)	3,0	3,0	Beide alternatieven bieden mogelijkheden voor afzetmogelijkheden van warmte. Langs alternatief 1 zijn relatief veel potentiële afnemers van warmte aanwezig. Ondanks dit (kleine) verschil, zijn de alternatieven niet als onderscheidend beoordeeld.
Vergunningen	3,0	2,3	Voor beide varianten zijn verschillende vergunningen nodig, zoals het kruisen van een trambaan. Het voorkeursalternatief scoort iets positiever dan alternatief 2 omdat er minder grondeigenaren zijn. Het verschil tussen de alternatieven is echter beperkt.
Complexiteit grondposities & bestemmingen	3,7	3,7	Beide varianten lopen grotendeels door openbaar terrein. Het aantal stakeholders ligt lager bij alternatief 1, wat de doorlooptijd mogelijk bevordert, dit is echter niet als onderscheidend beoordeeld.
Gevolgen voor kosten	3,3	1,7	De lengte van alternatief 2 is langer dan van alternatief 1. Ook de aanlegmethode van alternatief 2 is complexer, waardoor alternatief 1 hoger scoort dan alternatief 2.

Afwegingskader Den Haag

Tabel 4-9 Afwegingskader alternatieven (deelgebied Den Haag)

Beoordelingscriteria	Score Alternatief 1 (VKA)	Score Alternatief 2	Toelichting
Invloed op verkeer en bereikbaarheid	3,0	2,0	Alternatief 1 heeft beperkt invloed op overlast van verkeer en bereikbaarheid doordat belangrijke kruispunten gekruist worden middels boringen of persingen. Daarnaast zal tijdens de uitvoering, over de gehele lengte van de la Reyweg, één rijrichting worden afgesloten. Voor alternatief 2 zal over de gehele lengte van de Loevesteinlaan één rijrichting worden afgesloten. Ook worden andere straten bij alternatief 2 niet toegankelijk vanwege de benodigde ruimte en werkstrook. Alternatief 1 scoort daarom hoger.
Overlast bewoners & ondernemers	2,0	2,0	Beide alternatieven gaan door stedelijk gebied, waarbij met name hinder wordt ervaren tijdens het openbreken van straten, met beperkte toegankelijkheid en parkeerruimte als gevolg. De alternatieven scoren niet onderscheidend op dit onderdeel.
Impact flora & fauna	3,5	2,5	Beide alternatieven liggen grotendeels in het wegdek. Voor beide alternatieven geldt dat circa de helft van de gekapte bomen niet teruggeplant kunnen worden. De omvang van bomenkap is echter bij alternatief 2 groter, waardoor deze lager scoort.
Afhankelijkheid project derden	3,0	3,0	Voor zover bekend zijn er geen sterke afhankelijkheden met van projecten van derden voor beide alternatieven.
Kansen voor combiwerk	2,5	2,0	Voor beide alternatieven zijn er mogelijkheden voor 'werk met werk'. De herinrichtingen van de Moerweg en aanpassing van de kade kan als meekoppelkans worden meegenomen voor alternatief 1. Voor alternatief 2 geldt dat het werk mogelijk gecombineerd kan worden met ruimtelijke opgave van het Soestdijkseplein. Omdat destijds de meekoppelkansen van alternatief 1 gunstiger waren dan alternatief 2, scoort alternatief 1 hoger.
Kansen voor warmte (lokaal)	3,0	3,0	Beide alternatieven bieden mogelijkheden voor afzetmogelijkheden van warmte. Dit is als niet onderscheidend beoordeeld.
Vergunningen	3,0	3,0	Voor beide alternatieven is een vergunning vereist voor het kruisen van een trambaan en een regionale waterkering aan de Soestdijksekade. De alternatieven scoren daarom niet onderscheidend.
Complexiteit grondposities & bestemmingen	3,0	3,0	Beide alternatieven lopen grotendeels door openbaar terrein. Het aantal stakeholders ligt lager bij alternatief 1, dit is echter niet als onderscheidend beoordeeld.
Gevolgen voor kosten	3,0	2,0	Beide alternatieven hebben een vergelijkbare complexiteit. Alternatief 2 is echter langer dan alternatief 1, waardoor deze lager scoort dan alternatief 1.

BIJLAGE B - AFKORTINGEN- EN BEGRIPPENLIJST

Begrip	Toelichting
Alternatief	Één van de mogelijke oplossingen
Autonome ontwikkeling	Toekomstige ontwikkeling die men redelijkerwijs kan verwachten indien geen extra ingrepen op het systeem plaatshebben; het betreft alleen die ontwikkelingen die kunnen worden afgeleid uit vastgesteld beleid
Bevoegd gezag	De overheidsinstantie die bevoegd is het m.e.r.-plichtige besluit te nemen en die de m.e.r.-procedure organiseert
Combi-MER	Milieueffectrapport afkomstig van een gecombineerde plan- / project m.e.r.-procedure
Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.)	Onafhankelijke commissie die het Bevoegd Gezag facultatief adviseert over de Reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER en die het MER toetst op het al dan niet aanwezig zijn van voldoende informatie voor de besluitvorming.
Cumulatieve effecten	Gezamenlijk effect door één of meer (deel) activiteiten waarbij de gevolgen van elke activiteit afzonderlijk niet ernstig hoeven te zijn, maar van de verschillende activiteiten tezamen wel.
Emissie	Uitworp van stoffen of de geluidproductie van een bron of inrichting (de hoeveelheid die op een bepaald punt ontvangen wordt is de Immissie)
LdM	Leiding door het Midden
LoN	Leiding over Noord
MBA	Minst Belemmerend Alternatief
m.e.r.	Milieueffectrapportage (de procedure)
m.e.r.-plicht	De verplichting tot het opstellen van een Milieueffectrapport voor een bepaald besluit over een bepaalde activiteit
MER	Milieueffectrapport
Monitoring	Het doen van metingen met een bepaalde doelstelling en volgens een bepaalde strategie
NRD	Notitie reikwijdte en detailniveau. Dit is het onderzoekskader voor het milieueffectrapport. Deze wordt eerst in conceptvorm opgesteld door de initiatiefnemer. Na zienswijzen en advies stelt het bevoegd gezag de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen MER vast
PAS	Programma Aanpak Stikstof
Passende Beoordeling (PB)	Toets van effecten op Natura 2000 in het kader van de Wet natuurbescherming
VKA	Voorkeursalternatief

BIJLAGE C - PROCEDURE M.E.R.

Openbare kennisgeving

Het bevoegd gezag geeft openbaar kennis van het voornemen om m.e.r.-plichtige besluiten voor te bereiden. Daarin staat:

- Dat stukken ter inzage worden gelegd;
- Waar en wanneer dit gebeurt;
- Dat er gelegenheid is zienswijzen in te dienen;
- Aan wie, op welke wijze en binnen welke termijn;
- Of de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) om advies zal worden gevraagd over het opstellen van het MER.

Raadpleging adviseurs en betrokken bestuursorganen

Het bevoegd gezag raadpleegt de adviseurs en de overheidsorganen die bij de voorbereiding van het project moeten worden betrokken over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. De onafhankelijke Commissie m.e.r. wordt vrijwillig om advies gevraagd. Raadpleging gebeurt door deze concept notitie reikwijdte en detailniveau naar de adviseurs, relevante overheden en eventueel Commissie m.e.r. te zenden met het verzoek om advies.

Zienswijzen indienen (NRD)

De concept notitie reikwijdte en detailniveau wordt in het kader van de hiervoor beschreven openbare kennisgeving ter inzage gelegd, zodat iedereen zienswijzen in kan dienen over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen MER.

Vaststellen reikwijdte en detailniveau van het MER

Het bevoegd gezag stelt vervolgens de definitieve notitie reikwijdte en detailniveau vast, waarbij rekening wordt gehouden met de zienswijzen, opmerkingen vanuit de geraadpleegde bestuursorganen en advies van de Commissie m.e.r..

Opstellen MER

De eisen waaraan het MER moet voldoen, zijn beschreven in artikel 7.7 en artikel 7.23, eerste lid van de Wet milieubeheer. Samengevat moet het MER in elk geval bevatten/beschrijven:

- Het doel van het project;
- Een beschrijving van het project en de ‘redelijkerwijs in beschouwing te nemen’ alternatieven, zowel (bijvoorbeeld) qua ligging als qua inrichting;
- Welke plannen er eerder voor deze activiteit zijn vastgesteld en welke alternatieven daarin waren opgenomen;
- Voor welke besluiten het MER wordt gemaakt en welke besluiten met betrekking tot het project al aan het MER vooraf zijn gegaan;
- Een beschrijving van de ‘huidige situatie en de autonome ontwikkeling’ in het plangebied;
- Welke gevolgen het project en de alternatieven hebben voor het milieu en een motivering van de manier waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven en een vergelijking van die gevolgen met de ‘autonome ontwikkeling’;
- Effectbeperkende c.q. mitigerende maatregelen;
- Leemten in kennis;
- Een publiekssamenvatting.

Openbaar maken van het MER en raadpleging Commissie voor de m.e.r.

Het MER wordt voor advies verzonden aan de Commissie voor de m.e.r. Tegelijkertijd met de verzending voor advies aan de Commissie voor de m.e.r. zal het plan voor advies worden aangeboden aan de gemeenten en de provincie, en worden gepubliceerd voor omwonenden en belanghebbenden. Daarna wordt het MER voor een periode van 6 weken officieel ter inzage gelegd. Terinzagelegging gebeurt gelijktijdig met de terinzagelegging van het ontwerpinpassingplan en de ontwerpvergunningen (de zogeheten ontwerpbesluiten).

Zienswijzen indienen (MER)

Eenieder kan zienswijzen indienen op het MER, het ontwerpinpassingplan en de ontwerpvergunningen. De termijn is daarvoor zes weken vanaf het moment dat de stukken ter inzage worden gelegd.

Advies Commissie voor de m.e.r.

De Commissie voor de m.e.r. geeft aan het bevoegd gezag een toetsingsadvies op de inhoud van het MER waarbij zij –indien gewenst door het bevoegd gezag- de ingekomen zienswijzen betrekt. Eventueel geven de zienswijzen en het advies van de Commissie voor de m.e.r. aanleiding tot het maken van een aanvulling of correctie op het MER, bijvoorbeeld om een aantal zaken wat verder uit te diepen of nadere accenten te leggen.

Vaststellen inpassingsplan en vergunningen inclusief motivering

De bevoegd gezagen stellen het definitieve inpassingsplan en de definitieve vergunningen vast. Daarbij geven zij aan hoe rekening is gehouden met de in het MER beschreven milieugevolgen en wat de overwegingen zijn met betrekking tot de in het MER beschreven alternatieven, de zienswijzen en het advies van de Commissie voor de m.e.r.

Bekendmaken inpassingsplan en besluiten

De definitieve besluiten worden bekendgemaakt en ter inzage gelegd voor een periode van 6 weken. Tegen de definitieve besluiten kunnen degenen die een zienswijze hebben ingediend tegen de ontwerpbesluiten, beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De Raad van State is een onafhankelijk adviseur van de regering over wetgeving en bestuur en hoogste algemene bestuursrechter van het land. Dit betekent dat zij het hoogste rechterlijke college is dat een uitspraak kan doen over een geschil tussen burger en de overheid.

Evaluatie

Het bevoegd gezag evalueert de werkelijk optredende milieugevolgen en neemt zo nodig maatregelen – o.a. door middel van het stellen van voorschriften - om de gevolgen voor het milieu te beperken.

COLOFON

LEIDING DOOR HET MIDDEN
NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU LDM
WARMTETRANSPORTLEIDING VLAARDINGEN - DEN HAAG

KLANT
LdM C.V

AUTEUR
art 5 1-2e

PROJECTNUMMER
C05057.000262

ONZE REFERENTIE
084016767 C

DATUM
29 oktober 2019

STATUS
Concept

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

provincie ZUID HOLLAND

Participatie- en communicatieplan LdM

Provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden

oktober 2019
Provincie Zuid-Holland

Inhoudsopgave

1 Inleiding....3
2 Planning participatie activiteiten....5
3 Communicatiestrategie....6
4 Samenwerkings- en Uitvoeringsovereenkomst....8

1 Inleiding

De provincie Zuid-Holland zet zich in voor realisatie van een regionaal warmtenetwerk, als onderdeel van een goed functionerende warmtemarkt en heeft dit als provinciaal belang opgenomen in het Omgevingsbeleid van Zuid-Holland. Voorzien wordt in een warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag via Delft. Deze Leiding door het Midden (LdM) heeft tot doel de verduurzaming van het bestaande warmtenet in Den Haag en zij maakt het mogelijk om in de toekomst lokale warmtenetten voor stadsverwarming bij gemeenten langs het tracé aan te sluiten.
Het tracé van deze warmtetransportleiding is circa 23 kilometer lang, circa 10 meter breed en loopt over het grondgebied van zes gemeenten: Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag en valt binnen het plangebied van meer dan twintig bestemmingsplannen.

Er zijn verschillende redenen die maken dat Leiding door het Midden (LdM) vanuit omgevingsperspectief als een gevoelig project te beschouwen is. In zijn algemeenheid is stadswarmte onderwerp van gesprek in nationale discussies over alternatieve warmtevoorzieningen. Daarnaast, zo leert ook de ervaring met Leiding over Noord, wordt de aanleg van een warmtenet door veel mensen ervaren als een (tijdelijke) inbreuk op hun leefomgeving en bedrijfsactiviteiten. De impact van de aanleg is fors, daarom is communicatie en participatie van groot belang.
Dit Participatie-en communicatieplan is opgesteld door LdM CV in samenwerking met de Provincie Zuid-Holland.

2 Participatie en omgevingsmanagement

Bij Leiding door het Midden werkt LdM CV volgens de principes van het Strategisch Omgevingsmanagement (SOM); met issues als vertrekpunt brengt LdM CV standpunten en belangen van stakeholders in beeld, zo ontwikkelen ze proactief een strategie om de projectdoelen te bereiken én een duurzame relatie met de omgeving aan te gaan. Dit is de basis voor omgevingsmanagement en de communicatie met alle stakeholders; van een bestuurder op provinciaal niveau tot een bewoner in de omgeving van het tracé. Draagvlak op bestuurlijk niveau en een tevreden omgeving is cruciaal om de projectdoelstellingen te behalen.

Oprechte interesse, transparantie en betrouwbaarheid zijn essentiële ingrediënten voor de communicatie door LdM CV met alle stakeholders. Met deze benadering als uitgangspunt is er in de voorbereidingsfase al door LdM CV (toentertijd nog Eneco) aan het project gewerkt om draagvlak te creëren voor de aanleg van de leiding en er zijn ook al stappen gezet om te komen tot een voorkeurstracé door middel van ontwerpateliers en aanvullende overleggen met alle betrokken gemeenten en een aantal professionele stakeholders waaronder Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap van Delfland.

De werkwijze gebaseerd op SOM is leidend in alle communicatie en contacten met stakeholders, of het nu gaat om het verkrijgen van toestemmingen, vergunningen, bewonerscommunicatie of grondposities voor ligging van de leiding.

Onder ‘omgeving’ wordt de veelheid aan organisaties en individuen verstaan, die betrokken zijn, en daarmee stakeholders (belanghebbenden) in het proces naar het beoogde

eindresultaat: een warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag. Dit betekent een rijke verzameling van professionele partijen (projectpartners, bevoegde gezagen, belangenorganisaties) tot burgers en bedrijven. Het perspectief van deze stakeholders naar binnen halen, is een cruciaal element voor omgevingsmanagement. Of het nu gaat over politieke ontwikkelingen of ongerustheid van bewoners.

Het participatie –en omgevingsmanagement van LdM CV is gericht op het faciliteren van een zorgvuldig proces met stakeholders om daarmee bij te dragen aan de haalbaarheid van het project. Daarbij worden de volgende doelen gesteld:

1. een tracé dat op zoveel mogelijk steun kan rekenen;
2. optimaal benutten omgeving: vroegtijdig in contact treden en de omgeving als kennisbron en partner voor LdM beschouwen;
3. het voorkomen van verrassingen voor en vanuit de omgeving, dat betekent: zichtbaar en vindbaar zijn;
4. voor elke belanghebbende een passende vorm van betrokkenheid, die hen in staat stelt voor hun belang op te komen en in gezamenlijkheid te werken aan oplossingen waar dat nodig is;
5. bijdragen aan goede relaties met belanghebbenden met oog op de lange termijn.

Praktisch gezien zet het participatie –en omgevingsmanagement van LdM in op:

Tijdens voorbereiding- en planfase:

- Omgeving vroegtijdig informeren

Tijdens uitvoering/realisatie:

- Overlast voor de omgeving tot een minimum te beperken
- Alle woningen en bedrijven toegankelijk en bereikbaar houden
- Werkgebied gelijkwaardig of beter achter laten

Het LdM omgevingsteam is gebiedsgericht georganiseerd:

- Omgevingsmanager (overall)
- 3 Omgevingscoördinatoren voor:
    - Vlaardingen, Schiedam en Midden-Delfland
    - Delft en Rijswijk
    - Den Haag

Om structuur aan te kunnen brengen, overzicht te kunnen houden en prioriteiten te stellen, worden de activiteiten van het omgevingsteam zoveel mogelijk gekoppeld aan de algemene projectplanning.
Daarnaast stelt LdM CV voor elke gemeente een Omgevings- en communicatieplan op, op basis van de hier benoemde uitgangspunten. Dit plan wordt met de gemeente afgestemd. Hierin worden niet alleen alle relevante stakeholdergroepen geïdentificeerd, maar ook een strategie bepaald om de stakeholders te informeren.
LdM CV initieert en coördineert de uitvoering van de activiteiten in het Omgevings- en communicatieplan en stemt deze af met de gemeente.

3 Planning participatie activiteiten

De globale fasering van de communicatie en participatie activiteiten in de LdM gemeenten door LdM CV, in afstemming met de ambtelijke organisatie, zijn als volgt:

- Tot Voorlopig Ontwerp (VO)
  - Primair afstemming met relevante disciplines binnen de gemeentelijke- en provinciale organisatie
- Tot Detail Ontwerp (DO)/verkrijgen van de vergunningen
  - Detailafstemming met relevante disciplines binnen het Hoogheemraadschap, Rijkswaterstaat, de gemeentelijke- en provinciale organisatie
  - Algemeen informeren over komst leiding richting belanghebbenden (bewoners, verenigingen, bedrijven)
  - Dialoog met belanghebbenden
- Tot Aanbesteding
  - Dialoog met alle belanghebbenden
  - Verzamelen omgevingseisen (zaken om rekening mee te houden in) bestek richting de aannemer
- Tijdens Uitvoering/Realisatie
  - Dialoog met betrokken omgeving
  - Nakomen en bewaken van gemaakte afspraken (de omgevingseisen)

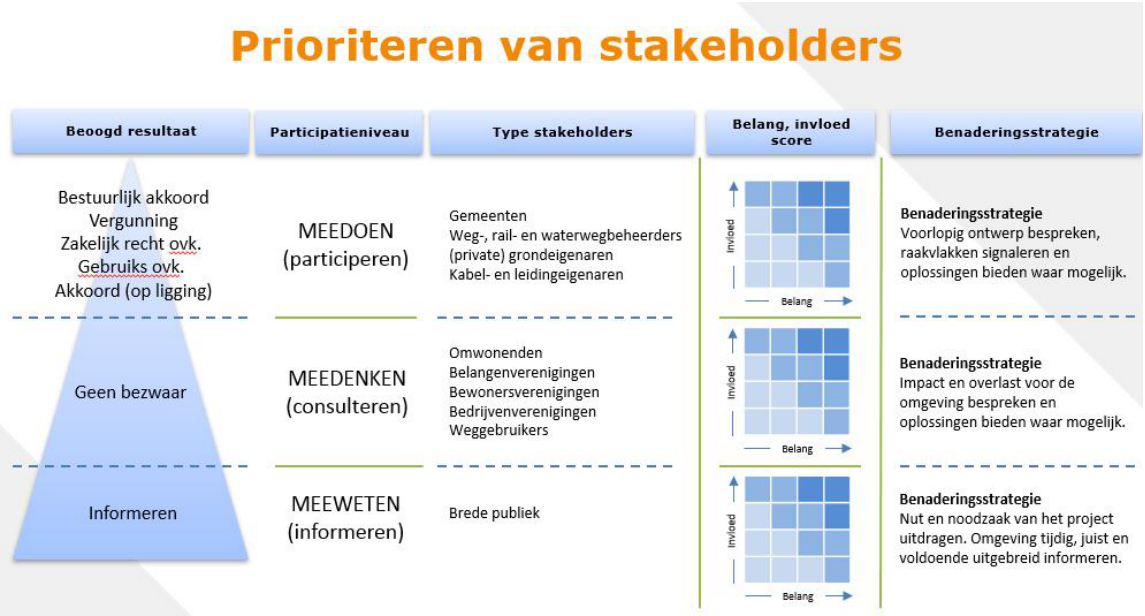
Participatieniveaus
Er worden drie niveaus van participatie onderscheiden ten aanzien van stakeholdergroepen:

Meedoen (participeren)
- Gemeenten worden gevraagd middels een samenwerkingsovereenkomst actief mee te doen in het project en een verbindende schakel te vormen binnen de inwoners van de gemeente
- (private) grondeigenaren worden gevraagd om mee te doen en toestemming te verlenen middels een zakelijk recht overeenkomst
- Weg-, rail- en waterwegbeheerders worden gevraagd mee te doen en toestemming te verlenen voor het kruisen van hun objecten middels vergunningen
- Kabel- en leidingeigenaren worden gevraagd mee te denken hoe kabels- en leidingen het beste kunnen worden gekruist en gevraagd toestemming te geven op de werkplannen.

Meedenken (consulteren)
- De bewoners en bedrijven in de directe omgeving van het werkterrein worden vroegtijdig geïnformeerd over de overlast en worden gevraagd mee te denken over de toegankelijkheid en bereikbaarheid
- De weggebruikers en langzaam verkeer worden geïnformeerd over het afsluiten van wegen en langzaam verkeer routes en gevraagd mee te denken over de toegankelijkheid en bereikbaarheid

Meeweten (informeren)
- Het grotere publiek wordt geïnformeerd via lokale bewoners-, bedrijven- en sportverenigingen, via lokale media, via social media en via huis-aan-huis brieven

Zie ook onderstaand schema:

4 Communicatiestrategie

Een tijdige en zorgvuldige communicatie moet leiden tot draagvlak onder stakeholders en een soepele voorbereiding en uitvoering van het project binnen de randvoorwaarden van tijd en geld én met een tevreden omgeving.
De communicatie met omwonenden gaat vooral over informeren, afstemmen, overtuigen en (laten) beleven.

Het project kent meer dan 200 stakeholders. De gegevens, kenmerken en afspraken met deze partijen zijn verzameld in een omgevingsmonitor. Zo zijn er o.a. grondeigenaren, -beheerders en -gebruikers, belangenverenigingen, natuur- en milieuorganisaties, bevoegde gezagen, bewonersorganisaties, ondernemersverenigingen en omwonenden.
Waar nodig wordt maatwerk geleverd voor communicatie met individuele partijen ten behoeve van hun achterban. Samenwerking is een uitgangspunt in het benaderen van de verschillende doelgroepen.

Verantwoordelijkheden
LdM CV is verantwoordelijk voor alle communicatie in nauwe samenwerking met de betrokken gemeenten. Er is een werkgroep communicatie ingericht waarin de communicatie adviseurs van de gemeenten en Provincie Zuid-Holland deelnemen. LdM CV is voorzitter. Deze werkgroep stemt alle externe communicatie over LdM met elkaar af zorgt daarmee eenduidige berichtgeving, zowel tijdens de planfase als tijdens de realisatie van de LdM. De Provincie Zuid-Holland is verantwoordelijk voor de communicatie over het planproces, de bekendmakingen en de daarbij te volgen procedures.

Communicatiestrategie – en middelen
Met zowel PZH als de LdM gemeenten worden afspraken gemaakt over de wijze van communiceren over het project als geheel en over de wijze waarop gecommuniceerd kan worden met burgers. Ook wordt afgestemd welke rol de gemeenten willen hebben tijdens uitvoering van werkzaamheden in de realisatiefase.

Ook worden alle communicatiemiddelen afgestemd en ingericht: Denk aan een storyline, een website, diverse social media kanalen, lokale pers en wijkbladen.

Aan het einde van deze voorbereidingsfase staan inloopbijeenkomsten in de verschillende gemeenten gepland. LdM neemt hiertoe het initiatief, uiteraard in samenwerking en afstemming met de gemeenten. Om er voor te zorgen dat bewoners en ondernemers ruim voor het afgeven van de omgevingsvergunningen al bekend zijn met project en hen ook de mogelijkheid te bieden aan te geven welke issues zij zien in hun wijk, worden er naast het contact met belangenverenigingen ook algemene inloopavonden georganiseerd. Iedereen raakt zo bekend met de plannen voor de aanleg van het nieuwe warmtetransportnet. Op deze manier wordt voorkomen dat de aanleg van de leiding een verassing is voor de omgeving.

De externe communicatie dient bij te dragen aan het behalen van de projectdoelstelling: Het verkrijgen van begrip, kennis en bewustwording ten aanzien van de aanleg van de Leiding door het Midden en het bevorderen van een ongestoorde aanleg van de leiding door tijdig en open te communiceren met de omgeving. Alle communicatiemiddelen en activiteiten leveren hier in de verschillende projectfasen hun bijdrage aan.

Voorbereiding- planfase

Om er voor te zorgen dat bewoners en ondernemers in de voorbereidingsfase ruim voor het afgeven van de omgevingsvergunningen al bekend zijn met project, worden er naast het contact met belangenverenigingen ook algemene inloopavonden georganiseerd. Deze inloopavonden worden georganiseerd voorafgaand aan het formele inspraakmoment op het ontwerp-PIP en de ontwerp-vergunningen. Ook voorafgaand aan de realisatiefase worden inloopavonden georganiseerd om de mogelijkheid te bieden aan te geven welke issues belanghebbenden zien in hun wijk.
De uiteindelijk overeengekomen afspraken met de omgeving, worden vastgelegd in de contracten met aannemers die werken aan de realisatie van de LdM.

Formele inspraakmomenten

Tijdens het PIP proces zijn verschillende wettelijk geregelde inspraakmomenten.
Met de Provinciale Coördinatieregeling volgen alle besluiten PIP en vergunningen dezelfde uitgebreide Awb-procedure met zienswijzenronden.
Na besluitvorming (door alle bevoegde gezagen) volgt één gecoördineerde en kortere beroepsprocedure (6 maanden).
Hieronder zijn de wettelijke inspraakmomenten in de procedure aangegeven:

- Zienswijzenperiode op Notitie Reikwijdte en detailniveau t.b.v. het Combi-MER, 6 weken
- Horen gemeenteraden over het besluit tot het PIP/PCR door de provincie
- Zienswijzenperiode op ontwerp-PIP, MER en ontwerp-vergunningen, 6 weken
- Mogelijkheid tot indienen beroep op vastgesteld PIP en verleende vergunningen, 6 weken

Realisatiefase

Ten tijde van de uitvoering zal er veel gewerkt worden met informatiebrieven die huis-aan-huis verspreid worden, bouwdoeken en bouwborden worden gebruikt om contactgegevens bekend te maken, ook wordt er gewerkt met een projectflyer/z-card en visitekaartjes voor uitvoeringsmederkers. LdM CV zal In samenwerking met de gemeenten publicaties doen over het werk in uitvoering. Langdurige verkeersmaatregelen zullen ruim van te voren worden aangekondigd.

5 Samenwerkings- en Uitvoeringsovereenkomst

LdM wenst de formele afspraken met de 6 gemeenten met betrekking tot samenwerking, aanleg en ligging van de leiding in twee overeenkomsten vast te leggen: een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) en een Uitvoeringsovereenkomst (UVOK). In de SOK worden de principe-afspraken vastgelegd waaronder de samenwerking tussen LdM CV en gemeenten om te komen tot realisatie van Project LdM. In de UVOK worden de technische, juridische, financiële, organisatorische en maatschappelijke afspraken over de daadwerkelijke uitvoering van het project en de afspraken van de SOK (nader) uitgewerkt en vastgelegd. LdM CV ziet het proces om tot een SOK en UVOK te komen nadrukkelijk als coproductie tussen de gemeente(n) en LdM.
Het streven van LdM CV is de SOK en UVOK zowel qua vorm als inhoud zoveel mogelijk identiek te laten zijn, lokaal maatwerk daargelaten.
Met de Provincie Zuid-Holland wordt een Anterieure Overeenkomst overeengekomen over de vergoeding van de plankosten (waaronder ambtelijke inzet en externe ondersteuning) en eventuele planschadevergoedingen.

provincie ZUID HOLLAND

Plan van aanpak
Provinciaal inpassingsplan, provinciale Coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden

Vastgesteld door Provinciale Staten 18 december 2019
Provincie Zuid-Holland

Inhoudsopgave

1 Inleiding....3
1.1 Plan van aanpak....3
1.2 Inpassingsplan (PIP)....3
1.3 Provinciale coördinatieregeling (PCR)....4
1.4 Leeswijzer....4
2 Aanleiding en ontwerpproces....5
2.1 Aanleiding....5
2.2 Ontwerpproces....6
2.3 Tracé beschrijving....7
3 Beleidskaders....9
3.1 Rijk....9
3.2 Provincie....9
4 Provinciaal inpassingsplan....13
4.1 Algemene opzet....13
4.2 Milieueffectrapport (m.e.r.)....14
4.3 Milieuonderzoeken en uitvoerbaarheid....16
5 Vergunningen en besluiten....17
5.1 Provinciale coördinatieregeling....17
5.2 Crisis- en herstelwet....18
6 Procedure en planning....19
6.1 procedure....19
6.2 Indicatieve planning....22
7 Omgevingsmanagement en participatie....23
7.1 Procesorganisatie....23
7.2 Participatie en communicatie....23

Bijlage A: overzicht vigerende bestemmingsplannen

1 Inleiding

1.1 Plan van aanpak

LdM CV[1] is voornemens om een warmtetransportleiding van 23 kilometer aan te leggen tussen Vlaardingen en Den Haag (Leiding door het Midden). In deze toelichting wordt het voorstel om ten behoeve van de realisatie van deze warmtetransportleiding een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) op te stellen en de provinciale coördinatieregeling (PCR) toe te passen, nader toegelicht. De hoofdlijnen en uitgangspunten van het project, de kansen en risico's van het inpassingsplan en de benodigde vergunningprocedure en de organisatorische inbedding wordt hieronder beschreven. Met het nemen van de voorgestelde besluiten geven Provinciale Staten (PS) opdracht aan Gedeputeerde Staten (GS) om een inpassingsplan voor te bereiden en op te stellen en de provinciale coördinatie regeling van toepassing te verklaren. Tevens wordt een m.e.r.-procedure gestart. In deze toelichting wordt ingegaan op de redenen om een inpassingsplan op te stellen en wordt het proces geschetst. Een kaart van het voorgestelde tracé is in dit Plan van aanpak bij het Statenvoorstel opgenomen.

1.2 Inpassingsplan (PIP)

Het tracé van de warmtetransportleiding doorkruist het grondgebied van zes gemeenten: Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag en valt binnen het plangebied van meer dan twintig bestemmingsplannen. Deze bestemmingsplannen staan de aanleg en het gebruik van een warmtetransportleiding en bijbehorende bouwwerken niet toe. Om dit toch mogelijk te maken en de leiding vervolgens te kunnen beschermen tegen onwenselijke invloeden van buitenaf, wordt een provinciaal inpassingsplan (PIP) opgesteld Een PIP is vergelijkbaar met een gemeentelijk bestemmingsplan, maar wordt in dit geval dus vastgesteld door de provincie. Het heeft als voordeel dat de voorbereiding integraal en in nauwe samenwerking met de gemeenten verloopt, maar dat de ruimtelijke besluitvorming bij één bevoegd gezag (Provinciale Staten) ligt, wat efficiënter is en onnodige procedurerisico's worden zo voorkomen.

Met het inpassingsplan voor de Leiding door het Midden (LdM) wordt een planologisch-juridische basis gelegd voor de realisatie van de ondergrondse warmtetransportleiding en de (technische) bouwwerken die daarvoor nodig zijn (zoals een pompstation). In 2017/2018 heeft Eneco in nauwe samenwerking met de betrokken gemeenten een voorkeurstracé bepaald. Dit tracé (inclusief de beschermingszones aan weerszijden) zal in het inpassingsplan worden bestemd, zodat vastligt waar de leiding en bijbehorende bouwwerken kunnen worden gebouwd. Ter bescherming van de leiding zullen bepaalde activiteiten in deze zone worden verboden of aan een vergunningplicht worden gekoppeld. In Hoofdstuk 2 wordt nader ingegaan op het voorkeurstracé en het totstandkomingsproces. De aanleg van de LdM maakt het mogelijk om in de toekomst nieuwe lokale warmtenetten door middel van een aftakking en een warmteoverdrachtstations (WOS) aan te sluiten. De betrokken gemeenten kunnen dit proces in de toekomst zelf oppakken en hiervoor planologische inpassing en vergunningen regelen. Het inpassingsplan zal dusdanig worden opgesteld dat gemeenten hierin niet worden belemmerd.

1.3 Provinciale coördinatieregeling (PCR)

Voor de realisatie van de LdM zijn vele tientallen vergunningen en besluiten nodig van verschillende bevoegde gezagen. Omwille van een overzichtelijk participatieproces en het voorkomen van onnodige procedurerisico's is het wenselijk om de voorbereiding van en besluitvorming over deze vergunningen te coördineren. Gelet op het feit dat de realisatie van LdM onderdeel uitmaakt van de warmterotonde, die in het provinciale beleid is aangewezen als provinciaal belang (zie paragraaf 3.2), zal hiervoor de

1 Sinds 2 september 2019 is de eigendom van LdM CV overgegaan van Eneco naar Gasunie NV.

provinciale coördinatieregeling uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro) worden toegepast. In hoofdstuk 5 wordt hierop nader ingegaan.

1.4 Leeswijzer

Dit Plan van aanpak is als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 wordt kort ingegaan op de aanleiding voor het inpassingsplan, de voorgeschiedenis van het project en het huidige voorkeurstracé;
- In hoofdstuk 3 wordt in hoofdlijnen het (provinciale) beleidskader geschetst dat van toepassing is op de verwezenlijking van energie-infrastructuur;
- In hoofdstuk 4 wordt de globale opzet van het inpassingsplan toegelicht. Tevens wordt nader ingegaan op de (milieutechnische) onderzoeken c.q. MER en onderbouwingen die daarvoor moeten worden opgesteld en hun eventuele doorwerking in de planregels van het inpassingsplan;
- In hoofdstuk 5 wordt nader ingegaan op de vergunningverlening voor het project en op de toepassing van de provinciale coördinatieregeling uit de Wro;
- In hoofdstuk 6 wordt de te doorlopen procedure t.b.v. de relevante documenten beschreven;
- In hoofdstuk 7 wordt tot slot ingegaan op welke partijen betrokken zijn bij het inpassingsplan en het vergunningenproces, hoe het proces ambtelijk en bestuurlijk is georganiseerd, hoe LdM CV het omgevingsmanagement heeft georganiseerd en hoe de communicatie met de stakeholders zal verlopen

2 Aanleiding en ontwerpproces

2.1 Aanleiding

De nieuwe warmtetransportleiding tussen Vlaardingen (aftak van de Leiding over Noord) en Den Haag heeft een lengte van 23 kilometer en dient voor het transport van restwarmte uit de Rotterdamse haven waardoor de bestaande warmtelevering in Den Haag kan worden verduurzaamd. Ook andere gebieden langs het tracé kunnen in de toekomst een lokaal warmtenet op de leiding aansluiten. De Leiding door het Midden (LdM) vormt de 'ruggengraat' voor de ontwikkeling van collectieve duurzame warmtelevering aan de gemeente Den Haag en de regio Delfland. LdM heeft een maximale transportcapaciteit van 250MWth. In totaal kunnen hiermee op termijn via de LdM circa 155.000 woningen met rest- en hernieuwbare warmte worden verwarmd. Ten opzichte van de traditionele gasgestookte cv-ketels levert dit een CO2-reductie van 60%.

Ambities verduurzaming warmtelevering Den Haag
De gemeente Den Haag heeft de ambitie om in 2040 klimaatneutraal te zijn. Meer dan 50% van het energieverbruik van Den Haag is gerelateerd aan het verwarmen van woningen en gebouwen. Deze warmte wordt nu voor meer dan 80% geproduceerd uit aardgas. Om klimaatneutraal te kunnen worden, is het nodig om energie te besparen en woningen en gebouwen op andere manieren te gaan verwarmen. Dat kan door middel van gebouw gebonden (individuele) warmtepompen, maar ook door de verduurzaming van de stadswarmtebronnen. De huidige warmtebron voor het stadswarmtenet van de gemeente Den Haag is de gasgestookte elektriciteitscentrale van Uniper aan de De Constant Rebecquestraat in Den Haag. Om het gebruik van fossiele brandstoffen (en daarmee de CO2-uitstoot) terug te dringen, heeft Eneco besloten om de warmtelevering aan Den Haag te verduurzamen en te zoeken naar meer duurzame warmtebronnen, zoals restwarmte uit de Rotterdamse haven.

Warmte uit de Rotterdamse haven en samenwerking in regio
De LdM verbindt Den Haag met de Rotterdamse haven en zal restwarmte en hernieuwbare warmte transporteren. Daarnaast is er ook ruimte voor groei omdat de aanleg van een transportleiding kansen creëert voor de aanleg van nieuwe stadswarmtenetten in de gemeenten langs het tracé. Ook ontstaan door LdM kansen om nieuwe duurzamere warmtebronnen, zoals uit geothermie aan het warmtenet te koppelen. De oorspronkelijke initiatiefnemers van LdM zijn Eneco, de Afval- en energiecentrale AVR en de gemeenten Den Haag en Delft, maar tijdens de voorbereidingsfase is de samenwerking met de andere gemeenten geïntensiveerd. Dit heeft ervoor gezorgd dat gezamenlijk een voorkeurstracé is ontwikkeld (zie volgende paragraaf). Omdat de warmtetransportleiding bijdraagt aan de verduurzaming van de warmtevoorziening van woningen en gebouwen in de provincie/regio en past binnen het totale provinciale beleid voor de energietransitie, is ook de provincie Zuid-Holland steeds nauwer bij het project betrokken geraakt.

Provinciaal belang
De leiding door het Midden is onderdeel van een regionaal warmtetransportnetwerk als onderdeel van een goed functionerende warmtemarkt en dit regionale netwerk is als provinciaal belang opgenomen in het Omgevingsbeleid van Zuid-Holland.
De verwezenlijking van de leiding is (mede) een provinciaal belang en de provincie heeft de bevoegdheid om voor LdM over te gaan tot het opstellen van een provinciaal inpassingsplan (PIP) en het toepassen van de provinciale coördinatieregeling (PCR). LdM CV heeft aan de provincie verzocht om de gemeentelijke ruimtelijke procedures over te nemen door middel van een PIP-procedure en het toepassen van de provinciale coördinatieregeling. De meerwaarde van het opstellen van een PIP en

toepassing van de PCR is door de provincie beschouwd, waarbij geconcludeerd is dat de toepassing van deze instrumenten bijdraagt aan een integrale ruimtelijke afweging en besluitvorming over het project, een versnelling in proceduretijd en terugdringing van procedurele risico's, en aan een overzichtelijker en transparanter proces met omwonenden en andere stakeholders. Gelet op de provinciale belangen is aangegeven hiertoe bereidwillig te zijn, mits de zes betrokken gemeenten (Vlaardingen, Schiedam, Midden Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag) hier positief in staan.

De Leiding door het Midden is niet te vergelijken met de moeilijkheden waar Leiding over Oost mee te maken heeft. De Leiding door het Midden zal worden gerealiseerd door LdM CV een onafhankelijk netbeheerder in publiek bezit (Gasunie). De provincie treedt 'alleen' op als planwetgever en coördinerende partij voor de vergunningen. Zij is niet zelf betrokken als ontwikkelende partij, daarmee zijn de financiële risico's beperkt tot de plankosten (ambtelijke inzet en externe ondersteuning) en eventuele planschadevergoedingen. Deze risico's worden afgedekt door middel van een nog te sluiten anterieure overeenkomst met de initiatiefnemer LdM CV.

2.2 Ontwerpproces

Ontwerp- en keuzeproces

Om te komen tot één gedragen voorkeurstracé is er tussen 2014 en 2019 een uitgebreid ontwerp- en keuzeproces doorlopen. Dit proces wordt hieronder kort geschetst. Een meer uitgebreide beschrijving van de onderzochte varianten en gemaakte keuzes is te vinden in de bijlage van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (zie paragraaf 4.2)

Bureaustudie (2014)

Allereerst is in 2014 door Eneco een bureaustudie gedaan om de mogelijkheden en de risico's van een tracé tussen Vlaardingen en Den Haag te verkennen. Vanwege de mogelijke warmteafzet in Rijswijk en Delft en het feit dat de route naar Den Haag via deze gemeenten het kortst is, is na deze studie de route Vlaardingen – Delft – Rijswijk – Den Haag tot voorkeursvariant benoemd. Deze variant is vervolgens uitgewerkt naar een ontwerptracé.

Ontwerpateliers (2016/2017)

Tijdens de start van de haalbaarheidsfase (begin 2016) is het ontwerptracé uitvoerig besproken met alle betrokken gemeenten, Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap van Delfland. Tijdens deze gesprekken zijn door de gemeenten verschillende alternatieven op het ontwerptracé voorgesteld. Deze alternatieven zijn vervolgens eind 2016/begin 2017 in een viertal ontwerpateliers met alle gemeenten, de provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap van Delfland besproken op haalbaarheid en uitdagingen. Ook zijn er meerdere gesprekken met individuele gemeenten gevoerd voor het doorspreken van gemeente-specifieke aspecten. Deze ateliers en gesprekken vormen de basis voor het variantenonderzoek naar het minst belemmerende alternatief in de volgende stap.

Minst belemmerende alternatief (MBA)

In deze stap zijn per deeltracé de twee varianten nader onderzocht: het oorspronkelijke ontwerptracé en een hoofdvariant uit de ontwerpateliers. Deze varianten zijn vervolgens op onderstaande criteria tegen elkaar afgewogen:

- Overlast verkeer/bereikbaarheid
- Overlast bewoners/bedrijven
- Impact op bomen/groen
- Afhankelijkheid projecten derden
- Mogelijkheden werk met werk
- Afzetmogelijkheden voor lokale netten
- Vergunningen

- Grondposities en bestemmingen
- Kosten

Op basis van deze afweging heeft Eneco het MBA bepaald en dit met de betrokken stakeholders gedeeld.

Voorlopig Ontwerp (2018 – 2019)
Medio 2018 is Eneco gestart met het Voorlopig Ontwerp (VO). Daarbij is het MBA eerst herijkt naar de stand van zaken in 2018 en die versie is in detail uitgewerkt op basis van onderzoek ter plaatste, de verzamelde eisen en randvoorwaarden en een beoordelingsronde door alle stakeholders. Alleen als dat bij deze detailuitwerking noodzakelijk was, is in overleg met de betrokken gemeente afgeweken van het in het MBA vastgestelde tracé.

In het VO zijn alle onderdelen van het tracé uitgewerkt en afgestemd met de stakeholders:
- De route in x/y-coördinaten;
- De uitvoeringsmethode (open ontgraving/persing/boring);
- De benodigde werkruimte;
- De benodigde afsluitingen van wegen en overige infrastructuur;
- De benodigde aanpassingen aan boven- en ondergrondse infrastructuur op hoofdlijnen (benodigde kap van bomen, verleggingen van kabels & leidingen derden en verplaatsen van bovengrondse objecten).

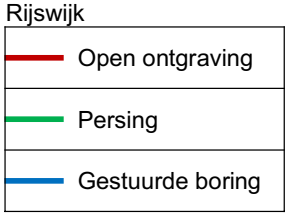
Tevens is in deze fase het volledige VO-tracé ingemeten.

2.3 Tracé beschrijving

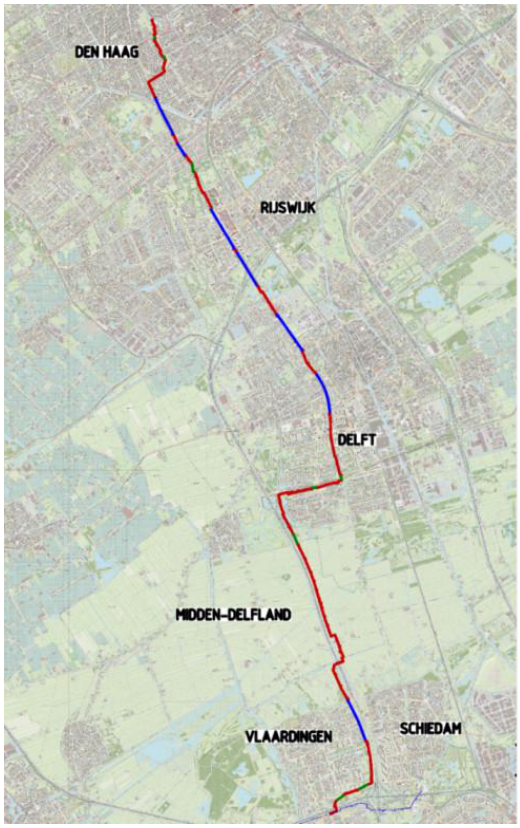
Op onderstaande figuur staat het VO van het tracé. Het tracé begint in Vlaardingen bij de aftakking van de bestaande warmtetransportleiding (Leiding over Noord) ten westen van de snelweg A20, volgt aan die zijde de Ketheltunnel en de snelweg A4, buigt ter hoogte van het knooppunt Den Hoorn oostelijk af naar het Kenenburgerpad in Delft om via Kerkpolder en Buitenhof weer richting de Prinses Beatrixlaan in Delft en Rijswijk te gaan, die in Den Haag overgaat in De la Reyweg en via de Steijnlaan uitkomt op het De Constant Rebecqueplein.

Het roodgekleurde deel van het tracé zal via een open ontgraving worden gerealiseerd. De tracédelen waar zal worden gewerkt met een persing of boring, respectievelijk in groen en blauw.

Het tracé van het VO is verdeeld in vijf deeltracés. Van zuid naar noord betreft dit achtereenvolgens:
- Vlaardingen
- Midden-Delfland (en Schiedam)
- Delft
- Rijswijk

- Den Haag

Het VO valt binnen de plangebieden van meer dan twintig bestemmingsplannen. Aangezien het tracé niet past binnen de planregels van deze plannen, is de provincie gevraagd én voornemens om hiervoor een provinciaal inpassingsplan op te stellen. In dit kader zal nader onderzoek worden gedaan naar de milieueffecten van het tracé (o.a. bodem, archeologie, flora en fauna).

Aangezien als gevolg van de aanleg van LdM (die circa twee jaar zal duren) tijdelijk stikstofdepositie zal plaatsvinden, kunnen significante negatieve effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden op voorhand niet worden uitgesloten. Daarom dient in casu ten behoeve van de vaststelling van het PIP een Passende Beoordeling/plan-m.e.r. te worden gedaan. Dit wordt in paragraaf 4.2 nader toegelicht. In het MER zullen de eerder in de MBA onderzochte hoofdvarianten opnieuw worden onderzocht en tegen elkaar afgewogen. In de hiervoor opgestelde en vast te stellen Notitie Reikwijdte en detailniveau zijn de te onderzoeken deeltracés en hoofdvarianten en de beoordelingsmethodiek meer in detail beschreven.

3 Beleidskaders

3.1 Rijk

In het regeerakkoord is de ambitie uitgesproken om in 2030 een CO2-emissiereductie van minstens 49% te realiseren. Om deze doelstelling te behalen is het verduurzamen van de warmtevoorziening van woningen, gebouwen en tuinbouwkassen van groot belang. Met de noodzaak de winning van

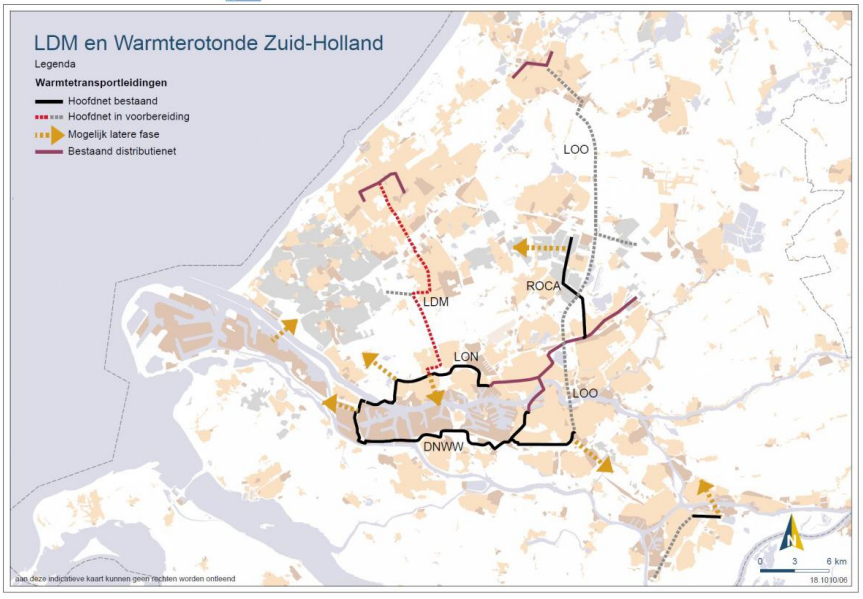
Groningengas af te bouwen, is de urgentie hiervan verder toegenomen, omdat een groot deel van de warmtevraag op dit moment met Groningengas wordt ingevuld.

3.2 Provincie

Energiebeleid

Uit meerdere studies (Ecofys, PBL en CE Delft) blijkt dat collectieve warmte vooral voor bestaande woningen in dicht stedelijk gebied een kosteneffectief en realistisch alternatief is voor verwarming met aardgas. Binnen Nederland kent Zuid-Holland goede mogelijkheden voor het grootschalig inzetten van hernieuwbare warmtebronnen en restwarmte voor de verwarming van woningen, gebouwen en tuinbouwkassen. Het grootschalig inzetten van warmte is in veel stedelijke gebieden in Zuid-Holland een kostenefficiënte optie in vergelijking met andere technieken zoals warmtepompen.

De provincie Zuid-Holland zet zich in voor de realisatie van een regionaal warmtenetwerk, als onderdeel van een goed functionerende warmtemarkt en heeft dit als provinciaal belang opgenomen in het Omgevingsbeleid van Zuid-Holland. In 2017 is de Warmtealliantie (Warmtebedrijf Rotterdam WbR), Eneco, Gasunie, Havenbedrijf Rotterdam (HbR), PZH en (later aangehaakt) gemeente Rotterdam) opgericht met het doel een regionaal warmtetransportsysteem te ontwikkelen en restwarmte uit de haven breed beschikbaar te maken in de regio. Diverse delen van dit netwerk waren al gerealiseerd en in gebruik, zoals de Leiding over Noord (LON), de nieuwe Warmteweg (DNWW) en de transportleiding tussen Rotterdam/Capelle aan den IJssel en het Oostland (ROCA). Aan andere delen van het netwerk wordt nog gewerkt, zoals aan de Leiding over Oost (LoO) en onderhavige Leiding door het Midden (LdM). Ook wordt er gewerkt aan aansluitingen om ook de g*lastuinbouw*gebieden in het West- en Oostland van duurzame warmte te kunnen voorzien.

Omgevingsbeleid
Het Omgevingsbeleid van Zuid-Holland omvat al het provinciale beleid voor de fysieke leefomgeving. Het bestaat uit twee kader stellende instrumenten: de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening. Daarnaast zijn in het Omgevingsbeleid operationele doelstellingen opgenomen, zodat zichtbaar is hoe de provincie zelf invulling geeft aan de realisatie van haar beleid. Deze operationele doelstellingen maken onderdeel uit van verschillende uitvoeringsprogramma's en –plannen, zoals het programma Ruimte en het programma Mobiliteit.

Met het Omgevingsbeleid streeft de provincie naar een optimale wisselwerking tussen gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en een goede leefomgevingskwaliteit. Hieraan geeft de provincie richting door het maken van samenhangende beleidskeuzes, die volgen uit de provinciale opgaven. Deze beleidskeuzes werken door naar uitvoeringsprogramma's en naar regels in de verordening. Het geheel aan bestaande beleidskeuzes, inclusief de doorwerking naar programma's en verordening, vormt het provinciale beleid voor de fysieke leefomgeving. De beleidskeuzes zijn opgenomen in de provinciale database van het omgevingsbeleid en digitaal raadpleegbaar. Naast de inhoudelijke beleidsuitwerking zijn in de raadpleegomgeving ook relaties tussen de beleidskeuzes zichtbaar gemaakt. Door middel van kaartbeelden wordt de essentie en de samenhang van verschillende ruimtelijke beleidskeuzes getoond.

Ten aanzien van de realisatie van (nieuwe) energie-infrastructuur en energietransitie zijn in de provinciale Omgevingsvisie de volgende relevante beleidsbeslissingen geformuleerd:
- Bovenregionaal warmtenetwerk;
- Circulair Zuid-Holland;
- Energie-infrastructuur: transport, opslag en balancering;
- Energietransitie
- Energietransitie in de gebouwde omgeving.

Specifiek voor deze Warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag is de beleidsbeslissing **Bovenregionaal Warmtenetwerk** het meest relevant, hierin is het volgende aangegeven:

"De Provincie zet zich in voor de realisatie van een bovenregionaal warmteinfrastructuur, als essentieel onderdeel van een goed functionerende warmtemarkt waarin de vraag naar warmte kan worden vervuld door een betaalbare, betrouwbare en duurzame warmtevoorziening."

Deze beleidsbeslissing is aangeduid als Provinciaal belang.

De realisatie van LdM (tevens) draagt bij aan de genoemde beleidsbeslissingen en zorgt ervoor dat provinciale belangen worden gediend. Provinciale staten zijn vanwege deze provinciale belangen dan ook bevoegd om voor de LdM een provinciaal inpassingsplan vast te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit de Wro toe te passen.

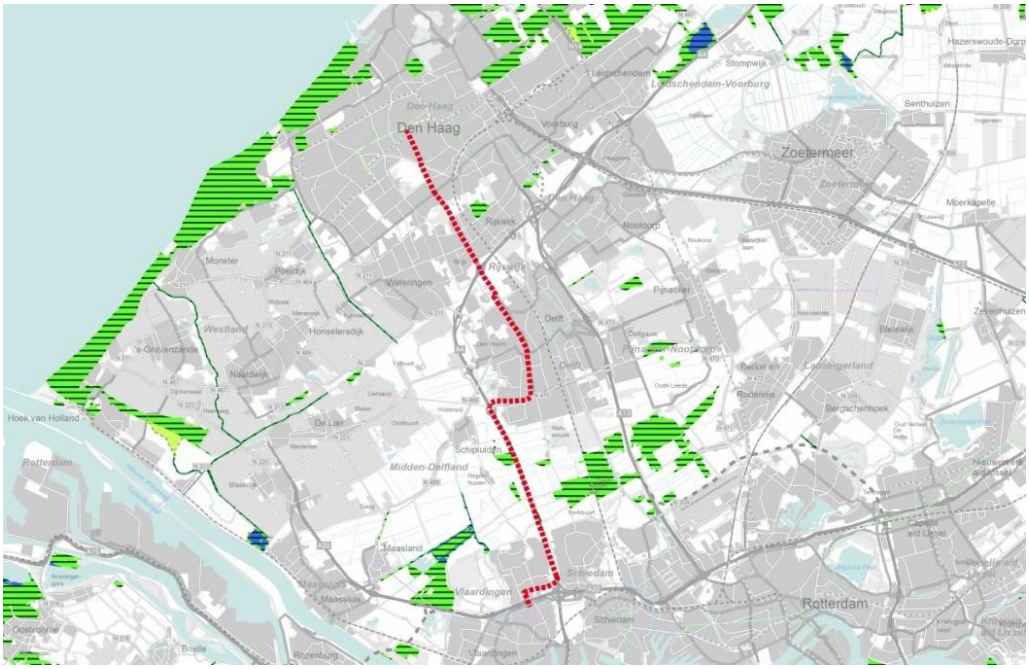
Omgevingsverordening (POV)

Vanuit het oogpunt van de Omgevingsverordening moet de aanleg van de LdM, die het inpassingsplan beoogd mogelijk te maken, worden gezien als een nieuw gebruik van grond of bebouwing, als bedoeld in artikel 6.8 POV. De provincie beoogt dat het op te stellen inpassingsplan – net als een gemeentelijk bestemmingsplan – voldoet aan de bepalingen over ruimtelijke kwaliteit (art. 6.9 POV) en zal toetsen of de LdM op grond van de begripsbepalingen moet worden gezien als een nieuwe stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 6.10 POV.

Voorts moet bezien worden of het tracé ligt op gronden binnen het Natuurnetwerk Nederland als bedoeld in artikel 6.24 POV, aangezien in dat geval het inpassingsplan geen bestemmingen mag aanwijzen die de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden significant beperken, of leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van die gebieden. Tot slot moet worden vastgesteld of het tracé samenvalt met gronden die een hoge of zeer hoge bekende archeologische waarden hebben of die binnen de Romeinse Limes vallen (art. 6.27 POV).

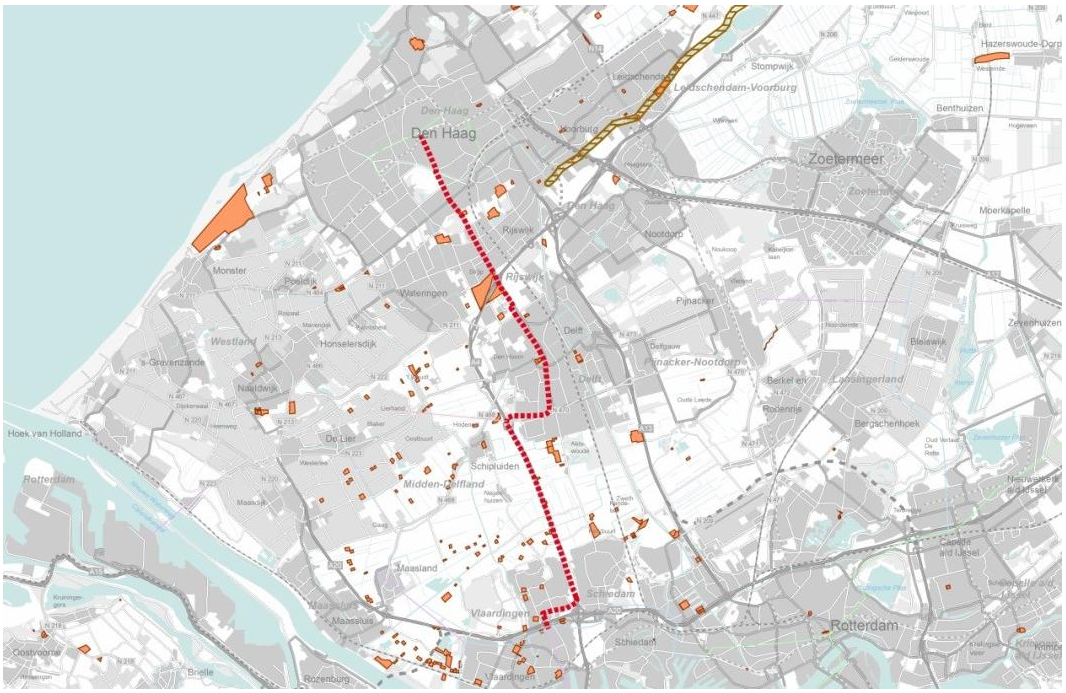
NNN-gebieden

Uit onderstaande figuur blijkt dat het tracé op enkele plekken vlak langs het Natuurnetwerk Nederland loopt. In het kader van de MER/Passende Beoordeling (zie hoofdstuk 4) zal worden onderzocht in hoeverre de aanleg en het gebruik van de leiding effect heeft op de wezenlijke kenmerken en waarden van deze NNN-gebieden en of er sprake is van een significante vermindering van oppervlakte, kwaliteit of samenhang.

Archeologie en Romeinse Limes

Uit onderstaande figuur blijkt dat het tracé op enkele plekken in of nabij gronden met een hoge of zeer hoge bekende archeologische waarde loopt. Daarom zal in het kader van de MER/Passende Beoordeling ook worden onderzocht in hoeverre de aanleg en het gebruik van de leiding effect heeft op de archeologische waarden van dit gebied.

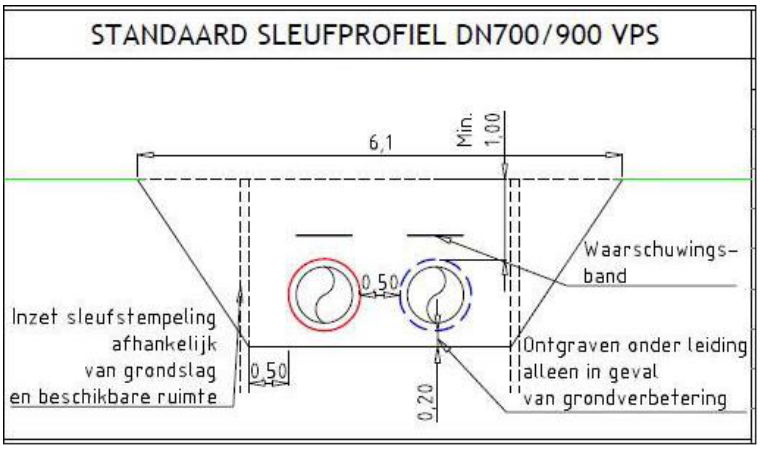
4 Provinciaal inpassingsplan

4.1 Algemene opzet

De opzet van het inpassingsplan zal doelmatig en functioneel zijn. Zoals elk inpassingsplan zal ook dit inpassingsplan bestaan uit een (digitale) verbeelding, planregels en een toelichting. In de planregels en de bijbehorende verbeelding zullen aan het tracé bepaalde (dubbel)bestemmingen worden toegekend, waarmee de aanleg en de bouw- en gebruiksmogelijkheden van de leidingen ter plaatse zullen worden bepaald. Daarnaast zal het plan een aantal algemene regels bevatten, zoals begrips- en gebruiksregels en regels met betrekking tot de wijze van meten, enz. Uiteraard zal het plan voldoen aan de eisen van digitale beschikbaarstelling (op www.ruimtelijkeplannen.nl) en de provinciale webviewer. In de toelichting worden deze regels nader toegelicht. Daarin wordt ook ingegaan op het MER dat in het kader van deze ontwikkeling zal worden opgesteld en op de resultaten van de overige onderzoeken (met name op het gebied van natuur, milieu en archeologie) die worden uitgevoerd ter onderbouwing van de besluitvorming over het inpassingsplan en de vergunningen.

Als plangebied voor het inpassingsplan wordt vooralsnog uitgegaan van het in hoofdstuk 2 beschreven tracé door de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag. Uitgaande van onderstaand standaard sleufprofiel van twee leidingen (heen en retour) met een diameter van maximaal 900 mm (uitwendig) en 700 mm (inwendig) en een beschermingszone van circa 5 meter aan weerszijden van het hart van de leidingen, wordt het plangebied circa 11 à 15 meter breed, afhankelijk van de plaatselijke omstandigheden.

Op sommige plaatsen zal het plangebied groter zijn, zoals bij het pompstation langs de Kruithuisweg in Delft. Ook zullen de planregels het mogelijk maken dat gemeenten op enkele plaatsen een aftakking c.q. warmteoverdrachtstation (WOS) kunnen toestaan. Op die plaatsen kunnen in de toekomst nieuwe warmtenetten worden aangesloten. Op deze wijze is gewaarborgd dat de gemeenten geen belemmeringen ondervinden van het PIP en voldoende flexibiliteit hebben om in een later stadium de exacte locatie van een WOS te bepalen. Gemeenten moeten in een later stadium daartoe wel zelf het bestemmingsplan aanpassen. De locatie en precieze aard van de planregels zal daarom in overleg

met de betrokken gemeente worden bepaald.

4.2 Milieueffectrapport (m.e.r.)

Besluit m.e.r.

Op basis van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) geldt er voor de voorgenomen aanleg van de warmtetransportleiding en de bijbehorende grondwateronttrekking in de aanlegfase geen rechtstreekse m.e.r.plicht. Op basis van de relevante categorieën in onderdeel D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. is er sprake van een vormvrije m.e.r.-beoordelingsplicht:

- Op grond van categorie D 8.4 zijn plannen of besluiten over de aanleg, wijziging of uitbreiding van een buisleiding voor transport van warm water of stoom m.e.r.-beoordelingsplichtig wanneer er sprake is van een buisleiding met een diameter van 1 meter of meer, en een lengte van 10 kilometer of meer is. De lengte van de aan te leggen buisleiding is weliswaar meer dan 10 km, maar de diameter is minder dan 1 meter. Daardoor blijft de voorgenomen activiteiten onder de drempel.
- Tijdens de aanlegfase dient grondwater onttrokken te worden waardoor - op grond van categorie D 15.2 de watervergunning voor de aanleg, wijziging of uitbreiding van werken voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater – m.e.r.-beoordelingsplichtig is als de activiteit betrekking heeft op een hoeveelheid water van 1,5 miljoen m3 of meer per jaar. Naar verwachting blijft de onttrekking onder deze drempelwaarde.

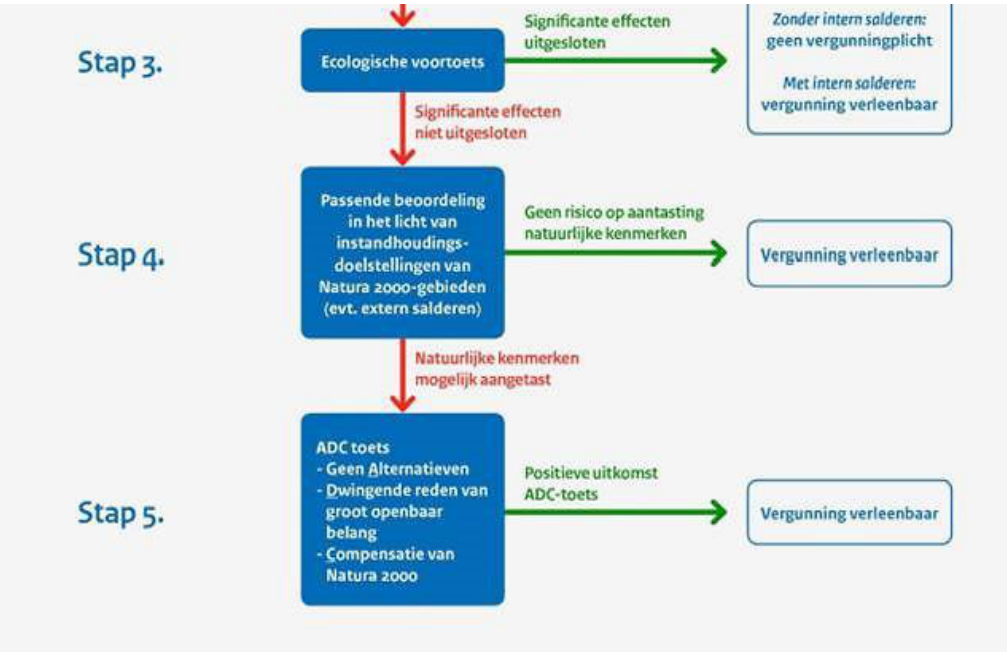
Het is formeel niet zeker of de onttrekking onder die drempelwaarde blijft, maar initiatiefnemer heeft besloten om een vrijwillig project-MER te doen en daarin wordt het aspect grondwater (kwantiteit en Kwaliteit) samen met mogelijk andere gevolgen voor de waterhuishouding onderzocht.

Wet natuurbescherming

Naast het Besluit m.e.r. kan ook de Wet natuurbescherming leiden tot de verplichting om een m.e.r. op te stellen, namelijk als er voor een plan een Passende Beoordeling moet worden opgesteld. In casus is daarvan sprake. De aanleiding hiervoor is de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof (PAS) [29 mei 2019 ECLI:NL:RVS:2019:1603]. In deze uitspraak zette de Afdeling een streep door de PAS en de bijhorende Passende Beoordeling. Deze kunnen niet meer dienen als basis voor ‘toestemmingbesluiten’ voor individuele projecten en plannen die leiden tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000 gebieden. Generieke drempelwaarden waarbij bepaalde lage (stikstof)deposities verwaarloosbaar werden geacht, kunnen hierdoor niet meer worden gehanteerd bij een toestemmingsbesluit.
Voor het project is een stikstofemissietoets uitgevoerd. Uit deze voortoets blijkt dat het projecteffect van het aanleggen van de warmtetransportleiding maximaal 0,20 mol N/ha/j is. Bij deze stikstofemmissie kunnen significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de relevante stikstofgevoelige Natura-2000 gebieden, als gevolg van de aanleg van het project, juridisch niet op voorhand worden uitgesloten. Om deze reden dient conform de vigerende wet- en regelgeving een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd (zie oranje vak in onderstaande figuur).

In de Passende Beoordeling zal worden onderzocht of de instandhoudingsdoelstellingen van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden door de activiteit in gevaar komen. Daarbij mogen mitigerende of salderingsmaatregelen worden betrokken, die de negatieve effecten voorkomen of verminderen op de locatie waar de aantasting plaatsvindt. Deze maatregelen moeten dan wel zeker zijn ten tijde van de Passende Beoordeling. Als uit de Passende Beoordeling, blijkt dat – met inachtneming van de mitigerende of salderingsmaatregelen - de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zullen worden aangetast, dan kan het (ontwerp)plan of -besluit met toestemming/vergunning op grond van de Wet natuurbescherming ter inzage worden gelegd.

Als echter blijkt dat er nog steeds sprake is van significante negatieve effecten, dan moet voor het project een ADC toets worden verricht (zie stap 5 in bovenstaande figuur). De Wnb-vergunning kan in zo'n geval alleen worden verleend als er aan drie voorwaarden wordt voldaan:
A: er zijn geen Alternatieven voor het plan of project;
D: er is sprake van een Dwingende reden van groot openbaar belang. Hierdoor weegt de beoogde ontwikkeling op langere termijn zwaarder dan het behouden van natuurwaarden in het Natura 2000 gebied. Dwingende redenen van groot openbaar belang zijn onder meer: menselijke gezondheid; openbare veiligheid; of voor het milieu belangrijke gunstige effecten;
C: er worden voldoende Compenserende maatregelen getroffen. Deze maatregelen nemen de negatieve effecten weg en de uitvoering hiervan moet juridisch geborgd zijn (bijvoorbeeld door borging in het ruimtelijke plan). Op basis van artikel 7.2a, lid 1 Wm is er sprake van een plan-m.e.r.-plicht wanneer er voor een plan op basis van art. 2.8, lid 1 Wet natuurbescherming een Passende Beoordeling nodig is. Om deze reden moet voor het PIP de plan-m.e.r.-procedure worden doorlopen.

Conclusie

Vanwege de verplichting voor het doorlopen van een plan m.e.r.-procedure en de hiervoor genoemde m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten die via het PIP en met toepassing van de provinciale coördinatieregeling (PCR) gelijktijdig zullen worden vergund, hebben de bevoegde gezagen (provincie Zuid-Holland en het Hoogheemraadschap van Delfland) en initiatiefnemer LdM CV ervoor gekozen om een gecombineerd plan- en project-MER op te stellen. De Passende Beoordeling wordt als bijlage bij het MER gevoegd. Op dit Combi-MER is de uitgebreide m.e.r.-procedure van toepassing (zie paragraaf 6.1).

4.3 Milieuonderzoeken en uitvoerbaarheid

Tevens moet ten behoeve van de vaststelling van een inpassingsplan op grond van de Wro door middel van onderzoeken worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Dat betekent dat inzichtelijk

moet worden gemaakt dat het plan voldoet aan de vereisten van een goede ruimtelijke ordening. In dat kader is door LdM CV onderzoek verricht naar de volgende aspecten:

- Bodem en water
- Landschap en cultuurhistorie
- Archeologie
- Niet gesprongen explosieven
- Natuur
- Woon- en leefomgeving
- Verkeer

Voorts is ook gekeken naar de financiële uitvoerbaarheid. In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het daarop gebaseerde Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is bepaald dat bij vaststelling van een gemeentelijk bestemmingsplan de (financiële) uitvoerbaarheid van het plan voldoende verzekerd moet zijn en in sommige gevallen is daarvoor een exploitatieplan verplicht. Deze bepaling geldt ook voor inpassingsplannen. Daarbij is van belang dat de gehele warmtetransportleiding wordt gerealiseerd voor rekening en risico van LdM CV (of haar rechtsopvolgers). Noch van de provincie Zuid-Holland, noch van een van de andere bevoegde gezagen is een financiële bijdrage vereist voor de realisatie van de leiding. LdM CV is bezig om met de betrokkende gemeenten samenwerkingsovereenkomsten (SOK's) te sluiten om de afspraken op dit punt vast te leggen. Met de provincie Zuid-Holland zal een anterieure overeenkomst worden gesloten over de ontwikkeling van het plangebied, de vergoeding van eventueel door de provincie uit te keren planschadevergoedingen in verband met de vaststelling van het PIP en de (ambtelijke) plankosten. Hiervoor zal na het concept-PIP ook een planschaderisicoanalyse worden uitgevoerd door LdM CV. Als deze anterieure overeenkomst wordt gesloten, is een exploitatieplan niet meer noodzakelijk.

LdM CV is verder verantwoordelijk voor het bereiken van minnelijke overeenstemming met de betrokken grondeigenaren over de aanleg van de leiding en de bouw van eventuele bouwwerken. In beginsel vindt voor de uitvoering van het inpassingsplan geen grondverwerving plaats. Realisatie van de leiding en overige bouwwerken vindt plaats op basis van de gedoogplicht uit de Belemmeringenwet privaatrecht in ruil voor een financiële vergoeding, behalve indien de gebruiksmogelijkheden van het perceel door de aanwezigheid van de ondergrondse leiding en/of bouwwerken zodanig worden ingeperkt dat (bovengronds) geen redelijk gebruik meer resteert. Naar verwachting is dit slechts op één plek het geval namelijk het pompstation te Delft waar een bovengronds bouwwerk is voorzien.

5 Vergunningen en besluiten

5.1 Provinciale coördinatieregeling

In de Wet ruimtelijke ordening is in artikel 3.33 een provinciale coördinatieregeling opgenomen. Deze regeling houdt in dat Provinciale Staten kunnen besluiten dat Gedeputeerde Staten ten behoeve van de verwezenlijking van een project van provinciaal belang deze coördinatieregeling toepassen. Dat houdt in dat alle benodigde besluiten en vergunningen die nodig zijn voor de leiding (inclusief het PIP), gecoördineerd (oftewel gelijktijdig) worden voorbereid en bekend gemaakt en dat Gedeputeerde Staten optreden als coördinerend bevoegd gezag. In theorie is het op basis van de PCR ook mogelijk dat Gedeputeerde Staten medewerking vorderen van de in eerste aanleg bevoegde bestuursorganen, maar aangezien dit project in zeer nauw overleg met de overige bevoegde gezagen wordt uitgevoerd, is het vorderen van deze medewerking niet nodig.

In het te nemen coördinatiebesluit bepalen Provinciale Staten welke vergunningen kunnen worden mee gecoördineerd en welke niet (artikel 3.33, lid 1 onder a Wro). Dit zijn in elk geval de vergunningen en toestemmingen die noodzakelijk zijn voor de aanleg en het in werking hebben van de leiding en de

bijbehorende bouwwerken. Hieronder vallen ook de tijdelijke vergunningen zoals voor de aanleg van tijdelijke werkterreinen en bouwwegen voor aan-en afvoer van materiaal en materieel.
Overzicht te coördineren vergunningen:

Vergunning/toestemming	**Bevoegd gezag**
Diverse omgevingsvergunningen op grond van de artikelen 2.1, eerste lid, 2.2, eerste lid en 2.23, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), met inbegrip van eventueel benodigde verklaringen van geen bedenkingen: • Bouwen • Uitvoeren werken en werkzaamheden (aanlegvergunning) • Openbreken wegen • Aanleggen uitritten • Kappen van bomen • Tijdelijk afwijken bestemmingsplannen (t.b.v. werkstroken, bouwwegen en werkterreinen)	Colleges van B&W van de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag
Diverse vergunningen op grond van de Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV), Algemene verordening ondergrondse infrastructuren en Verordening Precariobelasting, Sloopmeldingen art 1.26 Bouwbesluit 2012	Colleges van B&W van de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag
• Ontheffing/vergunning Wet natuurbescherming (verstoren beschermde soorten/gebieden) • Melding Wet natuurbescherming (bomenkap)	Gedeputeerde Staten (ODH)
Vergunning kruisen provinciale weg (Kruithuisweg)	Gedeputeerde Staten
Watervergunning op grond van de artikel 6.5 Waterwet (grondwateronttrekking, lozen op oppervlaktewater en werken en handelingen in/nabij waterstaatswerken	Hoogheemraadschap van Delfland
Vergunning Wet Beheer Rijkswaterstaatwerken (parallelligging onder/aan A4/A20 en tijdelijke afsluiting op- en afritten)	Rijkswaterstaat
Vergunningen Wet lokaal spoor (kruisen/tijdelijk afsluiten tramlijn van RET/HTM)	Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

Op alle gecoördineerd te verlenen vergunningen is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing (artikel 3.26 lid 2 jo. artikel 3.8 lid 1 Wro). Het is nog niet bekend of alle vergunningaanvragen daadwerkelijk gelijktijdig zullen worden ingediend of dat er toch aanleiding is om hierin een bepaalde fasering aan te brengen. Zo nodig kunnen Gedeputeerde Staten wijzigingen en aanvullingen aanbrengen in de hierboven opgenomen opsomming.
Omdat het toepassen van de PCR geen verplichting is, kunnen bepaalde vergunningen en meldingen (met name voor de aanlegfase van het project) ook buiten de coördinatie worden gelaten, bijvoorbeeld

voor de tijdelijke opslag van materialen, het verwijderen en herplaatsen van verkeersborden, meldingen in het kader van groot transport enz. Dergelijke zogenaamde aannemersvergunningen zijn niet opgenomen in het door PS te nemen coördinatiebesluit. Op deze vergunningen en meldingen zijn daarom de normale procedures van toepassing. In zijn totaliteit betreft het vele tientallen vergunningen en besluiten.

5.2 Crisis- en herstelwet

Alle besluiten ten behoeve van de ontwikkeling en verwezenlijking van overige ruimtelijke en infrastructurele projecten ten behoeve van het transport of het leveren van duurzame energie vallen onder categorie 1.6 van Bijlage I van de Crisis- en herstelwet (Chw). Provinciale inpassingsplannen vallen hier automatisch ook onder. Dat betekent dat op het besluit van Provinciale Staten over de vaststelling van het inpassingsplan en de overige bevoegde gezagen over de voor het project benodigde besluiten en vergunningen, van rechtswege afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Chw van toepassing. Een en ander moet vermeld worden in de desbetreffende besluiten en bekendmakingen.

De toepasselijkheid van de Chw leidt er onder andere toe dat in de beroepsfase sprake is van een versnelde behandeltermijn voor de afdoening van eventuele beroepen door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (zes maanden in plaats van twaalf maanden). De Chw leidt niet tot uitsluiting van lagere overheden bij de mogelijkheid tot het instellen van beroep tegen het provinciaal inpassingsplan. Aangezien dit PIP in nauwe samenwerking met de gemeenten tot stand komt is dat echter niet de verwachting.

6 Procedure en planning

6.1 procedure

Hieronder staan de belangrijkste stappen in de wettelijke procedures voor de vaststelling van het provinciaal inpassingsplan (PIP) en het MER en de verlening van de benodigde vergunningen met toepassing van de Provinciale Coördinatieregeling (PCR).

1. Startbeslissing PIP/PCR en vaststellen NRD

In de provincie Zuid-Holland besluiten Provinciale Staten over het opstarten van een PIP-procedure. In dit Plan van aanpak wordt de beslissing om ten behoeve van LdM een PIP op te stellen en de PCR toe te passen, nader toegelicht. Hierin worden de hoofdlijnen en uitgangspunten van het project beschreven, het relevante beleidskader en de provinciale belangen die daarmee gemoeid zijn. Tevens wordt ingegaan op de procedure en planning, de organisatorische inbedding en de communicatie en participatie. De beslissing van Provinciale Staten vormt het startsein voor beide procedures.
Aangezien voor dit project een Passende beoordeling/MER moet worden opgesteld, wordt in deze stap ook de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) vastgesteld.

2. Kennisgevingen PIP/PCR, zienswijzen/adviezen NRD en advies reikwijdte en detailniveau

Na de besluitvorming door Provinciale Staten zorgen Gedeputeerde Staten voor kennisgeving van de genomen besluiten over het PIP en de PCR en de vaststelling van de NRD. Via een lid-GS brief worden de initiatiefnemer en de overige bevoegde gezagen op de hoogte gesteld van de genomen besluiten en er wordt een persbericht gepubliceerd. De besluiten moeten op wettelijk voorgeschreven wijze bekend worden gemaakt (onder andere in de Staatscourant, digitaal via ruimtelijke plannen.nl, mogelijk via www.overheid.nl/lokale-vergunningen, Provinciaal Blad, zo nodig via huis aan huis bladen en de websites van de betrokken overheden). Dit is niet voor elk van de besluiten hetzelfde en deels ook nog onderwerp van overleg met de overige bevoegde gezagen. Daarom kan dit niet expliciet in het Statenvoorstel bij de besluitpunten worden vermeld.
Het bevoegd gezag raadpleegt de adviseurs en de overheidsorganen die bij de voorbereiding van het project moeten worden betrokken over de reikwijdte en het detailniveau van het MER door de toezending van de NRD met het verzoek om een advies hierop. Gelijktijdig wordt de NRD voor een nader te bepalen periode ter inzage gelegd, zodat een ieder hieromtrent zienswijzen kan indienen. Gedeputeerde Staten geven vervolgens een advies af aan LdM CV over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen MER, waarbij rekening wordt gehouden met de zienswijzen en adviezen van de geraadpleegde bestuursorganen.

3. Voorbereiding PIP/PCR, horen gemeenteraden en indiening vergunningaanvragen PCR

In deze stap wordt de inhoudelijke start van het PIP en de PCR voorbereid en met alle partijen onderling afgestemd (voor zover nog niet gebeurd). Onderdeel van deze stap is ook het horen van de gemeenteraden door het bevoegd gezag. Deze verplichting is vastgelegd in de Wro, maar de wet laat de wijze waarop en het tijdstip in de procedure verder vrij. Voorgesteld wordt dat een gedeputeerde de zes gemeenteraden hoort in een speciaal daarvoor belegde bijeenkomst, zodat de inbreng van de gemeenteraden kan worden betrokken bij de totstandkoming van het concept-PIP. Tegelijkertijd bereidt LdM CV in deze stap de indiening voor van de formele vergunningaanvragen binnen de PCR. Het is mogelijk dat hierin wordt gefaseerd afhankelijk van de voortgang.

4. Opstellen MER en concept-PIP en vooroverleg Bro en opstellen ontwerpbesluiten PIP en PCR

In deze stap zorgen Gedeputeerde Staten en LdM CV gezamenlijk voor het opstellen van een MER dat voldoet aan de wettelijke eisen voor een plan- en project-MER en aan het advies op de reikwijdte en detailniveau en voor het opstellen van een concept-PIP (dat na ambtelijke voorbespreking) door Gedeputeerde Staten wordt vrijgegeven voor het wettelijk vooroverleg (Bro) met de voorgeschreven

bestuursorganen. Op basis van de ontvangen vooroverlegreacties wordt het concept-PIP aangepast tot een ontwerp-PIP. De overige bevoegde gezagen werken ondertussen aan het opstellen van de ontwerpbesluiten op de door LdM CV ingediende vergunningaanvragen. Nadat Gedeputeerde Staten en de overige bevoegde gezagen hebben besloten tot vrijgave van al deze ontwerpstukken is deze stap afgerond.

5. Kennisgevingen, zienswijzenprocedure MER, ontwerp-PIP en ontwerpbesluiten PCR
Gedeputeerde Staten zorgen voor de gewone en digitale kennisgevingen en de gecoördineerde terinzagelegging van het ontwerp PIP, het MER en de ontwerpbesluiten voor de zienswijzenprocedure. Gedurende de zienswijzentermijn (6 weken) kan eenieder een zienswijze indienen op alle stukken die ter inzage worden gelegd. Eventueel kan voorafgaand aan deze termijn nog een of meer informatiebijeenkomst worden gehouden.

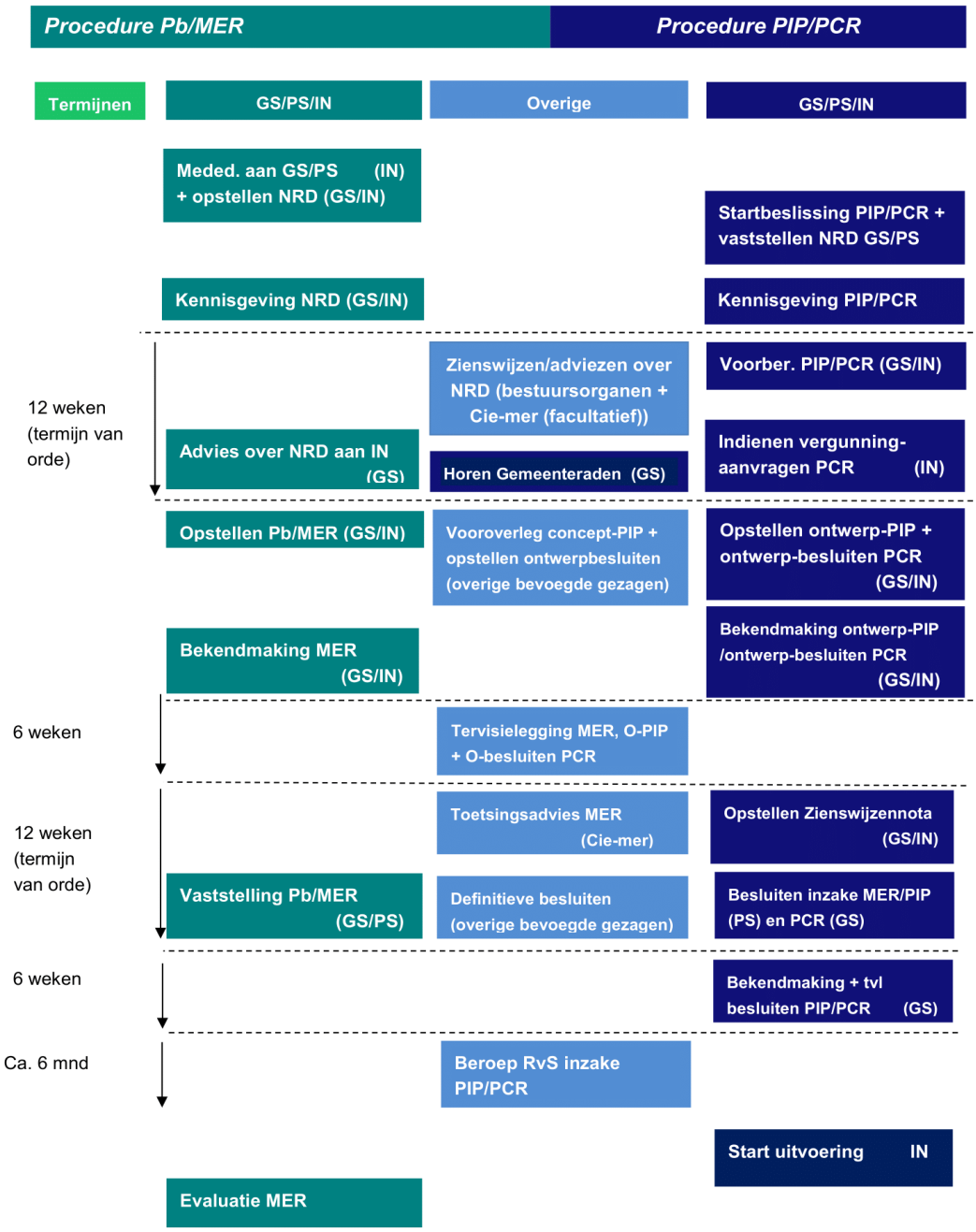
6. Opstellen zienswijzennota en toetsingsadvies MER Cie. m.e.r.
De bevoegde gezagen stellen gezamenlijk een zienswijzennota op waarin de ontvangen zienswijzen op het ontwerp-PIP en/of de ontwerpbesluiten worden beantwoord. De Commissie voor de m.e.r. geeft het bevoegd gezag een toetsingsadvies op de inhoud van het MER waarbij zij ook de ingekomen zienswijzen betrekt. Waar nodig worden het PIP, de besluiten en het MER aangepast naar aanleiding van de zienswijzen en/of het advies van de Commissie voor de m.e.r.

7. Besluitvorming/vaststelling PIP en MER en definitieve besluiten PCR
Het voorstel tot vaststelling (inclusief ingediende zienswijzen) wordt aangeboden aan Provinciale Staten om het inpassingsplan (inclusief het MER) vast te stellen. Ook besluiten de overige bevoegde gezagen op de ingediende vergunningaanvragen binnen de PCR.

8. Kennisgeving tervisielegging vastgesteld PIP, MER en definitieve besluiten en beroepsprocedure
Gedeputeerde Staten zorgen voor de gewone en digitale kennisgevingen en de gecoördineerde terinzagelegging van het vastgestelde PIP en de verleende vergunningen gedurende de beroepstermijn (6 weken). Tegen deze besluiten staat voor belanghebbenden rechtstreeks beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Indien sprake is van een spoedeisend belang kan daarbij tevens een verzoek om voorlopige voorziening worden ingediend. Op grond van de Crisis- en herstelwet dient de Afdeling binnen 6 maanden na afloop van de beroepstermijn op deze beroepen te beslissen.

9. Start uitvoering en evaluatie
Na inwerkingtreding van het PIP en de vergunningen kan de initiatiefnemer in beginsel starten met de uitvoering van het project, tenzij het PIP en/of een of meer vergunningen in de beroepsprocedure zijn geschorst.

Bovengenoemde stappen staan hieronder schematisch weergegeven.

Gebruikte afkortingen			
Cie-mer	Commissie voor de milieueffectrapportage	PCR	Provinciale Coördinatieregeling
GS	Gedeputeerde Staten	PIP	Provinciaal inpassingsplan
MER	Milieueffectrapport	PS	Provinciale Staten
IN	Initiatiefnemer	O-pip	Ontwerp-PIP
NRD	Notitie Reikwijdte en Detailniveau	O-besluiten	Ontwerp-besluiten
Pb	Passende beoordeling	RvS State	Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van

6.2 Indicatieve planning

In overstaand schema staat de indicatieve planning voor het PIP en de vergunningen binnen de PCR en aansluitend de realisatiefase door LdM CV.

Nr.	Stap	Wie	Jaar/Tijdvak
1	Startbeslissing PIP/PCR en vaststelling NRD	Provinciale Staten	2019 Q4

2	Kennisgevingen PIP/PCR, zienswijzen/ adviezen NRD en advies reikwijdte en detailniveau	GS	2020 Q1
3	Voorbereiding PIP/PCR, horen gemeenteraden en indiening vergunningaanvragen PCR	GS, gemeenteraden	2020 Q1
4	Opstellen MER en concept-PIP en vooroverleg Bro en opstellen ontwerpbesluiten PCR	GS en bevoegde gezagen	2020 Q2
5	Kennisgevingen en zienswijzenprocedure MER, ontwerp-PIP en ontwerpbesluiten	GS en bevoegde gezagen	2020 Q3
6	Opstellen zienswijzennota en toetsingsadvies MER Cie. m.e.r.	GS en bevoegde gezagen, Cie m.e.r.	2020 Q3
7	Besluitvorming/vaststelling PIP en MER en definitieve besluiten PCR	PS en bevoegde gezagen	2020 Q4
8	Kennisgeving tervisielegging vastgesteld PIP, MER en definitieve besluiten en beroepsprocedure	GS Raad van State	2021 Q1 t/m Q2
9	Realisatiefase		2021 – 2023

7 Omgevingsmanagement en participatie

7.1 Procesorganisatie

Meerdere partijen leveren een bijdrage aan het opstellen van het inpassingsplan. De provincie Zuid-Holland is zowel bestuurlijk opdrachtgever (Gedeputeerde Staten) als bevoegd gezag (Provinciale Staten). De inhoud voor het inpassingsplan (en de onderliggende onderzoeken) worden primair aangeleverd door LdM CV. Hiertoe heeft LdM CV diverse externe partijen ingeschakeld om haar te ondersteunen bij het opstellen van het inpassingsplan en de vergunningaanvragen en de overige onderzoeken. Er is een Projectgroep PIP/PCR opgericht waarin de producten en de verschillende processtappen met elkaar worden afgestemd. In deze projectgroep zijn vertegenwoordigd: LdM CV, Provincie Zuid-Holland, de zes betrokken gemeenten, Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap van Delfland en RO- en vergunnings-specialisten van de omgevingsdiensten, waarbij DCMR specifiek betrokken is vande de m.e.r.-procedure. In dit overleg worden afspraken gemaakt over de plansystematiek, de ruimtelijke en functioneel relevante informatie en beleidsmatige uitgangspunten van het inpassingsplan, het vergunningenproces en de Combi-MER.

7.2 Participatie en communicatie

Voor het vaststellen van het inpassingsplan heeft de provincie een rechtmatige rol. Bij het opstellen van het inpassingsplan en het MER is een inspraaktraject wettelijk verplicht. De provincie vraagt partijen en belanghebbenden om te reageren op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau ten behoeve van het op te stellen MER, op het ontwerp-inpassingsplan en op de ontwerpbesluiten (vergunningen). De zienswijzen worden door Gedeputeerde Staten betrokken bij het opstellen van het MER. Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten betrekken de zienswijzen bij de definitieve vaststelling van het inpassingsplan en de overige bevoegd gezagen betrekken de zienswijzen bij de definitieve vaststelling van hun besluiten (vergunningen).
Tijdens de aanleg van de leiding zal overlast voor direct omwonenden onoverkomelijk zijn. Communicatie en participatie naar bewoners en bedrijven speelt tijdens deze realisatiefase een grote rol. Hierin draagt de LdM CV de verantwoordelijkheid en zij zal dit in nauwe samenwerking met de betrokken gemeenten oppakken. In zowel de fase van planvorming als in de uitvoeringsfase is particiaptie en communicatie belangrijk, in het bijgevoegde Participatie en communicatieplan LdM, provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden is de communicatiestrategie hiertoe nader toegelicht.

Bijlage A Overzicht vigerende bestemmingsplannen

Gemeente	Bestemmingsplan
Vlaardingen	- Holy-Noord - Holy Zuidoost-Noord - Holy Zuidoost-Midden - Holy Zuidoost-Zuid - A20-Oost
Schiedam	- Kethelse Venen - A4 – Schiedam
Midden-Delfland	- Buitengebied-Gras - A4 Midden-Delfland - Buitengebied-Gras
Delft	- Noordwest deelgebied 3 - Noordwest 2 2017 - Zuidwest 2 Buitenhof/Kerkpolder - Zuidwest 3 Tanthof
Rijswijk	- Landgoederenzone - Minister van Houtenlaan e.o. - Steenvoorde - Sion – ‘t Haantje
Den Haag	- Regentessekwartier – Zuid - Transvaal - Moerwijk

provincie ZUID HOLLAND

Onderwerp
Provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

De provincie Zuid-Holland zet zich in voor realisatie van een regionaal warmtenetwerk, als onderdeel van een goed functionerende warmtemarkt en heeft dit als provinciaal belang opgenomen in het Omgevingsbeleid van Zuid-Holland. De Leiding door het Midden tussen Vlaardingen en Den Haag via Delft, zal worden gerealiseerd door LdM CV een onafhankelijk netbeheerder in publiek bezit (Gasunie). Dit regionale warmtetransportnet sluit aan op het bestaande warmtetransportnet te Rotterdam.
Het doel van het project is de verduurzaming van het bestaande warmtenet in Den Haag en tevens maakt deze leiding het mogelijk om in de toekomst lokale warmtenetten voor stadsverwarming bij gemeenten langs het tracé aan te sluiten.

Het tracé van de warmtetransportleiding is circa 23 kilometer lang, circa 10 meter breed en loopt over het grondgebied van zes gemeenten: Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag en valt binnen het plangebied van meer dan twintig bestemmingsplannen. LdM CV heeft de provincie verzocht een Provinciaal inpassingsplan (PIP) op te stellen en de provinciale coördinatieregeling (PCR) toe te passen om dit project te kunnen realiseren en de leiding na aanleg planologisch te kunnen beschermen tegen ongewenste activiteiten op het tracé. Uw Staten zijn hierover reeds geïnformeerd per brief van Gedeputeerde Staten 16 juli 2019 met kenmerk PZH-2019-697178768.

Aan PS wordt voorgesteld om een PIP op te stellen en de provinciale coördinatieregeling te gaan toepassen. Door te besluiten voor een PIP met PCR worden alle noodzakelijke besluiten (bestemmingsplannen en vergunningen) voor de aanleg en het in werking hebben van de warmtetransportleiding met een m.e.r.-procedure in één voorbereidende procedure ondergebracht. De gemeenten, het Hoogheemraadschap van Delfland, Gedeputeerde Staten en Rijkswaterstaat houden hun bevoegdheden voor de vergunningverlening, de provincie zorgt voor de coördinatie van al die besluiten in één procedure die gelijktijdig aan het PIP loopt. De bevoegde gezagen blijven verantwoordelijk voor deze besluiten. De provincie neemt de ruimtelijke procedure(s) over van de zes gemeenten door het opstellen van een PIP, de gemeenten zullen hierbij vanzelfsprekend via de projectgroep nauw worden betrokken. Daarnaast blijft officiële inspraak mogelijk op het PIP en op de afzonderlijke besluiten.

De voordelen van het opstellen van een PIP en het gelijktijdig toepassen van de PCR liggen vooral in een integrale afweging, een overzichtelijk en transparant proces van alle benodigde besluiten voor eenieder, het beperken van procedurele risico’s, kostenefficiëntie (zoals verplichte

publicaties), het eenduidig verwerken van zienswijzen en de verwachtte tijdswinst als gevolg van efficiënte besluitvorming. Daarbij staat tegen de genomen besluiten één beroepsprocedure open.

Indien Provinciale Staten besluiten tot een PIP/PCR procedure zal Gedeputeerde Staten vanzelfsprekend Provinciale Staten actief informeren over de voortgang. Er zal ook een webpagina worden ingericht waar steeds de meest actuele informatie voor eenieder is te vinden. Tenslotte draagt een vlotte realisatie van de LdM bij aan de ambities ter verduurzaming van de provincie Zuid-Holland.

Inhoud

Zie het Plan van Aanpak provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden.

Aan Provinciale Staten wordt voorgesteld om een PIP op te stellen en de provinciale coördinatieregeling te gaan toepassen. Dat wil zeggen dat de provincie het gehele vergunningenproces zal coördineren, maar de bevoegdheid om te besluiten op de verschillende vergunningsaanvragen bij de gebruikelijke bevoegde gezagen blijft (zie het Plan van Aanpak hoofdstuk 5 en 6 voor een verdere toelichting hierop).

Het project LdM is niet vergelijkbaar met de Leiding over Oost (LoO). De LdM zal worden gerealiseerd door LdM CV een onafhankelijk netbeheerder in publiek bezit (Gasunie). De provincie treedt ‘alleen’ op als planwetgever en coördinerende partij voor de vergunningen. Zij is niet zelf betrokken als ontwikkelende partij, zoals in LoO, daarmee zijn de financiële risico’s beperkt tot de plankosten (ambtelijke inzet en externe ondersteuning) en eventuele planschadevergoedingen. Deze risico’s worden afgedekt door middel van een nog te sluiten anterieure overeenkomst met de initiatiefnemer LdM CV.

Proces

LdM CV heeft verzocht om voor de LdM een PIP op te stellen en voor alle vergunningen de provinciale coördinatieregeling (PCR) uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro) toe te passen. Omdat met de realisatie van de LdM zowel lokale als provinciale belangen worden gediend en omdat de provincie hecht aan een goede samenwerking, zijn de betreffende gemeenten gepolst hoe zij hier in staan. Juridisch is ‘instemming’ van de gemeenten niet vereist, want als Provinciale Staten vinden dat een PIP/PCR wenselijk is ter verwezenlijking van een provinciaal belang, dan kan zij daartoe altijd besluiten.
In een bestuurlijk overleg op 22 mei 2019 hebben alle zes gemeenten aangegeven dat zij het verzoek van LdM CV voor een PIP/PCR en het voorkeurstracé in principe steunen. Vanwege de beoogde intensieve samenwerking is aan de gemeenten gevraagd om dit schriftelijk te bevestigen en hun raden hierin te betrekken. Van alle gemeenten, met uitzondering van de gemeente Den Haag, zijn zulke brieven ontvangen.
De gemeente Den Haag heeft een brief van procedurele aard gezonden waarin zij aangeeft meer tijd nodig te hebben. De gemeente Den Haag is in gesprek met Eneco en LdM CV over de randvoorwaarden rond de levering van warmte en er is sprake van een gewijzigde politieke situatie waarbij nieuwe coalitieonderhandelingen lopen. De verwachting is dat Eneco en de gemeente Den Haag de voorwaarden voor levering van warmte voldoende uitwerken, waarna commitment voor ons proces kan worden uitgesproken in het eerste kwartaal van 2020.

De gemeente Schiedam vraagt nadrukkelijk om de geldende planologische mogelijkheden uit de diverse gemeentelijke bestemmingsplannen te respecteren (dubbelbestemming) en rekening te houden met het perceel Woudweg 26 te Schiedam dat in eigendom is van de St. Schaapskudde Vockestaert. Gelet op het verder invullen van de recreatief-educatieve functie aldaar, geeft de gemeente aan dat de warmtetransportleiding geen beperkingen mag geven aan de voortzetting van de bestaande activiteiten op dit perceel.

Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft in een informele reactie laten weten dat de aanleg en exploitatie van de LdM geen verslechtering van het watersysteem tot gevolg mag hebben en vraagt aandacht voor bodemdaling in het gebied. Zij wijst op de verantwoordelijkheden van het Hoogheemraadschap inzake de Watertoets. In het MER zullen alle aspecten van het watersysteem worden behandel zodat de uitkomsten daarvan benut kunnen worden voor de Watertoets bij het PIP.

Met onderhavig besluit geven Provinciale Staten het startsein tot het opstellen van een PIP, het toepassen van de PCR en het starten van een m.e.r.-procedure. Indien de gemeente Den Haag alsnog aan mocht geven geen medewerking aan deze provinciale procedure te verlenen, dan komen we hierover bij u terug met een nader advies over dit deel van het tracé.

Participatie

Bij het opstellen van het inpassingsplan en het MER is een inspraaktraject wettelijk verplicht. De provincie vraagt partijen en belanghebbenden om te reageren op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau ten behoeve van het op te stellen MER, op het ontwerp-inpassingsplan en op de ontwerpbesluiten (vergunningen). De zienswijzen worden door Gedeputeerde Staten betrokken bij het opstellen van het MER. Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten betrekken de zienswijzen bij de definitieve vaststelling van het inpassingsplan en de overige bevoegd gezagen betrekken de zienswijzen bij de definitieve vaststelling van hun besluiten (vergunningen).

Er zijn twee ambtelijke werkgroepen opgericht (PIP/PCR en Communicatie), waaraan de provincie en de initiatiefnemer, de zes gemeenten en ook Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap Delfland deel nemen. In de werkgroep PIP/PCR wordt het opstellen van het PIP en de benodigde vergunningen voorbereid. De werkgroep Communicatie richt zich op het communicatieproces richting bewoners, bedrijven en andere stakeholders.

Tijdens de aanleg van de leiding zal overlast voor direct omwonenden onoverkomelijk zijn. Communicatie en participatie naar bewoners en bedrijven speelt tijdens deze realisatiefase een grote rol. Hierin draagt de LdM CV de verantwoordelijkheid en zij zal dit in nauwe samenwerking met de betrokken gemeenten oppakken. In zowel de fase van planvorming als in de uitvoeringsfase is participatie en communicatie belangrijk. In het bijgevoegde Participatie- en communicatieplan LdM is de communicatiestrategie nader toegelicht.

Financiën

Aangezien de provincie ‘alleen’ optreedt als planwetgever en niet zelf betrokken is als ontwikkelende partij, zijn de financiële risico’s beperkt tot de plankosten (ambtelijke inzet en externe ondersteuning) en eventuele planschadevergoedingen. Deze risico’s worden afgedekt door middel van een nog te sluiten anterieure overeenkomst met de initiatiefnemer, zodra uw Staten positief hebben besloten over de opstart van het PIP en de PCR.

Procedure en planning

Hieronder staan de belangrijkste stappen in de wettelijke procedures voor de vaststelling van het Provinciaal inpassingsplan (PIP) en het MER en de verlening van de benodigde vergunningen met toepassing van de Provinciale Coördinatieregeling (PCR). Voor een nadere toelichting bij deze stappen, en een schematische weergave zie hoofdstuk 6 van het Plan van Aanpak.

Planning

In overstaand schema staat de indicatieve planning voor het PIP en de vergunningen binnen de PCR en aansluitend de realisatiefase door LdM CV. In verband met het behalen van onderstaande planning van het project is het gewenst dat PS in 2019 een besluit nemen.

Nr.	Stap	Wie	Jaar/Tijdvak
1	Besluit PIP/PCR en vaststelling NRD	Provinciale Staten	2019 Q4
2	Kennisgevingen PIP/PCR, zienswijzen/ adviezen NRD en advies reikwijdte en detailniveau	GS	2020 Q1
3	Voorbereiding PIP/PCR, horen gemeenteraden en indiening vergunningaanvragen PCR	GS, gemeenteraden	2020 Q1
4	Opstellen MER en concept-PIP en vooroverleg Bro en opstellen ontwerpbesluiten PCR	GS en bevoegde gezagen	2020 Q2
5	Kennisgevingen en zienswijzenprocedure MER, ontwerp-PIP en ontwerpbesluiten	GS en bevoegde gezagen	2020 Q3
6	Opstellen zienswijzennota en toetsingsadvies MER Cie. m.e.r.	GS en bevoegde gezagen, Cie m.e.r.	2020 Q3
7	Besluitvorming/vaststelling PIP en MER en definitieve besluiten PCR	PS en bevoegde gezagen	2020 Q4
8	Kennisgeving tervisielegging vastgesteld PIP, MER en definitieve besluiten en beroepsprocedure	GS Raad van State	2021 Q1 t/m Q2
9	Realisatiefase		2021 – 2023

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 12 november 2019 met het besluitnummer PZH-2019-701465582;

Gelet op de in paragraaf 3.5.1 en 3.6.2 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer beschreven bevoegdheden van Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten ten behoeve van de verwezenlijking van een onderdeel van het provinciaal ruimtelijk beleid en artikel 3 Protocollen Wro bevoegdheden Provinciale Staten;

Besluiten:

1. Vast te stellen het bijgevoegde Plan van Aanpak Provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden, waarmee wordt besloten dat voor dit project:
    a. een Provinciaal inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26 Wro en een MER wordt opgesteld;
    b. toepassing wordt gegeven aan de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33, eerste lid, onder b, van de Wro, inhoudende dat de voorbereiding en bekendmaking van het Provinciaal inpassingsplan zal worden gecoördineerd met de voorbereiding en bekendmaking van de (uitvoerings-)besluiten van de diverse bevoegde gezagen die nodig zijn voor de aanleg en het in werking hebben van de leiding en de bijbehorende bouwwerken, zo nodig in één of meerdere clusters, zoals opgenomen is in hoofdstuk 5 van het Plan van Aanpak.
2. Vast te stellen de bijgevoegde Notitie Reikwijdte en Detailniveau LdM ten behoeve van het MER voor het Provinciaal inpassingsplan c.q. de vergunningen op grond van de Waterwet en de Wet natuurbescherming;
3. Te bepalen dat Gedeputeerde Staten alle voorbereidende werkzaamheden verrichten die nodig zijn in het kader van de vaststelling van het Provinciaal inpassingsplan en het MER door Provinciale Staten.
4. Te bepalen dat Gedeputeerde Staten alle voorbereidende en coördinerende werkzaamheden verrichten die nodig zijn voor de toepassing van de provinciale coördinatieregeling.

Den Haag, 18 december 2019

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier, voorzitter,

Bijlagen:

1. Plan van Aanpak Provinciaal inpassingsplan, provinciale coördinatieregeling en m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden;
2. Notitie Reikwijdte en Detailniveau LdM;
3. Participatie en communicatieplan LdM.

Den Haag, 12 november 2019

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

art 5 1-2e

drs. H.M.M. Koek

voorzitter,

art 5 1-2e

drs. J. Smit

Van: art 5 1-2e
Verzonden: donderdag 28 november 2019 18:18
Aan: art 5 1-2e @Delft.nl'; art 5 1-2e @delft.n l'; art 5 1-2e @de nhaag.nl'; art 5 1-2e den haag.nl'; art 5 1-2e @middendelfland.nl'; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl'; art 5 1-2e @ rijswijk.nl'; art 5 1-2e @r ijswijk.nl'; art 5 1-2e @rijs wijk.nl'; art 5 1-2e @schie dam.nl'; art 5 1-2e @s chiedam.nl'; art 5 1-2e s chiedam.nl'; art 5 1-2e @v laardingen.nl'; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl'; art 5 1-2e @rhdhv.com'; art 5 1-2e @rws.nl'; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl'; art 5 1-2e @ htm.nl'; art 5 1-2e @Ret.nl'; art 5 1-2e @dcmr.nl'; art 5 1-2e @ga sunie.nl'; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl'; art 5 1-2e @gasunie.nl'; art 5 1-2e @ arcadis.com'; art 5 1-2e @ arcadis.com'; art 5 1-2e @ar cadis.com'; art 5 1-2e nl '; ' art 5 1-2e @o dh.nl'
CC: art 5 1-2e @GemeenteWestland.nl'; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl'
Onderwerp: LdM terugkoppeling Staten commissie gisterenavond

Beste projectgroep leden en andere betrokkenen bij de LdM,

Op 12 november heb ik een mail gezonden aan de projectgroep met daarin de stukken zoals ze voor besluitvorming zouden worden voorgelegd aan PS.
Gisterenavond heeft de Statencommissie bereikbaarheid en Energie deze besproken. Helaas was de webcast niet beschikbaar (de camera's doen het nog niet).

Dus hierbij een korte impressie:
Er waren enkele vragen die de Gedeputeerde Anne Koning heeft beantwoord. In algemene zin was er lof voor de aanpak, met een PIP en PCR. Ook werd met waardering gesproken over de technische sessie met presentatie die de Statenleden hadden gehad begin oktober. Zodat ze nu goed op de hoogte waren inzake dit voorstel en wat het betekent. Ook waren er wat vragen over de planning en de inzet van mensen en geld.
De gemeente Den Haag had nog verzocht om uitstel van de provinciale besluitvorming gisteren, maar de Staten zagen daar geen redenen toe.
De stukken zijn dus door naar de volgende stap in de besluitvorming en dat is:
Provinciale Staten op 18 december, waar de LdM (PIP, PCR en MER besluiten) op de agenda staat als hamerstuk.

De 16e komen we weer bijeen met de projectgroep (in Bloom). Een agenda volgt nog, nadruk zal liggen op de NRD, proces. En het eerste concept van het PIP (planregels en tekeningen) wordt jullie toegezonden uiterlijk op 9 december en zo mogelijk eerder.

Volgende week komen de communicatieadviseurs bijeen om verder handen en voeten te geven aan het communicatieplan.

Volgens afspraak krijgt de gemeente Westland alle berichten en stukken in CC, dus ook dit bericht.

Zijn jullie weer even op de hoogte van de huidige stand van zaken.

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

Van: art 5 1-2e

Verzonden: dinsdag 10 december 2019 19:57

Aan: art 5 1-2e Delft.nl; art 5 1-2e @delft. nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @d enhaag.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @ri jswijk.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @schiedam.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl; art 5 1-2e @ rhdhv.com; art 5 1-2e @rws.nl art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl art 5 1-2e @htm .nl; art 5 1-2e @ Ret.nl art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @g asunie.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com art 5 1-2e art 5 1-2e @o dh.nl; art 5 1-2e @ minezk.nl

CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e

Onderwerp: RE: agenda projectgroep LdM 16 december 2019

Beste deelnemers van de projectgroep,

Bij de agenda zijn als bijlage ook stukken meegezonden. Een van die stukken betreft de overall-planning tot en met realisatie. Hoewel het goed is om een beeld te hebben van de totaal-planning zijn hierin ook echter elementen opgenomen die niet voor verspreiding bedoelt waren (ook niet aan de Provincie).

Ik verzoek je dan ook nadrukkelijk om deze overall-planning uit de dossiers, systemen en/of of je mail te verwijderen.

Indien je de mail hebt doorgezonden, wil je dan ook je collega(s) verzoeken deze overall-planning te verwijderen?
Alvast heel veel dank!

Maandag gaan we o.a. uitgebreid in op de ook toegevoegde planning m.b.t. PIP en PCR procedure.
Graag tot dan ziens.

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

Van: art 5 1-2e @pzh.nl>

Verzonden: maandag 9 december 2019 14:17

Aan: art 5 1-2e @ Delft.nl art 5 1-2e @ delft.nl art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl art 5 1-2e @ rhdhv.com; art 5 1-2e @ rws.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e @h tm.nl art 5 1-2e @Ret.nl; art 5 1-2e @dcmr. nl art 5 1-2e @gas unie.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com;

art 5 1-2e @arcadis.com art 5 1-2e @a rcadis.com; art 5 1-2e
art 5 1-2e @o dh.nl; art 5 1-2e @ minezk.nl
CC: art 5 1-2e @ pzh.nl>; art 5 1-2e @GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @Gem eenteWestland.nl
Onderwerp: agenda projectgroep LdM 16 december 2019

Beste deelnemers van de projectgroep LdM,

Volgende week maandag 16 december staat er tussen 14 – 16.00 uur opnieuw een projectgroepoverleg LdM op de agenda.
Vanwege het aantal onderwerpen hebben we besloten om het overleg met een half uurtje te verlengen (tot 16.30 uur).

Agendapunt 3 van het overleg is de opzet van het PIP (provinciaal inpassingsplan).
Via deze link kunnen jullie de conceptversie van de planregels, de verbeelding (5 kaarten) en een lijstje met aandachtspunten downloaden: https://we.tl/t-TUDFfynZ7T

Daarna willen we in agendapunt 4 stil staan bij de planning voor LdM en dan in het bijzonder de planning voor het PIP- en vergunningentraject en in samenhang daarmee de totale projectplanning.
In de bijlagen treffen jullie de concept-planningen aan die door Gasunie en de provincie zijn opgesteld, maar waarvoor ook commitment van de gemeenten en andere bevoegde gezagen nodig is.
Daarom het verzoek om deze planningen van tevoren goed door te nemen en de eventuele aandachtspunten te inventariseren.

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e mede na mens art 5 1-2e
art 5 1-2e
06 art 5 1-2e

Verslag bijeenkomst “Leiding door het Midden”
24 juni 2019, Provinciehuis, Den Haag

Aanwezig:

art 5 1-2e Vz. (procesadviseur), art 5 1-2e (Den Haag), art 5 1-2e (Midden-Delfland), art 5 1-2e (Rijswijk), art 5 1-2e (Schiedam), art 5 art 5 1-2e (Delft), art 5 1-2e (Vlaardingen), art 5 1-2e (Westland), art art 5 1-2e (RWS), art 5 1-2e (HHDelfland), art 5 1-2e (LDM CV), art 5 art 5 1-2e (Eneco), art 5 1-2e (Provincie Zuid-Holland)

Agenda:

1. **Opening**
2. **Organisatie LDM CV (marktordening (toelichting art 5 1-2e Eneco)**
3. **Warmte uit de Leiding door het Midden, rollen, proces en vlekkenplan art 5 1-2e Eneco)**
4. **Capaciteitsvraagstuk (toelichting art 5 1-2e LdM CV)**
5. **Pauze (afscheid van art 5 1-2e**
6. **PIP (toelichting art 5 1-2e PZH)**
7. **Organisatieschema en vervolgprocessen (toelichting art 5 1-2e PZH)**
8. **Vervolgafspraken**
9. **W.v.t.t.k.**

<u>Weergave van het gesprek op hoofdlijnen</u>

Op maandag 24 juni hebben medewerkers van de betrokken gemeenten, waterbeheerders, provincie Zuid-Holland, LdM CV en Eneco elkaar ontmoet om kennis en inzichten rond de Leiding door het Midden te delen én de organisatorische voorbereiding van de PIP/PCR een vervolgstap te geven.
art 5 1-2e en art 5 1-2e hebben een presentatie gegeven. Aan de hand van de presentaties zijn vragen gesteld en zaken verduidelijkt. De presentaties worden doorgestuurd aan de deelnemers.
In het gesprek is ingegaan op vragen en de onzekerheden die er leven en die helaas op dit moment niet allemaal weggenomen kunnen worden door de betrokken partijen. In dit kader is het onderscheid tussen de leiding- of netbeheerder en de warmteleverancier toegelicht. Ook de beoogde toekomstige aansluitingen en wat dat betekent voor de leiding zelf als ook voor het PIP proces is aan de orde geweest.
Het PIP-PCR proces en de stappen daarin zullen volgende keer uitgebreider aan de orde komen, daar bleef nu te weinig tijd voor over.

Gezamenlijk belang. Beoogd wordt om de LdM in 2023 te realiseren als een open net (m.a.w. met non-discriminatoire toegang) met een onafhankelijk warmtetransportnetbeheerder (WTB: EZK heeft hiervoor Gasunie op het oog, hierover zijn gesprekken gaande). De bron is restwarmte uit de Rotterdamse haven, maar in de toekomst kunnen ook andere bronnen worden aangesloten. Daarnaast spelen drie andere publieke doelen: betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam (duurzamer warmte). Deze vier belangen zijn van betekenis bij de te sluiten overeenkomsten.
Als gevolg van groeiende interesse is de ontwerpdiameter van LdM vergroot van max. 600 mm naar max. 700 mm. De diameter neemt stroomafwaarts stapsgewijs af naar 600 mm en 500 mm. De totale transportcapaciteit van LdM bedraagt circa 165.000 WE (WoningEquivalenten/basislast). Daarnaast zijn er back-up-ketels en buffers nodig.

Pompstation, T-stukken en WarmteOntvangStations (WOS). Het Pompstation Delft zit in de scope van het project/PIP. De WOS-sen zelf komen buiten het leidingtracé (circa 10 m) te liggen en vallen nietdaarom buiten de scope van het project/PIP, met uitzondering van de bestaande WOS in Den Haag. Wel zal alvast (in overleg met elke gemeente) een T-stuk in de leiding worden geplaatst, waarop in de toekomst een WOS kan worden aangesloten. Het achteraf toevoegen van T-stukken is technisch mogelijk, maar erg duur omdat daarvoor het warmtetransport onderbroken moet worden.:

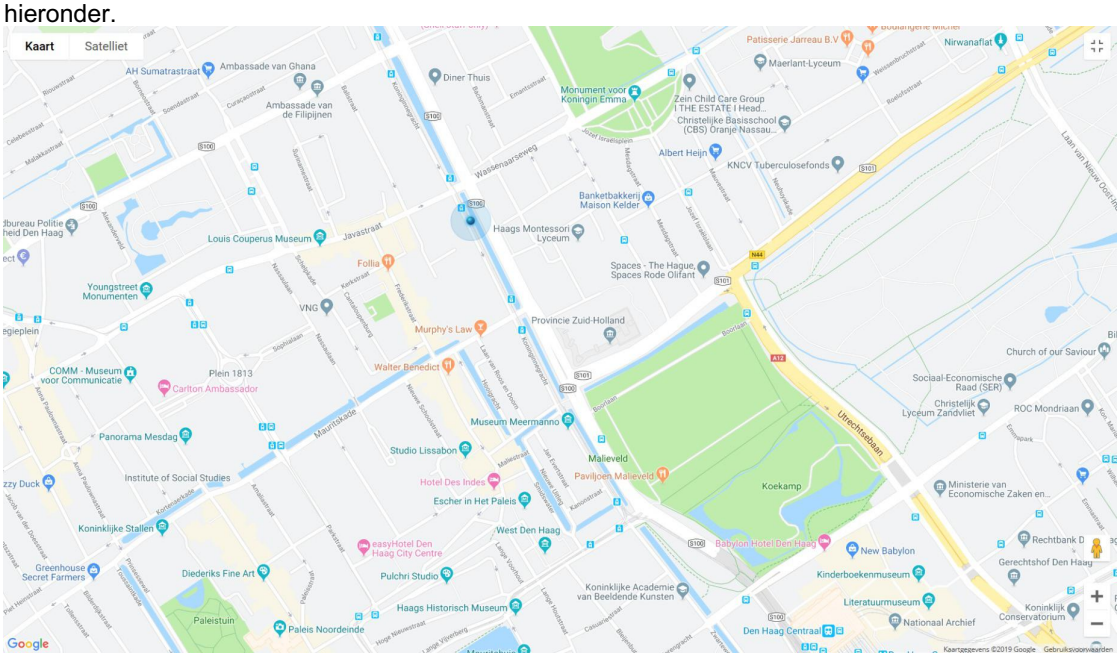
Aansluiting glastuinbouw Westland. Beleidsmatig is de glastuinbouw in de plannen betrokken. Rekening wordt gehouden met 75-100 MW. In het Pompstation Delft komt een T-stuk voor een toekomstige aftakking/ WOS voor een warmtesysteem voor het Westland.
Planning LdM: Klaar in Q1 2023 d.w.z. gebruik gereed voor warmtelevering in Den Haag. Het idee is om in 2050 een warmterotonde te hebben.

Acties/afspraken:

- **Besloten is om volgens het organisatieschema door te gaan met:**
  - **een PIP/PCR werkgroep: organisator/trekker Provincie (afd. RWB);**
  - **oprichting van een communicatiewerkgroep: LdM CV trekt dit; participatieproces bij LdM en Gemeenten)**
  - **kennisdelingsbijeenkomsten over de energietransitie en warmte: de procesadviseurs van de Provincie trekken dit.**
- **De presentaties van** art 5 1-2e **e** art 5 1-2e **Eneco) waarin o.a. het technisch ontwerp met de voorziene aftakkingen, worden gedeeld.**
- art 5 1-2e **zorgt voor een kaartje met indicatieve afstand WOS-leiding, wat is een praktische straal voor een WOS?**
- **Het kaartje met de grotere systemen getoond door** art 5 1-2e **nu en toekomstige netuitbreiding wordt gedeeld.**
- **Er wordt een infopakket (Veel gestelde vragen) opgesteld door LdM CV/Eneco, in samenwerking met PZH en deze wordt gedeeld met gemeenten/wethouders.**
- art 5 1-2e **: PZH biedt aan om – samen met gemeenten – te onderzoeken welke stappen gemeenten moeten zetten om een warmtenet te kunnen aansluiten op LdM.**
- art 5 1-2e **: PZH doet een procesvoorstel voor Den Haag i.v.m. het gevraagde comfort over, van en voor de gezamenlijke belangen.**
- **HTM en RET zijn ook vergunningverleners, zij zullen betrokken worden in het afstemmingsoverleg PIP/PCR.**

Volgend overleg:

15 juli 2019, 13.30 u. Locatie: Bloom, Koninginnegracht 28, 2514 AB Den Haag.
Bloom ligt iets voorbij het provinciehuis aan de overzijde van de gracht, zie blauwe stip op kaart hieronder.

Projectgroep LdM, bijeenkomst 15 juli 2019

Opening/voorstelrondje
Nieuwe gezichten stellen zich voor. Een contactpersonenlijst zal worden rondgezonden.

Stand van zaken / terugkoppelingen
Brief gemeente Den Haag: Eneco art 5 1-2e is bezig een brief op te stellen aan Den Haag. Het 1e concept is ambtelijk besproken. Na reces komt een definitieve versie.
Alleen van gemeente Rijswijk is een brief ontvangen met een verzoek/instemming om PIP/PCR te starten. Schiedam en Vlaardingen vragen om een brief van provincie m.b.t. deze afspraak in het BO van 22 mei jl. PZH zegt toe hierover na te denken.
Informerende brief van GS aan PS over project LdM komt op 16/7 in GS. Na besluitvorming zal deze worden toegezonden aan de leden van de projectgroep.

Stappenplan PIP en PCR/MER
Het stappenplan wordt doorgenomen en toegezonden. Op basis van reacties zullen deze stappen door PZH in de tijdsplanning worden gezet.
Voorlopige planning: 2020 besluitvorming, 2021/2022 bouwtijd en vanaf 1.1.2023 operationeel.
In verband met de PAS-uitspraak van de RvS en de stikstofdepositie tijdens de aanlegfase is een Passende beoordeling c.q. MER nodig. Een planMER voor het PIP en een projectMER (tbv de vergunningen). Deze worden uitgevoerd in één combi-MER. Een PlanMER is strategisch dus ook de energie-effecten en de varianten/alternatieven moeten in beeld worden gebracht. Voor het MER is de uitgebreide m.e.r.-procedure verplicht, d.w.z. inclusief Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). PZH en LdM CV werken hieraan.

Vergunningen/trace
Het voorlopige vergunningenoverzicht wordt via mail gedeeld

Overlegstructuur
1) Projectgroep PIP/PCR gericht op opstellen PIP, de MER en de overige besluiten.
2) Communicatiewerkgroep oprichten met andere frequentie: inzet van alle gemeenten/partijen. LdM trekt dit.
3) Groep Energietransitie over behoefte/marktordening (samen met LoO) olv Hans Schouffour. EZK hierbij betrekken

Vervolgafspraken
Volgende projectgroep vergadering 9 september 13.30 uur - 15.30 uur
In zomerreces elkaar via de mail op de hoogte houden.

Afsprakenlijstje
Nog openstaand van 24 juni:

Acties/afspraken:

- **De presentaties van art 5 1-2e en art 5 1-2e (Eneco) waarin o.a. het technisch ontwerp met de voorziene aftakkingen, worden gedeeld.**
- **art 5 1-2e (LdM CV) zorgt voor een kaartje met indicatieve afstand WOS-leiding, wat is een praktische straal voor een WOS?**
- **Het kaartje met de grotere systemen getoond door art 5 1-2e nu en toekomstige netuitbreiding wordt gedeeld.**

- **Er wordt een infopakket (Veel gestelde vragen) opgesteld door LdM CV/Eneco, in samenwerking met PZH en deze wordt gedeeld met gemeenten.**
    - 15 juli toelichting: Rondsturen Q en A van LdM/Gasunie is uitgesteld vanwege overgangsfase LdM/Gasunie deze maand. Pas daarna wordt de Q en A verzonden.
- art 5 1-2e **: PZH doet een procesvoorstel voor Den Haag.**
- **HTM en RET zijn ook vergunningverleners, zij zullen betrokken worden in het afstemmingsoverleg PIP/PCR. Contactpersonen worden aangeleverd door LdM CV.**

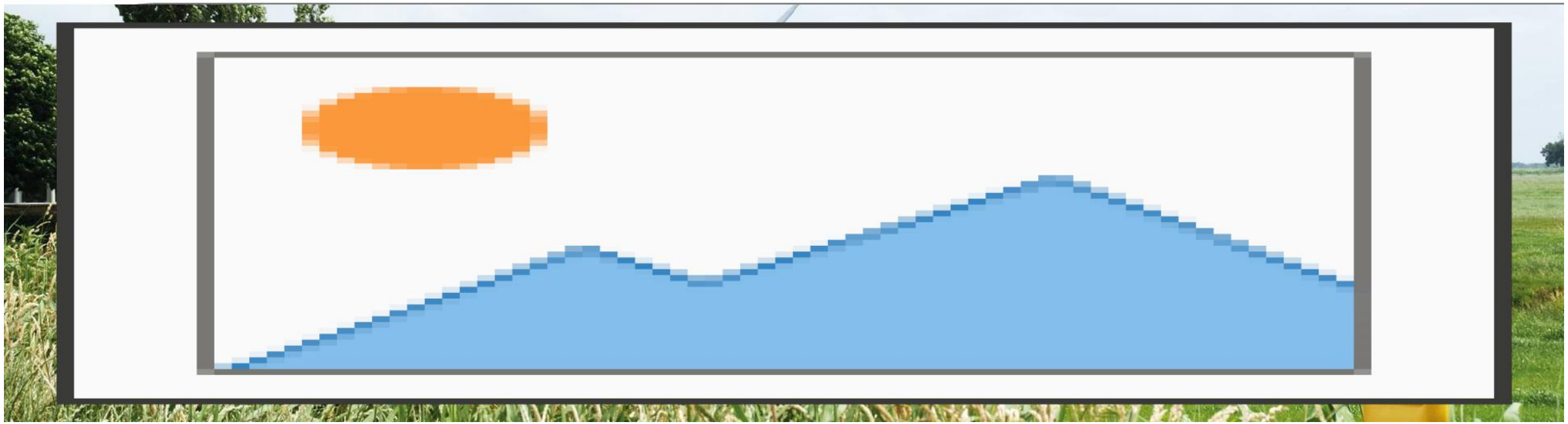
Acties/afspraken nalv bijeenkomst 15 juli:

- **Het concept stappenplan procedure PIP/PCR en MER wordt door PZH toegezonden**
- **PZH reageert op verzoek van Vlaardingen en Schiedam om een brief van PZH ivm de gemeentelijke verzoeken.**
- **DCMR zoekt uit of een advies van Cie mer op de NRD verplicht of vrijwillig is.**
- **LdM zet het vergunningenoverzicht om naar een overzicht per bevoegd gezag. Dit wordt toegezonden aan de gemeenten.**
- **De bemalingseffecten van grondwateronttrekking worden in de MER meegenomen.**
- **PZH, DCMR en LdM overleggen in kleiner comite over de reikwijdte en detailniveau (NRD) van het MER. De gemeenten worden over het concept per mail geconsulteerd (ivm reces).**
- **De mailadressen van de projectgroepleden worden gedeeld. Westland wordt agendalid, maar sluit wel aan bij de groep Energietransitie. DCMR sluit aan bij Projectgroep vanwege hun bevoegdheid bij m.e.r.-procedures bij provinciale plannen.**
- **Iedereen: gegevens van contactpersonen communicatie aanleveren bi** art 5 1-2e
- **LdM gaat na met wie en hoe de tracékeuzes m.b.t. het Hoogheemraadschap zijn verlopen en bespreekt dit met betrokkenen.**
- **Het Voorlopig Ontwerp (VO) van het tracé is gereed, LdM maakt een overzicht van wat er per loot is onderzocht/welke onderzoeken er zijn gedaan.**
- **LdM stelt notitie op over hoe het proces om te komen tot VO van het tracé is verlopen en legt deze ter verificatie terug bij de gemeenten t.b.v. het vervolgproces.**
- art 5 1-2e **uitvraag warmtevraag wordt nog gezamenlijk nagelopen (in groep Energietransitie), EZK betrekken in deze overleggroep** art 5 1-2 **komt na de zomer met planning voor bespreking van drie thema's: Warmtevraag (hoeveel, waar en wanneer), vorming distributienet en welke partijen. Gedacht wordt aan 6 bijeenkomsten. Gemeenten bepalen wie aan tafel komt. Eneco heeft aangeboden kennis beschikbaar te stellen.**

Vergunningenproces

Leiding door het Midden

art 5 1-2e

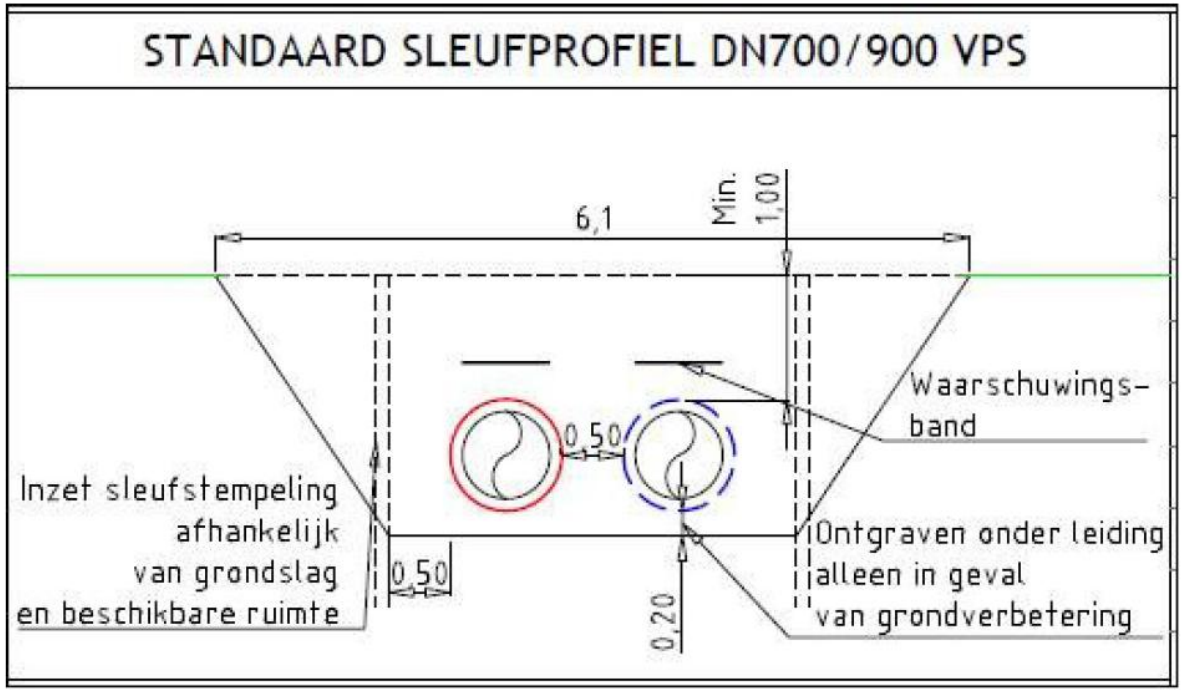

Inhoud

1. Welke vergunningen?
2. Uitwerking ‘welke vergunningen’
3. Planning

DE HAAG
DELFT
DE HAAG
DE HAAG

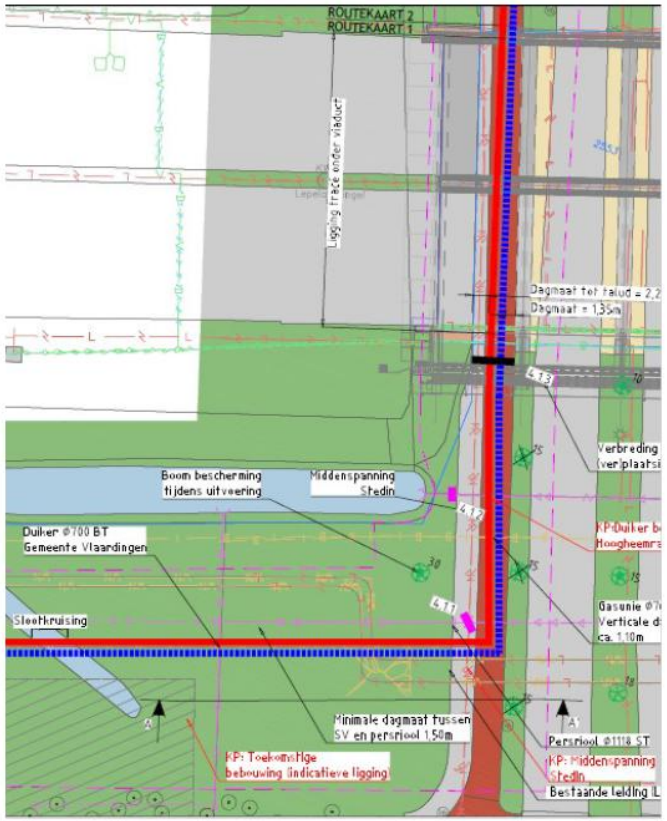
Doorsnede warmtetransportleiding

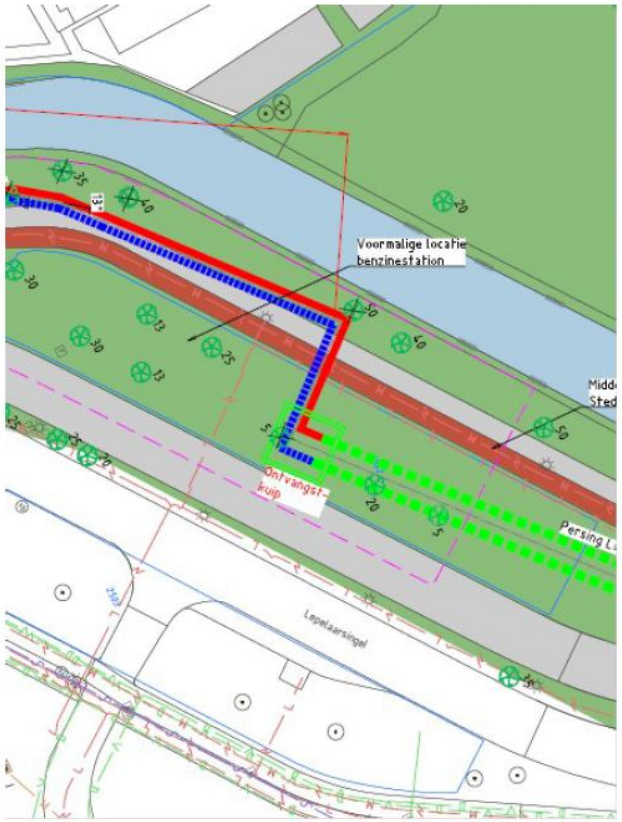

Welke Vergunningen?

Gemeenten (x6)	PZH (ODH)	Hoogheemraadschap	HTM/RET	Rijkswaterstaat
• Kappen (OLO) • Openbreken weg (OLO) • Aanlegvergunning bestemmingsplan (OLO) • Werkwegen afwijken bestemmingsplan (OLO) • Omgevingsvergunning bouwen Pompstation (OLO) • Aanleg ondergrondse infrastructuur	• Vergunning Wet natuurbescherming • Kruisen provinciale weg	• Vergunning werken in waterstaatswerken (OLO) • Onttrekken van grondwater (OLO) • Lozen van grondwater op oppervlaktewater (OLO)	• Kruisen lokaal spoor	• Kruisen Rijkswegen

Routekaart 1 en 2 in Vlaardingen

Vergunningen routekaart 1 en 2

Gemeente Vlaardingen:

- Kapvergunning
- Openbreken fietspad
- Aanlegvergunning: werkzaamheden in Archeologisch gebied (zie sheet 8)
- Vergunning Algemene verordening ondergrondse infrastructuur

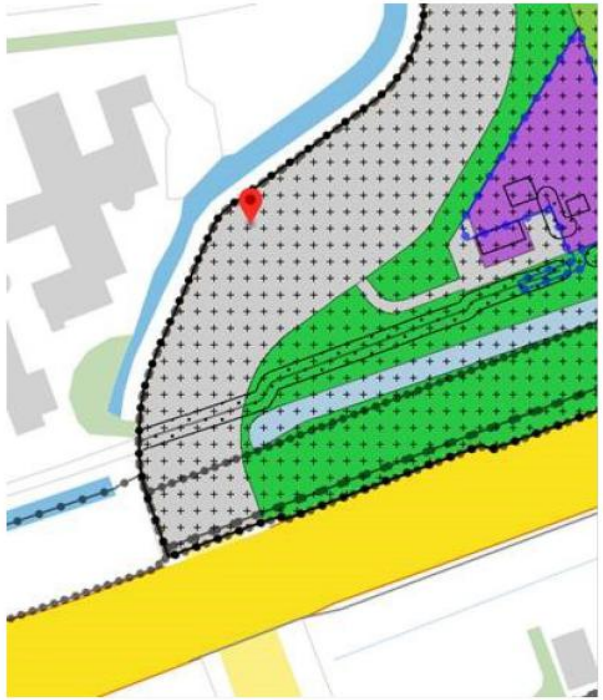
Hoogheemraadschap Delfland:

- Kruisen secundair water (zie sheet 9)

Rijkswaterstaat:

- Kruisen Rijksweg

Bestemmingsplan Vlaardingen routekaart 2

Artikel 14 Waarde - Archeologie 1

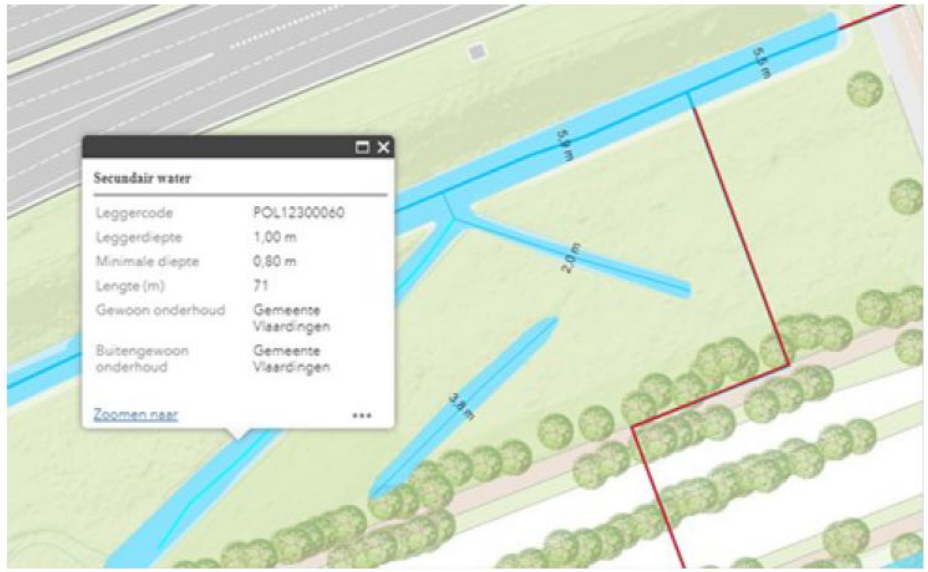
14.1 Bestemmingsomschrijving

14.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Verbod op werken, geen bouwwerken zijnde, aanlegvergunning

Legger Hoogheemraadschap Delfland

Routekaart 1: Activiteit kruisen secundair water

Welke bijlagen in de vergunningen?

Alle bevoegde gezagen:

- Begeleidende tekst vergunningaanvraag (algemene beschrijving project en proces)
- Beschrijving werkzaamheden LdM
- Gedetailleerde routekaarten lengte, breedte en diepte

Gemeenten:

- Archeologisch rapport tracé
- Bomenanalyse
- Ruimtelijke onderbouwing voor werkwegen (indien noodzakelijk)

Hoogheemraadschap:

- Bemalingsadvies
- Lozingsplan voor lozen op oppervlaktewater
- Worst-case berekeningen m.b.t. werken naast, in en onder waterkeringen

HTM/RET/RWS

- Berekeningen in geval van afwijkingen algemene voorschriften (werken naast, in, onder rijksweg/lokaal spoor)

Omgevingsdienst Haagladen:

- Voortoets (soorten- en gebiedsbescherming)
- Passende beoordeling (gebiedsbescherming)

Wat vraagt de aannemer aan?

Voorbeelden:

- Verkeersbesluit
- Vergunning uitrit (indien gegevens nog niet bekend bij gecoördineerde aanvraag)
- Afsluitingen wegen RWS en rails HTM/RET
- Melding lozen op riolering
- Melding plaatsen voorwerpen op weg (APV)

Planning vergunningenproces

Vergunningaanvraag gereed voor toets op volledigheid (inclusief tekeningen en bijbehorende bijlagen)

- 31 oktober ter inhoudelijke toetsing naar bevoegde gezagen

Nalevering gegevens t.b.v. opgenomen voorschriften in vergunning

Volledige sterktetechnische berekeningen (PLE)

- 15 Januari 2020 en als voorschrift in vergunning

Boorplannen en werkplannen

- Q3 2020 en door de aannemer na aanbesteding aan te leveren. Voorschrift in vergunning

Vragen en tips??

Projectgroep PIP/PCR
5 oktober 2020
WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

Agenda

1. Mededelingen
2. Overzicht vergunningaanvragen mandje 1/mandje 2
3. Stand van zaken MER en laatste onderzoeken
4. Vooroverleg en aanpassing tot O-PIP
5. SOK prov./gem, UVOK en nadeelcompensatie
6. Termijnbrief, spoorboekje en BO (wk 44)
7. WVTTK

Vanwege het aantal deelnemers aan deze online Teams-meeting graag microfoons op MUTE zetten
Na elk agendapunt volgt een vragenronde. Via de chatfunctie kan je aangeven of je daar gebruik van wilt maken

provincie Zuid

Mededelingen

- Besluitvorming MT Gasunie over definitief voorkeursalternatief
- Ontwikkelingen Aerius en gevolgen voor aanvraag Nbw-vergunning/Pb
- Afhandeling zienswijze Den Haag Fossielvrij
- Besluiten GS en communicatie met PS en extern (zie punt x)

Overzicht vergunningen PCR

- Onderstaande vergunningen gaan mee in mandje 1 van PCR

Gemeenten (x6)	PZH	Hoogheemraadschap	MRDH	Rijkswaterstaat
•Kappen •Openbreken weg **(behalve Den Haag)** •Aanlegvergunningen bestemmingsplan (archeologie) •Omgevingsvergunning bouwen Pompstation (alleen Delft) •Aanleg ondergrondse infrastructuur	•Vergunning Wet natuurbescherming (ODH) •Melding kappen (ODH) •Kruisen provinciale weg (Kruithuisweg)	• Vergunning werken in waterstaatswerken (dempingen/duikers) • Onttrekken van grondwater •Lozen van grondwater op oppervlaktewater	•Kruisen lokaal spoor (tramlijnen HTM/RET)	•Kruisen Rijkswegen A4/A20

- **Onderstaande vergunningen volgen later (mandje 2):**
  - WOS Uniper-locatie + brug leiding
  - Openbreken weg Den Haag
  - Alternatieve kruising Guntersteinweg (evt.)
  - ??

Vragen

Vragenronde vergunningenoverzicht

Milieueffectrapport /Passende beoordeling

- Toelichting door [art 5 1-2e] op aanpassingen vanuit ARD
- MER is op meerdere onderdelen uitgebreid t.o.v. NRD, nl.:
  - inhoudelijk ingaan op enkele in NRD genoemde onderzoeken
  - op een uitvoeringsalternatief buiten broedseizoen
  - op (perm.) effecten van gebruiksfase op beschermde gebieden en soorten
  - op effecten van het kruisen van alle hoofdtransportleidingen
  - op effecten van zowel gebruiks- als aanlegfase op de groene kwaliteiten
  - m.b.t. alternatief deeltracé, nl. via de Schalk Burgerstraat in Den Haag
  - Overig…

- Gevolgen nieuw Aerius-model voor Passende beoordeling/Nbw-aanvraag
- Planning review en definitieve oplevering (indieningsvereiste watervergunning)

Stand van zaken overige onderzoeken

Onderzoek	Planning	Wie	Opmerkingen
Bodemkwaliteit	Gereed	RE	
Geohydrologisch rapport/bemalingsplan Lozingsplan Milieueffecten bemaling	Nog niet gereed Nog niet gereed Nog niet gereed	Fugro Fugro Fugro/Antea	
Watertoets	Nog niet gereed		
Archeologie	Gereed	Antea	
Cultuurhistorie	Gereed	Arcadis	
Natuurtoets + nestinventarisatie	Gereed	HaskoningDHV	
Omgevingsveiligheid/EV (NEN 3650/3651)	Gereed	HaskoningDHV	Gereed, maar nog niet besproken met werkgroep Veiligheid
Trillingen/Zettingen	Gereed	Fugro	
Geluid pompstation	Gereed	Peutz	
Geluid aanlegfase	Gereed	Peutz	
Stikstofberekening (Aerius)	Gereed		Nieuw Aerius-model 15 okt heeft invloed op planning
Verkeer	Gereed	Tebodin	
Niet gesprongen Explosieven	Gereed		
Bomeneffectanalyse elke gemeente	Gereed	Bomenwacht	
Herinrichtingsplan elke gemeente	Gereed		DH: Positief advies van ACOR!
Passende Beoordeling	Gereed	Arcadis	
ADC toets	Nog niet gereed	Ntb	Door inzet van Stage4-materiaal is geen ADC-toets nodig
Ruimtelijke motivering werkstroken en tijdelijke bouwweg	Gereed		Art. 5, lid 6 Bor is geen belemmering want dit betreft een niet in het Besluit m.e.r. benoemde activiteit

Vragen

Vragenronde MER en onderzoeken MER

Vooroverlegreacties concept-PIP

- Rijkswaterstaat
  - Vergunningplicht Wbr, vrijwaringszones/reserveringsgebieden Barro/Rarro
  - Afstemming op OTB A4/N14, dubbelbestemming en tunnelveiligheid
- B&W Schiedam
  - Beschrijving klimaatbeleid gemeente actualiseren
- B&W Den Haag
  - Locatie en bestemmingsregeling WOS Uniper
  - Locatie T-stuk Middachtenweg
  - Bestemmingsregeling Leiding m.b.t. advies leidingbeheerder
- Veiligheidsregio Haaglanden + Rotterdam-Rijnmond
  - Aandachtspunten onderzoek omgevingsveiligheid

Ambtelijke reactie van
- Rijswijk: m.b.t. hartlijn digitale verbeelding, tekst toelichting en vraag over omgevingsvergunningplicht aanleg wegen en paden
- Gasunie: m.b.t. bouwregels pompstation (afstand aangrenzend perceel)

- Concept vooroverlegnota is opgesteld, deze week overleg met Arcadis over aanpassingen om te komen tot O-PIP

Aanpassing toelichting O-PIP

N.a.v. vooroverlegnota:
- Par. 1.6: actualiseren o.b.v. ambtelijke input gemeente Rijswijk;
- Par. 2.1: actualiseren o.b.v. ambtelijke input gemeente Rijswijk en Den Haag;
- Par. 2.3: ingaan op het OTB A4/N14
- Par. 3.3: overnemen tekstvoorstel gemeente Schiedam
- Par. 5.7: aanvullen met resultaten onderzoek Omgevingsveiligheid
- Par. 6.2.2: aanpassen toelichting dubbelbestemming warmtetransportleiding en voorrangsregel
- Par. 8.2: i.v.m. afronding vooroverleg

Resultaten MER en overige onderzoeken:
- Par. 2.2: i.v.m. afronding MER
- Par. 3.4: Beleid HHD o.b.v. watertoets
- Par. 4.2: i.v.m. afronding MER
- Par. 5.4: i.v.m. afronding watertoets
- Par. 5.5.2: i.v.m. afronding Passende Beoordeling
- Par. 5.7: i.v.m. afronding onderzoek Omgevingsveiligheid
- Par. 7.1: ook noemen SOK's gemeenten?

Aanpassing planregels O-PIP (1)

Toelichting op de opzet planregels en verbeeldingen:

- Art. 3 Bedrijf – Pompstation (enkelbestemming) t.b.v. pompstation enz.
  - Max. bouwhoogte PM m, max. bebouwingspercentage: 80%
  - Afstand tot aangrenzend perceel min. 3 m

- Art. 4.1 Leiding – warmtetransportleiding (dubbelbestemming) t.b.v.:
  - definitief voorkeurstracé warmtetransportleiding + beschermingszone
  - brug/WOS Den Haag Uniper (met aanduiding)
  - alternatieve WOS Tripstraat (met aanduiding)
  - alternatieve kruising Gunstersteinweg (i.v.m. 25 Kv-leiding)
  - Aftakking Westlandleiding Delft
  - T-stuk Middachtenweg
- Bouwregels (4.2) t.b.v.:
  - Bouwwerken t.b.v. bestemming (behalve binnen vrijwaringszone A4/A20)
  - Gebouwen t.b.v. WOS Den Haag/Tripstraat
  - Vervanging bestaande bebouwing van gelijke omvang
  - Leiding binnen 1 meter vanuit hartlijn

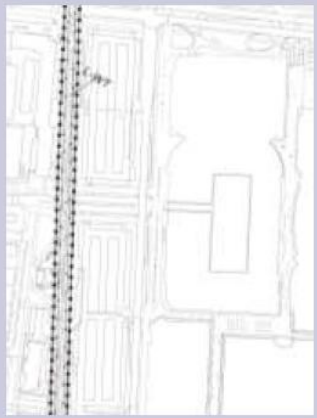
Toelichting planregels O-PIP (2)

- Afwijking bouwregels (4.3) met omgevingsvergunning. t.b.v. bouwen o.b.v. onderliggende bp'en mits leidingbelang niet onevenredig wordt geschaad en met schriftelijk advies leidingbeheerder (weeffout?)
- Vergunningstelsel (4.4) t.b.v. grondroerende werkzaamheden binnen beschermingszone (minimaal 4 meter aan weerszijden vanuit hartlijnen)
  - Aanleggen van wegen, paden, parkeerplaatsen en andere verhardingen;
  - Planten en rooien van diepwortelende beplanting
  - Aanleggen andere kabels en leidingen
  - Indrijven van voorwerpen in bodem, bijvoorbeeld lichtmasten
  - Uitvoeren van grondbewerkingen, zoals graven, woelen, egaliseren, ophogen
  - Aanleggen van sloten en vijvers
  - Permanente opslag

  m.u.v. werkzaamheden warmtetransportleiding, beheer en onderhoud vigerende bestemmingen, graafwerkzaamheden via Wion enz.
- Overige regels (6.1): dubbelbestemming gaat vóór vigerende bestemmingen (niet alleen dubbelbestemmingen)

Toelichting verbeelding concept-PIP (2)

- Enkele specifieke locaties op verbeelding concept-PIP:

Delft Pompstation	*Rijswijk* WC In den Boogaard	*Den Haag* Aansluiting Uniper + WOS
		
Uitsnede 8	Uitsnede 4	Uitsnede 1

Vervolg

Vragenronde vooroverleg en aanpassing tot ontwerp-PIP

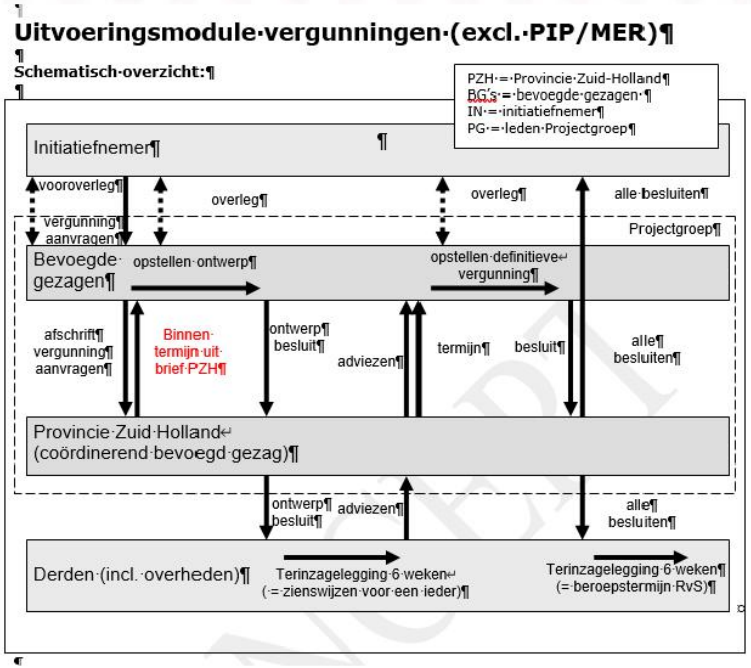
Stand van zaken SOK enz

- Provinciale SOK en PSA
- Gemeentelijke SOK's en UVOK
- Nadeelcompensatie

Vervolg

Vragenronde SOK, UVOK en Nadeelcompensatie

Spoorboekje vergunningenproces en termijnbrief

- Spoorboekje met alle relevante data en acties van initiatiefnemer, bevoegde gezagen enz.
- Op 29 sept. jl. vastgesteld door GS
- Termijnbrief is onderweg

- Belangrijke data:

27-10-2020: **Indienen formele vergunningaanvragen** WarmtelinQ
04-12-2020: **Ontwerpbesluiten** gereed en ontvangen door PZH
28-01-2021: **Start terinzagelegging** ontwerpbesluiten (met ontwerp-PIP en het MER)

Belangrijke stappen vergunningenproces (2)

Vergunningen gemeente bevoegd gezag:

- 27-10-2020: Indienen formele vergunningaanvragen WarmtelinQ
- Opstellen ontwerpbeschikkingen en interne besluitvorming
- 04-12-2020: Ontwerpbesluiten gereed en ontvangen door PZH
- Besluitvorming GS over O-PIP en coördinatie 15-12-2020
- 28-01-2021: Start terinzagelegging ontwerpbesluiten, ontwerp-PIP en het MER, gedurende 6 weken

- Overleg over communicatie
- Bestuurlijk Overleg (wk 44)

Vragen

Vragenronde spoorboekje/termijnbrief en BO-overleg

Vervolg

Wat verder ter tafel komt

Einde

- Einde

Inrichting werkstroken

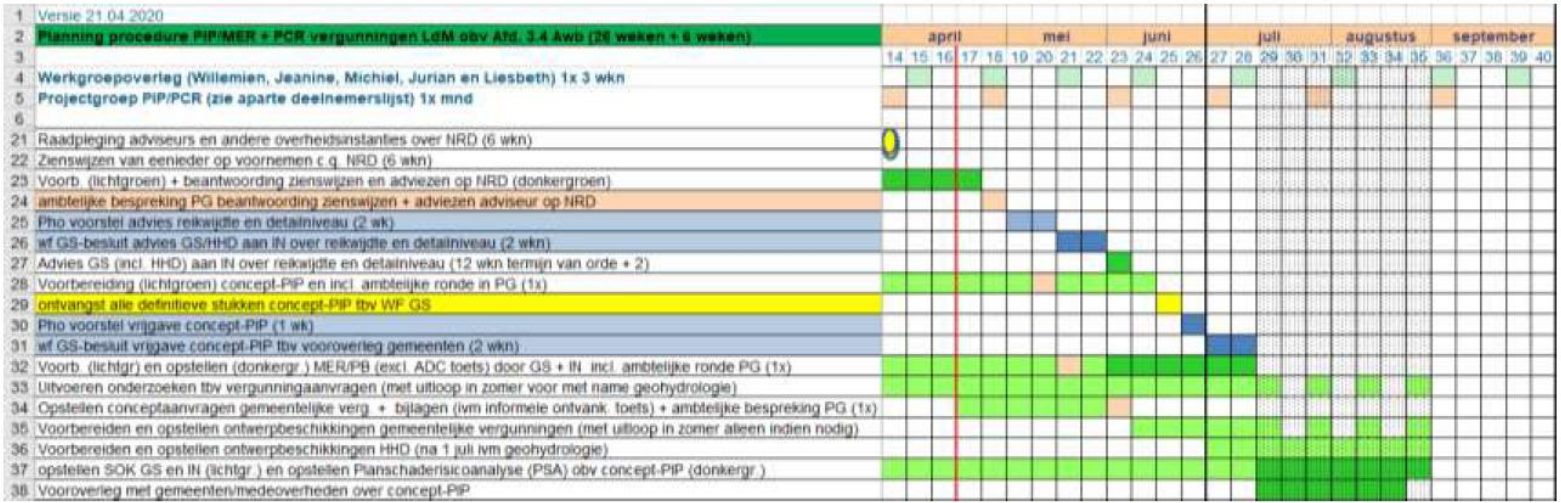
Op grond van artikel 2, cat. 20 bijlage II Besluit omgevingsrecht is geen omgevingsvergunning bouwen en planologisch gebruik vereist voor o.a.:

- *een bouwkeet, bouwbord, steiger, heistelling, hijskraan, damwand of andere hulpconstructie die functioneel is voor een bouw-, onderhouds- of sloopactiviteit, een tijdelijke werkzaamheid in de grond-, weg- of waterbouw of een tijdelijke werkzaamheid op land waarop het Besluit algemene regels milieu mijnbouw van toepassing is, mits geplaatst op of in de onmiddellijke nabijheid van het terrein waarop die activiteit of werkzaamheid wordt uitgevoerd;*

- Dit betekent dat voor de aanleg en inrichting van de werkstroken wellicht geen (tijdelijke) omgevingsvergunning vereist is
- Er wordt een memo opgesteld waarin dit wordt onderbouwd.

Vorige Planning PIP/PCR

Balkenplanning PZH is op 29 april toegezonden
Belangrijkste stappen vlak voor en in zomerperiode (regelnrs. 28 t/m 39):

Aangepaste Planning PIP/PCR

Wat betekent dit concreet?

- Bespreking concept-PIP in PG wk 25/5
- Besluitvorming concept-PIP in Gs wk 27/28
- Vooroverlegpartners t.b.v. wettelijk vooroverleg (en concept-MER) in de zomerperiode
  - Alleen vooroverleg, dus géén terinzagelegging en inspraakprocedure van burgers enz.
- Opstellen MER (invullen van de pm-posten
  - Vrijwel alle onderzoeken zijn gereed en waar nodig in concept besproken met bevoegde gezagen
- concept-PIP vooroverlegreacties → ontwerp-PIP + afronding MER
- Bespreking stand van zaken PIP/PCR in PG wk 41
- Voorbereiding vergunningenproces loopt al enige tijd:
- Indiening formele vergunningaanvragen uiterlijk 27 oktober
- Besluitvorming GS en overige bevoegde gezagen inzake PIP en ingediende aanvragen voor december 2020
- Besluitvorming GS over ontwerp-PIP 15 december 2020, **terinzage januari 2021**

Projectgroep PIP/PCR
16 november 2020
WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

Agenda

1. Opening en mededelingen.
2. Ontwerp-inpassingsplan
3. Vergunningen
4. Zienswijzenperiode
5. Tweede mandje vergunningen
6. WVTTK

Vanwege het aantal deelnemers aan deze online Teams-meeting graag microfoons op MUTE zetten Na elk agendapunt volgt een vragenronde.

provincie
ZUID

Mededelingen

- Nalv vraag van de gemeente Rijswijk vorige keer, Zie link naar dit krantenbericht: Leiding naar Leiden: https://www.nrc.nl/nieuws/2020/11/12/gemeenteraad-rotterdam-kiest-voor-warmteleiding-naar-leiden-via-rijswijk-a4019879

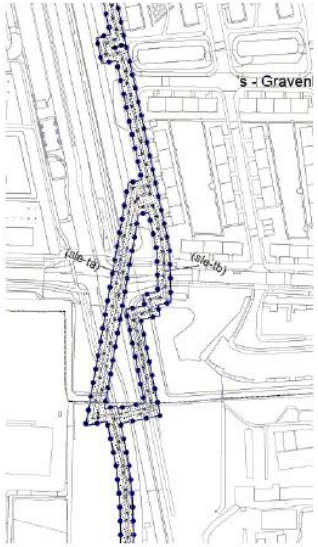
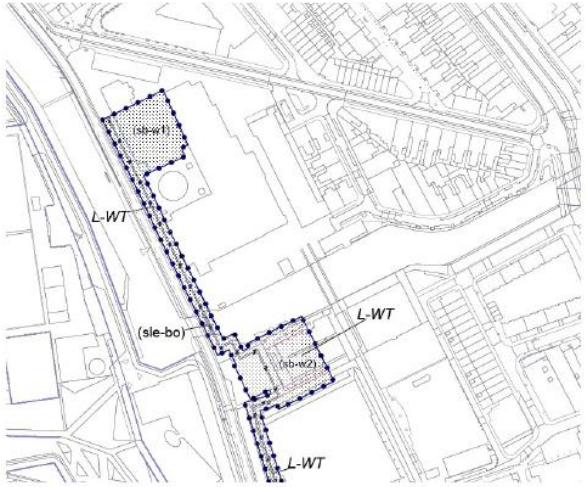
- GS-besluit vooroverlegnota
- PS-besluit aansluitpunt Delft (zie bijlage) wordt voorgelegd aan PS op 25 nov en 26 december.
- GS besluit Provinciale SOK (24 nov)

Aanpassingen van het concept-PIP

- In projectgroep 5 okt zijn wijzigingen n.a.v. vooroverleg opgesomd.
- Vooroverlegnota en ontwerp-PIP (1e concept) zijn toegezonden.
- Kom je toch nog écht een foutje tegen, laat het weten.

- Wijzigingen als gevolg van voortschrijdend inzicht:
  - alternatief WOS Tripstraat (met aanduiding) en brug
  - alternatieve kruising Guntersteinweg (i.v.m. 25 Kv-leiding)
  - Aftakking Westlandleiding Delft (PS besluit in voorbereiding)
  - T-stuk Middachtenweg
  - Locaties overige T-stukken?

Enkele specifieke locaties op verbeelding ontwerp-PIP

Delft Pompstation extra aansluitpunt	*Rijswijk – Den Haag* *Guntersteinweg*	*Den Haag* Aansluiting Uniper + tripstraat
		

Vervolg

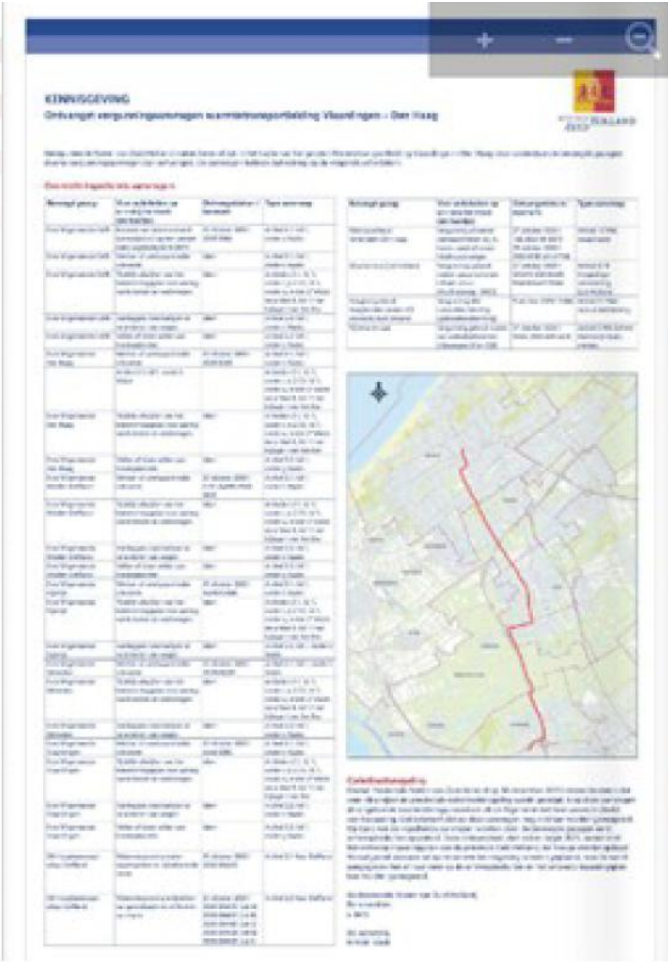
Vragenronde vooroverleg en aanpassing tot ontwerp-PIP

Vergunningen mandje 1, PCR

- In week 45 zijn de aanvragen gepubliceerd:
- Staatscourant, Provinciaal Blad, Waterschap Blad en h-a-h bladen:
  - Gemeente Den Haag: De Posthoorn Totaal (Segbroek; Escamp Oost; Escamp West; Loosduinen; Centrum, Haagse Hout, Laak en Segbroek; De scheveningse Courant)
  - Gemeente Rijswijk: Groot Rijswijk
  - Gemeente Delft: Delftse Post
  - Gemeente Midden Delfland: Delftse Post, De Schakel (De Schakel Midden-Delftland)
  - Gemeente Schiedam: Nieuwe Stadsblad
  - Gemeente Vlaardingen: Groot Vlaardingen, Maasssluise Courant

Voorbeeld: Posthoorn

Alle vergunningen op een rij, bevoegde gezagen en kenmerken en een overzichtskaartje.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Aanvragen

- Aanvullende informatie op de vergunningaanvragen is gevraagd door:
  - Rijswijk mbt andere leidingbeheerders en metro kruisingen;
  - Den Haag mbt bomenkap, grondeigenaren en NB-wet vergunning;
  - Delft mbt ontbrekende stukken die wel op de documentenlijst staan;
  - Omgevingsdienst Haaglanden mbt nieuwe Aerius berekening (15 okt versie) en ecologische toets

  - Zijn jullie nog tegen dingen aangelopen?
  - MER, overige onderzoeken

Stand van zaken overige onderzoeken

Onderzoek	Planning	Wie	Opmerkingen
Bodemkwaliteit	Gereed	RE	
Geohydrologisch rapport/bemalingsplan Lozingsplan Milieueffecten bemaling	Nog niet gereed Nog niet gereed Nog niet gereed	Fugro Fugro Fugro/Antea	Nabij pompstation Delft nieuwe berekeningen agv wijziging aanlegmethode (boring ipv open ontgraving)
Watertoets	Nog niet gereed		
Archeologie	Gereed	Antea	
Cultuurhistorie	Gereed	Arcadis	
Natuurtoets + nestinventarisatie	Gereed	HaskoningDHV	
Omgevingsveiligheid/EV (NEN 3650/3651)	Gereed	HaskoningDHV	Gereed, maar nog kleine verbeterslag nodig. Heldere conclusie ipv uit een tabel moeten concluderen , besproken met de werkgroep Veiligheid, (?)
Trillingen/Zettingen	Gereed	Fugro	
Geluid pompstation	Gereed	Peutz	
Geluid aanlegfase	Gereed	Peutz	
Stikstofberekening (Aerius)	Gereed		Nieuw Aerius-model 15 okt heeft invloed op planning
Verkeer	Gereed	Tebodin	
Niet gesprongen Explosieven	Gereed		
Bomeneffectanalyse elke gemeente	Gereed	Bomenwacht	
Herinrichtingsplan elke gemeente	Gereed		DH: Positief advies van ACOR!
Passende Beoordeling	Gereed	Arcadis	Nieuwe Aerius berekening en nieuwe ecologische toets
ADC toets	nvt	Ntb	Door inzet van Stage4-materiaal geen ADC-toets nodig
Ruimtelijke motivering werkstroken en tijdelijke bouwweg	Gereed		Art. 5, lid 6 Bor is geen belemmering want dit betreft een niet in het Besluit m.e.r. benoemde activiteit

Vragen

Vragenronde vergunningen en onderzoeken
(proces met zienswijzen komt hierna aan de orde)

- Indienen ontwerp-besluiten via de mail?
- Eenduidige teksten te benutten voor gemeenten?

Belangrijke stappen vergunningenproces en PIP

Vergunningen bevoegd gezag:

- 27-10-2020: Indienen formele vergunningaanvragen WarmtelinQ
- Opstellen ontwerpbeschikkingen en interne besluitvorming
- 04-12-2020: Ontwerpbesluiten gereed en ontvangen door PZH
  - via e-mail; art 5 1-2e @pzh.nl

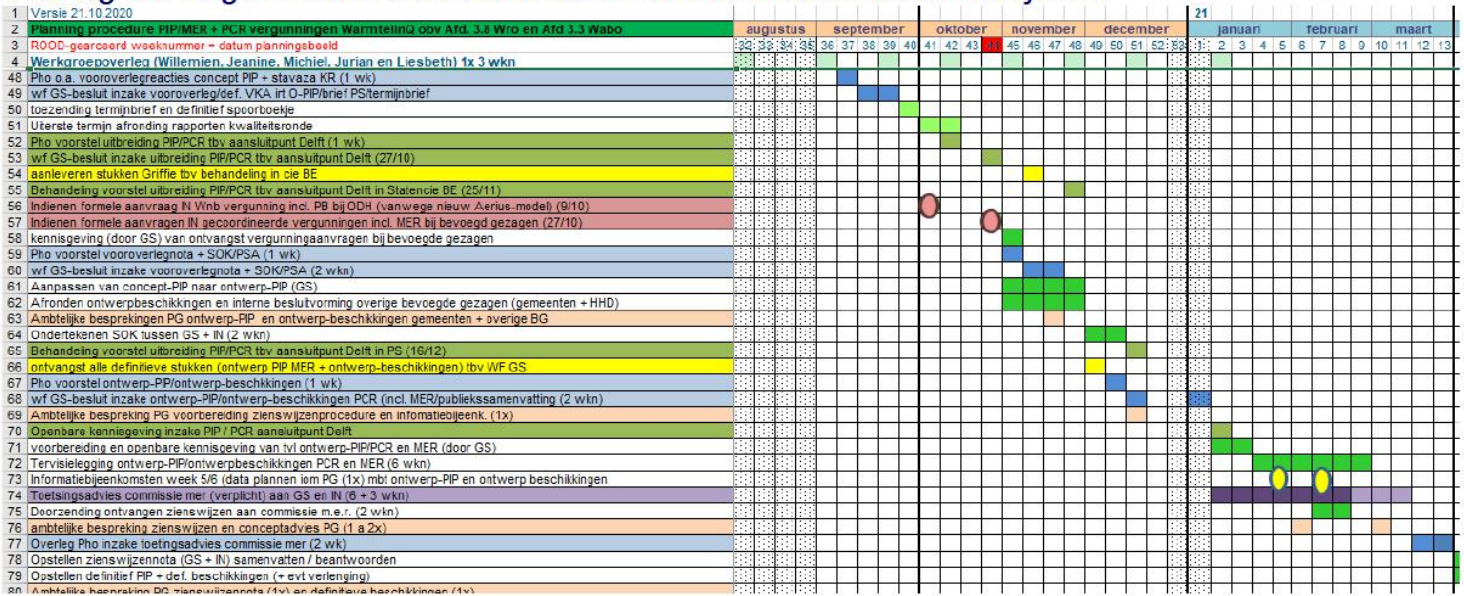
Provinciaal Inpassingsplan (GS/PS):

- Besluit GS over O-PIP en coördinatie 16-12-2020
- Besluit PS over uitbreiding aansluitpunt Delft (16-12-20202)
- Januari 2021:
  - Toezending MER (+ bijbehorende stukken) aan cie. m.e.r.
  - Start terinzagelegging ontwerp-PIP, ontwerpbesluiten en MER voor 6 weken

- Apart overleg over communicatie

Planning PIP/PCR

Balkenplanning PZH is op 3 november toegezonden
Belangrijkste stappen vlak voor en na de jaarwisseling
Vervolgens begin maart de inkomende en te beantwoorden zienswijzen.

Ontwerp-PIP en ontwerpbesluiten

Kennisgeving terinzagelegging ontwerpstukken:

- In Staatscourant, Provinciaal blad, Waterschapsblad en in H-A-H-bladen
- Op websites van provincie, gemeenten, waterschap en anderen?
- Op website WarmtelinQ

Terinzagelegging stukken

Digitaal

- Ontwerp-PIP en MER op website van provincie en op ruimtelijke plannen.nl
- Ontwerpbesluiten op website van provincie (met links overige bevoegde gezagen?)

Fysiek

- Ontwerp-PIP, MER en ontwerpbesluiten: provinciehuis, gemeentehuizen en ??
- (nakijken inspraakverordeningen?)

Proces Zienswijzen

Zienswijzen

- 1 Loket om alle ingekomen reacties naar toe te zenden:
  - Link in de publicatie naar e-formulier provincie met up-load mogelijkheid.
  - Daarnaast blijft de mogelijkheid om op papier in te dienen. Als dat gebeurt dan zo snel als mogelijk de zienswijze (gedigitaliseerd) doorzenden (ldm@pzh.nl).

- Grote diversiteit zienswijzen
  - Gericht tegen het PIP óf de vergunningen óf juist maar één specifieke vergunning (of een andere combinatie)
  - Betrekking hebben op één specifieke locatie vs hele leiding
  - Nut en noodzaak leiding vs één specifieke boom

- E-formulier helpt met structureren, adresgegevens te verwerken en automatische ontvangstbevestigingen te zenden

Uitkomst e-formulier indienen zienswijze

- 1 tabel, waarin de zienswijzen zijn samengevat per onderwerp, wie aan de lat staat en de beantwoording, in de zienswijze.
- Overzicht van vragen en waarop nog acties nodig zijn door wie.

- Bevoegde gezagen zijn verantwoordelijk voor beantwoording
- PZH kijkt naar consistentie en brengt verschillende invalshoeken bij elkaar.
- Maak waar mogelijk gebruik van eerdere antwoorden: Raadsvragen Den Haag, NRD en DHF

- 1 contactpersoon, per bevoegd gezag.
- Regel je eigen achterban! Begin maart moeten we klaar staan!

Mandje twee vergunningen

- Betreft:
  - WOS Uniper of Tripstraat locatie + brug leiding
  - Openbreken wegen Den Haag
  - Alternatieve kruising Beatrixlaan-Guntersteinweg
  - Aansluitpunt Delft (ontgraving en boring)

- Wanneer en hoe past dit in het proces.
  - Liefst gelijktijdig proces, maar eventueel kan 1 besluit gecoördineerd zijn.
  - Ontwerp-besluiten gereed op moment dat…. Volgens planning is dat moment op
  - Terug rekenend (6 weken + 3) = uiterlijke termijn inleveren vergunningaanvragen: voor de zomer 2021

Vervolg

Wat verder ter tafel komt

Einde

- Einde

Aangepaste Planning PIP/PCR

Wat betekent dit concreet?

- Bespreking concept-PIP in PG wk 25/5
- Besluitvorming concept-PIP in Gs wk 27/28
- Vooroverlegpartners t.b.v. wettelijk vooroverleg (en concept-MER) in de zomerperiode
  - Alleen vooroverleg, dus géén terinzagelegging en inspraakprocedure van burgers enz.
- Opstellen MER (invullen van de pm-posten
  - Vrijwel alle onderzoeken zijn gereed en waar nodig in concept besproken met bevoegde gezagen
- concept-PIP vooroverlegreacties → ontwerp-PIP + afronding MER
- Bespreking stand van zaken PIP/PCR in PG wk 41
- Voorbereiding vergunningenproces loopt al enige tijd:
- Indiening formele vergunningaanvragen uiterlijk 27 oktober
- Besluitvorming GS en overige bevoegde gezagen inzake PIP en ingediende aanvragen voor december 2020
- Besluitvorming GS over ontwerp-PIP 15 december 2020, **terinzage januari 2021**

Dia's van de presentatie van 5 okt mbt wijzigingen in het voorontwerp-PIP

Vooroverlegreacties concept-PIP

- Rijkswaterstaat
  - Vergunningplicht Wbr, vrijwaringszones/reserveringsgebieden Barro/Rarro
  - Afstemming op OTB A4/N14, dubbelbestemming en tunnelveiligheid
- B&W Schiedam
  - Beschrijving klimaatbeleid gemeente actualiseren
- B&W Den Haag
  - Locatie en bestemmingsregeling WOS Uniper
  - Locatie T-stuk Middachtenweg
  - Bestemmingsregeling Leiding m.b.t. advies leidingbeheerder
- Veiligheidsregio Haaglanden + Rotterdam-Rijnmond
  - Aandachtspunten onderzoek omgevingsveiligheid

Ambtelijke reactie van
- Rijswijk: m.b.t. hartlijn digitale verbeelding, tekst toelichting en vraag over omgevingsvergunningplicht aanleg wegen en paden
- Gasunie: m.b.t. bouwregels pompstation (afstand aangrenzend perceel)

- Concept vooroverlegnota is opgesteld, deze week overleg met Arcadis over aanpassingen om te komen tot O-PIP

Aanpassing toelichting O-PIP

N.a.v. vooroverlegnota:

- Par. 1.6: actualiseren o.b.v. ambtelijke input gemeente Rijswijk;
- Par. 2.1: actualiseren o.b.v. ambtelijke input gemeente Rijswijk en Den Haag;
- Par. 2.3: ingaan op het OTB A4/N14
- Par. 3.3: overnemen tekstvoorstel gemeente Schiedam
- Par. 5.7: aanvullen met resultaten onderzoek Omgevingsveiligheid
- Par. 6.2.2: aanpassen toelichting dubbelbestemming warmtetransportleiding en voorrangsregel
- Par. 8.2: i.v.m. afronding vooroverleg

Resultaten MER en overige onderzoeken:

- Par. 2.2: i.v.m. afronding MER
- Par. 3.4: Beleid HHD o.b.v. watertoets
- Par. 4.2: i.v.m. afronding MER
- Par. 5.4: i.v.m. afronding watertoets
- Par. 5.5.2: i.v.m. afronding Passende Beoordeling
- Par. 5.7: i.v.m. afronding onderzoek Omgevingsveiligheid
- Par. 7.1: ook noemen SOK's gemeenten?

Aanpassing planregels O-PIP (1)

Toelichting op de opzet planregels en verbeeldingen:

- Art. 3 Bedrijf – Pompstation (enkelbestemming) t.b.v. pompstation enz.
  - Max. bouwhoogte PM m, max. bebouwingspercentage: 80%
  - Afstand tot aangrenzend perceel min. 3 m

- Art. 4.1 Leiding – warmtetransportleiding (dubbelbestemming) t.b.v.:
  - definitief voorkeurstracé warmtetransportleiding + beschermingszone
  - brug/WOS Den Haag Uniper (met aanduiding)
  - alternatieve WOS Tripstraat (met aanduiding)
  - alternatieve kruising Gunstersteinweg (i.v.m. 25 Kv-leiding)
  - Aftakking Westlandleiding Delft
  - T-stuk Middachtenweg
- Bouwregels (4.2) t.b.v.:
  - Bouwwerken t.b.v. bestemming (behalve binnen vrijwaringszone A4/A20)
  - Gebouwen t.b.v. WOS Den Haag/Tripstraat
  - Vervanging bestaande bebouwing van gelijke omvang
  - Leiding binnen 1 meter vanuit hartlijn

Toelichting planregels O-PIP (2)

- Afwijking bouwregels (4.3) met omgevingsvergunning. t.b.v. bouwen o.b.v. onderliggende bp'en mits leidingbelang niet onevenredig wordt geschaad en met schriftelijk advies leidingbeheerder (weeffout?)
- Vergunningstelsel (4.4) t.b.v. grondroerende werkzaamheden binnen beschermingszone (minimaal 4 meter aan weerszijden vanuit hartlijnen)
  - Aanleggen van wegen, paden, parkeerplaatsen en andere verhardingen;
  - Planten en rooien van diepwortelende beplanting
  - Aanleggen andere kabels en leidingen
  - Indrijven van voorwerpen in bodem, bijvoorbeeld lichtmasten
  - Uitvoeren van grondbewerkingen, zoals graven, woelen, egaliseren, ophogen
  - Aanleggen van sloten en vijvers
  - Permanente opslag

  m.u.v. werkzaamheden warmtetransportleiding, beheer en onderhoud vigerende bestemmingen, graafwerkzaamheden via Wion enz.
- Overige regels (6.1): dubbelbestemming gaat vóór vigerende bestemmingen (niet alleen dubbelbestemmingen)

Projectgroep PIP/PCR
16 november 2020
WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

Agenda

1. Opening en mededelingen.
2. Ontwerp-inpassingsplan
3. Vergunningen
4. Zienswijzenperiode
5. Tweede mandje vergunningen
6. WVTTK

Vanwege het aantal deelnemers aan deze online Teams-meeting graag microfoons op MUTE zetten Na elk agendapunt volgt een vragenronde.

provincie
ZUID

Mededelingen

- Nalv vraag van de gemeente Rijswijk vorige keer, Zie link naar dit krantenbericht: Leiding naar Leiden: https://www.nrc.nl/nieuws/2020/11/12/gemeenteraad-rotterdam-kiest-voor-warmteleiding-naar-leiden-via-rijswijk-a4019879

- GS-besluit vooroverlegnota
- PS-besluit aansluitpunt Delft (zie bijlage) wordt voorgelegd aan PS op 25 nov en 26 december.
- GS besluit Provinciale SOK (24 nov)

Aanpassingen van het concept-PIP

- Projectgroep 5 okt zijn de wijzigingen opgesomd.
- Vooroverlegnota en het ontwerp-PIP (concept) zijn toegezonden.
- Kom je toch nog écht een foutje tegen, laat het dan weten.

- Wijzigingen als gevolg van voortschrijdend inzicht:
  - alternatieve WOS Tripstraat (met aanduiding) en brug
  - alternatieve kruising Gunstersteinweg (i.v.m. 25 Kv-leiding)
  - Aftakking Westlandleiding Delft (PS besluit in voorbereiding)
  - T-stuk Middachtenweg
  - Rarro ontwerp-trace-besluit Rijkswegen (Barro zones)

Enkele specifieke locaties op verbeelding ontwerp-PIP

Delft Pompstation extra aansluitpunt	*Rijswijk – Den Haag* *Guntersteinweg*	*Den Haag* Aansluiting Uniper + tripstraat
Uitsnede ..	Uitsnede ..	Uitsnede …

Vervolg

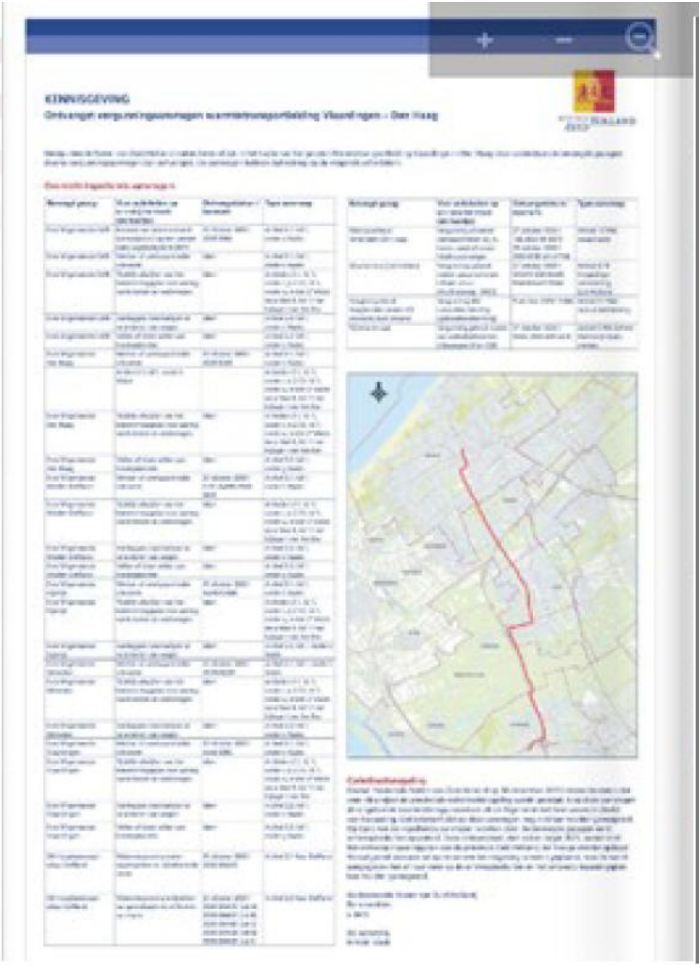
Vragenronde vooroverleg en aanpassing tot ontwerp-PIP

Vergunningen mandje 1, PCR

- Week 45 zijn de aanvragen gecommuniceerd:
- Staatscourant, Provinciaal Blad, Waterschap Blad en h-a-h bladen:
  - Gemeente Den Haag: De Posthoorn Totaal (Segbroek; Escamp Oost; Escamp West; Loosduinen; Centrum, Haagse Hout, Laak en Segbroek; De scheveningse Courant)
  - Gemeente Rijswijk: Groot Rijswijk
  - Gemeente Delft: Delftse Post
  - Gemeente Midden Delfland: Delftse Post, De Schakel (De Schakel MiddenDelftland)
  - Gemeente Schiedam: Nieuwe Stadsblad
  - Gemeente Vlaardingen: Groot Vlaardingen, Maasssluise Courant

Voorbeeld: Posthoorn

Alle vergunningen op een rij, bevoegde gezagen en kenmerken en een overzichtskaartje.

KENNISGEVING

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Aanvragen

- Aanvullende informatie op de vergunningaanvragen is gevraagd door:
  - Rijswijk mbt andere leidingbeheerders en metro kruisingen;
  - Den Haag mbt bomenkap, grondeigenaren en NB-wet vergunning;
  - Delft mbt ontbrekende stukken die wel op de documentenlijst staan;
  - Omgevingsdienst Haaglanden mbt nieuwe Aerius berekening (15 okt versie) en ecologische toets

  - Zijn jullie nog tegen dingen aangelopen?
  - MER, overige onderzoeken

Stand van zaken overige onderzoeken

Onderzoek	Planning	Wie	Opmerkingen
Bodemkwaliteit	Gereed	RE	
Geohydrologisch rapport/bemalingsplan Lozingsplan Milieueffecten bemaling	Nog niet gereed Nog niet gereed Nog niet gereed	Fugro Fugro Fugro/Antea	Nabij pompstation Delft nieuwe berekeningen agv wijziging aanlegmethode (boring ipv open ontgraving)
Watertoets	Nog niet gereed		
Archeologie	Gereed	Antea	
Cultuurhistorie	Gereed	Arcadis	
Natuurtoets + nestinventarisatie	Gereed	HaskoningDHV	
Omgevingsveiligheid/EV (NEN 3650/3651)	Gereed	HaskoningDHV	Gereed, maar nog kleine verbetterslag nodig. Heldere conclusie ipv uit een tabel moeten concluderen , besproken met de werkgroep Veiligheid, (?)
Trillingen/Zettingen	Gereed	Fugro	
Geluid pompstation	Gereed	Peutz	
Geluid aanlegfase	Gereed	Peutz	
Stikstofberekening (Aerius)	Gereed		Nieuw Aerius-model 15 okt heeft invloed op planning
Verkeer	Gereed	Tebodin	
Niet gesprongen Explosieven	Gereed		
Bomeneffectanalyse elke gemeente	Gereed	Bomenwacht	
Herinrichtingsplan elke gemeente	Gereed		DH: Positief advies van ACOR!
Passende Beoordeling	Gereed	Arcadis	Nieuwe Aerius berekening en nieuwe ecologische toets
ADC toets	nvt	Ntb	Door inzet van Stage4-materiaal is geen ADC-toets nodig
Ruimtelijke motivering werkstroken en tijdelijke bouwweg	Gereed		Art. 5, lid 6 Bor is geen belemmering want dit betreft een niet in het Besluit m.e.r. benoemde activiteit

Vragen

Vragenronde vergunningen en onderzoeken
(proces met zienswijzen komt hierna aan de orde)

- Indienen ontwerp-besluiten via de mail?
- Eenduidige teksten te benutten voor gemeenten?

Belangrijke stappen vergunningenproces

Vergunningen gemeente bevoegd gezag:

- 27-10-2020: Indienen formele vergunningaanvragen WarmtelinQ
- Opstellen ontwerpbeschikkingen en interne besluitvorming
- 04-12-2020: Ontwerpbesluiten gereed en ontvangen door PZH
  - via mail: ldm@pzh.nl

- Besluitvorming GS over O-PIP en coördinatie 16-12-2020
- Januari 2021: Start terinzagelegging ontwerpbesluiten, ontwerp-PIP en het MER, gedurende 6 weken

- Overleg over communicatie

Ontwerp-besluiten vergunningen en PIP

- 1 publicatie van de ter inzage legging:
  - Staatscourant, Provinciaal blad, Waterschap blad,.
  - Publicatie plaatsen in de H-A-H-bladen.
- Publicatie op ruimtelijke plannen.nl
- Publicaties op websites van provincie, gemeenten, waterschap en anderen ?
- Publicatie op website WarmtelinQ

- 1 Loket om alle ingekomen reacties naar toe te zenden:
  - Link in de publicatie naar een te gebruikenformulier van de provincie met up-load mogelijkheid.
  - Daarnaast blijft de mogelijkheid om op papier in te dienen. Als dat gebeurt dan zo snel als mogelijk de zienswijze (gedigitaliseerd) doorzenden (ldm@pzh.nl).

Proces Zienswijzen

- Diversiteit zienswijzen
  - Zienswijzen kunnen gaan over één specifieke locatie of de hele leiding
  - De nut en noodzaak van de leiding of over 1 specifieke boom
  - Een specifieke vergunning of alle vergunningen of een variant daarop.

- Het genoemde e-formulier helpt te structureren, adresgegevens te verwerken en automatische ontvangstbevestigingen te zenden.

Planning PIP/PCR

Balkenplanning PZH is op 3 november toegezonden
Belangrijkste stappen vlak voor en na de jaarwisseling
Vervolgens begin maart de inkomende en te beantwoorden zienswijzen.

Uitkomst e-formulier indienen zienswijze

- 1 tabel, waarin de zienswijzen zijn samengevat per onderwerp, wie aan de lat staat en de beantwoording, in de zienswijze.
- Overzicht van vragen en waarop nog acties nodig zijn door wie.

- Bevoegde gezagen zijn verantwoordelijk voor hun antwoorden.
- Wij kijken naar consistentie en brengen zonodig verschillende invalshoeken bij elkaar.
- Maak waar mogelijk gebruik van eerdere antwoorden: NRD; FDH; Raadsvragen Den Haag.

- 1 contactpersoon, per bevoegd gezag.
- Regel je eigen achterban! Begin maart klaar staan we klaar voor deze klus.

Mandje twee vergunningen

- Betreft:
  - WOS Uniperof Tripstraat locatie + brug leiding
  - Openbreken wegen Den Haag
  - Alternatieve kruising Beatrixlaan-Guntersteinweg
  - Aansluitpunt Delft (ontgraving en boring)

- Wanneer en hoe past dit in het proces.
  - Liefst gelijktijdig proces, maar eventueel kan 1 besluit gecoördineerd zijn.
  - Ontwerp-besluiten gereed op moment dat…. Volgens planning is dat moment op
  - Terug rekenend (6 weken + 3) = uiterlijke termijn inleveren vergunningaanvragen: voor de zomer 2021

Vervolg

Wat verder ter tafel komt

Einde

- Einde

Aangepaste Planning PIP/PCR

Wat betekent dit concreet?

- Bespreking concept-PIP in PG wk 25/5
- Besluitvorming concept-PIP in Gs wk 27/28
- Vooroverlegpartners t.b.v. wettelijk vooroverleg (en concept-MER) in de zomerperiode
  - Alleen vooroverleg, dus géén terinzagelegging en inspraakprocedure van burgers enz.
- Opstellen MER (invullen van de pm-posten
  - Vrijwel alle onderzoeken zijn gereed en waar nodig in concept besproken met bevoegde gezagen
- concept-PIP vooroverlegreacties → ontwerp-PIP + afronding MER
- Bespreking stand van zaken PIP/PCR in PG wk 41
- Voorbereiding vergunningenproces loopt al enige tijd:
- Indiening formele vergunningaanvragen uiterlijk 27 oktober
- Besluitvorming GS en overige bevoegde gezagen inzake PIP en ingediende aanvragen voor december 2020
- Besluitvorming GS over ontwerp-PIP 15 december 2020, **terinzage januari 2021**

Dia's van de presentatie van 5 okt mbt wijzigingen in het voorontwerp-PIP

Vooroverlegreacties concept-PIP

- Rijkswaterstaat
  - Vergunningplicht Wbr, vrijwaringszones/reserveringsgebieden Barro/Rarro
  - Afstemming op OTB A4/N14, dubbelbestemming en tunnelveiligheid
- B&W Schiedam
  - Beschrijving klimaatbeleid gemeente actualiseren
- B&W Den Haag
  - Locatie en bestemmingsregeling WOS Uniper
  - Locatie T-stuk Middachtenweg
  - Bestemmingsregeling Leiding m.b.t. advies leidingbeheerder
- Veiligheidsregio Haaglanden + Rotterdam-Rijnmond
  - Aandachtspunten onderzoek omgevingsveiligheid

Ambtelijke reactie van
- Rijswijk: m.b.t. hartlijn digitale verbeelding, tekst toelichting en vraag over omgevingsvergunningplicht aanleg wegen en paden
- Gasunie: m.b.t. bouwregels pompstation (afstand aangrenzend perceel)

- Concept vooroverlegnota is opgesteld, deze week overleg met Arcadis over aanpassingen om te komen tot O-PIP

Aanpassing toelichting O-PIP

N.a.v. vooroverlegnota:

- Par. 1.6: actualiseren o.b.v. ambtelijke input gemeente Rijswijk;
- Par. 2.1: actualiseren o.b.v. ambtelijke input gemeente Rijswijk en Den Haag;
- Par. 2.3: ingaan op het OTB A4/N14
- Par. 3.3: overnemen tekstvoorstel gemeente Schiedam
- Par. 5.7: aanvullen met resultaten onderzoek Omgevingsveiligheid
- Par. 6.2.2: aanpassen toelichting dubbelbestemming warmtetransportleiding en voorrangsregel
- Par. 8.2: i.v.m. afronding vooroverleg

Resultaten MER en overige onderzoeken:

- Par. 2.2: i.v.m. afronding MER
- Par. 3.4: Beleid HHD o.b.v. watertoets
- Par. 4.2: i.v.m. afronding MER
- Par. 5.4: i.v.m. afronding watertoets
- Par. 5.5.2: i.v.m. afronding Passende Beoordeling
- Par. 5.7: i.v.m. afronding onderzoek Omgevingsveiligheid
- Par. 7.1: ook noemen SOK's gemeenten?

Aanpassing planregels O-PIP (1)

Toelichting op de opzet planregels en verbeeldingen:

- Art. 3 Bedrijf – Pompstation (enkelbestemming) t.b.v. pompstation enz.
  - Max. bouwhoogte PM m, max. bebouwingspercentage: 80%
  - Afstand tot aangrenzend perceel min. 3 m

- Art. 4.1 Leiding – warmtetransportleiding (dubbelbestemming) t.b.v.:
  - definitief voorkeurstracé warmtetransportleiding + beschermingszone
  - brug/WOS Den Haag Uniper (met aanduiding)
  - alternatieve WOS Tripstraat (met aanduiding)
  - alternatieve kruising Gunstersteinweg (i.v.m. 25 Kv-leiding)
  - Aftakking Westlandleiding Delft
  - T-stuk Middachtenweg
- Bouwregels (4.2) t.b.v.:
  - Bouwwerken t.b.v. bestemming (behalve binnen vrijwaringszone A4/A20)
  - Gebouwen t.b.v. WOS Den Haag/Tripstraat
  - Vervanging bestaande bebouwing van gelijke omvang
  - Leiding binnen 1 meter vanuit hartlijn

Toelichting planregels O-PIP (2)

- Afwijking bouwregels (4.3) met omgevingsvergunning. t.b.v. bouwen o.b.v. onderliggende bp'en mits leidingbelang niet onevenredig wordt geschaad en met schriftelijk advies leidingbeheerder (weeffout?)
- Vergunningstelsel (4.4) t.b.v. grondroerende werkzaamheden binnen beschermingszone (minimaal 4 meter aan weerszijden vanuit hartlijnen)
  - Aanleggen van wegen, paden, parkeerplaatsen en andere verhardingen;
  - Planten en rooien van diepwortelende beplanting
  - Aanleggen andere kabels en leidingen
  - Indrijven van voorwerpen in bodem, bijvoorbeeld lichtmasten
  - Uitvoeren van grondbewerkingen, zoals graven, woelen, egaliseren, ophogen
  - Aanleggen van sloten en vijvers
  - Permanente opslag

  m.u.v. werkzaamheden warmtetransportleiding, beheer en onderhoud vigerende bestemmingen, graafwerkzaamheden via Wion enz.
- Overige regels (6.1): dubbelbestemming gaat vóór vigerende bestemmingen (niet alleen dubbelbestemmingen)

Van: art 5 1-2e
Verzonden: dinsdag 7 januari 2020 15:08
Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijs wijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @rhdhv.com art 5 1-2e @rws.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e @Ret.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e @ dcmr.nl; art 5 1-2e @gas unie.nl; art 5 1-2e @hh delfland.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @arcadis.com; art 5 1-2e @a rcadis.com; art 5 1-2e art 5 1-2e @ odh.nl; art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl
CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: LDM, publicaties, bekendmakingen en ter inzage NRD

Hoi,

Even een berichtje met de stand van zaken over de publicaties en de ter inzagelegging van de NRD-LDM.

9 januari publiceren wij de bekendmaking van door PS op 18 december 2019 genomen besluiten.
Deze bekendmaking wordt geplaatst in de Staatscourant, het provinciaal blad en de provinciale website.

9 januari gaat ook onze webpagina de lucht in.

Volgende week (week drie) maken we bekend dat de NRD (als start van de mer-procedure) ter inzage ligt.
Deze **NRD ligt ter inzage van 17 januari tot en met 27 februari 2020**.

De bekendmaking hiervan komt in de Staatscourant, Provinciaal blad, het Waterschapsblad, Huis aan huis bladen en de provinciale website (waar ook de stukken te vinden zijn)
De colleges van de gemeenten, het Hoogheemraadschap en de Omgevingsdiensten DCMR en Haaglanden krijgen (deze week) een brief waarin ze hierover geïnformeerd worden. En aan de gemeenten en het hoogheemraadschap wordt gevraagd de NRD ook fysiek ter inzage te leggen.

Ondertussen zijn we ook bezig met organiseren van “het horen van de gemeenteraden”.
De gemeenteraden krijgen - als de datum van het horen bekend is – ook een brief met een toelichting op dit “horen”.

Ben je weer even op de hoogte.

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

art 5 1-2e
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Senior Beleidsmedewerker
M 06 art 5 1-2e
art 5 1-2e @pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

Van: art 5 1-2e

Verzonden: vrijdag 10 januari 2020 14:25

Aan: art 5 1-2e @Delft.nl'; art 5 1-2e @delft.n l'; art 5 1-2e @de nhaag.nl'; art 5 1-2e den haag.nl'; art 5 1-2e midde ndelfland.nl'; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl'; art 5 1-2e @ rijswijk.nl'; art 5 1-2e @ rijswijk.nl'; art 5 1-2e @rijs wijk.nl'; art 5 1-2e @ rijswijk.nl'; art 5 1-2e @ schiedam.nl'; art 5 1-2e @ schiedam.nl'; art 5 1-2e s chiedam.nl'; art 5 1-2e @vlaardingen.nl'; art 5 1-2e @vla ardingen.nl'; art 5 1-2e @rw s.nl'; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl'; art 5 1-2e @h tm.nl'; art 5 1-2e @Ret.nl' art 5 1-2e @dcmr.nl' art 5 1-2e @gasunie. nl'; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl'; art 5 1-2e @gas unie.nl'; art 5 1-2e @ arcadis.com'; art 5 1-2e @ arcadis.com'; art 5 1-2e @ar cadis.com'; art 5 1-2e @ odh.nl'; art 5 1-2e @ minezk.nl'; art 5 1-2e @hhdelfl and.nl'; art 5 1-2e @gas unie.nl'

CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl'; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl'

Onderwerp: De bekendmakingen van de besluiten door PS en de ter inzage legging van de NRD

Bijlagen: Brief_over_procedure_en_verzoek_ter_inzage_leggen_NRD_DCMR.docx; Brief_over_procedure_en_verzoek_ter_inzage_leggen_NRD_Delft.docx; Brief_over_procedure_en_verzoek_ter_inzage_leggen_NRD_Den Haag.docx; Brief_over_procedure_en_verzoek_ter_inzage_leggen_NRD_HHD.docx; Brief_over_procedure_en_verzoek_ter_inzage_leggen_NRD_Midden_Delfland.docx; Brief_over_procedure_en_verzoek_ter_inzage_leggen_NRD_ODH.docx; Brief_over_procedure_en_verzoek_ter_inzage_leggen_NRD_Rijswijk.docx; Brief_over_procedure_en_verzoek_ter_inzage_leggen_NRD_Schiedam.docx; Brief_over_procedure_en_verzoek_ter_inzage_leggen_NRD_Vlaardingen.docx; Kennisgeving PIP PCR_provinciaal_blad def.docx; Kennisgeving start mer procedure NRD.docx

Best Projectgroep lid,

Gisteren is aan jullie gemeente, Hoogheemraadschap en omgevingsdiensten een brief gezonden over het proces en voor gemeenten het verzoek de NRD fysiek ook ter inzage te leggen.
Hierbij de verzonden brieven met de bijlagen in de bijlage van deze mail (muv de NRD anders wordt het bestand wel heel groot)

Bij de brieven zijn ook de bekendmakingen gevoegd zoals ze vandaag geplaatst zijn in Staatscourant en Provinciaal Blad (over de PS besluiten) en zoals zij volgende week geplaatst gaan worden in Staatscourant, het Provinciaal blad en in de huis-aan-huis-bladen (15 en 16 januari) in de betrokken gemeenten.

De provinciale website over de LdM is gisteren ook actief geworden:
www.zuid-holland.nl/LDM

Naast algemene toelichtende teksten zijn hier ook verscheidene documenten te vinden, zoals het NRD (plan van Aanpak en de communicatie strategie).

We zijn nog bezig met het plannen van data voor het organiseren van het horen van de gemeenteraden. Volgende week volgt hierover nog separate brieven aan de LdM-gemeenten.
Die brieven zal ik jullie dan ook weer digitaal toezenden.

Op 16 december 2019 bespraken we de concept-PIP in de projectgroep. Naast de reacties die toen zijn meegegeven aan Arcadis die voor ons het PIP opstelt, zijn vandaag van het Hoogheemraadschap en Midden-Delfland ook schriftelijke reacties binnen gekomen. Die zijn ook direct doorgegeven aan Arcadis.

Zijn jullie weer even op de hoogte.

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

art 5 1-2e
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Senior Beleidsmedewerker
M 06 art 5 1-2e
art 5 1-2e @pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

provincie ZUID HOLLAND

Gedeputeerde Staten

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1-2
art 5 1-2e@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

College van burgemeester en wethouders van de
gemeente Vlaardingen
Postbus 1002
3130 EB VLAARDINGEN

Datum
Zie verzenddatum linksonder
Ons kenmerk
PZH-2020-722635744
DOS-2019-0003043
Uw kenmerk

Bijlagen
3

Onderwerp
Voorbereidingen voor provinciaal inpassingsplan Warmtetransportleiding LdM en tervisielegging Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Geacht college,

Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten onder meer besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden (LdM) een provinciaal inpassingsplan (PIP) als bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V.[1]. Het project omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen, inclusief eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen. In het kader van deze besluiten zal deze week een kennisgeving worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal blad en op de website van de provincie Zuid-Holland (zie bijlage 1). Met deze brief willen wij u informeren over en medewerking vragen voor de vervolgstappen in verschillende procedures die thans voor het project worden voorbereid.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

Voorbereidingen m.e.r.-procedure

Ondanks dat voor de aanleg van de warmtetransportleiding geen directe m.e.r.-plicht geldt, kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het project significante gevolgen kan hebben voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarvoor dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd en daardoor is voor het PIP toch een plan-m.e.r. noodzakelijk. In verband hiermee hebben de provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. zal worden doorlopen. Hiervoor zal een Combi-MER worden opgesteld.

Ter voorbereiding van dit Combi-MER is door de initiatiefnemer een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie worden de voorgenomen warmtetransportleiding

[1] De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. De Leiding door het Midden (LdM) was voorheen een Eneco-initiatief.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

tussen Vlaardingen en Den Haag en de verschillende alternatieven nader toegelicht en wordt beschreven welke milieueffecten in het Combi-MER zullen worden onderzocht, op welke wijze en met welk detailniveau.

Terinzagelegging NRD
Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten de NRD vastgesteld en besloten om deze voor een ieder ter inzage te leggen. De publicatie van de NRD markeert de start van de m.e.r.-procedure. In week 3 zal de kennisgeving (zie bijlage 2) worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal Blad, het Waterschapsblad en in diverse lokale huis-aan-huisbladen.

De NRD is digitaal beschikbaar via de webpagina van de provincie: www.zuid-holland.nl/ldm. In de kennisgeving wordt tevens aangekondigd dat van de NRD ook een papieren exemplaar ter inzage zal worden gelegd. In verband daarmee verzoeken wij u om ervoor te zorgen dat de bijgevoegde papieren versie van de NRD (zie bijlage 3) op de in de kennisgeving genoemde locatie van uw organisatie ter inzage wordt gelegd, in elk geval van vrijdag 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020. Gedurende deze termijn wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op het voornemen en/of de NRD.

Raadpleging adviseur en bestuursorganen
Daarnaast raadplegen wij ook de adviseurs en de bestuursorganen die bij de besluitvorming over het inpassingsplan of de overige besluiten betrokken zijn. Daarom stellen wij de zes betrokken gemeenten, het Hoogheemraadschap van Delfland en de diensten DCMR en ODH gaarne in de gelegenheid om gedurende deze termijn een advies met betrekking tot het voornemen en/of de NRD aan ons kenbaar te maken. Uw advies ontvangen we bij voorkeur digitaal via LDM@pzh.nl, maar per post kan ook: provincie Zuid-Holland, t.a.v. team LdM, postbus 90602, 2509 LP Den Haag. Gelieve in uw mail of brief altijd het kenmerk DOS-2019-0003043 te vermelden. De ontvangen adviezen worden, samen met de zienswijzen betrokken in het advies aan de initiatiefnemer over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen Combi-MER.

Voorbereidingen inpassingsplan
Tevens wordt er binnenkort gestart met het opstellen van het ontwerpinpassingsplan. In verband hiermee zullen de gemeenteraden van alle zes gemeenten worden gehoord. Hierover wordt aan de raden nog een brief gezonden. Volgens afspraak zal het inpassingsplan in nauw overleg met medewerkers van uw gemeente en de overige partijen worden opgesteld. Tevens zal over het concept ontwerpinpassingsplan vooroverleg worden gevoerd. Te zijner tijd zal het ontwerp-PIP samen met de ontwerpbesluiten van de benodigde vergunningen en het Combi-MER in procedure worden gebracht. Dan zal er opnieuw gelegenheid zijn om een zienswijze in te dienen op het MER, het ontwerp-PIP en de andere ontwerpbesluiten. Dit zal vantevoren worden aangekondigd in o.a. de Staatscourant, de diverse huis-aan-huisbladen en op de website van de provincie Zuid-Holland.

Wij hopen u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geinformeerd. Voor vragen kunt u altijd contact opnemen met art 5 1-2e via de contactgegevens in het briefhoofd. Wij verzoeken u om in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat rechts bovenaan in het briefhoofd staat.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ir. P.J.C.M. Murk
Hoofd Beoordeling
Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Verzendlijst:

- Het Dagelijks Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland
- De Colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen
- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Omgevingsdienst Haaglanden

B jlagen:

1. Kennisgeving besluiten Provinciale Staten van 18 december 2019
2. Kennisgeving start m.e.r. procedure/tervisielegging NRD
3. Notitie Reikwijdte en Detailniveau LdM, 29 oktober 2019

PROVINCIAAL INPASSINGSPLAN EN COÖRDINATIEREGELING PROJECT LEIDING DOOR HET MIDDEN

Gedeputeerde Staten maken bekend dat Provinciale Staten van Zuid Holland, gelet op paragraaf 3.5.1 en 3.6.2 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en artikel 3 van de Protocollen Wro bevoegdheden Provinciale Staten, op 18 december 2019 onder besluitnummer 7234, hebben besloten:

1. dat voor het project Leiding door het Midden, bestaande uit de aanleg van twee warmtetransportleidingen en de bouw van bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen, inclusief eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen, een Provinciaal inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26 Wro en een MER worden opgesteld;

2. dat voor dit project toepassing wordt gegeven aan de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33, eerste lid, onder b, Wro, inhoudende dat de voorbereiding en bekendmaking van het Provinciaal inpassingsplan zal worden gecoördineerd met de voorbereiding en bekendmaking van onderstaande besluiten, vergunningen en ontheffingen van de diverse bevoegde gezagen, zo nodig in één of meerdere clusters:
    a. Omgevingsvergunning(en) op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), met inbegrip van eventueel benodigde verklaringen van geen bedenkingen;
    b. Waterwetvergunning(en) op grond van de Waterwet;
    c. Vergunning(en)/melding(en) op grond van de Wet natuurbescherming;
    d. Ontheffing(en) op grond van de Wet natuurbescherming;
    e. Vergunning(en) op grond van de Wet Beheer Rijkswaterstaatwerken;
    f. Vergunning(en) op grond van de Wet lokaal spoor;
    g. Vergunning(en) op grond van de Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV) van de zes genoemde gemeenten;
    h. Overige toestemmingen of ambtshalve besluiten bij of krachtens de relevante wetten, Algemene maatregelen van Bestuur, de provinciale Omgevingsverordening Zuid-Holland, de overige verordeningen van de zes genoemde gemeenten en de Keur van het Hoogheemraadschap Delfland die nodig zijn voor de uitvoering van het project.

Het besluit van Provinciale Staten, met alle daarbij behorende stukken, kan worden ingezien op het stateninformatiesysteem van Provinciale Staten van Zuid-Holland:
https://staten.zuid-holland.nl/DMS_Import/Provinciale_Staten/2019/Provinciale_Staten_18_december_2019#

Het is thans nog niet mogelijk om tegen deze besluiten bezwaar of beroep in te stellen (artikel 8:5, bijlage 2, Algemene wet bestuursrecht (Awb). Inzake de voorbereiding en bekendmaking van bovengenoemde besluiten worden te zijner tijd afzonderlijke kennisgevingen geplaatst, waarin wordt aangegeven hoe en wanneer daarop kan worden gereageerd.

Den Haag, 9 januari 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

De voorzitter,

J. Smit

De secretaris,

H.M.M. Koek

Niet voor publicatie:

Te plaatsen in Provinciaal Blad en Staatscourant van 9 januari 2020

START M.E.R. PROCEDURE PROJECT LEIDING DOOR HET MIDDEN

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland maken bekend dat voor het project Leiding door het Midden wordt gestart met de m.e.r.-procedure. Hiervoor is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld.

Aanleiding

In de vergadering van Provinciale Staten van 18 december 2019 is besloten om behoeve van het project Leiding door het Midden een provinciaal inpassingsplan (PIP) op te stellen en de provinciale coördinatieregeling (PCR) toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V. (een vennootschap van Gasunie N.V.) Het omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen, inclusief eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen.

Ondanks dat voor de aanleg van de warmtetransportleiding geen directe m.e.r.-plicht geldt, kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het project significante gevolgen kan hebben voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarvoor dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd en daardoor is voor het PIP toch een plan-m.e.r. noodzakelijk. In verband hiermee hebben de provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. zal worden doorlopen. Hiervoor zal een Combi-MER worden opgesteld.

Ter voorbereiding van dit Combi-MER is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie zijn de voorgenomen activiteit en verschillende alternatieven nader toegelicht en is beschreven welke milieueffecten in het Combi-MER zullen worden onderzocht, op welke wijze en met welk detailniveau.

Reageren op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten de NRD vastgesteld en besloten om deze ter inzage te leggen. De publicatie van de NRD markeert de start van de m.e.r.-procedure voor het project. De NRD is digitaal beschikbaar via de webpagina van de provincie: www.zuid-holland.nl/ldm. Daar is ook meer informatie te vinden over het project en contactgegevens voor het stellen van vragen.

Met ingang van vrijdag 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020 ligt tijdens openingstijden op onderstaande adressen tevens een papieren versie van de NRD ter inzage. Bij veel organisaties kunt u alleen op afspraak terecht, het is aan te raden hiernaar vooraf te informeren als u de NRD wil komen inzien.

- Loket Provinciehuis Zuid-Holland, Zuid-Hollandplein 1, 2596 AW Den Haag
- Hoogheemraadschap van Delfland, Phoenixstraat 32, 2611 AL Delft
- Informatiecentrum Den Haag, Spui 70, 2511 BT Den Haag
- Stadhuis Rijswijk, Bogaardplein 15, 2284 DP Rijswijk
- Gemeentehuis Delft, Stationsplein 1, 2611 BV Delft

- Gemeentehuis Midden-Delfland, Anna van Raesfeltstraat 37, 2636 HX Schipluiden
- Gemeentehuis Schiedam, Stadserf 1, 3112 DZ Schiedam
- Stadskantoor Vlaardingen, Westnieuwland 6, 3131 VX Vlaardingen

Hoe kunt u reageren?

Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op het voornemen en/of de NRD. Dit kan van 17 januari tot en met 27 februari 2020. Wij ontvangen uw zienswijze bij voorkeur digitaal via LDM@pzh.nl. Per post kan ook: Provincie Zuid-Holland, t.a.v. Team LdM, postbus 90602, 2509 LP Den Haag. Vermeld in uw zienswijze altijd het kenmerk DOS-2019-0003043, uw naam, adres en overige contactgegevens.

Wat gebeurt er hierna

De provincie raadpleegt ook de adviseurs en bestuursorganen die bij de besluitvorming over het inpassingsplan of de overige besluiten betrokken zijn. De adviezen worden, samen met de ontvangen zienswijzen, samengevat en beantwoord in een Nota van Beantwoording en betrokken bij het advies over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen Combi-MER. Tevens wordt er binnenkort gestart met het opstellen van het ontwerpinpassingsplan. Dit ontwerp zal te zijner tijd samen met de ontwerpbesluiten van de benodigde vergunningen en het Combi-MER in procedure worden gebracht. Dan zal er ook gelegenheid zijn om een zienswijze in te dienen op het MER, het ontwerpinpassingsplan en de andere ontwerpbesluiten. Dit zal vantevoren worden aangekondigd in o.a. de Staatscourant en diverse huis-aan-huisbladen en op de website van de provincie Zuid-Holland.

Den Haag, 16 januari 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

De voorzitter,

J. Smit

De secretaris,

H.M.M. Koek

Niet voor publicatie:

Te plaatsen in:

- het Provinciaal Blad en Waterschapsblad van 16 januari 2020;
- de Staatscourant van 16 januari 2020;
- de navolgende huis-aan-huisbladen van 15 en 16 januari 2020: Groot Vlaardingen; Nieuwe Stadsblad; Delftse Post; Maassluise Courant; Groot Rijswijk; De Posthoorn Totaal; De Posthoorn editie Escamp-Oost; De Posthoorn editie Escamp-West; De Posthoorn editie Loosduinen; De Posthoorn editie Leidschenveen-Ypenburg; De Scheveningse Courant.

provincie ZUID HOLLAND

Gedeputeerde Staten

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1
art 5 1-2e@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

DCMR Milieudienst Rijnmond
t.a.v. art 5 1-2e
Postbus 843
3100 AV SCHIEDAM

Datum
Zie verzenddatum linksonder
Ons kenmerk

DOS-2019-0003043
Uw kenmerk

Bijlagen
3

Onderwerp
Voorbereidingen voor provinciaal inpassingsplan Warmtetransportleiding LdM en tervisielegging Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Geachte art 5 1-2e

Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten onder meer besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden (LdM) een provinciaal inpassingsplan (PIP) als bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V.[1]. Het project omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen, inclusief eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen. In het kader van deze besluiten zal deze week een kennisgeving worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal blad en op de website van de provincie Zuid-Holland (zie bijlage 1). Met deze brief willen wij u informeren over en medewerking vragen voor de vervolgstappen in verschillende procedures die thans voor het project worden voorbereid.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

Voorbereidingen m.e.r.-procedure

Ondanks dat voor de aanleg van de warmtetransportleiding geen directe m.e.r.-plicht geldt, kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het project significante gevolgen kan hebben voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarvoor dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd en daardoor is voor het PIP toch een plan-m.e.r. noodzakelijk. In verband hiermee hebben de provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. zal worden doorlopen. Hiervoor zal een Combi-MER worden opgesteld.

Ter voorbereiding van dit Combi-MER is door de initiatiefnemer een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie worden de voorgenomen warmtetransportleiding

[1] De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. De Leiding door het Midden (LdM) was voorheen een Eneco-initiatief.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

tussen Vlaardingen en Den Haag en de verschillende alternatieven nader toegelicht en wordt beschreven welke milieueffecten in het Combi-MER zullen worden onderzocht, op welke wijze en met welk detailniveau.

Terinzagelegging NRD
Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten de NRD vastgesteld en besloten om deze voor een ieder ter inzage te leggen. De publicatie van de NRD markeert de start van de m.e.r.-procedure. In week 3 zal de kennisgeving (zie bijlage 2) worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal Blad, het Waterschapsblad en in diverse lokale huis-aan-huisbladen. De NRD is digitaal beschikbaar via de webpagina van de provincie: www.zuid-holland.nl/ldm. In de kennisgeving wordt tevens aangekondigd dat de NRD ook als papieren versie ter inzage zal worden gelegd. In verband daarmee hebben we de gemeenten en het hoogheemraadschap verzocht om de bijgevoegde versie van de NRD (zie bijlage 3) ter inzage te leggen, in elk geval van vrijdag 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020. Gedurende deze termijn wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op het voornemen en/of de NRD.

Raadpleging adviseur en bestuursorganen
Daarnaast raadplegen wij ook de adviseurs en de bestuursorganen die bij de besluitvorming over het inpassingsplan of de overige besluiten betrokken zijn. Daarom stellen wij de zes betrokken gemeenten, het Hoogheemraadschap van Delfland en de diensten DCMR en ODH gaarne in de gelegenheid om gedurende deze termijn een advies met betrekking tot het voornemen en/of de NRD aan ons kenbaar te maken. Uw advies ontvangen we bij voorkeur digitaal via LDM@pzh.nl, maar per post kan ook: provincie Zuid-Holland, t.a.v. team LdM, postbus 90602, 2509 LP Den Haag. Gelieve in uw mail of brief altijd het kenmerk DOS-2019-0003043 te vermelden. De ontvangen adviezen worden, samen met de zienswijzen betrokken in het advies aan de initiatiefnemer over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen Combi-MER.

Voorbereidingen inpassingsplan
Tevens wordt er binnenkort gestart met het opstellen van het ontwerpinpassingsplan. In verband hiermee zullen de gemeenteraden van alle zes gemeenten worden gehoord. Hierover wordt aan de raden nog een brief gezonden. Volgens afspraak zal het inpassingsplan in nauw overleg met medewerkers van uw gemeente en de overige partijen worden opgesteld. Tevens zal over het concept ontwerpinpassingsplan vooroverleg worden gevoerd. Te zijner tijd zal het ontwerp-PIP samen met de ontwerpbesluiten van de benodigde vergunningen en het Combi-MER in procedure worden gebracht. Dan zal er opnieuw gelegenheid zijn om een zienswijze in te dienen op het MER, het ontwerp-PIP en de andere ontwerpbesluiten. Dit zal vantevoren worden aangekondigd in o.a. de Staatscourant, de diverse huis-aan-huisbladen en op de website van de provincie Zuid-Holland.

Wij hopen u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geinformeerd. Voor vragen kunt u altijd contact opnemen met art 5 1-2e via de contactgegevens in het briefhoofd. Wij verzoeken u om in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat rechts bovenaan in het briefhoofd staat.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ir. P.J.C.M. Murk
Hoofd Beoordeling
Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Verzendlijst:

- Het Dagelijks Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland
- De Colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen
- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Omgevingsdienst Haaglanden

B jlagen:

1. Kennisgeving besluiten Provinciale Staten van 18 december 2019
2. Kennisgeving start m.e.r. procedure/tervisielegging NRD
3. Notitie Reikwijdte en Detailniveau LdM, 29 oktober 2019

provincie ZUID HOLLAND

Gedeputeerde Staten

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1-
art 5 1-2e @pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

College van burgemeester en wethouders van de
gemeente Delft
Postbus 78
2600 ME DELFT

Datum
Zie verzenddatum linksonder
Ons kenmerk
PZH-2020-722635744
DOS-2019-0003043
Uw kenmerk

Bijlagen
3

Onderwerp
Voorbereidingen voor provinciaal inpassingsplan Warmtetransportleiding LdM en tervisielegging Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Geacht college,

Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten onder meer besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden (LdM) een provinciaal inpassingsplan (PIP) als bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V.[1]. Het project omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen, inclusief eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen. In het kader van deze besluiten zal deze week een kennisgeving worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal blad en op de website van de provincie Zuid-Holland (zie bijlage 1). Met deze brief willen wij u informeren over en medewerking vragen voor de vervolgstappen in verschillende procedures die thans voor het project worden voorbereid.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

Voorbereidingen m.e.r.-procedure

Ondanks dat voor de aanleg van de warmtetransportleiding geen directe m.e.r.-plicht geldt, kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het project significante gevolgen kan hebben voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarvoor dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd en daardoor is voor het PIP toch een plan-m.e.r. noodzakelijk. In verband hiermee hebben de provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. zal worden doorlopen. Hiervoor zal een Combi-MER worden opgesteld.

Ter voorbereiding van dit Combi-MER is door de initiatiefnemer een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie worden de voorgenomen warmtetransportleiding

[1] De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. De Leiding door het Midden (LdM) was voorheen een Eneco-initiatief.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

tussen Vlaardingen en Den Haag en de verschillende alternatieven nader toegelicht en wordt beschreven welke milieueffecten in het Combi-MER zullen worden onderzocht, op welke wijze en met welk detailniveau.

Terinzagelegging NRD
Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten de NRD vastgesteld en besloten om deze voor een ieder ter inzage te leggen. De publicatie van de NRD markeert de start van de m.e.r.-procedure. In week 3 zal de kennisgeving (zie bijlage 2) worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal Blad, het Waterschapsblad en in diverse lokale huis-aan-huisbladen.

De NRD is digitaal beschikbaar via de webpagina van de provincie: www.zuid-holland.nl/ldm. In de kennisgeving wordt tevens aangekondigd dat van de NRD ook een papieren exemplaar ter inzage zal worden gelegd. In verband daarmee verzoeken wij u om ervoor te zorgen dat de bijgevoegde papieren versie van de NRD (zie bijlage 3) op de in de kennisgeving genoemde locatie van uw organisatie ter inzage wordt gelegd, in elk geval van vrijdag 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020. Gedurende deze termijn wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op het voornemen en/of de NRD.

Raadpleging adviseur en bestuursorganen
Daarnaast raadplegen wij ook de adviseurs en de bestuursorganen die bij de besluitvorming over het inpassingsplan of de overige besluiten betrokken zijn. Daarom stellen wij de zes betrokken gemeenten, het Hoogheemraadschap van Delfland en de diensten DCMR en ODH gaarne in de gelegenheid om gedurende deze termijn een advies met betrekking tot het voornemen en/of de NRD aan ons kenbaar te maken. Uw advies ontvangen we bij voorkeur digitaal via LDM@pzh.nl, maar per post kan ook: provincie Zuid-Holland, t.a.v. team LdM, postbus 90602, 2509 LP Den Haag. Gelieve in uw mail of brief altijd het kenmerk DOS-2019-0003043 te vermelden. De ontvangen adviezen worden, samen met de zienswijzen betrokken in het advies aan de initiatiefnemer over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen Combi-MER.

Voorbereidingen inpassingsplan
Tevens wordt er binnenkort gestart met het opstellen van het ontwerpinpassingsplan. In verband hiermee zullen de gemeenteraden van alle zes gemeenten worden gehoord. Hierover wordt aan de raden nog een brief gezonden. Volgens afspraak zal het inpassingsplan in nauw overleg met medewerkers van uw gemeente en de overige partijen worden opgesteld. Tevens zal over het concept ontwerpinpassingsplan vooroverleg worden gevoerd. Te zijner tijd zal het ontwerp-PIP samen met de ontwerpbesluiten van de benodigde vergunningen en het Combi-MER in procedure worden gebracht. Dan zal er opnieuw gelegenheid zijn om een zienswijze in te dienen op het MER, het ontwerp-PIP en de andere ontwerpbesluiten. Dit zal vantevoren worden aangekondigd in o.a. de Staatscourant, de diverse huis-aan-huisbladen en op de website van de provincie Zuid-Holland.

Wij hopen u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geinformeerd. Voor vragen kunt u altijd contact opnemen met art 5 1-2e via de contactgegevens in het briefhoofd. Wij verzoeken u om in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat rechts bovenaan in het briefhoofd staat.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ir. P.J.C.M. Murk
Hoofd Beoordeling
Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Verzendlijst:

- Het Dagelijks Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland
- De Colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen
- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Omgevingsdienst Haaglanden

B jlagen:

1. Kennisgeving besluiten Provinciale Staten van 18 december 2019
2. Kennisgeving start m.e.r. procedure/tervisielegging NRD
3. Notitie Reikwijdte en Detailniveau LdM, 29 oktober 2019

provincie ZUID HOLLAND

Gedeputeerde Staten

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1
art 5 1-2e@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

College van burgemeester en wethouders van de
gemeente Den Haag
Postbus 12 600
2500 DJ DEN HAAG

Datum
Zie verzenddatum linksonder
Ons kenmerk
PZH-2020-722635744
DOS-2019-0003043
Uw kenmerk

Bijlagen
3

Onderwerp
Voorbereidingen voor provinciaal inpassingsplan Warmtetransportleiding LdM en tervisielegging Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Geacht college,

Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten onder meer besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden (LdM) een provinciaal inpassingsplan (PIP) als bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V.[1]. Het project omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen, inclusief eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen. In het kader van deze besluiten zal deze week een kennisgeving worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal blad en op de website van de provincie Zuid-Holland (zie bijlage 1). Met deze brief willen wij u informeren over en medewerking vragen voor de vervolgstappen in verschillende procedures die thans voor het project worden voorbereid.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

Voorbereidingen m.e.r.-procedure

Ondanks dat voor de aanleg van de warmtetransportleiding geen directe m.e.r.-plicht geldt, kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het project significante gevolgen kan hebben voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarvoor dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd en daardoor is voor het PIP toch een plan-m.e.r. noodzakelijk. In verband hiermee hebben de provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. zal worden doorlopen. Hiervoor zal een Combi-MER worden opgesteld.

Ter voorbereiding van dit Combi-MER is door de initiatiefnemer een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie worden de voorgenomen warmtetransportleiding

[1] De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. De Leiding door het Midden (LdM) was voorheen een Eneco-initiatief.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

tussen Vlaardingen en Den Haag en de verschillende alternatieven nader toegelicht en wordt beschreven welke milieueffecten in het Combi-MER zullen worden onderzocht, op welke wijze en met welk detailniveau.

Terinzagelegging NRD
Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten de NRD vastgesteld en besloten om deze voor een ieder ter inzage te leggen. De publicatie van de NRD markeert de start van de m.e.r.-procedure. In week 3 zal de kennisgeving (zie bijlage 2) worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal Blad, het Waterschapsblad en in diverse lokale huis-aan-huisbladen.

De NRD is digitaal beschikbaar via de webpagina van de provincie: www.zuid-holland.nl/ldm. In de kennisgeving wordt tevens aangekondigd dat van de NRD ook een papieren exemplaar ter inzage zal worden gelegd. In verband daarmee verzoeken wij u om ervoor te zorgen dat de bijgevoegde papieren versie van de NRD (zie bijlage 3) op de in de kennisgeving genoemde locatie van uw organisatie ter inzage wordt gelegd, in elk geval van vrijdag 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020. Gedurende deze termijn wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op het voornemen en/of de NRD.

Raadpleging adviseur en bestuursorganen
Daarnaast raadplegen wij ook de adviseurs en de bestuursorganen die bij de besluitvorming over het inpassingsplan of de overige besluiten betrokken zijn. Daarom stellen wij de zes betrokken gemeenten, het Hoogheemraadschap van Delfland en de diensten DCMR en ODH gaarne in de gelegenheid om gedurende deze termijn een advies met betrekking tot het voornemen en/of de NRD aan ons kenbaar te maken. Uw advies ontvangen we bij voorkeur digitaal via LDM@pzh.nl, maar per post kan ook: provincie Zuid-Holland, t.a.v. team LdM, postbus 90602, 2509 LP Den Haag. Gelieve in uw mail of brief altijd het kenmerk DOS-2019-0003043 te vermelden. De ontvangen adviezen worden, samen met de zienswijzen betrokken in het advies aan de initiatiefnemer over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen Combi-MER.

Voorbereidingen inpassingsplan
Tevens wordt er binnenkort gestart met het opstellen van het ontwerpinpassingsplan. In verband hiermee zullen de gemeenteraden van alle zes gemeenten worden gehoord. Hierover wordt aan de raden nog een brief gezonden. Volgens afspraak zal het inpassingsplan in nauw overleg met medewerkers van uw gemeente en de overige partijen worden opgesteld. Tevens zal over het concept ontwerpinpassingsplan vooroverleg worden gevoerd. Te zijner tijd zal het ontwerp-PIP samen met de ontwerpbesluiten van de benodigde vergunningen en het Combi-MER in procedure worden gebracht. Dan zal er opnieuw gelegenheid zijn om een zienswijze in te dienen op het MER, het ontwerp-PIP en de andere ontwerpbesluiten. Dit zal vantevoren worden aangekondigd in o.a. de Staatscourant, de diverse huis-aan-huisbladen en op de website van de provincie Zuid-Holland.

Wij hopen u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geinformeerd. Voor vragen kunt u altijd contact opnemen met art 5 1-2e via de contactgegevens in het briefhoofd. Wij verzoeken u om in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat rechts bovenaan in het briefhoofd staat.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ir. P.J.C.M. Murk
Hoofd Beoordeling
Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Verzendlijst:

- Het Dagelijks Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland
- De Colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen
- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Omgevingsdienst Haaglanden

B jlagen:

1. Kennisgeving besluiten Provinciale Staten van 18 december 2019
2. Kennisgeving start m.e.r. procedure/tervisielegging NRD
3. Notitie Reikwijdte en Detailniveau LdM, 29 oktober 2019

provincie ZUID HOLLAND

Gedeputeerde Staten

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1-
art 5 1-2e@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Dagelijks Bestuur van het Hoogheemraadschap Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft

Datum
Zie verzenddatum linksonder
Ons kenmerk
PZH-2020-722635744
DOS-2019-0003043
Uw kenmerk

Bijlagen
3

Onderwerp
Voorbereidingen voor provinciaal inpassingsplan Warmtetransportleiding LdM en tervisielegging Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Geacht bestuur,

Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten onder meer besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden (LdM) een provinciaal inpassingsplan (PIP) als bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V.[1]. Het project omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen, inclusief eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen. In het kader van deze besluiten zal deze week een kennisgeving worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal blad en op de website van de provincie Zuid-Holland (zie bijlage 1). Met deze brief willen wij u informeren over en medewerking vragen voor de vervolgstappen in verschillende procedures die thans voor het project worden voorbereid.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

Voorbereidingen m.e.r.-procedure

Ondanks dat voor de aanleg van de warmtetransportleiding geen directe m.e.r.-plicht geldt, kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het project significante gevolgen kan hebben voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarvoor dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd en daardoor is voor het PIP toch een plan-m.e.r. noodzakelijk. In verband hiermee hebben de provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. zal worden doorlopen. Hiervoor zal een Combi-MER worden opgesteld.

Ter voorbereiding van dit Combi-MER is door de initiatiefnemer een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie worden de voorgenomen warmtetransportleiding

[1] De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. De Leiding door het Midden (LdM) was voorheen een Eneco-initiatief.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

tussen Vlaardingen en Den Haag en de verschillende alternatieven nader toegelicht en wordt beschreven welke milieueffecten in het Combi-MER zullen worden onderzocht, op welke wijze en met welk detailniveau.

Terinzagelegging NRD
Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten de NRD vastgesteld en besloten om deze voor een ieder ter inzage te leggen. De publicatie van de NRD markeert de start van de m.e.r.-procedure. In week 3 zal de kennisgeving (zie bijlage 2) worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal Blad, het Waterschapsblad en in diverse lokale huis-aan-huisbladen.

De NRD is digitaal beschikbaar via de webpagina van de provincie: www.zuid-holland.nl/ldm. In de kennisgeving wordt tevens aangekondigd dat van de NRD ook een papieren exemplaar ter inzage zal worden gelegd. In verband daarmee verzoeken wij u om ervoor te zorgen dat de bijgevoegde papieren versie van de NRD (zie bijlage 3) op de in de kennisgeving genoemde locatie van uw organisatie ter inzage wordt gelegd, in elk geval van vrijdag 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020. Gedurende deze termijn wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op het voornemen en/of de NRD.

Raadpleging adviseur en bestuursorganen
Daarnaast raadplegen wij ook de adviseurs en de bestuursorganen die bij de besluitvorming over het inpassingsplan of de overige besluiten betrokken zijn. Daarom stellen wij de zes betrokken gemeenten, het Hoogheemraadschap van Delfland en de diensten DCMR en ODH gaarne in de gelegenheid om gedurende deze termijn een advies met betrekking tot het voornemen en/of de NRD aan ons kenbaar te maken. Uw advies ontvangen we bij voorkeur digitaal via LDM@pzh.nl, maar per post kan ook: provincie Zuid-Holland, t.a.v. team LdM, postbus 90602, 2509 LP Den Haag. Gelieve in uw mail of brief altijd het kenmerk DOS-2019-0003043 te vermelden. De ontvangen adviezen worden, samen met de zienswijzen betrokken in het advies aan de initiatiefnemer over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen Combi-MER.

Voorbereidingen inpassingsplan
Tevens wordt er binnenkort gestart met het opstellen van het ontwerpinpassingsplan. In verband hiermee zullen de gemeenteraden van alle zes gemeenten worden gehoord. Hierover wordt aan de raden nog een brief gezonden. Volgens afspraak zal het inpassingsplan in nauw overleg met medewerkers van uw gemeente en de overige partijen worden opgesteld. Tevens zal over het concept ontwerpinpassingsplan vooroverleg worden gevoerd. Te zijner tijd zal het ontwerp-PIP samen met de ontwerpbesluiten van de benodigde vergunningen en het Combi-MER in procedure worden gebracht. Dan zal er opnieuw gelegenheid zijn om een zienswijze in te dienen op het MER, het ontwerp-PIP en de andere ontwerpbesluiten. Dit zal vantevoren worden aangekondigd in o.a. de Staatscourant, de diverse huis-aan-huisbladen en op de website van de provincie Zuid-Holland.

Wij hopen u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geinformeerd. Voor vragen kunt u altijd contact opnemen met art 5 1-2e via de contactgegevens in het briefhoofd. Wij verzoeken u om in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat rechts bovenaan in het briefhoofd staat.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ir. P.J.C.M. Murk
Hoofd Beoordeling
Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Verzendlijst:

- Het Dagelijks Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland
- De Colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen
- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Omgevingsdienst Haaglanden

B jlagen:

1. Kennisgeving besluiten Provinciale Staten van 18 december 2019
2. Kennisgeving start m.e.r. procedure/tervisielegging NRD
3. Notitie Reikwijdte en Detailniveau LdM, 29 oktober 2019

provincie ZUID HOLLAND

Gedeputeerde Staten

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1-2
art 5 1-2e@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

College van burgemeester en wethouders van de
gemeente Midden-Delfland
Postbus 1
2636 ZG SCHIPLUIDEN

Datum
Zie verzenddatum linksonder
Ons kenmerk
PZH-2020-722635744
DOS-2019-0003043
Uw kenmerk

Bijlagen
3

Onderwerp
Voorbereidingen voor provinciaal inpassingsplan Warmtetransportleiding LdM en tervisielegging Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Geacht college,

Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten onder meer besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden (LdM) een provinciaal inpassingsplan (PIP) als bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V.[1]. Het project omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen, inclusief eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen. In het kader van deze besluiten zal deze week een kennisgeving worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal blad en op de website van de provincie Zuid-Holland (zie bijlage 1). Met deze brief willen wij u informeren over en medewerking vragen voor de vervolgstappen in verschillende procedures die thans voor het project worden voorbereid.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

Voorbereidingen m.e.r.-procedure

Ondanks dat voor de aanleg van de warmtetransportleiding geen directe m.e.r.-plicht geldt, kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het project significante gevolgen kan hebben voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarvoor dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd en daardoor is voor het PIP toch een plan-m.e.r. noodzakelijk. In verband hiermee hebben de provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. zal worden doorlopen. Hiervoor zal een Combi-MER worden opgesteld.

Ter voorbereiding van dit Combi-MER is door de initiatiefnemer een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie worden de voorgenomen warmtetransportleiding

[1] De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. De Leiding door het Midden (LdM) was voorheen een Eneco-initiatief.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

tussen Vlaardingen en Den Haag en de verschillende alternatieven nader toegelicht en wordt beschreven welke milieueffecten in het Combi-MER zullen worden onderzocht, op welke wijze en met welk detailniveau.

Terinzagelegging NRD
Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten de NRD vastgesteld en besloten om deze voor een ieder ter inzage te leggen. De publicatie van de NRD markeert de start van de m.e.r.-procedure. In week 3 zal de kennisgeving (zie bijlage 2) worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal Blad, het Waterschapsblad en in diverse lokale huis-aan-huisbladen.

De NRD is digitaal beschikbaar via de webpagina van de provincie: www.zuid-holland.nl/ldm. In de kennisgeving wordt tevens aangekondigd dat van de NRD ook een papieren exemplaar ter inzage zal worden gelegd. In verband daarmee verzoeken wij u om ervoor te zorgen dat de bijgevoegde papieren versie van de NRD (zie bijlage 3) op de in de kennisgeving genoemde locatie van uw organisatie ter inzage wordt gelegd, in elk geval van vrijdag 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020. Gedurende deze termijn wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op het voornemen en/of de NRD.

Raadpleging adviseur en bestuursorganen
Daarnaast raadplegen wij ook de adviseurs en de bestuursorganen die bij de besluitvorming over het inpassingsplan of de overige besluiten betrokken zijn. Daarom stellen wij de zes betrokken gemeenten, het Hoogheemraadschap van Delfland en de diensten DCMR en ODH gaarne in de gelegenheid om gedurende deze termijn een advies met betrekking tot het voornemen en/of de NRD aan ons kenbaar te maken. Uw advies ontvangen we bij voorkeur digitaal via LDM@pzh.nl, maar per post kan ook: provincie Zuid-Holland, t.a.v. team LdM, postbus 90602, 2509 LP Den Haag. Gelieve in uw mail of brief altijd het kenmerk DOS-2019-0003043 te vermelden. De ontvangen adviezen worden, samen met de zienswijzen betrokken in het advies aan de initiatiefnemer over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen Combi-MER.

Voorbereidingen inpassingsplan
Tevens wordt er binnenkort gestart met het opstellen van het ontwerpinpassingsplan. In verband hiermee zullen de gemeenteraden van alle zes gemeenten worden gehoord. Hierover wordt aan de raden nog een brief gezonden. Volgens afspraak zal het inpassingsplan in nauw overleg met medewerkers van uw gemeente en de overige partijen worden opgesteld. Tevens zal over het concept ontwerpinpassingsplan vooroverleg worden gevoerd. Te zijner tijd zal het ontwerp-PIP samen met de ontwerpbesluiten van de benodigde vergunningen en het Combi-MER in procedure worden gebracht. Dan zal er opnieuw gelegenheid zijn om een zienswijze in te dienen op het MER, het ontwerp-PIP en de andere ontwerpbesluiten. Dit zal vantevoren worden aangekondigd in o.a. de Staatscourant, de diverse huis-aan-huisbladen en op de website van de provincie Zuid-Holland.

Wij hopen u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geinformeerd. Voor vragen kunt u altijd contact opnemen met art 5 1-2e via de contactgegevens in het briefhoofd. Wij verzoeken u om in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat rechts bovenaan in het briefhoofd staat.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ir. P.J.C.M. Murk
Hoofd Beoordeling
Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Verzendlijst:

- Het Dagelijks Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland
- De Colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen
- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Omgevingsdienst Haaglanden

B jlagen:

1. Kennisgeving besluiten Provinciale Staten van 18 december 2019
2. Kennisgeving start m.e.r. procedure/tervisielegging NRD
3. Notitie Reikwijdte en Detailniveau LdM, 29 oktober 2019

provincie ZUID HOLLAND

Gedeputeerde Staten

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1-
art 5 1-2e @pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Omgevingsdienst Haaglanden
t.a.v. art 5 1-2e
Postbus 14060
2501 GB DEN HAAG

Datum
Zie verzenddatum linksonder
Ons kenmerk
PZH-2020-722635744
DOS-2019-0003043
Uw kenmerk

Bijlagen
3

Onderwerp
Voorbereidingen voor provinciaal inpassingsplan Warmtetransportleiding LdM en tervisielegging Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Geachte art 5 1-2e

Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten onder meer besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden (LdM) een provinciaal inpassingsplan (PIP) als bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V.[1]. Het project omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen, inclusief eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen. In het kader van deze besluiten zal deze week een kennisgeving worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal blad en op de website van de provincie Zuid-Holland (zie bijlage 1). Met deze brief willen wij u informeren over en medewerking vragen voor de vervolgstappen in verschillende procedures die thans voor het project worden voorbereid.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

Voorbereidingen m.e.r.-procedure

Ondanks dat voor de aanleg van de warmtetransportleiding geen directe m.e.r.-plicht geldt, kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het project significante gevolgen kan hebben voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarvoor dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd en daardoor is voor het PIP toch een plan-m.e.r. noodzakelijk. In verband hiermee hebben de provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. zal worden doorlopen. Hiervoor zal een Combi-MER worden opgesteld.

Ter voorbereiding van dit Combi-MER is door de initiatiefnemer een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie worden de voorgenomen warmtetransportleiding

[1] De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. De Leiding door het Midden (LdM) was voorheen een Eneco-initiatief.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

tussen Vlaardingen en Den Haag en de verschillende alternatieven nader toegelicht en wordt beschreven welke milieueffecten in het Combi-MER zullen worden onderzocht, op welke wijze en met welk detailniveau.

Terinzagelegging NRD
Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten de NRD vastgesteld en besloten om deze voor een ieder ter inzage te leggen. De publicatie van de NRD markeert de start van de m.e.r.-procedure. In week 3 zal de kennisgeving (zie bijlage 2) worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal Blad, het Waterschapsblad en in diverse lokale huis-aan-huisbladen. De NRD is digitaal beschikbaar via de webpagina van de provincie: www.zuid-holland.nl/ldm. In de kennisgeving wordt tevens aangekondigd dat de NRD ook als papieren versie ter inzage zal worden gelegd. In verband daarmee hebben we de gemeenten en het hoogheemraadschap verzocht om de bijgevoegde versie van de NRD (zie bijlage 3) ter inzage te leggen, in elk geval van vrijdag 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020. Gedurende deze termijn wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op het voornemen en/of de NRD.

Raadpleging adviseur en bestuursorganen
Daarnaast raadplegen wij ook de adviseurs en de bestuursorganen die bij de besluitvorming over het inpassingsplan of de overige besluiten betrokken zijn. Daarom stellen wij de zes betrokken gemeenten, het Hoogheemraadschap van Delfland en de diensten DCMR en ODH gaarne in de gelegenheid om gedurende deze termijn een advies met betrekking tot het voornemen en/of de NRD aan ons kenbaar te maken. Uw advies ontvangen we bij voorkeur digitaal via LDM@pzh.nl, maar per post kan ook: provincie Zuid-Holland, t.a.v. team LdM, postbus 90602, 2509 LP Den Haag. Gelieve in uw mail of brief altijd het kenmerk DOS-2019-0003043 te vermelden. De ontvangen adviezen worden, samen met de zienswijzen betrokken in het advies aan de initiatiefnemer over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen Combi-MER.

Voorbereidingen inpassingsplan
Tevens wordt er binnenkort gestart met het opstellen van het ontwerpinpassingsplan. In verband hiermee zullen de gemeenteraden van alle zes gemeenten worden gehoord. Hierover wordt aan de raden nog een brief gezonden. Volgens afspraak zal het inpassingsplan in nauw overleg met medewerkers van uw gemeente en de overige partijen worden opgesteld. Tevens zal over het concept ontwerpinpassingsplan vooroverleg worden gevoerd. Te zijner tijd zal het ontwerp-PIP samen met de ontwerpbesluiten van de benodigde vergunningen en het Combi-MER in procedure worden gebracht. Dan zal er opnieuw gelegenheid zijn om een zienswijze in te dienen op het MER, het ontwerp-PIP en de andere ontwerpbesluiten. Dit zal vantevoren worden aangekondigd in o.a. de Staatscourant, de diverse huis-aan-huisbladen en op de website van de provincie Zuid-Holland.

Wij hopen u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geinformeerd. Voor vragen kunt u altijd contact opnemen met art 5 1-2e via de contactgegevens in het briefhoofd. Wij verzoeken u om in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat rechts bovenaan in het briefhoofd staat.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ir. P.J.C.M. Murk
Hoofd Beoordeling
Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Verzendlijst:

- Het Dagelijks Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland
- De Colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen
- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Omgevingsdienst Haaglanden

B jlagen:

1. Kennisgeving besluiten Provinciale Staten van 18 december 2019
2. Kennisgeving start m.e.r. procedure/tervisielegging NRD
3. Notitie Reikwijdte en Detailniveau LdM, 29 oktober 2019

provincie ZUID HOLLAND

Gedeputeerde Staten

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1-2
art 5 1-2e @pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

College van burgemeester en wethouders van de
gemeente Rijswijk
Postbus 5305
2280 HH RIJSWIJK

Datum
Zie verzenddatum linksonder
Ons kenmerk
PZH-2020-722635744
DOS-2019-0003043
Uw kenmerk

Bijlagen
3

Onderwerp
Voorbereidingen voor provinciaal inpassingsplan Warmtetransportleiding LdM en tervisielegging Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Geacht college,

Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten onder meer besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden (LdM) een provinciaal inpassingsplan (PIP) als bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V.[1]. Het project omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen, inclusief eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen. In het kader van deze besluiten zal deze week een kennisgeving worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal blad en op de website van de provincie Zuid-Holland (zie bijlage 1). Met deze brief willen wij u informeren over en medewerking vragen voor de vervolgstappen in verschillende procedures die thans voor het project worden voorbereid.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

Voorbereidingen m.e.r.-procedure

Ondanks dat voor de aanleg van de warmtetransportleiding geen directe m.e.r.-plicht geldt, kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het project significante gevolgen kan hebben voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarvoor dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd en daardoor is voor het PIP toch een plan-m.e.r. noodzakelijk. In verband hiermee hebben de provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. zal worden doorlopen. Hiervoor zal een Combi-MER worden opgesteld.

Ter voorbereiding van dit Combi-MER is door de initiatiefnemer een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie worden de voorgenomen warmtetransportleiding

[1] De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. De Leiding door het Midden (LdM) was voorheen een Eneco-initiatief.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

tussen Vlaardingen en Den Haag en de verschillende alternatieven nader toegelicht en wordt beschreven welke milieueffecten in het Combi-MER zullen worden onderzocht, op welke wijze en met welk detailniveau.

Terinzagelegging NRD
Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten de NRD vastgesteld en besloten om deze voor een ieder ter inzage te leggen. De publicatie van de NRD markeert de start van de m.e.r.-procedure. In week 3 zal de kennisgeving (zie bijlage 2) worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal Blad, het Waterschapsblad en in diverse lokale huis-aan-huisbladen.

De NRD is digitaal beschikbaar via de webpagina van de provincie: www.zuid-holland.nl/ldm. In de kennisgeving wordt tevens aangekondigd dat van de NRD ook een papieren exemplaar ter inzage zal worden gelegd. In verband daarmee verzoeken wij u om ervoor te zorgen dat de bijgevoegde papieren versie van de NRD (zie bijlage 3) op de in de kennisgeving genoemde locatie van uw organisatie ter inzage wordt gelegd, in elk geval van vrijdag 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020. Gedurende deze termijn wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op het voornemen en/of de NRD.

Raadpleging adviseur en bestuursorganen
Daarnaast raadplegen wij ook de adviseurs en de bestuursorganen die bij de besluitvorming over het inpassingsplan of de overige besluiten betrokken zijn. Daarom stellen wij de zes betrokken gemeenten, het Hoogheemraadschap van Delfland en de diensten DCMR en ODH gaarne in de gelegenheid om gedurende deze termijn een advies met betrekking tot het voornemen en/of de NRD aan ons kenbaar te maken. Uw advies ontvangen we bij voorkeur digitaal via LDM@pzh.nl, maar per post kan ook: provincie Zuid-Holland, t.a.v. team LdM, postbus 90602, 2509 LP Den Haag. Gelieve in uw mail of brief altijd het kenmerk DOS-2019-0003043 te vermelden. De ontvangen adviezen worden, samen met de zienswijzen betrokken in het advies aan de initiatiefnemer over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen Combi-MER.

Voorbereidingen inpassingsplan
Tevens wordt er binnenkort gestart met het opstellen van het ontwerpinpassingsplan. In verband hiermee zullen de gemeenteraden van alle zes gemeenten worden gehoord. Hierover wordt aan de raden nog een brief gezonden. Volgens afspraak zal het inpassingsplan in nauw overleg met medewerkers van uw gemeente en de overige partijen worden opgesteld. Tevens zal over het concept ontwerpinpassingsplan vooroverleg worden gevoerd. Te zijner tijd zal het ontwerp-PIP samen met de ontwerpbesluiten van de benodigde vergunningen en het Combi-MER in procedure worden gebracht. Dan zal er opnieuw gelegenheid zijn om een zienswijze in te dienen op het MER, het ontwerp-PIP en de andere ontwerpbesluiten. Dit zal vantevoren worden aangekondigd in o.a. de Staatscourant, de diverse huis-aan-huisbladen en op de website van de provincie Zuid-Holland.

Wij hopen u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geinformeerd. Voor vragen kunt u altijd contact opnemen met art 5 1-2e via de contactgegevens in het briefhoofd. Wij verzoeken u om in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat rechts bovenaan in het briefhoofd staat.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ir. P.J.C.M. Murk
Hoofd Beoordeling
Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Verzendlijst:

- Het Dagelijks Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland
- De Colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen
- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Omgevingsdienst Haaglanden

B jlagen:

1. Kennisgeving besluiten Provinciale Staten van 18 december 2019
2. Kennisgeving start m.e.r. procedure/tervisielegging NRD
3. Notitie Reikwijdte en Detailniveau LdM, 29 oktober 2019

provincie ZUID HOLLAND

Gedeputeerde Staten

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1-
art 5 1-2e pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

College van burgemeester en wethouders van de
gemeente Schiedam
Postbus 1501
3100 EA SCHIEDAM

Datum
Zie verzenddatum linksonder
Ons kenmerk
PZH-2020-722635744
DOS-2019-0003043
Uw kenmerk

Bijlagen
3

Onderwerp
Voorbereidingen voor provinciaal inpassingsplan Warmtetransportleiding LdM en tervisielegging Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Geacht college,

Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten onder meer besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden (LdM) een provinciaal inpassingsplan (PIP) als bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V.[1]. Het project omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen, inclusief eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen. In het kader van deze besluiten zal deze week een kennisgeving worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal blad en op de website van de provincie Zuid-Holland (zie bijlage 1). Met deze brief willen wij u informeren over en medewerking vragen voor de vervolgstappen in verschillende procedures die thans voor het project worden voorbereid.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

Voorbereidingen m.e.r.-procedure

Ondanks dat voor de aanleg van de warmtetransportleiding geen directe m.e.r.-plicht geldt, kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het project significante gevolgen kan hebben voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarvoor dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd en daardoor is voor het PIP toch een plan-m.e.r. noodzakelijk. In verband hiermee hebben de provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. zal worden doorlopen. Hiervoor zal een Combi-MER worden opgesteld.

Ter voorbereiding van dit Combi-MER is door de initiatiefnemer een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie worden de voorgenomen warmtetransportleiding

[1] De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. De Leiding door het Midden (LdM) was voorheen een Eneco-initiatief.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

tussen Vlaardingen en Den Haag en de verschillende alternatieven nader toegelicht en wordt beschreven welke milieueffecten in het Combi-MER zullen worden onderzocht, op welke wijze en met welk detailniveau.

Terinzagelegging NRD
Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten de NRD vastgesteld en besloten om deze voor een ieder ter inzage te leggen. De publicatie van de NRD markeert de start van de m.e.r.-procedure. In week 3 zal de kennisgeving (zie bijlage 2) worden geplaatst in de Staatscourant, het Provinciaal Blad, het Waterschapsblad en in diverse lokale huis-aan-huisbladen.

De NRD is digitaal beschikbaar via de webpagina van de provincie: www.zuid-holland.nl/ldm. In de kennisgeving wordt tevens aangekondigd dat van de NRD ook een papieren exemplaar ter inzage zal worden gelegd. In verband daarmee verzoeken wij u om ervoor te zorgen dat de bijgevoegde papieren versie van de NRD (zie bijlage 3) op de in de kennisgeving genoemde locatie van uw organisatie ter inzage wordt gelegd, in elk geval van vrijdag 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020. Gedurende deze termijn wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op het voornemen en/of de NRD.

Raadpleging adviseur en bestuursorganen
Daarnaast raadplegen wij ook de adviseurs en de bestuursorganen die bij de besluitvorming over het inpassingsplan of de overige besluiten betrokken zijn. Daarom stellen wij de zes betrokken gemeenten, het Hoogheemraadschap van Delfland en de diensten DCMR en ODH gaarne in de gelegenheid om gedurende deze termijn een advies met betrekking tot het voornemen en/of de NRD aan ons kenbaar te maken. Uw advies ontvangen we bij voorkeur digitaal via LDM@pzh.nl, maar per post kan ook: provincie Zuid-Holland, t.a.v. team LdM, postbus 90602, 2509 LP Den Haag. Gelieve in uw mail of brief altijd het kenmerk DOS-2019-0003043 te vermelden. De ontvangen adviezen worden, samen met de zienswijzen betrokken in het advies aan de initiatiefnemer over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen Combi-MER.

Voorbereidingen inpassingsplan
Tevens wordt er binnenkort gestart met het opstellen van het ontwerpinpassingsplan. In verband hiermee zullen de gemeenteraden van alle zes gemeenten worden gehoord. Hierover wordt aan de raden nog een brief gezonden. Volgens afspraak zal het inpassingsplan in nauw overleg met medewerkers van uw gemeente en de overige partijen worden opgesteld. Tevens zal over het concept ontwerpinpassingsplan vooroverleg worden gevoerd. Te zijner tijd zal het ontwerp-PIP samen met de ontwerpbesluiten van de benodigde vergunningen en het Combi-MER in procedure worden gebracht. Dan zal er opnieuw gelegenheid zijn om een zienswijze in te dienen op het MER, het ontwerp-PIP en de andere ontwerpbesluiten. Dit zal vantevoren worden aangekondigd in o.a. de Staatscourant, de diverse huis-aan-huisbladen en op de website van de provincie Zuid-Holland.

Wij hopen u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geinformeerd. Voor vragen kunt u altijd contact opnemen met art 5 1-2e via de contactgegevens in het briefhoofd. Wij verzoeken u om in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat rechts bovenaan in het briefhoofd staat.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
...

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ir. P.J.C.M. Murk
Hoofd Beoordeling
Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Verzendlijst:

- Het Dagelijks Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland
- De Colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen
- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Omgevingsdienst Haaglanden

B jlagen:

1. Kennisgeving besluiten Provinciale Staten van 18 december 2019
2. Kennisgeving start m.e.r. procedure/tervisielegging NRD
3. Notitie Reikwijdte en Detailniveau LdM, 29 oktober 2019

Van: art 5 1-2e
Verzonden: woensdag 22 januari 2020 18:05
Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijs wijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @rws.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e ntm .nl; art 5 1-2e @ Ret.nl; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @hh delfland.nl art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e @o dh.nl; art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhd elfland.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl
CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: Projectgroep vergadering LdM van 27 januari vervalt, 2 maart is de volgende.
Bijlagen: overzicht data gemeenten en adressen.docx; Brief over horen gemeenteraden ikv PIP.docx; Bijeenkomst woningbouw/stikstof 12 februari

Best lid van de projectgroep,

Er zijn geen dringende zaken of concept-stukken te bespreken de 27e januari.
De projectgroep vergadering van aanstaande maandag vervalt hiermee.
Aangezien februari een korte maand is, zullen we weer **bijeenkomen op 2 maart, 14.00 u tot 16.00u** (eventueel met uitloop) in het Y-gebouw aan de Floris Grijpstraat. (zaal: Y502, Vlietzaal)

2 maart is aan het einde van de zienswijzen periode van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Zodat we daarover direct een terugkoppeling kunnen geven en afspraken maken.
Voor de rest houdt ik jullie zoveel als mogelijk op de hoogte van de stand van zaken via de mail. En zullen we schriftelijke rondes houden voor commentaar op concept stukken.

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau ligt thans ter inzage (17-1 t/m 27-2). Advertenties en bekendmakingen hiervan zijn geplaatst in Staatscourant, Provinciaal Blad, Waterschap blad en lokale huis aan huis bladen in de zes gemeenten.
Er is al 1 zienswijze binnen op ons mailadres (direct al op de 17e jan), deze zienswijze betreft vooral vragen over de Nut en Noodzaak irt lokale warmte en vragen over de dimensionering van de leiding. De zienswijzen zullen geclusterd jullie kant op komen, mochten er vragen zijn die specifiek voor jou gemeente, het Hoogheemraadschap of Rijkswaterstaat zijn te beantwoorden. De praktijk leert echter dat de meeste zienswijzen pas enkele dagen voor het einde van de termijn worden ingediend.

Mochten er bij jullie ook zienswijzen op de NRD binnenkomen, zend ze dan door naar dit adres: ldm@pzh.nl, zo houden we alles overzichtelijk bij elkaar.

Naar aanleiding van het besluit van PS tot het opstellen van een provinciaal inpassingsplan worden de gemeenteraden gehoord.
Bijgevoegd is het schema voor het horen van de gemeenteraden zoals dat er thans uit ziet. Schiedam, Vlaardingen en Midden-Delfland hebben een gezamenlijke sessie voorbereid. Ik kan mededelen dat onze gedeputeerde(n) Anne Koning en Jeanette Baljeu daar gelet op de drukke agenda blij mee zijn.
Een brief van onze gedeputeerde A. Koning gaat deze week uit naar de betreffende gemeenteraden. In die brief is ook toegelicht wat het horen is en hoe we voorstellen dat te doen.

In de bijlage een concept van deze brief zodat jij hiervan alvast kennis kan nemen. En eventueel kan gebruiken om je wethouder te informeren.
De definitieve brief (aanvulling data en tijd etc) zal ik ook aan jullie zenden, zodra deze is verzonden aan de griffie van jullie raden.

Zijn jullie weer op de hoogte. Een agenda uitnodiging voor 2 maart volgt.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

art 5 1-2e
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Senior Beleidsmedewerker
M 06 art 5 1-2e
art 5 1-2e @pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

Horen gemeenteraden ivm PIP/PCR Leiding door het Midden

Gemeente	*datum*	*Tijd*	*Adres*	*Gedeputeerde/ Gasunie*
Vlaardingen	Wo 19 feb	Zie Schiedam		Zie Schiedam
Schiedam	Wo 19 feb	20.00 – 21.00 uur (na afloop van de auditcommissie).	Bijeenkomst voor gemeenteraden van Vlaardingen, Schiedam en Midden-Delfland in het gemeentehuis van Schiedam: locatie Stadserf 1, 3112 DZ in Schiedam	Jeanette of Anne/ art 5 1-2e art 5 1-2e n/of art 5 1-2e
Midden Delfland	Wo 19 feb	Zie Schiedam		Zie Schiedam
Delft	**Res** 13 of 20 feb (do). Def. Datum na proc. verg. van 6 feb	19.00 – 21.00 uur	Stadhuis Delft	Anne Koning art 5 1-2e e n/of art 5 1-2e art 5 1-2e
Rijswijk	Di 18 feb	19.00 – 20.00 uur	stadhuis Rijswijk, Bogaardplein 15	Jeanette Baljeu art 5 1-2e
Den Haag	Wo 19 feb	9.00 - 11.00 uur	Stadshuis, Locatie: K11 (alleen bereikbaar via K-deel op 10e etage!!), Spui 68-70, 2511 BT Den Haag	Anne Koning art 5 1-2e e n/of art 5 1-2e art 5 1-2e

provincie ZUID HOLLAND

Lid Gedeputeerde Staten

A. (Anne) Koning

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1-
art 5 1-2e@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Gemeenteraad van xxx
t.a.v. de raadsgriffier
Postbus xxx
xxx

Datum
Zie verzenddatum linksonder
Ons kenmerk
PZH-2020-722635744
DOS-2019-0003043
Uw kenmerk

Bijlagen

Met deze brief wil ik u nader informeren over de wijze waarop ik uitvoering wil geven aan de in artikel 3.26, lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) genoemde verplichting om in het kader van een provinciaal inpassingsplan de gemeenteraad te horen. In overleg met uw griffie is hiervoor onlangs een datum geprikt, namelijk: [dag/datum] van xx – xx uur, in [adres].
In deze brief geef ik u eerst wat achtergrondinformatie, daarna schets ik het verdere proces van het horen van de gemeenteraad.

Achtergrondinformatie

De hoorzitting vloeit voort uit het besluit van Provinciale Staten van 18 december 2019 (klik hier voor de stukken) waarin de staten onder andere hebben besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden (LdM) een provinciaal inpassingsplan op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V[1] en maakt deel uit van een groter project dat door de initiatiefnemer sinds kort WarmtelinQ wordt genoemd. Het inpassingsplan omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag, inclusief de eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen.

Ondanks dat voor de aanleg van de warmtetransportleiding geen directe m.e.r.-plicht geldt, kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het project significante gevolgen kan hebben voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarvoor dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd en daardoor is voor het PIP toch een plan-m.e.r. noodzakelijk. In verband hiermee hebben de provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. zal worden doorlopen. Hiervoor zal een Combi-MER worden opgesteld.

Ter voorbereiding van dit Combi-MER is door de initiatiefnemer een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie worden de verschillende alternatieven voor deze

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

1 De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. Leiding door het Midden (LdM) was voorheen een initiatief van Eneco en maakt sinds januari 2020 deel uit van WarmtelinQ (zie www.warmtelinq.nl)

warmtetransportleiding nader toegelicht en wordt beschreven welke milieueffecten op welke wijze en met welk detailniveau in het Combi-MER onderzocht gaan worden.

De NRD ligt voor een ieder gedurende zes weken ter inzage van vrijdag 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020. De publicatie van de NRD markeert de start van de m.e.r.-procedure. Onlangs zijn er kennisgevingen geplaatste in de Staatscourant, het Provinciaal Blad, het Waterschapsblad en in diverse huis-aan-huisbladen. De NRD (en alle overige besluiten en bijbehorende stukken) zijn digitaal beschikbaar via de webpagina van de provincie www.zuid-holland.nl/ldm. Tevens is een papieren exemplaar van de NRD naar uw college gezonden zodat deze ook als papieren versie in het gemeentehuis ter inzage kan worden gelegd. Gedurende de inzage termijn wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen. Daaraast raadplegen wij de adviseurs en de bestuursorganen die bij besluitvorming over het inpassingsplan of de overige besluiten betrokken zijn. Daarom hebben we op 8 januari 2020 per brief (kenmerk 2020-722635744) onder meer aan uw college gevraagd om een advies met betrekking tot het voornemen en/of de NRD aan ons kenbaar te maken.

Het horen van de gemeenteraad
Tevens wordt er binnenkort gestart met het opstellen van het ontwerpinpassingsplan. Onderdeel van de vaststellingsprocedure uit de Wro, is onder andere het ‘horen van de gemeenteraad’. De manier en het moment waarop dit ‘horen’ geschiedt, is echter vormvrij. Gelet op het feit dat het concept ontwerpinpassingsplan naar verwachting medio dit jaar aan de gemeenten zal worden toegezonden in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1 van het Bro, is ervoor gekozen om de gemeenteraden al in een vrij vroeg stadium van het proces te horen, zodat de resultaten op meerdere manieren bij de vervolgstappen kunnen worden betrokken.

Om te horen hoe uw raad tegen het voorgenomen project aankijkt en welke aspecten daarbij volgens u van belang zijn, stel ik voor dat de provinciale projectleider en de initiatiefnemer op de voorgestelde dag en tijdstip een korte presentatie geven waarin de scope van het project, de opzet van het toekomstige inpassingsplan en de verdere procedure op hoofdlijnen worden geschetst. Vervolgens kan uw raad daarop naar eigen inzicht reageren. Wat mij betreft is er natuurlijk ook gelegenheid tot het stellen van vragen. Vanuit Gedeputeerde Staten zal ikzelf of mijn collega Jeannette Baljeu aanwezig zijn om uw reacties uit eerste hand te vernemen. Van de bijeenkomst wordt een verslag gemaakt en uw raad krijgt hier een afschrift van toegezonden.

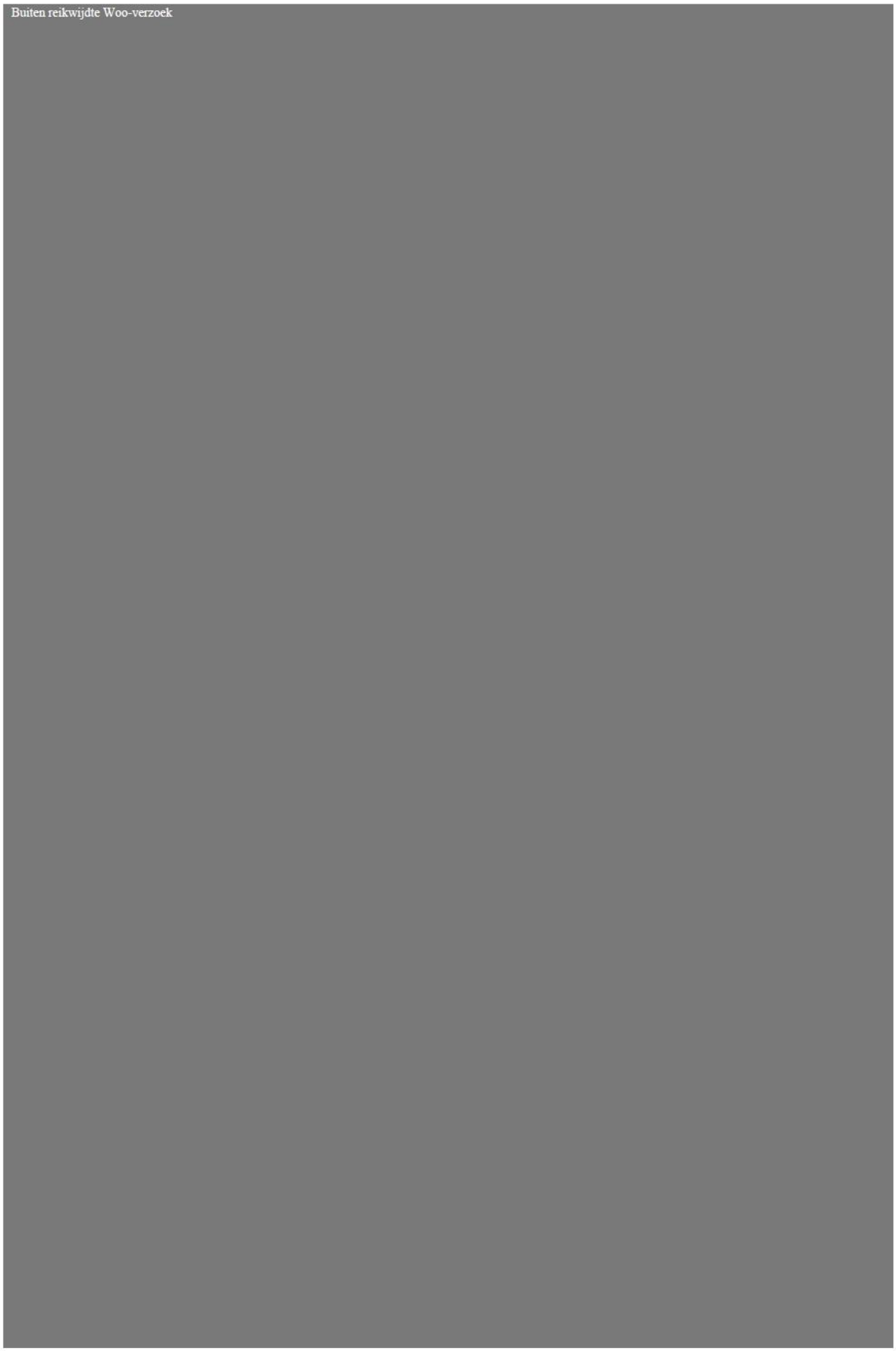
Te zijner tijd zal het ontwerp-PIP, samen met de ontwerpbesluiten van de vergunningen en het Combi-MER in procedure worden gebracht. Het ligt in mijn voornemen om in die periode in samenwerking met de initiatiefnemer een of meer publieksbijeenkomsten te organiseren, waarin deze stukken zullen worden toegelicht. Indien gewenst kan ik ook de leden van uw raad hiervoor uitnodigen. Daarna zal er opnieuw gelegenheid zijn om een zienswijze in te dienen op het MER, het ontwerp-PIP en de andere ontwerpbesluiten. Dit zal vantevoren worden aangekondigd in o.a. de Staatscourant, de diverse huis-aan-huisbladen en op de website van de provincie Zuid-Holland.

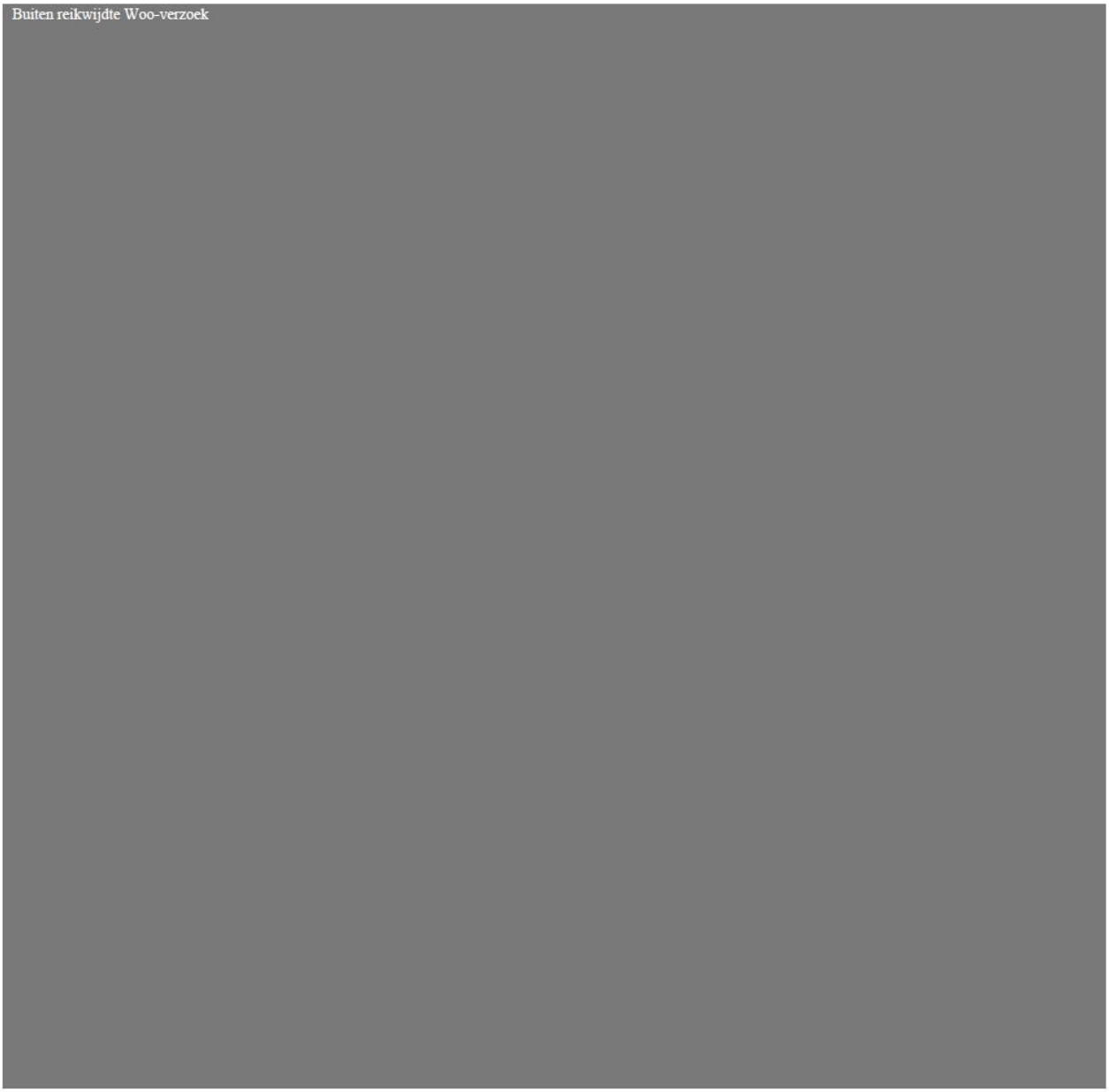
Ik hoop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geinformeerd. Voor vragen kunt u altijd contact opnemen met mevrouw W. Croes, via de contactgegevens in het briefhoofd. Wij

verzoeken u om in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat rechts bovenaan in het briefhoofd staat.

Hoogachtend,

A. (Anne) Koning
Gedeputeerde Provincie Zuid-Holland

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Van: art 5 1-2e
Verzonden: dinsdag 18 februari 2020 16:05
Aan: art 5 1-2e @ Delft.nl art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @d enhaag.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @ri jswijk.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl; art 5 1-2e rws.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e @Ret .nl; art 5 1-2e @dcmr. nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @h hdelfland.nl; art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e @o dh.nl; art 5 1-2e @min ezk.nl art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl
CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: Volgende projectgroep vergadering WarmtelinQ is op 2 maart 14.00 - 16.00 uur

Best lid van de projectgroep,

Op 17 januari jl. werd de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor Leiding door het Midden (later omgedoopt tot WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag) bij de provincie Zuid-Holland, het Hoogheemraadschap Delfland en de zes gemeenten gedurende 6 weken ter inzage gelegd.
Gedurende deze termijn kan iedereen digitaal en schriftelijk zienswijzen indienen en die termijn eindigt op donderdag 27 februari as.

Op dit moment is het aantal zienswijzen nog op de vingers van 1 hand te tellen, maar uit ervaring weten we ook dat zienswijzen vaak op het allerlaatste moment binnenkomen, dus over het definitieve aantal durven we nog niets te zeggen, maar de voortekenen zijn gunstig.
We zijn wel nieuwsgierig of jullie belangstellenden aan de telefoon hebben gehad of op andere wijze inwoners hun betrokkenheid hebben getoond. Zo ja, laat ons dat dat even weten. We zijn voornemens om in de projectgroep van 2 maart de zienswijzen te bespreken, tenzij dat door de toestroom op het laatste ogenblik niet zinvol blijkt.
Jullie krijgen binnenkort de Outlookuitnodiging voor deze projectgroep op 2 maart toegezonden.

Tot slot willen we graag weten of de zes colleges en het Hoogheemraadschap nog van plan zijn om een advies over de reikwijdte en detailniveau aan GS uit te brengen (zoals in de brief d.d. 8 januari 2020 met de NRD gevraagd), en zo ja, wat daar dan ongeveer de strekking en de planning voor zal zijn.
Dan kunnen we daar alvast rekening mee houden in de communicatie naar Gasunie en Arcadis.
Tot slot zijn we deze week erg druk met het horen van jullie gemeenteraden.

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

Van: art 5 1-2e

Verzonden: woensdag 26 februari 2020 13:53

Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijs wijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @rws.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl art 5 1-2e @htm .nl; art 5 1-2e @ Ret.nl; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @hh delfland.nl; art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e o dh.nl; art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hh delfland.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl

CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl

Onderwerp: projecrgroep vergadering

Best lid van de projectgroep voor de warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag,

Ik had julllie eerder een bericht gezonden dat we op 2 maart een bijeenkomst van de projectgroep zouden hebben en dat een agenda uitnodiging nog zal volgen.
Bedoeling was om op 2 maart het op basis van jullie opmerkingen aangepaste en aangevulde concept-PIP te bespreken en in te gaan op de zienswijzen op de NRD.

Met betrekking tot het **concept-PIP** zou dan vooral de toelichting ook meer aandacht kunnen krijgen.
De afspraak was dat het concept-PIP op 17 februari aangeleverd zou worden zodat jullie ook voldoende leestijd zouden hebben voor de bespreking.
Arcadis heeft echter aangegeven dat sommige onderzoeken nog ontbreken waardoor ze het concept-PIP nog niet kunnen opleveren. Ik begrijp dat een concept-PIP waarschijnlijk pas in maart kan worden aangeleverd.
Met de Gasunie is dit besproken, want zoals jullie weten zit de planning strak in elkaar en een beetje uitstel kan ivm zomerreces zomaar leiden tot een grotere vertraging.
Daarnaast is de vraag hoe om te gaan met de mitigatie van de **stikstofuitstoot tijdens de aanlegfase** ook nog niet opgelost. Dit leidt mogelijk ook tot vertragingen.
Ik verwacht van de Gasunie binnenkort uitsluitsel over een aangepaste planning die dan ook in het provinciale proces moet passen en met jullie is afgestemd.
Wanneer hier meer duidelijkheid over komt zullen ook alle besturen (gemeenten, provincie, Hoogheemraadschap) hiervan op de hoogte moeten worden gebracht.

Ander punt van bespreking op 2 maart zouden **de zienswijzen zijn op de NRD** en hoe daar mee om te gaan. Het liep niet echt storm met de zienswijzen, maar ervaring leert dat deze vaak pas in de laatste week van de ter inzage legging binnen komen. Dus heb ik nog even gewacht op de resultaten van deze week. En inderdaad er zijn er vandaag nog bijgekomen, waarmee het totale aantal op dit moment op vijf komt. Dat gaan er dus met nog 1 dag te gaan niet nog heel veel meer worden…
Hiervoor een projectgroep bij elkaar te roepen lijkt mij zonde van onze tijd. Ik wacht deze week nog even af en dan zend ik jullie alle ingekomen zienswijzen, zodat je in ieder geval zicht hebt op wat er binnen is gekomen en wat de onderwerpen zijn. Wij gaan ze samenvatten en concept-antwoorden voorbereiden die dan met jullie worden gedeeld en besproken, via de mail en telefoon en zonodig in overleg.

Dus de geplande bijeenkomst van 2 maart komt helaas te vervallen.

Wanneer meer bekend is over de oplevering van de nodige stukken en onderzoeken, (het concept-PIP, het MER, de bomenanalyse, nader natuuronderzoek) en dergelijke zal een nieuwe datum voor de projectgroep worden geprikt. Ik verwacht dat dit eind maart zal zijn,**. Ik vraag jullie daarom de 23e maart of de 30e maart (maandagmiddagen) vooralsnog vrij te houden.** Ondertussen houden we contact via mail en telefoon en zal een groot deel van de afstemming via die weg plaats vinden.

Verder zijn **alle gemeenteraden gehoord**, hiervan worden de verslagen gemaakt en die worden aan de griffies gezonden en natuurlijk ook rechtstreeks met jullie gedeeld.
De verslagen zullen ook op bestuurlijk niveau binnen de provincie worden gedeeld.

Zijn jullie weer even op de hoogte.

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

P.S.: zoals afgesproken krijgt de gemeente Westland de stukken en mails voor de projectgroep in CC.

Van: art 5 1-2e

Verzonden: dinsdag 10 maart 2020 18:03

Aan: art 5 1-2e @D elft.nl art 5 1-2e @delft. nl art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijs wijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @rws.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @htm .nl; art 5 1-2e Ret.nl; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @hh delfland.nl; art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e @o dh.nl; art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelf land.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl art 5 1-2e rijs wijk.nl

CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl

Onderwerp: Ingekomen zienswijzen op de NRD en projectgroep op 30 maart

Bijlagen: 01 art 5 1-2e 17 -01-2020; 2020-02-27 zienswijze Gemeente Rijswijk nav Notitie Reikwijdte en Detailniveau PIP Warmtetransportleiding door het Midden LdM (A000420264).pdf; Zienswijze Midden-Delfland Vereniging - Notitie Reikwijdte leiding door het Midden (A000421760).pdf; Zienswijze mbt NRD Stichting Boombehoud Vlaardingen.pdf; art 5 1-2e Zie nswijze NRD LdM_.docx; zienswijze art 5 1-2e op NRD LdhM MER.pdf; Zienswijze gemeente Den Haag op NRD 26022020.pdf; Bomenstichting Den Haag Zienswijze NRD LdM def 27-02-2020.pdf

Beste projectgroeplid,

We hebben 6 zienswijzen binnengekregen en 2 adviezen (gemeente Den Haag en Rijswijk) op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Hierbij zend ik jullie de ingekomen zienswijzen en adviezen. Het accent van de zienswijzen ligt in vragen als nut en noodzaak en zorgen om het groen en de bomen. De vereniging Midden Delfland verzoekt om een ander tracé te onderzoeken (passage A4 zuidelijker).

De zienswijzen worden samengevat en een eerste aanzet voor beantwoording wordt opgesteld.
Hierin worden jullie natuurlijk betrokken.
Er is voor gekozen om de beantwoording per zienswijze per onderwerp te doen en dus niet per thema.
Eerder dachten we dat een thema beantwoording misschien wel handig zou zijn, echter het zijn weinig zienswijzen en de onderdelen die op elkaar lijken onderscheiden zich toch dusdanig dat een thema-beantwoording niet handig is.

Ik ben overigens met verlof tot en met aanstaande maandag 16 maart.

De projectgroep vergadering wordt 30 maart! In het Y-gebouw van de provincie (aan de Floris Grijpstraat, vanaf het provincie huis ca een kwartier verder lopen). Een agenda volgt nog, hoofdonderwerp zal de toelichitng bij het concept-pip zijn. Arcadis zal dan de concept-PIP hiervoor tijdig aangeleverd hebben, zodat er ook voldoende leestijd is.

P.S. De gemeente Westland krijgt zoals afgesproken alle stukken in CC.

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

art 5 1-2e
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Senior Beleidsmedewerker
M 06 art 5 1-2e
art 5 1-2e @pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

uw kenmerk OZH-2020-722635744 / DOS-2019-0003043
uw brief van 8 januari 2020
ons kenmerk 20.010835
inlichtingen bij art 5 1-2e
doorkiesnummer (070) art 5 1-2e

Rijswijk

Maatschappelijke Ontwikkelingen
Natuur & Samenleving

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

Provincie Zuid-Holland
t.a.v. Team LdM
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Provincie Zuid - Holland
27 FEB. 2020
Datum Ontvangst

betreft Zienswijze met betrekking tot de Notitie Reikwijdte en Detailniveau

datum 24 februari 2020
bijlage(n)

Middels deze zienswijze maakt de gemeente Rijswijk gebruik van de mogelijkheid, door u geboden in uw brief van 8 januari 2020 met kenmerk DOS-2019-0003043, om een zienswijze te geven met betrekking tot de voorbereidingen voor het provinciaal Inpassingsplan Warmtetransportleiding LdM en tervisielegging Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Het college van B&W van Rijswijk heeft in januari 2019 in principe ingestemd met het aanwijzen van de Beatrixlaan als voorkeurstracé voor de Leiding door het Midden en aangegeven mee te willen werken aan de realisering van de warmteleiding. Zwaarwegend argument in het besluit was de ligging ten behoeve van de mogelijke toekomstige warmtelevering in Rijswijk. In de afgelopen anderhalf jaar heeft veelvuldig ambtelijk overleg plaatsgevonden over de uitwerking van het tracé Prinses Beatrixlaan. De gemeenteraad van Rijswijk is in juni 2019 geïnformeerd over de voortgang van de planontwikkeling en het voornemen van het provinciale inpassingplan.
De gemeente Rijswijk staat positief tegenover de aanleg van de warmteleiding en de kansen die de warmteleiding meebrengt voor de toekomstige warmtevoorziening in Rijswijk.

Graag maken wij van de gelegenheid gebruik om de ambtelijk overeengekomen aandachtspunten voor de inpassing van het tracé over de Prinses Beatrixlaan in Rijswijk onder de aandacht te brengen:

1. Vanwege overige grootschalige werkzaamheden zoals de aanpassingen aan de A4. In de Bogaard en de Prinses Beatrixlaan is het essentieel dat er goede afstemming van de (fasering van de) uitvoering plaatsvindt en dat de impact van de werkzaamheden warmtetransportleiding zo beperkt mogelijk blijft. We verwachten uiterste inspanning om afsluiting van de Prinses Beatrixlaan, maar ook afsluiting van belangrijke aansluitingen hierop, tot een minimum te beperken. Wanneer afsluiting noodzakelijk is dan zullen er door de Gasunie goede alternatieven moeten worden aangeboden voor zowel auto-, fietsverkeer als openbaar vervoer.

2. De bereikbaarheid van winkelcentrum In de Bogaard is van essentieel belang, mede in het licht van de grootschalige gebiedstransformatie die daar op stapel staat. Dit vereist zorgvuldige afstemming van werkzaamheden met overige werkzaamheden binnen het gebied, inzake planning en mate van overlast. We verwachten van de Gasunie hierin een uiterste inspanning en flexibele opstelling. Dit geldt tevens voor de bereikbaarheid van de wijken Sion, Parkrijk en Steenvoorde, allen gelegen langs de Prinses Beatrixlaan. Ook deze wijken dienen bereikbaar te zijn voor alle vormen van mobiliteit tijdens de aanleg van de leiding.

3. Voor de gemeente Rijswijk is de doorstroming van autoverkeer op de Prinses Beatrixlaan zeer belangrijk. Er zijn in de afgelopen jaren verschillende ontwerpen gemaakt voor de herinrichting van de Prinses Beatrixlaan. Het doel is om de verkeersdoorstroming nu en in de toekomst mogelijk te maken. Afgelopen jaar is duidelijk geworden dat de tunnel (op de korte termijn) voor

de gemeente Rijswijk, Metropoolregio Rotterdam Den Haag en Ministerie Infrastructuur en Milieu financieel niet haalbaar is. De gemeente Rijswijk werkt nu aan de uitwerking van het bovengronds verstedelijkingsontwerp. Wij verwachten van de Gasunie om in de uitwerking van WarmteLINQ rekening te houden met de tunnelreservering en afstemming over het nader uit te werken bovengrondse ontwerp.

4. Er zullen voor de aanleg van het tracé ook in Rijswijk bomen gekapt moeten worden waarbij flora- en faunawaarden en landschappelijke kwaliteiten zullen worden aangetast. Uitgangspunt is altijd dat de nieuwe situatie minstens van een gelijkwaardige kwaliteit zal moeten zijn ten opzichte van de huidige. Als dat niet kan, dan zal elders compensatie geleverd moeten worden. Dit geldt voor bomen, groen, natuurwaarden en landschappelijke/ stedenbouwkundige kwaliteiten; een totaal inpassingsplan dus. Ook zal gekeken moeten worden naar waar een betere situatie kan ontstaan met koppelkansen. Hierbij gaat het dus niet alleen om bomen, maar om groen en natuur in bredere zin. Specifiek voor het (relatief jonge) groen langs RijswijkBuiten wordt een uiterste inspanning gevraagd om het groen te behouden door het tijdelijk te verplaatsen. Een participatie-/communicatietraject met de samenleving maakt wezenlijk onderdeel uit van het proces. De gemeente zal meedenken over het door de initiatiefnemer op te stellen plan. Hierbij vormt het ruimtelijk beleid, waaronder het Groenbeleidsplan en de Toekomstvisie Landgoederenzone van de gemeente Rijswijk, een kader.

5. Aan de Prinses Beatrixlaan aan de zuidzijde van de A4 ter hoogte van RijswijkBuiten is op verzoek van Eneco (voorganger van de Gasunie) de tijdelijke in- en uitvoegstrook ter hoogte van de nieuwe school, blijven liggen om ten tijde van de uitvoering van de aanleg van de leidingen dienst te doen als werkstrook. Het verwijderen van deze stroken en als groenstrook weer inrichten, zal in de planuitwerking meegenomen moeten worden. Ter plaatse van RijswijkBuiten is tevens een wens voor het aanbrengen van een voet-fietsbrug over de Beatrixlaan waarvan de locatie vast ligt. Wij verlangen van u om in de uitwerking van WarmteLINQ rekening te houden met deze wens.

Voor veel van de genoemde aandachtspunten heeft de provincie zelf geen verantwoordelijkheden, maar we verwachten van u dat u de aandachtspunten onder de aandacht van de Gasunie brengt en toeziet op naleving hiervan.

In afwachting van de door u aangekondigde vervolgstappen,

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders,

art 5 1-2e
art 5 1-2e
de waarnemend secretaris

P.M. Schuit

art 5 1-2e
de burgemeester

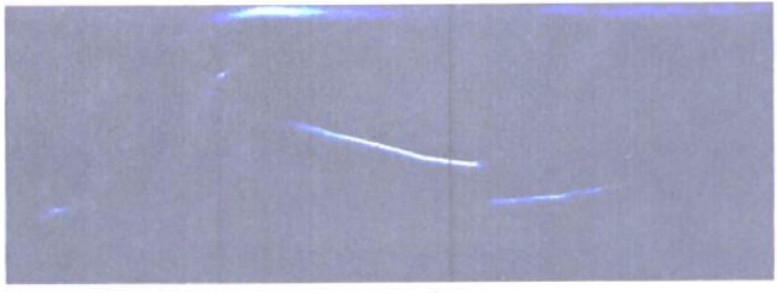
art 5 1-2e
art 5 1-2e

drs. M.J. Bezuijen

Rijswijk

Stadhuis, Bogaardplein 15, Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

Provincie Zuid - Holland
27 FEB. 2020
Datum Ontvangst

Ontvangst Scanstraat
27 FEB. 2020

R05CC #X830X0X#00#0000#

Provincie Zuid - Holland
26 FEB. 2020
Datum Ontvangst

Midden-Delfland *Vereniging*

Burg. Musquetiersingel 40
2636 GG Schipluiden

06 art 5 1-2e
info@middendelflandvereniging.nl
www.middendelflandvereniging.nl

KvK nr 40397143
BTW nr NL812125460B01

Voor contributie of giften:
NL84 INGB 0003928463 of
NL77 RABO 0143775367

Aan de Provincie Zuid-Holland,
t.a.v. team LdM,
Postbus 90602,
2509 LP Den Haag

Onderwerp: **Zienswijze over Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) van de 'Leiding door het Midden (LdM)' kenmerk DOS-2019-0003043**

Schipluiden, 24 februari 2020

Geacht bestuur,

De Midden-Delfland Vereniging komt op voor het open, groen en recreatief aantrekkelijk houden van het Midden-Delfland gebied voor de inwoners van de metropoolregio Rotterdam-Den Haag. Daarbij behoort het beschermen van het open cultuurhistorisch veenweidegebied met veehouderijen (koeien in de wei), aantrekkelijke natuur en bescherming van de weidevogelstand.

Dit belang, dat verder strekt dan alleen de gemeente Midden-Delfland, wordt breed onderschreven door alle gemeenten in en om het Midden-Delfland gebied.
Voor uw provincie Zuid-Holland is dit reden geweest om eind 2017 het Midden-Delfland gebied, op grond van de Wet Natuurbescherming, aan te wijzen als eerste Bijzonder Provinciaal Landschap in Nederland.

Vanuit dat belang heeft de Midden-Delfland Vereniging de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) van de Warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag (Leiding door het Midden, LdM) beoordeeld, omdat deze leiding in de plannen voor een groot deel door het open Midden-Delfland gebied komt te lopen.

Als Midden-Delfland Vereniging onderschrijven wij het uitgangspunt om vanuit de duurzaamheidsgedachte restwarmte uit de Rotterdamse haven en hernieuwbare warmte in de stedelijke omgeving meer te gaan benutten.
Maar vanuit diezelfde duurzaamheidsgedachte moeten daarbij ook de belangen van het Midden-Delfland gebied worden betrokken.

Daarbij valt het ons op dat twee voor de hand liggende alternatieven voor de aanleg van de LdM in de NRD ontbreken; alternatieven die de natuur in het Midden-Delfland gebied meer ontzien dan de alternatieven, die wel worden beschouwd.

Deze alternatieven zijn:

- Een tracéalternatief, waarbij de oversteek van de LdM over de rijksweg A4 wordt gemaakt over de landtunnel van de A4 tussen Vlaardingen en Schiedam;
- Een uitvoeringsalternatief, waarbij niet wordt gewerkt in het broedseizoen van de weidevogels.

Belangrijk voordeel van het eerstgenoemde alternatief is dat de passage van de rijksweg A4 over het eco-aquaduct wordt voorkomen. Het eco-aquaduct is als enige oost-west passage van groot belang voor land- en waterdieren om de 7 km rijksweg tussen Vlaardingen/Schiedam te kunnen passeren. Niemand lijkt op dit moment met enige zekerheid te kunnen zeggen wat het gevolg is van een buisleiding met stoom van 130° C op het gebruik van het eco-aquaduct door de dieren die op deze passage zijn aangewezen. Hinder en verstoring voor deze dieren door o.a. warmte, geluid en trillingen afkomstig van de aanleg en het gebruik van de LdM kan hierbij van invloed zijn.

Voordeel van het tweede genoemde alternatief is dat het vernietigen en verstoren van weidevogels en hun nesten, hetgeen bij doorwerken in het broedseizoen onvermijdelijk zal optreden, wordt voorkomen.

Zonder deze alternatieven in de uitwerking van de plannen mee te nemen, kan naar onze mening niet in redelijkheid een Minst Belemmerend Alternatief worden gekozen.

Wij verzoeken u dan ook de twee genoemde alternatieven in het verdere proces te betrekken.

De Midden-Delfland Vereniging ziet met belangstelling uw reactie op deze zienswijze tegemoet. Indien nodig is de vereniging natuurlijk bereid haar zienswijze nader toe te lichten.

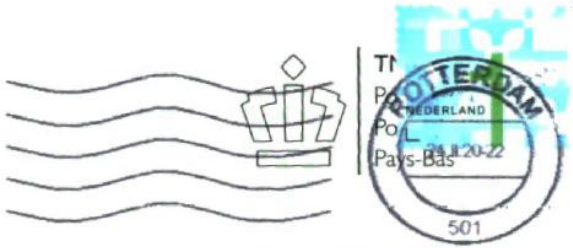
Hoogachtend,

art 5 1-2e

art 5 1-2e

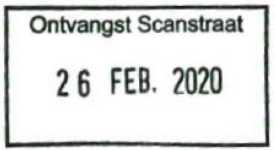
art 5 1-2e Midden-Delfland Vereniging

Midden-Delfland Vereniging
Burgemeester Musquetiersingel 40
2636 GG Schipluiden

Provincie Zuid- Holland
t.a.v. team LdM,
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

RDSCC #X830X0X#00#0000#

Provincie Zuid-Holland

t.a.v. Team LdM

Betreft: Zienswijze op voornemen aanleg warmtetransportleiding

Uw kenmerk DOS-2019-0003043

Vlaardingen, 24 februari 2020

Geacht college,

Op 18 december 2019 heeft uw college aangekondigd het voornemen omvattende de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding met bijbehorende bouwwerken in diverse gemeenten waaronder de gemeente Vlaardingen met uw kenmerk DOS-2019-0003043 en de daarvoor opgestelde Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

Hierbij maken wij gebruik van het recht tot het indienen van een zienswijze.

Stichting Boombehoud Vlaardingen heeft ten doel het beschermen van het milieu en het natuurschoon in het algemeen en in het bijzonder voor bomen en andere groenvoorzieningen in de gemeente Vlaardingen en is daarom als belanghebbende aan te merken.

Bij een grootschalig project als het onderhavige gaan onze zorgen uit naar het effect op de bomen en de groenvoorziening in Vlaardingen, het beschermen van de diverse ecologische zônes en hun verbindingen, de effecten op de luchtkwaliteit als gevolg van het verdwijnen van bomen en op de broedplaatsen van vogels.

Op blz 29 van de Notitie Rekwijdte en Detailniveau (NRD) worden de gekozen criteria voor de MER genoemd.
In de aanlegfase staat onder Natuur wel de invloed op beschermde soorten, maar bij de gebruiksfase staat die invloed niet genoemd, terwijl deze criteria daar ook een rol spelen.

De invloed van het permanent verwijderen van een (deel van een) bospark in Holy-Zuid en de laanbomen langs het tracé (nog vergroot door het feit dat mogelijk niet alle verwijderde bomen vervangen kunnen worden door groot wordende vervangende bomen), wordt naar onze mening niet genoemd bij de gekozen criteria.
Op basis van deze argumenten hebben wij bezwaar tegen de opgestelde Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Naar aanleiding van het voorgaande verzoeken wij u met inachtneming van onze zienswijze de opgestelde Notitie Reikwijdte en Detailniveau gewijzigd vast te stellen, namelijk door:

Bij tabel 4-2 (Gebruiksfase) in te voegen extra Thema: Natuur

Daarnaast onder Aspect: Beschermde Soorten
daarnaast onder Criterium: Soorten Wet Natuurbescherming

Bij het bestaande thema Woon-en leefomgeving, onder Aspect:
Invloed op milieu en luchtkwaliteit
Daarnaast onder Criterium: Het verdwijnen van bomen

Wij gaan ervan uit dat u ons van de verdere procedure op de hoogte houdt.

Hoogachtend,

Nelleke van der Luit
art 5 1-2e

Voorzitter Stichting Boombehoud Vlaardingen
art 5 1-2e
Tel 010 art 5 1-2e
art 5 1-2e @kpnmail.nl

Zienswijze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) Leiding door het Midden (LdM).
van art 5 1-2e kenmerk DOS-2019-0003043

De LdM, de beoogde warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag, is een 23 kilometer lange aftak van de Eneco Leiding over Noord (LoN) en dient voor het transport van restwarmte uit de Rotterdamse Haven, waardoor Eneco vanaf 2023 de bestaande warmtelevering in Den Haag kan 'verduurzamen'. Eneco heeft vanaf 2014 gewerkt aan de LdM maar kreeg het project niet rond. Op verzoek van minister Wiebes heeft de Gasunie de aandelen van de LdM CV en het project van Eneco overgenomen. Gasunie wordt aangewezen als onafhankelijke netbeheerder van de LdM. Een nieuwe beheers situatie die voor alle transportleidingen van de warmterotonde Zuid-Holland moet gaan gelden.
In de provinciale Omgevingsvisie zijn voor de realisatie van (nieuwe) energie-infrastructuur en energietransitie zijn vijf relevante beleidsbeslissingen geformuleerd.
Specifiek voor de LdM is de beleidsbeslissing **Bovenregionaal Warmtenetwerk** het meest relevant, met de volgende inhoud: *"De Provincie zet zich in voor de realisatie van een bovenregionaal warmteinfrastructuur, als essentieel onderdeel van een goed functionerende warmtemarkt waarin de vraag naar warmte kan worden vervuld door een betaalbare, betrouwbare en duurzame warmtevoorziening".* Deze beleidsbeslissing is aangeduid als Provinciaal belang. Provinciale staten zijn daardoor bevoegd voor de LdM een provinciaal inpassingsplan (PIP) en de provinciale coordinatieregeling (PCR) uit de Wro toe te passen.

1. **De Trias Energetica van de LdM: lozen van restwarmte wordt niet aangepakt.**

Het Rotterdamse Haven en Industrie Complex (HIC) is een belangrijke en indrukwekkend economisch complex. Het gebied is daarnaast goed voor twintig procent van de nationale CO2- uitstoot. Naast onze grootste 'smeerpoets' is de haven ook nog onze grootste knoeipot. Nergens wordt door de industrie, zonder enige beperking of belasting, zoveel restwarmte geloosd of de lucht in geblazen als hier. Op papier meer dan genoeg om enorme aantallen woningen mee te verwarmen, tot Amsterdam aan toe:
"*50.000 woningen in Rotterdam en uiteindelijk 500.000 tot 1 miljoen woningen in de Zuidvleugel van de Randstad. Een verbinding met het Amsterdamse net behoort uiteindelijk tot de mogelijkheden"* (VNG, Menukaart restwarmte Rotterdam, 2004). Het benutten van havenwarmte is prima. Maar de energieverspilling, het lozen van restwarmte, zou als eerste moeten worden aangepakt. Toch blijven beperkende maatregelen altijd uit met als belangrijkste argument dat deze maatregelen het vestigingsklimaat en de concurrentiepositie van het HIC zouden aantasten. Ook de Regionale Energievisie van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag die nu ontwikkeld wordt laat het lozen van restwarmte uit de haven gewoon doorgaan. Het recente rapport "Naar een duurzame economie" van de Raad voor de Leefomgeving laat weer eens zien dat dit achterhaalde opvattingen zijn. "Argument internationale concurrentiepositie houdt verduurzaming tegen" aldus de Raad.
De LdM/warmterotonde mist maatregelen om warmtelozingen door bedrijven in de haven te beperken. Het is daarmee een "end of pipe" oplossing. De oorzaak, het verspillen van energie, wordt niet aangepakt.
De Trias Energetica is een bekende en veel gebruikte leidraad voor verstandig energiebeleid. Met als eerste stap: *Het beperken van het energieverbruik, door verspilling tegen te gaan.*
In de stukken achter de warmterotonde en de LdM wordt nergens aangegeven waarom in de Rotterdamse haven zelfs geen begin gemaakt kan worden met het beperken van energieverspilling in de vorm van warmtelozingen.

Waarom gelden er voor het bedrijfsleven in de Rotterdamse haven andere regels dan elders? Het benutten van restwarmte uit de haven zou de warmtevoorziening 'verduurzamen'. Dat is dubieus. Volgens een algemeen gedragen opvatting is alleen warmte uit duurzame bronnen te beschouwen als duurzame warmte. In de Rotterdamse haven is gaat het om het benutten van restwarmte uit fossiele installaties (olieraffinaderijen e.d.) dat kan zinvol zijn maar niet duurzaam en in strijd met de tweede stap van de Tras Energetica: *Maak maximaal gebruik van energie uit duurzame bronnen.* Met als derde stap: *Maak voor de resterende energievraag zo efficient mogelijk gebruik van fossiele brandstoffen.*
De LdM en de warmterotonde hanteren in feite een omgekeerde Trias Energetica:
Stap 1: *Leg het lozen van restwarmte van de haven geen enkele beperking of belasting op.*
Stap 2: *Het benutten van fossiele havenwarmte wordt beschouwd als "duurzame" warmte.*
Stap 3: *Stel voor het transport van deze restwarmte forse subsidies beschikbaar ongeacht de te overbruggen afstand.* (zie paragraaf 2)
Deze Trias Energetica van havenwarmte staat haaks op de ware Trias Energetica.
Het bedrijfsleven in de Rotterdamse haven mag ongestoord en onbelast restwarmte blijven lozen en energie verspillen. Aan de burgers van Zuid-Holland de taak om deze 'duurzame' warmtelozingen op te lossen. Aan de belastingbetaler om het transport van deze warmte ruim te subsidieren. Zonder maatregelen om de lozing van restwarmte in de Rotterdamse haven te beperken is de LdM en de warmterotonde Zuid-Holland politiek ongeloofwaardig. En zal er geen draagvlak ontstaan voor een eerlijke en betaalbare energietransitie.

2. Met warm water moet je niet slepen.

Collectieve warmtesystemen zijn te typeren als lokale systemen. Volgens de brief van minister Wiebes (20/12/19) aan de Tweede Kamer is het lokale karakter het gevolg van de *"relatief grote temperatuurverliezen die optreden bij het transport van warmte"*[1]. Zeven pagina's verder wordt een andere reden genoemd *"doordat er slechts een beperkt aantal warmtebronnen in de nabijheid beschikbaar is"* (pagina 9).
De hoofdreden waarom warmte vooral een lokaal systeem is verzwijgt Wiebes. Met warmte moet je niet gaan slepen. Warm water is geschikt om gebouwen te verwarmen en er kan mee gedoucht worden. Meer niet. Het transport van warmte is echter erg duur omdat er twee dikke ondergrondse leidingen (aanvoer en retour) voor nodig zijn. Vraag en aanbod van warmte moeten daarom niet te ver van elkaar liggen.
De Rotterdamse haven zou de grote uitzondering zijn omdat dit *"een gebied is waar dermate grootschalige en relatief goedkope warmtebronnen voorhanden zijn dat deze de lokale behoefte overschrijden".* Een merkwaardige redenering. Omdat er veel warmte beschikbaar is zouden gezonde economische principes over warmte niet meer gelden?
Opvallend is het gegoochel met de begrippen, 'lokaal', 'regionaal' en 'bovenregionaal'. De kaart LdM en Warmterotonde Zuid-Holland laat zien dat er rond Rotterdam al een regionaal warmtenetwerk gerealiseerd is. De omschrijving van deze regionale "warmtering" in het Plan van Aanpak PIP (p.9) is onvolledig en onvoldoende. Zo wordt de Eneco warmteleiding van Rotterdam Noord naar de Kop van Zuid van 1996 niet genoemd. Net als de recente warmteleiding van het Havenbedrijf Rotterdam van 2,5 kilometer van de Shell raffinaderij Pernis naar de transportleiding van het WbR. En de warmteleiding van het WbR waarmee het industriecluster Vondelingenweg is aangesloten. Verder ontbreekt cruciale informatie over het eigendom van de verschillende (transport)leidingen en wanneer ze zijn aangelegd.

1 Dit citaat staat op 'Pagina 2 van 17', dat klopt. Vanaf pagina 3 staan alle pagina's verkeerd omschreven als "Pagina 2 van 17". Waarschijnlijk haastwerk. Brief moest blijkbaar nog voor de Kerst de deur uit.

Maar wat vooral ontbreekt zijn gegevens over de diameter van de verschillende (transport)leidingen. Dat maakt het onmogelijk om de bestaande capaciteit (thermisch aansluitvermogen) van de regionale warmtering vast te stellen. Een beoordeling van het volume aan havenwarmte dat op de bestaande regionale ring benut kan worden is daardoor onmogelijk. Nut en noodzaak van het Provinciale belang van een “bovenregionaal warmtenetwerk” is niet aangetoond! Eerdere brieven van EZ en de Provincie gebruiken de term “regionaal warmtenetwerk”. Een verklaring voor deze plotse ‘opschaling’ ontbreekt.

De stedelijke omgeving in en rond het al gerealiseerde regionale warmtenetwerk kan prima verwarmd worden met restwarmte uit de haven. Voor het benutten van havenwarmte is dit regionale warmtenetwerk het beste en meest voor de hand liggende afzetgebied. Dit dichtst bijgelegen regionale netwerk wordt echter nog onvoldoende benut. De LdM zou het mogelijk maken dat er in Schiedam en Vlaardingen warmtedistributienetten komen. Dat is een scheve voorstelling van zaken. In beide steden loopt al sinds 2014 de transportleiding Leiding over Noord (LoN) van Eneco. Warmtedistributienetten in Schiedam en Vlaardingen waren vanaf dat moment al mogelijk maar zijn achterwege gebleven. De prioriteit bij Eneco was om de LoN door te trekken met de LdM om daarmee het Haagse warmtedistributienet van Eneco van havenwarmte te voorzien. Eneco kreeg de LdM echter niet rond en heeft het project recent overgedaan aan de Gasunie. Na de overdracht van de ‘baksteen’ LdM heeft Eneco weer armslag om in deze steden warmtedistributienetten aan te leggen en havenwarmte te gaan benutten. Maar gaat dat ook gebeuren? Een grote gemeente als Nissewaard (voorheen Spijkenisse) op korte afstand van de Exxon raffinaderij leent zich eveneens prima voor havenwarmte. In juni 2017 heeft het WbR met Exxon een intentieovereenkomst gesloten voor het leveren van warmte. Ook deze levering is tot nu toe achterwege gebleven. Maar het meest opmerkelijk is de situatie op Rotterdam-Zuid. In 2005 gunde de gemeente Rotterdam de warmteconcessie voor Zuid aan Nuon en niet aan Eneco. Het ongesplitste Eneco was daar niet gelukkig mee en gaf zijn netbeheerder E(neco)-netbeheer (later Stedin) opdracht in Rotterdam-Zuid een groot project te starten om “*in drie tot vijf jaar alle gasaansluitingen preventief te renoveren”.* Het gevolg is dat een gebied als Rotterdam-Zuid, met tienduizenden woningen op korte afstand van de haven, nog steeds met gas wordt verwarmd! Terwijl daar al vanaf 2012 de warmtetransportleiding, de Nieuwe Warmte Weg, van het WbR ligt. Het verhaal achter deze onbelichte en ‘vergeten’ warmteoorlog op Zuid (en de rol van Eneco) heb ik gestuurd naar de enquete commissie van Rotterdam die het fiasco van het WbR onderzoekt. Dit stuk heb ik in mijn zienswijze bijgevoegd (Bijlage De vergeten ‘warmteoorlog’ op Rotterdam Zuid). Na het frustreren van havenwarmte voor Rotterdam-Zuid wil Eneco met de LdM vooral havenwarmte gaan afzetten in het dertig kilometer verder weg gelegen Den Haag Zuid-West. De omgekeerde wereld! Havenwarmte zou vooral benut moeten worden in de regionale warmtering dicht bij. De Rekenkamer van Rotterdam komt in haar recente rapport ‘Warmte zonder Leiding’ over de problemen bij het WbR ook tot deze aanbeveling. Het WbR zou zich moeten richten op uitbreiding van het warmtenet in Rotterdam. Hiermee worden meer emissies van CO2 en stikstofoxiden vermeden dan bij uitbreiding van het warmtenet naar Leiden.
Dit WbR ‘local’ scenario leidt ook nog eens tot een betere luchtkwaliteit in de stad.

3. **De steeds treuriger businesscase van warmtetransportnetten**

In 1999 had Eneco ambitieuze en haalbare plannen voor een grootschalige benutting van restwarmte uit de Rotterdamse haven. De plannen omvatten de aanleg van een warmte

transportleiding van de Botlek naar Zuidplein waarmee in Rotterdam de aansluitwaarde warmte met 40% zou toenemen tot 1400 MW th in 2006. In de VINEX wijken tussen Rotterdam en Den Haag was aansluiting voorzien voor 30.000 nieuwe woningen.
Een aantrekkelijk afzetgebied. Nieuwe woningen moesten toen nog voldoen aan een warmtevraag (EPC) van 1000 m3 gas. Voor ontwikkelaars was de aanleg van warmtenetten in de lege 'weilandlocaties' relatief eenvoudig en goedkoop. En aantrekkelijk omdat warmtelevering bij de berekening van de EPC extra telt, waardoor Vinex woningen minder isolatie vereisen en goedkoper uitvallen. In 2001 kan de leiding over Zuid gerealiseerd zijn. Maar het plan strandt door diepe verdeeldheid in de top van Eneco. Medio 2000 gaat het nieuwe Eneco *energie* van start met een nieuwe visie. Energie verandert van een publieke nutsvoorziening in een marktvoorziening van private bedrijven in een grote Europese markt. Eneco is voor die ontwikkeling te klein en bereidt zich voor op verkoop aan een grote Europese speler. Lange termijn investeringen zoals warmtenetten, transportleidingen, en CO2 levering aan tuinders in het Westland worden geschrapt.(zie Bijlage de Verbo

Vandaag, twee decennia later, kan moeilijk anders geconstateerd worden dat hiermee een historische kans gemist is voor het benutten van havenwarmte buiten de regio Rotterdam. De businesscase voor warmtetransportnetten is na twintig jaar een treurige zaak geworden. De vraag naar warmte is sterk gedaald en blijft dalen door betere isolatie en door klimaatverandering. De aanleg van ondergrondse warmteleidingen wordt daarentegen steeds duurder en de afschrijvingstermijnen steeds langer. Het is economisch niet meer verantwoord. Met een leidingenstrook van 10-11 meter is de LdM ook nog eens een forse aanslag op het landschap met grootschalige bomenkap.
Het WbR wilde met de 43 kilometer lange Leiding over Oost (LoO) Leiden e.o. van havenwarmte voorzien. Om de afzet van warmte in Leiden te vergroten was het stationsgebied uitgekozen om aangesloten te worden op de LoO. Bij ondergrondse inspectie bleek in het gebied geen ruimte meer te zijn voor twee warmteleidingen!
Aandeelhouders van het WbR, Rotterdam en de Provincie, konden het niet eens worden over de kosten geraamd op € 140 miljoen. Inmiddels is duidelijk dat de LoO is uitgedraaid op een financieel en bestuurlijk fiasco. Voor Leiden is recent een nieuw warmtecontract gesloten tussen de Leidse Uniper centrale en Nuon waarmee de stad de komende zes jaar verwarmd wordt. De Rotterdamse raad houdt een enquete naar de problemen van het WbR en de risico's van de LoO en rapporteert daarover in september.
Nadere besluitvorming over de LdM dient pas na dit rapport plaats te vinden.

Zijn nieuwe warmte(transport)leidingen nog wel een oplossing voor komende problemen?
Klimaatverandering valt niet meer te ontkennen. 2019 was in Europa het warmste jaar ooit en wereldwijd het op een na warmste jaar. Naast alle problemen betekent dat ook een andere energievraag. De vraag naar verwarming neemt verder af, de behoefte aan koeling zal steeds meer toenemen. De groeiende stedelijke vraag naar koeling zal van voorzieningen als WKO (Warmte Koude Opslag) en warmtepompen moeten komen. Voor koeling bieden warmteleidingen namelijk geen oplossing.

Warmtetransportnetten zijn, door minder warmteafname per aansluiting gecombineerd met duurdere aanleg in een steeds drukkere ondergrond, gedegradeerd tot een negatieve business case, die ieder jaar verder verslechtert. En niets bijdraagt aan de groeiende behoefte aan koeling.

4. De LdM behoeft toetsing door de ACM (Autoriteit Consument en Markt)

De LdM is warmtelevering over grote afstand met als doel dat Eneco vanaf 2023 havenwarmte in Den Haag gaat leveren. Eneco is hierdoor niet meer afhankelijk van restwarmte van de Haagse Uniper centrale waardoor haar machtpositie voor warmtelevering versterkt wordt. De voorganger van de ACM, de Nederlandse Mededingings Autoriteit (NMA) heeft zich bij de overname door Eneco van REMU in 2003 uitgesproken over een mogelijke machtpositie bij warmtelevering. In haar besluit (punt 36) meldt de NMA het volgende: ***"De levering van warmte kan slechts over een zeer beperkte afstand plaatsvinden".*** Op grond hiervan concludeert de NMA dat er voor warmte geen economische machtspositie kan ontstaan of worden versterkt. De situatie bij de LdM is fundamenteel anders en vraagt om een nieuwe toetsing door de ACM. Het gaat daarbij niet alleen om warmtelevering over grote afstand of de positie van Eneco. Op verzoek van Economische Zaken heeft de Gasunie de aandelen van de LdM CV overgenomen van Eneco en wordt de onafhankelijke netbeheerder van de LdM. Voor de aanleg van de de LdM heeft de Gasunie van Economische Zaken een subsidie van € 90 miljoen mee gekregen. De LdM is een 'onafhankelijke' schakel tussen de Eneco transportleiding LoN en het Haagse warmtedistributienet van Eneco. Onduidelijk is of ook voor de LoN ingezet wordt op een onafhankelijke netbeheerder. Tussen de Gasunie en Eneco zijn bij de overname van de LdM CV voorwaarden en afspraken gemaakt. Die zijn niet openbaar gemaakt omdat het in deze om vertrouwelijke en bedrijfsgevoelige informatie gaat. De ACM is gewend om met dit soort vertrouwelijke en gevoelige informatie om te gaan. De LdM wordt gepresenteerd als een essentieel onderdeel voor een goed functionerende warmtemarkt. Bij de LdM zijn zoveel nieuwe elementen in het spel dat een onafhankelijk oordeel nodig is om te bezien of en onder welke voorwaarden er inderdaad sprake is van een goed functionerende warmtemarkt. Voor de LdM is toetsing door de ACM noodzakelijk.

5.Waarom geen onderzoek naar het alternatief van "varende warmte" ?

Het benutten van havenwarmte kan het beste beperkt blijven tot het stedelijk gebied in en rond de al gerealiseerd warmtering Rotterdam/Rijnmond. Het onbeperkt en onbelast lozen van rest warmte in de Rotterdamse haven moet ook gestopt worden.
Mochten deze verstandige maatregelen er komen dan betekent dat nog niet het einde van warmtelozingen in de haven. Nieuwe ondergrondse warmtetransportleidingen zijn daarvoor geen oplossing meer. Transport van warmte kan ook zonder leidingen. Het kan als 'varende warmte' ook per schip. En over water zijn steden als Leiden, Dordrecht, en Delft die (tijdelijk) behoefte zouden kunnen hebben aan havenwarmte heel goed bereikbaar. Het laatste innovatie rapport van de Provincie over energie constateert "tot eigen verbazing" dat naar "de opslag van thermische energie" al veel onderzoek gedaan wordt.
Laat dat en "varende warmte" verder onderzoeken door de TU Delft, TNO of andere bureaus Maak geld vrij om naar deze innovatieve en flexibele oplossing een haalbaarheidsstudie te laten doen. Dat is beter besteed publiek geld dan doorgaan op de heilloze weg van de LdM en de warmterotonde.

Den Haag, 26 februari 2020

art 5 1-2e
art 5 1-2e kpnmail.nl

Bijlage: De vergeten 'warmteoorlog' op Rotterdam Zuid

Notitie voor de enquetecommissie onderzoek Warmtebedrijf Rotterdam

De vergeten 'warmteoorlog' op Rotterdam Zuid.

Inleiding

Eind 1995 presenteert minister Hans Wijers (EZ) de 3e Energienota. Met deze nota kiest het 1e Paarse kabinet Kok (PvdA, VVD, D66) ook bij energie voor marktwerking en liberalisering. Eneco, het fusiebedrijf van de (voormalige) Gemeentelijke Energie Bedrijven van Rotterdam, Den Haag en Dordrecht, is begin 1995 van start gegaan.
Het nieuwe energiebeleid zorgt voor andere verhoudingen in de energiesector.
Het nutsmodel van de samenwerkende energiebedrijven wordt verlaten. Dat zorgt in de warmtesector voor onzekerheid. Geplande nieuwe stadsverwarmingseenheden van productiebedrijf EZH (Elektriciteitsbedrijf Zuid-Holland) in Rotterdam (Galileistraat) in Den Haag (Constant Rebecqueplein) worden geschrapt. Eneco exploiteert in beide steden de stadsverwarming waarvoor het warmte inkoopt bij EZH. Eneco wil een andere relatie met EZH. Het bedrijf doet samen met Shell een bod om EZH over te nemen. De aandeelhouders van EZH, de provincie en zes gemeenten in Zuid-Holland (Rotterdam, Den Haag, Dordrecht, Leiden, Delft en Gouda) wijzen het bod als te laag af. Een jaar later wordt EZH voor veel meer geld verkocht aan het Duitse energieconcern, Preussen Elektra, het latere E.On.

1. **Eneco zet in op havenwarmte**

Na de mislukte overname van EZH zet Eneco in op restwarmte uit de Rotterdamse Haven. Met Shell wordt onderzocht wat het kost om restwarmte vanaf Shell Pernis te vervoeren naar Rotterdam Zuidplein.
Het GEB Rotterdam had al voor de komst van Eneco besloten om vanuit Rotterdam Noord warmteleidingen door te trekken, onder de Maas door, naar Zuid. De nieuwe verbinding sluit de Kop van Zuid aan op de stadsverwarming van Noord. De uitvoering door Eneco in 1995 bleek complexer dan voorzien. Bij de eerste pogingen weigerde de zinker … te zinken. De scheepvaart over de Maas moest twee dagen worden stilgelegd.
Het nieuwe warmtetransportnet van 8 kilometer op Zuid wordt berekend op € 60 miljoen en de uitkoppeling op het Shell terrein op € 70 miljoen [2].
Shell en Eneco werken ook samen bij de nieuwe InterGen centrale in de Botlek.
Eneco presenteert een ambitieus plan om "Botlekwarmte" te vervoeren naar Zuidplein (Eneco nieuws februari 1999). Het bedrijf voorziet een grote behoefte aan warmtelevering. Voor Rotterdam wordt een toename van de aansluitwaarde verwacht van 1000 naar 1400 MW thermisch in 2006. Het Botlek project mikt verder op aansluiting van zeker 30.000 nieuwe woningen in de op stapel staande VINEX wijken tussen Rotterdam en Den Haag. Deze wijken vragen een grote afzet van (haven)warmte. Nieuwe woningen moeten voldoen aan EPC (Energie Prestatie Coefficient) 1,0, met een warmtevraag van 1000 m3 gas. Voor woningcorporaties en projectontwikkelaars is warmte in de 'weilandlocaties' van de VINEX wijken aantrekkelijk. De aanleg van warmtenetten is in deze 'lege' gebieden goedkoper en eenvoudiger dan in bebouwd stedelijk gebied. Warmtelevering telt bij de berekening van de EPC extra, waardoor Vinex woningen minder isolatie behoeven en goedkoper uitvallen.

Het project 'Botlek warmte' is goed voor een forse CO2 besparing van 180.000 ton.

---

2 Van restwarmte naar nuttige warmte in Rijnmond, CE Delft, 2002.

De beschikbare hoeveelheid Botlekwarmte is 10 x groter dan de warmteleiding over Zuid gaat gebruiken. Daarom werkt Eneco aan een tweede warmtetransportleiding richting Den Haag. Deze leiding moet de warmtenetten van Rotterdam en Den Haag aan elkaar koppelen en Den Haag van havenwarmte voorzien. Door op het duurste traject van deze leiding, de oversteek onder de Nieuwe Waterweg, mee te liften met de aanleg van de tweede Beneluxtunnel kan fors bespaard worden. Een andere oversteek dan met zinkers is ook noodzakelijk omdat stilleggen van de scheepvaart op de Nieuwe Waterweg veel te kostbaar zou zijn. De kosten voor de leiding over Zuid worden geraamd op € 85 miljoen, voor de leiding naar het Noorden op € 109 miljoen. Voor beide projecten heeft Eneco subsidie aangevraagd (voor max. 30%) bij het Projectbureau CO2 reductieplan. Eneco heeft in haar MAP (Milieu Actie Plan) nog 'tientallen miljoenen' beschikbaar. Met subsidie van het CO2 reductieplan is het ambitieuze project haalbaar. Volgens Eneco kan *"als alles volgens plan verloopt de leiding over Zuid in 2001 in gebruik worden genomen".*

2. Eneco haalt streep door warmteleidingen en havenwarmte.

Maar het loopt niet volgens plan. Integendeel. Binnen de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen van Eneco bestaat diepe verdeeldheid over de te volgen koers. Najaar 1999 barst de bom. Bestuursvoorzitter Wim Naeye, de motor achter de warmteplannen, stapt op en met hem enkele commissarissen. Eneco verkoopt vervolgens zijn kabelbedrijf voor € 1,1 miljard en neemt een aantal kleinere energiebedrijven over. Medio 2000 gaat het nieuwe Eneco van start onder de naam Eneco *energie.* Ronald Blom, de nieuwe bestuursvoorzitter van Eneco *energie*, spreekt in een interview met de NRC van een paradigmawijziging. Energie verandert in zijn visie van een publieke nutsvoorziening in een marktvoorziening van private bedrijven in een grote Europese markt. Eneco is voor die ontwikkeling te klein en bereidt zich voor op verkoop aan een grote Europese speler. De gemeentelijke aandeelhouders steunen de nieuwe koers. Ze leveren statutaire bevoegdheden in om een soepele verkoop mogelijk te maken. Lange termijn investeringen zoals warmtenetten, transportleidingen, en CO2 levering aan tuinders in het Westland worden geschrapt. Eneco trekt zich ook terug als beoogd afnemer van de nieuwe InterGen centrale in de Botlek. Het afname contract wordt verkocht aan Nuon. Eneco gaat er van uit dat in een concurrerende energiemarkt het bedrijf beter energie kan inkopen op de markt dan zelf gaan produceren.
Eneco krijgt het karakter van een handelsbedrijf dat energie op de markt gaat inkopen.

Het afblazen door Eneco van de warmteleiding naar Zuidplein is een klap voor het benutten van havenwarmte. Maar zeker geen einde oefening.
Woningcorporatie Woonbron start een initiatief om woningen in Hoogvliet te gaan verwarmen met havenwarmte. Die restwarmte zou moet komen van de dichtbij gelegen Shell raffinaderij Pernis en de nieuwe InterGen centrale in de Botlek.
Het initiatief van Woonbron krijgt brede bijval, maar niet van Eneco.
"Eneco ziet er geen brood in om een warmtenet aan te leggen. In de wijk ligt namelijk al een rendabel gasnet en dat wil het energiebedrijf graag zo houden. Bovendien zijn bedrijven niet genegen zich voor de periode van 30 jaar (de levensduur van een warmtenet) vast te leggen op warmtelevering" [3].
Rotterdam steunt het plan en neemt een principe besluit om in Hoogvliet een warmtenet aan te (laten) leggen. De gemeente gaat de concessie om warmte te mogen leveren voor Hoogvliet en Rotterdam Zuid aanbesteden. Nuon en Eneco doen daarvoor een aanbieding.

3 Kruistocht voor warmtenetten, Tijdschrift Energietechniek # juli/augustus 2002.

Warmtenet Hoogvliet krijgt een tijdelijke warmtevoorziening. Vanaf 2006 moet Hoogvliet worden aangesloten op een nog aan te leggen warmtetransportnet. Het project vormt het hart van het programma “De Warme band tussen Haven en Stad”.
Het transportnet, een 14 kilometer lange warmteleiding van de havenindustrie naar Zuid moet worden aangelegd en gefinancierd door het in 2005 opgerichte Warmtebedrijf Rotterdam (WBR). Naast Rotterdam worden Havenbedrijf Rotterdam (HBR), provincie Zuid-Holland en wooncorporatie Woonbron aandeelhouders.
Doel van het WBR is om 50.000 huizen te verwarmen met restwarmte uit de haven waaronder 18.000 huizen en een nieuw ziekenhuis op Zuid. AVR Brielselaan Rotterdam en Shell Pernis bij Hoogvliet zijn de beoogde warmtebronnen.
De kosten van de warmtetransportleiding over Zuid bedragen € 124 miljoen met een onrendabel top van € 27 miljoen waarvan Rotterdam € 7 miljoen betaalt.
De ministeries van EZ en VROM dragen de resterende € 20 miljoen bij.
Nuon heeft in 2005 van Rotterdam een concessie gekregen om warmte te mogen leveren voor het gebied onder de Maas. Met uitzondering van de Kop van Zuid dat bij Eneco blijft.
Eneco krijgt van de gemeente een voorlopige concessie om warmte te mogen leveren in Rotterdam boven de Maas. Op 14 november 2005 ’opent’ staatssecretaris Pieter van Geel (VROM) de warmteleiding op Zuid door een buis van 20 meter in een gat in de grond te deponeren.
De vooruitzichten voor het WBR en het benutten van havenwarmte lijken gunstig.
Wel is de afgelopen vijf jaar de situatie bij Eneco sterk gewijzigd. De beoogde verkoop van een ongesplitst Eneco aan een groot Europees energiebedrijf is van tafel door het besluit van de Tweede Kamer dat onze gas- en stroomnetten in publieke handen moeten blijven.
Vervolgens neemt Eneco in 2003, buiten zijn aandeelhouders om, met eigen middelen het distributiebedrijf REMU over. Eneco wordt met deze overname marktleider warmtelevering.
Warmte is in de vrije energiemarkt van groot strategisch belang. In de vrije energiemarkt kunnen gas en stroomklanten van leverancier wisselen. Bij warmte kan dat niet.
Warmteklanten blijven gebonden klanten en voorzien leveranciers van een gegarandeerde en groeiende kasstroom omdat warmteleveranciers zijn vrijgesteld van de energiebelasting op gas die ieder jaar hoger wordt. Warmtenetten zijn net als gas- en stroomnetten ‘natuurlijke’ monopolies. Maar voor warmtenetten wordt niet vastgelegd dat die in publieke handen moeten blijven.

Eneco blijft in Rotterdam en Den Haag voor warmte afhankelijk van E.On.
Na twee jaar onderhandelen, verlengt Eneco in 2005 het inkoopcontract in Rotterdam met vijf jaar tot 2010. Na vernieuwing van zijn Haagse centrale sluit E.On met Eneco een warmteleveringsovereenkomst (WLO) van vijftien jaar met een looptijd tot 2023.
Eneco wil voor zijn energievoorziening niet meer volledig afhankelijk zijn van de (groothandels)markt. Van Nuon wordt het afnamecontract met InterGen voor elektriciteit weer overgenomen. Nuon behoudt het afnamecontract voor warmte van InterGen voor zijn eigen warmtenet in Hoogvliet.

3. De stille “warmteoorlog” op Zuid

Eneco is niet gelukkig met de warmteconcessie die Rotterdam voor Zuid aan Nuon heeft gegund. Als beheerder van het gasnet op Zuid komt het in actie.
Onder de kop “Veiligheid” meldt het Eneco Jaarverslag 2005:

*"In Rotterdam-Zuid is een groot project gestart om in een aantal oudere wijken in drie tot vijf jaar **alle** gasaansluitingen **preventief** te renoveren".*
De veiligheid van het gasnet op Zuid lijkt een voorwendsel. Voor de toekenning van de warmteconcessie aan Nuon heb ik daar niets over kunnen vinden.
Het vernieuwde Eneco gasnet maakt het voor Nuon onmogelijk om, buiten Hoogvliet, een rendabel warmtenet met afnemers op Zuid te realiseren. De warmteconcessie van Nuon voor Zuid is veel minder waard geworden. Eneco heeft warmteconcurrent Nuon effectief buiten spel gezet. Nuon op zijn beurt neemt een tegen maatregel. Het duikt met zijn warmtetarief voor Hoogvliet duikt het onder het landelijke Eneco warmtetarief. Marktleider Eneco hanteert voor al zijn warmtenetten in het land hetzelfde tarief en moet zijn tarieven in Rotterdam, met de kunstgreep van een "administratieve korting", verlagen naar dat van Nuon Hoogvliet. Dat kost Eneco warmte inkomsten.
Maar Nuon is niet de grootste gedupeerde van deze 'warmteoorlog' op Zuid.
Dat is het WBR dat over zijn transportleiding havenwarmte wilde leveren aan het distributienet van Nuon om 18.000 woningen op Zuid mee te verwarmen.
De vernieuwing van het Eneco gasnet op Zuid frustreerde de aanleg van een warmtenet door Nuon en zorgde ervoor dat het WBR geen havenwarmte aan Nuon kon afzetten.
De eerste grote tegenvaller voor het WBR.

Opmerkelijk is de rol van de gemeente Rotterdam, grootaandeelhouder van zowel het WBR als van Eneco. Het dacht beter af te zijn door de warmteconcessie op Zuid aan aan Nuon te gunnen en niet aan Eneco. Het had zich moeten realiseren dat het ongesplitste Eneco middels haar dochterbedrijf Eneco Netbeheer (nu Stedin) tegenmaatregelen kon nemen.
Ook na de aankondiging van de jaren durende gasvervanging op Zuid blijft Rotterdam, voor zover mij bekend, passief. Eneco bezat in 2005 slechts een voorlopige concessie voor warmtelevering boven de Maas. Als voorwaarde voor een definitieve concessie kunnen had Rotterdam onderhandelingsruimte. Het had vragen kunnen stellen over "nut en noodzaak" van 'preventieve' gasvervanging op Zuid. Blijkbaar is dat niet gebeurd. In februari 2007 heeft Eneco van Rotterdam de voorlopige concessie kunnen omzetten tot een definitieve warmteleveringsovereenkomst met het WBR voor Rotterdam Noord.

Voor zover ik weet heeft deze 'warmteoorlog' op Zuid zich geheel zonder enige ruchtbaarheid of publiciteit voltrokken. Met uitzondering van een notitie van Stedin.
*"De tijdspaden van warmtetransitie en gasvervanging zijn niet per definitie hetzelfde.
In Rotterdam wordt bijvoorbeeld gepoogd deze twee (warmtetransitie en gasnetvervanging) op elkaar af te stemmen, **maar dan blijkt in een interessante wijk vanuit het perspectief van stadsverwarming tien jaar geleden het gasnet vervangen te zijn"[4].*** De bedoelde "interessante wijk" kan geen andere zijn dan Rotterdam Zuid. Stedin, de opvolger van Eneco Netbeheer, is in 2015 nog onderdeel van het ongesplitste Eneco. Het kan of durft Rotterdam Zuid daarom niet bij naam te noemen. Stedin weet natuurlijk heel goed wat er op Zuid, het gebied bij uitstek voor "de Warme band tussen Haven en Stad"gespeeld heeft.
Het WBR en Nuon wilde hier 18.000 huizen gaan verwarmen met havenwarmte. Maar uit eigen belang besloot Eneco zijn gasnet op Zuid te vervangen ten nadele van het publieke belang van de beoogde warmtetransitie en het benutten van havenwarmte.

Tot besluit

4 Stedin : Kwaliteits- en Capaciteits document 2015

Het recente rapport van de Rekenkamer Rotterdam over het debacle WBR heet ‘Warmte zonder Leiding”. De titel verwijst vooral naar de gemeente Rotterdam en deels naar de provincie Zuid-Holland als mede-aandeelhouder van het WBR.
Het lijkt er op dat de overheid nauwelijks leiding gaf aan het benutten van restwarmte uit de Rotterdamse Haven. Maar er was wel degelijke sprake van regie. Bij het benutten van restwarmte uit de Rotterdamse haven was niet de overheid maar Eneco bepalend.

- In 1999 had Eneco concrete en haalbare plannen voor warmtetransportleidingen waarmee “Botlekwarmte” grote delen van Rotterdam, tien duizenden nieuwe VINEX woningen en Den Haag met havenwarmte te gaan verwarmen. En een enorme vermindering van de CO2 uitstoot door de Rotterdamse haven. De eerste warmteleiding, de leiding over Zuid, had er in 2001 kunnen liggen. Meningsverschillen binnen Eneco voorkwamen dat. Het nieuwe Eneco *energie* gaat vanaf 2000 een geheel andere koers varen. Het bedrijf bereidt zich, met steun van zijn gemeentelijke aandeelhouders, voor op verkoop aan een groot Europees energieconcern. Alle lange termijn investeringen zoals warmtetransportleidingen, warmtenetten en de CO2 levering aan het Westland worden geschrapt.

- Woonbron komt in 2002 met een plan om Hoogvliet te verwarmen met havenwarmte. Rotterdam steunt het plan, maar Eneco ziet niets in een warmtenet. Het bedrijf bezit in Hoogvliet een rendabel gasnet en wil dat graag zou houden. Als Rotterdam de warmteconcessie voor Hoogvliet en Rotterdam Zuid aan concurrent Nuon toewijst besluit Eneco in Rotterdam Zuid tussen 2005 en 2010 al zijn gasaansluitingen op Zuid preventief te renoveren. Eneco kiest voor zijn eigen belang. Het dwarsboomt concurrent Nuon en frustreert de afzet van havenwarmte door het WBR. De warmteleiding over Zuid wordt, na een symbolische opening in 2005, zeven jaar later (2012) in gebruik genomen als de Nieuwe Warmte Weg. Maar op Zuid, het dichtst bijliggende en meest rendabele afzetgebied voor havenwarmte, worden woningen nog met gas verwarmd.

Eneco was in de door mij geanalyseerde periode 2000 – 2010 de bepalende partij bij het benutten van havenwarmte waarbij de eigen belangen leidend waren.
Het private belang van Eneco ging ten koste van het publieke belang van CO2 reductie, het benutten van havenwarmte en het Warmtebedrijf Rotterdam.

Den Haag, 13 februari 2020.

art 5 1-2e
O70- art 5 1-2e
art 5 1-2e kpnmail.nl

Betreft: Zienswijze Leiding door het Midden t.b.v. Milieu Effect Rapportage
Kenmerk: DOS-2019-0003043
Naam: CMAG BV
Adres: Correspondentie adres: art 5 1-2e D en Haag
Contact: tel 06 art 5 1-2e art cmag.nu

A) Strategische alternatieven

1) Lokale hernieuwbare warmte i.p.v. Botlek/AVR restwarmte voor Den Haag/ Leiden
2) Transport over water 2 opties, i.p.v. per pijpleiding

Lokale hernieuwbare warmte

In de CE-Delft/ CMAG studie 'Hybride warmtenetten, kansen voor Den Haag[1] van maart 2019, is aangetoond dat 90% van de benodigde warmte in den Haag lokaal gewonnen kan worden. Lokale bronnen laten een lage temperatuur warmtenet toe waardoor enerzijds transport over grote afstand uit de Botlek wordt voorkomen en anderzijds de warmteverliezen in transport en distributie significant lager liggen.

-Er ligt een aanzienlijk potentieel aan afzetmogelijkheden voor de Botlek restwarmte in de Rotterdamse regio, hierdoor is de aanleg van de leidingen naar Den Haag en Leiden overbodig.

-De beschikbaarheid in volume en prijs van restwarmte in en na 2050 is onzeker en is geenszins aangetoond of aannemelijk gemaakt. Het lijkt een dure korte termijn 'oplossing'.

Transport over water

Gezien de onzekere toekomst van restwarmte is een investering in een pijpleiding minder logisch dan bv één waarbij gebruik gemaakt wordt van bestaande en tijdelijke faciliteiten. Warmtetransport op basis van enkele gebruikte tankers die warmte transporteren van uit de Botlek via Scheveningen en of via de binnenvaart naar de Binkhorst vormen een reëel alternatief dat het risico op 'stranded assets' voorkomt. Dit alternatief zou moeten zijn uitgewerkt economisch zowel als milieutechnisch voordat de beslissing voor een pijpleiding wordt genomen.

B) De CO_2 inhoud van Botlek restwarmte t.o.v. alternatieven

-De Botlek restwarmte is gebaseerd op ruwe oliefracties met de laagste financiële waarde (zware fracties). Slechts op basis van 'afspraken' kan de CO_2 inhoud van deze warmte worden vastgesteld. Op basis van deze afspraken wordt beargumenteerd dat de CO_2 inhoud 0 is. De daadwerkelijk CO_2 inhoud varieert tussen de 0 en 70kg/GJ opnieuw afhankelijk van de toerekening. Lokale hernieuwbare bronnen kennen een CO_2 inhoud van 0-10, de stadswarmte in Den Haag heeft een inhoud van 31 en VR/HR gasketels van 56-59kg/GJ. Alleen op basis van 'afspraken' verlaagt de CO_2 inhoud van warmte in Den Haag. In vergelijking met alternatieven verhoogt de CO_2 inhoud door de aanvoer van Botlekwarmte.

-ETS installaties die warmte aan 'niet leakage' gevoelige segmenten leveren (o.a. huishoudens) krijgen gratis emissierechten. Als vervolgens ook de beleverde huishoudens claimen eveneens CO_2 neutraal te zijn is er bovendien sprake van een onwenselijke dubbeltelling.

C) Basislast t.o.v. piek- en backup capaciteit

De Botlekwarmte als getransporteerd door de LdM voorziet in de z.g. basislast. Voor een betrouwbare warmtevoorziening is eveneens pieklast nodig. De LdM beoogd gasgestookte warmtecapaciteit in Den Haag te vervangen. Niet alleen is in de ogen van velen de CO_2 inhoud van de Botlek warmte hoger dan lokaal verstookt gas, ook de pieklast waarin lokaal gasgestookte installaties (centraal en decentraal) voorzien, verdwijnt in de planning en motivatie ter ondersteuning van de LdM. De LdM, als gepland verlaagt de betrouwbaarheid van de warmtevoorziening in Den Haag. Hierdoor zullen nieuwe pieklast productiefaciliteiten nodig zijn die in de MER moeten worden opgenomen.

1) https://www.ce.nl/publicaties/2273/hybride-warmtenetten-kansen-voor-den-haag

D) Sluiting van de de Constant Rebecque centrale is contra productief

Deze centrale verzorgt wel pieklastwarmte die de ontwikkeling van lokale hernieuwbare bronnen faciliteert en aanzienlijk goedkoper maakt (-50%). Het is van de fossiele energie-installaties degene met de laagst mogelijke CO_2 uitstoot. De beoogde sluiting is zeer onwenselijk en contraproductief. De eigenaar van deze centrale is bereid de lokale hernieuwbare lage temperatuur bronnen te ondersteunen en er worden momenteel gesprekken gevoerd tussen lokale energie-ondernemers en Uniper, de eigenaar van de centrale teneinde deze optie verder te ontwikkelen. Ook deze optie is niet meegenomen in de overwegingen.

art 5 1-2e CMAG BV, februari 2020

Bijlagen: 2

Route Botlek-Scheveningen/ Route Botlek-Binkhorst

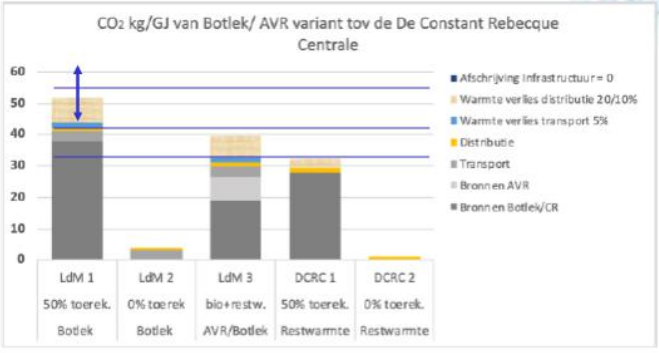

1) Gebruikte dubbelwandige offshore tankers (3x) zijn zeer geschikt om warmte/water van 100°C te transporteren van de Botlek naar de haven van Scheveningen.

2) De route binnendoor via Delft naar de Binkhorst is nu reeds in gebruik voor afval tansporten van Den Haag naar de AVR in de Botlek. Ook hier kunnen gebruikte (nu binnenvaart) tankers (3x) worden ingezet.

3) Een combinatie van beide routes vergroot de capaciteit en de spreiding over de stad.

De terminal hoeft niet meer te zijn dan een eenvoudige warmtewisselaar mogelijk uitgebreid met een buffer opslag. Deze optie accommodeert hoge- zowel als lage temperatuur warmtenetten en voorziet daarmee in een korte zowel als een langere termijn oplossing. Deze optie is door de gemeente den Haag gesignaleerd maar verder genegeerd.

CO_2 inhoud van Botlek/ AVR Restwarmte

De CO_2 inhoud van AVR/Restwarmte is niet eenduidig vast te stellen. Geldende afspraken stellen Botlekrestwarmte op 0gr CO_2/GJ. Bij AVR-warmte wordt wel een toerekening tussen de producten elektriciteit en warmte gemaakt: 26gr CO_2/GJ. Warmte van AVR is niet toekomstbestendig omdat we naar een circulaire economie toewerken. Afvalverbranding verdwijnt. Daarmee neemt Botlek restwarmte de overhand en die is eerder 70gr CO_2/GJ bij toerekening tussen eindproducten en restwarmte. In de voorstellen van de Gasunie en Eneco wordt 0 grCO_2/GJ aangenomen dit is een onjuiste en misleidende voorstelling van zaken. Deze vorm van warmte verhoogt de CO_2 uitstoot van Den Haag en vertraagt klimaat neutraliteit.

CMAG ontwikkelt warmte

Den Haag

114

Retouradres Postbus 12651, 2500 DP Den Haag

Provincie Zuid-Holland
t.a.v. team LdM
postbus 90602
2509 LP Den Haag

Uw kenmerk
DOS-2019-0003043
Ons kenmerk
SB/2020.648
Contactpersoon
art 5 1-2e
Dienst
Stadsbeheer
Afdeling
Programmateam Energietransitie
Telefoonnummer
06 art 5 1-2e
E-mailadres
art 5 1-2e @denhaag.nl
Aantal bijlagen
-

Datum
25 februari 2020

Onderwerp
Zienswijze Gemeente Den Haag op NRD

Geacht team LdM,

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ten behoeve van de Leiding door het Midden (LdM) is gepubliceerd en fysiek ter inzage gelegd van vrijdag 17 januari 2020 t/m donderdag 27 februari 2020. Binnen de Gemeente Den Haag zijn verschillende afdelingen van de diensten geattendeerd dat het mogelijk is om een zienswijze in te dienen.

Bijgaand treft u de zienswijze aan van Gemeente Den Haag. Er is o.a. gebruik gemaakt van de tekeningen van het definitief Voorlopig Ontwerp van juni 2019 en de overzichtskaarten uit de NRD om tot deze zienswijze te komen.

Onderwerpen die niet aan bod komen in de NRD
In de NRD worden een aantal zaken niet of te beperkt meegenomen. Het gaat om de volgende punten:

1. eventuele kansen die deze ontwikkeling biedt voor klimaatadaptieve maatregelen (infiltratie, berging) worden niet benoemd; hoewel er wel gekeken is naar meekoppelkansen.
2. in de Passende Beoordeling is Stikstof(depositie) wel meegenomen tijdens de aanleg maar het thema 'emissies in de lucht' komt niet terug in de MER.
3. 'bemaling in relatie tot bebouwing' is geen criterium voor de afweging tussen tracé alternatieven. Juist langs kwetsbare gebouwen kan bemaling een groter risico zijn en daarmee een rol kan spelen in de afweging.
4. 'veiligheid' komt niet als onderwerp/thema aan bod. Bij Woon- en leefomgeving wordt wel gesproken over risico's t.a.v. hoofd- en afvalwatertransportleidingen maar:
    a. er zijn mogelijk risico's aan het hebben of (onder)houden van de transportleiding (zoals lekkage, springen, wateroverlast). In Den Haag is sprake van een dichtbevolkt gebied. Dit komt niet aan bod.
    b. het tracé lijkt ook een buisleiding van Gasunie te kruisen. Dit is op zichzelf ook al een risico maar wordt niet genoemd.
5. voor de verschillende aspecten van de NRD wordt niet aangegeven hoe deze worden onderzocht (kwalitatief/kwantitatief, bronnen).

Gemeente Den Haag

Ons kenmerk
SB/2020.648

De kwaliteit van ondergrondse groeiplaats en het voorkomen van bomenkap

Stedelijke belangen en beleidsuitgangspunten
In het bomenbeleid is de kwaliteit van de ondergrondse groeiplaatsen een belangrijk afwegingskader zodat bovengronds een boom volwaardig kan uitgroeien die daarmee zijn waarde voor de stad zoals verdamping, verkoeling en CO2 vastlegging kan bereiken (de ecosysteemdiensten). Het is gemeentelijk beleid dat bij projecten diverse onderzoeken worden uitgevoerd. Onder andere de mogelijkheden voor het verplanten van bomen moet worden onderzocht door de initiatiefnemer.

6. In de afweging komt niet expliciet naar voren dat de ligging van de leiding:
   a. zo min mogelijk een beperking is voor het huidige - en toekomstige bomenplan en
   b. zoveel als mogelijk in het wegvak wordt gepositioneerd. Dit in verband met schaarste in de ondergrond en het belang van – toekomstige - ondergrondse ruimte voor goede groeiplaatsen.

Behoud van groene kwaliteiten heeft te weinig aandacht in de NRD
De transportleiding doorkruist een ecologische zone (de Erasmuszone), een park (wijkpark Transvaal) en de hoofdboomstructuur (De La Reyweg en Moerweg). Behoud van groene kwaliteiten is te mager opgenomen als beoordelingscriterium.

7. Een uitgebreid onderzoek naar de mogelijkheden voor behoud van de groene kwaliteiten voor de volgende locaties is nodig:
   a. Moerweg tussen nrs 510-684
      De leiding is gepositioneerd onder de groenstrook. Dit tast de kwaliteit van de groeiplaats aan. In deze groenstrook staan ongeveer 18 bomen; een aantal daarvan moeten wijken vanwege de leiding en expansielussen.
   b. De La Reyweg
      De De La Reyweg is onderdeel van de Stedelijke Hoofd Groenstructuur. We zien een aankomende ongewenste inbreuk op deze structuur door het inpassen van expansielussen. Deze structuur is recent opgeknapt. Het is een groenstrook waar veel Hagenaars trots op zijn. Gezien het belang van deze groene verbinding is het ongewenst om deze aan te tasten.
   c. Kempstraat
      Het betreft 9 wat jongere bomen die volgens de VO tekening (RS17035-SV-RK-78-g; 17 juni 2019) verwijderd en herplant moeten worden omdat deze bomen in de werkstrook liggen.
   d. Transvaalpark
      Dit park heeft een belangrijke groenfunctie voor de buurt. In de afweging van de tracékeuze zou dit via wegingscriteria naar voren moeten komen.
   e. Herman Costerstraat en Uitenhagestraat
      Graag verduidelijken wat het effect van LdM op de bomen/groeiplaatsen is.

Ik ga er vanuit dat de punten uit onze zienswijze worden voorgelegd aan de Gasunie en de NRD daar waar nodig wordt aangepast.

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

H.A. Koese
Algemeen Directeur Stadsbeheer, plv.

Den Haag, 27 februari 2020

Aan:
Provincie Zuid-Holland,
t.a.v. Team LdM,
Per mail: LDM@pzh.nl

Betreft: zienswijze Bomenstichting Den Haag betreffende conceptnotitie Reikwijdte en detailniveau Warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag.

Geachte mevrouw, meneer,

De Bomenstichting Den Haag (hierna BDH) heeft kennis genomen van het definitieve concept "Notitie Reikwijdte en Detailniveau Warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag" (29-10-2019). Vanwege de discussie, die er rond de LdM is ontstaan, is het natuurlijk van groot belang om de feiten helder op tafel te krijgen om een gedegen afweging te kunnen maken.

De Bomenstichting Den Haag gaat ten behoeve van het milieueffectrapport voor de Warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag in op een aantal punten, die specifiek betrekking hebben op mogelijke effecten op bomen- en heesterbestanden. De BDH zou deze punten graag uitgewerkt zien in het milieueffectrapport voor een zorgvuldige afweging.
Wij zouden het op prijs stellen dat ingegaan wordt op het krantenbericht over de volgende uitspraak van gedeputeerde Jeannette Baljeu (VVD, Provincie Zuid-Holland). *Gedeputeerde Baljeu van Zuid-Holland zegt dat in de plannen voor een 23 kilometer lange warmteleiding van de Botlek naar Den Haag 'bomenkap niet aan de orde is'. Dat antwoordt zij op vragen van het AD, over plannen die Baljeu zelf openbaar heeft gemaakt (*AD, 04-02-2020).

Het gaat de Bomenstichting Den Haag om de volgende punten:

1. Inventarisatie.
Om mogelijke effecten op houtige gewassen te kunnen inschatten is een inventarisatie van alle houtige gewassen op en langs de tracés noodzakelijk, inclusief werkruimte, bouwwerken en toevoerende wegen. Hierbij zijn soortnaam, leeftijd, conditie, verwachte levensduur, omtrek van stam en kroon, kroonhoogte en mogelijkheden voor verplanting onontbeerlijk. Let daarbij op dat de parameters van *i*-tree (zie punt 4, hierna) ook geïnventariseerd worden.
Tekeningen van de huidige situatie en toekomstige situatie en de lijst van de bomen, die zouden moeten wijken, geven de gewenste inzichten in de effecten.

Postadres: Talinglaan 19, 2566 VN Den Haag
Telefoon: 070 art 5 1-2e
Website: https://www.bomenstichtingdenhaag.nl/
K.v.K.-nummer 63212404
Email: info@bomenstichtingdenhaag.nl
Facebook: https://www.facebook.com/bomenstichtingdenhaag/
Bank: IBAN NL29 INGB 0007 3521 95

2. Beschermingsregimes

Inventariseer welke bescherming de houtige gewassen genieten. Wij denken aan Natura2000-gebieden, Natuur Netwerk Nederland (NNN), Rijksbeschermde stadsgezichten, Kroonjuwelen (PZH), gemeentelijk beschermde gezichten, Stedelijke Groene Hoofdstructuur, Ecologische Verbindingszones, Bomenrijen, Monumentale bomen (zowel de gemeentelijke monumentale bomen als die uit het Register van Monumentale bomen van de landelijke Bomenstichting).
Het is van belang om niet alleen de cultuurhistorische waarden maar ook de natuurhistorische waarden te betrekken.
Geef ook aan welke beschermde soorten de houtige gewassen een leefomgeving bieden, inclusief nest- en paargelegenheden, vliegroutes e.d.
Geef aan hoe met de beschermingsregimes om wordt gegaan, verken alternatieve mogelijkheden om de waarden te beschermen.

3. Biodiversiteit

Vermeld ook het eventuele verlies aan biodiversiteit. Verken alternatieve mogelijkheden.
Geef aan hoe het eventuele verlies van biodiversiteit voorkomen wordt.

4. Ecosysteemdiensten

Het is van belang om de ecosysteemdiensten van bomen in kaart te brengen met behulp van *i*-tree.
Bij ecosysteemdiensten denken we aan het afgeven van zuurstof, dempen van temperatuur (tegengaan van hittestress), verdampen van water (voorkomen van wateroverlast en uitdrogen van bodems) en het verbeteren van de luchtkwaliteit (opnemen van CO_2, NO_x en afvangen van fijnstof). Zie bijlage 1.
Met behulp van *i*-tree dienen de ecosysteemdiensten van de huidige situatie afgezet te worden tegen die van de toekomstige situatie. Daarbij is het nodig om ermee rekening te houden dat bomen pas vanaf ca 40 jaar substantiële ecosysteemdiensten leveren. Zie bijlage 2.
Geef aan hoe het eventuele verlies van ecosysteemdiensten voorkomen kan worden.
We merken in dit verband ook op dat bomen stikstof opnemen, dat mogelijk op Natura2000-gebieden terecht komt, die al overbelast zijn met stikstof. Bomen die verdwijnen kunnen deze functie niet meer vervullen. Bovendien zal bij het verwijderen van bomen en het roeren van de grond opgeslagen CO_2 de lucht ingaan. Ook hier dient rekening mee gehouden te worden.

5. Afmetingen tracés.

Geef de breedte op van de ondergrondse (eventueel bovengrondse) leiding, de werkruimte langs de aan te leggen (ondergrondse) leiding, inclusief de plekken waar de (boor)machines bovengronds werk moeten verrichten en van bovengrondse bouwwerken.
Geef ook de graafdiepte op en eventuele variaties daarvan.
Zowel de breedte als de diepte zijn van belang voor de wortels van met name de bomen eventueel ook van andere houtige gewassen ter plaatse van de tracés. Ze zijn echter ook van belang voor bomen náást de tracés, die op het eerste gezicht kunnen blijven staan, maar door hun uitgebreide wortelstelsel toch verwijderd moeten worden als gevolg van aantasting van wortels door de

werkzaamheden.
Geef aan tot op welke afstand van de tracés bomen blijven staan. Geef aan waar geen bomen herplant mogen worden óp en/of langs de LdM. Hoe hoog is de deklaag boven de LdM? Gedetailleerde tekeningen geven de gewenste inzichten over de mogelijkheden en onmogelijkheden en daarmee de effecten.

6. Grondwaterpeil en grondwaterkwaliteit.
Er zal water onttrokken worden. Geef aan wat de huidige grondwaterstand is (niet alleen het gemiddelde, maar ook de hoogste en laagste grondwaterstand) en hoeveel de wijziging is en hoe lang duurt het duurt. Niet alleen tijdens het werk maar ook in de gebruiksfase daarna. Tot op welke afstand heeft de wijziging van grondwaterstand en ook de grondwaterkwaliteit effect op de houtige gewassen? Ze zijn gevoelig voor langdurige droogte. Van belang is ook om rekening te houden dat het grondwaterpeil kan stijgen na het kappen van grote hoeveelheden bomen. Zijn er wijzigingen in de invloedsfeer van zout/brak grondwater? Zo ja welke en waar? Houtige gewassen zijn gevoelig voor zout.
Geef aan hoe deze negatieve effecten voorkomen worden.

7. Warmte
De temperatuur van het water door de leiding zal ook effecten hebben op het leven in en op de bodem rondom de LdM. We denken aan de wortels van houtige gewassen, aan wormen, insecten, schimmels (inclusief mycorrhiza), die mede van belang zijn voor houtige gewassen en de biodiversiteit.
Geef de invloedsfeer aan van de warmte op het bodemleven in de ruimste zin van het woord in ruimte en tijd. Het gaat hier om een permanent effect.
Geef aan hoe de negatieve effecten voorkomen worden.

8. Trillingen en zetting.
Wat is het effect van trillingen en zetting bij het boren en graven op de stabiliteit van de bodem en op de bomen - in ruimte en tijd? Kan dit de bomen extra kwetsbaar maken tijdens een storm? Hierbij dient ook rekening gehouden te worden met klimaatverandering met meer en zwaardere stormen. Waarbij specifieke aandacht voor de effecten van zomerstormen, wanneer bomen volop in blad staan, wat betreft de BDH noodzakelijk is. Mogelijke risico op schades (menselijk en materieel) mogen niet ontbreken in het milieueffectrapport.
Geef aan hoe de negatieve effecten voorkomen worden.

De Bomenstichting Den Haag verzoekt u de bovenstaande punten te betrekken bij de LdM.

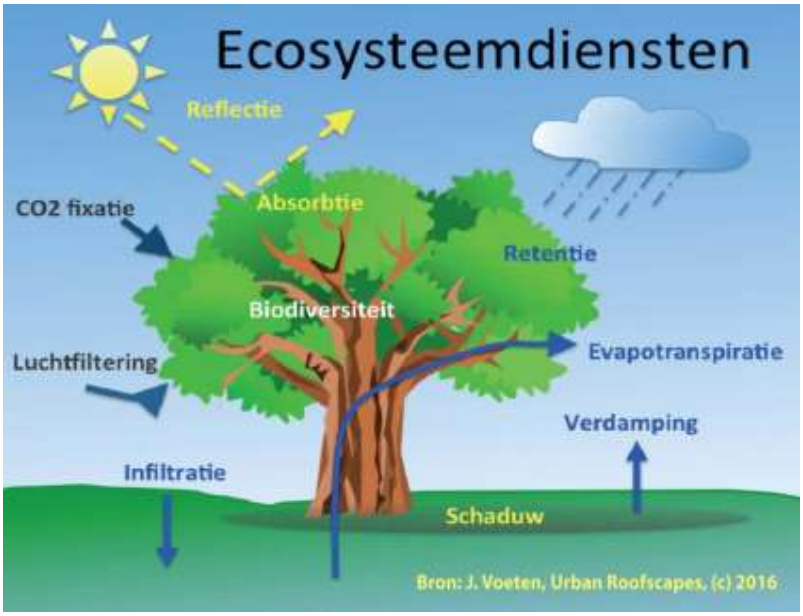
Hoogachtend,

art 5 1-2e

Bomenstichting Den Haag

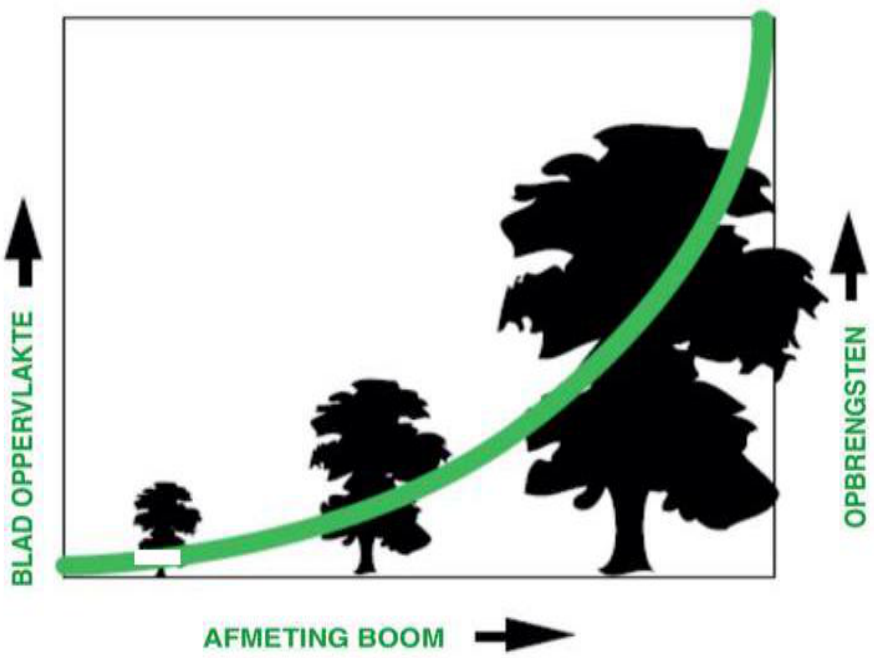
Postadres: Talinglaan 19, 2566 VN Den Haag
Telefoon: 070 art 5 1-2e
Website: https://www.bomenstichtingdenhaag.nl/
K.v.K.-nummer 63212404
Email: info@bomenstichtingdenhaag.nl
Facebook: https://www.facebook.com/bomenstichtingdenhaag/
Bank: IBAN NL29 INGB 0007 3521 95

Bijlage 1. Ecosysteemdiensten van een boom

Postadres: Talinglaan 19, 2566 VN Den Haag
Telefoon: 070- art 5 1-2e
Website: https://www.bomenstichtingdenhaag.nl/
K.v.K.-nummer 63212404
Email: info@bomenstichtingdenhaag.nl
Facebook: https://www.facebook.com/bomenstichtingdenhaag/
Bank: IBAN NL29 INGB 0007 3521 95

Bijlage 2. Leeftijd boom in relatie tot ecosysteemdiensten.
De ecosysteemdiensten nemen exponentieel toe naarmate de boom groter wordt en nemen pas af als de boom in de terminale fase komt.

Postadres: Talinglaan 19, 2566 VN Den Haag
Telefoon: 070- art 5 1-2e
Website: https://www.bomenstichtingdenhaag.nl/
K.v.K.-nummer 63212404
Email: info@bomenstichtingdenhaag.nl
Facebook: https://www.facebook.com/bomenstichtingdenhaag/
Bank: IBAN NL29 INGB 0007 3521 95

Van: ldm
Verzonden: vrijdag 31 januari 2020 16:59
Aan: art 5 1-2e
Onderwerp: FW: DOS-2019-0003043 NRD-LPM vragen

Van: art 5 1-2e de mon.nl>
Verzonden: vrijdag 17 januari 2020 14:18
Aan: ldm
Onderwerp: DOS-2019-0003043 NRD-LPM vragen

Mijne heren,

Ik heb de NRD doorgenomen en heb nog een aantal vragen, die weliswaar breder gaan dan tracé-details maar die ik toch van wezenlijk belang vind.

Vragen na.v. de NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU LDM

Vragen over nut en noodzaak

Als er zo'n NRD ligt, is er kennelijk ergens een keuze gemaakt dat zo'n centralistische aanpak voor alle partijen verstandig en nuttig is. Een centrale aanpak heeft voordelen, waarschijnlijk vooral voor de partijen die nu hun restwarmte kunnen verkopen, en ook nadelen t.o.v. meer decentrale oplossingen waarbij binnen gemeenten zelf warmte wordt opgewekt en die dus flexibeler zijn en waarbij de impact bij storingen beperkter is.
Vragen:

1. Waar en door wie is deze afweging gemaakt en op grond van welke argumenten (duurzaamheid, leveringsduur en leveringszekerheid, risico-analyse , financieel, etc)?
2. Wat gebeurt er als de huidige beoogde bronnen niet meer of niet meer voldoende duurzaam en/of niet meer voldoende kunnen of willen leveren?
3. Wat voor garanties zijn hierover afgesproken met de beoogde bronnen?
4. Wat voor garanties kunnen worden geboden aan de beoogde gebruikers?

Vragen over de dimensionering

Over de dimensionering wordt in het rapport het volgende gezegd:
Wat levert het op?
LdM heeft een maximale transportcapaciteit van 250MWth. Uitgaande van 1,6 kWth per woningequivalent (WEQ) basislast, kunnen circa 155.000 WEQs via LdM worden voorzien van warmte. Deze capaciteit is gebaseerd op verschillende analyses en onderzoeken, zoals bijvoorbeeld de gemeentelijke visies en plannen voor zover deze aanwezig en bekend zijn. Daarnaast biedt het project LdM een kans aan de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft en Rijswijk om toekomstig te ontwikkelen warmtedistributienetten binnen deze gemeenten te ontsluiten vanaf LdM.

Vragen:

1. Is deze capaciteit voldoende voor het beoogde gebied in de komende jaren? De meeste gemeenten zijn op dit moment nog volop bezig met de plannen om van het gas af te gaan en dus nog niet klaar met hun capaciteitsberekening.
2. Is er voldoende zekerheid dat de beoogde bronnen deze (of de echt benodigde, zie vraag hierboven) capaciteit over een periode van tientallen jaren op een duurzame wijze en met een voor de eindgebruikers acceptabele leveringszekerheid kunnen blijven leveren?
3. Wat zijn de risico's op aanpassingen in de huidige capaciteits- en routerings-keuzes als de gemeenteplannen straks (fors) blijken af te wijken?

Uw reactie zie ik met belangstelling tegemoet.

m.vr.gr.

art 5 1-2e

Van: art 5 1-2e
Verzonden: donderdag 23 april 2020 13:38
Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijs wijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @rws.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @htm .nl; art 5 1-2e Ret.nl; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @hh delfland.nl; art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl
CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: Zienswijzen op de NRD
Bijlagen: ARD_combimer Warmtelinq V_DH 23 april 2020 consultatie projectgroep.docx

Beste projectgroep leden,

Het is alweer enige tijd geleden dat jullie van mij vernamen. Ondertussen werken we allen vanuit huis en maken er het beste van.

De NRD ten behoeve van het Combi-MER voor het PIP en de vergunningen heeft ter inzage gelegen en daarop zijn reacties bij ons binnengekomen.
Hoewel het niet veel reacties zijn, zaten er toch enkele punten bij die vroegen om enig nazoek en afstemwerk vroegen.
Hierbij vinden jullie het Advies Reikwijdte en Detailniveau. Kort gezegd leiden de zienswijzen en adviezen tot enkele aanvullingen en verduidelijkingen inzake het op te stellen Combi-MER. Zie hoofdstuk 3.
Graag hoor ik van jullie of je je kunt vinden in de beantwoording en de daaruit volgende conclusies.

Wat betreft de planning, zoals jullie al gemerkt hebben loopt deze uit. Behalve dat de Corona maatregelen voor wat vertraging zorgen blijken bepaalde onderzoeken, zoals voor water en groen (Bomen effect analyse) nog niet gereed te zijn. Deze zijn nodig als input voor het PIP.
We komen zo snel mogelijk bij jullie meteen concept-PIP, waarin dan mogelijk nog enkele zaken later moeten worden aangevuld.
De planning zal zich gaan richten op het vaststellen van de ontwerpbesluiten in sept/okt. Op deze planning worden thans ook de puntjes op de i gezet in relatie tot die nu nog ontbrekende gegevens en wanneer wij verwachten die wel beschikbaar te krijgen van de Gasunie zodat de benodigde stukken door Arcadis kunnen worden opgesteld.
Ook deze herziene planning komt zo snel als mogelijk jullie kant op, met de vraag of dit voor jullie werkbaar is gelet op de vergunningverlening.

Voor nu: graag jullie reactie op de ARD voor 7 mei. De reacties worden dan verwerkt en dan gaat het stuk naar de gedeputeerde en daarna door naar GS ter vaststelling (19 mei).

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

art 5 1-2e
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Senior Beleidsmedewerker
M 06 art 5 1-2e
art 5 1-2e @p zh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

Advies Reikwijdte en Detail-niveau

Combi-MER WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

CONCEPT

April 2020
Provincie Zuid-Holland

1. Inleiding

Inleiding
Provinciale Staten van Zuid-Holland hebben (PS) op 18 december 2019 onder andere besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden een provinciaal inpassingsplan op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V.[1] en maakt onderdeel uit van een groter project dat de naam WarmtelinQ heeft gekregen. Het project WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag, inclusief de eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen.

Ondanks dat voor de aanleg van de warmtetransportleiding geen directe m.e.r.-plicht geldt, kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het project significante gevolgen kan hebben voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarvoor dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd en daardoor is voor het PIP toch een plan-m.e.r. noodzakelijk. In verband hiermee hebben de provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. zal worden doorlopen. Hiervoor zal een Combi-MER worden opgesteld.

Ter voorbereiding van dit Combi-MER is door de initiatiefnemer een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie worden de verschillende alternatieven voor deze warmtetransportleiding nader toegelicht en wordt beschreven welke milieueffecten op welke wijze en met welk detailniveau in het Combi-MER onderzocht gaan worden. Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten de NRD vastgesteld en besloten om deze voor eenieder ter inzage te leggen.

Zienswijzen en overlegreacties
De NRD[2] heeft vanaf vrijdag 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020 voor eenieder ter inzage gelegen onder andere via de webpagina van de provincie: www.zuid-holland.nl/ldm. In die periode is eenieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op het voornemen en/of de NRD. Tevens zijn de adviseurs en de bestuursorganen die bij de besluitvorming over het inpassingsplan en de overige besluiten betrokken zijn, geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het MER.

Gedurende deze termijn zijn zes zienswijzen ontvangen, twee adviezen van de gemeenten Den Haag en Rijswijk en een advies van het Hoogheemraadschap van Delfland. In hoofdstuk 2 van dit document zijn de ingediende zienswijzen en adviezen beknopt samengevat en beantwoord. In hoofdstuk 3 is ons advies over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen Combi-MER weergegeven. Tot slot is in hoofdstuk 4 een lijstje met afkortingen en begrippen opgenomen.

Voor dit project hebben GS in deze fase de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) niet gevraagd om een facultatief advies over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen MER. Uiteraard zal de Commissie m.e.r. te zijner tijd wel gevraagd worden om een advies over het Combi-MER zelf. In dat toetsingsadvies zal de Commissie m.e.r. beoordelen of het opgestelde MER voldoet aan de uitgangspunten voor de reikwijdte en het detailniveau, alvorens door Provinciale Staten en de andere bevoegde gezagen een besluit wordt genomen over de vaststelling van het PIP, de MER en de aangevraagde vergunningen.

1 De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. De Leiding door het Midden was voorheen een initiatief van Eneco en maakt sinds januari 2020 deel uit van WarmtelinQ (zie www.warmtelinq.nl).
2 Notitie Reikw jdte en Detailniveau Leiding door het Midden, Warmtetransportleiding Vlaardingen-Den Haag, 29 oktober 2019, definitief concept.

2. Samenvatting en beantwoording

2.1 Inleiding

In onderstaand schema zijn de zienswijzen en adviezen samengevat en beantwoord en voorzien van eindconclusies.

2.2 Samenvatting en beantwoording zienswijzen

Z1 art 5 1-2e ***Den Hoorn***

	Samenvatting en beantwoording
Z1	1. Gevraagd wordt naar nut en noodzaak van deze centralistische aanpak van de warmteleiding versus decentrale oplossingen. Met welke argumenten (duurzaamheid, leveringsduur en leveringszekerheid, risicoanalyse, financieel) zijn deze afwegingen gemaakt en door wie? *De realisatie van regionale warmte-infrastructuur kan niet worden gesplitst in centrale en decentrale onderdelen. De energietransitie is een grote maatschappelijke opgave, die alleen in nauwe samenwerking tussen verschillende partijen kan worden gerealiseerd. Reeds in 2014 is een MKBA (Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse) uitgevoerd voor het warmtenet Zuid-Holland waarbij de inzet van restwarmte onder andere uit de haven voor kassen en gebouwen positief werd beoordeeld[3]. In de jaren daarna zijn er meerdere studies verricht (Ecofys, PBL, CE Delft) waaruit blijkt dat in Zuid-Holland een regionaal warmtenet, gelet op de aanwezige warmtevraag en hoge woningdichtheid, een kosteneffectief en realistisch alternatief is voor aardgas. Mede om die reden vormt de realisatie van een regionaal transportnetwerk voor warmte al langere tijd onderdeel van het provinciale beleid. Zowel de provincie als de initiatiefnemer (nu LdM CV/Gasunie, maar ook haar voorganger Eneco) zijn van mening dat de warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag kansen biedt voor dit deel van de provincie. Dat neemt niet weg dat de haalbaarheid en randvoorwaarden in het kader van het op te stellen inpassingsplan kritisch worden bezien. Daarbij spelen onder andere de in de zienswijze genoemde argumenten een rol. In het op te stellen MER zal worden ingegaan op de resultaten van de genoemde onderzoeken.* 2. Wat gebeurt er als de huidige beoogde bronnen niet meer of onvoldoende duurzaam zijn en/of niet meer voldoende kunnen of willen leveren en welke garanties zijn hierover afgesproken met de beoogde bronnen en gebruikers? *Het is aan de warmtebedrijven en -producenten om afspraken te maken over de beschikbaarheid en de kwaliteit (waaronder de duurzaamheid) van de warmte. LdM C.V. is geen partij bij dergelijke afspraken. Omdat de warmtetransportleiding zal worden gerealiseerd als een open net met een onafhankelijk netbeheer zullen meerdere bronnen op de leidingen worden aangesloten. Dit komt de continuïteit van de warmtelevering ten goede. De warmtelevering wordt daarnaast geborgd via de huidige Warmtewet.* 3. Is de capaciteit van de leiding voldoende voor het beoogde gebied, ook omdat gemeenten nog niet klaar zijn met hun capaciteitsberekeningen. Wat zijn risico's voor de leiding (capaciteit en route) als gemeenteplannen straks (fors) afwijken? *Het leidingtracé is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met o.a. de gemeenten waarbij ook rekening gehouden is met toekomstige ontwikkelingen. Op dezelfde manier worden ook de locaties van de T-stukken bepaald. De capaciteit van de leiding wordt zoveel mogelijk afgestemd op de vraag naar warmte vanuit de gemeenten langs de leiding. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de Provincie Zuid-Holland en WarmtelinQ zijn hierover met de betrokken gemeenten in gesprek. De gemeenten hebben het beste zicht op de potentiële vraag, het tempo van de warmtetransitie en de*

3 https://www.ce.nl/publicatie/mkba_warmte_zuid-holland/1500

	mate van zekerheid die hierover gegeven kan worden. Op deze manier worden risico's met betrekking tot tracé en/of diameter zo veel mogelijk voorkomen.

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (zie hoofdstuk 3).

Z2 Vereniging Midden-Delfland

	Samenvatting en beantwoording
	1. Het uitgangspunt om restwarmte uit de Rotterdamse haven en hernieuwbare warmte uit de stedelijke omgeving meer te benutten, wordt onderschreven, maar daarbij moeten wel de belangen van het Midden-Delflandgebied worden betrokken. *Deze belangen worden bij de afweging betrokken.* 2. De vereniging vindt dat in de NRD twee voor de hand liggende alternatieven voor de aanleg van de leiding ontbreken: - Een tracéalternatief, waarbij de leiding de rijksweg A4 oversteekt via de landtunnel van de A4 tussen Vlaardingen en Schiedam i.p.v. via het eco-aquaduct; - Een uitvoeringsalternatief, waarbij niet wordt gewerkt in het broedseizoen van de weidevogels. *De optie om de A4 via de landtunnel van de A4 te kruisen is in 2018 besproken met de gemeenten en overige bevoegde gezagen en met RWS en de aannemer, die de A4 heeft aangelegd. Uit dit overleg is gebleken dat aan deze optie diverse technische risico's zitten, zoals mogelijke zettingsproblemen bij de constructie en de noodzaak tot zeer diepe en complexe boringen. Daarom achten wij dit geen realistisch tracéalternatief om in het MER nader te onderzoeken.* *Met betrekking tot het voorgestelde uitvoeringsalternatief wordt opgemerkt dat met verschillende stakeholders uitvoerig wordt overlegd over hoe de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Deze moeten zo min mogelijk overlast in het broedseizoen en in en om de eendenkooi veroorzaken. Daarbij worden uiteraard de bepalingen uit de Wet natuurbescherming in acht genomen. Dit betekent onder andere – waar mogelijk – starten met (voorbereidende) werkzaamheden vóór de aanvang van het broedseizoen en de werkzaamheden zo afstemmen, dat (mogelijke) overlast tot één broedseizoen wordt beperkt. Een uitvoeringsalternatief waarbij niet in het broedseizoen wordt gewerkt en rekening wordt gehouden met de eendenkooi, leidt tot een uitvoeringsperiode van slechts enkele maanden per jaar. Dit leidt tot een onaanvaardbare verlenging van de uitvoeringsperiode en daarom achten wij het niet zinvol om dit alternatief in het MER nader te onderzoeken.* 3. Met betrekking tot het eco-aquaduct merkt de vereniging verder op dat niemand met enige zekerheid lijkt te kunnen zeggen wat het gevolg is van een buisleiding met stoom van 130º C op het gebruik van het eco-aquaduct door de dieren die op deze passage zijn aangewezen. Hinder en verstoring voor deze dieren door o.a. warmte, geluid en trillingen afkomstig van de aanleg en het gebruik van de LdM kan hierbij van invloed zijn. *In het kader van de m.e.r.-procedure wordt onderzoek gedaan naar de effecten van het project, onder andere op flora- en fauna. De uitkomsten hiervan zullen worden opgenomen in het MER.*

CONCEPT

Conclusie
De zienswijze heeft derhalve geen gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffect-rapport.

Z3 Stichting Boombehoud Vlaardingen

	Samenvatting en beantwoording
	1. De Stichting spreekt haar zorgen uit over het effect op bomen en groenvoorzieningen, bescherming van ecologische zones en verbindingen en de effecten op de luchtkwaliteit als gevolg van het verdwijnen van bomen en op de broedplaatsen van vogels. *De provincie neemt de geuite zorgen serieus en zet zich in om, in samenwerking met de initiatiefnemer, de betrokken gemeenten en de overige stakeholders, de gevolgen voor flora en fauna zo beperkt mogelijk te houden. De bovengrondse herinrichting wordt door de initiatiefnemer, in samenspraak met de gemeente en andere stakeholders bepaald. Herplant van bomen is daarbij een van de uitgangspunten, bij voorkeur op dezelfde locatie, maar als dat niet mogelijk is, in de omgeving. Er wordt een uitgebreide bomenanalyse uitgevoerd, waarin de omvang van de kap en de herplantmogelijkheden nader worden onderzocht. Op basis daarvan zullen herinrichtingsplannen worden opgesteld, waarbij niet alleen de lokale regelgeving voor het kappen van bomen in acht wordt genomen, maar ook de bepalingen uit de Wet natuurbescherming.* 2. Met betrekking tot de criteria voor het MER, wordt opgemerkt dat in het thema Natuur ook in de gebruiksfase de invloed op beschermde soorten een rol speelt. Ook de invloed van het permanent verwijderen van (een deel van) het bospark in Holy-Zuid en de laanbomen langs het tracé worden ten onrechte niet genoemd bij de criteria. Evenals de vervanging door kleinere bomen en de effecten daarvan. *Hoewel in het onderhavige project de gevolgen binnen het thema Natuur toch vooral zullen voortvloeien uit de aanlegfase, zal in het MER ook worden ingegaan op de (permanente) effecten op beschermde gebieden en beschermde soorten in de gebruiksfase. Deze effecten zullen worden getoetst aan de Wet natuurbescherming.* 3. Samenvattend wordt voorgesteld om de NRD als volgt aan te passen: - Bij tabel 4-2 (Gebruiksfase) in te voegen extra Thema: Natuur - Daarnaast onder Aspect: Beschermde Soorten - daarnaast onder Criterium: Soorten Wet Natuurbescherming - Bij het bestaande thema Woon-en leefomgeving, onder Aspect: - Invloed op milieu en luchtkwaliteit - Daarnaast onder Criterium: Het verdwijnen van bomen *De eerste suggestie (bullets 1 t/m 3) wordt conform de beantwoording onder Z3.2 opgenomen in het advies over reikwijdte en detailniveau (zie hoofdstuk 3). De tweede suggestie (bullets 4 t/m 6) wordt niet opgevolgd omdat de invloed van het project op de luchtkwaliteit zeer beperkt is. De luchtkwaliteit ter plaatse wordt primair bepaald door de huidige en toekomstige activiteiten in en om het plangebied. Bij het luchtkwaliteitsonderzoek ten behoeve van die activiteiten kan modelmatig geen rekening worden gehouden met specifieke kenmerken van de bomen in het gebied. Conform de beantwoording onder Z3.1 zal bij het opstellen van de herinrichtingsplannen wel worden gekeken naar de gevolgen voor de omgeving, maar in het MER kan dit niet op dit detailniveau worden onderzocht.*

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (zie hoofdstuk 3).

CONCEPT

Z4 art 5 1-2e ***Den Haag***

	Samenvatting en beantwoording
	1. Indiener meent dat restwarmte uit de Rotterdamse haven niet kan werken omdat daar de Trias Energetica wordt niet goed toegepast. In de haven moet een begin worden gemaakt met het beperken van energieverspilling in de vorm van warmtelozing. Bovendien is de warmte afkomstig uit fossiele bronnen en daarom niet duurzaam. Zonder maatregelen om de lozing van restwarmte in de haven te beperken, is de LdM en de warmterotonde in Zuid-Holland ongeloofwaardig. Dat draagt niet bij aan een eerlijke en betaalbare energietransitie. *Op grond van onder meer de afspraken in het Klimaatakkoord wordt door de industrie al gewerkt aan energiebesparing en verhoging van de energie efficiëntie. Ook in het Rotterdams Klimaatakkoord worden hierover afspraken gemaakt. Hergebruik van restwarmte maakt onderdeel uit van deze afspraken en dat is een van de manieren om warmteverspilling te voorkomen. Verder zijn in het Rotterdams klimaatakkoord afspraken gemaakt over de verdere verduurzaming van de industrie, onder andere over het gebruik van de restwarmte die ook in de circulaire economie zal vrijkomen. In elk geval is duidelijk dat ook in de toekomst restwarmte beschikbaar blijft. Deze restwarmte is duurzaam de inzet van restwarmte is daarmee een belangrijk onderdeel van de energietransitie in Zuid-Holland.* 2. Collectieve warmtesystemen zijn lokale systemen, omdat het transport van warmte met dikke ondergrondse leidingen duur is. De omschrijving van de warmtering is onvoldoende en onvolledig omdat geen melding wordt gemaakt van de bestaande warmteleiding tussen Rotterdam-Noord en de Kop van Zuid, de leiding van Shell Pernis naar de transportleiding van het WbR en de leiding van het WbR waarmee het industriecluster Vondelingenplaat is aangesloten. Verder ontbreekt er cruciale informatie over het eigendom en diameters van deze leidingen, zodat de bestaande capaciteit niet kan worden vastgesteld. Daarmee is een beoordeling van het volume aan havenwarmte onmogelijk en is ook nut en noodzaak van een bovenregionaal netwerk niet aangetoond. *Zie ook de beantwoording onder Z1.1. Uit een MKBA en diverse andere onderzoeken blijkt dat een bovenregionaal warmtenetwerk in Zuid-Holland goed haalbaar is en de nut en noodzaak van zo een netwerk aangetoond. Een geleidelijke uitbouw van het netwerk maakt het mogelijk om dit goed te laten aansluiten bij het regionale warmteaanbod en de vraag naar warmte. De beschrijving van het bestaande systeem in de NRD is slechts indicatief bedoeld en maakt geen wezenlijk deel uit van het op te stellen milieuonderzoek..* 3. Het benutten van havenwarmte kan het beste beperkt blijven tot het stedelijk gebied in en rond de al gerealiseerd warmtering Rotterdam/Rijnmond. Daarbij moet in Vlaardingen en Schiedam optimaal gebruik worden gemaakt van de bestaande Leiding over Noord (LoN). Eneco heeft LdM overgedaan aan Gasunie omdat Eneco het project niet rond kreeg. Ook andere projecten in Rotterdam laten zien dat men zich zou moeten richten op uitbreiding van het warmtenet in Rotterdam (in plaats van het aansluiten van Den Haag en Leiden). *Deze stellingen onderschrijven wij niet. Uit de onderzoeken die worden genoemd in de beantwoording onder Z1.1 blijkt dat het potentiële warmteaanbod vanuit de haven de (lokale) warmtevraag vanuit Rotterdam Rijnmond in ruime mate overstijgt, waarmee ook andere regio's van warmte kunnen worden voorzien. Ten aanzien van de overdracht van het project van Eneco naar Gasunie, verwijzen wij naar de brief van de Minister van Economische Zaken en Klimaat aan de Voorzitter van de Tweede Kamer van 9 september 2019.* 4. De businesscase van warmtetransportnetten is treurig. Door stijgende kosten en langere afschrijvingstermijnen, is de aanleg economisch niet verantwoord. Het is ook een forse aanslag op het landschap door de grootschalige bomenkap. Besluitvorming over de LdM dient pas plaats te vinden nadat er een rapport over de LoO bekend is gemaakt. Bovendien dragen warmtetransportlei-

CONCEPT

	dingen niets bij aan de toenemende behoefte van koeling. *Om grootschalige bomenkap te voorkomen, worden flinke delen van het tracé gerealiseerd met boringen en persingen. Zie ook onze beantwoording onder Z1.1 en Z3.1. Het feit dat de warmteleiding geen rol speelt bij het oplossen van koelingsvraagstukken, maakt dat niet anders. Tot slot achten wij het niet nodig om de besluitvorming over de realisatie van LdM te koppelen aan andere projecten.* 5. De LdM behoeft toetsing door de ACM (Autoriteit Consument en Markt) omdat deze leiding een nieuwe schakel is tussen de LoN en het Haagse warmtedistributienet van Eneco. Een onafhankelijk oordeel van de ACM is nodig is om te bezien of en onder welke voorwaarden er inderdaad sprake is van een goed functionerende warmtemarkt. *Het Rijk werkt momenteel aan de Warmtewet 2. Daarin zal onder andere de toetsende rol van de ACM worden geregeld, zowel in de richting van warmteleveranciers als van de Gasunie in de rol van (beoogd) onafhankelijke netbeheerder.* 6. Waarom wordt geen onderzoek naar het alternatief van "varende warmte"? Maak geld vrij voor een haalbaarheidsstudie naar deze innovatieve en flexibele oplossing. Dat is beter besteed dan doorgaan op de heilloze weg van de LdM en de warmterotonde. *Op basis van de onder punt 2 genoemde onderzoeken menen wij dat in de huidige omstandigheden een regionaal warmtenet de best passende oplossing is. Een alternatief waarbij de warmte niet via een leiding, maar via een schip van de bron naar afnemers wordt gebracht, achten wij niet realistisch en we zien dan ook geen aanleiding om dit alternatief in het MER te laten onderzoeken.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

Z5 CMAG BV

	Samenvatting en beantwoording
	1. Twee strategische alternatieven worden aangedragen voor uitwerking: - Lokale hernieuwbare warmte op lage temperatuur i.p.v. transport van warmte over grote afstand in verband met de kosten/warmteverliezen. - Transport van warmte over water i.p.v. per pijpleiding. Via gebruikte tankers kan de warmte van-uit de Botlek via Scheveningen en/of via de binnenvaart naar de Binckhorst worden getransporteerd. *Met betrekking tot het eerste alternatief wordt allereerst verwezen naar de beantwoording onder Z1.1. Daarnaast wordt opgemerkt dat de restwarmte die via WarmtelinQ van Vlaardingen naar Den Haag wordt getransporteerd, complementair is aan de warmte uit lokale bronnen. Deze laatste kunnen bovendien in de toekomst ook op de leiding of de aanliggende distributienetten worden aangesloten, mits ze voldoen aan de technische randvoorwaarden. Voor het antwoord over het tweede alternatief wordt verwezen naar de beantwoording onder Z4.6.* 2. Kijk naar de CO2-inhoud van Botlek restwarmte t.o.v. de alternatieven en voorkom dubbeltellingen in CO2 besparing. *De kaders voor de duurzaamheid van restwarmte zijn vastgelegd in de Warmtewet, zoals de NEN-7125. Restwarmte wordt hierin beschouwd als duurzame warmte. In de Europese ETS richtlijn (fase 4) is vastgelegd hoe dubbeltelling van CO2 besparing wordt voorkomen.*

CONCEPT

	3. Basislast t.o.v. piek- en backup-capaciteit. De Botlekwarmte in LdM voorziet in basislast, maar voor betrouwbare warmtevoorziening is ook pieklast nodig. De huidige centrale ondersteunt de pieklast, de LdM doet dat niet, er zullen nieuwe pieklast productiefaciliteiten nodig zijn deze moeten in de MER worden opgenomen. *Voor WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag is geen pieklastondersteuning nodig. Daarom voorziet het beoogde pompstation in Delft alleen in pompcapaciteit. Die effecten zullen in het MER worden onderzocht.* 4. De sluiting van De Constant Rebecque centrale is onwenselijk en contraproductief. Uniper wil namelijk lokale hernieuwbare lage temperatuurbronnen ondersteunen en dit moet in de afweging worden meegenomen. *Hoewel niet kan worden uitgesloten dat de realisatie van het project gevolgen zal hebben voor de bedrijfsvoering van de Uniper-centrale, staat helemaal niet vast dat dit zal leiden tot sluiting van de centrale.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

Z6 Bomenstichting Den Haag

	Samenvatting en beantwoording
	1. De Bomenstichting vraagt in te gaan op het krantenartikel (AD 04-02-2020) waarin gedeputeerde Baljeu aangeeft dat 'bomenkap niet aan de orde is'. *In het aangehaalde krantenartikel is sprake van een misverstand tussen de journalist en de provincie. In alle provinciale stukken is melding gemaakt van de kap van bomen als gevolg van de werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van de warmteleiding. De kap van bomen wordt echter niet vastgelegd in het PIP (waarvoor de provincie bevoegd gezag is), maar via de gemeentelijke kapvergunningen. Herplant van bomen is daarbij één van de uitgangspunten, bij voorkeur op dezelfde locatie, maar als dat niet mogelijk is, in de omgeving. De bovengrondse herinrichting wordt door de initiatiefnemer, in samenspraak met de gemeente en de grondeigenaren bepaald. Hiervoor worden herinrichtingsplannen opgesteld, waarbij niet alleen de lokale regelgeving voor het kappen van bomen in acht wordt genomen, maar ook de bepalingen uit de Wet natuurbescherming. Bij het opstellen van deze plannen worden ook de lokale (groene) belangenorganisaties en omwonenden betrokken.* 2. Gesteld wordt dat een gedegen inventarisatie nodig is van alle houtige gewassen op en langs het tracé (op soortnaam, leeftijd, conditie, verwachte levensduur, omtrek stam en kroon, kroonhoogte, mogelijkheden voor verplanting en parameters van i-tree) om de mogelijke effecten op deze gewassen te kunnen inschatten. Tekeningen van de huidige en toekomstige situatie met een lijst van bomen die moeten wijken zijn nodig voor het gewenste inzicht en de effectbepaling. *Voor het gehele tracé wordt in opdracht van Gasunie door een onafhankelijk adviseur een uitgebreide Bomeneffectanalyse (BEA) opgesteld. Daarin worden de omvang van de kap en de herplantmogelijkheden nader onderzocht. In de BEA worden de ingemeten (kapvergunningplichtige) bomen en boomvormers (zoals grote heesters/eenstammige bijna kapvergunningplichtige) bomen in bosvakken en plantsoenen geïnventariseerd. Hierbij zullen de soortnaam, leeftijd, conditie, verwachte levensduur, omtrek stam en stabiliteitskluit in kaart worden gebracht. Deze BEA zal de basis vormen voor de aan te vragen kapvergunningen conform de indieningsvereisten. Daarnaast vindt in bepaalde bosvakken en plantsoenen nader boom- en plantonderzoek plaats. Gelet op het voorgaande achten wij het niet noodzakelijk om voor het MER uit te gaan van het I-Tree model.*

CONCEPT

3. Inventariseer de verschillende beschermingsregimes en status van houtige gewassen. Betrek niet alleen de cultuurhistorische waarden maar ook de natuurhistorische waarden. Kijk ook naar beschermde soorten waarvoor de houtige gewassen een leefomgeving bieden inclusief nest- en paargelegenheden, vliegroutes, e.d. Geef aan hoe met de beschermingsregimes wordt omgegaan en verken alternatieve mogelijkheden om de waarden te beschermen.

In de BEA en de Natuurtoets zal worden ingegaan op de relevante beschermingsregimes, zodat duidelijk wordt of voor het voornemen wel of geen ontheffing/vergunning nodig is op grond van de Wet natuurbescherming. Als uit de Natuurtoets blijkt dat de activiteit negatieve effecten kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, dan zal in de Passende Beoordeling worden onderzocht of de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied door het voornemen in gevaar komen.

4. Onderzoek het verlies van biodiversiteit en verken alternatieve mogelijkheden.

In het kader van dit project vormt biodiversiteit geen onderdeel van de Passende Beoordeling c.q. het MER. Mede naar aanleiding van het advies van de gemeente Den Haag zullen wij de initiatiefnemer adviseren om in het MER in te gaan op de effecten van het voornemen op het groen in de omgeving (zie de beantwoording onder A2). Voorts is biodiversiteit wel één van de criteria bij het opstellen van de herinrichtingsplannen en de selectie van soorten. Dit gebeurt in overleg met de gemeente, maar ook met andere stakeholders, zoals lokale (groene) belangenorganisaties en omwonenden.

5. Zet de ecosysteemdiensten van de huidige situatie af tegen die van de toekomstige situatie met behulp van i-tree. Houdt daarbij rekening met de groeitijd van 40 jaar. Geef aan hoe verlies van ecosysteemdiensten kan worden voorkomen. Schenk aandacht aan de stikstofopname door bomen en het vrijkomen van CO_2 als gevolg van bomenkap en het roeren van grond.

De provincie neemt de geuite zorgen serieus. Mede daarom zullen wij in aanvulling op punt 4 en naar aanleiding van de beantwoording van zienswijzen Z3.2 en Z3.3, de initiatiefnemer adviseren om reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER aan te passen. Gelet hierop achten wij uitbreiding van de reikwijdte tot het gehele stelsel van ecosysteemdiensten niet noodzakelijk. In aanvulling daarop wordt nog opgemerkt dat de bovengrondse herinrichting door de initiatiefnemer, in samenspraak met de gemeente en andere stakeholders wordt bepaald. Herplant van bomen is daarbij één van de uitgangspunten, bij voorkeur op dezelfde locatie, maar als dat niet mogelijk is, in de omgeving.

6. Geef de breedtes en graafdieptes van het leidingtracé aan inclusief werkstroken en andere werkruimtes. Zowel breedte als diepte zijn van belang voor het wortelstelsel van de bomen en houtgewassen op én naast het tracé. Geef aan tot op welke afstand van deze tracés bomen blijven staan. Geef aan waar geen bomen herplant mogen worden óp en langs de LdM. Gevraagd wordt wat de deklaag is boven de leiding. Gedetailleerde tekeningen geven inzicht over mogelijkheden en onmogelijkheden en de effecten daarvan.

Er worden routekaarten gemaakt met alle technische details over de ligging van de leiding, zowel horizontaal als verticaal. Daarnaast worden er werkstrooktekeningen gemaakt met de verschillende zones tijdens de uitvoering en de beheerfase en herinrichtingsplannen voor de bovengrondse herinrichting na de aanleg. Deze onderzoeken en overige informatie zal tezijnertijd met de aanvraag voor de kapvergunningen ter inzage worden gelegd. In het PIP zal een zone worden opgenomen waarbinnen geen diepwortelende beplanting is toegestaan.

7. Vanwege de wateronttrekking zijn het grondwaterpeil en de grondwaterkwaliteit van belang. Geef aan wat de huidige grondwaterstand is (niet alleen gemiddelde, maar ook hoogste en laagste), hoeveel de wijziging is. Niet alleen tijdens de aanleg maar ook in de gebruiksfase daarna.

Zoals reeds aangegeven op blz. 29 van de NRD, zullen in het MER zowel de tijdelijke als de

CONCEPT

	permanente effecten op het grondwater in beeld gebracht (op basis van het bemalingsonderzoek). 8. Breng in beeld wat het effect is van wijzigingen in grondwaterstand en grondwaterkwaliteit op houtige gewassen. Houdt er rekening mee dat na het kappen van grote hoeveelheden bomen het grondwaterpeil kan stijgen. Zijn er wijzigingen in de invloedssfeer van zout/brak grondwater (welke en waar?) en wat effecten hiervan op houtige gewassen. Geef aan hoe deze negatieve effecten voorkomen worden. *De effecten op grondwater zijn in de NRD reeds genoemd als beoordelingscriterium. In het MER zullen de effecten van bemaling tijdens de aanleg, op het grondwater, zowel kwantitatief als kwalitatief, in beeld worden gebracht. Op basis van de grondwatereffecten wordt bepaald of er ook ecologische effecten te verwachten zijn. De specifieke gevolgen van grondwaterwijzigingen voor het groen ter plaatse, zijn mede afhankelijk van de lokale bodemgesteldheid en de weersomstandigheden in de periode waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd (zoals droogte, neerslag, warmte of koude). Daarom zullen deze gevolgen tijdens de werkzaamheden worden gemonitord, zodat tijdig mitigerende maatregelen kunnen worden genomen om eventuele negatieve effecten te voorkomen.* 9. De temperatuur van de leiding zal effect hebben op het bodemleven. Geef daarom de invloedssfeer aan van de warmte op het bodemleven in de ruimste zin van het woord in ruimte en tijd, geef het (permanent) effect hiervan aan en hoe negatieve effecten worden voorkomen. *Door de isolatielaag rondom de leidingen (100 mm) is het warmteverlies (en daardoor ook de warmte-uitstraling van de leiding op de omgeving) zeer beperkt. Op blz. 29 van de NRD is reeds aangegeven dat in het op te stellen MER zal worden ingegaan op de eventuele gevolgen van warmte-uitstraling.* 10. Onderzoek het effect van trillingen en zetting bij het boren en graven op de stabiliteit van de bodem en op de bomen- in ruimte en tijd. Worden bomen hierdoor extra kwetsbaar bij stormen (vooral zomerstormen), die als gevolg van klimaatverandering meer en zwaarder zullen worden? Mogelijke risico's op schade (menselijk en materieel) mogen in het milieurapport niet ontbreken. Geef aan hoe de negatieve effecten worden voorkomen. *Zettingen vinden vooral plaats als gevolg van grondwateronttrekking. In de beantwoording van Z6.7 en Z6.8 is reeds aangegeven dat grondwateronttrekking – en de milieugevolgen daarvan – een belangrijk aspect vormen van het op te stellen MER. In aanvulling daarop is op blz. 29 van de NRD aangegeven dat in het MER ook zal worden ingegaan op het risico van het optreden van zettingen. In Nederland worden regelmatig grote projecten met veel trillingen uitgevoerd in de nabijheid van bomen. Daarvan is niet bekend dat dit tot een hogere kwetsbaarheid van bomen voor stormen heeft geleid. De relatie tussen beiden is moeilijk aantoonbaar aangezien het omwaaien van bomen tijdens een storm afhankelijk is van vele factoren. Het gevraagde onderzoek is van een dusdanig detailniveau en dermate afhankelijk van externe lokale omstandigheden en de nog te kiezen aanlegmethode door de aannemer(s), dat het MER daar niet in kan voorzien. In het MER zal daarom niet worden ingegaan op het risico van trillingen op nabije bomen. De effecten van trillingen en zettingen op de omgeving (groen en bebouwing) zullen wel in beeld worden gebracht in de nog op te stellen werkplannen. Daarin zal ook worden aangegeven hoe deze effecten worden gemonitord en hoe negatieve effecten zonodig worden gemitigeerd met het oog op het voorkomen van schade.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

CONCEPT

2.3 Samenvatting en beantwoording adviezen

A1 het College van B&W van de gemeente Rijswijk

	1. Het college van B&W heeft in januari 2019 in principe ingestemd met de Beatrixlaan als voorkeurstracé voor LdM. In de afgelopen anderhalf jaar heeft veelvuldig ambtelijk overleg plaatsgevonden over de uitwerking van het tracé. In juni 2019 is de gemeenteraad van Rijswijk geïnformeerd over de voortgang van de planontwikkeling en het provinciale inpassingplan. De gemeente staat positief tegenover de aanleg van de warmteleiding en de kansen die dit biedt voor de toekomstige warmtevoorziening in Rijswijk. *Provincie en Gasunie zijn verheugd dat de gemeente Rijswijk het belang van de warmtetransport-leidingen voor toekomstige warmtelevering onderschrijft. De constructieve samenwerking wordt graag voortgezet om zo ook een bijdrage te kunnen leveren aan de warmtetransitie in Rijswijk.* 2. Voorts brengt de gemeente nog onderstaande punten onder de aandacht (waarover reeds ambtelijke afstemming met Gasunie heeft plaatsgevonden): - Vanwege overige grootschalige werkzaamheden in Rijswijk is goede afstemming van de (fasering van de) uitvoering essentieel en dat de impact van de werkzaamheden voor de leiding op de omgeving en vooral het verkeerssysteem zo beperkt mogelijk blijft. - De bereikbaarheid van het gebied rondom winkelcentrum In de Bogaard en de wijken Sion, Parkrijk en Steenvoorde is voor alle vormen van mobiliteit van essentieel belang. Van de Gasunie wordt hierin een uiterste inspanning en flexibele opstelling verwacht. - De verkeersdoorstroming op de Prinses Beatrixlaan is van groot belang. Van de Gasunie wordt verwacht dat bij de uitwerking van WarmtelinQ rekening wordt gehouden met de tunnelreservering en afstemming over het nader uit te werken bovengrondse ontwerp. - Voor de aanleg van het tracé zullen bomen gekapt moeten worden waardoor flora- en faunawaarden en landschappelijke kwaliteiten zullen worden aangetast. Uitgangspunt is altijd dat de nieuwe situatie minstens van gelijkwaardige kwaliteit zal moeten zijn. Dit geldt voor bomen, groen, natuurwaarden en landschappelijke/stedenbouwkundige kwaliteiten. Ook moet gekeken worden naar een betere situatie voor groen en natuur in bredere zin. Specifiek voor het (relatief jonge) groen langs Rijswijk Buiten wordt een uiterste inspanning gevraagd om het groen te behouden door het tijdelijk te verplaatsen. - Een participatie-/communicatietraject met de samenleving maakt wezenlijk onderdeel uit van het proces. Het gemeentelijke beleid vormt het kader voor dit uitwerkingsplan. - Aan de Prinses Beatrixlaan aan de zuidzijde van de A4 ter hoogte van Rijswijk Buiten is de tijdelijke in- en uitvoegstrook ter hoogte van de nieuwe school blijven liggen om dienst te kunnen doen als werkstrook. Het verwijderen van deze stroken en de herinrichting als groenstrook moet in de planuitwerking worden meegenomen. - Voor Rijswijk Buiten bestaat een plan voor een voet-fietsbrug over de Beatrixlaan. Gemeente Rijswijk verlangt dat er bij de uitwerking van WarmtelinQ rekening wordt gehouden met dit plan. <u>Beantwoording</u> *Provincie en Gasunie zijn zich bewust van het belang van een goede verkeersdoorstroming en bereikbaarheid in Rijswijk. Om voldoende werkruimte te creëren zullen tijdelijke verkeersmaatregelen onontbeerlijk zijn en deze worden in overleg met de gemeente Rijswijk uitgewerkt. Het doel is om verkeeroverlast zo veel mogelijk te beperken. De afstemming met andere projecten (aanpassing A4, herinrichting Beatrixlaan, Rijswijk Buiten en de ontwikkeling In de Bogaard) is reeds opgestart en zal worden voortgezet om tot gezamenlijke afspraken over de uitvoering te komen.* *De bovengrondse inrichting wordt door de initiatiefnemer in samenspraak met de gemeente en andere stakeholders bepaald. Er wordt op basis van de werkstrooktekeningen door Gasunie een uitgebreide bomeneffectanalyse uitgevoerd, waarin de omvang van de kap en de herplantmogelijkheden nader worden onderzocht. Op basis daarvan zal een herinrichtingsplan voor de openbare ruimte worden opgesteld. Uiteraard worden daarin ook de specifieke afspraken over de herinrichting van de tijdelijke in- en uitvoegstroken op de Prinses Beatrixlaan verwerkt. Tot slot wordt opgemerkt dat in het tracéontwerp al rekening*

CONCEPT

	is gehouden met de door de gemeente aangegeven locatie van de funderingspalen voor de fiets- en voetgangersbrug bij Rijswijk Buiten.

Conclusie
Dit advies heeft geen gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

A2 het College van B&W van de gemeente Den Haag

	1. De gemeente Den Haag vindt dat een aantal zaken niet of te beperkt is meegenomen in de NRD en verzoekt om aanpassing. Het gaat om de volgende punten: ❖ Onderzoek de meekoppelkansen voor klimaatadaptieve maatregelen (infiltratie, berging). ❖ Stikstof(depositie) wordt in de Passende Beoordeling wel meegenomen, maar "emissies in de lucht" komt niet terug in het MER. ❖ Bemaling in relatie tot (kwetsbare) bebouwing moet in de afweging worden meegenomen; ❖ Veiligheid als thema moet beter aan bod komen, zoals de risico's van het hebben of (onder)houden van de transportleiding (risico's bij calamiteiten) en het kruisen van andere buisleidingen zoals een Gasunie leiding; ❖ Voor de verschillende aspecten moet nog worden aangegeven, hoe ze worden onderzocht (kwalitatief/kwantitatief, bronnen). *De provincie stelt de gegeven adviezen op prijs. Hieronder wordt ingegaan op de gevraagde aanpassingen:* ❖ *Natuurlijk is het verstandig om te bezien in hoeverre bij de realisatie van dergelijke infrastructurele voorzieningen werkzaamheden kunnen worden gecombineerd. Uitgangspunt bij de aanleg is dat de openbare ruimte minimaal weer in dezelfde staat wordt teruggebracht. In overleg met de initiatiefnemer en de overige beheerders van infrastructuur, kunnen meekoppelkansen voor klimaatadaptatie en/of andere werkzaamheden worden meegenomen, mits deze passen binnen de scope en het tijdpad van de werkzaamheden van initiatiefnemer.* ❖ *Met betrekking tot emissie in de lucht wordt opgemerkt dat de warmteleiding een gesloten systeem is. Dat wil zeggen dat er in de gebruiksfase geen emissies plaatsvinden, om die reden heeft nader onderzoek naar dit aspect in het MER geen toegevoegde waarde.* ❖ *De bemaling in relatie tot kwetsbare bebouwing zal in het MER aan de orde komen, namelijk onder het thema Woon- en leefomgeving en het aspect Hinder omgeving en functies. Ook de grondwateronttrekking – en de gevolgen daarvan – vormen een belangrijk aspect in dit MER.* ❖ *Ten aanzien van het thema Veiligheid en de aangegeven aspecten merken wij allereerst op dat de leiding geen stoffen vervoerd die volgens de wet als gevaarlijke stoffen moeten worden beschouwd. Wel zal in het MER worden toegelicht op welke wijze de leiding aan de geldende NEN-norm (3650-1) voldoet. Deze norm stelt veiligheidseisen aan het ontwerp, de aanleg, de bedrijfsvoering en de bedrijfsbeëindiging van buisleidingsystemen. Tevens zal in het MER worden ingegaan op de effecten van de kruising van de warmtetransportleiding met andere hoofdtransportleidingen (dus niet alleen met hoofd- en afvalwatertransportleidingen). De tekst in het schema op blz. 29 van de NRD zal op dit punt worden verduidelijkt. Overigens heeft in het kader van het tracéontwerp al afstemming plaatsgevonden met de betreffende leidingbeheerder. Daarbij zijn uiteraard de geldende veiligheidsnormen in acht genomen. Voor de aanlegfase wordt een BVC-plan (Bereikbaarheid, Verkeersveiligheid en Communicatie) opgesteld.* ❖ *Het laatste punt zal in het MER worden aangevuld en uitgewerkt.* 2. De gemeente vraagt aandacht voor de kwaliteit van de ondergrond als groeiplaats voor bomen en het voorkomen van bomenkap. De MER zou in de afweging expliciet moeten opnemen dat de ligging van de leiding zo min mogelijk een beperking is voor het huidige en toekomstige bomenplan. De leiding zou zo veel mogelijk in het wegvak gepositioneerd moeten worden in verband met het belang van -toekomstige- ondergrondse ruimte voor goede groeiplaatsen.

CONCEPT

	Ook de provincie neemt dit punt serieus. Het MER is een hulpmiddel bij het in beeld brengen van de relevante milieugevolgen van het project, zodat deze bij de afweging van alle belangen kunnen worden betrokken. Op basis van alle onderzoeken kan bij de vaststelling van het definitieve tracé zo goed mogelijk rekening worden gehouden met de aanwezige begroeiing. De kap van bomen wordt echter niet vastgelegd in het PIP (waarvoor Provinciale Staten bevoegd gezag zijn), maar via de gemeentelijke kapvergunningen. Wij hebben er alle vertrouwen in dat op basis van de informatie uit de bomenanalyse en het overleg over het herinrichtingsplan gekomen kan worden tot een aanvraag waarin alle belangen zorgvuldig zijn afgewogen. 3. De transportleiding doorkruist een ecologische zone (Erasmuszone), het wijkpark Transvaal en de hoofdboomstructuur (De La Reyweg en Moerweg). Er moet meer aandacht worden gegeven aan het aspect 'behoud van groene kwaliteiten" als beoordelingscriterium. Daarvoor moet minstens de volgende locaties worden onderzocht: Moerweg tussen nrs 510 -684; De La Reyweg; Kempstraat; Transvaalpark; Herman Costerstraat en Uitenhagestraat. *De hiervoor genoemde zones en locaties maken in elk geval deel uit van de BEA. Naar aanleiding van de opmerking over het aspect "behoud van groene kwaliteiten" achten wij het zinvol om door middel van het MER inzicht te geven in de effecten van het voornemen op het groen in de omgeving. Een dergelijke beoordeling was reeds voorzien onder de noemer "beïnvloeding gebiedskarakteristieke elementen", maar om dat duidelijker te maken, stellen we voor om dit beoordelingscriterium aan te passen in/te vernoemen naar "effecten op groene kwaliteiten". Dit zullen wij opnemen in het advies aan de initiatiefnemer.*

Conclusie
Dit advies heeft gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (zie hoofdstuk 3). In het advies aan de initiatiefnemer zal worden opgenomen dat binnen het thema Woon- en leefomgeving van het MER moet worden ingegaan op de effecten van het kruisen met alle hoofdtransportleidingen (niet alleen hoofd- en afvalwatertransportleidingen). Voorts dient het MER binnen het thema Woon- en leefomgeving en het aspect Landschap in te gaan op de effecten van het voornemen op de groene kwaliteiten.

A3 Hoogheemraadschap van Delfland

	Het hoogheemraadschap kan instemmen met de Notitie reikwijdte en detailniveau. Aan alle aspecten die van belang zijn voor een goede waterhuishouding, is invulling gegeven. Naast advisering in het kader van de watertoets over deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau en het Provinciaal Inpassingsplan zal een watervergunning en eventueel een melding nodig zijn. *Provincie en Gasunie zijn blij met het positieve advies van het hoogheemraadschap. De constructieve samenwerking in het kader van de m.e.r., het PIP en de vergunningprocedures wordt graag voortgezet.*

Conclusie
Dit advies heeft geen gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

CONCEPT

3. Advies over reikwijdte en detailniveau

De zienswijzen Z2, Z4, Z5 en Z6 en de adviezen A1 en A3 hebben geen gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

Op basis van de zienswijzen Z1 en Z3 en het advies A2 wordt de initiatiefnemer geadviseerd om de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport als volgt aan te passen:

Nr.	*Advies m.b.t. reikwijdte en detailniveau*
Z1	In het MER wordt ook ingegaan op de resultaten van de in de beantwoording onder Z1.1 genoemde onderzoeken.
Z3	Binnen het thema Natuur moet in het MER ook worden ingegaan op de (permanente) effecten op beschermde gebieden en soorten in de gebruiksfase.
A2	Binnen het thema Woon- en leefomgeving moet in het MER worden ingegaan op de effecten van het kruisen met alle hoofdtransportleidingen (niet alleen hoofd- en afvalwatertransportleidingen). Voorts moet het MER binnen het thema Landschap, Cultuurhistorie, Archeologie en het aspect Landschap worden ingegaan op de effecten van het voornemen op de groene kwaliteiten. Daartoe wordt het beoordelingscriterium “Beïnvloeding gebiedskarakteristieke elementen” in zowel de Gebruiksfase als de Aanlegfase gewijzigd in “Effecten op groene kwaliteiten”.

CONCEPT

4. Afkortingen en begrippenlijst

Commissie m.e.r.	Commissie voor de milieueffectrapportage, onafhankelijke door het Rijk ingestelde commissie die een wettelijke taak heeft inzake de advisering over milieueffectrapporten
GS	Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
PCR	Provinciale coördinatieregeling (speciale wettelijke procedure voor de coördinatie van verschillende vergunningen en andere uitvoeringsbesluiten)
PIP	Provinciaal inpassingsplan (vergelijkbaar met bestemmingsplan)
PS	Provinciale Staten van Zuid-Holland
MER	Milieueffectrapport, dat wil zeggen de schriftelijke rapportage van de onderzochte milieuaspecten
m.e.r.	De procedure voor het opstellen van een MER
NRD	Notitie reikwijdte en detailniveau, de notitie waarin de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER worden beschreven

CONCEPT

Van: art 5 1-2e

Verzonden: maandag 11 mei 2020 17:39

Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijs wijk.nl; art 5 1-2e @rijs wijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @rws.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @htm .nl; art 5 1-2e @ Ret.nl; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @hh delfland.nl; art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl

CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl

Onderwerp: Concept Inpassingsplan warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag

Best lid van de projectgroep Warmtelinq Vlaardingen – Den Haag,

Bijgevoegd is een link naar de documenten van het concept Inpassingsplan warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag.
Het gaat om de regels, de verbeelding (5 kaarten), de toelichting en alle 14 bijlagen. Ze zijn als losse bestanden toegevoegd dit om het downloaden te vergemakkelijken.

Download link

https://we.tl/t-oNlGU38lA7

Vraag aan jullie is: kijk hier gedegen naar en geef eventuele opmerkingen door.
Reserveer in ieder geval 25 mei van 14.00 u tot 16.00u in je agenda, dan kunnen we de punten die naar voren zijn gebracht met elkaar bespreken via Teams. Twee uur is érg lang voor een digitaal overleg, met een goede voorbereiding wil ik het overleg dan ook eerder afgerond hebben. Als je je opmerkingen hiertoe helder op een rijtje wilt zetten dan kunnen we hier gezamenlijk gestroomlijnd doorheen gaan.

Een Teamoverleg met zo een grote groep is een uitdaging maar ondertussen heeft eenieder wel ervaring opgedaan met het digitaal overleggen in deze of andere vorm. Een uitnodiging via Teams volgt dus, voor 25 mei van 14.00 tot 16.00 u. Ook een agenda zal nog volgen.

Doel van dit overleg is om punten die er zijn met elkaar op te lossen, voordat we de officiele consultatie voor het voorontwerp-PIP in gaan. Het zou immers niet fijn zijn als er dan nog heel veel opmerkingen van jullie nodig zouden zijn.
Vorige week hebben jullie een concept-planning gehad. Hieruit kon je al opmaken dat jullie officieel geconsulteerd worden op het voorontwerp-pip tijdens de zomervakantie. Let wel: dit is alleen een consultatie van de overheden. Er gaat gedurende de zomerperiode niets ter inzage voor burgers en organisaties.

Sommige onderzoeken lopen thans nog en aan het MER wordt ook nog hard gewerkt. Een aantal van die onderzoeken zal klaar zijn ten tijde van het voorontwerpPIP, maar sommige zouden dan nog kunnen lopen (Geohydrologisch onderzoek en water; externe veiligheid, bodemkwaliteit onderzoek en bomeneffectanalyse). Hoe we omgaan met deze hiaten en de P.M. posten in het concept en mogelijk ook het voorontwerp-PIP en hoe we de juiste info tijdig bij jullie gaan krijgen gaan we nog bezien.

Dit geldt overigens ook voor de voorbereiding van de vergunningen. Mochten jullie nog info missen die nodig is voor de vergunningverlening (anders dan de hierboven genoemde onderzoeken) laat dat dan ook weten, dit in verband met de planning van de coördinatie en de afstemming met de Gasunie.

Verder hoop ik dat het thuiswerken bij jullie goed gaat. Graag tot horens, mails.

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

art 5 1-2e
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Senior Beleidsmedewerker
M 06 art 5 1-2e
art 5 1-2e @p zh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

Van: art 5 1-2e
Verzonden: woensdag 20 mei 2020 17:01
Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e rijswijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijs wijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @rws.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @htm .nl; art 5 1-2e @ Ret.nl; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @hh delfland.nl; art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e @o dh.nl; art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hh delfland.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl
CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl art 5 1-2e GemeenteWestland.nl
Onderwerp: Agenda Projectgroep WarmtelinQ 25 mei
Bijlagen: ARD Combi-MER WarmtelinQ Vlaardingen -Den Haag.docx

Hoi allemaal,

Aanstaande maandag hebben we eindelijk weer een projectgroep bijeenkomst via Teams.
Hiervoor hebben jullie een uitnodiging gehad.
Sommigen hebben de uitnodiging doorgezonden, zou je ook dit berichtje door kunnen zenden aan hen die door jullie zijn toegevoegd?

We lopen door de agenda (zie hieronder) heen aan de hand van een powerpoint-presentatie. Natuurlijk wordt deze ook nog toegezonden.

We zijn met een grote groep, ik vraag iedereen daarom om de microfoon op mute te zetten en pas aan te zetten als je gaat spreken.
Zo voorkomen we ruis en ongewenste achtergrond geluiden zoals bijvoorbeeld klussende buurmannen en -vrouwen.
Na elk blokje is er ruimte voor vragen en of opmerkingen.
Mocht ieder toch tegelijkertijd wat willen zeggen of het wordt een kakkefonie, dan volgen we het protocol van de hand opsteken:
In teams zit namelijk ook de mogelijkheid “je hand op te steken” om te laten weten aan de andere aanwezigen dat je wat wil gaan zeggen. Dat doe je door je muis over het scherm te bewegen, dan krijg je een navigatie balk in beeld, daarin zie je een handje, druk je daarop dan verschijnt dit handje bij jouw icoon, bij alle anderen ook in beeld. De gespreksleider zal je dan het woord geven; één voor één.

Agenda:

- **Vergunningen**
  Voorbereiding; spoorboekje proces; planning
  - Vragen en opmerkingen

- **Onderzoeken**
  Wat loopt er nog aan onderzoeken en hoe gaan we daar mee om
  - Vragen en opmerkingen

- **Planning PIP/PCR**
  - Vragen en opmerkingen

• **Toelichting concept-PIP**
Regels, Verbeelding en Toelichting
- Vragen en opmerkingen

Overige korte mededelingen
• Stand van zaken SOK provincie en gemeenten
• Stand van zaken m.e.r.-proces*

- Vragen en opmerkingen,
- wvttk.

*De ARD met beantwoording van de zienswijzen zit thans in de besluitvormingsprocedure naar GS, die gaan als het goed is hier dinsdag de 26e over besluiten. Bijgevoegd is ter informatie de concept-ARD, de officiele versie volgt dus hopelijk snel. Wanneer de ARD door Gedeputeerde Staten is vastgesteld, krijgen jullie die vastgestelde versie natuurlijk officieel toegezonden. Dat is dan ook de versie voor verdere verspreiding (niet dit concept).

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

art 5 1-2e
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Senior Beleidsmedewerker
M 06 art 5 1-2e
art 5 1-2e@ pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

Advies Reikwijdte en Detail-niveau

Combi-MER WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

Provincie Zuid-Holland

1. Inleiding

Inleiding
Provinciale Staten van Zuid-Holland hebben (PS) op 18 december 2019 onder andere besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden een provinciaal inpassingsplan op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V.[1] en maakt onderdeel uit van een groter project dat de naam WarmtelinQ heeft gekregen. Het project WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag, inclusief de eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen.

Ondanks dat voor de aanleg van de warmtetransportleiding geen directe m.e.r.-plicht geldt, kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het project significante gevolgen kan hebben voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarvoor dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd en daardoor is voor het PIP toch een plan-m.e.r. noodzakelijk. In verband hiermee hebben de provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. zal worden doorlopen. Hiervoor zal een Combi-MER worden opgesteld.

Ter voorbereiding van dit Combi-MER is door de initiatiefnemer een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie worden de verschillende alternatieven voor deze warmtetransportleiding nader toegelicht en wordt beschreven welke milieueffecten op welke wijze en met welk detailniveau in het Combi-MER onderzocht gaan worden. Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten de NRD vastgesteld en besloten om deze voor eenieder ter inzage te leggen.

Zienswijzen en adviezen
De NRD[2] heeft vanaf vrijdag 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020 voor eenieder ter inzage gelegen onder andere via de webpagina van de provincie: www.zuid-holland.nl/ldm. In die periode is eenieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op het voornemen en/of de NRD. Tevens zijn de adviseurs en de bestuursorganen die bij de besluitvorming over het inpassingsplan en de overige besluiten betrokken zijn, geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het MER.

Gedurende deze termijn zijn zes zienswijzen ontvangen (waarvan twee door particulieren), twee adviezen van de gemeenten Den Haag en Rijswijk en een advies van het Hoogheemraadschap van Delfland. Van de gemeente Den Haag is op 13 mei 2020 nog een aanvullende reactie ontvangen. In hoofdstuk 2 van dit document zijn de ingediende zienswijzen en adviezen beknopt samengevat en beantwoord. De zienswijzen van de particulieren zijn daarbij geanonimiseerd. In hoofdstuk 3 is ons advies over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen Combi-MER weergegeven. Tot slot is in hoofdstuk 4 een lijstje met afkortingen en begrippen opgenomen.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) zal te zijner tijd gevraagd worden een toetsingsadvies te geven op de inhoud van het Combi-MER. In dat toetsingsadvies zal de Commissie m.e.r. beoordelen of het opgestelde MER voldoet aan de uitgangspunten voor de reikwijdte en het detailniveau, alvorens door Provinciale Staten en de andere bevoegde gezagen een besluit wordt genomen over de vaststelling van het PIP, het MER en de aangevraagde vergunningen.

1 De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. De Leiding door het Midden was voorheen een initiatief van Eneco en maakt sinds januari 2020 deel uit van WarmtelinQ (zie www.warmtelinq.nl).
2 Notitie Reikwijdte en Detailniveau Leiding door het Midden, Warmtetransportleiding Vlaardingen-Den Haag, 29 oktober 2019, definitief concept.

2. Samenvatting en beantwoording

2.1 Inleiding

In onderstaand schema zijn de zienswijzen en adviezen samengevat en beantwoord en voorzien van eindconclusies.

2.2 Samenvatting en beantwoording zienswijzen

Z1 art 5 1- ***(particulier)***

	Samenvatting en beantwoording
Z1	1. Gevraagd wordt naar nut en noodzaak van deze centralistische aanpak van de warmteleiding versus decentrale oplossingen. Met welke argumenten (duurzaamheid, leveringsduur en leveringszekerheid, risicoanalyse, financieel) zijn deze afwegingen gemaakt en door wie? *De realisatie van regionale warmte-infrastructuur kan niet worden gesplitst in centrale en decentrale onderdelen. De energietransitie is een grote maatschappelijke opgave, die alleen in nauwe samenwerking tussen verschillende partijen kan worden gerealiseerd. Reeds in 2014 is een MKBA (Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse) uitgevoerd voor het warmtenet Zuid-Holland waarbij de inzet van restwarmte onder andere uit de haven voor kassen en gebouwen positief werd beoordeeld[3]. In de jaren daarna zijn er meerdere studies verricht (Ecofys, PBL, CE Delft) waaruit blijkt dat in Zuid-Holland een regionaal warmtenet, gelet op de aanwezige bronnen (industriële restwarmte en aardwarmte), de bestaande warmtevraag en hoge woningdichtheid, een kosteneffectief en realistisch alternatief is voor aardgas. Mede om die reden vormt de realisatie van een regionaal transportnetwerk voor warmte al langere tijd onderdeel van het provinciale beleid. Zowel de provincie als de initiatiefnemer (nu LdM CV/ Gasunie, maar ook haar voorganger Eneco) zijn van mening dat de warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag kansen biedt voor dit deel van de provincie. Dat neemt niet weg dat de haalbaarheid en randvoorwaarden in het kader van het op te stellen inpassingsplan kritisch worden bezien. Daarbij spelen onder andere de in de zienswijze genoemde argumenten een rol. In het op te stellen MER zal worden ingegaan op de resultaten van de genoemde onderzoeken.* 2. Wat gebeurt er als de huidige beoogde bronnen niet meer of onvoldoende duurzaam zijn en/of niet meer voldoende kunnen of willen leveren en welke garanties zijn hierover afgesproken met de beoogde bronnen en gebruikers? *Het is aan de warmtebedrijven en -producenten om afspraken te maken over de beschikbaarheid en de kwaliteit (waaronder de duurzaamheid) van de warmte. LdM C.V. is geen partij bij dergelijke afspraken. Omdat de warmtetransportleiding zal worden gerealiseerd als een open net met een onafhankelijk netbeheer in publieke handen, kunnen meerdere bronnen op de leidingen worden aangesloten. Dit komt de continuïteit van de warmtelevering ten goede. De warmtelevering wordt daarnaast geborgd via de huidige Warmtewet.* 3. Is de capaciteit van de leiding voldoende voor het beoogde gebied, ook omdat gemeenten nog niet klaar zijn met hun capaciteitsberekeningen. Wat zijn risico's voor de leiding (capaciteit en route) als gemeenteplannen straks (fors) afwijken? *Het leidingtracé is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met o.a. de gemeenten waarbij ook rekening gehouden is met toekomstige ontwikkelingen. Op dezelfde manier worden ook de locaties van de T-stukken bepaald. Daar kunnen de aftakkingen naar de lokale warmtenetten worden gerealiseerd. De capaciteit van de leiding wordt zoveel mogelijk afgestemd op de vraag naar warmte vanuit de gemeenten langs de leiding. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de Provincie Zuid-Holland en WarmtelinQ zijn hierover met de betrokken gemeenten in gesprek. De gemeenten hebben*

3 https://www.ce nl/publicatie/mkba_warmte_zuid-holland/1500

	het beste zicht op de potentiële vraag, het tempo van de warmtetransitie en de mate van zekerheid die hierover gegeven kan worden. Op deze manier worden risico's met betrekking tot tracé en/of diameter zo veel mogelijk voorkomen.

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (zie hoofdstuk 3).

Z2 Vereniging Midden-Delfland

	Samenvatting en beantwoording
	1. Het uitgangspunt om restwarmte uit de Rotterdamse haven en hernieuwbare warmte uit de stedelijke omgeving meer te benutten, wordt onderschreven, maar daarbij moeten wel de belangen van het Midden-Delflandgebied worden betrokken. *Deze belangen worden bij de afweging betrokken.* 2. De vereniging vindt dat in de NRD twee alternatieven voor de aanleg van de leiding ontbreken: - Een tracéalternatief, waarbij de leiding de rijksweg A4 oversteekt via de landtunnel van de A4 tussen Vlaardingen en Schiedam i.p.v. via het eco-aquaduct; - Een uitvoeringsalternatief, waarbij niet wordt gewerkt in het broedseizoen van de weidevogels. *De optie om de A4 via de landtunnel van de A4 te kruisen is in 2018 besproken met de gemeenten en overige bevoegde gezagen en met RWS en de aannemer, die de A4 heeft aangelegd. Uit dit overleg is gebleken dat aan deze optie diverse technische risico's zitten, zoals mogelijke zettingsproblemen bij de constructie en de noodzaak tot zeer diepe en complexe boringen. Daarom achten wij dit geen realistisch tracéalternatief om in het MER nader te onderzoeken.* *Met betrekking tot het voorgestelde uitvoeringsalternatief wordt opgemerkt dat door Gasunie uitvoerig wordt overlegd met de verschillende stakeholders over hoe de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Uiteraard moeten daarbij de bepalingen uit de Wet natuurbescherming in acht worden genomen. Tot nu toe is het uitgangspunt dat Gasunie na vergunningverlening (waar mogelijk) start met de (voorbereidende) werkzaamheden vóór aanvang van het broedseizoen, dat overlast zo veel mogelijk moet worden beperkt en dat de werkzaamheden zo worden afgestemd dat (mogelijke) overlast tot één broedseizoen wordt beperkt en dat deze in elk geval geen verstoring veroorzaken. Om een goede inschatting te kunnen maken van de gevolgen van deze uitgangspunten voor de planning van de werkzaamheden (ook gelet op de bouwtijd van het project), achten wij het wenselijk dat in het MER ook wordt ingegaan op een uitvoeringsalternatief waarbij niet wordt gewerkt tijdens het broedseizoen van weidevogels. Het door de vereniging aangedragen uitvoeringsalternatief wordt derhalve opgenomen in het Advies Reikwijdte en Detailniveau (ARD.* 3. Met betrekking tot het eco-aquaduct merkt de vereniging verder op dat niemand met enige zekerheid lijkt te kunnen zeggen wat het gevolg is van een buisleiding met stoom van 130º C op het gebruik van het eco-aquaduct door de dieren die op deze passage zijn aangewezen. Hinder en verstoring voor deze dieren door o.a. warmte, geluid en trillingen afkomstig van de aanleg en het gebruik van de LdM kan hierbij van invloed zijn. *In het kader van de m.e.r.-procedure wordt onderzoek gedaan naar de effecten van het project, onder andere op flora- en fauna. De uitkomsten hiervan zullen worden opgenomen in het MER.*

Conclusie

De zienswijze heeft gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

Z3 Stichting Boombehoud Vlaardingen

	Samenvatting en beantwoording
	1. De Stichting spreekt haar zorgen uit over het effect op bomen en groenvoorzieningen, bescherming van ecologische zones en verbindingen en de effecten op de luchtkwaliteit als gevolg van het verdwijnen van bomen en op de broedplaatsen van vogels. *De provincie neemt de geuite zorgen serieus en zet zich in om, in samenwerking met de initiatiefnemer, de betrokken gemeenten en de overige stakeholders, de gevolgen voor flora en fauna zo beperkt mogelijk te houden. De bovengrondse herinrichting wordt door de initiatiefnemer, in samenspraak met de gemeente en andere stakeholders bepaald. Herplant van bomen is daarbij een van de uitgangspunten, bij voorkeur op dezelfde locatie, maar als dat niet mogelijk is, in de omgeving. Er wordt een uitgebreide bomenanalyse uitgevoerd, waarin de omvang van de kap en de herplantmogelijkheden nader worden onderzocht. Op basis daarvan zullen door de initiatiefnemer in overleg met de gemeenten herinrichtingsplannen worden opgesteld, waarbij niet alleen de lokale regelgeving voor het kappen van bomen in acht moet worden genomen, maar ook de bepalingen uit de Wet natuurbescherming.* 2. Met betrekking tot de criteria voor het MER, wordt opgemerkt dat in het thema Natuur ook in de gebruiksfase de invloed op beschermde soorten een rol speelt. Ook de invloed van het permanent verwijderen van (een deel van) het bospark in Holy-Zuid en de laanbomen langs het tracé worden ten onrechte niet genoemd bij de criteria, evenals de vervanging door kleinere bomen en de effecten daarvan. *Hoewel in het onderhavige project de gevolgen binnen het thema Natuur toch vooral zullen voortvloeien uit de aanlegfase, zal in het MER ook worden ingegaan op de (permanente) effecten op beschermde gebieden en beschermde soorten in de gebruiksfase. Deze effecten zullen worden getoetst aan de Wet natuurbescherming.* 3. Samenvattend wordt voorgesteld om tabel 4-2 (Gebruiksfase) in de NRD als volgt aan te passen: - invoegen: het Thema Natuur, Aspect Beschermde Soorten en het Criterium: Soorten Wet Natuurbescherming; - toevoegen aan het bestaande thema Woon-en leefomgeving, onder Aspect Invloed op milieu en luchtkwaliteit het Criterium: Het verdwijnen van bomen. *Conform de beantwoording onder Z3.2 wordt de eerste suggestie overgenomen. Dat wil zeggen dat tabel 4-2 van de NRD wordt uitgebreid met het Thema Natuur, Aspect Beschermde Soorten en het criterium Soorten Wet Natuurbescherming. De tweede suggestie wordt niet opgevolgd omdat de invloed van het project op de luchtkwaliteit zeer beperkt is. De luchtkwaliteit ter plaatse wordt primair bepaald door de huidige en toekomstige activiteiten in en om het plangebied. Bij het luchtkwaliteitsonderzoek ten behoeve van die activiteiten kan modelmatig geen rekening worden gehouden met specifieke kenmerken van de bomen in het gebied. Conform de beantwoording onder Z3.1 zal bij het opstellen van de herinrichtingsplannen wel worden gekeken naar de gevolgen voor de omgeving, maar in het MER kan dit niet op dit detailniveau worden onderzocht.*

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (zie hoofdstuk 3).

Z4 art 5 1-2 ***(particulier)***

	Samenvatting en beantwoording
	1. Indiener meent dat restwarmte uit de Rotterdamse haven niet kan werken omdat daar de Trias Energetica niet goed wordt toegepast. In de haven moet een begin worden gemaakt met het beperken van energieverspilling in de vorm van warmtelozing. Bovendien is de warmte afkomstig uit fossiele bronnen en daarom niet duurzaam. Zonder maatregelen om de lozing van restwarmte in de haven te beperken, is de LdM en de warmterotonde in Zuid-Holland ongeloofwaardig. Dat draagt niet bij aan een eerlijke en betaalbare energietransitie. *Op grond van onder meer de afspraken in het Klimaatakkoord wordt door de industrie al gewerkt aan energiebesparing en verhoging van de energie efficiëntie. Ook in het Rotterdams Klimaatakkoord worden hierover afspraken gemaakt. Hergebruik van restwarmte maakt onderdeel uit van deze afspraken en dat is een van de manieren om warmteverspilling te voorkomen. Verder zijn in het Rotterdams klimaatakkoord afspraken gemaakt over de verdere verduurzaming van de industrie, onder andere over het gebruik van de restwarmte die ook in de circulaire economie zal vrijkomen. In elk geval is duidelijk dat er ook in de toekomst restwarmte beschikbaar blijft. Deze restwarmte is duurzaam en de inzet ervan is een belangrijk onderdeel van de energietransitie in Zuid-Holland.* 2. Collectieve warmtesystemen zijn lokale systemen, omdat het transport van warmte met dikke ondergrondse leidingen duur is. De omschrijving van de warmtering is onvoldoende en onvolledig omdat geen melding wordt gemaakt van de bestaande warmteleiding tussen Rotterdam-Noord en de Kop van Zuid, de leiding van Shell Pernis naar de transportleiding van het WbR en de leiding van het WbR waarmee het industriecluster Vondelingenplaat is aangesloten. Verder ontbreekt er cruciale informatie over het eigendom en diameters van deze leidingen, zodat de bestaande capaciteit niet kan worden vastgesteld. Daarmee is een beoordeling van het volume aan havenwarmte onmogelijk en is ook nut en noodzaak van een bovenregionaal netwerk niet aangetoond. *Zie ook de beantwoording onder Z1.1. Uit een MKBA en diverse andere onderzoeken blijkt dat een bovenregionaal warmtenetwerk in Zuid-Holland goed haalbaar is en de nut en noodzaak van zo een netwerk aangetoond. Een geleidelijke uitbouw van het netwerk maakt het mogelijk om dit goed te laten aansluiten bij het regionale warmteaanbod en de vraag naar warmte. De beschrijving van het bestaande systeem in de NRD is slechts indicatief bedoeld en maakt geen wezenlijk deel uit van het op te stellen milieuonderzoek.* 3. Het benutten van havenwarmte kan het beste beperkt blijven tot het stedelijk gebied in en rond de al gerealiseerd warmtering Rotterdam/Rijnmond. Daarbij moet in Vlaardingen en Schiedam optimaal gebruik worden gemaakt van de bestaande Leiding over Noord (LoN). Eneco heeft LdM overgedaan aan Gasunie omdat Eneco het project niet rond kreeg. Ook andere projecten in Rotterdam laten zien dat men zich zou moeten richten op uitbreiding van het warmtenet in Rotterdam (in plaats van het aansluiten van Den Haag en Leiden). *Deze stellingen onderschrijven wij niet. Uit de onderzoeken die worden genoemd in de beantwoording onder Z1.1 blijkt dat het potentiële warmteaanbod vanuit de haven de (lokale) warmtevraag vanuit Rotterdam Rijnmond in ruime mate overstijgt, waarmee ook andere regio's van warmte kunnen worden voorzien. Ten aanzien van de overdracht van het project van Eneco naar Gasunie, verwijzen wij naar de brief van de Minister van Economische Zaken en Klimaat aan de Voorzitter van de Tweede Kamer van 9 september 2019. Deze brief is hier te downloaden.* 4. De businesscase van warmtetransportnetten is treurig. Door stijgende kosten en langere afschrijvingstermijnen, is de aanleg economisch niet verantwoord. Het is ook een forse aanslag op het landschap door de grootschalige bomenkap. Besluitvorming over de LdM dient pas plaats te vinden nadat er een rapport over de LoO bekend is gemaakt. Bovendien dragen warmtetransportleidingen niets bij aan de toenemende behoefte van koeling.

	Om grootschalige bomenkap te voorkomen, worden flinke delen van het tracé gerealiseerd met boringen en persingen. Zie ook onze beantwoording onder Z1.1 en Z3.1. Het feit dat de warmteleiding geen rol speelt bij het oplossen van koelingsvraagstukken, maakt dat niet anders. Tot slot achten wij het niet nodig om de besluitvorming over de realisatie van LdM te koppelen aan andere projecten. 5. De LdM behoeft toetsing door de ACM (Autoriteit Consument en Markt) omdat deze leiding een nieuwe schakel is tussen de LoN en het Haagse warmtedistributienet van Eneco. Een onafhankelijk oordeel van de ACM is nodig is om te bezien of en onder welke voorwaarden er inderdaad sprake is van een goed functionerende warmtemarkt. *Het Rijk werkt momenteel aan de Warmtewet 2. Daarin zal onder andere de toetsende rol van de ACM worden geregeld, zowel in de richting van warmteleveranciers als van de Gasunie in de rol van (beoogd) onafhankelijke netbeheerder.* 6. Waarom wordt geen onderzoek gedaan naar het alternatief van “varende warmte”? Maak geld vrij voor een haalbaarheidsstudie naar deze innovatieve en flexibele oplossing. Dat is beter besteed dan doorgaan op de heilloze weg van de LdM en de warmterotonde. *Op basis van de onder punt 2 genoemde onderzoeken menen wij dat in de huidige omstandigheden een regionaal warmtenet een passende oplossing is. Een alternatief waarbij de warmte niet via een leiding, maar via een schip van de bron naar afnemers wordt gebracht, achten wij op dit moment niet realistisch en we zien dan ook geen aanleiding om dit alternatief in het MER te laten onderzoeken.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

Z5 CMAG BV

	Samenvatting en beantwoording
	1. Twee strategische alternatieven worden aangedragen voor uitwerking: - Lokale hernieuwbare warmte op lage temperatuur i.p.v. transport van warmte over grote afstand in verband met de kosten/warmteverliezen. - Transport van warmte over water i.p.v. per pijpleiding. Via gebruikte tankers kan de warmte van-uit de Botlek via Scheveningen en/of via de binnenvaart naar de Binckhorst worden getransporteerd. *Met betrekking tot het eerste alternatief wordt allereerst verwezen naar de beantwoording onder Z1.1. Daarnaast wordt opgemerkt dat de restwarmte die via de leiding van Vlaardingen naar Den Haag wordt getransporteerd, complementair is aan de warmte uit lokale bronnen. Deze laatste kunnen bovendien in de toekomst ook op de leiding of de aanliggende distributienetten worden aangesloten, mits ze voldoen aan de technische randvoorwaarden. Voor het antwoord over het tweede alternatief wordt verwezen naar de beantwoording onder Z4.6.* 2. Kijk naar de CO2-inhoud van Botlek restwarmte t.o.v. de alternatieven en voorkom dubbeltellingen in CO2 besparing. *De kaders voor de duurzaamheid van restwarmte zijn vastgelegd in de Warmtewet, zoals de NEN-7125. Restwarmte wordt hierin beschouwd als duurzame warmte. In de Europese ETS richtlijn (fase 4) is vastgelegd hoe dubbeltelling van CO2 besparing wordt voorkomen.* 3. Basislast t.o.v. piek- en back-up-capaciteit. De Botlekwarmte in LdM voorziet in basislast, maar voor betrouwbare warmtevoorziening is ook pieklast nodig. De huidige centrale ondersteunt de

	pieklast, de LdM doet dat niet, er zullen nieuwe pieklast productiefaciliteiten nodig zijn deze moeten in de MER worden opgenomen. *Volgens de initiatiefnemer is voor de warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag geen pieklastondersteuning nodig. Daarom voorziet het beoogde pompstation in Delft alleen in pompcapaciteit. Die effecten zullen in het MER worden onderzocht.* 4. De sluiting van De Constant Rebecque centrale is onwenselijk en contraproductief. Uniper wil namelijk lokale hernieuwbare lage temperatuurbronnen ondersteunen en dit moet in de afweging worden meegenomen. *Hoewel niet kan worden uitgesloten dat de realisatie van het project gevolgen zal hebben voor de bedrijfsvoering van de Uniper-centrale, staat helemaal niet vast dat dit zal leiden tot sluiting van de centrale.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

Z6 Bomenstichting Den Haag

	Samenvatting en beantwoording
	1. De Bomenstichting vraagt in te gaan op het krantenartikel (AD 04-02-2020) waarin gedeputeerde Baljeu aangeeft dat 'bomenkap niet aan de orde is'. *In het aangehaalde krantenartikel is sprake van een misverstand tussen de journalist en de provincie. In alle provinciale stukken is melding gemaakt van de kap van bomen als gevolg van de werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van de warmteleiding. De kap van bomen wordt echter niet vastgelegd in het PIP (waarvoor de provincie bevoegd gezag is), maar via de gemeentelijke kapvergunningen. Herplant van bomen is daarbij één van de uitgangspunten, bij voorkeur op dezelfde locatie, maar als dat niet mogelijk is, in de omgeving. De bovengrondse herinrichting wordt door de initiatiefnemer, in samenspraak met de gemeente en de grondeigenaren bepaald. Hiervoor worden door de initiatiefnemer in overleg met de gemeenten herinrichtingsplannen opgesteld, waarbij niet alleen de lokale regelgeving voor het kappen van bomen in acht wordt genomen, maar ook de bepalingen uit de Wet natuurbescherming. Bij het opstellen van deze plannen worden ook de lokale (groene) belangenorganisaties en omwonenden betrokken.* 2. Gesteld wordt dat een gedegen inventarisatie nodig is van alle houtige gewassen op en langs het tracé (op soortnaam, leeftijd, conditie, verwachte levensduur, omtrek stam en kroon, kroonhoogte, mogelijkheden voor verplanting en parameters van i-tree) om de mogelijke effecten op deze gewassen te kunnen inschatten. Tekeningen van de huidige en toekomstige situatie met een lijst van bomen die moeten wijken zijn nodig voor het gewenste inzicht en de effectbepaling. *Voor het gehele tracé wordt in opdracht van Gasunie door een onafhankelijk adviseur een uitgebreide Bomeneffectanalyse (BEA) opgesteld. Daarin worden de omvang van de kap en de herplantmogelijkheden nader onderzocht. In de BEA worden de ingemeten (kapvergunningplichtige) bomen en boomvormers (zoals grote heesters/eenstammige bijna kapvergunningplichtige) bomen in bosvakken en plantsoenen geïnventariseerd. Hierbij zullen de soortnaam, leeftijd, conditie, verwachte levensduur, omtrek stam en stabiliteitskluit in kaart worden gebracht. Deze BEA zal de basis vormen voor de aan te vragen kapvergunningen conform de indieningsvereisten. Daarnaast vindt in bepaalde bosvakken en plantsoenen nader boom- en plantonderzoek plaats. Gelet op het voorgaande achten wij het niet noodzakelijk om voor het MER uit te gaan van het I-Tree model.* 3. Inventariseer de verschillende beschermingsregimes en status van houtige gewassen. Betrek

	niet alleen de cultuurhistorische waarden maar ook de natuurhistorische waarden. Kijk ook naar beschermde soorten waarvoor de houtige gewassen een leefomgeving bieden inclusief nest- en paargelegenheden, vliegroutes, e.d. Geef aan hoe met de beschermingsregimes wordt omgegaan en verken alternatieve mogelijkheden om de waarden te beschermen. *In het MER moet inderdaad moeten ingegaan op de (permanente) effecten op beschermde gebieden en beschermde soorten in de gebruiksfase. Daartoe wordt tabel 4-2 van de NRD uitgebreid met het Thema Natuur, Aspect Beschermde Soorten en het criterium Soorten Wet Natuurbescherming, zodat duidelijk wordt of voor het voornemen wel of geen ontheffing/ vergunning nodig is. In de Passende Beoordeling zal worden onderzocht of de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied door het voornemen in gevaar komen.* 4. Onderzoek het verlies van biodiversiteit en verken alternatieve mogelijkheden. *In het kader van dit project vormt biodiversiteit geen onderdeel van de Passende Beoordeling c.q. het MER. Mede naar aanleiding van het advies van de gemeente Den Haag zullen wij de initiatiefnemer via het vastgestelde Advies Reikwijdte en Detailniveau (ARD) adviseren om in het MER in te gaan op de effecten van het voornemen op het groen in de omgeving (zie de beantwoording onder A2.2 en A2.3). Voorts is biodiversiteit wel één van de criteria bij het opstellen van de herinrichtingsplannen en de selectie van soorten. Dit gebeurt door de initiatiefnemer in overleg met de gemeente, maar ook met andere stakeholders, zoals lokale (groene) belangenorganisaties en omwonenden.* 5. Zet de ecosysteemdiensten van de huidige situatie af tegen die van de toekomstige situatie met behulp van i-tree. Houdt daarbij rekening met de groeitijd van 40 jaar. Geef aan hoe verlies van ecosysteemdiensten kan worden voorkomen. Schenk aandacht aan de stikstofopname door bomen en het vrijkomen van CO_2 als gevolg van bomenkap en het roeren van grond. *De provincie neemt de geuite zorgen serieus. Mede daarom zullen wij in aanvulling op punt 4 en naar aanleiding van de beantwoording van de zienswijzen Z3.2 en Z3.3, de initiatiefnemer al adviseren om reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER aan te passen. Gelet hierop achten wij uitbreiding van de reikwijdte tot het gehele stelsel van ecosysteemdiensten niet noodzakelijk. In aanvulling hierop wordt nog opgemerkt dat de bovengrondse herinrichting door de initiatiefnemer, in samenspraak met de gemeente en andere stakeholders wordt bepaald. Herplant van bomen is daarbij één van de uitgangspunten, bij voorkeur op dezelfde locatie, maar als dat niet mogelijk is, in de omgeving.* 6. Geef de breedtes en graafdieptes van het leidingtracé aan inclusief werkstroken en andere werkruimtes. Zowel breedte als diepte zijn van belang voor het wortelstelsel van de bomen en houtgewassen op én naast het tracé. Geef aan tot op welke afstand van deze tracés bomen blijven staan. Geef aan waar geen bomen herplant mogen worden óp en langs de LdM. Gevraagd wordt wat de deklaag is boven de leiding. Gedetailleerde tekeningen geven inzicht over mogelijkheden en onmogelijkheden en de effecten daarvan. *Er worden routekaarten gemaakt met alle technische details over de ligging van de leiding, zowel horizontaal als verticaal. Daarnaast worden er werkstrooktekeningen gemaakt met de verschillende zones tijdens de uitvoering en de beheerfase en herinrichtingsplannen voor de bovengrondse herinrichting na de aanleg. Deze onderzoeken en overige informatie zal tezijnertijd met de aanvraag voor de kapvergunningen ter inzage worden gelegd. Indien gewenst kan door de Bomenstichting (en anderen) daarop te zijner tijd worden gereageerd. In het PIP zal een zone worden opgenomen waarbinnen o.a. geen diepwortelende beplanting is toegestaan.* 7. Vanwege de wateronttrekking zijn het grondwaterpeil en de grondwaterkwaliteit van belang. Geef aan wat de huidige grondwaterstand is (niet alleen gemiddelde, maar ook hoogste en laagste), hoeveel de wijziging is. Niet alleen tijdens de aanleg maar ook in de gebruiksfase daarna. *Zoals reeds aangegeven op blz. 29 van de NRD, zullen in het MER zowel de tijdelijke als de*

	permanente effecten op het grondwater in beeld gebracht (op basis van het bemalingsonderzoek). 8. Breng in beeld wat het effect is van wijzigingen in grondwaterstand en grondwaterkwaliteit op houtige gewassen. Houdt er rekening mee dat na het kappen van grote hoeveelheden bomen het grondwaterpeil kan stijgen. Zijn er wijzigingen in de invloedssfeer van zout/brak grondwater (welke en waar?) en wat effecten hiervan op houtige gewassen. Geef aan hoe deze negatieve effecten voorkomen worden. *De effecten op grondwater zijn in de NRD reeds genoemd als beoordelingscriterium. In het MER zullen de effecten van bemaling tijdens de aanleg, op het grondwater, zowel kwantitatief als kwalitatief, in beeld worden gebracht. Op basis daarvan wordt bepaald of er ook ecologische effecten te verwachten zijn, of andersom: of de kap van bomen effect kan hebben op het grondwaterpeil. De specifieke gevolgen van grondwaterwijzigingen voor het groen ter plaatse, zijn mede afhankelijk van de lokale bodemgesteldheid en de weersomstandigheden in de periode waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd (zoals droogte, neerslag, warmte of koude). Daarom zullen deze gevolgen tijdens de werkzaamheden worden gemonitord, zodat tijdig mitigerende maatregelen kunnen worden genomen om eventuele negatieve effecten te voorkomen.* 9. De temperatuur van de leiding zal effect hebben op het bodemleven. Geef daarom de invloedssfeer aan van de warmte op het bodemleven in de ruimste zin van het woord in ruimte en tijd, geef het (permanent) effect hiervan aan en hoe negatieve effecten worden voorkomen. *Door de isolatielaag rondom de leidingen (100 mm) is het warmteverlies (en daardoor ook de warmte-uitstraling van de leiding op de omgeving) zeer beperkt. Op blz. 29 van de NRD is reeds aangegeven dat in het op te stellen MER zal worden ingegaan op de eventuele gevolgen van warmte-uitstraling.* 10. Onderzoek het effect van trillingen en zetting bij het boren en graven op de stabiliteit van de bodem en op de bomen- in ruimte en tijd. Worden bomen hierdoor extra kwetsbaar bij stormen (vooral zomerstormen), die als gevolg van klimaatverandering meer en zwaarder zullen worden? Mogelijke risico's op schade (menselijk en materieel) mogen in het milieurapport niet ontbreken. Geef aan hoe de negatieve effecten worden voorkomen. *Zettingen vinden vooral plaats als gevolg van grondwateronttrekking. In de beantwoording van Z6.7 en Z6.8 is reeds aangegeven dat grondwateronttrekking – en de milieugevolgen daarvan – een belangrijk aspect vormen van het op te stellen MER. In aanvulling daarop is op blz. 29 van de NRD aangegeven dat in het MER ook zal worden ingegaan op het risico van het optreden van zettingen. In Nederland worden regelmatig grote projecten met veel trillingen uitgevoerd in de nabijheid van bomen. Daarvan is niet bekend dat dit tot een hogere kwetsbaarheid van bomen voor stormen heeft geleid. De relatie tussen beiden is moeilijk aantoonbaar aangezien het omwaaien van bomen tijdens een storm afhankelijk is van vele factoren. Het gevraagde onderzoek is van een dusdanig detailniveau en dermate afhankelijk van externe lokale omstandigheden en de nog te kiezen aanlegmethode door de aannemer(s), dat het MER daar niet in kan voorzien. In het MER zal daarom niet worden ingegaan op het risico van trillingen op nabije bomen. De effecten van trillingen en zettingen op de omgeving (groen en bebouwing) zullen wel in beeld worden gebracht in de nog op te stellen werkplannen. Daarin zal ook worden aangegeven hoe deze effecten worden gemonitord en hoe negatieve effecten zonodig worden gemitigeerd met het oog op het voorkomen van schade.*

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

2.3 Samenvatting en beantwoording adviezen

A1 het College van B&W van de gemeente Rijswijk

	1. Het college van B&W heeft in januari 2019 in principe ingestemd met de Beatrixlaan als voorkeurstracé voor LdM. In de afgelopen tijd heeft veel ambtelijk overleg plaatsgevonden over de uitwerking van het tracé. In juni 2019 is de gemeenteraad van Rijswijk geïnformeerd over de voortgang van de planontwikkeling en het provinciale inpassingplan. De gemeente staat positief tegenover de aanleg van de warmteleiding en de kansen die dit biedt voor de toekomstige warmtevoorziening in Rijswijk. *Provincie en Gasunie zijn verheugd dat de gemeente Rijswijk het belang van de warmtetransport-leidingen voor toekomstige warmtelevering onderschrijft. De constructieve samenwerking wordt graag voortgezet om zo ook een bijdrage te kunnen leveren aan de warmtetransitie in Rijswijk.* 2. Voorts brengt de gemeente nog onderstaande punten onder de aandacht (waarover reeds ambtelijke afstemming met Gasunie heeft plaatsgevonden): - Vanwege overige grootschalige werkzaamheden in Rijswijk is goede afstemming van de (fasering van de) uitvoering essentieel en dat de impact van de werkzaamheden voor de leiding op de omgeving en vooral het verkeerssysteem zo beperkt mogelijk blijft. - De bereikbaarheid van het gebied rondom winkelcentrum In de Bogaard en de wijken Sion, Parkrijk en Steenvoorde is voor alle vormen van mobiliteit van essentieel belang. Van de Gasunie wordt hierin een uiterste inspanning en flexibele opstelling verwacht. - De verkeersdoorstroming op de Prinses Beatrixlaan is van groot belang. Van de Gasunie wordt verwacht dat bij de uitwerking van WarmtelinQ rekening wordt gehouden met de tunnelreservering en afstemming over het nader uit te werken bovengrondse ontwerp. - Voor de aanleg van het tracé zullen bomen gekapt moeten worden waardoor flora- en faunawaarden en landschappelijke kwaliteiten zullen worden aangetast. Uitgangspunt is altijd dat de nieuwe situatie minstens van gelijkwaardige kwaliteit zal moeten zijn. Dit geldt voor bomen, groen, natuurwaarden en landschappelijke/stedenbouwkundige kwaliteiten. Ook moet gekeken worden naar een betere situatie voor groen en natuur in bredere zin. Specifiek voor het (relatief jonge) groen langs Rijswijk Buiten wordt een uiterste inspanning gevraagd om het groen te behouden door het tijdelijk te verplaatsen. - Een participatie-/communicatietraject met de samenleving maakt wezenlijk onderdeel uit van het proces. Het gemeentelijke beleid vormt het kader voor dit uitwerkingsplan. - Aan de Prinses Beatrixlaan aan de zuidzijde van de A4 ter hoogte van Rijswijk Buiten is de tijdelijke in- en uitvoegstrook ter hoogte van de nieuwe school blijven liggen om dienst te kunnen doen als werkstrook. Het verwijderen van deze stroken en de herinrichting als groenstrook moet in de planuitwerking worden meegenomen. - Voor Rijswijk Buiten bestaat een plan voor een voet-fietsbrug over de Beatrixlaan. Gemeente Rijswijk verlangt dat er bij de uitwerking van WarmtelinQ rekening wordt gehouden met dit plan. <u>Beantwoording</u> *De provincie en de initiatiefnemer zijn zich bewust van het belang van een goede verkeersdoorstroming en bereikbaarheid in Rijswijk. Om voldoende werkruimte te creëren zijn tijdelijke verkeersmaatregelen echter onontbeerlijk. Om verkeersoverlast zo veel mogelijk te beperken worden de plannen door de initiatiefnemer uitgewerkt, in nauw overleg met de gemeente Rijswijk, die hiervoor zelf bevoegd gezag is en blijft. Ook de afstemming met andere projecten (aanpassing A4, herinrichting Beatrixlaan, Rijswijk Buiten en de ontwikkeling In de Bogaard) zal worden voortgezet om te komen tot gezamenlijke afspraken over de uitvoering. De bovengrondse inrichting wordt door de initiatiefnemer in samenspraak met de gemeente en andere stakeholders bepaald. Op basis van de werkstrooktekeningen wordt door Gasunie een uitgebreide bomeneffectanalyse uitgevoerd, waarin de omvang van de kap en de herplantmogelijkheden nader worden onderzocht. Daarna zal door de initiatiefnemer in overleg met de gemeente een herinrichtingsplan voor de openbare ruimte worden opgesteld, waarin uiteraard ook de specifieke afspraken over de herinrichting van de tijdelijke in- en uitvoegstroken op de Prinses Beatrixlaan worden verwerkt. Tot slot wordt opgemerkt dat in het tracéontwerp al rekening is gehouden met de door de gemeente aangegeven locatie van de funderingspalen voor de fiets- en voetgangersbrug bij Rijswijk Buiten.*

Conclusie
Dit advies heeft geen gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

A2 het College van B&W van de gemeente Den Haag

	1. De gemeente Den Haag vindt dat een aantal zaken niet of te beperkt is meegenomen in de NRD en verzoekt om aanpassing. Het gaat om de volgende punten: ❖ Onderzoek de meekoppelkansen voor klimaatadaptieve maatregelen (infiltratie, berging). ❖ Stikstof(depositie) wordt in de Passende Beoordeling wel meegenomen, maar "emissies in de lucht" komt niet terug in het MER. ❖ Bemaling in relatie tot (kwetsbare) bebouwing moet in de afweging worden meegenomen; ❖ Veiligheid als thema moet beter aan bod komen, zoals de risico's van het hebben of (onder)houden van de transportleiding (risico's bij calamiteiten) en het kruisen van andere buisleidingen zoals een Gasunie leiding; ❖ Voor de verschillende aspecten moet nog worden aangegeven, hoe ze worden onderzocht (kwalitatief/kwantitatief, bronnen). *De provincie stelt de adviezen op prijs. Hieronder wordt op de gevraagde aanpassingen ingegaan:* ❖ *Natuurlijk is het verstandig om te bezien in hoeverre bij de realisatie van dergelijke infrastructurele voorzieningen werkzaamheden kunnen worden gecombineerd. Uitgangspunt bij de aanleg is dat de openbare ruimte minimaal weer in dezelfde staat wordt teruggebracht. In overleg met de initiatiefnemer en de overige beheerders van infrastructuur, kunnen meekoppelkansen voor klimaatadaptatie en/of andere werkzaamheden worden meegenomen, mits deze passen binnen de scope en het tijdpad van de werkzaamheden van initiatiefnemer.* ❖ *Met betrekking tot emissie in de lucht wordt opgemerkt dat de warmteleiding een gesloten systeem is. Dat wil zeggen dat er in de gebruiksfase geen emissies plaatsvinden. Om die reden heeft nader onderzoek naar dit aspect in het MER geen toegevoegde waarde.* ❖ *De bemaling in relatie tot kwetsbare bebouwing zal in het MER aan de orde komen, namelijk onder het thema Woon- en leefomgeving en het aspect Hinder omgeving en functies. Ook de grondwateronttrekking – en de gevolgen daarvan – vormen een belangrijk aspect in dit MER.* ❖ *Ten aanzien van het thema Veiligheid en de aangegeven aspecten merken wij allereerst op dat de leiding geen stoffen vervoerd die volgens de wet als gevaarlijke stoffen moeten worden beschouwd. Wel zal in het MER (en het PIP) worden toegelicht op welke wijze de leiding aan de geldende NEN-norm (3650-1) voldoet. Deze norm stelt veiligheidseisen aan het ontwerp, de aanleg, de bedrijfsvoering en de bedrijfsbeëindiging van buisleidingsystemen. Tevens zal in het MER worden ingegaan op de effecten van de kruising van de warmtetransportleiding met andere hoofdtransportleidingen (dus niet alleen met hoofd- en afvalwatertransportleidingen). De tekst in het schema op blz. 29 van de NRD zal op dit punt worden verduidelijkt. Overigens heeft in het kader van het tracéontwerp al afstemming plaatsgevonden met de betreffende leidingbeheerder. Daarbij zijn uiteraard de geldende veiligheidsnormen in acht genomen. Voor de aanlegfase wordt een BVC-plan (Bereikbaarheid, Verkeersveiligheid en Communicatie) opgesteld.* ❖ *Het laatste punt zal in het MER worden aangevuld en uitgewerkt.* 2. De gemeente vraagt aandacht voor de kwaliteit van de ondergrond als groeiplaats voor bomen en het voorkomen van bomenkap. De MER zou in de afweging expliciet moeten opnemen dat de ligging van de leiding zo min mogelijk een beperking is voor het huidige en toekomstige bomenplan. De leiding zou zo veel mogelijk in het wegvak gepositioneerd moeten worden in verband met het belang van -toekomstige- ondergrondse ruimte voor goede groeiplaatsen. Er zijn zorgen over het feit of niet te snel wordt overgegaan tot ‘herplanten’ in plan van ‘verplanten’. In verband daarmee verzoekt de gemeente in een nagekomen advies of in het combi-MER ‘verplanten’ meer aandacht en gewicht kan krijgen in de beoordelingscriteria. *Ook de provincie neemt dit punt serieus. Het MER is een hulpmiddel bij het in beeld brengen van de relevante milieugevolgen van het project, zodat deze bij de afweging van alle belangen kunnen worden betrokken, maar het detailniveau van het MER leent zich niet goed voor een analyse over het herplanten of verplanten van bomen. In de BEA en/of de herinrichtingsplannen zal de initiatiefnemer wel aandacht besteden aan deze mogelijkheden. Op basis van alle onderzoeken kan bij de vaststelling van het*

	definitieve tracé zo goed mogelijk rekening worden gehouden met de aanwezige en te behouden begroeiing. De kap van bomen wordt echter niet vastgelegd in het PIP (waarvoor Provinciale Staten bevoegd gezag zijn), maar via de gemeentelijke kapvergunningen. Wij hebben er alle vertrouwen in dat op basis van de informatie uit het MER, de BEA en het overleg over de herinrichtingsplannen van de initiatiefnemer met de gemeente en de andere stakeholders, gekomen kan worden tot een vergunningaanvraag waarin alle belangen zorgvuldig zijn afgewogen. 3. De transportleiding doorkruist een ecologische zone (Erasmuszone), het wijkpark Transvaal en de hoofdboomstructuur (De La Reyweg en Moerweg). Er moet meer aandacht worden gegeven aan het aspect 'behoud van groene kwaliteiten" als beoordelingscriterium. Daarvoor moet minstens de volgende locaties worden onderzocht: Moerweg tussen nrs 510 -684; De La Reyweg; Kempstraat; Transvaalpark; Herman Costerstraat en Uitenhagestraat. 4. In het provinciaal inpassingsplan wordt in de beschermingszone van de leiding bepaalde (niet diep wortelend groen) voorgeschreven. Dit specifieke effect op de groene kwaliteiten en het milieu blijft buiten schot van het combi-MER en de BEA. In verband daarmee verzoekt de gemeente in een nagekomen advies om de volgende punten te onderzoeken: ❖ Groenstrook Moerweg: Is een mogelijk gelijkwaardig alternatief oordeel mogelijk als deze wordt geprojecteerd op de hoofdrijbaan in plaats van de parallelweg? Daarbij wordt opgemerkt dat de Moerweg een belangrijke verkeersader is. ❖ De la Reyweg. Welke effecten hebben minder diepwortelende beplanting op de stedelijk groene hoofdstructuur? ❖ Alternatief tracé: Schalk Burgerstraat. Zie hieronder. *De in nummer 3 en 4 genoemde zones en locaties maken deel uit van de BEA. Naar aanleiding van de opmerking over het aspect “behoud van groene kwaliteiten” achten wij het zinvol om door middel van het MER inzicht te geven in de effecten van het voornemen op het groen in de omgeving. Een dergelijke beoordeling was reeds voorzien onder de noemer “beïnvloeding gebiedskarakteristieke elementen”, maar om dat duidelijker te maken, zal dit beoordelingscriterium worden aangepast in/hernoemd naar “effecten op groene kwaliteiten”. Zowel de BEA als de herinrichtingsplannen zullen een beeld geven van de groene kwaliteit voor en na aanleg van de leiding en deze rapportages worden ook gebruikt bij de beoordeling van dit criterium in het MER. Zoals vermeld onder punt 2 valt de kap van de bomen en daarbij behorende herinrichtingsplannen onder het bevoegd gezag van de gemeente. Dat wil zeggen dat de gemeente regie heeft op de uiteindelijke invulling van de groene kwaliteit langs het beoogde leidingtracé.* 5. In verband met de mogelijke impact van de werkzaamheden op de groenstructuur langs de la Reyweg (en op de verkeersdoorstroming op deze hoofdverkeersader) verzoekt de gemeente om in het MER een alternatief deeltracé te onderzoeken, namelijk via de Schalk Burgerstraat. Dit tracé is op basis van een eerdere studie al eens afgevallen, maar voor een goede afweging is het wenselijk om dit alternatief toch in het MER te onderzoeken, zodat duidelijk wordt wat de effecten zijn ten opzichte van het alternatief via de La Reyweg *De provincie en de initiatiefnemer zijn zich bewust van het belang van een goede verkeersdoorstroming. Om voldoende werkruimte te creëren zijn tijdelijke maatregelen onontbeerlijk. Gelet op de te verwachten overlast op de La Reyweg en op de mogelijke impact van de werkzaamheden op de bomen langs die weg, stemmen wij in met het advies om in het MER een alternatief deeltracé te onderzoeken, namelijk via de Schalk Burgerstraat (tussen Hoefkade en Kempstraat), zodat de milieu- en andere gevolgen van dit alternatief door de initiatiefnemer en de bevoegde gezagen (waaronder de provincie) kunnen worden meegenomen in de besluitvorming over het definitieve tracé.*

Conclusie

Dit advies heeft gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (zie hoofdstuk 3). In het advies aan de initiatiefnemer zal worden opgenomen dat binnen het thema Woon- en leefomgeving van het MER moet worden ingegaan op de effecten van het kruisen met alle hoofdtransportleidingen (niet

alleen hoofd- en afvalwatertransportleidingen). Voorts dient het MER binnen het thema Woon- en leefomgeving en het aspect Landschap in te gaan op de effecten van het voornemen op de groene kwaliteiten.

A3 Hoogheemraadschap van Delfland

	Het hoogheemraadschap kan instemmen met de Notitie reikwijdte en detailniveau. Aan alle aspecten die van belang zijn voor een goede waterhuishouding, is invulling gegeven. Naast advisering in het kader van de watertoets over deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau en het Provinciaal Inpassingsplan zal een watervergunning en eventueel een melding nodig zijn. *Provincie en Gasunie zijn blij met het positieve advies van het hoogheemraadschap. De constructieve samenwerking in het kader van de m.e.r., het PIP en de vergunningprocedures wordt graag voortgezet.*

Conclusie
Dit advies heeft geen gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

3. Advies over reikwijdte en detailniveau

Gelet op de ontvangen zienswijzen en adviezen en voornoemde beantwoording besluiten Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland dat:

- de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (MER) naar aanleiding van de zienswijzen Z1, Z2, Z3 en Z6 en het (aanvullend) advies A2 als volgt dient te worden aangepast:
  - in het MER moet ook worden ingegaan op de resultaten van de in de beantwoording onder Z1.1 genoemde onderzoeken (Z1.1);
  - in het MER moet ook worden ingegaan op een uitvoeringsalternatief waarbij niet wordt gewerkt tijdens het broedseizoen van weidevogels (Z2.2);
  - in het MER moet ook voor de gebruiksfase worden ingegaan op de (permanente) effecten op beschermde gebieden en soorten. Daartoe wordt tabel 4-2 van de NRD uitgebreid met het Thema Natuur, Aspect Beschermde Soorten en het beoordelingscriterium Soorten Wet Natuurbescherming (Z3.3 en Z6.3);
  - binnen het bestaande thema Woon- en leefomgeving moet in het MER worden ingegaan op de effecten van het kruisen met alle hoofdtransportleidingen (A2.1);
  - in het MER moet binnen het thema Landschap, Cultuurhistorie, Archeologie en het aspect Landschap worden ingegaan op de effecten van het voornemen op de groene kwaliteiten. Daartoe wordt het beoordelingscriterium “Beïnvloeding gebiedskarakteristieke elementen” in zowel de gebruiksfase als de aanlegfase gewijzigd in “Effecten op groene kwaliteiten” (A2.1);
  - in het MER moet een alternatief deeltracé worden onderzocht, namelijk via de Schalk Burgerstraat (tussen Hoefkade en Kempstraat) (A2.4).
- de overige zienswijzen en adviezen geen gevolgen hebben voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

4. Afkortingen en begrippenlijst

Commissie m.e.r.	Commissie voor de milieueffectrapportage, onafhankelijke door het Rijk ingestelde commissie die een wettelijke taak heeft inzake de advisering over milieueffectrapporten
GS	Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
PCR	Provinciale coördinatieregeling (speciale wettelijke procedure voor de coördinatie van verschillende vergunningen en andere uitvoeringsbesluiten)
PIP	Provinciaal inpassingsplan (vergelijkbaar met bestemmingsplan)
PS	Provinciale Staten van Zuid-Holland
MER	Milieueffectrapport, dat wil zeggen de schriftelijke rapportage van de onderzochte milieuaspecten
m.e.r.	De procedure voor het opstellen van een MER
NRD	Notitie reikwijdte en detailniveau, de notitie waarin de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER worden beschreven

Van: art 5 1-2e
Verzonden: woensdag 27 mei 2020 14:55
Aan: art 5 1-2e
Onderwerp: FW: projecrgroep vergadering

Van art 5 1-2e
Verzonden: woensdag 26 februari 2020 13:53
Aan: art 5 1-2e @ Delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl art 5 1-2e s chiedam.nl art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl; art 5 1-2e @ rws.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e @ Ret.nl; art 5 1-2e @ pzh.nl>; art 5 1-2e @pzh. nl>; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @hh delfland.nl; art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @a rcadis.com; art 5 1-2e @arcadis.com; art 5 1-2e @a rcadis.com; art 5 1-2e @o dh.nl; art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl
CC: art 5 1-2e @Gem eenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: projecrgroep vergadering

Best lid van de projectgroep voor de warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag,

Ik had julllie eerder een bericht gezonden dat we op 2 maart een bijeenkomst van de projectgroep zouden hebben en dat een agenda uitnodiging nog zal volgen.
Bedoeling was om op 2 maart het op basis van jullie opmerkingen aangepaste en aangevulde concept-PIP te bespreken en in te gaan op de zienswijzen op de NRD.

Met betrekking tot het **concept-PIP** zou dan vooral de toelichting ook meer aandacht kunnen krijgen.
De afspraak was dat het concept-PIP op 17 februari aangeleverd zou worden zodat jullie ook voldoende leestijd zouden hebben voor de bespreking.
Arcadis heeft echter aangegeven dat sommige onderzoeken nog ontbreken waardoor ze het concept-PIP nog niet kunnen opleveren. Ik begrijp dat een concept-PIP waarschijnlijk pas in maart kan worden aangeleverd.
Met de Gasunie is dit besproken, want zoals jullie weten zit de planning strak in elkaar en een beetje uitstel kan ivm zomerreces zomaar leiden tot een grotere vertraging.
Daarnaast is de vraag hoe om te gaan met de mitigatie van de **stikstofuitstoot tijdens de aanlegfase** ook nog niet opgelost. Dit leidt mogelijk ook tot vertragingen.
Ik verwacht van de Gasunie binnenkort uitsluitsel over een aangepaste planning die dan ook in het provinciale proces moet passen en met jullie is afgestemd.
Wanneer hier meer duidelijkheid over komt zullen ook alle besturen (gemeenten, provincie, Hoogheemraadschap) hiervan op de hoogte moeten worden gebracht.

Ander punt van bespreking op 2 maart zouden **de zienswijzen zijn op de NRD** en hoe daar mee om te gaan. Het liep niet echt storm met de zienswijzen, maar ervaring leert dat deze vaak pas in de laatste week van de ter inzage legging binnen komen. Dus heb ik nog even gewacht op de resultaten van deze week. En inderdaad er zijn er vandaag nog bijgekomen, waarmee het totale aantal op dit moment op vijf komt. Dat gaan er dus met nog 1 dag te gaan niet nog heel veel meer worden…
Hiervoor een projectgroep bij elkaar te roepen lijkt mij zonde van onze tijd. Ik wacht deze week nog even af en dan zend ik jullie alle ingekomen zienswijzen, zodat je in ieder geval zicht hebt op wat er binnen is

gekomen en wat de onderwerpen zijn. Wij gaan ze samenvatten en concept-antwoorden voorbereiden die dan met jullie worden gedeeld en besproken, via de mail en telefoon en zonodig in overleg.

Dus de geplande bijeenkomst van 2 maart komt helaas te vervallen.
Wanneer meer bekend is over de oplevering van de nodige stukken en onderzoeken, (het concept-PIP, het MER, de bomenanalyse, nader natuuronderzoek) en dergelijke zal een nieuwe datum voor de projectgroep worden geprikt. Ik verwacht dat dit eind maart zal zijn,**. Ik vraag jullie daarom de 23e maart of de 30e maart (maandagmiddagen) vooralsnog vrij te houden.** Ondertussen houden we contact via mail en telefoon en zal een groot deel van de afstemming via die weg plaats vinden.

Verder zijn **alle gemeenteraden gehoord**, hiervan worden de verslagen gemaakt en die worden aan de griffies gezonden en natuurlijk ook rechtstreeks met jullie gedeeld.
De verslagen zullen ook op bestuurlijk niveau binnen de provincie worden gedeeld.

Zijn jullie weer even op de hoogte.

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

P.S.: zoals afgesproken krijgt de gemeente Westland de stukken en mails voor de projectgroep in CC.

Van: art 5 1-2e
Verzonden: vrijdag 29 mei 2020 14:02
Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl; art 5 1-2e denhaa g.nl; art 5 1-2e den haag.nl; art 5 1-2e middendelfland.nl; art 5 1-2e mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @dcmr.nl'; art 5 1-2e @ delft.nl art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e vlaardingen.nl; art 5 1-2e @ rws.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e @Ret.nl; art 5 1-2e @gas unie.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e @odh.nl; art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl
CC: art 5 1-2e
Onderwerp: Projectgroep Warmtetransportleiding Vlaardingen Den Haag

Best lid van de projectgroep (en wie er nog meer bij zijn aangesloten).

Afgelopen maandag zat in de presentatie een voorbeeld spoorboekje. Dit wordt uitgewerkt en zouden jullie deze week ontvangen.
Het vergt toch wat meer tijd dan ingeschat, uiterlijk eind volgende week krijgen jullie dit spoorboekje toegezonden.

Wens ik jullie voor nu een fijn lang weekend.
Tot snel weer spreeks.

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

art 5 1-2e
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Senior Beleidsmedewerker
M 06 art 5 1-2e
art 5 1-2e @ pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

Van: art 5 1-2e
Verzonden: maandag 8 juni 2020 15:20
Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e @dcmr.nl'; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2 ij swijk.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl; art 5 1-2e @ rws.nl; art 5 1-2 @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e @Ret.nl; art 5 1-2e @gas unie.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e @odh.nl; art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e ijs wijk.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e
Onderwerp: Afspraken en vragen Projectgroep Warmteleiding Vlaardingen -Den Haag.
Bijlagen: afsprakenlijst projectgroep 25-5-2020.docx; concept spoorboekje vergunningen warmtetransportleiding Vlaardingen-Den Haag 8 juni.doc; ARD Combi-MER WarmtelinQ Vlaardingen-Den Haag vastgesteld GS 26 mei 2020.docx.pdf

Best lid van de projectgroep Warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag en ieder die daarbij is aangeschoven,

25 mei hadden we een projectgroepvergadering. Daar in is het komende traject met elkaar besproken en zijn een aantal acties afgesproken.
Een **verslag van de bijeenkomst van 25-5 is bijgevoegd.**

De **ARD (op 26 mei vastgesteld door Gedeputeerde Staten) is als bijlage bijgevoegd**.

Ook zouden wij het **Spoorboekje voor de vergunningverlening** verder uitwerken en voorleggen, deze is ook als bijlage toevoegd. Let op: er zijn tov de presentatie en dit nader uitgewerkte spoorboekje wat wijzigingen doorgevoerd. Het spoorboekje heeft een iets andere indeling en hanteerd andere data. Duidelijker is ook het verschil tussen gemeente, HHD en RWS aangegeven.
Het verzoek is om goed naar dit Spoorboekje en de opgenomen termijnen te kijken, en als je opmerkingen hebt deze door te geven. Mocht je denken dit is niet haalbaar, geef dan aan waar er volgens jou meer tijd en hoeveel benodigd zou zijn.
Dit is namelijk het moment om dat te laten weten. Daarna zal de planning als richtsnoer worden benut voor een termijn brief en de oplijning van alle besluiten.
Een termijn brief is een formele brief van GS waarin de planning definitief wordt gemaakt. M.a.w. nu is het moment om de voorgestelde marsroute kritisch tegen het licht te houden.

Wij denken dat het Spoorboekje met de daarin opgenomen momenten haalbaar is. Met alle bevoegde gezagen heeft WarmtelinQ is in de afgelopen periode overleg gevoerd over de aan te leveren stukken voor de vergunningaanvragen en in veel gevallen is hierover reeds afstemming verkregen. Bij de meeste vergunningen betreft dit de technische informatie, rapportage en tekeningen die benodigd zijn om de vergunningaanvraag te kunnen doen. De komende periode tussen de concept aanvraag, en de definitieve aanvraag kan worden gebruikt om aanvullende informatie te verzoeken en het opstellen van de concept-ontwerpbesluiten. In de periode tot 29-06 zal WarmtelinQ nog een aantal rapportages aanleveren aan een aantal bevoegde gezagen wat onderling is afgestemd. Als er vragen zijn over de informatie en

ontbrekende rapportages die WarmtelinQ dient aan te leveren, dan verzoek ik jullie om mij daar ook van op de hoogte te stellen. Zo hou ook ik overzicht op waar nog aanvullingen noodzakelijk zijn om de ontwerpbesluiten te kunnen opstellen. En kan ik zo nodig aan de bel trekken.

Alle gemeenten (met uitzondering van Vlaardingen) krijgen vanmiddag een downloadlink met de concept-aanvragen.
Vlaardingen, het Hoogheemraadschap en Rijkswaterstaat krijgen de concepten iets later (zie spoorboekje).

Dat over de vergunningen, in de planning van de presentatie van 25-5, stond ook opgenomen dat **vooroverlegreacties op het voorontwerp-pip tijdens de zomerperiode of zeer kort daarop zijn voorzien**. **Mocht dit problemen geven laat dat dan ook weten**. We gaan het in ieder geval proberen, zodat we na in september en oktober direct door kunnen met het nemen van alle ontwerp-besluiten.

Verder zouden de **werkstroken** uitgewerkt worden met de vraag of die al dan niet vergunningplichtig zijn of onder de vrijstelling art 2, cat 20, bijlage II BOR zouden vallen. Dit is nader uitgezocht. **De werkstroken en (tijdelijke) bouwwegen vallen - gelet op voortschrijdend inzicht - niet onder die vrijstelling**. Besloten is dat bij elke gemeente een tijdelijke omgevingsvergunning zal worden aangevraagd. Er wordt al gewerkt aan een ruimtelijke onderbouwing die door elke gemeente bij deze vergunningaanvraag te benutten is. Er wordt nog wel bezien of clustering van de aanvragen voordelen biedt. Hierover worden jullie nog nader bericht.

Volgend projectgroep overleg:
ma 29 juni.
- Indien nodig kan ambtelijke opmerkingen op de concept-aanvragen worden besproken (via email doorgeven: uiterlijk 22 juni).

Ma 31 augustus (1ste week september (week 36))

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

art 5 1-2e
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Senior Beleidsmedewerker
M 06 art 5 1-2e
art 5 1-2e @ pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

Verslag/ afsprakenlijst
Projectgroep warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag, 25 – 5-2020

Digitale bijeenkomst. Aan de hand van een presentatie wordt de huidige stand van zaken doorgelopen, overzicht van komende vergunningaanvragen gedeeld, de hiaten in lopende onderzoeken, alsook de stand van zaken van de Samenwerkingsovereenkomsten en de planning.

Verbeeldingen. Voorbeelden van enkele verbeeldingen worden gedeeld. **Actie**: Naar aanleiding van de verbeelding in het concept-PIP wordt een nadere afspraak gemaakt met de gemeente Den Haag.

Planning. Volgende projectgroep op maandag 29 juni, projectgroep in de week 36 (1e week september), waarna week 38 t/m 41 zouden de besluitvormingsprocedures kunnen worden doorlopen. Naast een balkenplanning wordt ook een schema getoond waarin de processtappen schematisch zijn opgenomen. **Vraag** is of gemeenten een vooroverlegreactie kunnen geven in de zomer(reces)periode? Is een besluit van het college nodig of is dit ambtelijk mandaat? **Actie**: Dit Spoorboekje geeft een helderder beeld en wordt verder uitgewerkt met data en gedeeld met de projectgroep leden, volgende week.

SOK's: De Samenwerkingsovereenkomsten kunnen voor de zomer worden afgerond, mits Den Haag niet te veel gaat afwijken van wat er bij de anderen al ligt. Immers gestreefd wordt naar zoveel mogelijk gelijkende afspraken. **Actie**: de SOK's noemen in het spoorboekje.

In het kader van ontbrekende onderzoeken of andere nog openstaande actiepunten:
Externe veiligheid: In aanvulling op een notitie waaraan nu wordt gewerkt over externe veiligheid i.r.t. deze leiding, wordt gevraagd of gemeenten ook een eigen EV-beleid hebben naast bestaand beleid.
Vraag: kan de beschermingszone afhankelijk worden gesteld van de diepteligging? Aanleg kan veranderen na vaststellen van het PIP en grondafgravingen later geven een andere gronddekking. Meestal is sprake van een éénduidig systeem, bereidheid is er om dit te onderzoeken. Kijk naar de diepteligging en of beneden een bepaalde diepte een ander vergunningensysteem kan worden toegepast.
Actie: Gemeente Den Haag wordt toegevoegd aan het denk-team dat bezig is met een notitie over EV. Beschermingszone i.r.t. diepteligging zal in deze notitie worden meegenomen

Werkstroken: de vraag doet zich voor of er wel of niet sprake is van een vrijstelling. Op sommige delen van het traject lijkt dat meer voor de hand liggen dan op andere delen. **Actie**: er wordt door Gasunie samen met de PZH uitgezocht of vrijstelling al dan niet aan de orde is voor de werkstroken.

Opmerking: voor het uitvoeren van werkzaamheden 's nachts zijn separate vergunningen nodig, soms kan een ontheffing nodig zijn.

Vraag: kan het HBG-kantoor over de uitsneden worden gelegd? Actie: de GIS-uitsneden worden gedeeld zodat dit mogelijk is.

Vraag: de omgevingswet treedt in 1—2-2022 in werking (i.p.v. 1-1-2021), heeft dit effecten op de formuleringen in het PIP (bijv. art 6.2?)? Nee, daarin voorziet de omgevingswet zelf.

MER. De zienswijzen op de NRD hebben ertoe geleid dat het MER wordt uitgebreid op een aantal punten.
Actie: de ARD wordt naast de officiële brieven die worden gezonden, ook digitaal gedeeld met de projectgroep wanneer deze (verwachting is 26 mei) is vastgesteld.

Spoorboekje

Onderwerp: 'Spoorboekje' Warmtetransportleiding Vlaardingen -Den Haag

---

Belangrijke data WarmtelinQ:

17-08-2020 **Formele vergunningaanvragen** WarmtelinQ,
16-09-2020: **Ontwerpbesluiten** gereed en ontvangen door PZH
22-10-2020: Start ter inzage legging ontwerpbesluiten samen met PIP en MER

- e-mail: art 5 1-2e @pzh.nl
- Post: GS van Zuid Holland, t.a.v. art 5 1-2e Postbus 93144, 2509 AC Den Haag
- **of in overleg afleveren** op Provinciehuis Zuid Holland, Den Haag

LET OP! De belangrijkste kenmerken van de procedure:

1. Provinciale Staten hebben op 18 december 2019 besloten om voor dit project de provinciale coördinatieregeling (PCR) uit Afd. 3.6.2 Wro toe te passen. Dat betekent dat het provinciale inpassingsplan, het MER en de benodigde vergunningen gecoördineerd (lees = gelijktijdig) worden voorbereid en bekendgemaakt. Voor die vergunningen wordt dus NIET de reguliere vergunningprocedure gevolgd, maar de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit Afd. 3.4 van de Awb. Dit vloeit voort uit Afd. 3.6 van de Wro (over coördinatie)

2. Dat betekent o.a. dat eerst een ontwerpbesluit ter inzage wordt gelegd waartegen door een ieder zienswijzen naar voren kunnen worden gebracht. Daarna volgt het definitieve besluit.

3. Bovendien kunnen de termijnen voor het voorbereiden van de ontwerpbesluiten en definitieve vergunningen afwijken. Deze worden door GS (in goed overleg) bepaald en vastgelegd in de zogenoemde 'termijnbrief' aan de betrokken overheden.

4. Elk bevoegd gezag is en blijft verantwoordelijk voor de besluitvorming op de ingediende aanvragen, GS fungeert daarnaast als coördinerend bevoegd gezag.
   Dat betekent dat dat GS zorgen voor:
   - Coördinatie/gelijktijdige voorbereiding van de benodigde vergunningaanvragen;
   - Coördinatie/gelijktijdige terinzagelegging van (ontwerp-)besluiten;
   - Aanleveren mappen voor de fysieke terinzagelegging op de afgesproken adressen;
   - Digitale terinzagelegging;
   - Kennisgevingen in Staatscourant en in andere media;
   - Postbus (fysiek en digitaal) voor alle zienswijzen en reacties;
   - Verdelen van zienswijzen en reacties over bevoegde gezagen;
   - Verzenden van (ontwerp)besluiten aan aanvrager en indieners van zienswijzen.

5. Ontwerpbesluiten en besluiten worden NIET[1] naar de aanvrager gezonden, maar naar GS! GS dragen zorg voor (gebundelde) toezending aan de aanvrager.

6. Als een aanvraag getoetst moet worden aan een ruimtelijk besluit, dan is dat aan het (provinciaal) inpassingsplan[2] (en dus niet aan het vigerende bestemmingsplan!). Het inpassingsplan wordt gelijktijdig met de vergunningen voorbereid en bekendgemaakt, maar iets eerder vastgesteld dan de (omgevings)vergunning, zodat ernaar kan worden verwezen.

7. Tegen besluiten die met toepassing van de PCR zijn voorbereid, staat geen bezwaar open. In plaats daarvan is er beroep in één instantie, dus direct bij de Raad van State. Hierop is de verkorte afdoeningstermijn van zes maanden van toepassing.

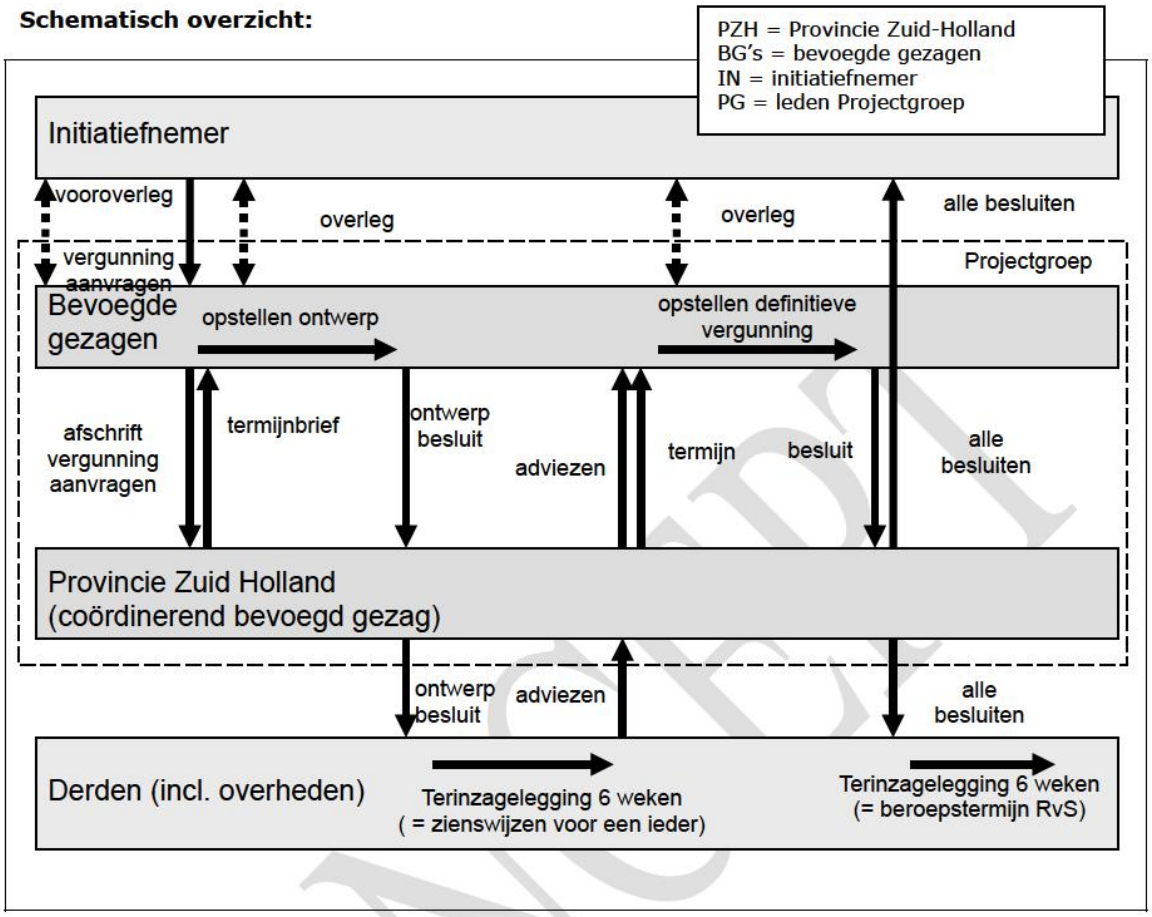
CONCEPT

[1] Zie artikel 3.3, lid 4 jo art. 3.31, lid 3 Wro. NB: door toezending aan aanvrager treedt het besluit direct in werking, wat de beroepsprocedure nadelig beïnvloedt.

[2] Zodra het PIP is vastgesteld, maakt het deel uit van de onderliggende bestemmingsplannen (ingevolge artikel 3.33 eerste lid, Wro in samenhang met artikel 3.26, derde lid, Wro)

Uitvoeringsmodule vergunningen (excl. PIP/MER)

Schematisch overzicht:

In chronologische volgorde:

Fase ontwerpbesluiten		
Datum	Activiteit	Actie door
Week 24 08-06-2020	Indienen conceptaanvragen bij gemeente(n)	IN
Week 27 29-06-2020	Indienen conceptaanvragen bij overige bevoegde gezagen[3]	IN
Week 24 tot 30 Van 08-06-2020 Tot 24-07-2020	Opstellen (concept-)ontwerpbesluiten Periode waarin om aanvullingen kan worden verzocht Opstellen en aanleveren aanvullingen/ontbrekende onderzoeken	BG IN
Week 31 31-07-2020	Uiterste toezending termijnbrief i.v.m. PCR aan overige bevoegde gezagen	PZH
Week 33 10 augustus 2020	Uiterste datum afronding ontvankelijkheidstoetsen	BG
Week 34 17 augustus	Indienen formele vergunningaanvragen bij gemeenten en overige bevoegde gezagen	IN
Week 34 tot 38 Van 17-08-2020 Tot 16-09-2020	Afronden ontwerpbesluiten en interne besluitvorming bij BG	BG's

[3] Afstemming over rapportage en indieningsvereisten heeft reeds plaatsgevonden, of zal voor 29-06 hebben plaatsgevonden tussen WarmtelinQ en bevoegd gezag. In veel gevallen is BG voor 29-06 reeds in bezit van de stukken voor de aanvraag.

Week 38 16-09-2020	**Uiterste datum aanlevering ontwerpbesluiten bij PZH (uiterlijk op datum uit termijnbrief)**	BG's
Week 39 tot 41	Besluitvorming door GS over tervisielegging ontwerp-PIP en ontwerpbesluiten PCR	PZH
Week 38 tot 42 Van 16-09-2020 Tot 16-10-2020	Voorbereiding terinzagelegging Controle ontwerpbesluiten Opstellen en plaatsen kennisgevingen tervisielegging ontwerp-PIP en ontwerpbesluiten PCR	PZH/BG/IN
Week 43 tot 49 Van 22-10-2020 Tot 03-12-2020	**Terinzagelegging ontwerpbesluiten** • Stukken op website PZH • analoge sets bij PZH en overige BG's • 1 loket voor zienswijzen bij PZH • Elk BG is verantwoordelijk voor behandeling zienswijzen op eigen besluiten, maar provincie levert ondersteuning	 PZH PZH/BG PZH BG's/PZH
Week 44/45 02-11-2020	2 a 3 informatieavonden: organisatie door PZH, maar aanwezigheid van overige BG's en initiatiefnemer	PZH/IN en BG
	Fase definitieve besluiten	
Datum	Activiteit	Actie door
PM	Nadere afstemming over vervolg van de procedure zal plaatsvinden in het 4e kwartaal van 2020	

CONCEPT

Advies Reikwijdte en Detail-niveau

Combi-MER WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

Provincie Zuid-Holland

1. Inleiding

Inleiding
Provinciale Staten van Zuid-Holland hebben (PS) op 18 december 2019 onder andere besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden een provinciaal inpassingsplan op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V.[1] en maakt onderdeel uit van een groter project dat de naam WarmtelinQ heeft gekregen. Het project WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag, inclusief de eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen.

Ondanks dat voor de aanleg van de warmtetransportleiding geen directe m.e.r.-plicht geldt, kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het project significante gevolgen kan hebben voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarvoor dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd en daardoor is voor het PIP toch een plan-m.e.r. noodzakelijk. In verband hiermee hebben de provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. zal worden doorlopen. Hiervoor zal een Combi-MER worden opgesteld.

Ter voorbereiding van dit Combi-MER is door de initiatiefnemer een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie worden de verschillende alternatieven voor deze warmtetransportleiding nader toegelicht en wordt beschreven welke milieueffecten op welke wijze en met welk detailniveau in het Combi-MER onderzocht gaan worden. Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten de NRD vastgesteld en besloten om deze voor eenieder ter inzage te leggen.

Zienswijzen en adviezen
De NRD[2] heeft vanaf vrijdag 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020 voor eenieder ter inzage gelegen onder andere via de webpagina van de provincie: www.zuid-holland.nl/ldm. In die periode is eenieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op het voornemen en/of de NRD. Tevens zijn de adviseurs en de bestuursorganen die bij de besluitvorming over het inpassingsplan en de overige besluiten betrokken zijn, geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het MER.

Gedurende deze termijn zijn zes zienswijzen ontvangen (waarvan twee door particulieren), twee adviezen van de gemeenten Den Haag en Rijswijk en een advies van het Hoogheemraadschap van Delfland. Van de gemeente Den Haag is op 13 mei 2020 nog een aanvullende reactie ontvangen. In hoofdstuk 2 van dit document zijn de ingediende zienswijzen en adviezen beknopt samengevat en beantwoord. De zienswijzen van de particulieren zijn daarbij geanonimiseerd. In hoofdstuk 3 is ons advies over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen Combi-MER weergegeven. Tot slot is in hoofdstuk 4 een lijstje met afkortingen en begrippen opgenomen.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) zal te zijner tijd gevraagd worden een toetsingsadvies te geven op de inhoud van het Combi-MER. In dat toetsingsadvies zal de Commissie m.e.r. beoordelen of het opgestelde MER voldoet aan de uitgangspunten voor de reikwijdte en het detailniveau, alvorens door Provinciale Staten en de andere bevoegde gezagen een besluit wordt genomen over de vaststelling van het PIP, het MER en de aangevraagde vergunningen.

---

[1] De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. De Leiding door het Midden was voorheen een initiatief van Eneco en maakt sinds januari 2020 deel uit van WarmtelinQ (zie www.warmtelinq.nl).
[2] Notitie Re kwijdte en Detailniveau Leiding door het Midden, Warmtetransportleiding Vlaardingen-Den Haag, 29 oktober 2019, definitief concept.

2. Samenvatting en beantwoording

2.1 Inleiding

In onderstaand schema zijn de zienswijzen en adviezen samengevat en beantwoord en voorzien van eindconclusies.

2.2 Samenvatting en beantwoording zienswijzen

Z1 art 5 1 ***(particulier)***

	Samenvatting en beantwoording
Z1	1. Gevraagd wordt naar nut en noodzaak van deze centralistische aanpak van de warmteleiding versus decentrale oplossingen. Met welke argumenten (duurzaamheid, leveringsduur en leveringszekerheid, risicoanalyse, financieel) zijn deze afwegingen gemaakt en door wie? *De realisatie van regionale warmte-infrastructuur kan niet worden gesplitst in centrale en decentrale onderdelen. De energietransitie is een grote maatschappelijke opgave, die alleen in nauwe samenwerking tussen verschillende partijen kan worden gerealiseerd. Reeds in 2014 is een MKBA (Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse) uitgevoerd voor het warmtenet Zuid-Holland waarbij de inzet van restwarmte onder andere uit de haven voor kassen en gebouwen positief werd beoordeeld[3]. In de jaren daarna zijn er meerdere studies verricht (Ecofys, PBL, CE Delft) waaruit blijkt dat in Zuid-Holland een regionaal warmtenet, gelet op de aanwezige bronnen (industriële restwarmte en aardwarmte), de bestaande warmtevraag en hoge woningdichtheid, een kosteneffectief en realistisch alternatief is voor aardgas. Mede om die reden vormt de realisatie van een regionaal transportnetwerk voor warmte al langere tijd onderdeel van het provinciale beleid. Zowel de provincie als de initiatiefnemer (nu LdM CV/Gasunie, maar ook haar voorganger Eneco) zijn van mening dat de warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag kansen biedt voor dit deel van de provincie. Dat neemt niet weg dat de haalbaarheid en randvoorwaarden in het kader van het op te stellen inpassingsplan kritisch worden bezien. Daarbij spelen onder andere de in de zienswijze genoemde argumenten een rol. In het op te stellen MER zal worden ingegaan op de resultaten van de genoemde onderzoeken.* 2. Wat gebeurt er als de huidige beoogde bronnen niet meer of onvoldoende duurzaam zijn en/of niet meer voldoende kunnen of willen leveren en welke garanties zijn hierover afgesproken met de beoogde bronnen en gebruikers? *Het is aan de warmtebedrijven en -producenten om afspraken te maken over de beschikbaarheid en de kwaliteit (waaronder de duurzaamheid) van de warmte. LdM C.V. is geen partij bij dergelijke afspraken. Omdat de warmtetransportleiding zal worden gerealiseerd als een open net met een onafhankelijk netbeheer in publieke handen, kunnen meerdere bronnen op de leidingen worden aangesloten. Dit komt de continuïteit van de warmtelevering ten goede. De warmtelevering wordt daarnaast geborgd via de huidige Warmtewet.* 3. Is de capaciteit van de leiding voldoende voor het beoogde gebied, ook omdat gemeenten nog niet klaar zijn met hun capaciteitsberekeningen. Wat zijn risico's voor de leiding (capaciteit en route) als gemeenteplannen straks (fors) afwijken? *Het leidingtracé is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met o.a. de gemeenten waarbij ook rekening gehouden is met toekomstige ontwikkelingen. Op dezelfde manier worden ook de locaties van de T-stukken bepaald. Daar kunnen de aftakkingen naar de lokale warmtenetten worden gerealiseerd. De capaciteit van de leiding wordt zoveel mogelijk afgestemd op de vraag naar warmte vanuit de*

[3] https://www.ce nl/publicatie/mkba_warmte_zuid-holland/1500

	gemeenten langs de leiding. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de Provincie Zuid-Holland en WarmtelinQ zijn hierover met de betrokken gemeenten in gesprek. De gemeenten hebben het beste zicht op de potentiële vraag, het tempo van de warmtetransitie en de mate van zekerheid die hierover gegeven kan worden. Op deze manier worden risico's met betrekking tot tracé en/of diameter zo veel mogelijk voorkomen.

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (zie hoofdstuk 3).

Z2 Vereniging Midden-Delfland

	Samenvatting en beantwoording
	1. Het uitgangspunt om restwarmte uit de Rotterdamse haven en hernieuwbare warmte uit de stedelijke omgeving meer te benutten, wordt onderschreven, maar daarbij moeten wel de belangen van het Midden-Delflandgebied worden betrokken. *Deze belangen worden bij de afweging betrokken.* 2. De vereniging vindt dat in de NRD twee alternatieven voor de aanleg van de leiding ontbreken: - Een tracéalternatief, waarbij de leiding de rijksweg A4 oversteekt via de landtunnel van de A4 tussen Vlaardingen en Schiedam i.p.v. via het eco-aquaduct; - Een uitvoeringsalternatief, waarbij niet wordt gewerkt in het broedseizoen van de weidevogels. *De optie om de A4 via de landtunnel van de A4 te kruisen is in 2018 besproken met de gemeenten en overige bevoegde gezagen en met RWS en de aannemer, die de A4 heeft aangelegd. Uit dit overleg is gebleken dat aan deze optie diverse technische risico's zitten, zoals mogelijke zettingsproblemen bij de constructie en de noodzaak tot zeer diepe en complexe boringen. Daarom achten wij dit geen realistisch tracéalternatief om in het MER nader te onderzoeken.* *Met betrekking tot het voorgestelde uitvoeringsalternatief wordt opgemerkt dat door Gasunie uitvoerig wordt overlegd met de verschillende stakeholders over hoe de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Uiteraard moeten daarbij de bepalingen uit de Wet natuurbescherming in acht worden genomen. Tot nu toe is het uitgangspunt dat Gasunie na vergunningverlening (waar mogelijk) start met de (voorbereidende) werkzaamheden vóór aanvang van het broedseizoen, dat overlast zo veel mogelijk moet worden beperkt en dat de werkzaamheden zo worden afgestemd dat (mogelijke) overlast tot één broedseizoen wordt beperkt en dat deze in elk geval geen verstoring veroorzaken. Om een goede inschatting te kunnen maken van de gevolgen van deze uitgangspunten voor de planning van de werkzaamheden (ook gelet op de bouwtijd van het project), achten wij het wenselijk dat in het MER ook wordt ingegaan op een uitvoeringsalternatief waarbij niet wordt gewerkt tijdens het broedseizoen van weidevogels. Het door de vereniging aangedragen uitvoeringsalternatief wordt derhalve opgenomen in het Advies Reikwijdte en Detailniveau (ARD.* 3. Met betrekking tot het eco-aquaduct merkt de vereniging verder op dat niemand met enige zekerheid lijkt te kunnen zeggen wat het gevolg is van een buisleiding met stoom van 130° C op het gebruik van het eco-aquaduct door de dieren die op deze passage zijn aangewezen. Hinder en verstoring voor deze dieren door o.a. warmte, geluid en trillingen afkomstig van de aanleg en het gebruik van de LdM kan hierbij van invloed zijn. *In het kader van de m.e.r.-procedure wordt onderzoek gedaan naar de effecten van het project, onder andere op flora- en fauna. De uitkomsten hiervan zullen worden opgenomen in het MER.*

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

Z3 Stichting Boombehoud Vlaardingen

	Samenvatting en beantwoording
	1. De Stichting spreekt haar zorgen uit over het effect op bomen en groenvoorzieningen, bescherming van ecologische zones en verbindingen en de effecten op de luchtkwaliteit als gevolg van het verdwijnen van bomen en op de broedplaatsen van vogels. *De provincie neemt de geuite zorgen serieus en zet zich in om, in samenwerking met de initiatiefnemer, de betrokken gemeenten en de overige stakeholders, de gevolgen voor flora en fauna zo beperkt mogelijk te houden. De bovengrondse herinrichting wordt door de initiatiefnemer, in samenspraak met de gemeente en andere stakeholders bepaald. Herplant van bomen is daarbij een van de uitgangspunten, bij voorkeur op dezelfde locatie, maar als dat niet mogelijk is, in de omgeving. Er wordt een uitgebreide bomenanalyse uitgevoerd, waarin de omvang van de kap en de herplantmogelijkheden nader worden onderzocht. Op basis daarvan zullen door de initiatiefnemer in overleg met de gemeenten herinrichtingsplannen worden opgesteld, waarbij niet alleen de lokale regelgeving voor het kappen van bomen in acht moet worden genomen, maar ook de bepalingen uit de Wet natuurbescherming.* 2. Met betrekking tot de criteria voor het MER, wordt opgemerkt dat in het thema Natuur ook in de gebruiksfase de invloed op beschermde soorten een rol speelt. Ook de invloed van het permanent verwijderen van (een deel van) het bospark in Holy-Zuid en de laanbomen langs het tracé worden ten onrechte niet genoemd bij de criteria, evenals de vervanging door kleinere bomen en de effecten daarvan. *Hoewel in het onderhavige project de gevolgen binnen het thema Natuur toch vooral zullen voortvloeien uit de aanlegfase, zal in het MER ook worden ingegaan op de (permanente) effecten op beschermde gebieden en beschermde soorten in de gebruiksfase. Deze effecten zullen worden getoetst aan de Wet natuurbescherming.* 3. Samenvattend wordt voorgesteld om tabel 4-2 (Gebruiksfase) in de NRD als volgt aan te passen: - invoegen: het Thema Natuur, Aspect Beschermde Soorten en het Criterium: Soorten Wet Natuurbescherming; - toevoegen aan het bestaande thema Woon-en leefomgeving, onder Aspect Invloed op milieu en luchtkwaliteit het Criterium: Het verdwijnen van bomen. *Conform de beantwoording onder Z3.2 wordt de eerste suggestie overgenomen. Dat wil zeggen dat tabel 4-2 van de NRD wordt uitgebreid met het Thema Natuur, Aspect Beschermde Soorten en het criterium Soorten Wet Natuurbescherming. De tweede suggestie wordt niet opgevolgd omdat de invloed van het project op de luchtkwaliteit zeer beperkt is. De luchtkwaliteit ter plaatse wordt primair bepaald door de huidige en toekomstige activiteiten in en om het plangebied. Bij het luchtkwaliteitsonderzoek ten behoeve van die activiteiten kan modelmatig geen rekening worden gehouden met specifieke kenmerken van de bomen in het gebied. Conform de beantwoording onder Z3.1 zal bij het opstellen van de herinrichtingsplannen wel worden gekeken naar de gevolgen voor de omgeving, maar in het MER kan dit niet op dit detailniveau worden onderzocht.*

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (zie hoofdstuk 3).

Z4 art 5 1 ***(particulier)***

	Samenvatting en beantwoording
	1. Indiener meent dat restwarmte uit de Rotterdamse haven niet kan werken omdat daar de Trias Energetica niet goed wordt toegepast. In de haven moet een begin worden gemaakt met het beperken van energieverspilling in de vorm van warmtelozing. Bovendien is de warmte afkomstig uit fossiele bronnen en daarom niet duurzaam. Zonder maatregelen om de lozing van restwarmte in de haven te beperken, is de LdM en de warmterotonde in Zuid-Holland ongeloofwaardig. Dat draagt niet bij aan een eerlijke en betaalbare energietransitie. *Op grond van onder meer de afspraken in het Klimaatakkoord wordt door de industrie al gewerkt aan energiebesparing en verhoging van de energie efficiëntie. Ook in het Rotterdams Klimaatakkoord worden hierover afspraken gemaakt. Hergebruik van restwarmte maakt onderdeel uit van deze afspraken en dat is een van de manieren om warmteverspilling te voorkomen. Verder zijn in het Rotterdams klimaatakkoord afspraken gemaakt over de verdere verduurzaming van de industrie, onder andere over het gebruik van de restwarmte die ook in de circulaire economie zal vrijkomen. In elk geval is duidelijk dat er ook in de toekomst restwarmte beschikbaar blijft. Deze restwarmte is duurzaam en de inzet ervan is een belangrijk onderdeel van de energietransitie in Zuid-Holland.* 2. Collectieve warmtesystemen zijn lokale systemen, omdat het transport van warmte met dikke ondergrondse leidingen duur is. De omschrijving van de warmtering is onvoldoende en onvolledig omdat geen melding wordt gemaakt van de bestaande warmteleiding tussen Rotterdam-Noord en de Kop van Zuid, de leiding van Shell Pernis naar de transportleiding van het WbR en de leiding van het WbR waarmee het industriecluster Vondelingenplaat is aangesloten. Verder ontbreekt er cruciale informatie over het eigendom en diameters van deze leidingen, zodat de bestaande capaciteit niet kan worden vastgesteld. Daarmee is een beoordeling van het volume aan havenwarmte onmogelijk en is ook nut en noodzaak van een bovenregionaal netwerk niet aangetoond. *Zie ook de beantwoording onder Z1.1. Uit een MKBA en diverse andere onderzoeken blijkt dat een bovenregionaal warmtenetwerk in Zuid-Holland goed haalbaar is en de nut en noodzaak van zo een netwerk aangetoond. Een geleidelijke uitbouw van het netwerk maakt het mogelijk om dit goed te laten aansluiten bij het regionale warmteaanbod en de vraag naar warmte. De beschrijving van het bestaande systeem in de NRD is slechts indicatief bedoeld en maakt geen wezenlijk deel uit van het op te stellen milieuonderzoek.* 3. Het benutten van havenwarmte kan het beste beperkt blijven tot het stedelijk gebied in en rond de al gerealiseerd warmtering Rotterdam/Rijnmond. Daarbij moet in Vlaardingen en Schiedam optimaal gebruik worden gemaakt van de bestaande Leiding over Noord (LoN). Eneco heeft LdM overgedaan aan Gasunie omdat Eneco het project niet rond kreeg. Ook andere projecten in Rotterdam laten zien dat men zich zou moeten richten op uitbreiding van het warmtenet in Rotterdam (in plaats van het aansluiten van Den Haag en Leiden). *Deze stellingen onderschrijven wij niet. Uit de onderzoeken die worden genoemd in de beantwoording onder Z1.1 blijkt dat het potentiële warmteaanbod vanuit de haven de (lokale) warmtevraag vanuit Rotterdam Rijnmond in ruime mate overstijgt, waarmee ook andere regio's van warmte kunnen worden voorzien. Ten aanzien van de overdracht van het project van Eneco naar Gasunie, verwijzen wij naar de brief van de Minister van Economische Zaken en Klimaat aan de Voorzitter van de Tweede Kamer van 9 september 2019. Deze brief is hier te downloaden.* 4. De businesscase van warmtetransportnetten is treurig. Door stijgende kosten en langere afschrijvingstermijnen, is de aanleg economisch niet verantwoord. Het is ook een forse aanslag op het landschap door de grootschalige bomenkap. Besluitvorming over de LdM dient pas plaats te

	vinden nadat er een rapport over de LoO bekend is gemaakt. Bovendien dragen warmtetransport-leidingen niets bij aan de toenemende behoefte van koeling. *Om grootschalige bomenkap te voorkomen, worden flinke delen van het tracé gerealiseerd met boringen en persingen. Zie ook onze beantwoording onder Z1.1 en Z3.1. Het feit dat de warmteleiding geen rol speelt bij het oplossen van koelingsvraagstukken, maakt dat niet anders. Tot slot achten wij het niet nodig om de besluitvorming over de realisatie van LdM te koppelen aan andere projecten.* 5. De LdM behoeft toetsing door de ACM (Autoriteit Consument en Markt) omdat deze leiding een nieuwe schakel is tussen de LoN en het Haagse warmtedistributienet van Eneco. Een onafhankelijk oordeel van de ACM is nodig is om te bezien of en onder welke voorwaarden er inderdaad sprake is van een goed functionerende warmtemarkt. *Het Rijk werkt momenteel aan de Warmtewet 2. Daarin zal onder andere de toetsende rol van de ACM worden geregeld, zowel in de richting van warmteleveranciers als van de Gasunie in de rol van (beoogd) onafhankelijke netbeheerder.* 6. Waarom wordt geen onderzoek gedaan naar het alternatief van “varende warmte”? Maak geld vrij voor een haalbaarheidsstudie naar deze innovatieve en flexibele oplossing. Dat is beter besteed dan doorgaan op de heilloze weg van de LdM en de warmterotonde. *Op basis van de onder punt 2 genoemde onderzoeken menen wij dat in de huidige omstandigheden een regionaal warmtenet een passende oplossing is. Een alternatief waarbij de warmte niet via een leiding, maar via een schip van de bron naar afnemers wordt gebracht, achten wij op dit moment niet realistisch en we zien dan ook geen aanleiding om dit alternatief in het MER te laten onderzoeken.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

Z5 CMAG BV

	Samenvatting en beantwoording
	1. Twee strategische alternatieven worden aangedragen voor uitwerking: - Lokale hernieuwbare warmte op lage temperatuur i.p.v. transport van warmte over grote afstand in verband met de kosten/warmteverliezen. - Transport van warmte over water i.p.v. per pijpleiding. Via gebruikte tankers kan de warmte van-uit de Botlek via Scheveningen en/of via de binnenvaart naar de Binckhorst worden getransporteerd. *Met betrekking tot het eerste alternatief wordt allereerst verwezen naar de beantwoording onder Z1.1. Daarnaast wordt opgemerkt dat de restwarmte die via de leiding van Vlaardingen naar Den Haag wordt getransporteerd, complementair is aan de warmte uit lokale bronnen. Deze laatste kunnen bovendien in de toekomst ook op de leiding of de aanliggende distributienetten worden aangesloten, mits ze voldoen aan de technische randvoorwaarden. Voor het antwoord over het tweede alternatief wordt verwezen naar de beantwoording onder Z4.6.* 2. Kijk naar de CO2-inhoud van Botlek restwarmte t.o.v. de alternatieven en voorkom dubbeltellingen in CO2 besparing. *De kaders voor de duurzaamheid van restwarmte zijn vastgelegd in de Warmtewet, zoals de NEN-7125. Restwarmte wordt hierin beschouwd als duurzame warmte. In de Europese ETS richtlijn (fase 4) is vastgelegd hoe dubbeltelling van CO2 besparing wordt voorkomen.*

	3. Basislast t.o.v. piek- en back-up-capaciteit. De Botlekwarmte in LdM voorziet in basislast, maar voor betrouwbare warmtevoorziening is ook pieklast nodig. De huidige centrale ondersteunt de pieklast, de LdM doet dat niet, er zullen nieuwe pieklast productiefaciliteiten nodig zijn deze moeten in de MER worden opgenomen. *Volgens de initiatiefnemer is voor de warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag geen pieklastondersteuning nodig. Daarom voorziet het beoogde pompstation in Delft alleen in pompcapaciteit. Die effecten zullen in het MER worden onderzocht.* 4. De sluiting van De Constant Rebecque centrale is onwenselijk en contraproductief. Uniper wil namelijk lokale hernieuwbare lage temperatuurbronnen ondersteunen en dit moet in de afweging worden meegenomen. *Hoewel niet kan worden uitgesloten dat de realisatie van het project gevolgen zal hebben voor de bedrijfsvoering van de Uniper-centrale, staat helemaal niet vast dat dit zal leiden tot sluiting van de centrale.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

Z6 Bomenstichting Den Haag

	Samenvatting en beantwoording
	1. De Bomenstichting vraagt in te gaan op het krantenartikel (AD 04-02-2020) waarin gedeputeerde Baljeu aangeeft dat 'bomenkap niet aan de orde is'. *In het aangehaalde krantenartikel is sprake van een misverstand tussen de journalist en de provincie. In alle provinciale stukken is melding gemaakt van de kap van bomen als gevolg van de werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van de warmteleiding. De kap van bomen wordt echter niet vastgelegd in het PIP (waarvoor de provincie bevoegd gezag is), maar via de gemeentelijke kapvergunningen. Herplant van bomen is daarbij één van de uitgangspunten, bij voorkeur op dezelfde locatie, maar als dat niet mogelijk is, in de omgeving. De bovengrondse herinrichting wordt door de initiatiefnemer, in samenspraak met de gemeente en de grondeigenaren bepaald. Hiervoor worden door de initiatiefnemer in overleg met de gemeenten herinrichtingsplannen opgesteld, waarbij niet alleen de lokale regelgeving voor het kappen van bomen in acht wordt genomen, maar ook de bepalingen uit de Wet natuurbescherming. Bij het opstellen van deze plannen worden ook de lokale (groene) belangenorganisaties en omwonenden betrokken.* 2. Gesteld wordt dat een gedegen inventarisatie nodig is van alle houtige gewassen op en langs het tracé (op soortnaam, leeftijd, conditie, verwachte levensduur, omtrek stam en kroon, kroonhoogte, mogelijkheden voor verplanting en parameters van i-tree) om de mogelijke effecten op deze gewassen te kunnen inschatten. Tekeningen van de huidige en toekomstige situatie met een lijst van bomen die moeten wijken zijn nodig voor het gewenste inzicht en de effectbepaling. *Voor het gehele tracé wordt in opdracht van Gasunie door een onafhankelijk adviseur een uitgebreide Bomeneffectanalyse (BEA) opgesteld. Daarin worden de omvang van de kap en de herplantmogelijkheden nader onderzocht. In de BEA worden de ingemeten (kapvergunningplichtige) bomen en boomvormers (zoals grote heesters/eenstammige bijna kapvergunningplichtige) bomen in bosvakken en plantsoenen geïnventariseerd. Hierbij zullen de soortnaam, leeftijd, conditie, verwachte levensduur, omtrek stam en stabiliteitskluit in kaart worden gebracht. Deze BEA zal de basis vormen voor de aan te vragen kapvergunningen conform de indieningsvereisten. Daarnaast vindt in bepaalde bosvakken en plantsoenen nader boom- en plantonderzoek plaats. Gelet op het voorgaande achten wij het niet noodzakelijk om voor het MER uit te gaan van het I-Tree model.*

	3. Inventariseer de verschillende beschermingsregimes en status van houtige gewassen. Betrek niet alleen de cultuurhistorische waarden maar ook de natuurhistorische waarden. Kijk ook naar beschermde soorten waarvoor de houtige gewassen een leefomgeving bieden inclusief nest- en paargelegenheden, vliegroutes, e.d. Geef aan hoe met de beschermingsregimes wordt omgegaan en verken alternatieve mogelijkheden om de waarden te beschermen. *In het MER moet inderdaad moeten ingegaan op de (permanente) effecten op beschermde gebieden en beschermde soorten in de gebruiksfase. Daartoe wordt tabel 4-2 van de NRD uitgebreid met het Thema Natuur, Aspect Beschermde Soorten en het criterium Soorten Wet Natuurbescherming, zodat duidelijk wordt of voor het voornemen wel of geen ontheffing/ vergunning nodig is. In de Passende Beoordeling zal worden onderzocht of de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied door het voornemen in gevaar komen.* 4. Onderzoek het verlies van biodiversiteit en verken alternatieve mogelijkheden. *In het kader van dit project vormt biodiversiteit geen onderdeel van de Passende Beoordeling c.q. het MER. Mede naar aanleiding van het advies van de gemeente Den Haag zullen wij de initiatiefnemer via het vastgestelde Advies Reikwijdte en Detailniveau (ARD) adviseren om in het MER in te gaan op de effecten van het voornemen op het groen in de omgeving (zie de beantwoording onder A2.2 en A2.3). Voorts is biodiversiteit wel één van de criteria bij het opstellen van de herinrichtingsplannen en de selectie van soorten. Dit gebeurt door de initiatiefnemer in overleg met de gemeente, maar ook met andere stakeholders, zoals lokale (groene) belangenorganisaties en omwonenden.* 5. Zet de ecosysteemdiensten van de huidige situatie af tegen die van de toekomstige situatie met behulp van i-tree. Houdt daarbij rekening met de groeitijd van 40 jaar. Geef aan hoe verlies van ecosysteemdiensten kan worden voorkomen. Schenk aandacht aan de stikstofopname door bomen en het vrijkomen van CO_2 als gevolg van bomenkap en het roeren van grond. *De provincie neemt de geuite zorgen serieus. Mede daarom zullen wij in aanvulling op punt 4 en naar aanleiding van de beantwoording van de zienswijzen Z3.2 en Z3.3, de initiatiefnemer al adviseren om reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER aan te passen. Gelet hierop achten wij uitbreiding van de reikwijdte tot het gehele stelsel van ecosysteemdiensten niet noodzakelijk. In aanvulling hierop wordt nog opgemerkt dat de bovengrondse herinrichting door de initiatiefnemer, in samenspraak met de gemeente en andere stakeholders wordt bepaald. Herplant van bomen is daarbij één van de uitgangspunten, bij voorkeur op dezelfde locatie, maar als dat niet mogelijk is, in de omgeving.* 6. Geef de breedtes en graafdieptes van het leidingtracé aan inclusief werkstroken en andere werkruimtes. Zowel breedte als diepte zijn van belang voor het wortelstelsel van de bomen en houtgewassen op én naast het tracé. Geef aan tot op welke afstand van deze tracés bomen blijven staan. Geef aan waar geen bomen herplant mogen worden óp en langs de LdM. Gevraagd wordt wat de deklaag is boven de leiding. Gedetailleerde tekeningen geven inzicht over mogelijkheden en onmogelijkheden en de effecten daarvan. *Er worden routekaarten gemaakt met alle technische details over de ligging van de leiding, zowel horizontaal als verticaal. Daarnaast worden er werkstrooktekeningen gemaakt met de verschillende zones tijdens de uitvoering en de beheerfase en herinrichtingsplannen voor de bovengrondse herinrichting na de aanleg. Deze onderzoeken en overige informatie zal tezijnertijd met de aanvraag voor de kapvergunningen ter inzage worden gelegd. Indien gewenst kan door de Bomenstichting (en anderen) daarop te zijner tijd worden gereageerd. In het PIP zal een zone worden opgenomen waarbinnen o.a. geen diepwortelende beplanting is toegestaan.* 7. Vanwege de wateronttrekking zijn het grondwaterpeil en de grondwaterkwaliteit van belang. Geef aan wat de huidige grondwaterstand is (niet alleen gemiddelde, maar ook hoogste en laagste), hoeveel de wijziging is. Niet alleen tijdens de aanleg maar ook in de gebruiksfase daarna.

	Zoals reeds aangegeven op blz. 29 van de NRD, zullen in het MER zowel de tijdelijke als de permanente effecten op het grondwater in beeld gebracht (op basis van het bemalingsonderzoek). 8. Breng in beeld wat het effect is van wijzigingen in grondwaterstand en grondwaterkwaliteit op houtige gewassen. Houdt er rekening mee dat na het kappen van grote hoeveelheden bomen het grondwaterpeil kan stijgen. Zijn er wijzigingen in de invloedssfeer van zout/brak grondwater (welke en waar?) en wat effecten hiervan op houtige gewassen. Geef aan hoe deze negatieve effecten voorkomen worden. *De effecten op grondwater zijn in de NRD reeds genoemd als beoordelingscriterium. In het MER zullen de effecten van bemaling tijdens de aanleg, op het grondwater, zowel kwantitatief als kwalitatief, in beeld worden gebracht. Op basis daarvan wordt bepaald of er ook ecologische effecten te verwachten zijn, of andersom: of de kap van bomen effect kan hebben op het grondwaterpeil. De specifieke gevolgen van grondwaterwijzigingen voor het groen ter plaatse, zijn mede afhankelijk van de lokale bodemgesteldheid en de weersomstandigheden in de periode waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd (zoals droogte, neerslag, warmte of koude). Daarom zullen deze gevolgen tijdens de werkzaamheden worden gemonitord, zodat tijdig mitigerende maatregelen kunnen worden genomen om eventuele negatieve effecten te voorkomen.* 9. De temperatuur van de leiding zal effect hebben op het bodemleven. Geef daarom de invloedssfeer aan van de warmte op het bodemleven in de ruimste zin van het woord in ruimte en tijd, geef het (permanent) effect hiervan aan en hoe negatieve effecten worden voorkomen. *Door de isolatielaag rondom de leidingen (100 mm) is het warmteverlies (en daardoor ook de warmte-uitstraling van de leiding op de omgeving) zeer beperkt. Op blz. 29 van de NRD is reeds aangegeven dat in het op te stellen MER zal worden ingegaan op de eventuele gevolgen van warmte-uitstraling.* 10. Onderzoek het effect van trillingen en zetting bij het boren en graven op de stabiliteit van de bodem en op de bomen- in ruimte en tijd. Worden bomen hierdoor extra kwetsbaar bij stormen (vooral zomerstormen), die als gevolg van klimaatverandering meer en zwaarder zullen worden? Mogelijke risico's op schade (menselijk en materieel) mogen in het milieurapport niet ontbreken. Geef aan hoe de negatieve effecten worden voorkomen. *Zettingen vinden vooral plaats als gevolg van grondwateronttrekking. In de beantwoording van Z6.7 en Z6.8 is reeds aangegeven dat grondwateronttrekking – en de milieugevolgen daarvan – een belangrijk aspect vormen van het op te stellen MER. In aanvulling daarop is op blz. 29 van de NRD aangegeven dat in het MER ook zal worden ingegaan op het risico van het optreden van zettingen. In Nederland worden regelmatig grote projecten met veel trillingen uitgevoerd in de nabijheid van bomen. Daarvan is niet bekend dat dit tot een hogere kwetsbaarheid van bomen voor stormen heeft geleid. De relatie tussen beiden is moeilijk aantoonbaar aangezien het omwaaien van bomen tijdens een storm afhankelijk is van vele factoren. Het gevraagde onderzoek is van een dusdanig detailniveau en dermate afhankelijk van externe lokale omstandigheden en de nog te kiezen aanlegmethode door de aannemer(s), dat het MER daar niet in kan voorzien. In het MER zal daarom niet worden ingegaan op het risico van trillingen op nabije bomen. De effecten van trillingen en zettingen op de omgeving (groen en bebouwing) zullen wel in beeld worden gebracht in de nog op te stellen werkplannen. Daarin zal ook worden aangegeven hoe deze effecten worden gemonitord en hoe negatieve effecten zonodig worden gemitigeerd met het oog op het voorkomen van schade.*

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

2.3 Samenvatting en beantwoording adviezen

A1 het College van B&W van de gemeente Rijswijk

	1. Het college van B&W heeft in januari 2019 in principe ingestemd met de Beatrixlaan als voorkeurstracé voor LdM. In de afgelopen tijd heeft veel ambtelijk overleg plaatsgevonden over de uitwerking van het tracé. In juni 2019 is de gemeenteraad van Rijswijk geïnformeerd over de voortgang van de planontwikkeling en het provinciale inpassingplan. De gemeente staat positief tegenover de aanleg van de warmteleiding en de kansen die dit biedt voor de toekomstige warmtevoorziening in Rijswijk. *Provincie en Gasunie zijn verheugd dat de gemeente Rijswijk het belang van de warmtetransport-leidingen voor toekomstige warmtelevering onderschrijft. De constructieve samenwerking wordt graag voortgezet om zo ook een bijdrage te kunnen leveren aan de warmtetransitie in Rijswijk.* 2. Voorts brengt de gemeente nog onderstaande punten onder de aandacht (waarover reeds ambtelijke afstemming met Gasunie heeft plaatsgevonden): - Vanwege overige grootschalige werkzaamheden in Rijswijk is goede afstemming van de (fasering van de) uitvoering essentieel en dat de impact van de werkzaamheden voor de leiding op de omgeving en vooral het verkeerssysteem zo beperkt mogelijk blijft. - De bereikbaarheid van het gebied rondom winkelcentrum In de Bogaard en de wijken Sion, Parkrijk en Steenvoorde is voor alle vormen van mobiliteit van essentieel belang. Van de Gasunie wordt hierin een uiterste inspanning en flexibele opstelling verwacht. - De verkeersdoorstroming op de Prinses Beatrixlaan is van groot belang. Van de Gasunie wordt verwacht dat bij de uitwerking van WarmtelinQ rekening wordt gehouden met de tunnelreservering en afstemming over het nader uit te werken bovengrondse ontwerp. - Voor de aanleg van het tracé zullen bomen gekapt moeten worden waardoor flora- en faunawaarden en landschappelijke kwaliteiten zullen worden aangetast. Uitgangspunt is altijd dat de nieuwe situatie minstens van gelijkwaardige kwaliteit zal moeten zijn. Dit geldt voor bomen, groen, natuurwaarden en landschappelijke/stedenbouwkundige kwaliteiten. Ook moet gekeken worden naar een betere situatie voor groen en natuur in bredere zin. Specifiek voor het (relatief jonge) groen langs Rijswijk Buiten wordt een uiterste inspanning gevraagd om het groen te behouden door het tijdelijk te verplaatsen. - Een participatie-/communicatietraject met de samenleving maakt wezenlijk onderdeel uit van het proces. Het gemeentelijke beleid vormt het kader voor dit uitwerkingsplan. - Aan de Prinses Beatrixlaan aan de zuidzijde van de A4 ter hoogte van Rijswijk Buiten is de tijdelijke in- en uitvoegstrook ter hoogte van de nieuwe school blijven liggen om dienst te kunnen doen als werkstrook. Het verwijderen van deze stroken en de herinrichting als groenstrook moet in de planuitwerking worden meegenomen. - Voor Rijswijk Buiten bestaat een plan voor een voet-fietsbrug over de Beatrixlaan. Gemeente Rijswijk verlangt dat er bij de uitwerking van WarmtelinQ rekening wordt gehouden met dit plan. <u>Beantwoording</u> *De provincie en de initiatiefnemer zijn zich bewust van het belang van een goede verkeersdoorstroming en bereikbaarheid in Rijswijk. Om voldoende werkruimte te creëren zijn tijdelijke verkeersmaatregelen echter onontbeerlijk. Om verkeersoverlast zo veel mogelijk te beperken worden de plannen door de initiatiefnemer uitgewerkt, in nauw overleg met de gemeente Rijswijk, die hiervoor zelf bevoegd gezag is en blijft. Ook de afstemming met andere projecten (aanpassing A4, herinrichting Beatrixlaan, Rijswijk Buiten en de ontwikkeling In de Bogaard) zal worden voortgezet om te komen tot gezamenlijke afspraken over de uitvoering. De bovengrondse inrichting wordt door de initiatiefnemer in samenspraak met de gemeente en andere stakeholders bepaald. Op basis van de werkstrooktekeningen wordt door Gasunie een uitgebreide bomeneffectanalyse uitgevoerd, waarin de omvang van de kap en de herplantmogelijkheden nader worden onderzocht. Daarna zal door de initiatiefnemer in overleg met de gemeente een herinrichtingsplan voor de openbare ruimte worden opgesteld, waarin uiteraard ook de specifieke afspraken over de herinrichting van de tijdelijke in- en uitvoegstroken op de Prinses Beatrixlaan worden verwerkt. Tot slot wordt opgemerkt dat in het tracéontwerp al rekening is gehouden met de door de gemeente aangegeven locatie van de funderingspalen voor de fiets- en voetgangersbrug bij Rijswijk Buiten.*

Conclusie
Dit advies heeft geen gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

A2 het College van B&W van de gemeente Den Haag

	1. De gemeente Den Haag vindt dat een aantal zaken niet of te beperkt is meegenomen in de NRD en verzoekt om aanpassing. Het gaat om de volgende punten: ❖ Onderzoek de meekoppelkansen voor klimaatadaptieve maatregelen (infiltratie, berging). ❖ Stikstof(depositie) wordt in de Passende Beoordeling wel meegenomen, maar "emissies in de lucht" komt niet terug in het MER. ❖ Bemaling in relatie tot (kwetsbare) bebouwing moet in de afweging worden meegenomen; ❖ Veiligheid als thema moet beter aan bod komen, zoals de risico's van het hebben of (onder)houden van de transportleiding (risico's bij calamiteiten) en het kruisen van andere buisleidingen zoals een Gasunie leiding; ❖ Voor de verschillende aspecten moet nog worden aangegeven, hoe ze worden onderzocht (kwalitatief/kwantitatief, bronnen). *De provincie stelt de adviezen op prijs. Hieronder wordt op de gevraagde aanpassingen ingegaan:* ❖ *Natuurlijk is het verstandig om te bezien in hoeverre bij de realisatie van dergelijke infrastructurele voorzieningen werkzaamheden kunnen worden gecombineerd. Uitgangspunt bij de aanleg is dat de openbare ruimte minimaal weer in dezelfde staat wordt teruggebracht. In overleg met de initiatiefnemer en de overige beheerders van infrastructuur, kunnen meekoppelkansen voor klimaatadaptatie en/of andere werkzaamheden worden meegenomen, mits deze passen binnen de scope en het tijdpad van de werkzaamheden van initiatiefnemer.* ❖ *Met betrekking tot emissie in de lucht wordt opgemerkt dat de warmteleiding een gesloten systeem is. Dat wil zeggen dat er in de gebruiksfase geen emissies plaatsvinden. Om die reden heeft nader onderzoek naar dit aspect in het MER geen toegevoegde waarde.* ❖ *De bemaling in relatie tot kwetsbare bebouwing zal in het MER aan de orde komen, namelijk onder het thema Woon- en leefomgeving en het aspect Hinder omgeving en functies. Ook de grondwateronttrekking – en de gevolgen daarvan – vormen een belangrijk aspect in dit MER.* ❖ *Ten aanzien van het thema Veiligheid en de aangegeven aspecten merken wij allereerst op dat de leiding geen stoffen vervoerd die volgens de wet als gevaarlijke stoffen moeten worden beschouwd. Wel zal in het MER (en het PIP) worden toegelicht op welke wijze de leiding aan de geldende NEN-norm (3650-1) voldoet. Deze norm stelt veiligheidseisen aan het ontwerp, de aanleg, de bedrijfsvoering en de bedrijfsbeëindiging van buisleidingsystemen. Tevens zal in het MER worden ingegaan op de effecten van de kruising van de warmtetransportleiding met andere hoofdtransportleidingen (dus niet alleen met hoofd- en afvalwatertransportleidingen). De tekst in het schema op blz. 29 van de NRD zal op dit punt worden verduidelijkt. Overigens heeft in het kader van het tracéontwerp al afstemming plaatsgevonden met de betreffende leidingbeheerder. Daarbij zijn uiteraard de geldende veiligheidsnormen in acht genomen. Voor de aanlegfase wordt een BVC-plan (Bereikbaarheid, Verkeersveiligheid en Communicatie) opgesteld.* ❖ *Het laatste punt zal in het MER worden aangevuld en uitgewerkt.* 2. De gemeente vraagt aandacht voor de kwaliteit van de ondergrond als groeiplaats voor bomen en het voorkomen van bomenkap. De MER zou in de afweging expliciet moeten opnemen dat de ligging van de leiding zo min mogelijk een beperking is voor het huidige en toekomstige bomenplan. De leiding zou zo veel mogelijk in het wegvak gepositioneerd moeten worden in verband met het belang van -toekomstige- ondergrondse ruimte voor goede groeiplaatsen. Er zijn zorgen over het feit of niet te snel wordt overgegaan tot ‘herplanten’ in plan van ‘verplanten’. In verband daarmee verzoekt de gemeente in een nagekomen advies of in het combi-MER ‘verplanten’ meer aandacht en gewicht kan krijgen in de beoordelingscriteria. *Ook de provincie neemt dit punt serieus. Het MER is een hulpmiddel bij het in beeld brengen van de relevante milieugevolgen van het project, zodat deze bij de afweging van alle belangen kunnen worden betrokken, maar het detailniveau van het MER leent zich niet goed voor een analyse over het herplanten of verplanten van bomen. In de BEA en/of de herinrichtingsplannen zal de initiatiefnemer wel aandacht besteden aan deze mogelijkheden. Op basis van alle onderzoeken kan bij de vaststelling van het definitieve tracé zo goed mogelijk rekening worden gehouden met de aanwezige en te behouden*

	begroeiing. De kap van bomen wordt echter niet vastgelegd in het PIP (waarvoor Provinciale Staten bevoegd gezag zijn), maar via de gemeentelijke kapvergunningen. Wij hebben er alle vertrouwen in dat op basis van de informatie uit het MER, de BEA en het overleg over de herinrichtingsplannen van de initiatiefnemer met de gemeente en de andere stakeholders, gekomen kan worden tot een vergunningaanvraag waarin alle belangen zorgvuldig zijn afgewogen. 3. De transportleiding doorkruist een ecologische zone (Erasmuszone), het wijkpark Transvaal en de hoofdboomstructuur (De La Reyweg en Moerweg). Er moet meer aandacht worden gegeven aan het aspect 'behoud van groene kwaliteiten" als beoordelingscriterium. Daarvoor moet minstens de volgende locaties worden onderzocht: Moerweg tussen nrs 510 -684; De La Reyweg; Kempstraat; Transvaalpark; Herman Costerstraat en Uitenhagestraat. 4. In het provinciaal inpassingsplan wordt in de beschermingszone van de leiding bepaalde (niet diep wortelend groen) voorgeschreven. Dit specifieke effect op de groene kwaliteiten en het milieu blijft buiten schot van het combi-MER en de BEA. In verband daarmee verzoekt de gemeente in een nagekomen advies om de volgende punten te onderzoeken: ❖ Groenstrook Moerweg: Is een mogelijk gelijkwaardig alternatief oordeel mogelijk als deze wordt geprojecteerd op de hoofdrijbaan in plaats van de parallelweg? Daarbij wordt opgemerkt dat de Moerweg een belangrijke verkeersader is. ❖ De la Reyweg. Welke effecten hebben minder diepwortelende beplanting op de stedelijk groene hoofdstructuur? ❖ Alternatief tracé: Schalk Burgerstraat. Zie hieronder. *De in nummer 3 en 4 genoemde zones en locaties maken deel uit van de BEA. Naar aanleiding van de opmerking over het aspect "behoud van groene kwaliteiten" achten wij het zinvol om door middel van het MER inzicht te geven in de effecten van het voornemen op het groen in de omgeving. Een dergelijke beoordeling was reeds voorzien onder de noemer "beïnvloeding gebiedskarakteristieke elementen", maar om dat duidelijker te maken, zal dit beoordelingscriterium worden aangepast in/hernoemd naar "effecten op groene kwaliteiten". Zowel de BEA als de herinrichtingsplannen zullen een beeld geven van de groene kwaliteit voor en na aanleg van de leiding en deze rapportages worden ook gebruikt bij de beoordeling van dit criterium in het MER. Zoals vermeld onder punt 2 valt de kap van de bomen en daarbij behorende herinrichtingsplannen onder het bevoegd gezag van de gemeente. Dat wil zeggen dat de gemeente regie heeft op de uiteindelijke invulling van de groene kwaliteit langs het beoogde leidingtracé.* 5. In verband met de mogelijke impact van de werkzaamheden op de groenstructuur langs de la Reyweg (en op de verkeersdoorstroming op deze hoofdverkeersader) verzoekt de gemeente om in het MER een alternatief deeltracé te onderzoeken, namelijk via de Schalk Burgerstraat. Dit tracé is op basis van een eerdere studie al eens afgevallen, maar voor een goede afweging is het wenselijk om dit alternatief toch in het MER te onderzoeken, zodat duidelijk wordt wat de effecten zijn ten opzichte van het alternatief via de La Reyweg *De provincie en de initiatiefnemer zijn zich bewust van het belang van een goede verkeersdoorstroming. Om voldoende werkruimte te creëren zijn tijdelijke maatregelen onontbeerlijk. Gelet op de te verwachten overlast op de La Reyweg en op de mogelijke impact van de werkzaamheden op de bomen langs die weg, stemmen wij in met het advies om in het MER een alternatief deeltracé te onderzoeken, namelijk via de Schalk Burgerstraat (tussen Hoefkade en Kempstraat), zodat de milieu- en andere gevolgen van dit alternatief door de initiatiefnemer en de bevoegde gezagen (waaronder de provincie) kunnen worden meegenomen in de besluitvorming over het definitieve tracé.*

Conclusie

Dit advies heeft gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (zie hoofdstuk 3). In het advies aan de initiatiefnemer zal worden opgenomen dat binnen het thema Woon- en leefomgeving van het MER moet worden ingegaan op de effecten van het kruisen met alle hoofdtransportleidingen (niet alleen hoofd- en afvalwatertransportleidingen). Voorts dient het MER binnen het thema Woon- en leefomgeving en het aspect Landschap in te gaan op de effecten van het voornemen op de groene kwaliteiten.

A3 Hoogheemraadschap van Delfland

	Het hoogheemraadschap kan instemmen met de Notitie reikwijdte en detailniveau. Aan alle aspecten die van belang zijn voor een goede waterhuishouding, is invulling gegeven. Naast advisering in het kader van de watertoets over deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau en het Provinciaal Inpassingsplan zal een watervergunning en eventueel een melding nodig zijn. *Provincie en Gasunie zijn blij met het positieve advies van het hoogheemraadschap. De constructieve samenwerking in het kader van de m.e.r., het PIP en de vergunningprocedures wordt graag voortgezet.*

Conclusie
Dit advies heeft geen gevolgen voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

3. Advies over reikwijdte en detailniveau

Gelet op de ontvangen zienswijzen en adviezen en voornoemde beantwoording besluiten Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland dat:

- de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (MER) naar aanleiding van de zienswijzen Z1, Z2, Z3 en Z6 en het (aanvullend) advies A2 als volgt dient te worden aangepast:
  - in het MER moet ook worden ingegaan op de resultaten van de in de beantwoording onder Z1.1 genoemde onderzoeken, te weten: het MKBA (2014), en de studies van Ecofys, PBL en CE Delft over een regionaal warmtenet in Zuid-Holland (Z1.1);
  - in het MER moet ook worden ingegaan op een uitvoeringsalternatief waarbij niet wordt gewerkt tijdens het broedseizoen van weidevogels (Z2.2);
  - in het MER moet ook voor de gebruiksfase worden ingegaan op de (permanente) effecten op beschermde gebieden en soorten. Daartoe wordt tabel 4-2 van de NRD uitgebreid met het Thema Natuur, Aspect Beschermde Soorten en het beoordelingscriterium Soorten Wet Natuurbescherming (Z3.3 en Z6.3);
  - binnen het bestaande thema Woon- en leefomgeving moet in het MER worden ingegaan op de effecten van het kruisen met alle hoofdtransportleidingen (A2.1);
  - in het MER moet binnen het thema Landschap, Cultuurhistorie, Archeologie en het aspect Landschap worden ingegaan op de effecten van het voornemen op de groene kwaliteiten. Daartoe wordt het beoordelingscriterium “Beïnvloeding gebiedskarakteristieke elementen” in zowel de gebruiksfase als de aanlegfase gewijzigd in “Effecten op groene kwaliteiten” (A2.1);
  - in het MER moet een alternatief deeltracé worden onderzocht, namelijk via de Schalk Burgerstraat (tussen Hoefkade en Kempstraat) (A2.4).
- de overige zienswijzen en adviezen geen gevolgen hebben voor de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport.

4. Afkortingen en begrippenlijst

Commissie m.e.r.	Commissie voor de milieueffectrapportage, onafhankelijke door het Rijk ingestelde commissie die een wettelijke taak heeft inzake de advisering over milieueffectrapporten
GS	Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
PCR	Provinciale coördinatieregeling (speciale wettelijke procedure voor de coördinatie van verschillende vergunningen en andere uitvoeringsbesluiten)
PIP	Provinciaal inpassingsplan (vergelijkbaar met bestemmingsplan)
PS	Provinciale Staten van Zuid-Holland
MER	Milieueffectrapport, dat wil zeggen de schriftelijke rapportage van de onderzochte milieuaspecten
m.e.r.	De procedure voor het opstellen van een MER
NRD	Notitie reikwijdte en detailniveau, de notitie waarin de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER worden beschreven

Van: art 5 1-2e

Verzonden: maandag 29 juni 2020 11:00

Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @r ijswijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @rws.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @htm .nl; art 5 1-2e @ Ret.nl; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @hh delfland.nl; art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e @min ezk.nl art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e ijs wijk.nl art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl

CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl

Onderwerp: Projectgroep reservering vanmiddag

Beste mensen,

Voor vanmiddag heb je waarschijnlijk een reservering van de projectgroep in je agenda staan.
Deze komt te vervallen.
In plaats daarvan hierbij per mail een stand van zaken.

Het voorontwerp-PIP wordt op 7 juli door GS vastgesteld en vrijgegeven voor het vooroverleg. Jullie krijgen hierover een brief. Daarnaast krijgen jullie van mij een directe link naar de stukken.
Dan is er de zomerperiode om dit op te pakken en een vooroverleg-reactie te geven.
Mocht dat nu niet lukken, (er is geen mandaat of college wil dat mandaat niet geven) geef dan de opmerkingen onderhands alvast door en de officiële reactie in de eerste week van september. Zo kunnen we alvast voorsorteren met aanpassingen in het ontwerp-PIP.

Jeannette Baljeu (gedeputeerde warmterotonde) en Anne Koning (gedeputeerde ruimte en verantwoordelijke voor dit PIP), willen voor het zomerreces nog zien dat ze een bestuurlijk overleg hebben met de wethouders. Dit wordt ingepland.

De conceptaanvragen vergunningen zijn nu bij jullie ingediend, en ook de herinrichtingsplannen worden voorbereid. Met jullie en samen met de Bomenstichtingen.
Over de watertoets vind ook overleg plaats, als het goed is.
Aan de aanvullingen voor het MER, mede als gevolg van de ARD (zoals de extra uitvoeringsvariant en het extra tracé in Den Haag) wordt gewerkt, deze worden toegezonden wanneer ze klaar zijn.

Verder hadden we nog een verassing!
Den Haag Fossielvrij heeft een zienswijze ingediend op de NRD. Deze zienswijze is niet in de mailbox aangekomen en is dus niet meegenomen in het ARD. Over deze situatie nemen GS op de 7e juli ook een besluit. (mede oorzaak waarom besluitvorming over het voorontwerp op 7 juli is terecht gekomen, vanwege gelijkschakeling van deze GS-besluiten over de warmtetransportleiding).
Het is een zeer omvangrijke zienswijze met vele uiteenlopende onderwerpen en onderzoeksvragen. Een klein team gaat hier inhoudelijk mee aan de slag, ook omdat we de vragen en onderwerpen tijdens de ontwerpfase weer kunnen verwachten.

De werkgroep communicatie is ook bezig en hebben een en ander besproken en voorbereid. Zo kijken ze naar de mogelijkheden om een bewonersbijeenkomst te organiseren wanneer het ontwerp-PIP ter inzage

gaat in oktober. Natuurlijk rekening houdende met de dan geldende Covid-maatregelen. (Of misschien wordt het iets digitaals?)

Mochten er nog dingen zijn van jullie kant om mee te geven, schroom dan niet en laat het weten.

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

art 5 1-2e
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Senior Beleidsmedewerker
M 06 art 5 1-2e
art 5 1-2e @pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

Van: art 5 1-2e
Verzonden: vrijdag 13 november 2020 15:45
Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijs wijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @rws.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @htm .nl; art 5 1-2e @ Ret.nl art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @a rcadis.com; art 5 1-2e @arcadis.com; art 5 1-2e @a rcadis.com; art 5 1-2e @o dh.nl; art 5 1-2e @ minezk.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e @gas unie.nl; art 5 1-2e @gas unie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e hhd elfland.nl; art 5 1-2e @ rhdhv.com' art 5 1-2e @r hdhv.com); art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e @ Delft.nl
CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: Agenda Projectgroepvergadering 16 nov warmteleiding V-DH
Bijlagen: routekaart met aansluitpunt Delft.pdf; Vooroverlegnota PIP WarmtelinQ Vlaardingen -Den Haag def.pdf; Statenvoorstel - Provinciaal inpassingsplan warmtetransportleiding Vlaardingen-Den Haag - aansluitpunt Delft - DOS-2019-0003043.pdf

Best lid van de projectgroep,

Ik had jullie een agenda belooft, bij deze. Een uitnodiging via Team heb je reeds gehad, let op we beginnen een uurtje later dan gebruikelijk en wel om 15.00 u.

Bijgevoegd ook wat stukken bij de agenda. We zullen ook info delen via het scherm. Zoals de aanpassingen die in het ontwerp-inpassingsplan landen.

1. Opening en mededelingen.
   - Nalv vraag van de gemeente Rijswijk vorige keer, Zie link naar dit krantenbericht: Leiding naar Leiden: https://www.nrc.nl/nieuws/2020/11/12/gemeenteraad-rotterdam-kiest-voor-warmteleiding-naar-leiden-via-rijswijk-a4019879
   - PS-besluit aansluitpunt Delft (zie bijlage) wordt voorgelegd aan PS op 25 nov en 26 december.

2. Ontwerp-inpassingsplan
   - aanpassingen Vooroverleg (zie bijlage)
   - aanpassingen voortschrijdend inzicht, wordt toegelicht en besproken in de presentatie tijdens het overleg. Het complete ontwerp-PIP concept krijg je via we-transfer toegezonden.

3. Vergunningen

- aanvragen, waar lopen jullie tegen aan?
- diverse onderzoeken, afgerond nog af te ronden
- MER

4. Zienswijzenperiode
   - organisatie en proces terinzagelegging, inkomende zienswijzen en behandeling, besluitvorming
   - communicatie en bewonersinformatie (bijeenkomsten/webinars)

5. Tweede mandje vergunningen
   - inhoud
   - procedure

6. Wat verder ter tafel komt

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: art 5 1-2e @pzh.nl>
Verzonden: vrijdag 30 oktober 2020 15:33
Aan art 5 1-2e @Delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @de nhaag.nl; art 5 1-2e den haag.nl art 5 1-2e @ middendelfland.nl art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl art 5 1-2e rijs wijk.nl art 5 1-2e @rijswijk.nl art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e chiedam.nl art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl art 5 1-2e vla ardingen.nl; art 5 1-2e @rws.nl art 5 1-2e hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @htm .nl; art 5 1-2e Ret.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e dcmr.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e arcadis.com; art 5 1-2e @arcadis.com art 5 1-2e a rcadis.com; art 5 1-2e @minezk.nl; art 5 1-2e hhdelfland.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e delft.nl art 5 1-2e hhdelfland.nl; art 5 1-2e rhdhv.com; art 5 1-2e denhaag.nl art 5 1-2e D elft.nl
CC art 5 1-2e @Gem eenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: Projectgroepvergadering 16 nov
Tijd: maandag 16 november 2020 15:00-17:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Ik heb van een aantal personen het verzoek gekregen of de het overleg een uur later gestart kan worden. Hierbij een gewijzigd vergaderverzoek, waarbij we een uur later starten, dus 15.00 tot 17.00 u. Mocht dit tot heel veel meer afmeldingen gaan leiden dan verplaats ik het overleg weer terug naar de oorspronkelijke tijd. Ik ga er van uit dat we geen twee uur nodig hebben, maar we zijn met een grote groep, dus je weet het nooit precies van te voren.

Een agenda volgt later. In ieder geval gaan we het over het ontwerp-PIP hebben en de wijzigingen die daarin zijn aangebracht tov het voorontwerp-PIP. En de vergunningen komen ook ter sprake.

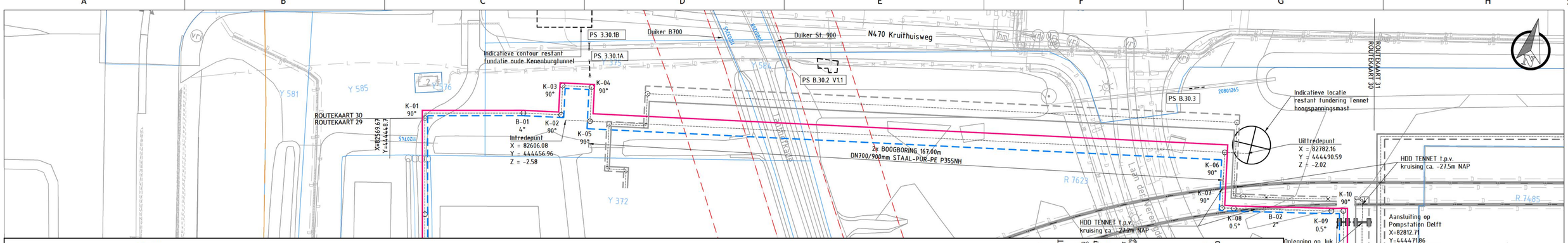
Met vriendelijke groet.
art 5 1-2e

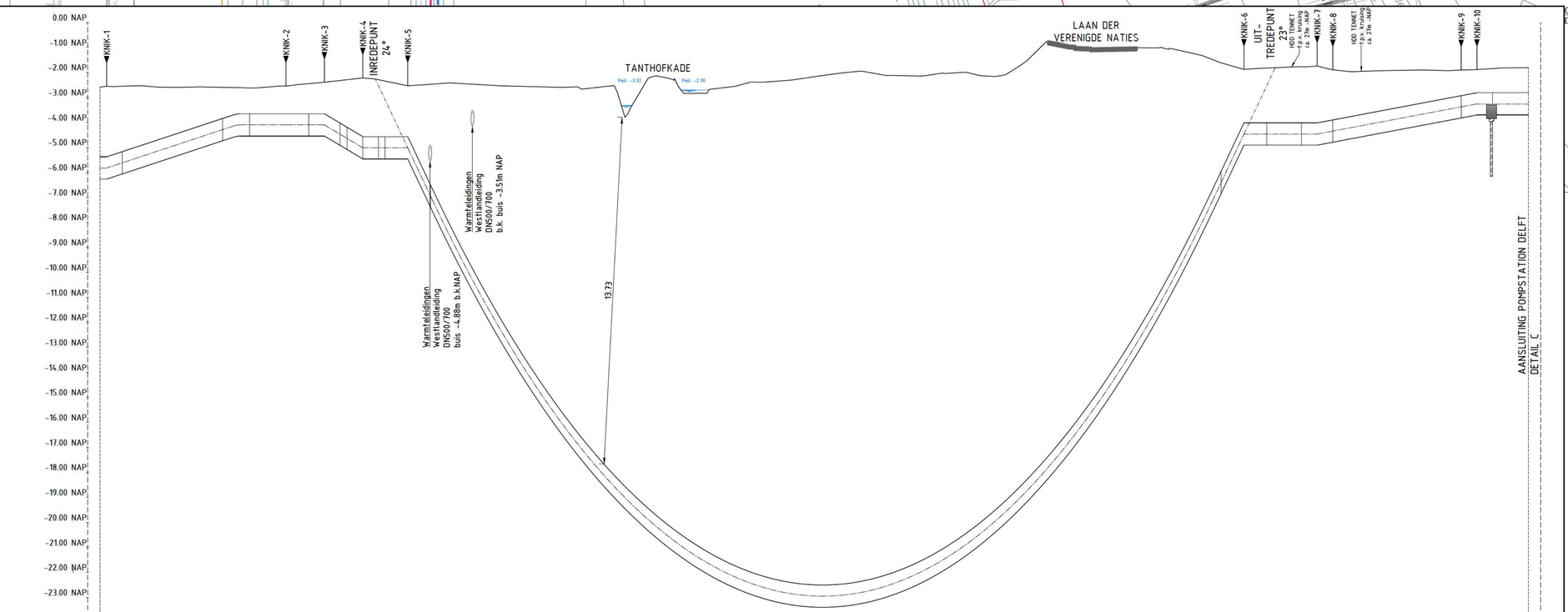
Microsoft Teams-vergadering

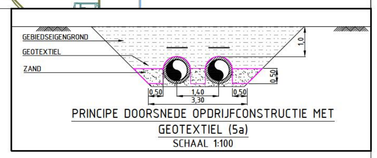
Neem deel via uw computer of mobiele app
Klik hier om deel te nemen aan de vergadering

Meer informatie | Opties voor vergadering

This communication is intended only for use by the addressee. It may contain confidential or privileged information. If you receive this communication unintentionally, please let us know by replying immediately. N.V. Nederlandse Gasunie does not guarantee that the information sent with this E-mail is correct and does not accept any liability for damages related thereto.

PRINCIPE DOORSNEDE OPDRIJFCONSTRUCTIE MET GEOTEXTIEL (5a)
SCHAAL 1:100

Schaal:
1:500 / 100

| | | |

Vooroverlegnota
PIP Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag

Vooroverleg ex artikel 3.1.1. Bro

Provincie Zuid-Holland

1. Inleiding

Inleiding
Provinciale Staten van Zuid-Holland hebben (PS) op 18 december 2019 onder andere besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden een Provinciaal inpassingsplan (PIP) op te stellen en de provinciale coordinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V.[1] en maakt deel uit van een groter project dat de naam WarmtelinQ heeft gekregen. Het project WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag, inclusief de eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen. Voor het project is een voorontwerp-inpassingsplan opgesteld (ook wel conceptontwerp genoemd).

Vooroverlegreacties
Het voorontwerp-inpassingsplan Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag is op 16 juli 2020 toegestuurd aan de vooroverlegpartners in het kader van het wettelijk vooroverleg ex artikel 3.1.1. Bro. De vooroverlegpartners zijn de bij het plan betrokken gemeenten, de diensten van het Rijk, het Hoogheemraadschap Delfland, de betrokken omgevingsdiensten en de veiligheidsregio's. Aan de vooroverlegpartners is gevraagd om uiterlijk op 3 september 2020 te reageren.

Naar aanleiding van dit verzoek zijn vier reacties ontvangen, namelijk van de gemeenten Den Haag en Schiedam, van Rijkswaterstaat en van de Veiligheidsregio's Haaglanden en Rotterdam – Rijnmond gezamenlijk.
In hoofdstuk 2 van dit document zijn de ingediende vooroverlegreacties samengevat en beantwoord. In hoofdstuk 3 staat globaal aangegeven hoe deze reacties in het ontwerp-inpassingsplan zullen worden verwerkt. Naar verwachting zal dit ontwerp medio januari 2021 ter inzage worden gelegd, gelijktijdig met het Combi-MER en de ontwerpbeschikkingen op de ingediende vergunningaanvragen (gelet op de toepassing van de provinciale coördinatieregeling).

[1] De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. De Leiding door het Midden was voorheen een initiatief van Eneco en maakt sinds januari 2020 deel uit van WarmtelinQ (zie www.warmtelinq.nl).

2. Samenvatting en beantwoording vooroverlegreacties

2.1 Inleiding

In onderstaand schema zijn de ontvangen vooroverlegreacties samengevat en beantwoord

V1 Rijkswaterstaat West-Nederland

	In de vooroverlegreactie zijn door RWS de volgende opmerkingen gemaakt: 1. Verzocht wordt om in de toelichting op te nemen dat voor het project een vergunningplicht geldt in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatwerken en dat voor de werkzaamheden in en nabij het beheergebied een Wbr-vergunning moet worden aangevraagd. *De initiatiefnemer weet dat een Wbr-vergunning nodig is en de aanvraag daarvan is in voorbereiding. Het beoogde leidingtracé kruist de A4 op een diepte van circa 20 meter onder maaiveld en op het bestaande eco-aquaduct over de A4 en nabij de A20 hebben de leidingen een gronddekking van circa 1 meter. Ter voorbereiding van de genoemde vergunningaanvraag en om wederzijdse hinder te voorkomen zijn de relevante delen van het leidingtracé met de beheerafdeling van Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid en de projectorganisatie A4 Haaglanden - N14 (team conditionering) besproken en zoals hiervoor gesteld zal initiatiefnemer hiervoor een Wbr-vergunning aanvragen. De toelichting zal op dit punt worden aangevuld.* 2. Vastgesteld wordt dat het inpassingsplan bebouwing mogelijk maakt binnen de vrijwaringszones die (op grond van het Barro en het Rarro) gelden langs de rijkswegen A20 en A4. *De gebieden die op grond van het Barro/Rarro zijn aangewezen voor de mogelijke uitbreiding van bestaande hoofdwegen (het Barro spreekt over reserveringsgebieden) vallen op drie plekken samen met het leidingtracé, namelijk bij de ondergrondse kruising met de A4 in Rijswijk, bij de kruising over het eco-aquaduct in Schiedam en bij de ondergrondse aansluiting op de Leiding over Noord nabij de A20 in Vlaardingen. Onderhavig voorontwerp-inpassingsplan maakt weliswaar via de dubbelbestemming Leiding – Warmtetransportleiding ter plaatse de realisatie van een warmtetransportleiding mogelijk, maar door de ligging vormt deze leiding geen belemmering voor een eventuele toekomstige uitbreiding van de rijkswegen. Een dergelijke leiding is voorts ook geen 'belemmerende activiteit' als bedoeld in artikel 2.7.4 van het Barro aangezien voor dit type buisleiding op grond van onderdeel 18, sub d van bijlage II van het Bor geen omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen is vereist. Het voorontwerp-inpassingsplan maakt echter via artikel 4.2, sub c, in de reserveringsgebieden ook bouwwerken, geen gebouwen zijnde mogelijk met een bouwhoogte van ten hoogste 3 meter. Wij begrijpen dat de oprichting van dergelijke bebouwing wel een belemmering zou kunnen vormen voor een eventuele uitbreiding van de rijkswegen en zullen in het ontwerp-inpassingsplan deze bouwmogelijkheid binnen de reserveringsgebieden schrappen.* 3. Voorts wordt verzocht om de vrijwaringszones op te nemen in de toelichting, de verbeelding en in de regels van het plan, zodat de planologische situatie binnen de vrijwaringszones ongewijzigd blijft. *Vanuit de gehanteerde plansystematiek is het niet wenselijk en ook niet nodig om de vrijwaringszones uit het Barro op te nemen in de planregels of verbeelding van het inpassingsplan. Dit omdat in artikel 6.1, sub b, reeds een bepaling is opgenomen die ertoe leidt dat ter plaatse van de dubbelbestemming uit het inpassingsplan de bestemmingen uit de onderliggende bestemmingsplannen en verleende omgevingsvergunningen voor strijdig gebruik als bedoeld in artikel 2.12 Wabo, van kracht blijven <u>naast</u> de regels van dit inpassingsplan, waarbij de dubbelbestemming uit het inpassingsplan echter voor gaat. Derhalve blijven de regels inzake de vrijwaringszones/reserveringsgebieden uit de vigerende bestemmingsplannen en andere ruimtelijke besluiten gehandhaafd en hoeven deze niet in de planregels en verbeelding van het inpassingsplan te worden opgenomen. Uiteraard wordt in de toelichting wel ingegaan op de samenhang tussen het inpassingsplan en de onderliggende bestemmingsplannen.*

	4. Tevens wordt verzocht om nadere afstemming met het project A4 Haaglanden – N14 gelet op de raakvlakken tijdens de realisatie van beide projecten. Omdat voor dat project reeds een Ontwerp Tracébesluit (OTB) is genomen, wordt verzocht om dit OTB en te benoemen in de toelichting en de consequenties daarvan te verwerken in artikel 4.4.2. van de planregels. *Er is al geruime tijd sprake van afstemming tussen de project A4 Haaglanden – N14 en de initiatiefnemer. De uitvoeringsplanning van beide projecten kent nog onzekerheden. Er is een kans dat er bouwwerkzaamheden gelijktijdig uitgevoerd dienen te worden. WarmtelinQ en Rijkswaterstaat zullen periodiek overleggen en eventuele uitvoeringsknelpunten gezamenlijk oplossen. In de toelichting op het inpassingsplan zal in elk geval worden ingegaan op het project A4 – N14 en het daarvoor opgestelde (O)TB. Vanwege de onder nummer 3 toegelichte plansystematiek, achten wij het niet wenselijk om het (O)TB in de planregels van het inpassingsplan te verwerken temeer omdat dit als gevolg van de Omgevingswet met ingang van 1 januari 2022 reeds als projectbesluit zal gaan inwerken op het onderliggende bestemmingsplan. Overigens heeft de in artikel 4.4.2 opgenomen vergunningplicht voor de uitvoering van werken of werkzaamheden geen gevolgen voor het project A4 Haaglanden – N14 aangezien artikel 13, lid 5, Tracéwet bepaalt dat deze verplichting niet geldt als deze werkzaamheden nodig zijn voor de uitvoering van het tracébesluit en in het gebied dat is begrepen in het tracébesluit. Over de uitvoering van deze werkzaamheden zullen wel werkafspraken worden gemaakt tussen Rijkswaterstaat en de initiatiefnemer en met de aannemers van beide projecten.* 5. RWS heeft geconcludeerd dat via artikel 6.1 de enkelbestemmingen vervallen. Daarom wordt verzocht om de enkelbestemming verkeer te handhaven in plaats van een dubbelbestemming verkeer en leiding toe te kennen, ook omdat vanuit het nationale belang van het hoofdwegennet de primaire bestemming zou moeten zijn. Tevens wordt gewezen op een inconsequentie aangaande het mede dan wel primair bestemmen van bepaalde functies. *De opmerking over het vervallen van de enkelbestemmingen berust op een verkeerde interpretatie van artikel 6.1, onder a. Dit speelt namelijk alleen op ter plaatse van het pompstation nabij de Kruithuisweg in Delft waarvoor het inpassingsplan de enkelbestemming Bedrijf - Pompstation bevat. Deze enkelbestemming valt derhalve niet samen met het hoofdwegennet en behoeft dus geen aanpassing. Voor de rest bevat het inpassingsplan geen enkelbestemmingen, maar wordt de realisatie van de warmtetransportleiding mogelijk gemaakt via het toevoegen van de dubbelbestemming Leiding – Warmtetransportleiding (bovenop de vigerende bestemmingen, zie ook de beantwoording onder Z1.1). De dubbelbestemming voor de leiding is een 'mede-bestemming'. Voor zover de artikelsgewijze toelichting afwijkt van artikel 4.1 ('mede'), zal de formulering in paragraaf 6.2.2 worden aangepast in 'mede'.* 6. Tot slot wordt verzocht om contact op te nemen met het team Tunnels in verband met de beoordeling van de tunnel(veiligheid) van het project. *Tijdens de ontwerpfase is door initiatiefnemer overlegd met het team Tunnels over het (mede) gebruik van onderhoudswegen, de stabiliteit van bestaande kunstwerken en de verdiepte ligging nabij de Kheltunnel. Initiatiefnemer is voornemens om dit overleg voort te zetten en uitvoeringsafspraken te maken waarmee de veiligheid van de waterstaatwerken (waaronder tunnels en viaducten) geborgd blijft.*

Conclusie
Deze reactie leidt tot een aanpassing in de toelichting van het ontwerp-PIP.

V2 het College van B&W van de gemeente Schiedam

	In de vooroverlegreactie geeft het college van B&W van Schiedam aan geen inhoudelijke opmerkingen te hebben op het voorontwerp-inpassingsplan. Wel wordt gevraagd om in hoofdstuk 3 van de toelichting het beleidskader van de gemeente Schiedam met betrekking tot het lokale duurzaamheids- en klimaatbeleid de energietransitie te actualiseren. Hiervoor is een tekstvoorstel gedaan. *Dit tekstvoorstel zal worden overgenomen.*

Conclusie
Deze reactie leidt tot een aanpassing in de toelichting van het ontwerp-PIP.

V3 het College van B&W van de gemeente Den Haag

	In de vooroverlegreactie van het college van B&W van Den Haag worden de volgende punten genoemd: 1. Aanpassing van de planregeling voor het warmteontvangststation (WOS) in Den Haag, zowel qua locatie als qua omvang. Dat is mogelijk omdat intussen tussen Eneco, Uniper en WarmtelinQ onder regie van de gemeente Den Haag overeenstemming is bereikt over de definitieve locatie van het WOS op het terrein van de Uniper-centrale en over de omvang daarvan. *Naar aanleiding van de bereikte overeenstemming tussen de gemeente Den Haag, Uniper en WarmtelinQ is door Uniper en WarmtelinQ hard gewerkt aan de technische uitwerking van het WOS op de Uniper-locatie zodat de planregeling voor het WOS hierop kan worden afgestemd. Omdat deze uitwerking echter nog onvoldoende concreet is, achten wij het nodig om de alternatieve WOS-locatie aan de Tripstraat in het ontwerp-inpassingsplan vooralsnog te handhaven. Wel zal de planregeling voor dit ondergrondse WOS beter worden afgestemd op het schetsontwerp dat hiervoor in overleg met de projectontwikkelaar van het bouwplan aan de Tripstraat is gemaakt.* 2. Verplaatsing van de locatie van het T-stuk nabij het adres Middachtenweg 200 naar een nader te bepalen andere locatie in Den Haag Zuidwest verband met de afmetingen van het WOS-gebouw dat er in de toekomst op moet worden aangesloten. *In zijn algemeenheid beoogt de provincie een planregeling die geen onnodige belemmeringen bevat voor de aansluiting van toekomstige lokale warmte-infrastructuur. Volgens ons ligt op basis van de huidige planregeling de ligging van dit T-stuk niet exact vast. Deze kan daarom worden heroverwogen, maar de keuze voor de alternatieve locatie vergt uiteraard wel nadere afstemming met de initiatiefnemer over technische aspecten en planning. Wij zullen de initiatiefnemer vragen om dit overleg te initiëren.* 3. Tot slot wordt gewezen op een inconsequentie tussen artikel 4.2.d en artikel 4.3 die ertoe kan leiden dat een gemeente een omgevingsvergunning kan afgeven voor een bouwplan zonder (schriftelijk) advies van de leidingbeheerder. Daartoe worden enkele suggesties gedaan om dit punt op te lossen en de toezegging om eventueel mee te willen denken. *Het is inderdaad niet wenselijk dat gemeenten binnen het gebied met een dubbelbestemming 'Leiding – Warmtetransportleiding' een omgevingsvergunning kunnen verlenen zonder een voorafgaand schriftelijk advies van de betreffende leidingbeheerder, tenzij op voorhand voldoende vaststaat dat de belangen van de leiding niet in het geding zijn. De planregeling van het ontwerp-inpassingsplan zal op dit punt worden aangepast.*

Conclusie
Deze reactie leidt tot een aanpassing in de toelichting, de regels en de verbeelding van het ontwerp-PIP.

V4 Veiligheidsregio Haaglanden (mede namens veiligheidsregio Rotterdam – Rijnmond)

	1. In de vooroverlegreactie van de Veiligheidsregio's Haaglanden en Rotterdam – Rijnmond wordt ingegaan op het feit dat door de Gasunie vervolgonderzoek is uitgezet naar de relatie tussen de warmtetransportleiding en de fysieke veiligheid voor de omgeving. In juni van dit jaar zijn de aandachtspunten voor dit onderzoek in overleg met o.a. de veiligheidsregio's bepaald. Deze behelzen vooral de effecten van een incident met de warmtetransportleiding (zoals een breuk of defect), mede in relatie tot de bovengrondse functies en een beschouwing van de mogelijke maatregelen. Omdat het onderzoek nog niet gereed was, konden de resultaten nog niet worden meegenomen in de vooroverlegreactie. De veiligheidsregio's vertrouwen erop dat in het ontwerp-inpassingsplan (en het onderzoek) alsnog op deze aandachtspunten wordt ingegaan. *Mede naar aanleiding hiervan heeft de initiatiefnemer aanvullend onderzoek uitgezet naar de genoemde veiligheidsaspecten. De resultaten zullen met de ingestelde werkgroep worden besproken en verwerkt in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Op basis van de voorlopige resultaten is aanpassing van de planregels niet noodzakelijk.* 2. Tot slot wordt gevraagd aan te geven wat de afmetingen zijn van de beschermingszone zijn, die op de verbeelding is gehanteerd. *De breedte van de beschermingszone aan weerszijden van de leidingen is niet overal gelijk. Bij de opzet van de verbeelding is in eerste instantie uitgegaan van een breedte van 4 meter aan weerszijden van het hart van de buitenste transportleidingen, maar op specifieke locaties kan de breedte afwijken, bijvoorbeeld vanwege reeds aanwezige bebouwing. In de toelichting zal worden ingegaan op de veiligheidsrisico's als gevolg van de leiding, mede in relatie tot de opgenomen beschermingszone.*

Conclusie
Deze reactie leidt tot een aanpassing in de toelichting van het ontwerp-PIP.

3. Aanpassingen in ontwerp-PIP

Gelet op de ontvangen vooroverlegreacties en het nadere overleg hieromtrent met de initiatiefnemer zal de toelichting, planregels en verbeelding van het ontwerp-inpassingsplan op onderstaande punten worden aangepast.

Toelichting:

- Paragraaf 2.3: ingaan op het OTB A4 Haaglanden - N14;
- Paragraaf 3.3: overnemen tekstvoorstel gemeente Schiedam;
- Paragraaf 5.7: aanvullen toelichting met resultaten onderzoek fysieke veiligheid;
- Paragraaf 6.2.2: aanpassen artikelsgewijze toelichting dubbelbestemming warmtetransportleiding.

Planregels:

- Aanpassen artikel 4.1 en 4.2 voor het WOS op het Uniper-terrein en de alternatieve locatie Tripstraat;
- Aanpassen artikelen 4.2 en 4.3 in verband met het noodzakelijke advies van de leidingbeheerder;
- Schrappen bouwmogelijkheid bouwwerken geen gebouwen zijnde, binnen vrijwaringszones A4 en A20.

Verbeelding:

- Toevoegen aanduiding in verband met schrappen bouwmogelijkheid bouwwerken geen gebouwen zijnde, binnen vrijwaringszones A4 en A20;
- Aanpassen begrenzing dubbelbestemming Leiding en aanduidingen voor het WOS op het Uniper-terrein en de alternatieve locatie Tripstraat.

De overige vooroverlegreacties leiden niet tot aanpassingen in het ontwerp-PIP. Overigens zullen in het voorstel voor besluitvorming over het ontwerp-inpassingsplan door Gedeputeerde Staten te zijner tijd (naar verwachting in december 2020) nog enkele andere aanpassingen worden voorgesteld en toegelicht, met name als gevolg van voortschrijdend inzicht in enkele technische onderdelen van het project.

provincie ZUID HOLLAND

Statenvoorstel

Vergaderdatum GS: 27 oktober 2020
Portefeuillehouder: Koning, AL
Uiterlijke beslistermijn: 16 december 2020
Documentnummer: PZH-2020-756220466

Onderwerp
Provinciaal inpassingsplan warmtetransportleiding
Vlaardingen-Den Haag - aansluitpunt Delft

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel
De provincie Zuid-Holland zet zich in voor realisatie van een regionaal warmtenetwerk, als onderdeel van een goed functionerende warmtemarkt en heeft dit als provinciaal belang opgenomen in het Omgevingsbeleid van Zuid-Holland. De Warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag via Delft, zal worden gerealiseerd door LdM CV een onafhankelijk netbeheerder in publiek bezit (Gasunie).
Provinciale Staten heeft op 18 december 2019 besloten (PS besluit: PZH-2019-701444468 Documentnummer PZH-2019-701465582) om voor de Warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag een Provinciaal inpassingsplan (PIP) op te stellen, de provinciale coördinatieregeling (PCR) toe te passen en een m.e.r-procedure te starten.
PS is steeds schriftelijk geïnformeerd over de voortgang en de stappen die door GS zijn gezet in dit proces.

Thans wordt aan PS voorgesteld om de grondslag van het PIP uit te breiden met een stukje tracé dat nét niet bij het traject Vlaardingen – Den Haag hoort, maar in feite anticipeert op de ontsluiting van het Westland. Waardoor deze straks makkelijker te realiseren is en er nu werk met werk gemaakt kan worden.

Inhoud
Formele bevoegdheid van Provinciale Staten
Aan Provinciale Staten wordt voorgesteld om aan het PIP voor de warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag een stuk leiding toe te voegen waarmee wordt geanticipeerd op aansluiting van de Warmtetransportleiding naar het Westland.
Bij het pompstation te Delft is een aftakking voor de Westland leiding voorzien. Voortschrijdend inzicht leert nu dat de fysieke ruimte nabij het pompstation hiervoor beperkt is.
Gasunie wil parallel aan de warmtetransportleiding Vlaardingen Den Haag een stuk leiding van ongeveer 280 m aanleggen dat als aansluitpunt voor de Westlandleiding kan dienen, in feite kun je spreken van een verlengd T-stuk. In het kader van werk met werk maken wil de Gasunie de aanlegwerkzaamheden voor beide leidingen gelijktijdig uitvoeren en ook de aanlegmethode is grotendeels gewijzigd. Waar eerst sprak was van een open ontgraving wordt deze nu deels uitgevoerd met een boring.
De beide leidingen, ieder bestaande uit een aanvoer en een retourleiding, worden in een open ontgraving (110 meter) en als een (boog)boring onder de Laan de Verenigde Naties en de

Tanthofkade door (ongeveer 170 m) uitgevoerd. De vergunningen die hiervoor nodig zijn zullen zowel de leiding voor het aansluitpunt als de warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag beduiden. De wens van Gasunie is begrijpelijk ze kunnen werk met werk maken, het scheelt procedures en voorkomt toekomstige aansluit moeilijkheden.

Dit stuk leiding valt nu echter buiten de bestemmingszones voor de Leiding Vlaardingen - Den Haag en daarmee buiten de scope van de huidige opdracht die GS van PS hebben.
Aangezien het PIP nu nog alleen de leiding Vlaardingen – Den Haag bevat en de coördinatieregeling ook alleen daarop van toepassing is, wordt aan PS voorgesteld de scope van het PIP en coordinatieregeling te verbreden, zodat dit aansluitpunt ten behoeve van de Westlandleiding ruimtelijk mogelijk kan worden gemaakt in dezelfde ruimtelijke- en vergunningprocedure.
In januari 2021 zal gestart worden met de terinzagelegging van alle ontwerpbesluiten (PIP en vergunningen) en het bijbehorende Combi-MER vandaar dat besluitvorming door PS gewenst is half december.

Binnen de bestemmingszone van de warmtetransportleiding Vlaardingen-Den Haag is ten zuiden van Rijswijk een T-stuk voorzien. Dit T-stuk valt dus wel binnen de huidige scope en opdracht van PS voor de warmtetransportleiding naar Den Haag en kan zowel dienen als aansluitpunt voor een warmte distributienet voor Ypenburg als aansluitpunt voor eventuele doortrekking naar Leiden indien dat een optie wordt als in de scenario-keuze gekozen wordt voor een warmtetransportleiding naar Leiden via dit tracé

Proces
De wens om een aansluitpunt bij Delft aan te leggen en de uitvoeringsmethode hiervoor aan te passen (boring in plaats van een open ontgraving) is door de Gasunie besproken met de daarbij betrokken bevoegde gezagen, zijnde de gemeente Delft en het Hoogheemraadschap van Delfland. Beiden hebben aangegeven geen bezwaar te hebben tegen deze aanlegmethode. Er vindt nadere afstemming plaats tussen de Gasunie en het Hoogheemraadschap van Delfland over de vergunning eisen voor een ontvankelijke aanvraag.

Participatie
Indien Provinciale Staten positief besluiten over het voorstel "Provinciaal inpassingsplan Warmtetransportleiding Vlaardingen-Den Haag - aansluitpunt Delft" dan zal hierover op de wettelijk voorgeschreven wijze worden gepubliceerd en worden de betrokken bevoegde gezagen hierover schriftelijk geïnformeerd. Over de vergunningaanvragen wordt zal gecommuniceerd worden via publicaties. Geïnteresseerden en belanghebbenden kunnen reageren op de ontwerpbesluiten die voor inspraak ter inzage zullen worden gelegd.

Financiën
Aangezien de provincie ‘alleen’ optreedt als planwetgever en niet zelf betrokken is als ontwikkelende partij, zijn de financiële risico’s beperkt tot de plankosten (ambtelijke inzet en externe ondersteuning) en eventuele planschadevergoedingen. Deze risico’s worden afgedekt

door middel van een af te sluiten anterieure overeenkomst met de initiatiefnemer, voordat het ontwerp-PIP Vlaardingen-Den Haag (inclusief de aansluiting Delft) wordt vastgesteld.

Procedure
Voorafgaande processtappen:
PS hebben op 18 december 2019 besloten een PIP op te stellen, de PCR toe te passen en een m.e.r.-procedure voor een Combi MER te starten voor een warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag (PS besluit: PZH-2019-701444468, Documentnummer. PZH-2019-701465582) Gedeputeerde Staten hebben de Notitie Reikwijdte en Detailniveau - de eerste stap in de m.e.r.-procedure- ter inzage gelegd van 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020. De gemeenteraden van de zes betrokken gemeenten zijn gehoord in de maand februari 2020. Op 26 mei hebben GS het Advies Reikwijdte en Detailniveau vastgesteld (PZH-2020-739198829 DOS-2019-0003043) waarmee zij hebben besloten het uit te voeren milieuonderzoek op een aantal onderwerpen uit te breiden.
Gedeputeerde Staten hebben op 7 juli 2020 het voorontwerp PIP met bijlagen vastgesteld ten behoeve van vrijgave voor het vooroverleg met de overlegpartners. Dit zal leiden tot enkele aanpassingen in het ontwerpbesluit dat nu in voorbereiding voor besluitvorming is. Besluitvorming hierover door Gedeputeerde Staten is voorzien in half december 2020. Mits Provinciale Staten positief hebben besloten over onderhavig voorstel, kan het aansluitpunt bij Delft in dit ontwerp-PIP worden opgenomen, waarmee er geen nadelige effecten op het lopende proces voor het PIP warmtetransportleiding Vlaardingen Den Haag zal zijn als gevolg van dit besluit.

De vergunningaanvragen die benodigd zijn voor de Warmtetransportleiding Vlaardingen-Den Haag zijn op enkele vergunningaanvragen na door de Gasunie op 27 oktober 2020 ingediend bij de bevoegde gezagen. Enkele vergunningaanvragen waren nog niet volledig en konden daarom nog niet worden ingediend, hiervoor wordt een tweede cluster met te coördineren vergunningen ingesteld. Om de planning en het proces niet negatief te beïnvloeden zullen de benodigde vergunningen voor dit aansluitpunt en de warmtetransportleiding Vlaardingen Den Haag voor de boring en de open ontgraving (zoals onttrekkingsvergunning, kruizen waterkering) in dit tweede cluster vergunningen opgenomen worden. Besluiten op dit tweede mandje vergunningen zullen genomen moeten zijn wanneer de beroepsprocedure start, zie hieronder.

Vervolgproces:

Eind oktober-2020	Indienen formele vergunningaanvragen bij de bevoegde gezagen
Begin december 2020:	Ontwerpbesluiten gereed en ontvangen door PZH.
Eind januari 2021:	Start inspraak ontwerp PIP, ontwerpbesluiten en het Combi-MER;
Oktober 2021:	Vaststellen van het PIP door Provinciale Staten;
Oktober 2021:	Beroepsprocedure (start met 6 weken terinzagelegging).

De Gasunie geeft aan de start van de aanleg van de warmtetransportleiding Vlaardingen-Den Haag te voorzien in juni 2022, daarmee beogen zij in 2024 operationeel te zijn.

Ontwerpbesluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 27 oktober 2020, met het besluitnummer PZH-2020-756220466;

Gelet op de in paragraaf 3.5.1 en 3.6.2 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer beschreven bevoegdheden van Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten ten behoeve van de verwezenlijking van een onderdeel van het provinciaal ruimtelijk beleid en Artikel 3 Protocollen Wro bevoegdheden Provinciale Staten, lid van de Provinciewet;

Besluiten:

1. Dat het PS- besluit van 18 december 2019 (PS besluit: PZH-2019-701444468, documentnummer. PZH-2019-701465582) om een Provinciaal inpassingsplan op te stellen, uitvoering te geven aan de provinciale coördinatieregeling en de m.e.r.-procedure voor Leiding door het Midden, wordt uitgebreid met:
   a. een aansluitpunt bij Delft voor de eventuele aanleg van de Westlandleiding en dit aansluitpunt wordt opgenomen in het op te stellen Provinciaal Inpassingsplan Warmtetransportleiding Vlaardingen-Den Haag, als bedoeld in artikel 3.26 Wro;
   b. het op de vergunningen ten behoeve van het onder 1a genoemde aansluitpunt de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33, eerste lid, onder b, van de Wro van toepassing te verklaren.

2. Te bepalen dat het door Provinciale Staten genomen besluit over "Provinciaal inpassingsplan Warmtetransportleiding Vlaardingen-Den Haag - aansluitpunt Delft" op de wettelijk voorgeschreven wijze wordt gepubliceerd en dat de betrokken bevoegde gezagen hierover schriftelijk worden geïnformeerd.

Den Haag, 16 december 2020

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier, voorzitter,

Bijlagen:
Routekaart leiding V-DH irt aansluitpunt Delft.pdf
Routekaart aansluitpunt Delft.pdf

Den Haag, 27 oktober 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

art 5 1-2e

art 5 1-2e

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit

PZH-2020-755397574 dd. 27-10-2020

Van: art 5 1-2e
Verzonden: vrijdag 13 november 2020 15:58
Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl; art 5 1-2e @ rws.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e @Ret.nl; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @arcadis.com; art 5 1-2e @arcadis.com; art 5 1-2e @a rcadis.com; art 5 1-2e art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e hhdelfland.nl; art 5 1-2e @r hdhv.com art 5 1-2e @r hdhv.com); art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e @D elft.nl
CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: link naar ontwerp PIP concept RE: Agenda Projectgroepvergadering 16 nov warmteleiding V-DH

En hierbij de beloofde downloadlink naar het ontwerp-PIP concept, met daarin de aanpassingen verwerkt:

https://we.tl/t-F0c5WDPo7J

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

Van: Croes, W <w.croes@pzh.nl>
Verzonden: vrijdag 13 november 2020 15:45
Aan: art 5 1-2e @ Delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @ri jswijk.nl>; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @rijs wijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl; art 5 1-2e @ rws.nl; art 5 1-2e @hhdelfland.nl; art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e @ Ret.nl; art 5 1-2e @ pzh.nl>; art 5 1-2e @zh. nl>; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @a rcadis.com; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e @odh.n l>; art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @hhdelfland.nl; art 5 1-2e @r hdhv.com' art 5 1-2e @r hdhv.com) art 5 1-2e @r hdhv.com>; art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e @D elft.nl
CC: art 5 1-2e @Gem eenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: Agenda Projectgroepvergadering 16 nov warmteleiding V-DH

Best lid van de projectgroep,

Ik had jullie een agenda belooft, bij deze. Een uitnodiging via Team heb je reeds gehad, let op we beginnen een uurtje later dan gebruikelijk en wel om 15.00 u.

Bijgevoegd ook wat stukken bij de agenda. We zullen ook info delen via het scherm. Zoals de aanpassingen die in het ontwerp-inpassingsplan landen.

1. Opening en mededelingen.
   - Nalv vraag van de gemeente Rijswijk vorige keer, Zie link naar dit krantenbericht: Leiding naar Leiden: https://www.nrc.nl/nieuws/2020/11/12/gemeenteraad-rotterdam-kiest-voor-warmteleiding-naar-leiden-via-rijswijk-a4019879
   - PS-besluit aansluitpunt Delft (zie bijlage) wordt voorgelegd aan PS op 25 nov en 26 december.

2. Ontwerp-inpassingsplan
   - aanpassingen Vooroverleg (zie bijlage)
   - aanpassingen voortschrijdend inzicht, wordt toegelicht en besproken in de presentatie tijdens het overleg. Het complete ontwerp-PIP concept krijg je via we-transfer toegezonden.

3. Vergunningen
   - aanvragen, waar lopen jullie tegen aan?
   - diverse onderzoeken, afgerond nog af te ronden
   - MER

4. Zienswijzenperiode
   - organisatie en proces terinzagelegging, inkomende zienswijzen en behandeling, besluitvorming
   - communicatie en bewonersinformatie (bijeenkomsten/webinars)

5. Tweede mandje vergunningen
   - inhoud
   - procedure

6. Wat verder ter tafel komt

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: art 5 1-2e @pzh.nl>
Verzonden: vrijdag 30 oktober 2020 15:33
Aan: art 5 1-2e @Delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @de nhaag.nl;

art 5 1-2e @den haag.nl art 5 1-2e middendelfland.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl;
art 5 1-2e @rijswijk.nl art 5 1-2e @rijs wijk.nl art 5 1-2e @rijswijk.nl art 5 1-2e @ schiedam.nl;
art 5 1-2e s chiedam.nl art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl art 5 1-2e @vla ardingen.nl;
art 5 1-2e @rws.nl art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @htm .nl; art 5 1-2e @ Ret.nl art 5 1-2e
art 5 1-2e @ dcmr.nl; art 5 1-2e arcadis.com;
art 5 1-2e @arcadis.com art 5 1-2e @a rcadis.com; art 5 1-2e @minezk.nl;
art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl;
art 5 1-2e @ delft.nl art 5 1-2e hhdelfland.nl; art 5 1-2e @ rhdhv.com;
art 5 1-2e @ denhaag.nl art 5 1-2e @ elft.nl
CC: art 5 1-2e @Gem eenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: Projectgroepvergadering 16 nov
Tijd: maandag 16 november 2020 15:00-17:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Ik heb van een aantal personen het verzoek gekregen of de het overleg een uur later gestart kan worden. Hierbij een gewijzigd vergaderverzoek, waarbij we een uur later starten, dus 15.00 tot 17.00 u. Mocht dit tot heel veel meer afmeldingen gaan leiden dan verplaats ik het overleg weer terug naar de oorspronkelijke tijd. Ik ga er van uit dat we geen twee uur nodig hebben, maar we zijn met een grote groep, dus je weet het nooit precies van te voren.

Een agenda volgt later. In ieder geval gaan we het over het ontwerp-PIP hebben en de wijzigingen die daarin zijn aangebracht tov het voorontwerp-PIP. En de vergunningen komen ook ter sprake.

Met vriendelijke groet.
art 5 1-2e

Microsoft Teams-vergadering

Neem deel via uw computer of mobiele app
Klik hier om deel te nemen aan de vergadering

Meer informatie | Opties voor vergadering

This communication is intended only for use by the addressee. It may contain confidential or privileged information. If you receive this communication unintentionally, please let us know by replying immediately. N.V. Nederlandse Gasunie does not guarantee that the information sent with this E-mail is correct and does not accept any liability for damages related thereto.

Van: art 5 1-2e
Verzonden: maandag 16 november 2020 17:44
Aan: art 5 1-2e @D elft.nl art 5 1-2e @delft. nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl; art 5 1-2e @ rws.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e n tm.nl; art 5 1-2e @Ret.nl; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @arcadis.com; art 5 1-2e @arcadis.com; art 5 1-2e @a rcadis.com art 5 1-2e art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e hhdelfla nd.nl art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e hhdelfland.nl; art 5 1-2e @r hdhv.com' art 5 1-2e @r hdhv.com); art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e @D elft.nl
CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: presentatie Projectgroep vergadering 16 nov warmteleiding V-DH
Bijlagen: 2020 11 16 Presentatie PG WarmtelinQ - PZH ZWAWC v2.pptx

Hierbij de presentatie. (sheet mbt mandje 2 heb ik aangepast nalv bespreking).
En de gemaakte afspraken.
Actie allen: na te denken of en hoe er fsysieke ter inzage legging is geregeld bij de gemeenten en dit doorgeven.
Actie allen: communicatiemedewerkers herinneren aan wat er gaat aankomen in januari/februari met digitale bijeenkomsten, websites enzovoort.
NB wet en bomenkap in Den Haag: twee sporen: aangeven dat er geen ontheffing nodig is; bij ODH (soortenbescherming) vragen of zij dat kunnen bevestigen door een adviesvraag in te dienen. **Actie: WarmtelinQ**
WOS-Den Haag → apart overleg mbt vergunningen en exacte locatie. **Actie: Den Haag**
Rijswijk sluit aan in het groepje dat het rapport externe veiligheid heeft begeleid, waarvan naar verwachting deze week de rapportage gereed komt.Actie: WarmtelinQ nodigt art 5 1-2e uit.
De afstemming die plaats heeft met de kabel- en leidingeneigenaren duiden. **Actie: WarmtelinQ**
Heeft het verschuiven van T-stukken effecten op de verbeelding? **Actie: WarmtelinQ .**
Onderzoek naar locatie watercompensatie nalv verharding pompstation. **Actie: WarmtelinQ in overleg met gemeente Delft en Hoogheemraadschap.**
Delen: kaartje aansluitpunt Delft pompstation. **Actie: PZH**
Delen van de zienswijze van DHF en de beantwoording van PZH daarop. **Actie: PZH**

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

Van: art 5 1-2e
Verzonden: vrijdag 13 november 2020 15:58
Aan art 5 1-2e @ Delft.nl art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @ri jswijk.nl>; art 5 1-2e @rij swijk.nl art 5 1-2e @rijswijk.nl art 5 1-2e @rijs wijk.nl;

art 5 1-2e @schiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl;
art 5 1-2e @ vlaardingen.nl; art 5 1-2e @ rws.nl art 5 1-2e @ hhdelfland.nl art 5 1-2e @h tm.nl;
art 5 1-2e @ Ret.nl; art 5 1-2e @ pzh.nl>; art 5 1-2e @ dcmr.nl; art 5 1-2e @gas unie.nl;
art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ arcadis.com;
art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e @odh.n l>;
art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl;
art 5 1-2e rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @hhdelfland.nl;
art 5 1-2e @r hdhv.com art 5 1-2e @r hdhv.com) art 5 1-2e @r hdhv.com>;
art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e @D elft.nl
CC: art 5 1-2e @Gem eenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: link naar ontwerp PIP concept RE: Agenda Projectgroepvergadering 16 nov warmteleiding V-DH

En hierbij de beloofde downloadlink naar het ontwerp-PIP concept, met daarin de aanpassingen verwerkt:

https://we.tl/t-F0c5WDPo7J

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

Van: art 5 1-2e @pzh.nl>
Verzonden: vrijdag 13 november 2020 15:45
Aan: art 5 1-2e @ Delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl;
art 5 1-2e @den haag.nl art 5 1-2e @ middendelfland.nl art 5 1-2e @ middendelfland.nl;
art 5 1-2e @ri jswijk.nl> art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl art 5 1-2e @ rijswijk.nl;
art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e @s chiedam.nl art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl;
art 5 1-2e @ vlaardingen.nl art 5 1-2e @ rws.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e @h tm.nl;
art 5 1-2e @ Ret.nl; art 5 1-2e @pzh.nl>; art 5 1-2e @pzh. nl> art 5 1-2e @dcmr.nl;
art 5 1-2e @ga sunie.nl art 5 1-2e @ gasunie.nl art 5 1-2e @a rcadis.com art 5 1-2e @ arcadis.com;
art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e @odh.n l>;
art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl art 5 1-2e @gasunie.nl art 5 1-2e gas unie.nl;
art 5 1-2e rijs wijk.nl art 5 1-2e @delft.nl art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @hhdelfland.nl;
art 5 1-2e @r hdhv.com' art 5 1-2e @r hdhv.com) art 5 1-2e @r hdhv.com>;
art 5 1-2e @ denhaag.nl art 5 1-2e @D elft.nl
CC: art 5 1-2e @Gem eenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: Agenda Projectgroepvergadering 16 nov warmteleiding V-DH

Best lid van de projectgroep,

Ik had jullie een agenda belooft, bij deze. Een uitnodiging via Team heb je reeds gehad, let op we beginnen een uurtje later dan gebruikelijk en wel om 15.00 u.

Bijgevoegd ook wat stukken bij de agenda. We zullen ook info delen via het scherm. Zoals de aanpassingen die in het ontwerp-inpassingsplan landen.

1. Opening en mededelingen.

- Nalv vraag van de gemeente Rijswijk vorige keer, Zie link naar dit krantenbericht: Leiding naar Leiden: https://www.nrc.nl/nieuws/2020/11/12/gemeenteraad-rotterdam-kiest-voor-warmteleiding-naar-leiden-via-rijswijk-a4019879
- PS-besluit aansluitpunt Delft (zie bijlage) wordt voorgelegd aan PS op 25 nov en 26 december.

2. Ontwerp-inpassingsplan
   - aanpassingen Vooroverleg (zie bijlage)
   - aanpassingen voortschrijdend inzicht, wordt toegelicht en besproken in de presentatie tijdens het overleg. Het complete ontwerp-PIP concept krijg je via we-transfer toegezonden.

3. Vergunningen
   - aanvragen, waar lopen jullie tegen aan?
   - diverse onderzoeken, afgerond nog af te ronden
   - MER

4. Zienswijzenperiode
   - organisatie en proces terinzagelegging, inkomende zienswijzen en behandeling, besluitvorming
   - communicatie en bewonersinformatie (bijeenkomsten/webinars)

5. Tweede mandje vergunningen
   - inhoud
   - procedure

6. Wat verder ter tafel komt

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van art 5 1-2e @ pzh.nl>
Verzonden: vrijdag 30 oktober 2020 15:33
Aan: Croes, W art 5 1-2e @Delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl art 5 1-2e @d enhaag.nl; art 5 1-2e den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e ijs wijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl art 5 1-2e @vla ardingen.nl; art 5 1-2e @rws.nl art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @htm .nl; art 5 1-2e Ret.nl; art 5 1-2e @ dcmr.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @arcadis.com art 5 1-2e @a rcadis.com; art 5 1-2e @minezk.nl; art 5 1-2e hhdelfland.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e delft.nl art 5 1-2e hhdelfland.nl; art 5 1-2e @ rhdhv.com;

art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e @D elft.nl
CC art 5 1-2e @Gem eenteWestland.nl art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: Projectgroepvergadering 16 nov
Tijd: maandag 16 november 2020 15:00-17:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Ik heb van een aantal personen het verzoek gekregen of de het overleg een uur later gestart kan worden. Hierbij een gewijzigd vergaderverzoek, waarbij we een uur later starten, dus 15.00 tot 17.00 u. Mocht dit tot heel veel meer afmeldingen gaan leiden dan verplaats ik het overleg weer terug naar de oorspronkelijke tijd. Ik ga er van uit dat we geen twee uur nodig hebben, maar we zijn met een grote groep, dus je weet het nooit precies van te voren.

Een agenda volgt later. In ieder geval gaan we het over het ontwerp-PIP hebben en de wijzigingen die daarin zijn aangebracht tov het voorontwerp-PIP. En de vergunningen komen ook ter sprake.

Met vriendelijke groet.
art 5 1-2e

Microsoft Teams-vergadering

Neem deel via uw computer of mobiele app
Klik hier om deel te nemen aan de vergadering

Meer informatie | Opties voor vergadering

This communication is intended only for use by the addressee. It may contain confidential or privileged information. If you receive this communication unintentionally, please let us know by replying immediately. N.V. Nederlandse Gasunie does not guarantee that the information sent with this E-mail is correct and does not accept any liability for damages related thereto.

Projectgroep PIP/PCR
16 november 2020
WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

Agenda

1. Opening en mededelingen.
2. Ontwerp-inpassingsplan
3. Vergunningen
4. Zienswijzenperiode
5. Tweede mandje vergunningen
6. WVTTK

Vanwege het aantal deelnemers aan deze online Teams-meeting graag microfoons op MUTE zetten Na elk agendapunt volgt een vragenronde.

provincie
ZUID

Mededelingen

- Nalv vraag van de gemeente Rijswijk vorige keer, Zie link naar dit krantenbericht: Leiding naar Leiden: https://www.nrc.nl/nieuws/2020/11/12/gemeenteraad-rotterdam-kiest-voor-warmteleiding-naar-leiden-via-rijswijk-a4019879

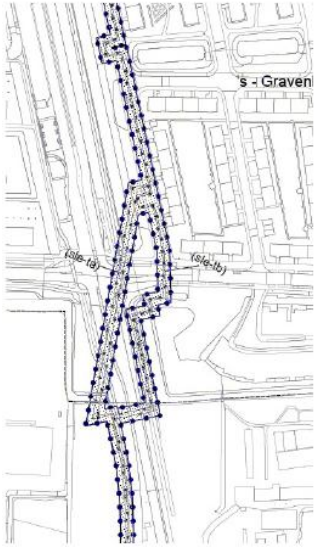
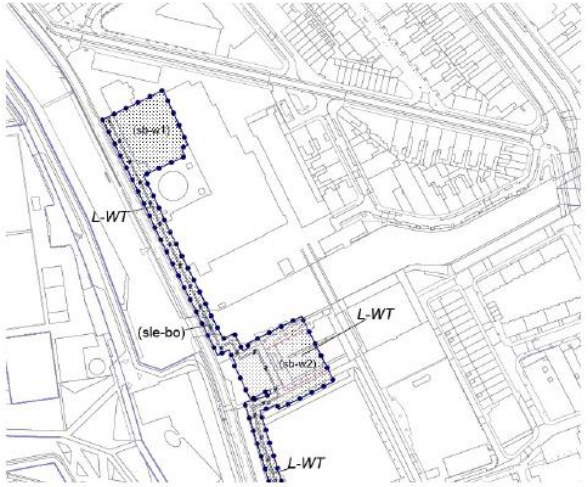
- GS-besluit vooroverlegnota
- PS-besluit aansluitpunt Delft (zie bijlage) wordt voorgelegd aan PS op 25 nov en 26 december.
- GS besluit Provinciale SOK (24 nov)

Aanpassingen van het concept-PIP

- In projectgroep 5 okt zijn wijzigingen n.a.v. vooroverleg opgesomd.
- Vooroverlegnota en ontwerp-PIP (1e concept) zijn toegezonden.
- Kom je toch nog écht een foutje tegen, laat het weten.

- Wijzigingen als gevolg van voortschrijdend inzicht:
  - alternatief WOS Tripstraat (met aanduiding) en brug
  - alternatieve kruising Guntersteinweg (i.v.m. 25 Kv-leiding)
  - Aftakking Westlandleiding Delft (PS besluit in voorbereiding)
  - T-stuk Middachtenweg
  - Locaties overige T-stukken?

Enkele specifieke locaties op verbeelding ontwerp-PIP

Delft Pompstation extra aansluitpunt	*Rijswijk – Den Haag* *Guntersteinweg*	*Den Haag* Aansluiting Uniper + tripstraat
		

Vervolg

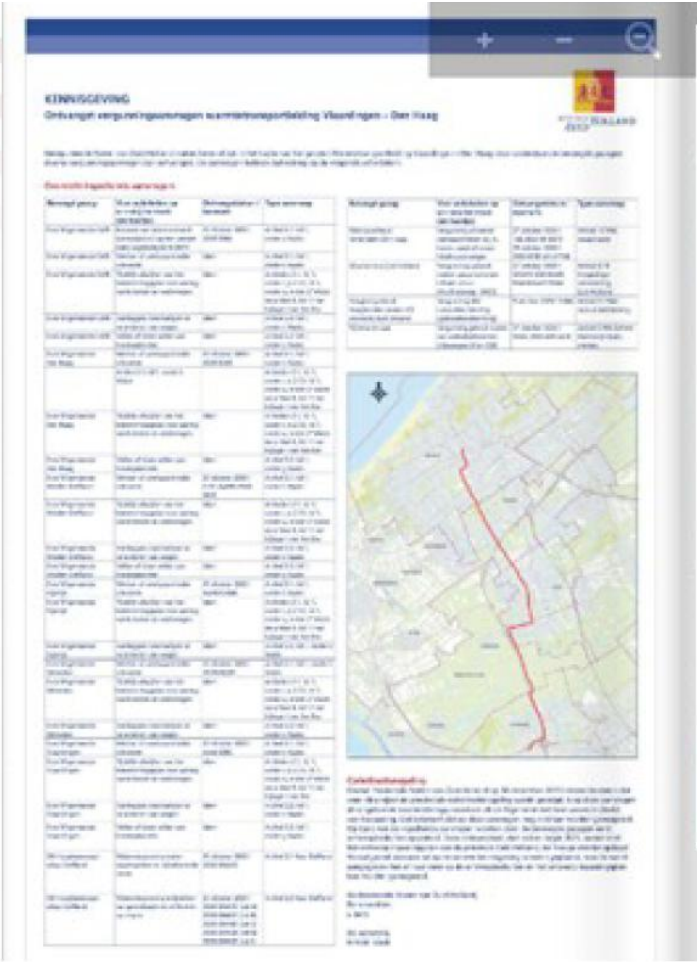
Vragenronde vooroverleg en aanpassing tot ontwerp-PIP

Vergunningen mandje 1, PCR

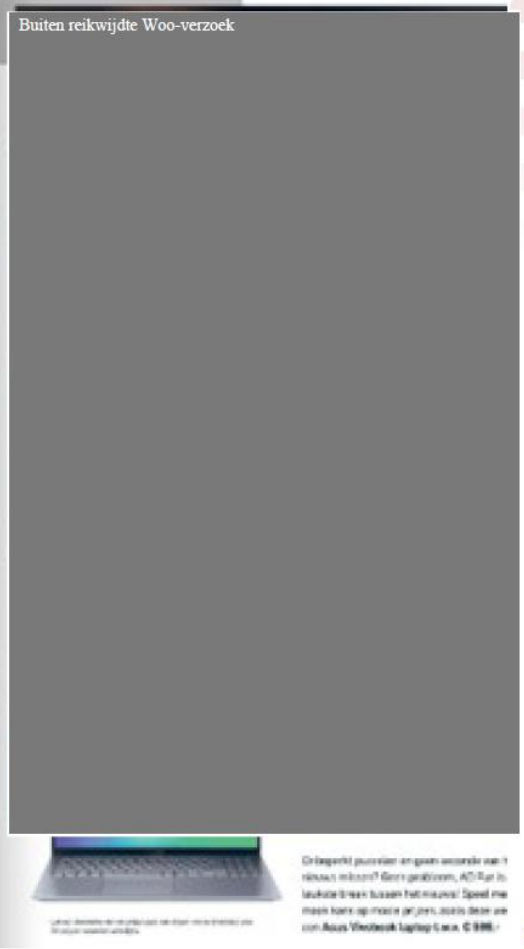
- In week 45 zijn de aanvragen gepubliceerd:
- Staatscourant, Provinciaal Blad, Waterschap Blad en h-a-h bladen:
  - Gemeente Den Haag: De Posthoorn Totaal (Segbroek; Escamp Oost; Escamp West; Loosduinen; Centrum, Haagse Hout, Laak en Segbroek; De scheveningse Courant)
  - Gemeente Rijswijk: Groot Rijswijk
  - Gemeente Delft: Delftse Post
  - Gemeente Midden Delfland: Delftse Post, De Schakel (De Schakel Midden-Delftland)
  - Gemeente Schiedam: Nieuwe Stadsblad
  - Gemeente Vlaardingen: Groot Vlaardingen, Maasssluise Courant

Voorbeeld: Posthoorn

Alle vergunningen op een rij, bevoegde gezagen en kenmerken en een overzichtskaartje.

KENNISGEVING

Aanvragen

- Aanvullende informatie op de vergunningaanvragen is gevraagd door:
  - Rijswijk mbt andere leidingbeheerders en metro kruisingen;
  - Den Haag mbt bomenkap, grondeigenaren en NB-wet vergunning;
  - Delft mbt ontbrekende stukken die wel op de documentenlijst staan;
  - Omgevingsdienst Haaglanden mbt nieuwe Aerius berekening (15 okt versie) en ecologische toets

  - Zijn jullie nog tegen dingen aangelopen?
  - MER, overige onderzoeken

Stand van zaken overige onderzoeken

Onderzoek	Planning	Wie	Opmerkingen
Bodemkwaliteit	Gereed	RE	
Geohydrologisch rapport/bemalingsplan Lozingsplan Milieueffecten bemaling	Nog niet gereed Nog niet gereed Nog niet gereed	Fugro Fugro Fugro/Antea	Nabij pompstation Delft nieuwe berekeningen agv wijziging aanlegmethode (boring ipv open ontgraving)
Watertoets	Nog niet gereed		
Archeologie	Gereed	Antea	
Cultuurhistorie	Gereed	Arcadis	
Natuurtoets + nestinventarisatie	Gereed	HaskoningDHV	
Omgevingsveiligheid/EV (NEN 3650/3651)	Gereed	HaskoningDHV	Gereed, maar nog kleine verbeterslag nodig. Heldere conclusie ipv uit een tabel moeten concluderen , besproken met de werkgroep Veiligheid, (?)
Trillingen/Zettingen	Gereed	Fugro	
Geluid pompstation	Gereed	Peutz	
Geluid aanlegfase	Gereed	Peutz	
Stikstofberekening (Aerius)	Gereed		Nieuw Aerius-model 15 okt heeft invloed op planning
Verkeer	Gereed	Tebodin	
Niet gesprongen Explosieven	Gereed		
Bomeneffectanalyse elke gemeente	Gereed	Bomenwacht	
Herinrichtingsplan elke gemeente	Gereed		DH: Positief advies van ACOR!
Passende Beoordeling	Gereed	Arcadis	Nieuwe Aerius berekening en nieuwe ecologische toets
ADC toets	nvt	Ntb	Door inzet van Stage4-materiaal geen ADC-toets nodig
Ruimtelijke motivering werkstroken en tijdelijke bouwweg	Gereed		Art. 5, lid 6 Bor is geen belemmering want dit betreft een niet in het Besluit m.e.r. benoemde activiteit

Vragen

Vragenronde vergunningen en onderzoeken
(proces met zienswijzen komt hierna aan de orde)

- Indienen ontwerp-besluiten via de mail?
- Eenduidige teksten te benutten voor gemeenten?

Belangrijke stappen vergunningenproces en PIP

Vergunningen bevoegd gezag:

- 27-10-2020: Indienen formele vergunningaanvragen WarmtelinQ
- Opstellen ontwerpbeschikkingen en interne besluitvorming
- 04-12-2020: Ontwerpbesluiten gereed en ontvangen door PZH
  - via e-mail; art 5 1-2e @pzh.nl

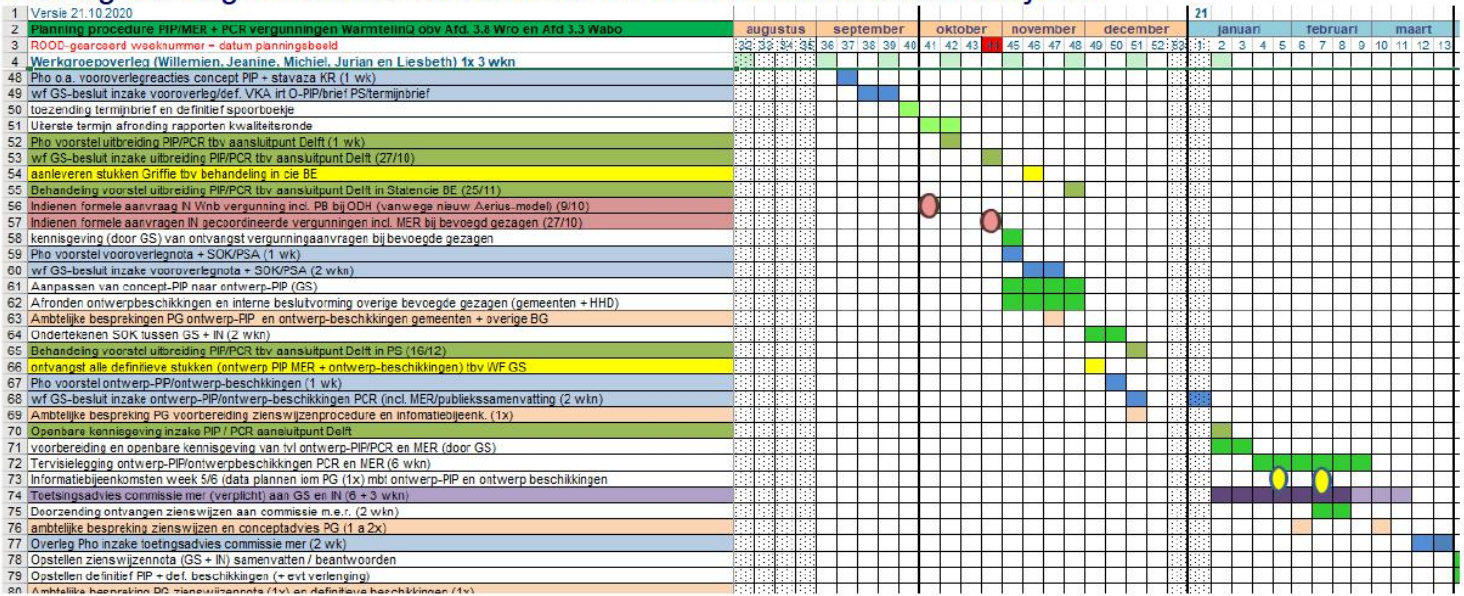
Provinciaal Inpassingsplan (GS/PS):

- Besluit GS over O-PIP en coördinatie 16-12-2020
- Besluit PS over uitbreiding aansluitpunt Delft (16-12-20202)
- Januari 2021:
  - Toezending MER (+ bijbehorende stukken) aan cie. m.e.r.
  - Start terinzagelegging ontwerp-PIP, ontwerpbesluiten en MER voor 6 weken

- Apart overleg over communicatie

Planning PIP/PCR

Balkenplanning PZH is op 3 november toegezonden
Belangrijkste stappen vlak voor en na de jaarwisseling
Vervolgens begin maart de inkomende en te beantwoorden zienswijzen.

Ontwerp-PIP en ontwerpbesluiten

Kennisgeving terinzagelegging ontwerpstukken:

- In Staatscourant, Provinciaal blad, Waterschapsblad en in H-A-H-bladen
- Op websites van provincie, gemeenten, waterschap en anderen?
- Op website WarmtelinQ

Terinzagelegging stukken

Digitaal

- Ontwerp-PIP en MER op website van provincie en op ruimtelijke plannen.nl
- Ontwerpbesluiten op website van provincie (met links overige bevoegde gezagen?)

Fysiek

- Ontwerp-PIP, MER en ontwerpbesluiten: provinciehuis, gemeentehuizen en ??
- (nakijken inspraakverordeningen?)

Proces Zienswijzen

Zienswijzen

- 1 Loket om alle ingekomen reacties naar toe te zenden:
  - Link in de publicatie naar e-formulier provincie met up-load mogelijkheid.
  - Daarnaast blijft de mogelijkheid om op papier in te dienen. Als dat gebeurt dan zo snel als mogelijk de zienswijze (gedigitaliseerd) doorzenden (ldm@pzh.nl).

- Grote diversiteit zienswijzen
  - Gericht tegen het PIP óf de vergunningen óf juist maar één specifieke vergunning (of een andere combinatie)
  - Betrekking hebben op één specifieke locatie vs hele leiding
  - Nut en noodzaak leiding vs één specifieke boom

- E-formulier helpt met structureren, adresgegevens te verwerken en automatische ontvangstbevestigingen te zenden

Uitkomst e-formulier indienen zienswijze

- 1 tabel, waarin de zienswijzen zijn samengevat per onderwerp, wie aan de lat staat en de beantwoording, in de zienswijze.
- Overzicht van vragen en waarop nog acties nodig zijn door wie.

- Bevoegde gezagen zijn verantwoordelijk voor beantwoording
- PZH kijkt naar consistentie en brengt verschillende invalshoeken bij elkaar.
- Maak waar mogelijk gebruik van eerdere antwoorden: Raadsvragen Den Haag, NRD en DHF

- 1 contactpersoon, per bevoegd gezag.
- Regel je eigen achterban! Begin maart moeten we klaar staan!

Mandje twee vergunningen

- Betreft:
  - WOS Uniper of Tripstraat locatie + brug leiding
  - Openbreken wegen Den Haag
  - Alternatieve kruising Beatrixlaan-Guntersteinweg
  - ~~Aansluitpunt Delft (ontgraving en boring)~~
  - Graven open water compensatie pompstation

- Wanneer en hoe past dit in het proces.
  - Liefst gelijktijdig proces. (ook 1 besluit kan gecoördineerd zijn).
  - Ontwerp-besluiten gereed op moment dat ? ? Afstemming W-linQ

Vervolg

Wat verder ter tafel komt

Van: art 5 1-2e
Verzonden: dinsdag 17 november 2020 12:24
Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl; art 5 1-2e @ rws.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e @h tm.nl art 5 1-2e @Ret.nl; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @arcadis.com; art 5 1-2e @arcadis.com; art 5 1-2e @a rcadis.com; art 5 1-2e art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e hhdelfland.nl; art 5 1-2e @r hdhv.com art 5 1-2e @r hdhv.com); art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e @D elft.nl
CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: Projectgroep vergadering 16 nov warmteleiding V-DH
Bijlagen: routekaart leiding V-DH irt aansluitpunt Delft.pdf; brief beantwoording zienswijze St Den Haag Fossielvrij.docx.pdf; Zienswijze NRD Leiding door het Midden - Den Haag Fossielvrij.pdf

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Hoi,

Zoals beloofd hierbij een routekaartje van het aansluitpunt Delft. Inclusief hoe de boogboring daar is voorzien.

En de zienswijze van DHF en onze beantwoording daarop.

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

Van: art 5 1-2e
Verzonden: maandag 16 november 2020 17:44
Aan: art 5 1-2e @ Delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @ri jswijk.nl> art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @rijs wijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl; art 5 1-2e @ rws.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e @ Ret.nl; art 5 1-2e @ pzh.nl>; art 5 1-2e @d cmr.nl; art 5 1-2e @gas unie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e @odh.n l>; art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @hhdelfland.nl; art 5 1-2e @r hdhv.com' art 5 1-2e @r hdhv.com) art 5 1-2e @r hdhv.com>; art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e @D elft.nl

CC: art 5 1-2e @Gem eenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: presentatie Projectgroep vergadering 16 nov warmteleiding V-DH

Hierbij de presentatie. (sheet mbt mandje 2 heb ik aangepast nalv bespreking).
En de gemaakte afspraken.
Actie allen: na te denken of en hoe er fsysieke ter inzage legging is geregeld bij de gemeenten en dit doorgeven.
Actie allen: communicatiemedewerkers herinneren aan wat er gaat aankomen in januari/februari met digitale bijeenkomsten, websites enzovoort.
NB wet en bomenkap in Den Haag: twee sporen: aangeven dat er geen ontheffing nodig is; bij ODH (soortenbescherming) vragen of zij dat kunnen bevestigen door een adviesvraag in te dienen. **Actie: WarmtelinQ**
WOS-Den Haag → apart overleg mbt vergunningen en exacte locatie. **Actie: Den Haag**
Rijswijk sluit aan in het groepje dat het rapport externe veiligheid heeft begeleid, waarvan naar verwachting deze week de rapportage gereed komt.Actie: WarmtelinQ nodigt art 5 1-2e uit.
De afstemming die plaats heeft met de kabel- en leidingeneigenaren duiden. **Actie: WarmtelinQ**
Heeft het verschuiven van T-stukken effecten op de verbeelding? **Actie: WarmtelinQ** .
Onderzoek naar locatie watercompensatie nalv verharding pompstation. **Actie: WarmtelinQ in overleg met gemeente Delft en Hoogheemraadschap**.
Delen: kaartje aansluitpunt Delft pompstation. **Actie: PZH**
Delen van de zienswijze van DHF en de beantwoording van PZH daarop. **Actie: PZH**

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

Van: art 5 1-2e
Verzonden: vrijdag 13 november 2020 15:58
Aan art 5 1-2e @ Delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl art 5 1-2e @ middendelfland.nl art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @ri jswijk.nl> art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl art 5 1-2e s chiedam.nl art 5 1-2e vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl; art 5 1-2e @ rws.nl art 5 1-2e @ hhdelfland.nl art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e @ Ret.nl art 5 1-2e @ pzh.nl> art 5 1-2e @ dcmr.nl; art 5 1-2e @gas unie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e @odh.n l>; art 5 1-2e @min ezk.nl art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rij swijk.nl art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl art 5 1-2e @hhdelfland.nl; art 5 1-2e @r hdhv.com art 5 1-2e @r hdhv.com) art 5 1-2e @r hdhv.com>; art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e @D elft.nl
CC: art 5 1-2e @Gem eenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: link naar ontwerp PIP concept RE: Agenda Projectgroepvergadering 16 nov warmteleiding V-DH

En hierbij de beloofde downloadlink naar het ontwerp-PIP concept, met daarin de aanpassingen verwerkt:

https://we.tl/t-F0c5WDPo7J

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

Van: art 5 1-2e @pzh.nl>
Verzonden: vrijdag 13 november 2020 15:45
Aan: art 5 1-2e @ Delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl art 5 1-2e @ middendelfland.nl art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @ri jswijk.nl> art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl art 5 1-2e s chiedam.nl art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl art 5 1-2e @ rws.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e @ Ret.nl; art 5 1-2e @pzh.nl>; art 5 1-2e @pzh. nl> art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @a rcadis.com art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @a rcadis.com; art 5 1-2e @odh.n art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @hhdelfland.nl; art 5 1-2e @r hdhv.com' art 5 1-2e @r hdhv.com) art 5 1-2e @r hdhv.com>; art 5 1-2e @ denhaag.nl art 5 1-2e @D elft.nl
CC: art 5 1-2e @Gem eenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: Agenda Projectgroepvergadering 16 nov warmteleiding V-DH

Best lid van de projectgroep,

Ik had jullie een agenda belooft, bij deze. Een uitnodiging via Team heb je reeds gehad, let op we beginnen een uurtje later dan gebruikelijk en wel om 15.00 u.

Bijgevoegd ook wat stukken bij de agenda. We zullen ook info delen via het scherm. Zoals de aanpassingen die in het ontwerp-inpassingsplan landen.

1. Opening en mededelingen.
   - Nalv vraag van de gemeente Rijswijk vorige keer, Zie link naar dit krantenbericht: Leiding naar Leiden: https://www.nrc.nl/nieuws/2020/11/12/gemeenteraad-rotterdam-kiest-voor-warmteleiding-naar-leiden-via-rijswijk-a4019879
   - PS-besluit aansluitpunt Delft (zie bijlage) wordt voorgelegd aan PS op 25 nov en 26 december.

2. Ontwerp-inpassingsplan
   - aanpassingen Vooroverleg (zie bijlage)
   - aanpassingen voortschrijdend inzicht, wordt toegelicht en besproken in de presentatie tijdens het overleg. Het complete ontwerp-PIP concept krijg je via we-transfer toegezonden.

3. Vergunningen
   - aanvragen, waar lopen jullie tegen aan?
   - diverse onderzoeken, afgerond nog af te ronden
   - MER

4. Zienswijzenperiode
    - organisatie en proces terinzagelegging, inkomende zienswijzen en behandeling, besluitvorming
    - communicatie en bewonersinformatie (bijeenkomsten/webinars)

5. Tweede mandje vergunningen
    - inhoud
    - procedure

6. Wat verder ter tafel komt

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: art 5 1-2e @pzh.nl>
Verzonden: vrijdag 30 oktober 2020 15:33
Aan: Croes, W; art 5 1-2e @Delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @de nhaag.nl; art 5 1-2e @den haag.nl art 5 1-2e middendelfland.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl art 5 1-2e rijs wijk.nl art 5 1-2e @rijswijk.nl art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl art 5 1-2e @vla ardingen.nl; art 5 1-2e @rws.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl art 5 1-2e @htm .nl art 5 1-2e @ Ret.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e @ dcmr.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @arcadis.com art 5 1-2e @a rcadis.com; art 5 1-2e @minezk.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e hhdelfland.nl; art 5 1-2e @ rhdhv.com; art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e @D elft.nl
CC: art 5 1-2e @Gem eenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl
Onderwerp: Projectgroepvergadering 16 nov
Tijd: maandag 16 november 2020 15:00-17:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Ik heb van een aantal personen het verzoek gekregen of de het overleg een uur later gestart kan worden. Hierbij een gewijzigd vergaderverzoek, waarbij we een uur later starten, dus 15.00 tot 17.00 u. Mocht dit tot heel veel meer afmeldingen gaan leiden dan verplaats ik het overleg weer terug naar de oorspronkelijke tijd. Ik ga er van uit dat we geen twee uur nodig hebben, maar we zijn met een grote groep, dus je weet het nooit precies van te voren.

Een agenda volgt later. In ieder geval gaan we het over het ontwerp-PIP hebben en de wijzigingen die daarin zijn aangebracht tov het voorontwerp-PIP. En de vergunningen komen ook ter sprake.

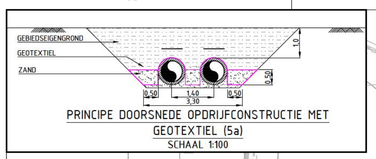
Met vriendelijke groet.
art 5 1-2e

Microsoft Teams-vergadering

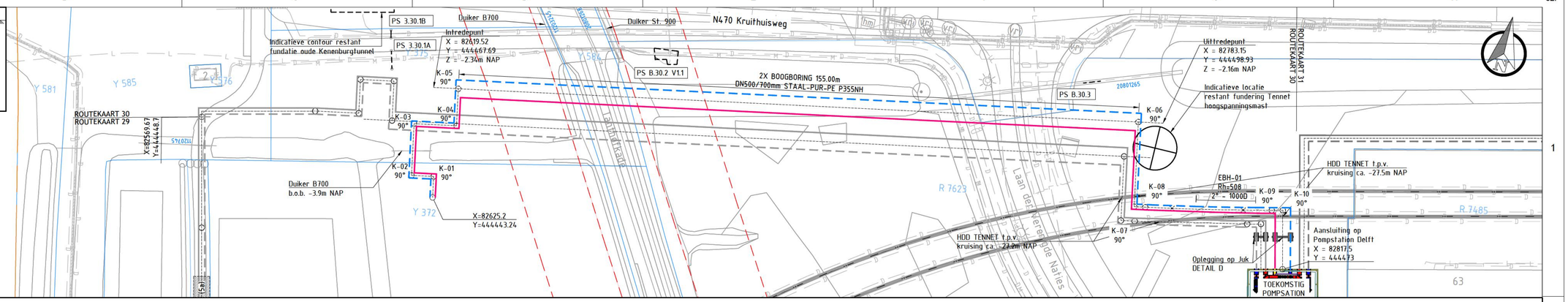
Neem deel via uw computer of mobiele app
Klik hier om deel te nemen aan de vergadering

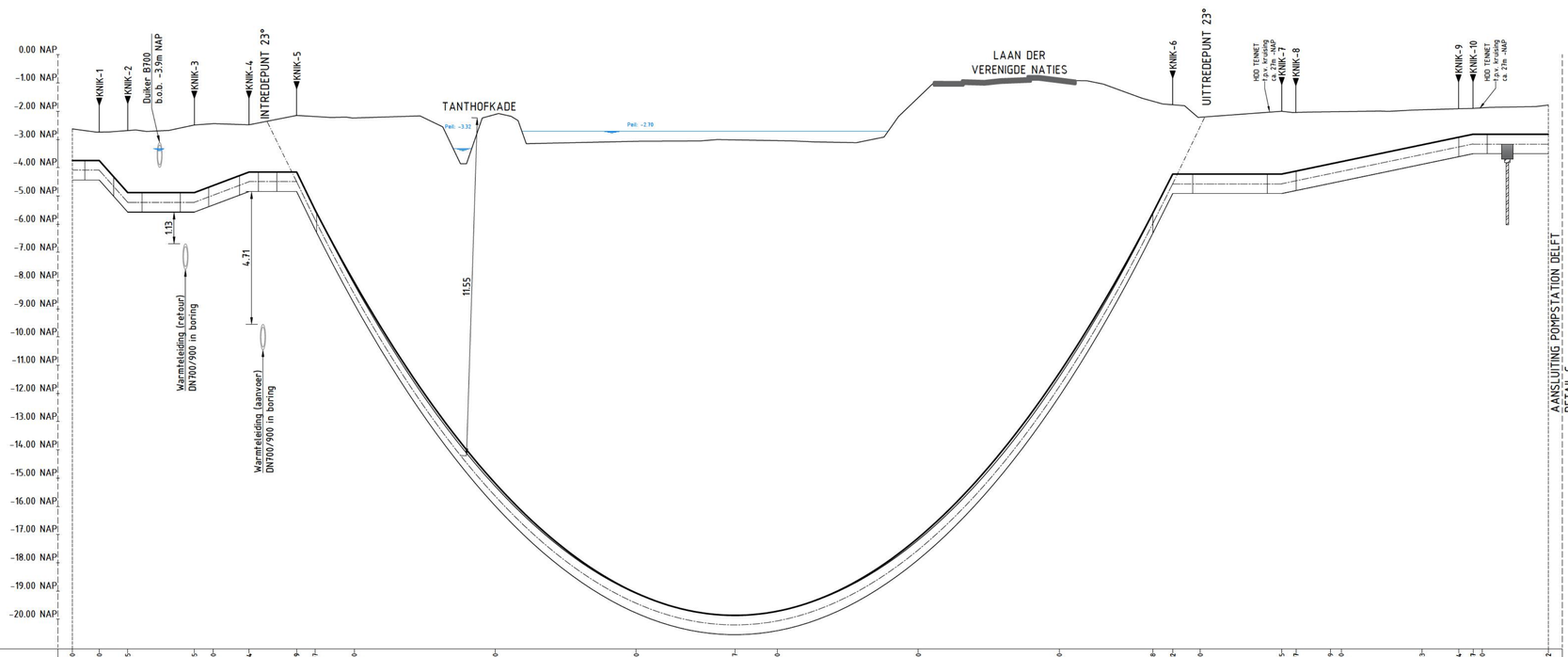
Meer informatie | Opties voor vergadering

This communication is intended only for use by the addressee. It may contain confidential or privileged information. If you receive this communication unintentionally, please let us know by replying immediately. N.V. Nederlandse Gasunie does not guarantee that the information sent with this E-mail is correct and does not accept any liability for damages related thereto.

PRINCIPE DOORSNEDE OPDRIJFCONSTRUCTIE MET GEOTEXTIEL (5a)
SCHAAL 1:100

Schaal:
1:500 / 100

| | | |

Gedeputeerde Staten

provincie ZUID HOLLAND

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1-
art 5 1-2e @pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Stichting Den Haag Fossielvrij
Zoutkeetsingel 77
2512 HN DEN HAAG

Datum
Zie verzenddatum linksonder
Ons kenmerk
PZH-2020-750886656
DOS-2019-0003043
Uw kenmerk
-
Bijlagen
-

Onderwerp
Beantwoording zienswijze van Den Haag Fossielvrij

Geacht bestuur,

Op 10 juni 2020 ontvingen wij via e-mail uw zienswijze op de Notitie reikwijdte en detailniveau van het project LdM – Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag, nadat was gebleken dat twee eerdere aan de provincie gerichte e-mails met deze zienswijze van 27 februari en 5 maart jl. door de provincie niet zijn ontvangen. Per brief met kenmerk PZH-2020 744650532 hebben wij u op de hoogte gebracht van ons besluit de zienswijze niet ontvankelijk te verklaren, maar hierop wel een inhoudelijke reactie te geven. Deze inhoudelijke reactie treft u aan in de bijlage bij deze brief. Uw reactie heeft niet geleid tot aanpassing van de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport.

In onze eerdere brief schreven wij u dat er dit najaar de mogelijkheid zal zijn om zienswijzen in te dienen op het ontwerp-PIP en de ontwerpbesluiten. Dit moment zal door wijzigingen in de planning echter enige tijd naar achteren worden geschoven. Dit zal uiteraard te zijner tijd op de vereiste wijzen bekend worden gemaakt.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris, art 5 1-2e

drs. H.M.M. Koek

plv. voorzitter, art 5 1-2e

F. Vermeulen

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-750886656
DOS-2019-0003043

Bijlage: Samenvatting en beantwoording zienswijze Den Haag Fossielvrij

1. Inleiding
Den Haag Fossielvrij (hierna DHF) geeft aan dat alleen warmte die geen fossiele oorsprong heeft duurzaam is. DHF vraagt om de effecten van de warmtetransportleiding te onderzoeken op de uitstoot van CO2, de ontwikkeling van lokale duurzame bronnen in Den Haag en de andere gemeenten en op vertragingen bij het beperken van CO2-uitstoot in de Rotterdamse haven. Voorts dienen bij deze zienswijze de door anderen ingediende zienswijzen en bijdragen aan hoorzittingen enz. als bijgevoegd te worden beschouwd.

Vanuit de Europese en nationale regelgeving is de CO2 uitstoot van restwarmte nul. Volgens Europa en het Rijk is restwarmte dus duurzame warmte, de provincie ziet geen redenen om van dat standpunt af te wijken. De warmte komt vrij bij productieprocessen en wordt benut voor de verwarming bij andere gebruikers. Hierdoor komt er geen extra CO2 vrij voor de opwekking (centraal of decentraal) van die elders te benutten warmte. In het MER worden de milieueffecten van het voornemen in beeld gebracht en wordt toegelicht waarom restwarmte een duurzame warmtebron is. De warmtetransportleiding staat het ontwikkelen van lokale bronnen en warmtenetten niet in de weg. Beide zijn nodig om te kunnen voorzien in de warmtevraag in de regio. Lokale netten en deze warmtetransportleiding zijn complementair aan elkaar versterken gezamenlijk een duurzame warmtetransitie. Voor het beperken van de uitstoot van de industriële sector is onder andere in juni 2019 een klimaatakkoord gesloten waarbij circulariteit een steeds grotere rol gaat spelen in de verduurzaming van de industrie en het beperken van emissies. Er zijn geen reden om bij de beantwoording van de zienswijze van DHF, ook de inhoud van andere zienswijzen te betrekken.

2. Duurzaamheidsopgave: onderzoek naar uitgangspunten en wetenschappelijke onderbouwing van beleid
DHF twijfelt of de duurzaamheidsambities van de Provincie Zuid-Holland en het Rijk voldoende zijn om de doelstellingen van Parijs te halen. Volgens verschillende onderzoekers moet Europa al rond 2035-2040 op nul uitstoot zitten, aangezien de wereld als geheel uiterlijk in 2050 klimaatneutraal moet zijn en rijkere landen hun uitstoot eerder moeten reduceren dan armere landen. De gemeente Den Haag wil al in 2030 klimaatneutraal zijn en een voorlopers rol spelen. Volgens DHF vloeit uit de klimaatzaak van Urgenda voort dat scenario's met relatief veel negatieve emissies vanuit het voorzorgbeginsel geen uitgangspunt mogen zijn bij het CO2-reductiebeleid. Bovendien zijn de studies die zijn gebruikt ter onderbouwing van het gebruik van fossiele restwarmte en de Leiding door het Midden (hierna LdM) gebaseerd op een lagere CO2-prijs en verouderde WLO-scenario's. DHF meent dat daarom moet worden onderzocht of de beleidsuitgangspunten wel op de meest recente onderzoeken zijn gebaseerd. Zij heeft veel vragen bij de duurzaamheid en betaalbaarheid van het benutten van de Rotterdamse restwarmte. Om die vragen te kunnen beantwoorden meent DHF dat veel meer onderzoek worden gedaan naar diverse alternatieven voor LdM op aspecten als CO2-reductie en de totale maatschappelijke kosten beoordeling.

Net als DHF, hecht de provincie zeer aan wetenschappelijke kennis en onderzoek en beiden spelen ook zeker een rol bij de besluitvorming over en realisatie van grote infrastructurele projecten, zoals in dit geval WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag. Het realiseren van projecten in sectoren met een hoge maatschappelijke en technische dynamiek, zoals in casu de energietransitie, betekent ook dat er soms stappen moeten worden gezet, terwijl nog niet alles tot in de details is uitgewerkt. Uitgangspunt is dat wordt voldaan aan de m.e.r.-verplichtingen uit de Wet milieubeheer, maar ook dat bij de selectie van de redelijkerwijs te onderzoeken alternatieven de doelstelling(en) van de initiatiefnemer(s) worden betrokken. We zien dan ook geen noodzaak om in dit MER al de genoemde vragen tot op dit detailniveau te onderzoeken en te betrekken bij de verdere besluitvorming rondom deze hoofdwarmtetransportleiding. De stelling van DHF dat het rijk en de provincie zich bij de aanleg van warmteleiding baseren op een bepaalde aanname ten aanzien van het CO2 -effect van de leiding en dat die aanname alleen is gebaseerd op het rapport van CE Delft is onjuist. De provincie en het rijk baseren deze aanname op het brede erkende principe, dat dubbel gebruik (van wat dan ook) voorkomt dat je voor dit hergebruik nieuwe productie moet organiseren. Dat bij dit dubbelgebruik ook bijeffecten kunnen optreden die de milieuwinst kunnen doen verminderen (zoals een mogelijke rem op besparingsinzet bij de industrie en de kosten en materiaal- en energiegebruik) is bij rijk en provincie bekend.

3. Doelstelling in context
DHF vindt het opvallend dat de doelstelling niet de leiding zelf is, maar de verduurzaming van zowel de bestaande als toekomstige warmtelevering in Den Haag en de overige gemeenten. DHF stelt voor om de doelstelling uit te breiden

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-750886656
DOS-2019-0003043

door te stellen dat dit zodanig moet gebeuren dat de daadwerkelijke uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en overige milieuvervuilende stoffen (hierna CO2 c.a.) worden beperkt (en niet alleen op papier).

Restwarmte is duurzame warmte (zie nr. 1) en daarom hoeft de uitstoot van CO2 door de warmteleveranciers niet te worden betrokken bij de onderzoeksopgave voor de warmtetransportleiding.

4. Zelfstandige afweging en onderzoek naar alternatieven
Aangezien de NRD is opgesteld in opdracht van LdM CV en ook nog de status van concept heeft, meent DHF dat niet aannemelijk is dat de provincie in deze een zelfstandige beoordeling van de alternatieven voorstaat.

De NRD is het startpunt voor de scope van het MER en wordt pas na de beantwoording van de zienswijzen hierop het definitieve kader waaraan het MER zal moeten voldoen. In dit geval hebben GS in het ARD (naar aanleiding van andere zienswijzen) geadviseerd om het MER op enkele punten uit te breiden. Naar onze mening is die uitbreiding noodzakelijk voor een goed onderbouwde besluitvorming over het inpassingsplan en de benodigde vergunningen. De genoemde 'vooringenomenheid' is dus vooral een kwestie van beeldvorming.

5. Provinciaal belang
DHF ziet in het besluit graag een onderbouwing opgenomen over welk provinciaal belang gemoeid is bij het project.

In het ontwerp provinciaal inpassingsplan (PIP) zal hierop worden ingegaan.

6. Impact provinciaal inpassingsplan en legitimiteit
DHF ziet graag onderbouwd in hoeverre de provincie met keuze voor een PIP de ambities en doelen van gemeenten en waterschappen buiten spel zet, welke doelen en ambities worden nagestreefd en hoe dit project erin past. Gemotiveerd moet worden op grond van welke bevoegdheid de provincie in de plaats treedt van de gemeenten en waterschappen en welke besluiten daarin voorzien. Gemeenten en waterschappen die meewerken moeten aangeven hoe hun medewerking past binnen de eigen ambities en doelen.

De realisatie van een regionale warmte-infrastructuur is niet een exclusief provinciaal belang, daarom is aan de zes gemeenten en het waterschap bestuurlijk commitment gevraagd op deze aanpak en om hierin samen met de provincie op te trekken. In dat kader hebben deze partijen stilgestaan bij hun eigen doelen en ambities. Met het uitblijven van een standpunt van de gemeente Den Haag is bij de besluitvorming rekening gehouden. Wij concluderen dan ook dat er ruim voldoende bestuurlijke en democratische legitimiteit is voor het besluit van Provinciale Staten van 18 december 2019 om voor de realisatie van deze warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag een provinciaal inpassingsplan op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Overigens behouden alle bevoegde gezagen in dit project hun normale wettelijke bevoegdheden qua vergunningverlening en inspraak. Van het buiten spel zetten van andere bevoegde gezagen door de provincie is dus geen sprake. Zie ook nr. 8.

7. Verband met leiding Vondelingenplaat
DHF meent dat het tracé tussen Vlaardingen en Den Haag niet los gezien kan worden van het deel vanuit Vondelingenplaat. Beide leidingen moeten daarom gelijk worden ingezet en via dezelfde procedure tot stand komen. Ook moet naar de vertragingsrisico's worden gekeken.

Het tracé vanuit Vondelingenplaat maakt geen deel uit van de warmtetransportleiding Vlaardingen- Den Haag. De warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag wordt in eerste instantie volledig gevoed vanuit de Leiding over Noord. Pas wanneer het warmtetransportnet wordt uitgebreid komen andere aan – en aftakkingen (zoals Vondelingenplaat) in beeld. Dat er in dit grotere plaatje van een bovenregionaal warmtetransportnetwerk sprake is van samenhang tussen verschillende projecten maakt niet dat zij per se samen en gelijktijdig via dezelfde procedure moeten worden gerealiseerd. Er is dus geen sprake is van een verplichting om het tracé Vondelingenplaat in dit inpassingsplan op te nemen en er is dus ook geen verplichting om beide projecten in het MER volledig te beschrijven.

8. Samenwerking en respect voor gemeentelijke besluitvorming

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-750886656
DOS-2019-0003043

DHF voelt zich overvallen door de start van het project door de provincie, in weerwil van het verzoek van de gemeente Den Haag om eerst lokale besluitvorming af te wachten. DHF verwacht in het vervolgbesluit een toelichting op de bestuurlijke samenwerking.

In het provinciaal inpassingsplan wordt ingegaan op de samenwerking tussen provincie en alle overige betrokken overheden. Zie ook nr. 6.

9. Energietransitie van onderop
DHF meent dat een PIP een ingrijpende beperking is in de ruimte die bewoners hebben om de energietransitie van onderop vorm te geven. Daarom moet worden onderbouwd dat het voornemen tot stand is gekomen vanuit het beleidsuitgangspunt dat de energietransitie van onderop wordt vormgegeven, of dat dit principe niet wordt aangetast.

Dat de energietransitie van onderop haaks staat op het realiseren van een warmtehoofdinfrastructuur is een onjuist beeld. Integendeel, een aanwezige hoofdinfrastructuur maakt juist dat voor veel wijken via de distributienetten van warmtebedrijven een CO2-vrije, betaalbare en beperkt ingrijpende keus wordt toegevoegd aan de al aanwezige lokale opties. De keuze voor wat lokaal als passend wordt beschouwd, wordt door de gemeenten besloten, dit gebeurt veelal op basis van gemeentelijke warmtetransitievisies en wijkuitvoeringsplannen.

10. Onderbouwing bestuurlijke afwegingen
DHF mist in de NRD de afwegingen die in het vervolgbesluit weloverwogen genomen moeten worden.

De NRD is het document dat het startsein vormt voor het uit te voeren milieuonderzoek (MER). De uitkomsten van het MER worden vervolgens betrokken bij de te nemen besluiten door de bevoegde gezagen. Het is aan de bevoegde gezagen om dan die afwegingen te maken.

11. Gebrek alternatieven in reikwijdte en detailniveau
DHF meent dat het doorlopen trechteringsproces miskent dat in het MER juist breed naar alternatieven moet worden gekeken en dat alternatieven nauwkeurig beschreven moeten worden, inclusief de afgevallen van alternatieven.

Wij menen dat DHF de verplichtingen vanuit de m.e.r.-regelgeving over de alternatievenafweging te ver oprekt. De wet vraagt om het onderzoeken van de 'redelijkerwijs' te beschouwen alternatieven en het motiveren van die keuze. Trechteren is een geaccepteerde methode om te komen tot een beperkt aantal realistische (dat wil zeggen technisch maakbare, haalbare en betaalbare) alternatieven voor dit tracé. In het kader van de vaststelling van de Visie Ruimte en Mobiliteit medio 2014 is al een plan-MER uitgevoerd waarin onder meer is ingegaan op de gevolgen van een regionaal warmtenetwerk. In dat MER wordt geconcludeerd dat de ontwikkeling van een dergelijk netwerk positief is voor alle natuur- milieu-, energie- en klimaatdoelstellingen. De warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag betreft de ontwikkeling van een deel van dit regionale warmtenetwerk.

12. M.e.r.-beoordelingsplicht
DHF meent dat ten onrechte wordt gesteld dat het project niet voldoet aan de drempelwaarden uit categorie D8.4 van het Besluit mer. De diameters van beide leidingen moeten bij elkaar worden opgeteld en in de tekst van het Besluit mer zou en/of moeten staan in plaats van en. Het is niet redelijk om te veronderstellen dat de regelsteller heeft bedoeld dat een mer-beoordelingsplicht niet noodzakelijk is als slechts aan een van beide criteria wordt voldaan.

Wij menen dat DHF de tekst van categorie D8.4 onjuist interpreteert. Provinciale Staten hebben om andere redenen al besloten dat voor het project een Combi-MER wordt opgesteld, in plaats van een mer-beoordeling, dit is in de NRD beschreven. Een nadere beschouwing op dit punt is dus irrelevant.

13. Referentiekader
DHF meent dat de in de NRD gehanteerde definitie van ‘referentiesituatie’ mogelijk leidt tot een verkeerde weging van de effecten in het MER.

In het MER wordt altijd naar de toekomst gekeken. De referentiesituatie wordt daarbij altijd gebaseerd op de huidige situatie van het milieu, samen met de gevolgen van zogenaamde autonome ontwikkelingen, voor zover daarover al definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden. De hier gehanteerde definitie is een zeer gangbare die in de rechtspraak is bekrachtigd en daarom zien wij geen aanleiding om deze definitie aan te passen.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-750886656
DOS-2019-0003043

14. Eerdere studies
DHF maakt bezwaar tegen het feit dat eerder uitgevoerde studies de basis zullen vormen voor de vergelijking van strategische alternatieven. Hierdoor is het voor derden niet mogelijk om gemotiveerd alternatieven aan te reiken.

De inspraak op de NRD biedt juist mogelijkheden om alternatieven aan te dragen, zoals anderen ook hebben gedaan. Dat alternatieven mede worden vergeleken op basis van uitkomsten van bestaande studies verschaft juist een transparant en inzichtelijk afwegingskader. Wij zien hierin geen belemmering voor het aandragen van alternatieven.

15. Onterechte beperking alternatief tot vastgesteld beleid
DHF meent dat in deze m.e.r.-procedure een onjuiste definitie van 'autonome ontwikkeling' wordt gehanteerd. Uit deze definitie en uit het feit dat de realisatie van een bovenregionaal warmtenetwerk (de warmterotonde) al sinds 2014 opgenomen is in het provinciaal beleid, leidt DHF af dat sinds 2014 niet c.q. veel minder is gewerkt aan alternatieve 'ontwikkelingen.

De provincie zet in op verscheidene duurzaamheids- en energiestrategieën, waaronder een regionaal warmtenetwerk. De gehanteerde definitie is een zeer gangbare en wij zien geen aanleiding deze definitie aan te passen. Zie nr. 13.

16. Onderzoek naar leveren warmte voor basislast
Omdat het provinciale voornemen zich beperkt tot het leveren van flat-line basislast via een regionaal netwerkt, meent DHF dat moet worden onderzocht of juist aan die warmte grote behoefte is. DHF meent juist dat de basiswarmtevraag ondergeschikt is omdat er lokaal wordt geïnvesteerd in isolatie en in duurzame bronnen die zowel de basis- als de piekvraag kunnen leveren. Daardoor gaat ook de terugverdientijd van duurzame bronnen omlaaggaat. Daarom moet worden onderzocht hoe de levering van flat-line basiswarmte via een regionaal netwerk invloed kan hebben op de lokale investeringen in duurzame bronnen en op de milieueffecten die daaruit voortvloeien.

De transportleiding voorziet in een potentieel aanbod van warmte. Het is aan de afnemer om te bepalen of de ingekochte transportcapaciteit ingezet wordt als basislast of meer. Deze leiding voegt op lokaal en individueel niveau een keuzemogelijkheid toe in de warmtetransitie. Lokale investeringen zijn afhankelijk van de keuzes die op zeer lokaal niveau worden gemaakt (denk aan individuele investeringsmogelijkheden en overige persoonlijke afwegingen) de hiervan afgeleide milieueffecten gaan ver buiten de scope van de doelstellingen van dit milieuonderzoek. Deze overwegingen horen thuis in warmtetransitieplannen en wijkuitvoeringsplannen. Zie ook nr. 9.

17. Beoordeling alternatieven op welke gronden
DHF meent dat de alternatieven op veel meer gronden moeten worden beoordeeld en somt daarna een groot aantal gronden die verbonden zijn aan de duurzaamheid van het voornemen aan onder meer de klimaatdoelen van Parijs, de CO2-reductie, de klimaatdoelen van de EU, het Rijk, de Provincie en elk van de individuele gemeenten en waterschappen. Hoe het voornemen toekomstige innovatie tegenwerkt of juist stimuleert, of het een bijdrage levert aan de piekvraag in de energietransitie, bewonersparticipatie, klimaatrechtvaardigheid en klimaatadaptatie.

In het MER behorende bij de Visie Ruimte en Mobiliteit 2014 is geconcludeerd dat de ontwikkeling van een regionaal warmte netwerk positief is voor alle natuur- milieu-, energie- en klimaatdoelstellingen. De warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag vormt een deel van dit regionale warmtenetwerk. Het doel van een milieueffectrapportage is het milieubelang een volwaardige plaats geven in de besluitvorming. Daarvoor is vereist dat er voldoende milieu-informatie aanwezig is en dat die van voldoende kwaliteit is. Dat betekent niet automatisch dat in het MER altijd tot op zeer gedetailleerd niveau inzicht moet worden gegeven in de milieueffecten van het voornemen en de alternatieven. Op dat punt mag best worden gewerkt met modelmatige uitgangspunten ter abstrahering van de complexe werkelijkheid, vaak is dat zelfs onontkoombaar om te komen tot een helder afwegingskader voor de alternatieven. Wij menen dat DHF de beoordelingsgronden te ver doorvoert. Wij zien geen aanleiding die beoordelingsgronden zo ver op te rekken en daarom blijven deze buiten de scope van dit milieuonderzoek. Zie ook de nrs. 2, 3 en 9.

18. Toetsing duurzaamheidstrategieën en prijsstelling
DHF meent dat op grond van de Urgenda-uitspraak het onvoldoende is om de afweging van alternatieven te baseren op bestaande duurzaamheidstrategieën van overheden. Bij die afweging moet ook gekeken worden naar de effecten op de uitstoot van CO2. Voorts is onderzoek nodig naar het risico op stranded assets. Gezien de focus van de plannen op een regionaal netwerk, is de beoordeling van hoe het voornemen past in de provinciale en andere duurzaamheidsstrategieën, ongepast waardoor bij het opstellen van een mer-beoordeling vooringenomenheid dreigt

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-750886656
DOS-2019-0003043

te ontstaan. Bij het afwegen van alternatieven moet ook naar de prijs van die alternatieven worden gekeken. Daarin moet ook de prijs worden meegenomen voor het later uit de atmosfeer halen van CO2 bij een teveel aan uitstoot gemeten over de levensduur van LdM.

De warmtetransportleiding leidt niet tot extra CO2 uitstoot bij de warmteleveranciers, er is immers sprake van gebruik van restwarmte. Er is dan ook geen sprake van het meenemen van de prijs voor het verwijderen van zogenaamde (niet) uitgestoten CO2 door de industrie, dat valt ver buiten de scope van dit project. De provincie zet in op verscheidene duurzaamheids- en energiestrategieën, waaronder een regionaal warmtenetwerk. Er is dan ook geen sprake van vooringenomenheid ten aanzien van dit MER voor de warmtetransportleiding van Vlaardingen naar Den Haag. Zie ook de nrs., 1, 2, 3, 12, en 21.

19. Werkelijke uitstoot centraal
DHF vraagt wat in het MER wordt bedoeld met de begrippen ‘verduurzaming’ en ‘duurzame warmte’ Gaat dat om daadwerkelijke besparingen op CO2 en andere broeikasgassen of om besparingen als gevolg van definities en rekenmodellen? DHF meent dat het MER de daadwerkelijke effecten in beeld moet brengen, en dus ook op de daadwerkelijke uitstoot die aan bepaalde keuzes is verbonden.

De warmtetransportleiding en het gebruik van restwarmte leidt niet tot extra CO2 uitstoot bij de warmteleveranciers, er is immers sprake van hergebruik van deze bij het productieproces vrijgekomen warmte. Er is dus geen daadwerkelijke uitstoot te berekenen behalve die benodigd is voor het transporteren van de warmte door de leiding. De uitstoot van CO2 als gevolg van het transporteren van de warmte door de warmtetransportleiding wordt meegewogen bij de vergelijking van de strategische alternatieven. Zie ook de nrs. 1, 2, 17 en 18.

20. Enkele overwegingen bij de onderzoeken
DHF meent dat uit het gegeven dat LdM een warmteneutraal netwerk is en geen specifieke infrastructuur voor duurzame energie, voortvloeit dat voor alle onderzoeken geldt dat separaat aandacht besteed moet worden aan de situatie dat de leiding Vondelingenplaat niet doorgaat dan wel na LdM opengaat.

De leiding vanuit Vondelingenplaat maakt geen deel uit van het PIP en de vergunningen voor de warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag. Er wordt dus in het kader van deze procedure hiervoor geen separaat onderzoek uitgevoerd of aandacht besteed aan de leiding vanuit Vondelingenplaat. Zie ook nr. 7.

21. Onderzoeksvolgorde
DHF meent dat twee parallelle onderzoekstrajecten nodig zijn: enerzijds de lokale vraag naar basiswarmte en anderzijds de effecten van investeringen in infrastructuur voor fossiele restwarmte uit de Rotterdamse haven.

De Warmtetransportleiding Vlaardingen Den Haag biedt mogelijkheden om aan te takken, het is aan de gemeenten zelf te bepalen waar en hoe die warmte wordt ingezet. Door de gemeenten worden naast regionale energiestrategieën (RES) ook lokale warmtevisies en wijkuitvoeringsplannen opgesteld. Daarbij bepalen zij zelf welke strategieën zij volgen. Naast beschikbaarheid of juist gebrek aan lokale bronnen is het goed denkbaar dat ook andere strategische overwegingen op gemeentelijk niveau meespelen. Zie ook de nrs. 2, 9 en 17.

22. Onderzoekspad 1: lokale warmte
Omdat LdM alleen basiswarmte zal leveren moet het referentieonderzoek eveneens alleen de vraag naar basiswarmte in ogenschouw te nemen. Daarbij dient volgens DHF van onderop te worden onderzocht of er lokaal voldoende echte duurzame basiswarmte is ontwikkelen is, waar in de regio tekorten zijn, en of dat met lokale import via een warmteleiding op te lossen is. Pas daarna komen regionale oplossingen in beeld.

Zie nr. 21.

23. Onderzoekspad 2: van grote kaders naar detail
Parallel aan onderzoekspad 1 meent DHF dat moet worden gekeken of het voornemen past binnen de grote kaders en of strategische alternatieven werkelijk afvallen. Onderzocht moet worden of bijvoorbeeld met het beprijzen van milieu- en klimaatschadelijke processen, eerder een duurzaam omslagpunt kan worden bereikt en wat de effecten zijn op het niet-beprijzen van niet-efficiënte deelprocessen waarbij restwarmte vrijkomt. Op basis hiervan kan worden onderzocht worden welke effecten het voornemen heeft op de leveranciers van warmte en hun uitstoot van CO2 c.a.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-750886656
DOS-2019-0003043

Pas dan wordt duidelijk of er gedurende de levensduur van LdM sprake is van een overschot aan echt duurzame basiswarmte in de Rotterdamse haven.

Zie nr. 21.

24. Onderzoekspad 3: regionaal beleid op basiswarmte
Pas als de onderzoekspaden 1 en 2 zijn doorlopen, kan er volgens DHF onderzoek worden gedaan naar regionaal beleid. Daarin zou moeten worden onderzocht op welke wijze de energievraag verder kan worden teruggebracht door vergaande isolatie en vestigingsbeleid en hoe vervolgens het energietransport naar die locaties kan worden vormgegeven. Onderzocht moet worden of basis-restwarmte van 120 graden omgezet kan worden in elektriciteit of een andere transporteerbare vormen die vervolgens kunnen worden ingezet als piekvoorziening. Pas na het uitvoeren van deze onderzoeken, is duidelijk of er sprake is van een regionale behoefte aan warmtetransport, waarbij gekeken kan worden naar wat de meest passende modaliteit is. Het alternatief dat daaruit als meest gewenste naar voren komt moet nogmaals worden onderzocht de randvoorwaarden van CO2-uitstoot, Urgenda, beleidsbeperking Hoge Raad, EU, Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen. Dat levert de finale toets op voor besluitvorming.

Zie nr. 21.

25. Hoge temperatuur en duurzame bronnen
Volgens DHF gelden er voor het gebruik van warmte van duurzame bronnen twee principes:
- gebruik hoge temperatuurwarmte voor processen die de meest hoge temperatuur vergen
- zet zoveel mogelijk in op lage temperatuurwarmte want er is immers meer duurzame warmte van 40 graden beschikbaar dan van hogere temperaturen en dat maakt ook dat die bronnen goedkoper zijn.

Het algemeen streven is de beschikbare duurzame warmtebronnen zo efficiënt mogelijk in te zetten voor de transitie, passend bij de benodigde warmtevraag. De keuze voor het meest passende alternatief is vrij en wordt door individuele burgers, woningcorporaties en lokale overheden bepaald. Gemeenten doen dat onder andere via gemeentelijke warmtetransitievisies en wijkuitvoeringsplannen. Zie ook nr. 9.

26. Relatie temperatuur, isolatiegraad en labels
Volgens DHF zijn er veel misvattingen over de temperatuur die nodig is om een huis te verwarmen en over de invloed die isolatiemaatregelen hebben op de warmtevraag (basis-warmte en piekwarmte) en op het energielabel van die woning. Daarom moet in het onderzoek van de effecten van LdM op de energietransitie rekening worden gehouden met het effect op de maatregelen die leiden tot minder energievraag, minder piekvermogen en zo laag mogelijke aanvoertemperaturen. Pas daarbinnen moet worden gestuurd op een zo laag mogelijke energierekening. Als om politieke redenen die energierekening toch sturend is, dan moeten ook aanpassingen van de energiebelasting voor bedrijven en huishoudens in het onderzoek worden betrokken en welke effecten dat heeft op de totale CO2-uitstoot.

De beschreven onhandigheden van labels herkennen wij. We baseren ons bij het vormgeven van de warmtevoorziening dan ook niet op de labelsystematiek. De warmtetransportleiding maakt onderdeel uit van verscheidene strategieën op rijk, provinciaal en gemeentelijk niveau die samen de energietransitie vorm moeten geven. Het onderzoeken van de effecten van LdM op de energietransitie als totaal, de energierekening, en de energiebelasting voor huishoudens en bedrijven vallen buiten de scope van het MER. De primaire verantwoordelijkheid voor de financiële consequenties van de warmtetransitie ligt bij het Rijk. Zie ook nr. 17.

27. Relatie prijsstelling en duurzaamheid
DHF meent dat er een verband is tussen de prijs van warmte en de duurzaamheid ervan. Daarom moet worden onderzocht met welke prijsstellingen de verschillende partijen in de keten zullen rekenen en welke prijsprikkels buiten de energieketen relevant zijn. Daarbij moet zowel naar de GJ-prijs worden gekeken als naar de vaste kosten, want op die manier wordt duidelijk waar de financiële prikkels liggen en welke kant die op gaan en of die voor het voornemen en de alternatieven richting een CO2-neutrale toekomst wijzen.

De provincie streeft naar verdere verandering van de Warmtewet 2.0 op het punt van de tariefstelling/vergoeding voor restwarmte, maar de beprijzing van warmte valt buiten de scope van dit MER. Zie de nrs. 1, 17 en 19.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-750886656
DOS-2019-0003043

28. Daadwerkelijke CO2-uitstoot versus rekenregels en definities
De onderzoeken die moeten worden gedaan voor het bepalen van de effecten op het milieu enz. moeten inzicht geven in de daadwerkelijke uitstoot van CO2 c.a. Bij onderzoek naar de gevolgen van gedrag door de verschillende partijen mag wel worden uitgegaan van de voor de partijen geldende regels over de toerekening van CO2 c.a. DHF vindt het belangrijk dat wordt onderzocht hoe eenduidig de uitstoot van CO2 c.a. van warmte wordt toegerekend, zodat de totale uitstoot van CO2 c.a. bij de leverancier terugkomt in de verdeling tussen primair proces en restwarmte en de prijsprikkels voor CO2-besparing blijven bestaan. Nu wordt daarin geen onderscheid gemaakt waardoor in de verhouding tussen leveranciers en afnemende huishoudens de toerekening van CO2 en de prijsprikkels voor CO2-besparing inconsequent is.

Het is onwenselijk om restwarmte afkomstig van fossiele energie onbenut te laten. Er is een effectieve prikkel nodig om tegen te gaan dat energie wordt weggegooid of dat de kwaliteit daarvan grotendeels onbenut wordt gelaten. In lijn met wat zou gebeuren in geval van een lozing van restwarmte, heeft restwarmteoverdracht geen CO2-overdracht tot gevolg. Dat is ook logisch: die restwarmte veroorzaakt geen CO2. De opgave om het onderliggende proces met hernieuwbare energie te voeden in plaats van met fossiele bronnen blijft dus overeind. Deze lijn is ook terug te vinden in de Warmtewet 2.0. Prijsprikkels voor CO2 besparing maken daarom geen onderdeel uit van de scope van het MER. Zie ook de nrs. 1 en 19.

29. Onderbouwing met studies van afvallen strategische alternatieven
DHF merkt op dat in de NRD meerdere studies worden genoemd zonder deze bij naam te noemen. Dit moet in het vervolgbesluit duidelijk worden aangegeven, en op basis van welke elementen uit deze studies bepaalde strategische alternatieven zouden zijn afgevallen. DHF ziet niet in waar en hoe is aangetoond dat LdM het beste alternatief is en behoudt zich het recht voor om in het vervolgbesluit hierop nader in te gaan. Voorts volgt uit een studie waarin collectieve warmte wordt voorgesteld nog niet dat er daarom een LdM moet komen. Dat er beleidsstukken zijn waarin sprake zou van “realisatie van een bovenregionaal warmtenetwerk” is volgens DHF noch een onderbouwing van afvallende alternatieven, noch een pleidooi voor een specifiek bouwwerk. DHF meent dat in de aan te halen studies verwezen moet worden maar de aannames die daarin gedaan zijn en zulke aannames inclusief de incongruenties daartussen moeten in de vervolgbesluiten apart worden onderzocht, zeker als deze aannames uit die studies worden gebruikt om strategische alternatieven te doen afvallen.

Het MER gaat in op de strategische alternatieven en de onderbouwing c.q. beschrijving van de effecten daarvan. Dit is in het NRD beschreven, daarom is het gevraagde geen aanvulling. Bij verschil van inzicht en meningen lopen de interpretatie van onderzoeken en de toepassing van die onderzoeksresultaten vaak uiteen. Wij menen dat DHF de verplichtingen vanuit de m.e.r.-regelgeving te ver oprekt.
Zie ook de nrs. 2, 3, 9 ,11 en 17.

30. Pompenergie
DHF meent dat moet worden onderzocht welke pompenergie maximaal nodig is.

In het MER wordt ook aandacht besteed aan de benodigde pompenergie voor het transporteren van de warmte door deze warmtetransportleiding. Zie ook nr. 19.

31. Temperatuur Leiding door het Midden
DHF meent dat moet worden onderzocht welke temperatuur het mogelijk maakt om lokale geothermiebronnen te ontwikkelen die zonder extra investeringen kunnen invoeden op de LdM. Ook moet worden onderzocht hoe LdM dan nog rendabel kan draaien.

Bronnen kunnen invoeden op het hoofdtransportsysteem als aan technische voorwaarden wordt voldaan. Op de (lokale) distributienetten is invoeding van lage temperatuurbronnen mogelijk. Lokale initiatieven en de daarbij benodigde investeringen vallen buiten de scope van dit MER. Zie de nrs. 9 en 17.

32. Temperatuur aansluitende hoofdnetstructuur
DHF meent dat de hoge temperatuur van LdM (120 graden) ertoe leidt dat andere hogere temperatuurbronnen (fossiele restwarmte) over grotere afstanden kunnen transporteren terwijl lagere temperatuurbronnen (< 70 graden)

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-750886656
DOS-2019-0003043

hun warmte alleen lokaal in een subnet kwijt kunnen. Daardoor ontstaat er marktwerking voor fossiele restwarmte in plaats van voor duurzame bronnen. Onderzocht moet worden hoe duurzame bronnen bij minder vraag zonder extra kosten kunnen leveren aan LdM.
DHF vindt dat onderbouwd moet worden hoe LdM kan dienen als aanjager van duurzame lokale bronnen, in het bijzonder voor de situatie in Den Haag waar deze rol nu al wordt vervuld door de Uniper-centrale. Voor de andere gemeenten moet onderzocht worden of tijdelijke financiële ondersteuning bij niet-gelijktijdige oplevering van distributienetten en duurzame bronnen niet gunstiger is dan investeren in een warmtetransportnet dat de werkelijk duurzame bronnen juist in de weg zit. Separaat moet worden onderzocht hoe de businesscase en concurrentiepositie van werkelijk duurzame bronnen eruitzien met en zonder LdM. DHF betwist de stelling dat biomassa daadwerkelijk bijdraagt aan de reducties van CO2 enz. en meent dat die moet worden onderzocht en onderbouwd.

De warmtetransportleiding en lokale initiatieven kunnen prima naast elkaar staan en zijn complementair aan elkaar. Onderzoek hoe duurzame lokale bronnen bij minder vraag zonder extra kosten kunnen leveren aan de LdM valt buiten de scope van dit MER. Ook business cases en concurrentieposities van lokale warmtebronnen en het vraagstuk rond biomassa-projecten vallen niet onder de scope van dit project. Zie de nrs. 2, 9 en 17.

33. Uitstoot in Rotterdam of Den Haag
DHF meent dat in het kader van dit project moet worden berekend hoeveel daadwerkelijke uitstootbesparing LdM oplevert, zodat dit kan worden vergeleken met een alternatief zonder LdM of met een ander alternatief. In dat onderzoek moeten de tijdvensters 2020 en 2030 worden vergeleken en gekeken worden naar de klimaatneutraal-doelstelling voor 2050. Specifiek voor Den Haag moet onderzocht worden welke invloed LdM heeft op de Haagse ambitie om in 2030 klimaatneutraal te zijn. DHF meent dat met de restwarmte van Uniper ruim voldoende warmte geleverd kan worden aan het bestaande warmtenet en betwijfelt of de LdM zal leiden tot daadwerkelijk minder CO2-uitstoot. DHF vindt dat 3 hypothesen moeten worden onderzocht:
A. Bestaand warmtenet in Den Haag blijft evenveel CO2 uitstoten en uitstoot door fossiele restwarmte gaat in Rotterdam en Den Haag door. Bij uitbreiding van het Haagse net blijft die situatie gelijk.
B. Geothermie en LdM concurreren op de levering van basiswarmte vanwege de beperkte beschikbaarheid van warmtenetten om de warmte af te zetten.
C. Op basis van diameters en pompsnelheden kan LdM veel meer dan 2 PJ aan Den Haag leveren. Onderzocht moet worden hoeveel warmte LdM kan leveren bij 120 graden en de retourtemperatuur van het Eneco-netwerk wordt verlaagd naar 40 graden.

Onderzocht moet worden hoeveel warmtenetaansluitingen in Den Haag gerealiseerd moeten worden en in welk tempo voordat er een langdurig tekort aan basiswarmte ontstaat, dat de investering en aanleg van LdM rechtvaardigt. Uit dat onderzoek zou moeten volgen dat LdM pas richting Den Haag wordt aangelegd als die langdurig nodig is voor de levering van basiswarmte. Ook moet worden onderzocht hoe snel de ontwikkeling van geothermiebronnen en andere duurzame bronnen in andere gemeenten kan gaan als wordt besloten om LdM niet aan te sluiten en/of zijn er geen andere tijdelijke fossiele bronnen te gebruiken die ook voor de piek van LdM kunnen worden ingezet?

De gemeente Den Haag, Uniper en WarmtelinQ zijn tot een samenwerking gekomen, waarin ook de warmte van Uniper een rol heeft. Dit wordt technisch nader uitgewerkt, maar is geen onderdeel van de scope van dit MER. Zie nrs. 9 en 17.
Geothermie wordt in het MER meegenomen als strategisch alternatief, dit is al verwoord in het NRD. Wat betreft de vraag om de "daadwerkelijke" uitstoot te berekenen volgens drie hypothesen, zie ook de nrs. 1 en 19.
De aangehaalde hypothesen zijn deels gebaseerd op keuzen die in het verlengde liggen van de gemeentelijke visies, over warmtedistributie en inzet. Ook onderzoek naar hoeveelheid warmteaansluitingen, het tempo en de investeringen hiervoor en lokale (geothermie) ontwikkelingen is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Zie nr. 9.

34. Andere overheidsmaatregelen die zelfde of beter effect op uitstoot CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende stoffen hebben
DHF meent dat onderzocht moet worden welke andere alternatieve overheidsmaatregelen eenzelfde of beter effect hebben op uitstoot van CO2 c.a. als LdM. Ook moet de flat-line prijs voor de uitkoppeling van warmte ten opzichte van de maakprijs van warmte worden onderzocht. DHF meent dat de gasprijs voor grootverbruikers in de Rotterdamse haven ten minste zo hoog moet zijn dat uitkoppeling van warmte loont. Anders leidt de aanleg van LdM tot oneerlijke concurrentie tussen flatline industrieel restwarmtegebruik en seizoensafhankelijk restwarmtegebruik door huishoudens.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-750886656
DOS-2019-0003043

In het MER wordt ingegaan op strategische alternatieven en hun effecten ten opzichte van de warmtetransportleiding. Beprijzing van warmte, dat wil zeggen het invoeren, transporteren, leveren en afleveren van warmte bij de consument maakt geen onderdeel uit van de scope van dit MER. Dit is afhankelijk van de marktwerking en wat het Rijk hiervoor regelt in de Warmtewet 2.0. Zie voor effect op uitstoot CO2 nr. 19.

35. Lokale marktordening met en zonder leiding door het midden, en bij alternatieven
DHF meent dat onderzocht moet worden welk effect het aanleggen van LdM zal hebben op de lokale marktordening aan de aanbod- en vraagzijde. Volgens DHF moeten minstens twee scenario's worden onderzocht, namelijk de situatie zonder LdM, waarbij in Den Haag wordt ingezet op lokale geothermie en aanvulling van de pieken door de Uniper-centrale en de situatie met LdM die voor allerlei ongewenste gevolgen zal zorgen, zoals verdwijnen van de isolatieprikkel, verminderde beschikbaarheid van duurzame bronnen (door hogere temperatuur) en verslechtering van de businesscase. Voorts de verdwijning van prikkel voor CO2-uitstoot en warmteverspilling in de Rotterdamse haven. DHF meent dat hierdoor de verduurzaming van de haven stil kom te liggen.

De warmtetransportleiding en lokale initiatieven kunnen prima naast elkaar staan en zijn complementair aan elkaar. De uitwerking van distributienetten is een gemeentelijke aangelegenheid. De gemeente Den Haag, Uniper en WarmtelinQ zijn tot een samenwerking gekomen, waarin ook de warmte van Uniper een rol heeft. Dit wordt technisch nader uitgewerkt door die partijen. Zie ook nr. 9. Onderzoek naar duurzame lokale bronnen en individuele investeringen (zoals isolatiemaatregelen) vallen buiten de scope van dit MER. Zie ook nr. 17.

36. Robuustheidstest
DHF meent dat onderzocht moet worden of de LdM, de alternatieven en/of het niet aanleggen van een leiding robuust positief blijven op de uitstoot van CO2 c.a. bij een versnelde uitvoering van de ambities, de invoering van energiebelasting en ODE op warmtelevering en bij flexibele energieprijzen door vraag en aanbod.

Restwarmte is duurzame warmte, daarmee is de robuustheid aangetoond, zie ook de nrs. 1 en 19. De invoering van een energiebelasting en/of flexibele energieprijzen is geen provinciale aangelegenheid. Deze vallen buiten de invloedssfeer van dit project en dus ook buiten de scope van dit MER.

37. Alternatief gebruik fossiele restwarmte in Rotterdam
DHF meent dat moet worden onderzocht (a) op welke wijze duurzaam in de totale warmtevraag van huishoudens en kassen moet worden voorzien wanneer LdM juist voorziet in jaarrond basiswarmte. Dit omdat die duurzame bronnen juist ook die basiswarmtevraag nodig hebben om rendabel te zijn. Volgens DHF moet worden onderzocht of (b) in de lokale warmtetransitie behoefte is aan het separaat toevoegen van basiswarmtecapaciteit zoals die door LdM wordt geleverd of dat deze in het economisch model wellicht schadelijk is voor de energietransitie? Voorts zou moeten worden onderzocht (c) hoeveel procesindustrie er in de provincie is die gebruik kan maken van deze flat-line warmte, waar deze gevestigd is en welke oorsprong, route en eindpunt nodig zijn om LdM daar optimaal op af te stemmen en (d) of herplaatsing van bepaalde procesindustrie kan bijdragen aan de kostenreductie van warmte-infrastructuur. Met jaarrond basiswarmte van 120 graden kan op de plek van oorsprong eventueel ook nieuwe procesindustrie worden gestart, waar de aanlegkosten van LdM worden uitgespaard en anders besteed. Daarom zou moeten worden onderzocht (e) waar welke hoge temperatuurprocessen plaatsvinden en of die processen te plaatsen zijn bij de bronnen van deze warmte. Daarbij horen ook dingen als het opwarmen van ruwe olie (Botlek) voor het verpompen. Met jaarrond basiswarmte van 120 graden ook energiedragers worden geproduceerd die opgeslagen kunnen worden. Daarom moet onderzocht worden (f) of op die manier, al dan niet met gebruik van hoge temperatuur warmtepompen, restwarmte kan worden omgezet naar energiedragers die in de piekvraag bruikbaar zijn en die eenvoudig transporteerbaar zijn via boot, trein of vrachtwagen. Tot slot moet worden onderzocht (g) of restwarmte een rol kan spelen in het transport van LNG in gasleidingen.

De lokale warmtetransitie en het in beeld brengen van vraag en aanbod voor warmtedistributienetten en de daarbij te volgen strategie (per type huishouden of kas) is een lokale verantwoordelijkheid. Zie nr. 9.
Deze warmtetransportleiding kan niet afdwingen waar bedrijven en of industrie zich gaan vestigen. Bedrijven bepalen zelf hun vestigingslocatie op basis van diverse criteria en vestigingsmogelijkheden. Het herplaatsen van bedrijven en (proces)industrie is - als al een betere locatie vanuit een goede ruimtelijke ordening kan worden gevonden - een langdurig en financieel kostbaar proces, dit draagt zeker niet bij aan een kostenreductie. Bedrijven kunnen zich vrijwillig melden voor invoeden/afname van warmte. Het transporteren van warmte via boot, trein of vrachtwagens zijn

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-750886656
DOS-2019-0003043

in casu geen reële alternatieven voor een robuust en betrouwbaar regionaal warmtetransportnet. Ook het vervoeren van LNG in gasleidingen valt buiten de scope van dit MER, zie nr. 17.

38. Potentie van echt duurzame bronnen
DHF meent dat onderzocht moet worden welke duurzame bronnen er in Den Haag en de andere gemeenten nog meer aanwezig zijn (naast wat er al eerder onderzocht is).

Zie nr. 9.

39. Zet Rotterdamse restwarmte in waar in de toekomst onvoldoende duurzame bronnen beschikbaar zijn
DHF vindt dat onderzoek moet worden gedaan naar de duurzame CO2-neutrale samenleving van 2050 en met welke duurzame bronnen het warmtenet dan gevoed kan worden, zodat op die situatie geanticipeerd kan worden. Onderzocht moet worden hoe het aanbod aan afval en biomassa zich zal ontwikkelen en welke gevolgen dat heeft voor de verdeling van tekorten en overschotten van warmte en voor de bestaande warmtenetten. DHF wil onderzocht hebben bij welke gemeentelijke warmteplannen er lokale daadwerkelijk duurzame bronnen beschikbaar zijn, zodat de fossiele restwarmte uit de haven ingezet kan worden op plekken waar op termijn geen duurzame bronnen beschikbaar zijn.

Restwarmte is duurzame warmte. Zie de nrs. 1 en 19. De opzet en inhoud van de gemeentelijke warmteplannen zijn een lokale verantwoordelijkheid, zie nr. 9.

40. Volgtijdelijkheid: Leiding door het Midden pas bouwen wanneer er niet lokaal in te vullen vraag is
DHF betwijfelt of er vanuit duurzaamheidsperspectief behoefte is aan LdM. Vanwege de ruime beschikbaarheid van geothermie in Den Haag en het tempo waarop dit beschikbaar komt. Om die reden moet worden onderzocht in welke tempo lokale bronnen en distributienetten kunnen worden ontwikkeld in alle gemeenten. De Uniper-centrale kan ondersteunende flexibiliteit, leveringszekerheid, piek- en back-upcapaciteit leveren. DHF wil onderzocht hebben hoe kosten- en CO2-effectief het is om overtollige geothermiewarmte via LdM aan andere gemeenten te leveren. Qua volgordelijkheid stelt DHF dat onderzocht moet worden of eerst lokale warmtenetten kunnen worden aangelegd met duurzame bronnen. Pas bij een tekort kan LdM er alsnog komen. Als duurzame bronnen suboptimaal kunnen leveren moet onderzocht worden of de kosten voor LdM opwegen tegen de kosten van een suboptimale benutting en tot slot of uitstel van LdM niet beter is omdat de leiding dan gedimensioneerd en gepositioneerd kan worden op een toekomstig tekort.

Bij de ontwikkeling van warmtenetten kunnen drie aspecten aan de orde zijn, die naast elkaar kunnen en moeten functioneren: de realisatie van duurzame lokale warmtebronnen zoals de genoemde geothermie; de realisatie van een warmtetransportleiding en de realisatie van distributienetten. De realisatie van ieder van deze drie aspecten volgt een eigen proces met initiatiefnemers die eigen investeringsbeslissingen maken. De initiatiefnemers van LdM zijn van mening dat LdM en Geothermie gelijktijdig kunnen bijdragen aan het voorzien in huidige en toekomstige warmtevraag. Beide zullen nodig zijn om aan de warmtevraag te kunnen voldoen. Van volgtijdelijkheid is daarom geen sprake. Onderzoek naar lokale warmtenetten is een gemeentelijke aangelegenheid en valt buiten de scope van dit MER, zie nr. 9.

41. Onderzoeken of en, zo ja, wanneer de daadwerkelijk duurzame bronnen in de haven beschikbaar zijn
DHF vindt aanleg van LdM niet logisch en meent dat daadwerkelijk duurzame restwarmte in de toekomst een veel hogere prijs zal kennen. Er moet onderzoek worden gedaan naar de scenario's van de Rotterdamse haven zodat aangetoond kan worden dat de bronnen uiteindelijk daadwerkelijk duurzaam zullen zijn, wanneer en met welke temperatuur en of die warmte niet dichterbij kan worden gebruikt. Onderzoek ook of de contracten voor de levering van restwarmte zo opgesteld zijn dat duurzaam opgewekte (rest)warmte voorrang heeft op fossiele restwarmte.

DHF gaat er bij dit punt van uit dat het afnemen van restwarmte in de Rotterdamse haven zal leiden tot het minder snel afbouwen van het gebruik van fossiele brandstoffen door die bedrijven. Dit is een stelling waarin wij niet mee kunnen gaan. Afspraken over de verduurzaming van de industrie zijn vastgelegd in het klimaatakkoord. Onderzoek en monitoring van die afspraken zullen in dat kader plaats moeten vinden, zij vallen in ieder geval buiten de scope van dit MER. Elke bron die wordt aangeboden wordt - met het oog op het maatschappelijk belang - beoordeeld op de criteria betaalbaarheid, betrouwbaarheid en duurzaamheid van de warmte. Restwarmte is een duurzame warmtebron, zie de nrs. 1 en 19.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-750886656
DOS-2019-0003043

42. Onderzoek daadwerkelijke contracten voor levering warmte
Volgens DHF moet worden onderzocht (a) hoeveel van de warmte die nu in de Rotterdamse haven wordt gedumpt 120 graden of hoger heeft, want dit lijkt in strijd met bestaande regelgeving. Vervolgens zal er (b) gekeken moeten worden of deze restwarmte rendabel uit te koppelen is en of de betrokken partijen zich daaraan willen binden. Tot die tijd meent DHF dat niet onomstotelijk is aangetoond dat er voldoende (fossiele) restwarmte beschikbaar is.

Het is niet de verantwoordelijkheid van de toekomstige onafhankelijk netbeheerder om onderzoek te doen naar het lozen dan wel de levering van warmte. Zie nr. 2.

43. Onderzoek daadwerkelijke contracten voor afname warmte
DHF vindt dat onderzocht moet worden of, en zo ja, waar aan de leiding er ook daadwerkelijke contracten zijn voor de afname van warmte via LdM. In dat onderzoek moet de lokale situatie en het lokale beleid worden betrokken. Ook moet specifiek aandacht worden besteed aan het feit dat LdM flatline basiswarmte levert, terwijl de levering aan huizen seizoensinvloeden kent. Daardoor moet ook gekeken worden naar de levering van piekwarmte en hoe duurzaam die is. Bij dit onderzoek moet bekeken worden of de afnamecontracten realistisch zijn en of die warmte niet lokaal kan worden ingevuld en waarom warmte via LdM leidt tot minder uitstoot van CO2 dan de alternatieven.

De levering van warmte en daarmee verbonden contracten is niet de verantwoordelijkheid van de toekomstige onafhankelijk netbeheerder want dit is ook afhankelijk van lokale investeringskeuzes en de lokale transitievisies en strategieën. Dit valt buiten de scope van het MER, zie ook de nrs. 2, 9 en17.

44. Onafhankelijk beheer
DHF vindt dat moet worden onderzocht hoe het onafhankelijk beheer op LdM vormt gaat krijgen, mede in het licht van het feit dat de leiding wordt aangesloten op de commercieel geëxploiteerde Leiding over Noord van Eneco en tussen beide leidingen geen warmtewisselaar is voorzien.

De Gasunie treedt op als de toekomstige onafhankelijk beheerder van deze warmtetransportleiding. De vraag of dit onafhankelijk genoeg is betreft geen milieuonderwerp en valt daarom buiten de scope van het MER.

45. Geschiktheid voor diverse duurzame bronnen
DHF stelt dat LdM flatline basiswarmte (120 graden) gaat vervoeren naar gebieden waar vraag is naar warmte. Onderzocht moet worden welke daadwerkelijke duurzame bronnen geschikt zijn om via LdM 120 graden warmte te leveren en wat de meerkosten zijn om hen voor het leveren van die warmte geschikt te maken. Vervolgens moet worden onderzocht of de duurzame bron met deze extra kosten kan concurreren met fossiele restwarmte.

In gemeentelijke visies zullen aanwezige en potentiële (duurzame) warmtebronnen in beeld worden gebracht. Of lokale warmtebronnen kunnen worden ingezet is afhankelijk van lokale omstandigheden en individuele (lokale) investeringsbeslissingen Het is niet aan het bevoegd gezag om uit te rekenen of een individuele investeringsbeslissing rendabel (c.q. concurrerend genoeg) is. Zie nr. 2 en 9.

46. Net bevordert bepaalde warmtespelers en benadeeld anderen
DHF pleit voor onderzoek naar alle spelers op de warmtemarkt en welke er door de aanleg van LdM worden bevoordeeld of benadeeld en welk effect dat heeft op de uitstoot van CO2 enz. Onderzocht moet worden of raffinaderijen langer openblijven door lock-in, lagere kosten of de prijs van warmte, zo ja, dan moeten de milieugevolgen hiervan worden onderzocht, inclusief de milieugevolgen van de geproduceerde producten elders. Volgens DHF benadeelt de aanleg van LdM de ontwikkeling van een geothermiebron op het terrein van Uniper en moeten de effecten van LdM op de ontwikkeling van dit project worden onderzocht. Ook moet worden onderzocht wat er met de warmte en CO2 van Uniper gaat gebeuren en welke milieuschade dit geeft als deze niet meer aan het Haagse warmtenet kan worden geleverd?

Het bevorderen of benadelen van warmteleveranciers is geen milieuaspect dat onderzocht moet worden. Restwarmte is duurzame warmte, de CO2 uitstoot van warmteleveranciers zoals raffinaderijen hoeft dan ook niet te worden berekend. Zie nrs. 1, 2 en 19. De warmtetransportleiding en lokale initiatieven zijn complementair aan elkaar. De veronderstelling dat op termijn alleen LdM het Haagse warmtenet gaat voeden is niet juist. Ook lokale warmtebronnen, zoals geothermie, zonthermie en aquathermie, zijn nodig voor de warmtetransitie. De gemeente Den

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-750886656
DOS-2019-0003043

Haag, Uniper en WarmtelinQ zijn tot een samenwerking gekomen, waarin ook de warmte van de stadscentrale van Uniper aan het De Constant Rebecqueplein in Den Haag een rol heeft.

47. Hoe onafhankelijk is een keuze om een netwerk te maken van een energiereus naar dezelfde energiereus
DHF meent dat de aanleg van LdM ervoor zorgt dat de monopolypositie van Eneco in de Haagse regio wordt versterkt. Daarom moet onderzocht worden hoe onafhankelijk een partij is die deze leiding koopt en vervolgens deze monopolist via de leiding warmte laat vervoeren. En hoe de gewenste aansluiting naar de raffinaderijen in Vlaardingen onafhankelijk kunnen worden. DHF meent dat moet worden onderzocht of LdM voldoet aan alle wettelijke voorschriften over staatssteun, mededingingsrecht en of hier geen Europese toetsingsprocedure van toepassing is. Onderzocht moet worden hoe de benodigde capaciteit van LdM is bepaald want deze is in de NRD groter (250 MW) dan eerder gemeld bij de beantwoording van technische vragen van gemeenteraad van Den Haag (100 MW).

Deze warmtetransportleiding is een eerste stap op weg naar een groter regionaal netwerk. In dat opzicht zal het MER daar aandacht aan besteden. Monopolyposities van warmteleveranciers, staatssteun, mededingingsrecht of Europese toetsingsprocedures zijn geen milieuaspecten die in het kader van de aanleg van deze warmtetransportleiding onderzocht dienen te worden. De 100 MW die is genoemd in de beantwoording van de Haagse raadsvragen betreft de beoogde warmtelevering in Den Haag. De 250 MW in de NRD is de totale capaciteit van de transportleiding.

48. Staatssteun, mededingingsrecht en toets op marktmacht
DHF meent dat er onderzoek moet worden gedaan naar staatssteun en mededingingsrecht en er dient een toets op marktmacht te worden gedaan, niet alleen van de leidingbeheerder maar ook de leveranciers en gebruikers.

Staatssteun, mededingingsrecht en een toets op de marktmatch zijn geen milieuaspecten die in het MER onderzocht dienen te worden.

49. Lock-in
DHF vindt dat onderzocht moet worden hoe de warmtevraag en -aanbod via de LdM zich gedurende de levensduur ontwikkelen en hoe zich die verhouden tot duurzame bronnen. Onderzocht moet worden hoe zich dit verhoudt tot de prognoses van de VNPI, hoe lang de effecten plaatsvinden en welke terugverdientijd er is verbonden aan de investeringen. Ook moet worden onderzocht hoe het uitkoppelen van warmte ervoor zorgt dat de kostprijs van die warmte zo laag wordt dat de businesscases voor duurzame warmte zich onvoldoende kan ontwikkelen.

Hoe de warmtevraag en aanbod zich gaan ontwikkelen is mede afhankelijk van nog te maken lokale keuzes en strategieën, zie nr. 9. De prijs van warmte is geen milieuaspect en wordt door het rijk via de Warmtewet bewaakt. Zie ook de nrs. 41, 42 en 43.

50. Total costs
DHF meent dat bepaalde effecten van LdM gemitigeerd moeten worden met beleid en subsidies. Daarom moet onderzoek worden gedaan naar welk additioneel beleid en welke extra kosten er gemoeid zijn met het onderhavige besluit. Het gaat daarbij om de totale kosten, niet alleen om de kosten die bij dit besluit betrokken zijn.

Het Rijk kijkt bij de aanpassing van de Warmtewet naar de ontwikkeling van flankerend beleid en subsidiestromen. Wij achten het niet nodig en onlogisch om de totaalkosten te betrekken bij de besluitvorming over een concreet project. Deze opmerking over kosten heeft geen betrekking op het uit te voeren milieuonderzoek. Zie nr. 2.

51. Energy charter treaty
DHF meent dat in casu vanwege het Energy Charter Treaty onderzoek moet worden gedaan naar de rechten en verwachtingen bij bestaande partijen in verband met de overheidsbesluiten over de leiding en naar het te investeren publiek geld waarmee anders CO2 bespaard had kunnen worden.

Het gebruik van restwarmte is duurzaam. Deze opmerking is niet direct gerelateerd aan te verwachten milieugevolgen en valt buiten de scope van dit MER. Zie de nrs. 1 en 19.

52. Effecten warmte op bodem en omgeving
DHF meent dat onderzocht moet worden welke effecten de hoge temperatuur (120 graden) warmte heeft op de bodem en de omgeving, omdat zij effecten verwacht op de bodem, op het leven, het milieu, op andere ondergrondse

provincie ZUID HOLLAND

leidingen en op het functioneren van bomen. En welke gevolgen dat heeft voor de breedte van de wijziging en bevoegdheid van bestemmingsplannen. Beleidsmatig en juridisch moet worden onderzocht of een hogere bodemtemperatuur alleen voor deze leiding mogelijk wordt gemaakt of ook voor duurzame lokale (seizoens)opslag.

In het NRD is vermeld dat wordt onderzocht wat de gevolgen zijn van de leiding op het bodemleven, het grondwater en andere leidingen. In het gevraagde is dus al voorzien. Ook de effecten op groen en bomen komen aan de orde in het MER. Het door DHF gevraagde detailniveau van het functioneren van bomen in relatie tot temperatuurwijzigingen is afhankelijk van de het type boom, de standplaats factoren en het seizoen waarin de werkzaamheden plaats vinden. Dit detailniveau is niet relevant voor het in beeld brengen en afwegen van alternatieven in het MER. In de stukken bij de kapvergunningaanvragen en de herinrichtingsplannen zal meer in detail worden ingegaan op de eventuele effecten op de bomen en het groen. Zie nr. 2.

53. Effecten op uitstoot, duurzaamheid en milieu in brede zin
DHF meent dat aangetoond moet worden dat de warmte-energie die door LdM getransporteerd zal worden daadwerkelijk duurzaam is. Daarom zou het project (en alle alternatieven) niet alleen moeten worden getoetst op de directe effecten van de aanleg, maar ook op de effecten van het doel, namelijk beperking van de CO2-uitstoot.

Het doel van het project is het leveren van duurzame warmte. Restwarmte is gedefinieerd als duurzame warmte, daarmee voldoet de warmteleiding aan de doelstelling. Dit geldt ook voor de tracé alternatieven die in het MER worden vergeleken. Strategische alternatieven worden in het MER afgewogen op duurzaam warmtegebruik, haalbaarheid, waarborgen leveringszekerheid en toepasbaarheid in stedelijk gebied. Zie de nrs. 1, 2 en 11.

54. Provinciaal belang
DHF vindt dat aangetoond moet worden dat het provinciaal inpassingsplan een provinciaal belang dient. De verwijzing naar de huidige beleidsplannen is volgens DHF onvoldoende omdat realisatie van het project niet strookt met andere beleidsdoelen en ook niet met de inhoud van het klimaatakkoord van Parijs.

Voor de verwezenlijking van de provinciale beleidsdoelstellingen staan verschillende ruimtelijke instrumenten en planvormen ten dienste. Wij zijn ervan overtuigd dat de toepassing van het provinciaal inpassingsplan voor onderhavig project voldoet aan de juridische randvoorwaarden. Zie nr. 5. Wij zijn van mening dat dit project juist bijdraagt aan het klimaatakkoord van Parijs, zie ook nr. 19. Dit onderwerp heeft geen betrekking op het uit te voeren milieuonderzoek.

55. Toepassen Crisis- en herstelwet
DHF meent dat het project ten onrechte onder de Chw wordt gebracht aangezien de te transporteren warmte/energie niet duurzaam zou zijn.

Vanuit de Europese en nationale regelgeving is de CO2 uitstoot van restwarmte nul. Het voornemen valt onder categorie 1, duurzame energie van bijlage I van de Crisis- en herstelwet. Uit dien hoofde is de Chw op het project van toepassing. Deze uitleg wordt ondersteund door de Memorie van Toelichting waaruit blijkt de term in dit verband ruim moet worden uitgelegd, het gaat onder meer over een schoon milieu en een duurzame energievoorziening, zowel in Nederland als elders in de wereld.

56. Alternatieve vervoersmethoden
DHF meent dat ook onderzoek moet worden gedaan naar alternatieve vervoersmethoden zoals warmtetransport via binnenwater of zeeschepen, warmteterminals op zee en in havens en/of geïsoleerde warmtezakken onder zee.

Alternatieven waarbij het warmtetransport niet via een leiding, maar via schepen van de bron naar afnemers wordt gebracht, achten wij geen realistisch alternatief. We zien dan ook geen aanleiding om dit alternatief in het MER te onderzoeken. Zie nr. 11.

57. Varianten-onderzoek leidingroute
DHF meent dat de navolgende varianten pas relevant zijn wanneer uit overig onderzoek onomstotelijk is komen vast te staan dat LdM er moet komen. Ook die varianten moeten breed worden getoetst op de gevolgen voor de doelstellingen en randvoorwaarden. Pas na dat onderzoek kan tot besluitvorming worden overgegaan.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-750886656
DOS-2019-0003043

We nemen kennis van dit standpunt. Zie de nrs. 2 en 11.

58. Waar vandaan en waarheen wordt leiding aangelegd
DHF meent dat onderzocht moet worden waarom een alternatief tracé vanuit oogpunt van duurzaamheid niet beter is. Als in casu blijkt dat in het Rotterdamse havengebied daadwerkelijk een groot overschot aan duurzame energie is, dan moet deze energie worden vervoerd naar locaties waar lokale warmtebronnen tekortschieten.

In het kader van de warmterotonde zijn reeds verschillende tracés in beeld geweest. Ons standpunt ten aanzien van het benutten van lokale warmtebronnen is verwoord onder de nrs. 9 en 40.

59. Variant tot Delft
DHF meent dat er in dit kader ook een variant moet worden onderzocht waarbij LdM in Delft stopt, Den Haag de warmtevraag invult met lokale duurzame basiswarmte en Rijswijk vanuit Delft de lokale warmtenetten kan voeden.

Een variant tot Delft sluit niet aan bij het streven naar een bovenregionaal warmtetransportnet, onder andere van Vlaardingen naar Den Haag. Bovendien is de potentiële warmtevraag in Den Haag en Rijswijk zo groot dat deze niet met alleen lokale bronnen kan worden ingevuld. Daardoor is een variant tot Delft geen realistisch alternatief. Zie ook nr. 11.

60. Variant met Uniper-pijp
DHF meent dat in dit kader varianten moeten worden onderzocht waarbij basiswarmte kan worden geleverd aan warmtenetten via de Uniper-pijp vanuit Rotterdam naar het noorden.

Met deze tracévariant wordt niet de regio bereikt die de initiatiefnemer met de transportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag wil bedienen en daarom valt een dergelijke variant dus buiten de scope van dit MER. Zie ook nr. 2.

61. Variant zonder leiding Vondelingenplaat, alleen vanaf Leiding over Noord
DHF meent dat varianten met alleen LdM zonder Vondelingenplaat moeten worden onderzocht en dat andere bronnen zelf een pijpleiding naar LdM moeten aanleggen en bekostigen. Zo wordt netneutraliteit aangehouden en niet actief gestuurd op aansluiting op de grootste CO2-uitstoters.

In de NRD en in het MER is de leiding Vondelingenplaat niet meegenomen als afzonderlijke variant. Zie nr. 7. De kosten die gemoeid zijn met de aanleg van eventuele toekomstige uitbreidingen van het regionale transportnet vallen buiten de scope van dit project en/of het milieuonderzoek. Zie nr. 2. Wat betreft de CO2 uitstoot, zie nr. 19.

62. Variant zonder over dimensionering
DHF meent dat moet worden onderzocht of een smallere leiding de negatieve effecten van over dimensionering kan beperken. Hierbij moet rekening worden gehouden met de toetredingskansen van nieuwe partijen, de gevolgen voor CO2-uitstootreductie, de aantrekkelijkheid van lokale warmtenetten en het draagvlak voor de energietransitie in totaal.

Er is geen sprake van over dimensionering, want de leiding is ontworpen om de basislast te faciliteren. Het onderzoeken van varianten met grotere of kleinere leidingdiameters achten wij dan ook niet realistisch. Zie nr. 2.

63. Tracé onderdelen
DHF meent dat de tracés juist beoordeeld moeten worden op het gebrek aan potentie voor lokale duurzame bronnen. Vervolgens moet worden onderzocht of bewoners fossiele restwarmte of alternatieven aantrekkelijker vinden.

Lokale distributienetten en lokale warmtebronnen worden door lokaal bestuur uitgewerkt. Door de aanleg van de LdM ontstaat juist een extra keuzemogelijkheid voor afnemers. Zie de nrs. 9, 21 en 40.

64. Uitbreiding beoordelingskader bij tracés
DHF meent dat op grond van het voorgaande het aantal beoordelingscriteria en thema's zowel in de gebruiks- als aanlegfase sterk zal stijgen. En als criteria niet worden betrokken bij de aanlegfase, dan dienen deze te worden toegevoegd aan de criteria voor de gebruiksfase.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-750886656
DOS-2019-0003043

De meeste onderzoekswensen die in deze zienswijze zijn genoemd hebben geen betrekking op het 'milieu', maar op warmtelevering, voorrang geven aan lokale bronnen en de beprijzing van energie gerelateerd aan de nut en noodzaak van LdM. In de nrs. 2 en 4 is al beschreven op welke wijze het MER zal ingaan op de strategische en andere alternatieven voor de LdM. Wij zien geen noodzaak om dit naar aanleiding van deze zienswijze aan te passen.

Provincie Zuid-Holland

t.a.v. Team LdM
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Verzonden per mail: LDM@pzh.nl

ZIENSWIJZE

VAN
De Stichting ter bevordering van de Fossielvrij-beweging
in Den Haag, Zuid-Holland en daarbuiten (kort: Den Haag Fossielvrij)

adres:
Willem de Zwijgerlaan 91, 2582 EK Den Haag

email contactpersoon:
denhaagfossielvrij@ art 5 1-2e **nl**

OP

"LEIDING DOOR HET MIDDEN - NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU LdM - Warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag"

KENMERK: DOS-2019-0003043

1. INLEIDING

In deze zienswijze bedoelen we met duurzame warmte: warmte die geen fossiele oorsprong heeft. Restwarmte met een fossiele oorsprong is dus in de onderstaande teksten steeds niet als optie voor duurzame warmte in te zetten.

Bij deze zienswijze dienen alle overige ingediende zienswijzen en bijdragen aan hoorzittingen enz. door anderen als bijgevoegd te worden beschouwd. Mocht er en bezwaar en beroep nodig zijn, dan houden wij ons het recht voor ook op in andere stukken en gremia opgenomen of gemaakte punten in deze procedure verder in te gaan.

Omwille van referentie-mogelijkheden is deze zienswijze voorzien van regelnummers. Hierdoor ontstaat ook de mogelijkheid om met een uniek kenmerk te refereren aan de vele onderzoeksvoorstellen in deze zienswijze.

Centraal in deze zienswijze staan de te onderzoeken effecten van de Leiding door het Midden op de uitstoot van CO2, de ontwikkeling van lokale duurzame bronnen in Den Haag en de andere gemeenten, en vertragingen bij het beperken van CO2-uitstoot in de Rotterdamse haven. Dat deze effecten breed en tot in detail moeten worden onderzocht, is evident. De vergelijking dringt zich op met de aanleg van een verkeersweg of groot publiek trekkend project, waarbij de milieueffecten zich niet alleen beperken tot de weg of het project zelf, maar tot de effecten die de aanleg heeft op verkeersstromen en de milieueffecten die daardoor elders optreden.

2. DE DUURZAAMHEIDSOPGAVE: ONDERZOEK NAAR UITGANGSPUNTEN EN WETENSCHAPPELIJKE ONDERBOUWING VAN BELEID

De provincie Zuid-Holland en het Rijk nemen aan dat gebruik van Rotterdamse fossiele restwarmte op korte termijn leidt tot CO2-reductie en dat op langere termijn die restwarmte verduurzaamd kan/zal worden. Dit is vooral gebaseerd op “expert-opinion” van CE Delft en het Havenbedrijf. In rapporten van CE Delft wordt zonder onderzoek de aanname gedaan dat Rotterdamse warmte in 2030 of 2040 klimaatneutraal is.
Eneco verwijst naar het warmtepact van Natuur & Milieu waarin vanaf 2040 alle restwarmte duurzaam moet zijn, gedefinieerd als “niet tot extra CO2-uitstoot leidend”, dus potentieel nog steeds fossiel. De haven zelf heeft in 2016 het Wuppertal Instituut onderzoek laten doen naar scenario’s tot bijna 100% CO2-reductie in 2050.

De vraag is of dat voldoende is om aan Parijs te voldoen. Het Wuppertal-onderzoek ging nog uit van maximaal 60% mondiale CO2eq-reductie in 2050 en maximaal 2 graden mondiale opwarming, terwijl voor de Parijs-doelen volgens het IPCC de wereld rond 2050 al op netto 100% CO2-reductie moet zitten. Greenpeace Europa (obv New Climate Institute) en onderzoekers als Kevin Anderson en John Schellnhuber geven aan dat Europa al rond 2035-2040 op nul uitstoot moet zitten om aan Parijs te voldoen, aangezien de wereld als geheel uiterlijk in 2050 klimaatneutraal moet zijn en rijkere landen hun uitstoot eerder moeten reduceren dan armere landen. Een land als Finland wil daarom in 2035 klimaatneutraal zijn. Ook diverse andere Europese landen willen al voor 2050 klimaatneutraal zijn. De gemeente Den Haag wil om deze reden al in 2030 klimaatneutraal zijn, vooruitlopend op een gelet op het Parijs-akkoord aannemelijke aanscherping van de Europese en Nederlandse doelen tot klimaatneutraal rond 2040. Voor de gemeente Den Haag is, door haar gunstige ligging aan zee (veel zon, gematigde winters), gelegen boven een geothermiehotspot, en zonder een overmaat aan fossiele industriële processen, een voorlopersrol gekozen door in 2030

klimaatneutraal te willen zijn. De gemeente Den Haag is als stad van vrede en recht zich bovendien extra bewust van de gevolgen van klimaatontwrichting wereldwijd.

Belangrijk bij het vaststellen van een pad naar klimaatneutraliteit is in hoeverre de diverse scenario's rekening houden met netto negatieve emissies na 2050. De Hoge Raad heeft in de Klimaatzaak van Urgenda geoordeeld dat scenario's met relatief veel negatieve emissies vanuit het voorzorgsbeginsel geen uitgangspunt mogen zijn bij het CO2-reductiebeleid, gelet op de volgens IPCC en andere experts beperkte kans dat deze technologie op termijn voldoende effectief en/of betaalbaar zal zijn. De Hoge Raad heeft ook aangegeven dat volgens diverse wetenschappelijke studies al rond 2 graden mondiale opwarming omslagpunten ("tipping points") in het klimaatsysteem bereikt kunnen worden, die kunnen leiden tot een zichzelf versterkend opwarmend effect en tot buitenproportionele klimaateffecten. Uit voorzorg dient dit risico zoveel mogelijk beperkt te worden, dus zullen m.n. rijkere landen hun klimaatbeleid de komende jaren steeds verder aan moeten scherpen, of mee moeten betalen aan snellere reducties in armere landen.

Voor scenario's die aan Parijs voldoen ("ruim onder 2 graden en liefst maximaal 1,5 graad") houden IPCC en PBL rekening met een veel hogere CO2-prijs (tot circa 500 euro/ton in 2030) dan waarmee gerekend lijkt te zijn in de studies die gebruikt worden ter onderbouwing het gebruik van fossiele restwarmte en de Leiding door het Midden (tot circa 50 euro/ton in 2030, gebaseerd op in feite verouderde WLO-scenario's die nog uitgingen van "2,5-3 graden").

In het Rijksbeleid wordt uitgegaan van een CO2-neutraal omslagpunt in 2050 met negatieve emissies daarna, zonder dat met die negatieve emissies rekening gehouden wordt in de lange termijn overheidsfinancien. De kosten voor de negatieve emissies zijn dus nog niet opgenomen in het beleid en moeten nog doorgerekend worden naar de uitstoters van nu.

Carbonbrief berekent voor verschillende scenario's hoe groot het nog bestaande CO2 budget is. In die budgetten is niet de voor de energietransitie zelf benodigde uitstoot meegerekend. De CO2 uitstoot voor de bouw van windmolens, warmtepompen, geothermieputten enz. moet dus nog van dat budget afgetrokken worden. Hoeveel CO2-budget is er dan nog voor 'business as usual'? En hoe verhouden Rijks- en provinciaal beleid zich daartoe?

Onderzocht en onderbouwd moet worden of dit beleid op de meest recente onderzoeken gebaseerd en is met alle aspecten rekening gehouden?

De vraag is wat dit alles betekent voor de duurzaamheid en betaalbaarheid van Rotterdamse restwarmte. Hoeveel restwarmte is nog beschikbaar als de haven in 2050, in 2040 of eerder op nul uitstoot moet zitten? En hoe duur zou die restwarmte dan zijn voor o.a. Haagse woningen vergeleken met meer lokaal beschikbare bronnen zoals geo-, zon- en aquathermie? In hoeverre levert op termijn wellicht productie van waterstof in Rotterdam nog nuttige restwarmte op (van welke temperatuur: circa 60 graden?), zoals bv Kamangir veronderstelt in een rapport voor de provincie (Deltagrid 2050)? In hoeverre is het in dat geval nuttig om die warmte richting Den Haag te transporteren en wat voor soort leiding zou daarvoor nodig zijn? In hoeverre weegt extra isolatie tbv meer lage temperatuur bronnen op tegen lagere energiekosten? En op welke termijnen? Welke financieringsmogelijkheden zijn er, ook gezien de lage en zelfs negatieve rentes? Volgens CE Delft is extra isolatie per saldo duurder, maar met welke afschrijftermijnen is dan rekening gehouden, en is daarbij voldoende rekening gehouden met bv piekvraag vs basisvraag en hoe realistisch zijn de aangenomen leercurves? Wat wordt de prijs van duurzame energie op het moment van schaarste, en is isolatie die juist dan optimaal rendeert dan ook duurder? En moet uiteindelijk de vraag naar energie niet toch omlaag, waardoor dan alsnog kosten voor isolatie nodig zijn?

Hoe zullen de prijzen van isolatie, zonnewarmte, opslag, warmtepompen en koeling in de zomer zich ontwikkelen? Is inzetten op meer flexibele oplossingen dan niet beter, en hoe draagt aanbod van enkel de basis-last bij aan de totale energieopgave?
Welke invloed heeft fossiele restwarmte op de ontwikkeling van lokale duurzame bronnen? Wat is het risico op stranded assets en meerkosten in het scenario met Leiding door het Midden versus scenario's zonder die leiding, waar o.a. de Nederlandse Bank op wijst? Hoe aannemelijk is het dat de haven en heel Europa al rond 2040 op nul uitstoot kunnen/zullen zitten en wat betekent dat voor de business case van de Leiding door het Midden en van varianten zonder die leiding? Zijn hiervoor voldoende gevoeligheidanalyses gedaan?

Onderzoek naar en beter onderbouwde antwoorden op deze en vele andere vragen zijn nodig om de diverse alternatieven voor de Leiding door het Midden op aspecten als CO2-reductie en totale maatschappelijke kosten op een voldoende zorgvuldige manier te kunnen beoordelen en tegen elkaar af te wegen. Daarbij moeten uitgangspunten van beleid die tot dit voornemen leiden gebaseerd zijn op recent onderzoek.

3. DOELSTELLING IN CONTEXT

Ons valt op dat er geen alternatieven voor een Leiding door het Midden zijn onderzocht die niet hetzelfde begin- en eindpunt hebben. Dat valt des te meer op, nu de doelstelling niet de Leiding door het Midden zelf is, maar "de verduurzaming van zowel de bestaande als toekomstige warmtelevering in Den Haag en het aanbieden van duurzame warmte aan nieuwe warmtenetten in de overige LdM-gemeenten (Vlaardingen, Schiedam, Midden Delfland, Delft, en Rijswijk)."
Gekeken moet dus worden naar de alternatieven voor de verduurzaming van zowel de bestaande als toekomstige warmtelevering in Den Haag en het aanbieden van duurzame warmte aan nieuwe warmtenetten in de overige LdM-gemeenten (Vlaardingen, Schiedam, Midden Delfland, Delft, en Rijswijk).

Wij zouden aan die doelstelling nog willen toevoegen: zodanig dat de noodzakelijke curve tot beperking van uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en overige milieuvervuilende stoffen wordt gerealiseerd onder de randvoorwaarden van, en met inachtneming van de verplichtingen, doelstellingen en ambities van het klimaatakkoord van Parijs, overige verdragen, Urgenda, beleidsbeperking Hoge Raad, EU, Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen.
Het is belangrijk dat in de volgende besluitvorming in dit proces duidelijk wordt gemaakt dat het gaat om daadwerkelijke uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en overige milieuvervuilende stoffen. Uitstootbeperking op papier tellen niet mee en moeten onderzocht worden op negatieve effecten.

4. ZELFSTANDIGE AFWEGINGEN EN ONDERZOEK NAAR ALTERNATIEVEN

Ons valt op dat de notitie reikwijdte en detailniveau welliswaar door Provinciale Staten is vastgesteld, maar dat op geen enkele wijze aannemelijk is gemaakt dat de provincie zelfstandig alternatieven heeft willen beoordelen. Het vastgestelde en via de website openbaar gemaakte document is namelijk door Arcadis opgesteld in opdracht van LdM CV en heeft nog steeds de status 'concept'. Elk alternatief dat niet in het belang van LdM CV is, is derhalve niet los van het perspectief van LdM CV overwogen. Het bevoegd gezag zal in de besluitvorming helder moeten maken dat het niet vooringenomen tot haar besluit gekomen is.

5. PROVINCIAAL BELANG

Er wordt gekozen voor een provinciaal inpassingsplan. Daarvoor is een provinciaal belang nodig. Ons is gezien de (beperkte of zelf negatieve) duurzaamheidseffecten van de Leiding door het Midden onduidelijk wat het provinciaal belang is. Wij zien in het besluit daarom graag een onderbouwing.

6. IMPACT PROVINCIAAL INPASSINGSPLAN EN LEGITIMITEIT

Ook zien wij graag onderbouwd of de provincie met haar keuze voor een provinciaal inpassingsplan ook de ambities en doelen van gemeenten en waterschappen buiten spel zet, of dat ze deze doelen overneemt bij de uitwerking van haar voornemen en binnen deze kaders handelt. Opname van deze ambities en doelen van gemeenten en waterschappen in het vervolgbesluit is noodzakelijk.
Vervolgens dient onderzocht en gemotiveerd te worden hoe het voorstel in deze ambities en doelstellingen past. Wanneer het voornemen niet past binnen een lokale ambitie of doelstelling, dient door de provincie aangegeven te worden op basis van welke provinciale bevoegdheid ze per op de bij deze ambitie en doelstellingen betrokken bevoegdheid van gemeenten en waterschappen voor deze bevoegdheden in plaats treedt. Eveneens dienen de daartoe benodigde provinciale besluiten bijgevoegd te worden.
Daar waar gemeenten en waterschappen meewerken aan het voornemen, dienen zij aan te geven hoe deze medewerking past binnen de ambities en doelen van deze overheden. Indien deze medewerking niet past binnen de ambities en doelen van specifieke gemeente of waterschap, moet een besluit tot afwijken daarvan door het orgaan dat deze ambities en doelen heeft vastgesteld worden bijgevoegd.

7. VERBAND MET LEIDING VONDELINGENPLAAT

De notitie reikwijdte en detailniveau heeft het over het traject Vlaardingen (Leiding over Noord) - Uniper elektriciteitscentrale in Den Haag. De Gasunie heeft de opdracht van het rijk gekregen om ook de leiding 'Vondelingenplaat' (VP) aan te leggen om uitkoppeling van restwarmte mogelijk te maken. Ons inziens zijn beide leidingen niet onafhankelijk van elkaar te zien. Beide projecten moeten dan ook tegelijk worden ingezet en via dezelfde procedure tot stand komen.
Beargumenteerd moet worden waarom de leiding Vondelingenplaat niet in deze procedure mee is genomen, en als een deel van de totale leiding voor restwarmte niet in het provinciaal inpassingsplan zit, waarom er dan een provinciaal inpassingsplan nodig is, en waarom elk specifiek onderdeel daarin zit. Ons inziens is een provinciaal inpassingsplan alleen zinvol en beargumenteerbaar wanneer de leiding van bron tot distributienet loopt. Nu dit niet zo is, maken wij bezwaar tegen deze beslissing.
Eveneens moet er in deze procedure een risicoanalyse komen dat de opening van de leiding Vondelingenplaat vertraagd zou raken. Bij alle milieueffecten moet bij de effecten van de Leiding door het Midden ook het bestaan van de leiding Vondelingenplaat meegenomen worden. In de kamerbrief van 9 september 2019 schrijft de minister dat deze twee beiden gerealiseerd worden.

8. SAMENWERKING EN RESPECT VOOR GEMEENTELIJKE BESLUITVORMING

In Den Haag is steeds aangegeven dat er nog een raadsbesluit over de wenselijkheid van een Leiding door het Midden zou worden genomen. Wij zijn dus overvallen door deze mededeling en het besluit van de provincie. Wij hebben ook begrepen dat dit besluit is genomen ondanks een verzoek van de gemeente Den Haag om eerst lokale besluitvorming af te wachten. In het vervolgbesluit verwachten we een paragraaf waarin de wijze van samenwerking wordt toegelicht, inclusief wanneer verzoeken van gemeenten en waterschappen worden genegeerd.

9. ENERGIETRANSITIE VAN ONDEROP

Voor bewoners, bedrijven en belanghebbenden wordt door de keuze van een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor de voorgenomen leiding, ook in combinatie met regelgeving, marktwerking en dergelijke, ingrijpend ingegrepen in de bewegingsruimte om de energietransitie van onderop vorm te geven. Dat geldt in nog sterkere mate voor die bewoners die niet zelf eigenaar van hun woonhuis zijn. Beleidsuitgangspunt is dat besluiten op een zo laag mogelijk niveau genomen worden. Onderzocht en onderbouwd dient te worden dat het voornemen tot stand is gekomen vanuit het beleidsuitgangspunt dat de energietransitie van onderop vorm wordt gegeven en dat dit principe door het voornemen, evenals door het voornemen in combinatie met regelgeving, marktwerking en dergelijke, niet wordt aangetast.

10. ONDERBOUWING BESTUURLIJKE AFWEGINGEN

De notitie reikwijdte en detailniveau mist de afwegingen die in het vervolgbesluit weloverwogen genomen moeten worden. Beleid waartegen in de provincie en alle betrokken gemeenten en waterschappen geen bezwaar en beroep open heeft gestaan (dan wel dat bezwaar en beroep voor een belanghebbende in deze zaak niet ontvankelijk zou zijn), moet dus in het vervolgbesluit nauwkeurig beargumenteerd worden.

11. GEBREK ALTERNATIEVEN IN NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

In de notitie reikwijdte en detailniveau wordt op pagina 10 gesproken over 'het al doorlopen trechteringsproces'. Ook daar wordt voorbij gegaan aan het karakter van de MER, waarin juist breed naar alternatieven moet worden gekeken. In het vervolgbesluit zullen alle overwogen alternatieven en trechteringsprocessen nauwkeurig beschreven moeten worden en nauwkeurig moeten worden beargumenteerd waarom dit alternatief is afgevallen. Vanzelfsprekend zouden alternatieven die in aangepaste vorm wel geschikt zouden zijn geweest voor verdere uitwerking in die aangepaste vorm verder onderzocht en beschreven moeten worden, inclusief de argumentatie waarom deze dan alsnog is afgevallen.

12. MER-BEOORDELINGSPLICHT

De notitie reikwijdte en detailniveau schrijft dat er een vormvrije beoordelingsplicht is op grond van categorie D 8.4 van het besluit MER. Wij bestrijden dat. In de notitie wordt beredeneerd dat de aanleg mer-beoordelingsplichtig is 'wanneer een buisleiding met een diameter van 1 meter of meer, en een lengte van 10 kilometer of meer is'. Dit is niet juist. In D 8.4 van het besluit MER staat:
In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op:
1°. Een buisleiding met een diameter van 1 meter of meer, en
2°. Een lengte van 10 kilometer of meer.
Wij stellen dat het een dubbele buisleiding betreft waarvan de diameter de 1 metergrens flink overschrijdt. Wij stellen daarnaast dat er weliswaar sprake is van het woordje 'en' in plaats van 'of', maar in alle bepalingen zou 'en/of' moeten staan om eenduidig te zijn. Door gebruik te maken van bullitpoints worden verschillende gevallen gedefinieerd waarin een aanleg mer-beoordelingsplichtig is.
In dit geval is het bovendien niet redelijk te veronderstellen dat de regelsteller bedoeld heeft dat een mer-beoordelingsplicht niet noodzakelijk is bij buisleidingen met enorme diameters (stel 100 meter). Ook is niet redelijk te veronderstellen dat de regelsteller bedoeld heeft dat een mer-beoordelingsplicht niet noodzakelijk is bij buisleidingen die langer zijn dan 10 kilometer (stel: dwars door het hele land).

13. REFERENTIEKADER

In de notitie reikwijdte en detailniveau wordt de referentiesituatie bepaald als: 'De referentiesituatie omvat de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen van de onderzochte aspecten in het studiegebied ervan uitgaand dat LdM niet gerealiseerd wordt. De tracéalternatieven worden vergeleken met de referentiesituatie.'
Wij maken daar bezwaar tegen. Vrijwel elk voorstel zou goed scoren ten opzichte van een passieve toekomst. De energietransitie is gaande, en als de Leiding door het Midden niet wordt aangelegd, zijn er alternatieven die onderling en ten opzichte van de aanleg van de Leiding door het Midden moeten worden afgewogen. Dat de energietransitie gaande is, blijkt ook uit het feit dat de alternatieven ook steeds duidelijker worden.

14. EERDERE STUDIES

Wij maken ook bezwaar tegen de volgende suggestie: "Eerder uitgevoerde studies die ten grondslag hebben gelegen aan het besluit om het voornemen van LdM verder uit te werken, zullen de basis vormen voor de vergelijking van de strategische alternatieven." Juist hier zit een kernbezwaar, omdat door op deze wijze alternatieven te beoordelen het niet mogelijk is voor derden alternatieven aan te reiken en argumenten daarvoor in te brengen. Dit is het moment waarop anderen alternatieven mogen aandragen. Die moeten dan op hun merites beoordeeld worden, en niet op basis van eerder uitgevoerde studies die gericht waren op de Leiding door het Midden.

15. ONTERECHTE BEPERKING ALTERNATIEF TOT VASTGESTELD BELEID

In de begrippenlijst wordt onder 'autonome ontwikkeling' verstaan: "Toekomstige ontwikkeling die men redelijkerwijs kan verwachten indien geen extra ingrepen op het systeem plaatshebben; het betreft alleen díe ontwikkelingen die kunnen worden afgeleid uit vastgesteld beleid." Dit lijkt ons in deze procedure niet de juiste definitie. In dezelfde notitie staat dat "de realisatie van een bovenregionaal warmtenetwerk (de warmterotonde) al sinds 2014 opgenomen in het provinciaal beleid, eerst in de Visie Ruimte en Mobiliteit en daarna in de huidige Omgevingsvisie van de provincie Zuid-Holland." Daaruit kan opgemaakt worden dat al sinds 2014 niet of tenminste veel minder is gewerkt aan alternatieve 'ontwikkelingen die kunnen worden afgeleid uit vastgesteld beleid'. Dat geldt zowel voor het provinciaal beleid, als voor het beleid van de betrokken gemeenten en waterschappen.

16. ONDERZOEK NAAR LEVEREN WARMTE VOOR BASISLAST

Het voornemen van de provincie beperkt zich tot het leveren van flat-line basislast-warmte via een regionaal netwerk. De onderzoeken dienen dan ook aan te tonen dat juist aan die basiswarmte een grote behoefte is. Ons inziens is doordat er lokaal geïnvesteerd wordt in zowel duurzame bronnen als isolatie de basiswarmtevraag ondergeschikt. Bij meer isolatie gaat die basisvraag immers omlaag, en bij het investeren in duurzame bronnen kunnen zij naast piekvraag ook en juist de basisvraag daar tegen minimale kosten bij leveren. De terugverdientijd van duurzame bronnen wordt ook veel korter als ze tevens de basisvraag kunnen leveren, waardoor separaat onderzocht moet worden hoe de levering van flat-line basislast-warmte via een regionaal netwerk invloed kan hebben op de lokale investeringen in duurzame bronnen en de milieueffecten die daaruit voort komen.

17. BEOORDELING OP WELKE GRONDEN

De beoordeling dient op veel meer gronden te gebeuren.
Hoe het voornemen past binnen de klimaatdoelen van Parijs, in het bijzonder het klimaatdoel van 1,5 graden, en de daaraan door wetenschappers gekoppelde noodzakelijke reductie van CO2 en andere broeikasgassen.
Hoe het voornemen past binnen de beperkingen van beleidsvrijheid volgend uit de uitspraak van de Hoge Raad in de Urgendazaak, en of het voornemen voldoet aan daaruit op te maken beleidscriteria.
Het het voornemen past binnen de klimaatdoelen voor 2020,2030 en 2050 van respectievelijk de EU, het Rijk, de Provincie, elk van de individuele betrokken gemeenten en waterschappen.
Hoe het voornemen bijdraagt aan de vermindering van de energievraag (isolatie), de eerste pijler bij verduurzaming, afgewogen tegen de alternatieven
Hoe het voornemen toekomstige innovatie tegenwerkt of juist stimuleert, afgewogen tegen de alternatieven
Hoe het voornemen leidt tot de toegang tot meer daadwerkelijke duurzame warmtebronnen en dat op de meest duurzame wijze (door lage temperatuurverwarming), afgewogen tegen de alternatieven
Hoe het voornemen bijdraagt in het verduurzamen van de piek-vraag in de energietransitie, afgewogen tegen de alternatieven
Hoe het voornemen bijdraagt aan bewonersparticipatie, warmtecoöperaties en energie-democratie, afgewogen tegen de alternatieven.
Hoe het voornemen bijdraagt tot klimaatrechtvaardigheid, d.w.z. dat de energierekening van de armste bewoners relatief sterk daalt - dit ook in het zicht van het verminderen van de totale energievraag van de armste bewoners d.m.v. isolatie, afgewogen tegen de alternatieven.
Hoe het voornemen bijdraagt aan het verhogen van de financiële prikkels voor fossiele industrie om hun aanbod aan fossiele restwarmte te verlagen, afgewogen tegen de alternatieven
Hoe het voornemen de businesscase voor werkelijke duurzame bronnen moeilijker of juist makkelijker maakt, afgedwongen tegen de alternatieven
Hoe het voornemen bijdraagt aan klimaatadaptatie, waaronder koeling in de zomer, optimale isolatie en extra bomen in de stad.

18. TOETSING DUURZAAMHEIDSTRATEGIEEN EN PRIJSSTELLING

Gezien de urgenda-uitspraak is refereren aan bestaande duurzaamheidsstrategieën van overheden op zich onvoldoende om tot een afweging van alternatieven te komen. Waarop deze duurzaamheidsstrategieën gebaseerd zijn moet onderzocht worden, rekening houdend met de effecten van de uitstoot van CO2 en andere broeikasgassen, gezien in het kader van Parijs, de wetenschap, de Urgenda-uitspraak en de beleidsbeperkingen uitgesproken door de Hoge Raad. Ook is onderzoek nodig naar het risico op stranded assets, zowel wat betreft de leiding als voor de bezittingen van leveranciers en warmtebedrijven.

De beoordeling hoe het voornemen past in de provinciale en andere duurzaamheidsstrategieën is gezien de focus in deze plannen op een regionaal warmtenet ook op zichzelf ongepast. Dit zou kunnen leiden tot een cirkelredenering en daarmee dreigt bij het opstellen van de mer-beoordeling vooringenomenheid te ontstaan.

Bij het afwegen van alternatieven wordt ook naar de prijs van deze alternatieven gekeken. Daarbij moet de prijs voor het later uit de atmosfeer halen van CO2 en andere broeikasgassen bij een teveel aan uitstoot gemeten over de levensduur van de Leiding door het Midden meegenomen worden.

19. WERKELIJKE UITSTOOT CENTRAAL

Het doel van het project LdM is de verduurzaming van zowel de bestaande als toekomstige warmtelevering in Den Haag en het aanbieden van duurzame warmte aan nieuwe warmtenetten in de overige LdM-gemeenten (Vlaardingen, Schiedam, Midden Delfland, Delft, en Rijswijk). Onduidelijk is wat met verduurzaming en duurzame warmte wordt bedoeld in het kader van de MER. Gaat het om daadwerkelijk besparingen op CO2 en andere broeikasgassen of besparingen als gevolg van definities en rekenmodellen? In de politieke discussie wordt met definities en rekenmodellen gewerkt die niet aansluiten bij de daadwerkelijke uitstoot. In de MER gaat het om daadwerkelijke effecten, en dus ook om daadwerkelijke uitstoot. De teksten en onderzoeken zullen gebaseerd moeten zijn op de daadwerkelijke uitstoot die aan bepaalde keuzes verbonden is. Bijvoorbeeld wanneer er restwarmte in Den Haag en Rotterdam is, en de bronnen blijven beiden evenveel CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende stoffen uitstoten, dan is er geen milieuwinst wanneer de ene bron voor de ander wordt ingeruild.

20. ENKELE OVERWEGINGEN BIJ DE ONDERZOEKEN

Voordat we zullen in gaan op de te onderzoeken aspecten van de Leiding door het Midden willen we eerst enkele overwegingen mee geven die voor elk onderzoek relevant zijn. Wij merken dat er vaak misverstanden zijn, waardoor het onderzoek later van onvoldoende waarde is. Daarom hechten we eraan de volgende opmerkingen te maken zodat de onderzoeken de kwaliteit kennen die ze behoren te hebben.

De onderzoeksvoorstellen richten zich op de noodzaak, het passen binnen het CO2-beleid, klimaatbeleid en milieubeleid, en het onderzoek naar alternatieven voor de Leiding door het Midden. Daarnaast worden enkele opmerkingen gemaakt om aan te geven dat de Leiding door het Midden een warmtebron neutraal netwerk is, dat dus geen specifieke infrastructuur is voor duurzame energie. Dit heeft consequenties voor de afwegingen en het proces.

Elk van de onderzoeken dat gedaan moet worden, moet separaat onderzocht worden voor de situatie waarin de Leiding Vondelingenplaat niet door gaat en de situatie waarin de leiding Vondelingenplaat later dan de opening van de Leiding door het Midden open gaat.

21. ONDERZOEKSVOLGORDE

Hoewel in de te nemen vervolgbesluiten alle onderzoek gedaan moet zijn, kunnen wij ons voorstellen dat er toch een volgorde van onderzoek wordt gevolgd. Daarbij dienen twee onafhankelijke startpunten die parallel onderzocht dienen te worden zich aan. Enerzijds de lokale vraag naar basiswarmte, anderzijds de effecten als er geïnvesteerd wordt in infrastructuur om de warmte uit de fossiele Rotterdamse haven te onttrekken.

22. ONDERZOEKSPAD 1: LOKALE WARMTE

De Leiding door het Midden zal alleen basiswarmte leveren. Het onderzoek lokaal ter referentie aan het voornemen dient dan ook alleen de vraag naar basiswarmte in ogenschouw te nemen.
Van onderop dient onderzocht te worden of er lokaal voldoende echt duurzame basiswarmte te ontwikkelen is en waar in de regio een tekort aan basiswarmte zal zijn. Als deze echt niet lokaal is op te wekken, dient onderzocht te worden of lokale import via een warmteleiding de meest gunstige wijze is om alsnog in de basiswarmte te voorzien. Watertransport is immers vele factoren duurder dan transport van elektriciteit of gas.
Bij een tekort aan basiswarmte dient lokaal gekeken te worden of door middel van de investeringen voor piek-voorziening en/of door warmteopslag bij overschotten (bijvoorbeeld zonnewarmte in zomer) ook basiswarmte is op te wekken. Pas als al deze onderzoeken voor een bepaalde locatie

negatief zijn, dient zich een regionale oplossing voor warmte aan. Regionaal is dan de eerste vraag of die warmte via bestaande infrastructuur (gas, elektriciteit)

Als er lokaal blijkt dat lokale import van basiswarmte via een warmteleiding de meest gunstige oplossing is, dient onderzocht te worden waar in de omgeving een overschot aan basiswarmte is, voordat verder weg gekeken wordt.
Als tenslotte uit deze lokale onderzoeken blijkt dat er geen lokale echt duurzame bronnen voor basiswarmte te ontwikkelen zijn en er behoefte is aan basiswarmte van verder weg, dient getoetst te worden op regionale schaal hoeveel basiswarmte verspreid over de provincie lokaal kan worden ontwikkeld. Pas als ook daaruit blijkt dat er grote regionale tekorten aan basiswarmte zijn, en elders grote regionale overschotten aan basiswarmte kan onderzocht worden of er een regionaal basiswarmtebeleid nodig is.

23. ONDERZOEKSPAD 2: VAN GROTE KADERS NAAR DETAIL

In een parallel proces van onderzoek kunnen we ons voorstellen dat eerst gekeken wordt of het voornemen wel binnen de grote kaders past en of strategische alternatieven op basis van gedaan onderzoek werkelijk afvallen. Moeten investeringen in de Rotterdamse haven niet gebruikt worden om juist een fundamenteel nieuwe weg in te slaan, in plaats van optimaliseren van processen die in de grote kaders niet meer passen, en vaak op kortere termijn dan ze zelf realiseren. Onderzocht dient te worden of door de milieu- en klimaatschadelijke processen - ook de restwarmte van 120 graden - te beprijzen met het vooruitzicht van sterk oplopende prijzen, er eerder een omslagpunt bereikt kan worden waarin een fundamenteel ander en echt duurzaam proces de functies van de fossiel aangedreven processen kan overnemen. Onderzocht dient te worden hoe het uitzonderen van deelprocessen van beprijzing de klimaat- en milieueffecten van uitstoot op lange termijn beïnvloeden, en specifiek de niet-efficiënte deelprocessen waarbij restwarmte vrij komt en niet benut wordt.
Vervolgens zou onderzocht kunnen worden welke effecten het voornemen heeft op de geïdentificeerde leveranciers van warmte en hun uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende maatregelen. Pas wanneer uit dat onderzoek zou blijken dat het gebruik van fossiele (rest)warmte gedurende de levensduur van de Leiding door het Midden past binnen de grote kaders, strategische alternatieven moeten afvallen en duidelijk is hoe en hoe snel geïdentificeerde leveranciers warmte zullen leveren zonder uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en andere milieuvervuilende stoffen en activiteiten.
Als duidelijk is of leveranciers in de Rotterdamse haven dit kunnen, dient onderzocht te worden wanneer hoeveel van de aangetoonde basislast warmte (flat-line) in andere processen in de Rotterdamse Haven gebruikt kan worden. Daarbij kan ook onderzocht worden naar mogelijkheden van vestigingsbeleid om industriële processen die flat-line basislast warmte nodig hebben naar Rotterdam te lokken. Pas als ook daaruit blijkt dat er gedurende de hele levensduur een overschot aan echt duurzame basiswarmte in de Rotterdamse haven is, kan dat regionale overschot meegenomen worden in het onderzoek.

24. ONDERZOEKSPAD 3: REGIONAAL BELEID OP BASISWARMTE

Als onderzoekspaden 1 en 2 doorlopen zijn, kan pas sprake zijn van een onderzoekspad voor regionaal beleid. Ook dan is vele kilometers slepen met warmte niet de eerst te verkennen optie. Regionaal beleid vanuit de vraagzijde zou dan kunnen inhouden op welke wijze de energievraag verder teruggebracht kan worden. Vergaande isolatie en vestigingsbeleid moeten daarvoor onderzocht worden. Onderzocht dient te worden op welke wijze energietransport naar deze locaties mogelijk is. Primair moet daarin onderzocht worden of bestaande infrastructuur (elektriciteit,

gasleidingen) daarvoor bruikbaar zijn. Waar slechts tijdelijk een tekort aan basis-warmte wordt voorzien, kunnen ook tijdelijke locale installaties gebruikt worden.

Regionaal beleid vanuit de aanbodzijde zou dan kunnen inhouden om nieuwe echt duurzame productieprocessen die basis-restwarmte opleveren te vestigen op de plekken in de regio waar tekorten aan basis-restwarmte worden voorzien. Duurzame energievormen als elektriciteit, groen gas, groene waterstof, zijn immers veel goedkoper te transporteren dan warmte. Onderzocht moet worden of locatiebeleid van de provincie als alternatief kan dienen. Ook dient onderzocht te worden of basis-restwarmte van 120 graden omgezet kan worden in elektriciteit (door bijvoorbeeld gassen in een stoommachine te gebruiken die op lagere temperatuur verdampen), of te verwerken is tot bewaarbare en transporteerbare vorm (fase-change materials, hydraterende zouten) die vervolgens als piekvoorziening kan worden ingezet. Juist basis-restwarmte kan goed voor het omzetten van energievormen gebruikt worden omdat de investering om dit mogelijk te maken fulltime inzetbaar is.

Als bovenstaande onderzoeken zijn gedaan, is er pas sprake van een regionale behoefte in warmte-transport. Ook dan moeten de modaliteiten van basis-warmtetransport onderzocht worden, evenals waar de tekorten en overschotten zijn, of een leiding de meest gewenste oplossing is of dat transport over de weg, het spoor of water gezien de warmtehoeveelheden en afstanden ook kan.

Als daaruit een meest gewenste alternatief naar voren komt, moet deze nogmaals onderzocht worden op de randvoorwaarden van CO2 uitstoot en andere broeikasgassen van Parijs, Urgenda, beleidsbeperking Hoge Raad, EU, Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen. Immers, gedurende een lange periode in het trechterproces is niet alleen gekeken naar de doelstellingen, maar ook gekeken vanuit mogelijkheden. Het onderzoek of het meest gewenste alternatief voldoet, is de finale toets of tot besluitvorming overgegaan moet worden.

25. HOGE TEMPERATUREN EN DUURZAME BRONNEN

De Energietransitie vraagt erom de warmte van haar duurzame bronnen zo goed mogelijk in te zetten. Daarvoor gelden twee principes.
1) Match temperaturen zo goed mogelijk. Gebruik hoge temperatuur warmte voor de processen die de meest hoge temperatuur warmte nodig hebben. Werkelijk duurzame hoge temperatuur warmte is schaars en heeft een hoge prijs. Hoge temperatuur warmte gebruik je dus niet voor lage temperatuur vraag.
2) Als je een proces met een lagere temperatuur kunt bereiken, zijn er meer duurzame bronnen beschikbaar. Er is immers meer duurzame warmte van 40 graden beschikbaar dan duurzame warmte van 70 graden. En daarvan is weer meer warmte beschikbaar dan warmte van 120 graden. Bij schaarste aan duurzame bronnen is het inzetten op een lagere temperatuur noodzakelijk om voldoende duurzame bronnen beschikbaar te krijgen. Bij een overvloed is het inzetten op een lagere temperatuur verstandig omdat er dan gekozen kan worden voor de goedkoopst te realiseren duurzame bron.

26. RELATIE TEMPERATUUR, ISOLATIEGRAAD EN LABELS

Er zijn enkele misverstanden die een centrale rol spelen in de onderzoeken die moeten plaats vinden.
Een belangrijk misverstand gaat over de benodigde temperatuur om een huis te verwarmen. Deze wordt in veel beleidsstukken ten onrechte direct gekoppeld aan de isolatie van de woning, of erger nog aan het energielabel. Dat is onjuist. De isolatie van de woning zegt iets over de hoeveelheid warmte die het huis verliest. Een hoge isolatie betekent minder warmteverlies en dus een kleinere

warmtevraag. Een hoge isolatie heeft ook meer effect op de warmtevraag in de winter, en dus helpt een hoge isolatie juist met het verminderen van de - energetisch meest ingewikkelde - piek-vraag. Een hoge isolatiegraad zorgt dus voor een lagere energievraag én een lager piekvermogen. Isoleren heeft dus altijd waarde, ongeachte de temperatuur waarmee een huis wordt verwarmd. Omdat het piekvermogen in de winter de grootste opgave in de warmtetransitie is, is isolatie dus altijd nodig, ongeacht de aan huis geleverde temperatuur. Een warmtebron die enkel basislast kan leveren, zoals de Leiding door het Midden, vraagt daarbij om veel hogere isolatie dan een warmtebron die variabel inzetbaar is.
De temperatuur waarmee een huis verwarmd wordt is gerelateerd aan het afgiftevermogen van een huis. Een slecht geisoleerd huis met vloerverwarming, wandverwarming en/of plafondverwarming, of met ventilatortjes onder de radiatoren, kan dus prima met lage temperaturen worden verwarmd. Het energielabel wordt gebaseerd op zowel de isolatie als op de duurzaamheid (naar overheidsdefinitie, niet werkelijk) van de energie die het huis gebruikt. Een huis met slechte isolatie maar verwarmd met duurzame energie heeft dus een hoog label.
In al het onderzoek dat wordt gedaan moet met bovenstaande rekening gehouden worden en moet een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen gewenste labels, energievraag, piekvermogen, isolatie en energierekening.

Bij het onderzoeken van de effecten van de Leiding door het Midden op de gewenste energietransitie, moet daarom primair rekening gehouden worden met het effect op de maatregelen die leiden tot minder energievraag, minder piekvermogen en zo laag mogelijke aanlevertemperaturen. Pas binnen die randvoorwaarden voor het einddoel, wordt gestuurd op een zo laag mogelijke energierekening. Als er politieke wensen zijn om op de energierekening te sturen, zijn andere politieke middelen meer geschikt. Mocht in het onderzoek wel mede op de energierekening gestuurd worden of dit argument gaan prevaleren, dan moeten ook de andere politieke instrumenten om op de energierekening te sturen worden onderzocht. Denk daarbij aan de 187 keer (voor elektriciteit) en 26 keer (voor aardgas) hogere energiebelasting voor huishoudens dan voor grote bedrijven. Als de scope van het onderzoek zich tot de energierekening verbreedt, dan moet ook onderzocht worden welke CO2 effecten het verhogen van de energiebelasting voor grote bedrijven en het verlagen van de energiebelasting voor huishoudens op de totale uitstoot van CO2 zal hebben.

27. RELATIE PRIJSSTELLING EN DUURZAAMHEID

Er is een verband tussen de prijs van warmte en de duurzaamheid ervan. Wanneer warmte van fossiele oorsprong - bijvoorbeeld door deze als restwarmte te verkopen - een lagere prijs heeft dan daadwerkelijk duurzame warmte, dan zal dat in de markteconomie een negatief effect hebben op de energietransitie.

Onderzocht moet worden met welke prijsstellingen de verschillende partijen in de keten zullen rekenen en welke prijsprikkels buiten deze energieketen om relevant zijn (bron van fossiele restwarmte, uitkoppelende partij, vervoer door Leiding door het Midden, vervoer door lokaal hoofdnet, vervoer door distributienet, aansluiting op huis, warmtewisselaars in huis, service- en meetkosten)
Daarvoor moet gekeken worden naar zowel de prijs van dezelfde GJ warmte als de vaste kosten die gerekend worden. Op deze wijze wordt duidelijk waar de financiële prikkels liggen en welke kant die op wijzen.
Het voornemen en de alternatieven moeten vervolgens onderzocht worden op of de oplossing ervoor zorgt dat de prikkels optimaal in de richting van een CO2-neutrale toekomst gaan.

28. DAADWERKELIJKE CO2-UITSTOOT VERSUS REKENREGELS EN DEFINITIES

Bij de onderzoeken die gedaan worden, dient bij het bepalen van de effecten op het milieu, het klimaat, de doelstellingen van de politiek voor 2030 en 2050 en de taakstellingen die volgen uit het klimaatakkoord van Parijs de daadwerkelijke uitstoot van CO2 en andere broeikasgassen gebruikt te worden. Bijvoorbeeld politieke definities van fossiele restwarmte als 'hernieuwbare energie', gratis CO2-rechten in het ETS systeem, label-stappen als maat van huiskwaliteit moeten bij het bepalen van de effecten achterwege blijven. Het gaat dan immers om de werkelijke effecten.

Bij onderzoek naar de gevolgen van gedrag door de verschillende betrokken belanghebbenden en spelers dient gebruik gemaakt te worden van de voor deze belanghebbenden en spelers tot hen beschikbare regels over hoe zij CO2 en andere broeikasgassen mogen toekennen of berekenen. Hier moet wel rekening gehouden worden met bijvoorbeeld politieke definities van fossiele restwarmte als 'hernieuwbare energie', gratis CO2-rechten in het ETS systeem en labelstappen als maat van huiskwaliteit. Hier hebben deze regels immers effect op het handelen.

Belangrijk is dat onderzocht wordt hoe eenduidig de uitstoot van CO2 en andere broeikasgassen behorende bij de warmte, wordt toegerekend, zodanig dat de totale uitstoot van CO2 en andere broeikasgassen bij de leverancier in de verdeling tussen primair proces en restwarmte terug komt en de prijsprikkels voor besparing van CO2 en andere broeikasgassen overeind blijven. Nu worden de leveranciers bij de toerekening van CO2 en bij prijsprikkel om te besparen ten onrechte ongelijk behandeld (restwarmte uit proces of uit elektriciteitsproductie). In de verhouding tussen leveranciers en afnemende bewoners wordt de toerekening van CO2 en prijsprikkel ten opzichte van de daadwerkelijke CO2-uitstoot onjuist en niet consequent gemeten en gedefinieerd.

29. ONDERBOUWING MET STUDIES VAN AFVALLEN STRATEGISCHE ALTERNATIEVEN

In de Notitie Reikwijdte en detailniveau wordt onder 3.1 Strategische alternatieven gesproken over meerdere studies (Ecofys, PBL en CE Delft), zonder deze bij naam te noemen. In het vervolgbesluit dient duidelijk te worden welke studies precies bedoeld worden, en op basis van welke elementen uit deze studies welke strategische alternatieven zouden zijn afgevallen. Wij zien niet in waar en hoe is aangetoond dat de Leiding door het Midden het beste alternatief is. Noch is duidelijk welke criteria daarvoor gebruikt zijn. In het algemeen kan gezegd worden dat veel van de studies rondom warmte twijfelachtig zijn. Kosten van daadwerkelijk duurzame bronnen worden bijvoorbeeld zelden meegenomen, net als verschillende belastingtarieven en de zelfstandige noodzaak tot isolatie om de energievraag in zijn totaal wegens schaarste te verlagen. Wij behouden ons het recht voor om op specifiek aangehaalde studies en conclusies in het vervolgbesluit in te gaan.
Overigens volgt uit een studie waar collectieve warmte wordt voorgesteld niet dat er daarom een Leiding door het Midden moet komen. Ook zijn er meer criteria dan 'kosteneffectief en realistisch'. Dat er beleidsstukken zijn waarin sprake zou zijn van "realisatie van een bovenregionaal warmtenetwerk (de warmterotonde)" is noch een onderbouwing van afvallende alternatieven, noch een pleidooi voor een specifiek bouwwerk.

Bij de in vervolgbesluiten aan te halen studies dient verwezen te worden naar de aannames die daarin gedaan zijn. Veelal bevatten die aannamen als 'we nemen aan dat de Rotterdamse haven in 2030 geen C02 meer uitstoot', 'we nemen als afschrijftijd voor isolatiekosten 15 jaar' of 'we rekenen met belasting op gas en elektriciteit, maar belasting op warmte bestaat nog niet, dus die is in de modellen de komende 50 jaar ook belastingvrij'. Zulke premissen uit studies moeten in de vervolgbesluiten apart onderzocht worden en meegenomen worden in de argumentatie op grond van

een aangehaalde studie. Ook incongruenties in aannamen bij studies moeten onderzocht worden voordat naar deze studies kan worden verwezen. We noemen hier voorbeelden als 'we gaan ervan uit dat er x groen gas is' in combinatie met 'er is een tekort aan duurzame elektriciteit' (met dat groen gas kan in het alternatieve scenario elektriciteit gemaakt worden), of de combinatie van vergelijkingen waarin bij het ene scenario 'in een warmtenet wordt 30% van de energie met groen gas bijgestookt' daartegenover een scenario 'een huis dat een warmtepomp neemt kan in de piekvoorziening geen groen gas bijstoken' (de kosten voor isolatie en warmtepomp in een situatie waarbij ook bij individuele woningen groen gas voor piekvoorziening gebruikt mag worden zijn dan veel lager). Een laatste voorbeeld waar nader onderzoek nodig is voordat aan studies gerefereerd kan worden, is dat bij het gebruik van een warmtepomp een verschil ontstaat tussen de hoeveelheid bronenergie die schaars is (elektriciteit) en de hoeveelheid bronenergie die ruim voorradig is (lucht, oppervlaktewater, bodemwarmte). De verhouding daartussen is de COP. Bij gebruik van warmtepompen om warmte uit een niet-schaarse bron (bijvoorbeeld van een warmtenet) te verhogen voor aansluiting op een ander warmtenet, dient wel rekening gehouden te worden met de COP van de bronenergie uit het lage warmtenet en de COP van de warmtepomp.

In zijn algemeenheid zal dus niet alleen naar een concrete studie verwezen moeten worden, maar moet ook aangegeven worden welke onderzoeksresultaten met welke aannamen specifiek uit deze studie gebruikt worden om 'strategische alternatieven' te doen afvallen.

30. POMPENERGIE

Onderzocht moet worden welke energie bij maximale capaciteit nodig is om water van Vlaardingen naar Den Haag te pompen en terug. Welke COP hoort dan enkel bij de Leiding door het Midden, afgezien van de bron, bij bij het voorgenomen warmteverschil 120-70?

31. TEMPERATUUR LEIDING DOOR HET MIDDEN

Doordat er geen warmtewisselaars zitten tussen de Leiding over Noord en de Leiding door het Midden is de temperatuur van de Leiding door het Midden afhankelijk van Eneco. Gekozen is voor 120 graden. Onderzocht moet worden welke temperatuur het mogelijk maakt om geothermiebronnen zoals die nu ontwikkeld en bewezen effectief zijn in de regio zonder extra investeringen kunnen invoeden. Wij vermoeden dat het dan om 70 graden gaat.
Onderzocht moet worden hoe de Leiding door het Midden nog rendabel kan draaien wanneer er daadwerkelijk duurzame bronnen van 70 graden invoeden op de richting waarin de warmtevraag dominant is. Dit zegt ook iets over het daadwerkelijk vermogen om te verduurzamen en dus over de uitstoot van CO2 en andere broeikasgassen op lange termijn.

32. TEMPERATUUR AANSLUITENDE HOOFDNETSTRUCTUUR

Doordat de temperatuur van de Leiding door het Midden 120 graden is, kan de temperatuur van de aansluitende hoofdnetstructuur zonder noemenswaardige meerkosten op 115 graden starten. Daardoor worden de 'hoofdwegen' eenrichtingsverkeer van hoge temperatuur bronnen (fossiele restwarmte) die door deze structuur grote afstanden kunnen afleggen en lagere temperatuur bronnen (70 graden en lager) die hun warmte lokaal in een subnet kwijt moeten. Daardoor ontstaat er marktwerking voor de fossiele restwarmte terwijl duurzame bronnen en netjes precies op elkaar afgestemd moeten worden. Die flexibiliteit wordt dus aan fossiele restwarmte gegund, terwijl hij juist voor de duurzame bronnen van groot belang is. Onderzocht moet worden hoe duurzame bronnen bij minder vraag zonder extra kosten kunnen leveren over de hoofdnetstructuur en over de Leiding door het Midden.

In de notitie Reikwijdte en Detailniveau staat 'LdM fungeert niet alleen als infrastructuur om warmte te importeren uit de Rotterdamse haven, maar kan ook als aanjager van duurzame lokale bronontwikkeling, zoals geothermie en biomassa, worden gezien.' Dit dient onderzocht en gemotiveerd te worden, in het bijzonder voor de situatie in Den Haag waar de Uniper elektriciteitscentrale deze rol nu ook al vervuld. Bij andere gemeenten dient ook onderzocht te worden of een tijdelijke financiële steun bij niet-gelijktijdige oplevering van distributienetten van warmte en de warmtebron(nen) niet gunstiger is dan investeringen die 50 jaar lang de werkelijk duurzame lokale bronnen juist in de weg zitten. Separaat moet onderzocht worden hoe de businesscase en concurrentiepositie van werkelijk duurzame lokale bronnen met en zonder Leiding door het Midden eruit ziet.
De stelling dat biomassa daadwerkelijk bijdraagt aan de noodzakelijke snelle reducties van CO2, andere broeikasgassen en/of verdere milieuvervuilende stoffen dient onderzocht en onderbouwd te worden. Biomassa stoot op korte termijn meer CO2 uit per GJ, volwassen bomen die blijven staan nemen meer nieuwe CO2 op dan nieuwe bomen en het duurt decennia voordat de uitgestoten CO2 weer opgenomen is. Daarnaast kunnen bomen die blijven staan CO2 opnemen van andere fossiele bronnen met een hogere energiewaarde per ton CO2 dan biomassa.

33. UITSTOOT IN ROTTERDAM OF DEN HAAG

Voor het berekenen van de daadwerkelijke uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende stoffen moet onderzocht worden welke uitstoot-besparing daadwerkelijk op provinciaal niveau meer bereikt wordt door het aanleggen van de Leiding door het Midden, ten opzichte van de situatie wanneer die Leiding niet, of een alternatief zou worden uitgevoerd. Daarbij is het nodig dat het onderzoek deze situatie schetst voor 2023 en 2030, maar ook voor de verdere houdbaarheid van de Leiding door het Midden in verhouding tot de doelstelling in 2050 klimaatneutraal te zijn. Specifiek voor Den Haag geldt een ambitie om in 2030 al klimaatneutraal te zijn. Apart onderzocht moet worden welk effect de Leiding door het Midden op deze ambitie heeft. Niet alleen de effecten op uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende stoffien op korte termijn, maar vooral de effecten op de uitstoot op lange termijn zullen moeten worden onderzocht. De leiding wordt niet voor 2023 opgeleverd, en na oplevering zal ze door een gebrek aan warmtenetten in de bebouwde omgeving gecombineerd met een overschot aan lokale bronnen (zowel nog bestaande fossiele restwarmte als dan al bestaande geothermie enz.) in de jaren tot 2030 weinig warmte kunnen leveren. Het grootste afzetgebied is Den Haag, dat met de restwarmte van de Uniper elektriciteitscentrale ruim voldoende warmte kan leveren die anders in Den Haag de gracht in gaat. Daarnaast is door CE Delft berekend dat Den Haag sneller geothermiebronnen kan toevoegen dan dat ze realistisch woonwijken aan een warmtenet kan koppelen. Zonder Leiding door het Midden wordt er dus niet minder daadwerkelijke CO2 uitgestoten dan met Leiding door het Midden.

De volgende hypothesen dienen ieder onderzocht te worden:
A) Het bestaande warmtenet in Den Haag blijft in werkelijkheid evenveel CO2 uitstoten. De daadwerkelijke CO2-uitstoot aan fossiele restwarmte gaan zowel in Rotterdam als in Den Haag door, ongeacht of de Leiding door het Midden wordt aangelegd. En als het Haagse warmtenet wordt uitgebreid, blijft deze situatie nog lang gelijk, zo lang de Uniper elektriciteitscentrale meer restwarmte kan leveren (mede door de prognose dat er meer gas gebruikt gaat worden om elektriciteit op te wekken wanneer vraag naar elektriciteit hoger is dan het echt duurzame aanbod). Als de Leiding door het Midden flat-line basiswarmte geeft, gaat de daadwerkelijke CO2 uitstoot omhoog, omdat er vaker met slecht rendement en alleen voor warmte gestookte piekketels bijgeschakeld moeten worden.

B) Bij een beperkte beschikbaarheid van warmtenetten om warmte af te zetten, concurreren geothermie en Leiding door het Midden om basiswarmte. De bron die het eerst is aangelegd heeft concurrentievoordelen in de vorm van vaststaande contracten, het tijdelijk kunnen leveren onder de prijs omdat de investeringen al gedaan zijn en marktaandeel belangrijker is dan de snelheid van terugverdienen. Je verdient immers helemaal niets als het marktaandeel naar de concurrerende bron gaat.

C) De Leiding door het Midden kan veel meer energie dan de 2 PJ aan Den Haag leveren. Als je de door LdM CV/Gasunie opgegegeven diameters bij de grens van Den Haag (voor Den Haag Zuid-West) en maximale pompsnelheden combineert met de wens basiswarmte te leveren (aansluitend bij procesindustrie die levert). Onderzocht moet worden hoeveel warmte de Leiding door het Midden onder deze omstandigheden kan leveren als ze 120 graden levert en de retourtemperatuur van het Eneco netwerk verlaagd wordt naar 40 graden (na warmtewisselaar retour op LdM van 45 graden)

Onderzocht dient te worden hoe veel warmtenet aansluitingen in Den Haag gerealiseerd moeten worden en in welk tempo dat gebeurt (onderbouwd door een lokaal energieplan) voordat er een langdurig tekort aan basis-warmte ontstaat dat de investering en aanleg van de Leiding door het Midden rechtvaardigt. Daarbij wordt de ontwikkeling in de tijd van de aanleg van warmtenetten van 70 graden met 40 graden retour geschetst, en de ontwikkeling van de basiswarmtevraag van deze warmtenetten bij de voortgaande isolatie uitgezet tegen de beschikbare restwarmte uit de Uniper elektriciteitscentrale (inclusief verhoogde inzet tijdens elektriciteitstransitie) en de met maximale snelheid te ontwikkelen geothermiebronnen en andere Haagse duurzame warmtebronnen die ook 70 graden basiswarmte kunnen leveren. Uit dat onderzoek zou moeten volgen dat de Leiding door het Midden pas richting Den Haag wordt aangelegd wanneer deze langdurig nodig is om basiswarmte te leveren aan Haagse warmtenetten. (Bij korte duur staat zo'n investering niet in verhouding tot tijdelijke bijstook zoals dat met de Leiding door het Midden ook voor alle in seizoenen variabele warmtevraag geldt.)

Onderzocht dient ook te worden hoe snel de ontwikkeling van geothermiebronnen en andere duurzame warmtebronnen in de overige gemeenten kan gaan als besloten wordt de Leiding door het Midden niet aan te sluiten. Is de snelheid van het aanleggen van nieuwe warmtenetten daar hoger dan de aanlegmogelijkheden van duurzame bronnen als er geen Leiding door het Midden is? En als dat zo is, is daar niet met tijdelijke fossiele bronnen die ook voor de piek van de Leiding door het Midden zouden worden ingezet aan te voldoen? Is een te onderzoeken alternatief wellicht beter om daar dan in te voorzien?

34. ANDERE OVERHEIDSMAATREGELEN DIE ZELFDE OF BETER EFFECT OP UITSTOOT CO2, ANDERE BROEIKASGASSEN EN VERDERE MILIEUVERVUILENDE STOFFEN HEBBEN

Onderzocht moet worden welke andere overheidsmaatregelen eenzelfde of beter effect op de uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende stoffen zouden hebben als de Leiding door het Midden.

Onderzoek naar de flat-line prijs voor het uitkoppelen van warmte ten opzichte van de prijs voor het maken van die warmte op momenten dat het uitkomt door het verbranden van gas door grootgebruikers. Zo lang de gasprijs onder de uitkoppelprijs ligt, zal uitkoppeling tussen bedrijven niet plaats vinden. De Leiding door het Midden zou dan alleen bedoeld zijn om de veel hogere prijs te kunnen berekenen die bewoners voor warmte moeten betalen. Voor een level playing field zal de gasprijs voor grootgebruikers in de Rotterdamse haven tenminste zo hoog moeten zijn, dat het voor hen ook loont om de restwarmte uit te koppelen en te gebruiken. Anders ontstaat door de marktwerking van de aanleg door de Leiding door het Midden oneerlijke concurrentie tussen

(geprefereerd) flat-line procesindustrieel restwarmtegebruik in de haven en (alleen met overheidinvesteringen gerealiseerd) seizoensafhankelijk restwarmtegebruik in huishoudens.

35. LOKALE MARKTORDENING MET EN ZONDER LEIDING DOOR HET MIDDEN, EN BIJ ALTERNATIEVEN

Onderzocht moet worden welk effect het aanleggen van de Leiding door het Midden op de lokale marktordening bij aanbod en vraagzijde zal hebben. Hoe werkt die marktordening bijvoorbeeld in Den Haag als de Leiding door het Midden er wel is, en hoe als die er niet is.

In ieder geval zouden de volgende twee scenario's onderzocht moeten worden:
A) Zonder Leiding door het Midden zal voor warmtenetten op 70 graden in Den Haag optimaal op geothermie worden ingezet en worden gaten opgevuld met restwarmte van de Uniper elektriciteitscentrale. Het bestaande warmtenet wordt versneld naar 70 graden levering teruggebracht om de geothermiebronnen optimaal te kunnen gebruiken. De restwarmte van de elektriciteitscentrale kan door lagere retourtemperaturen effectiever worden uitgekoppeld. De regelgeving zal huiseigenaren en woningcorporaties optimaal aanzetten tot isolatie, waardoor de totale vraag, maar vooral de piekvraag in Den Haag omlaag gaat. Woningen zullen op geschikte momenten worden aangepast om ook met lagere temperaturen verwarmd te kunnen worden. Doordat er ingezet wordt op lokale warmte, zullen marktpartijen zich achter de ontwikkeling van deze bronnen scharen. Alle warmteoplossingen worden op dezelfde manier vergeleken waarin investeringskosten en marginale kosten bij gebruik vergelijkbaar zijn.
In Rotterdam zullen zonder Leiding door het Midden de sturingsmechanismen op CO2-uitstoot overeind blijven via de ETS CO2-rechten en een in te voeren CO2 belasting voor grote bedrijven. Grote bedrijven concurreren op Europees niveau door daar waar het het goedkoopst is te investeren in een verlaging van de CO2-uitstoot zelf, in plaats van de CO2 door te schuiven naar bewoners.
B) Met de Leiding door het Midden worden door de definitie van de Rotterdamse fossiele restwarmte als 'hernieuwbare energie' de van woningcorporaties gevraagde labelstappen 'fictief' gehaald en verdwijnt de prikkel tot isolatie. De snelheid van het ontwikkelen van geothermie wordt vertraagd en doordat het hoofdnet (ook van Eneco in Den Haag) op 120/115 graden blijft, kan 70 graden geothermie warmte alleen in de wijken waar het wordt opgewekt gebruikt worden. Omdat de Leiding door het Midden alleen flat-line basislast warmte levert, wordt de businesscase voor duurzame bronnen door gebrek aan de mogelijkheid om in de zomer te leveren veel onaantrekkelijker en de terugverdientijd veel langer. Daardoor blijft de piekvoorziening langdurig en in grote mate fossiel opgewekt worden. Doordat duurzame bronnen moeten aansluiten bij de hoge temperatuur die in de zomer geleverd wordt, zijn er ook minder duurzame bronnen beschikbaar. Doordat isolatie minder prioriteit krijgt, is verdere verduurzaming later ook steeds moeilijker. Doordat de Leiding door het Midden er al ligt en door het Rijk is gefinancierd, kan zij tegen marginale kosten leveren.
In Rotterdam verdwijnt de prikkel om CO2-uitstoot te beperken omdat de grote bedrijven van Europa vrijstelling krijgen van het betalen voor hun CO2-uitstoot door gratis ETS rechten en gevrijwaard blijven voor Nederlandse CO2-belasting door de wens optimaal op ETS aan te sluiten in het in te voeren Nederlandse CO2-belastingstelsel. De financiële prikkel (en daarmee het marktmechanisme om zonder subsidie te verduurzamen) verdwijnt. Maar ook als er wel verduurzaamd moet worden, tellen de makkelijkste maatregelen door te besparen op verspilling van warmte van de hoogste temperaturen niet meer mee, omdat ze immers al aan de huishoudens (die lage temperatuur nodig hebben) geleverd worden. De verduurzaming van de Rotterdamse haven komt dus stil te liggen. Dit wordt ondersteund door het feit dat de Rotterdamse haven en de raffinaderijen de Leiding door het Midden actief uitdragen als hun bijdrage aan de energietransitie.

36. ROBUUSTHEIDSTEST

Onderzocht moet worden of de Leiding door het Midden, de alternatieven en/of het niet aanleggen van een leiding robuust positief blijven op het gebied van besparing van de uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende stoffen bij: toekomstig snellere verhoging van de ambities, invoering van energiebelasting en ODE op warmtelevering (gelijk trekken van elektriciteitstarief en warmtetarief) en flexibele energieprijzen gestuurd door vraag en aanbod (o.a. zomerwarmte verliest waarde, isolatie verdient zich sneller terug).

37. ALTERNATIEF GEBRUIK FOSSIELE RESTWARMTE IN ROTTERDAM

De Leiding door het Midden zal basiswarmte van 120 graden leveren. Dat is hoogwaardige warmte die het hele jaar door gelijk aan temperatuur en hoeveelheid is. Dit sluit aan bij fossiele restwarmte als bron en bij procesindustrie als jaar-rond gebruiker van warmte, maar uitdrukkelijk niet bij het warmtegebruik in huishoudens (of kassen). Juist bij huishoudens en kassen is laagwaardige warmte (40 graden, hooguit 70 graden) voldoende en juist bij huishoudens en kassen is er in de winter een hoog piekvermogen nodig. Bij huishoudens en kassen kan in de zomer bovendien de dan beperkte vraag naar laagwaardige warmte eenvoudig met zonnewarmte direct van het dak 'geoogst' worden. Onderzocht moet worden op welke wijze duurzaam in de totale warmtevraag van huishoudens en kassen moet worden voorzien wanneer door de Leiding door het Midden juist de basiswarmte jaar-rond geleverd wordt. Duurzame bronnen als warmtepompen, geothermie enz. hebben immers juist ook die basiswarmtevraag nodig om ervoor te zorgen dat ze rendabel zijn, dat wil zeggen dat de terugverdientijd redelijk is. Voor geothermie geldt zelfs dat omwille van een stabiele bron ook in de zomer voldoende warmte geleverd moet kunnen worden. Solar-thermie heeft grote potentie, maar zorgt juist dat er geen behoefte is aan basiswarmte. Ze is dus slecht te combineren met fossiele restwarmte die het hele jaar evenveel energie levert. Onderzocht moet worden of er in de lokale warmtetransitie behoefte is aan het separaat toevoegen van basiswarmtecapaciteit zoals die door de Leiding door het Midden geleverd wordt. Of dat deze in het economisch model wellicht schadelijk is voor de energietransitie.

De basiswarmte van 120 graden en meer die de fossiele procesindustrie kan leveren, zou energetisch beter aansluiten bij andere proces-industriële activiteiten die ook jaar-rond eenzelfde warmtevraag hebben. Onderzocht zou moeten worden hoeveel procesindustrie er in de provincie is die gebruik kan maken van deze flat-line warmte, waar deze is gevestigd en welke oorsprong, route en eindpunt van de Leiding door het Midden daar optimaal op afgestemd zijn. Eveneens moet onderzocht worden in hoeverre herplaatsing van bepaalde procesindustrie bijdraagt in het beperken van de kosten van warmte-infrastructuur.

Met jaar-rond basiswarmte van 120 graden kan op de plek van oorsprong ook nieuwe procesindustrie gestart worden. Dit bespaart de kosten van de Leiding door het Midden en dat geld kan gebruikt worden om deze procesindustrie te lokken. Onderzocht moet worden welke processen met 120 graden warmte (of iets hoger, en zeker lager) plaatsvinden en of die processen te plaatsen zijn bij de bronnen van deze warmte. Daarbij horen ook dingen als het opwarmen van ruwe olie (Botlek) voor het verpompen.

Met jaar-rond basiswarmte van 120 graden kunnen ook energiedragers geproduceerd worden die opgeslagen kunnen worden. Onderzocht moet worden of energieopslag met hogere energie-concentratie dan in water - in zouten (bijvoorbeeld hydratatie), vaste massa, vloeistoffen, al dan niet met gebruik van hoge temperatuur warmtepompen, kan leiden tot het met restwarmte voorzien in energiedragers die in de piek-vraag bruikbaar zijn. Energiedragers met hoge energiedichtheid kunnen gewoon via boot, trein of vrachtwagen vervoerd worden naar de plek van gebruik, waardoor

ze zowel flexibel inzetbaar zijn tijdens de energietransitie, als juist in de piekvraag kunnen voldoen. Daarmee zou de fossiele restwarmte de lokale energietransitie ondersteunen in plaats van tegenwerken.

De overheid zet meer in op LNG. Om dit vloeibare gas in gasleidingen te transporteren, moet warmte toegevoegd worden. Onderzocht moet worden of dit op locaties met restwarmte kan gebeuren, of dat leidingtransport van warmte naar locaties waar dit gebeurt effectiever is.

38. POTENTIE VAN ECHT DUURZAME LOKALE BRONNEN

Onderzocht moet worden welke duurzame bronnen in Den Haag en in de andere gemeenten al potentieel aanwezig zijn. Daar is voor Den Haag lokaal al onderzoek naar gedaan door CE Delft en CMAG. Er zijn naast deze bronnen ook nog veel grotere hoeveelheden beschikbaar, bijvoorbeeld in de vorm van warmte uit de buitenlucht en zeewater. Ook is de geothermiepotentie onder zee niet meegenomen.

39. ZET ROTTERDAMSE RESTWARMTE IN WAAR IN DE TOEKOMST ONVOLDOENDE DUURZAME BRONNEN BESCHIKBAAR ZIJN

Onderzoek ook het eindplaatje van een duurzame CO2-neutrale en broeikasgasneutrale samenleving in 2050. Daarin verdwijnen bronnen die dan niet meer voldoen. Wanneer er voor die bronnen al een warmtenet ligt, is het logisch te kijken of er lokale duurzame bronnen zijn om de warmtelevering van nu te vervangen. Als dat ook niet het geval is, dan is juist daar inzet van Rotterdamse restwarmte zinnig. De infrastructuur moet daar nu al op worden aangelegd.
Onderzocht moet worden hoe het aanbod aan afval en biomassa (en kolenwarmte die door biomassa vervangen wordt) zich zal ontwikkelen, en welke gevolgen dat heeft voor de verdeling van overschotten en tekorten aan warmte in de toekomst. Lokaal in Rotterdam is veel warmte nodig als afval niet meer wordt geïmporteerd en de circulaire economie doorzet. En er worden nu al veel warmtenetten gebouwd vanuit het vooruitzicht van een ruim aanbod aan biomassa. Nadat de subsidie daarop afgelopen is en/of wanneer de vraag naar biomassa toeneemt en/of de eisen die aan biomassa worden gesteld hoger worden, zullen veel bestaande warmtenetten op zoek moeten naar alternatieve duurzame bronnen. Onderzocht moet worden bij welke warmtenetplannen van gemeenten er lokale daadwerkelijk duurzame bronnen beschikbaar zijn. Daarna moet de prioriteit voor de inzet van fossiele restwarmte uit de haven daar gelegd worden waar ook op termijn geen duurzame bronnen beschikbaar zijn.

40. VOLGTIJDELIJKHEID: LEIDING DOOR HET MIDDEN PAS BOUWEN WANNEER ER NIET LOKAAL IN TE VULLEN VRAAG IS

Het lijkt niet logisch een leiding aan te leggen wanneer daar nu vanuit duurzaamheidsperspectief nog geen behoefte aan is.
Den Haag heeft ruimschoots geothermie. Ook in de overige gemeenten waar de Leiding door het Midden doorheen zou gaan is geothermie zeer gunstig. CE Delft heeft voor Den Haag berekend dat het aanleggen van geothermiebronnen sneller kan dan het aanleggen van nieuwe warmtenetten. Per gemeente moet onderzocht worden in welk tempo distributienetten kunnen worden aangelegd, en in welk tempo lokale duurzame bronnen kunnen worden ontwikkeld. In Den Haag is al fossiele restwarmte (schakelbaar, met buffer) beschikbaar uit de elektriciteitscentrale van Uniper. Deze kan de flexibiliteit, leveringszekerheid, piek- en back-up capaciteit leveren.
In andere gemeenten wordt wel eens aangegeven dat ze graag een Leiding door het Midden hebben omdat ze dan via de Leiding door het Midden overtollige geothermie kunnen leveren aan andere gemeenten. Onderzocht moet worden hoe kosten- en CO2-effectief dit kan, gezien de verschillende temperaturen (70 voor geothermie, 120 met 70 graden retour voor Leiding door het Midden). Het is

mogelijk om met warmtepompen geothermietemperaturen te verhogen, maar deze warmtepomp wordt dan enkel gebruikt om de - feitelijk voor geothermie ongeschikte - Leiding door het Midden door te komen. Daarna wordt de temperatuur weer gecascadeerd naar 70 graden voor levering aan woningen.

Onderzocht moet worden of eerst lokale warmtenetten kunnen worden aangelegd met zo veel mogelijk duurzame bronnen. Als er een tekort aan warmte dreigt en daarna nog een snelweg nodig is, dan kan de Leiding door het Midden altijd nog komen.

Wanneer duurzame bronnen tijdens de uitbreiding van lokale warmtenetten niet hun volle capaciteit kunnen leveren, moet onderzocht worden of de kosten van de Leiding door het Midden opwegen tegen de kosten van een tijdelijk niet volledige benutting van duurzame bronnen.

Onderzocht moet worden of het uitstellen van de Leiding door het Midden tot het moment waarop er onvoldoende lokale bronnen over zijn, of tot een bepaald aantal jaren voordat die situatie zich voordoet, niet een beter alternatief is. Dan kan de Leiding door het Midden op dat moment gedimensioneerd en gepositioneerd worden om juist daar waar een tekort ontstaat in te springen.

41. ONDERZOEK OF EN, ZO JA, WANNEER DE DAADWERKELIJK DUURZAME BRONNEN IN DE HAVEN BESCHIKBAAR ZIJN

Het lijkt niet logisch een leiding aan te leggen wanneer die nu door fossiele warmte gevoed wordt en deze grote bedrijven daardoor minder stimulans hebben te verduurzamen. Eveneens wordt er zonder onderbouwing vanuit gegaan dat er ook in de toekomst voldoende werkelijk duurzame restwarmte van 120 graden of hoger beschikbaar zal zijn. Werkelijk duurzame restwarmte van boven de 120 graden zal in de toekomst bij duurzame opwekking een veel hogere prijs kennen, en de meeste processen waar nu in de haven naar gekeken wordt hebben een fundamenteel fossiel proces als basis. Die verdwijnen dus als de doelstelling - en vaak niet onderbouwde aanname bij onderzoeken - is om in de toekomst restwarmte van werkelijk duurzame bronnen te gebruiken. Er moet onderzoek gedaan worden naar de scenario's van de Rotterdamse haven om te kunnen aantonen dat de bronnen uiteindelijk daadwerkelijk duurzaam zullen zijn, wanneer dat dan het geval is en onder welke aannamen. En of die bronnen dan warmte van 120 graden of warmer leveren en of andere duurzame processen in de Rotterdamse haven, Rotterdamse huishoudens, en dichterbijgelegen processen die restwarmte lokaal kunnen gebruiken. In al deze situaties is de premisse dat er ook in de toekomst voldoende restwarmte voor de Leiding door het Midden is onjuist.

Onderzoek ook of de contracten voor de levering van restwarmte zo opgesteld zijn dat duurzaam opgewekte (rest)warmte altijd voorrang heeft op fossiel opgewekte restwarmte.

42. ONDERZOEK DAADWERKELIJKE CONTRACTEN VOOR LEVERING WARMTE

De restwarmte in de Rotterdamse haven wordt uitgedrukt in Joules zonder onderscheid te maken in de temperatuur waarin die restwarmte beschikbaar is. Onderzocht moet worden hoeveel van de warmte die nu gedumpt wordt in de Rotterdamse haven een temperatuur van 120 graden of hoger heeft. Het dumpen van water met die temperatuur lijkt strijdig met bestaande regelgeving.

Nadat bekend is hoeveel fossiele restwarmte van 120 graden er beschikbaar is, zal eerst onderzocht moeten worden of deze restwarmte rendabel uit te koppelen is. En of de partijen die daarvoor nodig zijn zich daaraan willen binden. Nu is niet onomstotelijk aangetoond dat er (fossiele) restwarmte zal worden uitgekoppeld in de hoeveelheden die die Leiding door het Midden zou moeten gaan vervoeren.

43. ONDERZOEK DAADWERKELIJKE CONTRACTEN VOOR AFNAME WARMTE

In de kamerbrief van 9 september 2019 schrijft de minister onder andere:
"Duidelijkheid over de vraagontwikkeling is van groot belang voor het project. Samen met de provincie Zuid-Holland ga ik in gesprek met de gemeenten in de regio om voldoende garanties voor warmte-afname te organiseren. De gezamenlijke inzet zal in belangrijke mate bepalen hoe de LdM/VP transportleidingen uiteindelijk worden aangelegd. De definitieve investeringsbeslissing voor LdM/VP is medio 2020 voorzien, met een beoogde start van levering van warmte vanaf 2023."
Onderzocht moet worden of, en zo ja waar aan de leiding, er ook daadwerkelijke contracten zijn voor de afname van de warmte via de Leiding door het Midden. In Den Haag levert de Uniper gascentrale voldoende restwarmte om de levering van warmte in Den Haag nihil of tenminste onrendabel te maken. Ook de geothermiebronnen die in Den Haag ontwikkeld worden, hebben voldoende capaciteit om de warmtevraag uit de Leiding door het Midden nihil of tenminste onrendabel te maken. Tenslotte is de capaciteit van mogelijke lokale duurzame bronnen zo groot dat de de warmtevraag uit de Leiding door het Midden nihil of tenminste onrendabel is.
Ook lokaal beleid moet hierbij betrokken worden. In Den Haag bijvoorbeeld, is het beleid dat lokale duurzame bronnen altijd voorrang hebben.
Bij dit onderzoek moet specifiek aandacht besteed worden aan het feit dat de Leiding door het Midden flatline basiswarmte levert, terwijl de levering aan huizen seizoensinvloeden kent. Bij het kijken naar alternatieven moet dus gekeken worden hoe de piekwarmte dan wordt geleverd, en hoe duurzaam de warmte dan is ten opzichte van alternatieven.
Bij dit onderzoek moet ook actief onderzocht worden of de afnamecontracten ook realistisch waargemaakt kunnen worden door het tonen van de rechten, plannen en businesscases voor aan te leggen lokale netwerken om die warmte te distribueren.
Separaat moet onderzocht worden hoe de in de via de Leiding door het Midden te contracteren warmte nu ook al lokaal kan worden voorzien, en waarom warmte via de Leiding door het Midden daadwerkelijk tot minder uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende stoffen leidt dan deze alternatieven.

44. ONAFHANKELIJK BEHEER

Het doel van het project is de realisatie van een gereguleerd en onafhankelijk warmtetransportnet tussen Vlaardingen en Den Haag. Elders staat dat beoogd wordt de realisatie van gereguleerd, onafhankelijk warmtetransportbeheer en een transportnet waarop meerdere duurzame warmtebronnen kunnen aansluiten. Onderzocht moet worden hoe het onafhankelijk beheer dat verondersteld wordt vorm krijgt. Door een gebrek aan warmtewisselaars zijn een onafhankelijke LdM en een commercieel monopolistische Leiding over Noord een op een aan elkaar gekoppeld.
Onderzocht moet worden hoe de Leiding door het Midden onafhankelijk beheer kan krijgen als er geen scheiding is van de Leiding over Noord van Eneco. Onderzocht moet worden of en hoe dat onafhankelijk beheer technisch vorm kan krijgen en of er geen warmtewisselaars tussen de Leiding over Noord (Eneco, monopolist) en Leiding door het Midden (LdM CV, onafhankelijk) moeten worden geplaatst.

45. GESCHIKTHEID VOOR DIVERSE DUURZAME BRONNEN

De Leiding door het Midden gaat flatline basis-warmte vervoeren van 120 graden naar gebieden waar vraag is naar warmte. Onderzocht moet worden welke daadwerkelijk duurzame bronnen geschikt zijn om via de Leiding door het Midden warmte van 120 graden te leveren. En voor elk van de geschikte bronnen moeten de meerkosten aangegeven worden (in bedragen en percentages van zowel de investering als de marginale kosten) om hen voor het leveren van 120 graden warmte

geschikt te maken. Onderzocht moet worden of de duurzame bron met deze extra kosten kan concurreren met de fossiele restwarmte uit Rotterdam.

46. NET BEVORDERT BEPAALDE WARMTESPELERS EN BENADEELD ANDEREN

Onderzocht moet worden of en hoe bepaalde al bestaande en nieuwe warmtespelers door de aanleg van de Leiding door het Midden worden bevoordeeld en benadeeld, en welk effect dat heeft op de uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende stoffen. Zo worden door de keuze om de Leiding door het Midden naar Vlaardingen te trekken raffinaderijen bij de Vondelingenplaat bevoorrecht ten opzichte van andere raffinaderijen. Door de keuze de Leiding aan te sluiten op de Leiding over Noord wordt Eneco bevoorrecht ten opzichte van andere eigenaren van leidingen in Rotterdam. Door de keuze de leiding naar Den Haag te trekken en ook daar aan het Eneco net te koppelen, wordt Eneco opnieuw bevoordeeld. Onderzocht moet worden welke effecten dit heeft. Zo kunnen raffinaderijen goedkoper produceren, waardoor hun producten goedkoper zijn en ze pas later commercieel verslagen kunnen worden door niet-fossiele vervangende producten. Doordat raffinaderijen olie in verschillende onderdelen scheiden die allemaal een eigen marktwaarde hebben, kan het beperken van de CO2-prijs en de prijs van de warmte zorgen dat zij langer rendabel op de markt kunnen produceren dan zonder deze warmtelevering. Sommige fracties zullen immers flink in waarde verliezen tijdens de transitie. De uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende stoffen van een langere levensduur van een raffinaderij is enorm. Onderzocht moet worden of uitgesloten is dat raffinaderijen langer open blijven door lock-in, lagere kosten of de prijs van warmte. Als raffinaderijen langer open blijven, dan moeten alle milieugevolgen van deze langere openstelling onderzocht worden. Daarbij moeten niet alleen de milieugevolgen ter plekke, maar ook de milieugevolgen van de geproduceerde producten bij gebruik elders worden onderzocht.

In Den Haag wordt de Uniper elektriciteitscentrale benadeeld doordat er een basiswarmte leverende Leiding door het Midden komt. Uniper overweegt op haar locatie een geothermiebron. Onderzocht moet worden welke effecten de Leiding door het Midden op de toekomst van de geothermie bij deze locatie heeft. Eneco wil de warmte van de Leiding door het Midden immers via warmtewisselaars op 115 graden over het eigen net doorvoeren. Daardoor is er geen aansluiting voor de geothermiebron (daar ruim boven 70 graden, maar lang geen 115) op het er wel al bestaande warmtenet. Onderzocht moet ook worden wat er met de warmte (en CO2) van de Uniper elektriciteitscentrale gaat gebeuren als deze niet meer aan het Haagse warmtenet geleverd wordt. Welke gevolgen heeft dat voor de uitstoot van CO2 en de waterkwaliteit in Den Haag?
De hoeveelheid warmte wordt in Den Haag in een kleiner oppervlakte geloosd dan in de Rotterdamse haven. Onderzocht moet worden op welke plek de meeste milieuschade door het storten van restwarmte ontstaat.

47. HOE ONAFHANKELIJK IS EEN KEUZE OM EEN NETWERK TE MAKEN VAN EEN ENERGIEREUS NAAR DEZELFDE ENERGIEREUS

Eneco is zowel eigenaar van de private Leiding over Noord als over het private Hoofdwarmtenet in Den Haag. Door de Leiding door het Midden van en naar een Eneco locatie te brengen, wordt Eneco als monopolist in Den Haag en de regio versterkt. Zij is immers de enige die zonder investeringen warmte van de bestaande Leiding over Noord kan vervoeren naar het Haagse netwerk. Onderzocht moet worden hoe onafhankelijk een partij is die een leiding koopt van deze monopolist, en dan warmte van deze monopolist naar deze monopolist gaat vervoeren. Eveneens onderzocht moet worden hoe de door de monopolist gewenste aansluiting naar de raffinaderijen in Vlaardingen als onafhankelijk kan worden overgenomen door LdM CV.

Doordat Eneco monopolist is van de warmtenetten in Den Haag en al veel bestaande (veelal fossiele infrastructuur) investeringen tot haar beschikbaarheid heeft, hoeft zij alleen nog marginale kosten te rekenen op haar eigen netwerken en op de Leiding door het Midden, heeft ze de meeste speelruimte om nieuwe kleine spelers uit de markt te drukken. Eneco heeft al aangegeven dat ze alleen zelf via haar eigen net warmte wil leveren (ze zal geen transporteur zijn voor andere partijen).
Onderzocht moet worden of de Leiding door het Midden voldoet aan alle wettelijke voorschriften over staatssteun, mededingingsrecht en of hier geen Europese toetsingsprocedure van toepassing is.

Onderzocht moet verder worden hoe de bij de afnemers benodigde capaciteit van de Leiding door het Midden is bepaald. De capaciteit is veel groter dan gemeld (zie ook technische vragen bij gemeenteraad Den Haag) en lijkt vanuit het perspectief van Eneco tot stand gekomen te zijn. Op basis van welke besluiten op gemeentelijk niveau is de werkelijk gewenste capaciteit gekozen?
Onderzocht moet worden welke lange termijn behoefte aan basislast warmte (flat-line) op welke aanlever- en retourtemperatuur er op verschillende locaties is, om op basis daarvan de daadwerkelijk gevraagde capaciteit te bepalen.

Onderzocht moet worden welke vraag er is naar enkel basiswarmte (1,6 kWth per WEQ) bij de afnemende partijen. Dit graag uitsorteren per gemeente en per afnemende partij.

In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau staat "LdM heeft een maximale transportcapaciteit van 250MWth. Uitgaande van 1,6 kWth per woningequivalent (WEQ) basislast, kunnen circa 155.000 WEQs via LdM worden voorzien van warmte. Deze capaciteit is gebaseerd op verschillende analyses en onderzoeken, zoals bijvoorbeeld de gemeentelijke visies en plannen voor zover deze aanwezig en bekend zijn."
Hier wordt nadrukkelijk gesteld dat de Leiding door het Midden enkel basislast wil leveren. Als er 1,6 kWth aan basislast wordt geleverd, moet onderzocht worden hoe veel piekvermogen en hoe veel GJ energie wordt er dan per aangesloten WEQ nog op andere wijze geleverd? Eneco stelt dat ze piekvermogen met gasketels opwarmt. Onderzocht moet worden hoeveel CO2 en andere broeikasgassen er door deze gasketels wordt uitgestoten als de warmte boven de 1,6 kWth van 155.000 WEQ voor deze 155.000 WEQ met gasketels wordt bijgestookt.

Onderzocht moet worden wat de maximale transportcapaciteit van de leiding is wanneer de cijfers die in de technische vragen die door de gemeenteraad Den Haag gesteld zijn kloppen. Gesteld een continue belasting omdat basislast geleverd wordt, met de diameters, maximale watersnelheid, een temperatuurverschil van 120 graden naar 45 graden (Eneco gaat warmte leveren op 40 graden retourtemperatuur, 5 graden temperatuurverlies in warmtewisselaar) en de hoeveelheid energie per liter per graad in water wordt opgenomen, is de maximale transportcapaciteit veel hoger.

48. STAATSSTEUN, MEDEDINGINGSRECHT EN TOETS OP MARKTMACHT

Het voornemen dient onderzocht te worden op staatssteun, mededingingsrecht en er dient een toets op marktmacht te worden uitgevoerd. Daarbij moet niet alleen het bedrijf dat de leiding aanlegt onderzocht worden, maar ook de leveranciers en afnemende warmtebedrijven.

49. LOCK-IN

Onderzocht moet worden hoe de warmtevraag en het warmteaanbod via de Leiding door het Midden gedurende de levensduur van de leiding en de periode daarna zich zodanig zullen ontwikkelen dat de ontwikkeling van duurzame bronnen ten koste van de fossiele

restwarmtebronnen continu voort gaat. Onderzocht moet worden hoe snel echt duurzame bronnen zich zullen ontwikkelen ten opzichte van de groei van de netten en de beperkingsdoelstellingen voor CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende stoffen van de overheid. Onderzocht moet worden hoe dat zich verhoudt tot de prognoses van de VNPI (Vereniging van raffinaderijen) om tot 2040 een steeds toenemend aantal huishoudens van warmte te voorzien. Onderzocht moet worden hoe lang elk van deze effecten plaats vindt en welke terugverdientijd er aan de daarbij horende investeringen verbonden is.
Onderzocht moet worden hoe na het afbetalen van investeringen in het uitkoppelen van warmte (terwijl de ETS-voordelen voortduren) ervoor zorgen dat de kostprijs van die warmte zo laag wordt dat businesscases voor duurzame warmte zich onvoldoende ontwikkelen.

50. TOTAL COSTS

In deze zienswijze staan een boel te onderzoeken mogelijke effecten van de Leiding door het Midden. Om deze effecten te pareren is vaak additioneel beleid nodig. Dat kan het aanleggen van lokale netten zijn, maar ook noodzakelijke subsidies om ongewenste effecten teniet te doen. Onderzocht moet worden welk extra additioneel beleid en welke extra additionele kosten (in geld en CO2) er gemoeid zijn met het besluit dat nu genomen wordt. Het gaat daarbij dus om de total costs, niet alleen om de kosten die bij dit directe besluit betrokken zijn. Deze kosten moeten ook gezien worden in niet geëffectueerde isolatiemaatregelen, latere investeringen in echt duurzame processen in de haven, kap van bomen etc.

51. ENERGY CHARTER TREATY

Door het Energy Charter Treaty en andere investeringsverdragen bouwen bestaande partijen na een besluit van de overheid rechten en verwachtingen op, die zij bij het niet nakomen daarvan kunnen verzilveren bij de Rijksoverheid. Onderzocht moet worden welke rechten en verwachtingen er ontstaan door de Leiding door het Midden, en hoe veel publiek geld waarmee anders CO2 bespaard zou worden daarmee gemoeid is. Ten minste maar niet beperkt tot de grotere waarde die CO2-vrijstellingen krijgen als je aan bewoners mag leveren, de grotere waarde

52. EFFECTEN WARMTE OP BODEM EN OMGEVING

Onderzocht moet worden welke effecten de hoge temperatuur warmte (120 graden) in de Leiding door het Midden heeft op de bodem en de omgeving. De warmtepijpen worden ondergronds gelegd. De isolatie zorgt voor minder snel transport van warmte, maar doordat de warmte aan de buitenzijde van de pijp niet weg kan, zal de bodem alsnog bij continu gebruik sterk opwarmen. Door de oppervlakkige ligging is het bovendien mogelijk dat het omliggende zand door verschillen in bodemwaterstand droog of nat is, en dit kan op dezelfde locatie ook varieren per seizoen.
Onderzocht moet worden welke temperaturen de bodem op welke afstanden en in welke richtingen zal aannemen bij welke bodemsoorten in droge en natte toestand. Onderzocht zal moeten worden welke effecten die temperatuur op het leven en het milieu zal hebben, alsmede welke consequenties dat heeft voor andere leidingen (water, riool, isolatiematerialen in elektriciteitskabel en glasvezel).
Onderzocht moet worden bij welke temperatuur wortels van bomen en hun samenspel met het bodemleven minder goed gaan functioneren. Onderzocht moet worden wat de gevolgen zijn van temperatuurstijging aan het oppervlak, zowel in de winter als in de zomer. Onderzocht moet worden wat de gevolgen zijn voor het bodemwater zelf, en welke milieueffecten dat heeft op oppervlaktewater in de buurt.
Tevens moet onderzocht worden welke gevolgen dat heeft voor de breedte van de wijziging en bevoegdheid van bestemmingsplannen. Als er besloten wordt dat een hogere bodemtemperatuur lokaal mogelijk is, moet onderzocht worden of als deze hogere temperatuur enkel voor deze (fossiele) leiding mogelijk wordt gemaakt, of ook huishoudens en bedrijven dan deze

bodemtemperatuur mogen creëren bij duurzame lokale (seizoens-)opslag van warmte. Dit zou zowel beleidsmatig als juridisch onderzocht moeten worden.

53. EFFECTEN OP UITSTOOT, DUURZAAMHEID EN MILIEU IN BREDE ZIN

Er dient aangetoond te worden dat de te vervoeren warmte-energie daadwerkelijk duurzaam is. Er kan niet enkel verwezen worden naar definities waarin 'fossiele restwarmte' tot 'hernieuwbare energie' wordt gerekend. Ook kan de Europese regelgeving en de regelgeving rondom bouw, labelstappen, en duurzaamheid in breedste zin op nationaal, provinciaal, gemeentelijk niveau en in de waterschappen niet buiten beschouwing blijven bij het werkelijke effect op de uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende maatregelen om het doel van het klimaatakkoord van Parijs te halen. Ook de marktomstandigheden, regels in de energiemarkt en de te verwachten, mogelijke dan wel noodzakelijke veranderingen daarin moeten meegenomen om te komen tot werkelijke gevolgen voor de uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende stoffen. Deze uitstoot moet zowel op bepaalde momenten in de tijd als cumulatief onderzocht worden. Tenslotte zullen meegenomen moeten worden de financiële gevolgen voor de totale duur van het project voor rijk, provincie, gemeenten en waterschappen wanneer voor deze Leiding door het Midden gekozen wordt.

Het project zou daarom niet alleen op het directe effect bij en direct na aanleg getoetst moeten worden, maar ook op de effecten totdat het doel van het klimaatakkoord van Parijs (1,5 graad, 'ruim onder de 2 graden') is gehaald. De effecten van de aanleg op de CO2 uitstoot zullen dus over de volledige levensduur van de Leiding door het Midden moeten worden berekend.

Dat zal niet alleen voor de voorkeursvariant moeten gebeuren, maar ook voor alle alternatieven.

54. PROVINCIAAL BELANG

De provincie beroept zich bij het opstellen van een provinciaal inpassingsplan (PIP) en de provinciale coördinatieregeling (PRC) op het provinciaal belang. Dit dient aangetoond te worden. De verwijzingen naar de huidige beleidsplannen voldoen niet, of zijn tenminste selectief, omdat de provincie ook concrete besparing van de uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende stoffen voor staat en het beleid daarop getoetst zou moeten worden. Het gaat daarbij om de daadwerkelijk te verwachten effecten.

Graag wijzen wij erop dat het verbeteren van de positie van de fossiele industrie, het dubbel tellen van CO2-besparing en het huizen een hoger label geven door hen met andere fossiele warmte te verwarmen niet passen in het provinciaal, gemeentelijk en/of waterschapsbeleid. Alle besturen hebben zich - direct en/of indirect - achter het klimaatakkoord van Parijs geschaard en de kabinetsdoelen op het gebied van reductie van uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende stoffen. In Den Haag bijvoorbeeld zijn de doelstellingen en ambities voor 2030 nog veel scherper.
De Leiding door het Midden werkt deze doelen tegen, of draagt daar tenminste niet aan bij. Als er getoetst wordt op bestaand beleid, dan dient dit in alle breedte te gebeuren.

55. TOEPASSEN CRISIS EN HERSTELWET

De provincie schrijft verder dat ze in de beroepsprocedure op 6 maanden rekent, omdat het project onder de Wet Crisis en Herstel zou vallen omdat het om een transportleiding voor duurzame energie zou gaan. De initiatiefnemer maakt echter geen onderscheid en levert transportfaciliteiten voor alle vormen van warmte mits deze 120 graden of hoger is. In de praktijk zal er geen daadwerkelijk

duurzame energie vervoerd worden, omdat deze op 120 graden nu eenmaal niet of nauwelijks beschikbaar is. Daarmee is de leiding niet aan te merken als infrastructuur voor duurzame energie, noch is de in de praktijk door deze leiding te transporteren warmte daadwerkelijk duurzaam. Onderzocht moet worden of, en zo ja, waarom en op basis van welke criteria de Crisis en Herstelwet van toepassing is.

56. ALTERNATIEVE VERVOERSMETHODEN

Als uit bovenstaande onderzoeken blijkt dat er warmte getransporteerd moet worden, moet onderzocht moet worden of een pijplijn wel het beste middel is om de warmte te transporteren. Een pijplijn is statisch in alle opzichten: de locatie ligt vast, de hoeveelheid warmte die getransporteerd kan worden, de afnemers en leveranciers moeten statisch hun infrastructuur erop aanpassen. Onderzocht moet worden of warmtetransport via binnenwater of via zeeschepen niet beter past bij de doelstellingen van de energietransitie. De leveranciers en afnemers kunnen dan eenvoudiger wisselen tijdens de energietransitie, de lokale duurzame bronnen zullen voorrang krijgen omdat de marginale kosten voor vervoer per schip hoger zijn en de investeringskosten lager. Het volume kan beter worden aangepast aan aanbod en vraag, en de afstand waarover de warmte vervoerd wordt kan met lage meerkosten vergroot worden, waardoor de warmte vooral daar aan komt waar hij op dat moment (of bij seizoensopslag later in het jaar) het meest nodig is. Warmteterminals op zee en in havens kunnen grootschalig transport van warmte mogelijk maken.
Onderzocht moet ook worden of warmtetransport en -opslag in enorme geïsoleerde zakken onder zee (warmtebellen) concurreert met transport per schip.

57. VARIANTEN-ONDERZOEK LEIDINGROUTE

De volgende varianten-onderzoeken zijn pas relevant wanneer uit overig onderzoek onomstotelijk is komen vast te staan dat er een Leiding door het Midden zou moeten komen. Ook voor deze varianten geldt steeds: passen zij bij de doelstellingen en randvoorwaarden van CO2 uitstoot en andere broeikasgassen van Parijs, Urgenda, beleidsbeperking Hoge Raad, EU, Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen. Immers, gedurende een lange periode in het trechterproces is niet alleen gekeken naar de doelstellingen, maar ook gekeken vanuit mogelijkheden. Het onderzoek of het meest gewenste alternatief voldoet, is de finale toets of tot besluitvorming overgegaan moet worden.

58. WAAR VANDAAN EN WAARHEEN WORDT LEIDING AANGELEGD

Onderzoek is nodig naar waarvandaan en waarheen de leiding gelegd wordt. De leiding wordt gelegd van Vlaardingen naar Den Haag. Onderzocht moet worden waarom voor deze punten gekozen is en een alternatief niet beter is. Vanuit het oogpunt van duurzaamheid zou het logischer zijn een leiding aan te leggen van dunbevolkt en energetisch laag vraaggebied met duurzame warmtebronnen (geothermie, zonnewarmte, grote oppervlaktewateren) naar dichtbevolkt en energetisch hoog vraaggebied. Dan kan er warmte 'de stad in' getransporteerd worden. Er moet onderzoek gedaan worden naar waar in de provincie in de toekomst een overschot aan werkelijk duurzame warmte ontstaat. Eveneens moet onderzoek gedaan worden waar in de provincie de minste potentie voor lokale duurzame warmtebronnen aanwezig is. Een route voor een duurzame warmteleiding op provinciale schaal zou daarop gebaseerd moeten zijn.

Mocht uit onderzoek komen dat er in het Rotterdams havengebied een groot overschot is aan daadwerkelijk duurzame energie, dan is onderzoek nodig naar waar (in de provincie of daarbuiten) het grootste tekort aan lokale duurzame warmtebronnen aanwezig is. Een leiding zou de overschotten aan daadwerkelijk duurzame energie dan naar de plek met de grootste schaarste moeten vervoeren.

Ook moet er onderzoek gedaan worden waarom de restwarmte uit de Rotterdamse haven niet eerst in Rotterdam zelf gebruikt wordt. Vervolgens welke Rotterdamse wijken nog geen restwarmte hebben, en welke prioriteit zij krijgen als er restwarmte uitgekoppeld wordt. Onderzocht moet worden waarom lokale afzet niet voor gaat.

59. VARIANT TOT DELFT

Er moeten varianten onderzocht worden die gaat van Vlaardingen (of Leiding over Noord) tot Delft. Daarbij zou Den Haag in haar eigen duurzame basis-warmte voorzien, terwijl Rijswijk via uitkoppeling ook vanuit Delft lokale warmtenetten via de Leiding door het Midden kan voeden.

60. VARIANT MET UNIPER-PIJP

Er ligt al een pijp van Uniper vanuit Rotterdam naar het Noorden. Er moeten varianten onderzocht worden waarbij via deze pijplijn 120 graden basiswarmte geleverd kan worden. Dat zijn varianten waarbij warmtenetten vanaf deze pijp restwarmte kunnen afnemen. Dan is het hele voornemen van de Leiding door het Midden niet nodig. Ook varianten waarbij deze pijpleiding doorgetrokken wordt kunnen onderzocht worden.
Dat deze varianten niet zijn onderzocht is mogelijk het gevolg van het feit dat de LdM CV als onderzoekende instantie in eigendom was van Eneco en het in het belang van Eneco was een pijplijn van en naar haar eigen netwerken te maken.

61. VARIANT ZONDER LEIDING VONDELINGENPLAAT, ALLEEN VANAF LEIDING OVER NOORD

Gezien de leiding Vondelingenplaat niet in dit besluitvormingsproces is meegenomen, moet onderzocht moeten worden hoe varianten met alleen een Leiding door het Midden zonder een Leiding Vondelingenplaat vanaf Leiding over Noord (eventueel met minder warmtetransport) het doen. Andere bronnen zullen zelf een pijplijn naar de Leiding door het Midden moeten aanleggen als zij willen leveren. Nu wordt ervoor gekozen om specifiek van de Vondelingenplaat naar Vlaardingen al met publieke gelden een pijplijn te trekken. De daadwerkelijke uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende stoffen van de daar gelegen bedrijven is zeer hoog en wordt niet daadwerkelijk verminderd door uitkoppelen van warmte. Er zijn bedrijven met een lagere daadwerkelijke CO2 uitstoot per GJ. Door de pijplijn niet naar de grootste vervuilers te leggen, wordt netneutraliteit aangehouden en wordt niet actief gestuurd op aansluiting van de daadwerkelijk grootste CO2-uitstoters. De daadwerkelijke CO2-uitstoot van de warmte door de Leiding door het Midden is dan mogelijk beter.

62. VARIANT ZONDER OVERDIMENSIONERING

Onderzocht moet worden of een smallere leiding naar gemeenten die wel warmte nodig hebben negatieve effecten van overdimensionering kan beperken. Daarbij moet met de volgende factoren rekening gehouden worden.

De energietransitie vindt juist plaats doordat er nieuwe innovatieve duurzame spelers op de markt komen. In de warmte is dit al lastig doordat er op stedelijke schaal geen open netwerkstructuur is, maar doordat Eneco ook nog met marginale kosten kan rekenen is toetreding voor innovatieve duurzame spelers heel moeilijk. Onderzocht moet worden hoe dit de snelheid van reductie van uitstoot van CO2 beperkt.

Andersom zal door gebruik van de Leiding door het Midden de aantrekkelijkheid van nieuwe warmtenetten in Den Haag enorm afnemen. Immers, er wordt in plaats van effectief in een HR ketel

verbrand gas overgeschakeld op oliewarmte. Eneco zal de duurzaamheid van haar Haagse net als een geheel rapporteren. Het maatschappelijk verzet tegen de energietransitie zal daardoor toenemen, met vertraging tot gevolg. Onderzocht moet worden hoe groot dit effect is, en wat daarmee het effect is op de uitstoot van CO2.

63. TRACE ONDERDELEN

In elk van de tracé onderdelen is geoptimaliseerd op de potentie van het ontwikkelen van warmtenetten in de omgeving. Dat is onjuist. De tracé's zouden juist beoordeeld moeten worden op het gebrek aan potentie voor lokale duurzame bronnen. Juist daar waar een tekort aan lokale duurzame bronnen ontstaat, is aanvoer van duurzame warmte van verder weg een oplossing. Nadat er een gebrek aan lokale duurzame bronnen geconstateerd is, zou de zeef moeten verder zeven of op die locatie een warmtenet de meest geschikte oplossing is, en of deze dan gevoed vanuit de Leiding door het Midden leidt tot een rendabele lokale oplossing. Vervolgens zou er bij de bewoners onderzoek gedaan moeten worden of zij interesse hebben in fossiele restwarmte uit Rotterdam, of dat ze alternatieven aantrekkelijker vinden. Bij al deze stappen moet worden afgewogen tegen alternatieven.

Als er dan trace onderdelen zijn waar al deze stappen positief doorlopen zijn, dan moet onderzocht worden of de leiding door het midden vanaf Rotterdam voor een deel of in zijn geheel rendabel is, afgewogen tegen alternatieven om aan warmtetransport te doen.

Hoewel een korte grootschalige inventarisatie zoals die nu is gedaan zijn nut heeft om te kunnen beoordelen of bovenstaand gedetailleerd onderzoek zinnig is, is alleen een bottom-up onderzoek waarbij vanuit de vraag van de bewoners wordt uitgegaan geschikt om tot een besluit over het voornemen of een van de alternatieven te komen.

64. UITBREIDING BEOORDELINGSKADERS BIJ TRACE'S

Het mag duidelijk zijn dat als gevolg van deze onderzoeken en vragen het aantal beoordelingscriteria en thema's zowel in de gebruiks- als aanlegfase sterk zal stijgen. Wanneer er afgeweken wordt van deze zienswijze, dienen alle voorstellen, vragen, redeneringen en onderzoeken binnen de kaders van de gekozen opzet alsnog zo veel mogelijk te worden gevolgd. Als bijvoorbeeld de ontwikkeling van de CO2 uitstoot bij een onderzoek niet wordt meegenomen, dient de CO2 uitstoot in de gebruikersfase alsnog bij het thema in tabel 4-2 beoordeling per thema - gebruiksfase alsnog als beoordelingscriterium te worden meegenomen. Net zoals bijvoorbeeld bij deze tabel de effecten van de warmte op de omgeving als beoordelingscriterium moeten worden gezien.

Projectgroep PIP/PCR
8 februari 2021
WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

Agenda

1. Opening en mededelingen
2. Ontwerp-beschikkingen
3. Ontwerpinpassingsplan
4. Zienswijzenfase
5. Tweede mandje vergunningen*
6. WVTTK

Vanwege het aantal deelnemers aan deze online Teams-meeting graag microfoons op MUTE zetten Na elk agendapunt volgt een vragenronde.

provincie ZUID

Mededelingen

- GS besluit Provinciale SOK (24 nov) en ondertekening
- Ontwikkeling nadeelcompensatieovereenkomst
- WarmtelinQ Rijswijk – Leiden
- Overige

Vergunningen mandje 1, PCR

- In week 45 zijn de aanvragen gepubliceerd:
- Staatscourant, Provinciaal Blad, Waterschap Blad en h-a-h bladen:
  - Gemeente Den Haag: De Posthoorn Totaal (Segbroek; Escamp Oost; Escamp West; Loosduinen; Centrum, Haagse Hout, Laak en Segbroek; De scheveningse Courant)
  - Gemeente Rijswijk: Groot Rijswijk
  - Gemeente Delft: Delftse Post
  - Gemeente Midden Delfland: Delftse Post, De Schakel (De Schakel Midden-Delftland)
  - Gemeente Schiedam: Nieuwe Stadsblad
  - Gemeente Vlaardingen: Groot Vlaardingen, Maasssluise Courant

Ontwerpbeschikkingen ontvangen van:

Bevoegd gezag

- B&W Delft
- B&W Den Haag
- B&W Midden-Delfland
- B&W Rijswijk
- B&W Schiedam
- B&W Vlaardingen
- DB Hoogheemraadschap
- Metropoolregio (RET/HTM)
- GS Zuid-Holland
- Omgevingsdienst Haaglanden
- Rijkswaterstaat

Welke bijlagen/stukken ter inzage?

- Vergunningaanvragen (per bevoegd gezag)
- Bijlagen bij de aanvragen
- Evt. aanvullingen

- Ontwerpbeschikkingen
- Evt. bijlagen bij de ontwerpbeschikkingen *(zijn die er?)*

Stand van zaken overige onderzoeken

Onderzoek	Planning	Wie	Opmerkingen
Bodemkwaliteit	Gereed	RE	
Geohydrologisch rapport/bemalingsplan	Gereed	Fugro	Nabij pompstation Delft nieuwe berekeningen agv
Lozingsplan	Gereed	Fugro	wijziging aanlegmethode (boring ipv open ontgraving)
Milieueffecten bemaling	Gereed	Fugro/Antea	
Watertoets	Gereed		
Archeologie	Gereed	Antea	
Cultuurhistorie	Gereed	Arcadis	
Natuurtoets + nestinventarisatie	Gereed	HaskoningDHV	
Omgevingsveiligheid/EV (NEN 3650/3651)	Gereed	HaskoningDHV	Verbeterslag verwerkt, wordt parallel aan zienswijzenfase voorgelegd aan werkgroep Veiligheid
Trillingen/Zettingen	Gereed	Fugro	
Geluid pompstation	Gereed	Peutz	
Geluid aanlegfase	Gereed	Peutz	
Stikstofberekening (Aerius)	Gereed		
Verkeer	Gereed	Tebodin	
Niet gesprongen Explosieven	Gereed		
Bomeneffectanalyse elke gemeente	Gereed	Bomenwacht	
Herinrichtingsplan elke gemeente	Gereed		
Passende Beoordeling	Gereed	Arcadis	Aangepast op basis van nieuw Aerius-model (okt 2020)
Ruimtelijke motivering werkstroken en tijdelijke bouwweg	Gereed		Art. 5, lid 6 Bor is geen belemmering want dit betreft een niet in het Besluit m.e.r. benoemde activiteit

Vragen

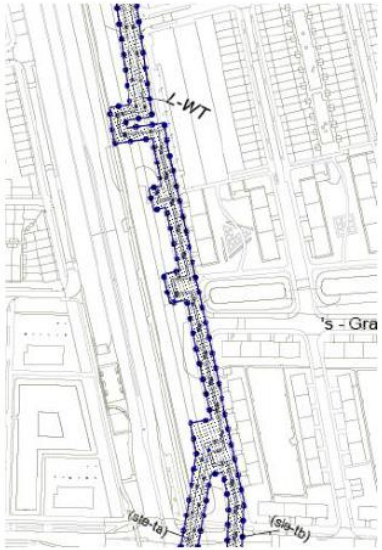
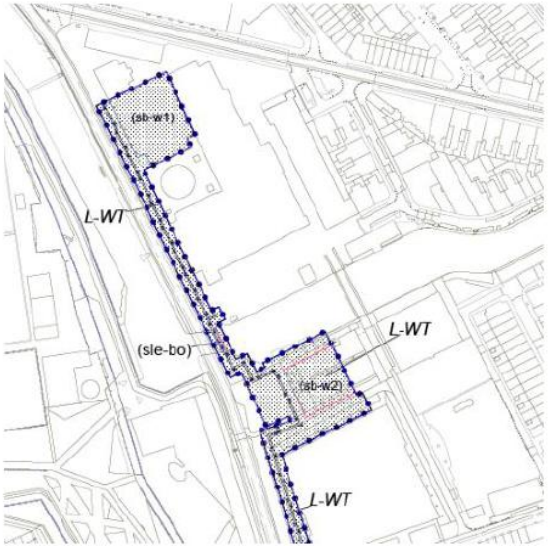
Vragenronde vergunningen en onderzoeken
(proces met zienswijzen komt hierna aan de orde)

Aanpassingen in het ontwerp-PIP

- In PG nov. zijn belangrijkste wijzigingen al besproken.

- Laatste aanpassingen als gevolg van voortschrijdend inzicht:
  - Aftakking Westlandleiding Delft in plan(gebied) opgenomen
  - Verbeelding pompstation Delft i.v.m. aftakking
  - Planregels + verbeelding WOS Tripstraat (en brug?)
  - Planregels + verbeelding WOS Uniper
  - Verbeelding ter plaatse van T-stukken (Middachtenweg, overige?) i.v.m. flexibiliteit
  - Toelichting: paragraaf omgevingsveiligheid en natuur (Aerius)
  - Definitief MER en Passende Beoordeling

Enkele specifieke locaties op verbeelding ontwerp-PIP

Delft Pompstation extra aansluitpunt	*Den Haag* *T-stuk Middachtenweg*	*Den Haag* Aansluiting Uniper + Tripstraat
		

Vervolg

Vragenronde ontwerp-PIP

Belangrijke stappen vergunningenproces en PIP

Beschikkingen bevoegde gezagen:

- 27-10-2020: Indienen formele vergunningaanvragen WarmtelinQ
- Opstellen ontwerpbeschikkingen en interne besluitvorming
- 12-2-2021: Alle ontwerpbeschikkingen ontvangen door PZH

Provinciaal Inpassingsplan (GS/PS):

- Besluit GS over O-PIP 2 maart 2021
- Medio maart 2021:
  - toezending MER (+ bijbehorende stukken) aan cie. m.e.r.
  - start tervisielegging ontwerp-PIP, ontwerpbesluiten en MER gedurende 6 weken

Ontwerp-PIP en ontwerpbesluiten

Kennisgeving terinzagelegging ontwerpstukken:
- Staatscourant, Provinciaal blad, Waterschapsblad en in H-A-H-bladen
- websites van provincie, gemeenten, waterschap en anderen?
- website WarmtelinQ

Terinzagelegging stukken
Fysiek??
- Ontwerp-PIP, MER en ontwerpbesluiten: provinciehuis dicht, gemeentehuizen enz.??
- Noodzakelijk/mogelijk vanwege Corona?
- Telefonische ondersteuning

Digitaal
- Ontwerp-PIP en MER op website PZH en op ruimtelijke plannen.nl
- Ontwerpbesluiten op website PZH (andere bevoegde gezagen linken hiernaartoe, vanwege zienswijzeformulier)

Voorstel online informatiebijeenkomsten

Tijdens PG 8/2 verzet naar week 12

In week 12 19.30 – 21.00 uur (uitloop naar 21.30 uur)

- Di 23/3: Vlaardingen/Schiedam + Midden-Delfland RWS + HHD + ODH + RET*
- Do 25/3: Rijswijk + Delft + ODH
- Vr 26/3: Den Haag + HTM*

Aanwezigheid van RET/HTM moet nog bevestigd worden

- Hoe en bij wie aanmelden? Via inschrijfformulier op www.warmtelinq.nl/informatieavond
- Handelswijze mondelinge zienswijzen → telefonische afspraak maken?

- Taakverdeling tussen WarmtelinQ, PZH en overige bevoegde gezagen
  - Online vervolgoverleg gepland op 8 maart 16-17 uur

Programmavoorstel

- volledig online (in studio met technische ondersteuning WarmtelinQ)
- opzetten als laagdrempelig "vragenuurtje"
- Aanwezigheid van gemeente, provincie en WarmtelinQ (gezamenlijke aanpak)
- Of specifieke avonden: Hoogheemraadschap, ODH, RET/HTM en RWS
- Chat zichtbaar, maar vragen worden niet direct schriftelijk beantwoord
- Videoregistratie voor later terugkijken?

Maatwerk voor lastig te bereiken groepen?

Plenaire start (10 min)

- het project en specifieke kenmerken van het gemeentelijk tracé en planning (WarmtelinQ)
- toelichting op de vergunningprocedure, PIP/MER/PCR (provincie/gemeente)
- de bredere transitieplannen van de gemeente waar de warmteleiding in past (gemeente)
- afbakening: hoofdtransportleiding vs distributienetten
- dringend advies: zienswijzen schriftelijk indienen, niet (mondeling) op de avond → telefonisch afspraak maken

Thematische rondes

Per gemeente:

- Aanleg en werkzaamheden
- Bomenkap en herinrichting
- Veiligheid

Afsluiting (5 min)

- Verwijzing naar meer informatie op de diverse websites
- Herhaling van de instructie voor het indienen van zienswijzen
- Verwijzing naar aparte informatie-avonden voor ondernemers/specifieke doelgroepen?

Planning PIP/PCR

Belangrijkste stappen PIP/PCR:
Terinzagelegging ontwerpbesluiten + MER/zienswijzentermijn: week 11 t/m 16 (ongeveer)
Advies cie m.e.r.: week 11 t/m 20 (ongeveer)
Opstellen zienswijzennota en definitief PIP en vergunningen 1e mandje (begin mei tot aan zomer)
Besluitvorming GS en PS na het zomerreces

Zienswijzenproces

Zienswijzen

- Voorziening om alle ingekomen zienswijzen te verzamelen:
  - Digitaal: link in kennisgeving naar website PZH + e-formulier up-load mogelijkheid.
  - Per post: z.s.m. scannen en doorzenden aan ldm@pzh.nl
  - Mondeling: vastleggen na telefonische afspraak (wie is contactpersoon?)

- Grote diversiteit zienswijzen
  - Gericht tegen het PIP óf de vergunningen óf juist maar één specifieke vergunning (of een andere combinatie)
  - Betrekking hebben op één specifieke locatie vs hele leiding
  - Nut en noodzaak leiding vs één specifieke boom

- MC-vragen e-formulier helpt met structureren, contactgegevens te verwerken en automatische ontvangstbevestigingen te zenden

Uitkomst e-formulier indienen zienswijze

- 1 tabel, waarin de zienswijzen zijn samengevat per onderwerp, wie contactpersoon is voor de beantwoording.
- Overzicht van vragen en waarop nog acties nodig zijn door wie.

- Bevoegde gezagen zijn primair verantwoordelijk voor beantwoording
- PZH kijkt naar consistentie en brengt verschillende invalshoeken bij elkaar.
- Maak gebruik van eerdere antwoorden: raadsvragen Den Haag en NRD

- 1 contactpersoon per bevoegd gezag.
- Regel je eigen achterban! Medio april 2021 moeten we klaar staan!

Samenstelling zienswijzenteam

Delft	
Den Haag	
Midden-Delfland	
Rijswijk	
Schiedam	
Vlaardingen	
Hoogheemraadschap	
RET/HTM	
Provincie Zuid-Holland	
Omgevingsdienst Haaglanden	
Rijkswaterstaat	

Vragen

Vragenronde zienswijzenfase

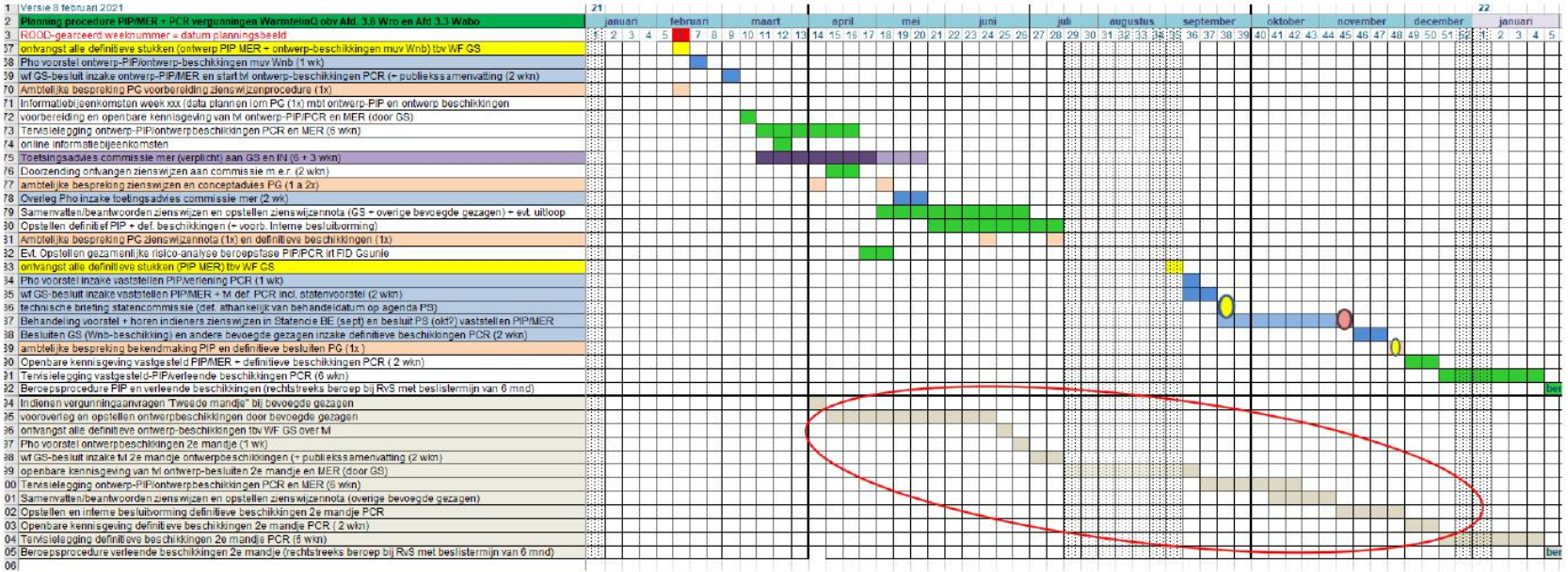
Mandje twee vergunningen

- Betreft:
  - WOS Uniper of Tripstraat locatie + brug leiding
  - Openbreken wegen Den Haag
  - Alternatieve kruising Beatrixlaan-Guntersteinweg
  - Aansluitpunt Delft (ligging nabij N470)

- Wanneer en hoe past dit in het proces.
  - Opnieuw via PCR
  - Aanvragen vermoedelijk april 2021 gereed
  - Overleg over benodigde planning

Globale planning 2e mandje PCR

Input nodig voor benodigde tijd opstellen ontwerpbeschikkingen
Daarna kan meer definitieve planning worden vastgesteld
Kijken of het haalbaar is om beroepsprocedure 1e en 2e mandje gelijkgeschakeld te houden

Vervolg

Wat verder ter tafel komt

Einde

- Einde

Projectgroep PIP/PCR
10 mei 2021
WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

Agenda

1. Opening en mededelingen.
2. Bespreken aanpak zienswijzen beantwoording
3. Vergunningen cluster 2
4. WVTTK

Vanwege het aantal deelnemers aan deze online Teams-meeting graag microfoons op MUTE zetten Na elk agendapunt volgt een vragenronde.

provincie
ZUID

Mededelingen

- Cluster 2 aanvragen zijn ingediend (3 mei 2021)
- Pro-forma zienswijzen → 2 weken aanvultijd tot 16 mei 2021
- In een zienswijze (Z24) is mogelijk een wob-verzoek opgenomen
- Adviesgesprek met de Commissie mer 19 mei 2021
- Andere mededelingen?

Verdeling zienswijzen over bevoegde gezagen (voorl)

Bevoegd gezag	Zienswijzen
Delft (24 zienswijzen)	Z05/Z12/Z14/Z24/Z26/Z27/Z34/Z37/Z38/Z39/Z40/Z41/Z43/Z45/Z46/Z47/Z48/ Z49/Z50/Z51/Z54/Z55/Z56/Z57
Den Haag (25 zienswijzen)	Z01/Z02/Z03/Z04/Z06/Z08/Z09/Z10/Z11/Z13/Z15/Z16/Z17/Z20/Z22/Z25/Z32/ Z36/Z43/Z44/Z51/Z58/Z59/Z61/Z62/
Midden-Delfland (9 zienswijzen)	Z21/Z34/Z38/Z40/Z41/Z43/Z51/Z55/Z57
Rijswijk (1 zienswijze)	Z51
Schiedam (2 zienswijzen)	Z18/Z51
Vlaardingen (3 zienswijzen)	Z18/Z43/Z51
Hoogheemraadschap (4 zienswijzen)	Z24/Z28/Z38/Z51
Metropoolregio (4 zienswijzen)	Z10/Z22/Z39/Z51
Provincie Zuid-Holland (37 zienswijzen)	Z04/Z06/Z08/Z11/Z16/Z19/Z20/Z21/Z24/Z26/Z27/Z29/Z30/Z32/Z33/Z34/Z35/ Z37/Z38/Z39/Z40/Z41/Z42/Z43/Z44/Z45/Z46/Z47/Z49/Z50/Z51/Z52/Z53/Z54/ Z57/Z60/Z63
RWS (3 zienswijzen)	Z24/Z38/Z51/

Overzicht zienswijzen

63 zienswijzen in totaal, waarvan 20 complex(ere):

Naam	Thema
VvE's nabij Beatrixlaan Delft (Z05/Z12/Z14)	Tracé Beatrixlaan + gevolgen voor groen
Gemeenteraad Delft – voorlopig (Z26) + pro forma (Z52)	Diverse punten (voorlopig) + bouwvlak pompstation (pro forma)
Coll. B&W + gemeenteraad Den Haag – voorlopig (Z08)	Diverse punten, waaronder WOS2
Heijmans/Staedion (Z29/Z30)	WOS2 irt bouwplan Heijmans/Staedion
WarmtelinQ – pro forma (Z36)	Voorwaarden kapvergunning gemeente Den Haag
Bomenstichting Den Haag (Z44)	Impact op groen/bomen Den Haag
Veiligheidsregio Haaglanden / Rotterdam-Rijnmond (Z35)	Omgevingsveiligheid
Fietsersbond Vlaardingen (Z18)	Impact op fietsnetwerk Vlaardingen/Schiedam/Midden-Delfland
Vereniging Midden-Delfland (Z21)	Overkruising A4 eco-aquaduct Schiedam
Natuurlijk Delfland (Z47)	Groene inpassing Tanthof/Midden-Delfland
art 5 1-2e (Z 19) art 5 1-2e (Z 24) CMAG (Z42) Den Haag Fossielvrij (Z51) Energie Samen / Natuur- en Milieufederatie (Z60)	Tekortkomingen warmtesysteem

Verdeling zienswijzen over thema's (eerste inschatting)

Thema's	Zienswijzen
Concept regionaal warmtenetwerk	Z19/Z24/Z42/Z51/Z60
Gebrek aan participatie/communicatie	Z01
Tracé Beatrixlaan Delft en gevolgen groen	Z05/Z12/Z14
Veiligheid	Z35
Groene inpassing Tanthof/pompstation	Z24/Z47
Overkruising A4 eco-aquaduct	Z21
Fietsnetwerk Vlaardingen/Schiedam/ Midden-Delfland	Z18/
Bereikbaarheid/overlast Kempstraat	Z58/Z59/Z62/
Bereikbaarheid/overlast Transvaal	Z16/Z17/Z32
Aantasting groen Den Haag	Z44
'Politieke' zienswijzen (ntb)	Z08 (Den Haag) + Z26/Z52 (Delft)
Inpassing WOS2 Tripstraat	Z29/Z30
Voorwaarden kapvergunning Den Haag	Z36

Aanpak: thematische deelsessies week 19/20/21

Provincie:
- Warmtenetwerk als concept
  - art 5 1-2e
  - art 5 1-2e + team PZH
- Participatie/communicatie
  - art 5 1-2e
- MER
  - art 5 1-2e team PZH

Den Haag
- Bereikbaarheid/overlast Kempstraat + Transvaal
  - art 5 1-2e
- Bomen en kapvergunning
  - art 5 1-2e
- Inpassing WOS2
  - art 5 1-2e + PL energiekwartier

Delft/Midden-Delfland
- Aantasting groen Tanthof/geluidhinder pompstation
  - art 5 1-2e

Schiedam/Vlaardingen:
- Eco-aquaduct A4
  - art 5 1-2e
- Bereikbaarheid fietsnetwerk
  - art 5 1-2e

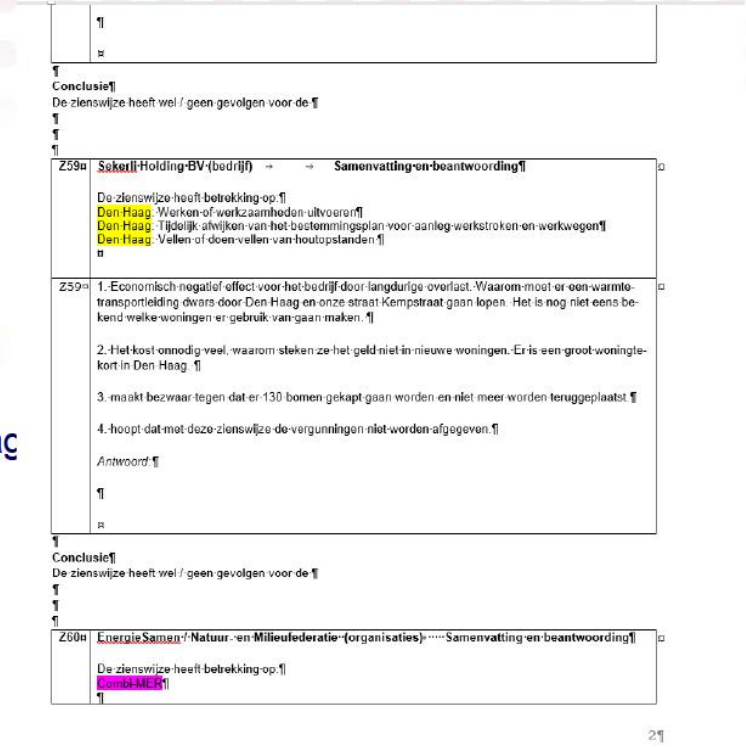
Voor deze deelsessies worden via een datumprikker data uitgevraagd

Aanpak Nota van beantwoording

- Input voor beantwoording via deelsessies
- PZH stelt obv input een 1e concept Nota van Beantwoording op
  opzet wordt deze week gedeeld) →
- Concept NvB wordt via e-mail gedeeld tbv commentaarronde en afstemming
- PZH stelt definitieve NvB op
- Deze wordt door alle bevoegde gezagen gebruikt voor besluitvorming over ingediende zienswijzen en definitieve beschikkingen (ieder bevoegd gezag besluit uiteraard over de 'eigen' delen

Vraag:

- PZH is gewend aan houden van hoorzitting voor indieners zienswijzen, hoe gaan overige overheden hiermee om?

¶

Conclusie¶
De zienswijze heeft wel / geen gevolgen voor de ¶

Z59	Sekerli-Holding-BV (bedrijf) → → **Samenvatting en beantwoording**¶ De zienswijze heeft betrekking op:¶ Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren¶ Den Haag: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen¶ Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden ¶
Z59	1. Economisch negatief effect voor het bedrijf door langdurige overlast. Waarom moet er een warmte-transportleiding dwars door Den Haag en onze straat Kempstraat gaan lopen. Het is nog niet eens bekend welke woningen er gebruik van gaan maken. ¶ 2. Het kost onnodig veel, waarom steken ze het geld niet in nieuwe woningen. Er is een groot woningtekort in Den Haag. ¶ 3. maakt bezwaar tegen dat er 130 bomen gekapt gaan worden en niet meer worden teruggeplaatst ¶ 4. hoopt dat met deze zienswijze de vergunningen niet worden afgegeven.¶ *Antwoord:*¶ ¶

¶

Conclusie¶
De zienswijze heeft wel / geen gevolgen voor de ¶

Z60	EnergieSamen / Natuur- en Milieufederatie (organisaties) ····· Samenvatting en beantwoording¶ De zienswijze heeft betrekking op:¶ Combi-MER¶ ¶

2¶

Vragen

Vragenronde aanpak zienswijzen

Vergunningen cluster 2

- Ingediend op 3 mei 2021:
  - Den Haag:
    - Ondergrondse infra (AVOI) + 2.10a APV
    - Aanleg- en kapvergunning en tijdelijke afwijking ivm aanpassing kruising Guntersteinweg (RK64)
  - Rijswijk: aanlegvergunning + tijdelijke afwijking tbv open ontgraving + T-stuk
  - Delft: ondersteuningspalen + pompstation + aanleg- en kapvergunning
  - Schiedam: bouwvergunning ondersteuningspalen eco-aquaduct
  - PZH: gebruik geschredderd hout + aansluitpunt boogboring Delft
  - HHD: Aanpassing onttrekking/kruising watergang (RH64) + aanleggen watergang (RK8)

- Stappen cluster 2 bevoegd gezag:
  - PZH: kennisgeving ontvangen aanvragen door GS (net als cluster 1)
  - Opstellen ontwerpbeschikkingen en interne besluitvorming
  - Op xxx ontwerpbesluiten gereed en ontvangen door PZH (via art 5 1-2e @pzh.nl)
  - Tervisielegging cluster 2 (nader te bepalen)

Vervolg

Wat verder ter tafel komt

Einde

- Einde

Projectgroep PIP/PCR
21 juni 2021
WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

Agenda

1. Opening en mededelingen.
2. Zienswijzen
3. Wijzigingen
4. Planning en Tweede mandje vergunningen
5. WVTTK

Vanwege het aantal deelnemers aan deze online Teams-meeting graag microfoons op MUTE zetten.

provincie
ZUID

Mededelingen

- Provinciale Staten hebben vorige week woensdag (16 juni 2021) besloten over WLQ+
  - Reserveren van middelen ten behoeve van de realisatie van de Warmteleiding WarmtelinQ+ (WLQ+). En garantiestelling hele systeem
  - Moties: vooral gericht op participatie en communicatie naar burgers.

Koffiekar gesprekken

Doorlopen NvB

- Overeenstemming bereiken wie bevoegdheden zijn (of is) bij de zienswijzen soms heeft de indiener iets aangekruist en gaat de zienswijze daar niet over en andersom, uitgangspunt is inhoud v.d. zienswijze.

- Bij de besluitvorming door de bevoegde gezagen verwijzen naar die zienswijzen en beantwoording waarvoor je ook zelf bevoegd bent.

- Overig vragen?

Planning

- Toegevoegd is een concept-planning) bespreken de hierin aangegeven momenten van afstemming en aanleveren besluiten. Cluster 1 en 2.
- Provincie proces:
  - 28 juni aanleveren stukken intern bij PZH t.b.v. besluitvorming GS, 13 juli.
  - Griffie nodigt indieners van zienswijzen op PIP/MER uit….. Zomerreces….
  - 1 sept: Provinciale Staten (procedurevergadering); 10 sept horen indieners zienswijzen op het PIP/MER; (zie ook punt 1); 22 sept of 13 oktober besluit PS, dan ook definitieve besluiten bevoegde gezagen
  - Terinzagelegging t.b.v. beroepsprocedure. Okt/nov
- Tweede cluster (ter inzage eind augustus en september).
  - nog steeds aanvullende gegevens nodig Pompstation.
  - Wijziging Guntersteinweg: BEA, herinrichtingsplannen en APV instemming (2.10 a en 2.11) → BVC in detail aan te leveren. APV instemming komt dec/jan in mandje 3

Wijzigingen in het-PIP (zienswijzen en voortschrijdend inzicht) 1.

Aanvullingen op onderzoeken

- Er wordt n.a.v. vragen in de zienswijzen over **warmteafdracht in de bodem** een warmteonderzoek toegevoegd aan de bijlagen bij het PIP :
  - Effectbeoordeling van de warmteleiding op het eco-aquaduct en het NNN.

- Nalv zienswijze Veiligheidsregio's: een aanvulling voor een **Worst Case scenario veiligheid op het veiligheidsrapport**, bijlage bij het PIP. De kans dat er wat mis gaat is heel klein. Voor de hulpdiensten wordt een scenario uitgewerkt voor een mogelijke worst case calamiteit. Denk aan een locatie waarbij de leiding breekt nabij een parkeergarage en deze stroomt vol met heet water, een locatie met minder zelfredzamen of een druk bezocht festival. Het is vooral voor de hulpdiensten van belang om een inschatting te kunnen maken van wat dit betekent en wat in zo een situatie benodigd is aan inzet, bereikbaarheid etc.

Wijzigingen in het-PIP (zienswijzen en voortschrijdend inzicht) 1.

- Nalv zienswijzen **Pompstation Delft**: aangepassingen zodat zij beter in haar omgeving ingericht kan worden en agv technische voortgang. de verbeelding en de planregels worden aangepast
- nalv zienswijze Heijmans/Staedion: **WOS** op de Tripstraat (Heijmans locatie), de verbeelding en de planregels aanpassen zodat dit beter is afgestemd op de bouwplannen van Heijmans
- WOS-sen twee locaties: beide op de verbeelding, de planregel wordt aangepast, zodat duidelijk is dat maar één WOS kan worden gerealiseerd. Tenzij snel duidelijkheid komt over 1 WOS-locatie.

- **Guntersteinweg**: 2 alternatieve kruizingen wordt een open ontgraving. Ook de locatie van het T-stuk daar wordt aangepast. Verbeelding en toelichting worden aangepast.

- Oostlandverbinding (werk met werk maken): In Delft wordt een T-stuk op de verbeelding toegevoegd, dit wordt in de toelichting toegelicht.

- Alle T-stukken worden nog nagelopen op exacte ligging, dat kan nog leiden tot nieuwe verbeelding.

- per 1 juli 2021 in werkingde nieuwe regelgeving voor stikstofdepositie en natuur, teksten in de toelichting worden aangepast aan de nieuwe regelgeving:

Wijzigingen 3

- Iets vergeten?

Van: art 5 1-2e
Verzonden: dinsdag 5 januari 2021 17:42
Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2 @rijswijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl art 5 1-2e @ rws.nl; art 5 1-2 @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e @Ret.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @gas unie.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2 rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e h hdelfland.nl; art 5 1-2e @r hdhv.com art 5 1-2e @r hdhv.com); art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e @D elft.nl
Onderwerp: bericht mbt vergunningen warmtetransportleiding V-DH

Best lid van de projectgroep,

Als eerste wens ik jullie allemaal een goed nieuw jaar.
De Gasunie is druk bezig met het opstellen van de Passende beoordeling (zie mijn mail hierover begin december). Door deze hick-up is de termijndatum van 4 december 2020 vervallen, een nieuwe datum hebben jullie nog niet gehad. Van een enkeling heb ik een ontwerp-besluit mogen ontvangen. Van de meesten echter nog niet.

Zou je uiterlijk vóór maandag 11 januari aan kunnen geven wanneer je verwacht dat je het besluit gereed kunt hebben?

Maandag 11 januari, heb ik namelijk een overleg met de Gasunie/WarmtelinQ o.a. over de planning en over de periode van de te organiseren bewonersavonden (digitaal).

Ook zijn er verzoeken binnen gekomen voor concept teksten en/of er een format voor de ontwerp-besluiten is om te kunnen gebruiken.
De provincie bemoeit zich niet met de inhoud van de vergunningen en dat is nog steeds zo. Echter vanwege de coördinatie worden de stukken allemaal op onze website gepubliceerd met de mogelijkheid om daar een zienswijze digitaal in te dienen. Indien je daarvan gebruik wilt maken kun je onderstaande tekst benutten over de zienswijze procedure in de ontwerp-besluiten. Op de gele markering dan het correcte invullen.

<u>Tekst over indienen zienswijzen:</u>
Gedurende de termijn van de ter inzage ligging kan iedereen, bij voorkeur digitaal of schriftelijk, zijn zienswijze op het ontwerpbesluit kenbaar maken. Ook het indienen van een mondelinge zienswijze is mogelijk. Hiervoor verzoeken wij u tijdig, bij voorkeur een week voor het einde van de termijn van de ter inzageligging, een afspraak te maken via het secretariaat van de afdeling Ruimte, Wonen en Bodem, telefoonnummer 06 art 5 1-2e. In verband met de provinciale coördinatieregeling kunt u uw zienswijze digitaal indienen via de website van de Provincie Zuid-Holland: www.zuid-holland.nl of schriftelijk richten aan het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag. Vermeldt u daarbij duidelijk dat het gaat om een zienswijze tegen de ontwerpbeschikking in de gemeente xxx./ van het Hoogheemraadschap/ van Rijkswaterstaat/ van de Metropoolregio/van de Omgevingsdienst Haaglanden/ van de Provincie Zuid-Holland De provincie Zuid-Holland zorgt vervolgens voor doorzending

van alle ontvangen zienswijzen aan de verschillende bevoegde gezagen zodat deze beantwoord kunnen worden.

De projectgroepvergadering zal afhankelijk zijn van het gesprek over de planning. Over een datum voor een projectgroepvergadering worden jullie dus nog nader geïnformeerd.
Hopelijk snel tot ziens/spreeks.

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

art 5 1-2e
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Senior Beleidsmedewerker
M 06 art 5 1-2e
art 5 1-2e@pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

Van: art 5 1-2e
Verzonden: donderdag 25 februari 2021 17:51
Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @rijs wijk.nl; art 5 1-2e @schie dam.nl; art 5 1-2e @schiedam.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @rws.nl art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl art 5 1-2e @htm .nl; art 5 1-2e Ret.nl; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl art 5 1-2e gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @arcadis.com art 5 1-2e @a rcadis.com; art 5 1-2e art 5 1-2e @min ezk.nl art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e hhdelfland.nl; art 5 1-2e @r hdhv.com' art 5 1-2e @r hdhv.com); art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e
CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e
Onderwerp: Warmtetransportleiding V-DH, afspraken kennisgeving etc.
Bijlagen: Kennisgeving tvl PIP MER PCR_staatscourant cp7.docx; Planning PIP PCR WarmtelinQ versie 25 02 2021.xlsx

Beste projectgroep leden,

Bij deze een stand van zaken.
In onze vorige projectgroep hebben we wat afspraken gemaakt. De MER (definitieve versie 10-2-2021) hebben jullie al in eerdere mail gehad.
Hierbij zend ik julle de aangepaste **planning** (bijlage bij deze mail). Let op het tweede cluster(mandje) vergunningen is hierin ook benoemd. Dit is indicatief opgenomen (rode omcirkeling).

Ook in de bijlage is de **concept-kennisgeving** toegevoegd, zoals afgesproken: op afspraak zijn stukken in te zien (dat zal vooral digitaal zijn d.m.v. een aanwezige computer en iemand die daarin kan begeleiden). Er is één telefoonnummer (dat van de PZH) opgenomen die eventuele afspraken zal opnemen en doorzetten aan jullie contactpersonen.
Graag een finale-check op de inhoud van deze kennisgeving: kloppen de hier vermelde gegevens.

Dinsdag 2 maart besluiten GS op de Ontwerp-PIP en het MER. Dat betekent dat we **in principe ter inzage gaan met alle stukken van 12 maart tot en met 22 april**. Ik zeg expres "in principe" want ODH gaat nog besluiten op de aanvraag Wet natuurbescherming (er is nog wat discussie, dat weten we volgende week), als dat goed gaat dan kunnen we verder. **Mocht dat onverhoopt anders zijn dan heeft dat mogelijk effect op het proces, dan horen jullie dat ZSM van mij! Vooralsnog gaan we uit van deze data.**
Dat betekent dat de kennisgeving in de Staatscourant en Provinciaal Blad en Waterschap blad uiterlijk 9 of 10 maart moeten zijn gepubliceerd.
@ art 5 1-2e graag de publicatie in het Waterschap blad alvast voorbereiden (o.b.v. bijgevoegd concept, waarin de definitieve d.d. ter inzage en link naar ruimtelijke plannen moeten nog worden ingevuld)).

Van de volgende gemeenten heb ik nog de **bijlagen nodig die bij de ontwerpbesluiten mee ter inzage moeten:**
Midden-Delfland; Delft en Rijswijk.
Van ODH ontvang ik als het ontwerpbesluit én de bijlagen gereed zijn, deze zo spoedig mogelijk.

Jullie zouden nog een tekst van ons krijgen om op de eigen website te plaatsen, maar doe dit pas na besluitvorming door GS en nadat we zekerheid hebben over de ODH vergunning en de termijn van terinzagelegging (de bijgevoegde link werkt overigens nog niet):
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland maken bekend dat zij op 2 maart 2021 voor het project Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag het ontwerp van het provinciaal inpassingsplan (PIP) en het bijbehorende MER hebben vastgesteld en vrijgegeven voor tervisielegging tezamen met de ontwerpbeschikkingen van de overige bevoegde gezagen.Dit zijn de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag, het Hoogheemraadschap van Delfland, Rijkswaterstaat, Metropoolregio (HTM/RE), provincie Zuid-Holland en de Omgevingsdienst Haaglanden.
*Het inpassingsplan Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag, de beschikkingen, het MER en de overige daarop betrekking hebbende stukken liggen **van 12 maart tot en met 22 april** ter inzage en zijn digitaal te raadplegen via de provinciale website www.zuid-holland.nl/terinzagewarmteling.*
U kunt een zienswijze indienen van vrijdag 12 maart 2021 tot en met donderdag 22 april 2021. Dat kan op drie manieren:
- *Bij voorkeur digitaal via het zienswijzenformulier op www.zuid-holland.nl/terinzagewarmteling Let op: zienswijzen kunnen niet per e-mail worden ingediend!*
- *Per post: door een brief te sturen naar: Provincie Zuid-Holland, Team WarmtelinQ, postbus 90602, 2509 LP Den Haag.*
- *Voor het indienen van een mondelinge zienswijze kunt u (tijdig, dat wil zeggen ruim voor het einde van de inzagetermijn) een afspraak maken via 06* art 5 1-2e

8 maart hebben we weer een projectgroep bijeenkomst, dit zal specifiek gaan over de ter inzage en de behandeling van de zienswijzen.
Zorg dat je dan ook de contactpersoon (1 per gemeente/bevoegd gezag) intern hebt afgestemd, zodat we deze kunnen noemen en meegeven aan onze telefonische dienst.
Van Rijswijk, Hoogheemraadschap, RET/HTM, PZH en ODH zijn deze contactpersonen al bekend.

Ten behoeve van de geleiding van de **zienswijzen naar de juiste bevoegde gezagen is een e-formulier ontwikkeld** voor indienen van de zienswijzen. Eén sneak preview is in te zien d.m.v. onderstaande link. De tekst van de beantwoordingsmail /ontvangstbevestiging wordt nog aangepast:
https://formulieren.zuid-holland.nl/formulier/nl-NL/DefaultEnvironment/scZienswijze.aspx
De indiener ontvangt dan een bevestigingsmail en het formulier en bijlagen komt bij ons in een aparte e-mailbox binnen.

Ook de data van de digitale **informatiebijeenkomsten (19.30 u tot 21.00 u) zijn nu bekend** en waarschijnlijk via jullie communicatieadviseurs al gedeeld. Hierbij alsnog:
Maandag 22 maart: Rijswijk, Delft en Midden-Delfland
Dinsdag 23 maart: Vlaardingen en Schiedam
Donderdag 25 maart: Den Haag

Er gaat weer een bestuurlijk overleg gepland worden, waarschijnlijk half mei. Dat is na de ter inzage termijn zodat we de bestuurders de resultaten van de zienswijzen in ieder geval op hoofdlijn kunnen

meegeven. Indien er andere wensen zijn mbt het moment van het bestuurlijk overleg of over de inhoud daarvan dan hoor ik dat graag.

art 5 1-2e
Senior beleidsmedewerker
Afdeling Ruimtelijke Ordening, Wonen en Bodem

provincie Zuid-Holland

M - 06 art 5 1-2e
E art 5 1-2e @pzh.nl

KENNISGEVING TERINZAGELEGGING ONTWERPBESLUITEN WARMTETRANSPORTLEIDING VLAARDINGEN – DEN HAAG

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland maken bekend dat zij op 2 maart 2021 het ontwerp van het provinciaal inpassingsplan (PIP) Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag en het bijbehorende MER voor het project Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag hebben vastgesteld en vrijgegeven voor tervisielegging tezamen met de ontwerpbeschikkingen van de overige bevoegde gezagen.

Het inpassingsplan Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag en de genoemde beschikkingen hebben betrekking op het project Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag (eerder Leiding door het Midden genoemd), bestaande uit twee warmtetransportleidingen (inclusief aansluitpunt bij Delft) en bijbehorende bouwwerken in de gemeente Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen. Dit project is een initiatief van LdM CV (een vennootschap van Gasunie N.V.).

Welke procedure is gevolgd?

Op 18 december 2019 hebben Provinciale Staten van Zuid-Holland besloten om voor dit project een PIP op te stellen en de provinciale coördinatieregeling (PCR) toe te passen. Dit besluit houdt in dat Gedeputeerde Staten de voorbereiding en bekendmaking van het (ontwerp)-PIP voor het project coördineren met de voorbereiding en bekendmaking van de overige voor het project benodigde beschikkingen (voor zover aangevraagd).

Het afgelopen jaar hebben Gedeputeerde Staten gewerkt aan het opstellen van het ontwerpinpassingsplan Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag en het bijbehorende milieueffectrapport. Het tracé van het project en de locatie van de benodigde bouwwerken is in dit inpassingsplan vastgelegd en het inpassingsplan zal later worden vastgesteld door Provinciale Staten van Zuid-Holland. LdM C.V. heeft de vergunningaanvragen voor het project voorbereid en op 9 respectievelijk 27 oktober 2020 samen met bijlagen en overige stukken ingediend bij de verschillende bevoegde gezagen. De bevoegde gezagen hebben voor deze aanvragen ontwerpbesluiten opgesteld, zodat daarop later definitief kan worden beslist.

Welke ontwerpbesluiten liggen er ter inzage?

Conform het bepaalde in artikel 3.8 juncto artikel 3.33, vierde lid, van de Wro, paragraaf 3.3 van de Wabo en afdeling 3.4 van de Awb, liggen het ontwerpinpassingsplan en onderstaande ontwerpbesluiten, het MER en de overige daarop betrekking hebbende stukken met ingang van vrijdag 12 maart 2021 tot en met donderdag 22 april 2021 ter inzage.

Bevoegd gezag:	**Ontwerpbesluiten:**
B en W gemeente Delft	Omgevingsvergunning voor: • het bouwen van een bouwwerk (pompstation) op een perceel nabij Lagosweg 63 te Delft • werken of werkzaamheden uitvoeren • vellen of doen vellen van houtopstanden
B en W gemeente Den Haag	Omgevingsvergunning voor: • werken of werkzaamheden uitvoeren • tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • vellen of doen vellen van houtopstanden
B en W gemeente Midden-Delfland	Omgevingsvergunning voor: • werken of werkzaamheden uitvoeren • tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen

	• vellen of doen vellen van houtopstanden
B en W gemeente Rijswijk	Omgevingsvergunning voor: • werken of werkzaamheden uitvoeren • tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen
B en W gemeente Schiedam	Omgevingsvergunning voor: • werken of werkzaamheden uitvoeren • tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen
B en W gemeente Vlaardingen	Omgevingsvergunning voor: • werken of werkzaamheden uitvoeren • tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • vellen of doen vellen van houtopstanden
Dagelijks Bestuur Hoogheemraadschap Delfland	Watervergunning voor • waterstaatswerken en bijbehorende zones • onttrekken van grondwater en infiltreren van water
Metropoolregio Rotterdam-Den Haag	Vergunning uitvoeren werkzaamheden op, in, boven, naast of onder lokale spoorwegen
Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland	Vergunning gebruik maken van provinciale infrastructuur (Kruithuisweg – N470)
Omgevingsdienst Haaglanden	Vergunning Wet natuurbescherming (gebiedsbescherming)
Rijkswaterstaat	Vergunning gebruik maken van waterstaatswerken (rijkswegen A4 en A20)

Hoe en waar kunt u de stukken inzien?

Alle genoemde ontwerpbesluiten en de daarop betrekking hebbende stukken zijn digitaal te raadplegen via de provinciale website www.zuid-holland.nl/terinzagewarmteling. Het ontwerp-PIP kan ook worden geraadpleegd via de provinciale planviewer: https://ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/warmtetransportleiding en via de landelijke website [link website].

Daarnaast kunnen het ontwerp-PIP, de ontwerpbesluiten, het MER en de overige bijbehorende stukken in deze periode worden geraadpleegd op onderstaande locaties:

- Het Loket, Zuid-Hollandplein 1, 2596 AW Den Haag
- Hoogheemraadschap van Delfland, Phoenixstraat 32, 2611 AL Delft
- Informatiecentrum Den Haag, Spui 70, 2511 BT Den Haag
- Stadhuis Rijswijk, Bogaardplein 15, 2284 DP Rijswijk
- Gemeentehuis Delft, Stationsplein 1, 2611 BV Delft
- Gemeentehuis Midden-Delfland, Anna van Raesfeltstraat 37, 2636 HX Schipluiden
- Gemeentehuis Schiedam, Stadserf 1, 3112 DZ Schiedam
- Stadskantoor Vlaardingen, Westnieuwland 6, 3131 VX Vlaardingen

Deze overheidsgebouwen zijn vanwege het coronavirus (COVID-19) echter alleen op afspraak geopend.
Voor het inzien van de stukken op een van deze locaties kunt u een afspraak maken via 06 art 5 1-2e

Online informatiebijeenkomsten

In aanvulling hierop worden drie online informatiebijeenkomsten gehouden waarin het project wordt toegelicht. Tijdens deze avonden (van 19.30 tot 21.00 uur) wordt ingegaan op het inpassingsplan voor het gehele project en op een specifiek deel van het tracé en de daar benodigde vergunningen.

Deze online bijeenkomsten zijn op:

- Maandag 22 maart: tracédeel Rijswijk, Delft en Midden-Delfland
- Dinsdag 23 maart: tracédeel Schiedam en Vlaardingen
- Donderdag 25 maart: tracédeel Den Haag

U kunt zich aanmelden via www.warmteling.nl/informatieavond. Daarna krijgt u tijdig de link toegezonden.

Hoe kunt u zienswijzen indienen?

Tijdens de periode van terinzagelegging kan iedereen een zienswijze indienen. In een zienswijze laat u weten wat u vindt het ontwerpinpassingsplan en/of de ontwerpbesluiten op de vergunningaanvragen. Bijvoorbeeld of er naar uw mening onjuistheden in staan of dat er zaken en/of belangen over het hoofd worden gezien. Ook kunt u aangeven hoe het inpassingsplan of de besluiten uw eigen belangen raken en waarom. Natuurlijk kunt u ook andere zaken die bij dit project horen naar voren brengen.

We stellen het op prijs als u in uw zienswijze altijd het kenmerk DOS-2019-0003043 noemt en uw naam, adres en overige contactgegevens en dat u aangeeft op welke delen van het ontwerpinpassingsplan of welk ontwerpbesluit enz. u reageert. Dit helpt de provincie om uw zienswijze door te zenden naar het relevante bevoegde gezag, zodat uw zienswijzen bij de definitieve besluitvorming kan worden betrokken.

U kunt een zienswijze indienen van vrijdag 12 maart 2021 tot en met donderdag 22 april 2021.

Dat kan op drie manieren:

- Bij voorkeur digitaal via het zienswijzenformulier op www.zuid-holland.nl/terinzagewarmtelinq.
  Let op: zienswijzen kunnen niet per e-mail worden ingediend!
- Per post: door een brief te sturen naar:
  Provincie Zuid-Holland, Team WarmtelinQ, postbus 90602, 2509 LP Den Haag.
- Voor het indienen van een mondelinge zienswijze kunt u (tijdig, dat wil zeggen ruim voor het einde van de inzagetermijn) een afspraak maken via 06 art 5 1-2e

Wat is de verdere procedure?

Gelijktijdig met de terinzagelegging van de stukken wordt de Commissie voor de milieueffectrapportage gevraagd om een advies uit te brengen over het opgestelde MER. De ingediende zienswijzen, de reacties en het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage, worden door de bevoegde gezagen betrokken bij de besluitvorming over het inpassingsplan en de aangevraagde beschikkingen.

Hierna zullen het inpassingsplan, de definitieve beschikkingen, het MER en de overige stukken opnieuw ter inzage worden gelegd. Dit zal worden aangekondigd in onder andere de Staatscourant, in diverse huis-aan-huisbladen en op de provinciale planviewer. Dan wordt ook aangegeven wie tegen het besluit beroep kan instellen.

Wilt u meer informatie?

Voor meer informatie over de besluitvorming over het project kunt u terecht op de website van de provincie Zuid-Holland https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/energie/warmtelinq-trace-vlaardingen-den-haag/. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u bellen met: 06 - art 5 1-2e
Informatie over het project zelf kunt u vinden op de website van WarmtelinQ: https://www.warmtelinq.nl/project

Niet voor publicatie:

Te plaatsen in **Staatscourant, provinciaal blad en waterschapsblad** op 9 of 10 maart 2021.

+ onderstaande **huis-aan-huisbladen** (in diezelfde week)

Gemeente Den Haag: De **Posthoorn Totaal (bestaande uit edities Centrum, Haagse Hout, Laak, Segbroek) Escamp Oost, Escamp West, Loosduinen en De Scheveninger**

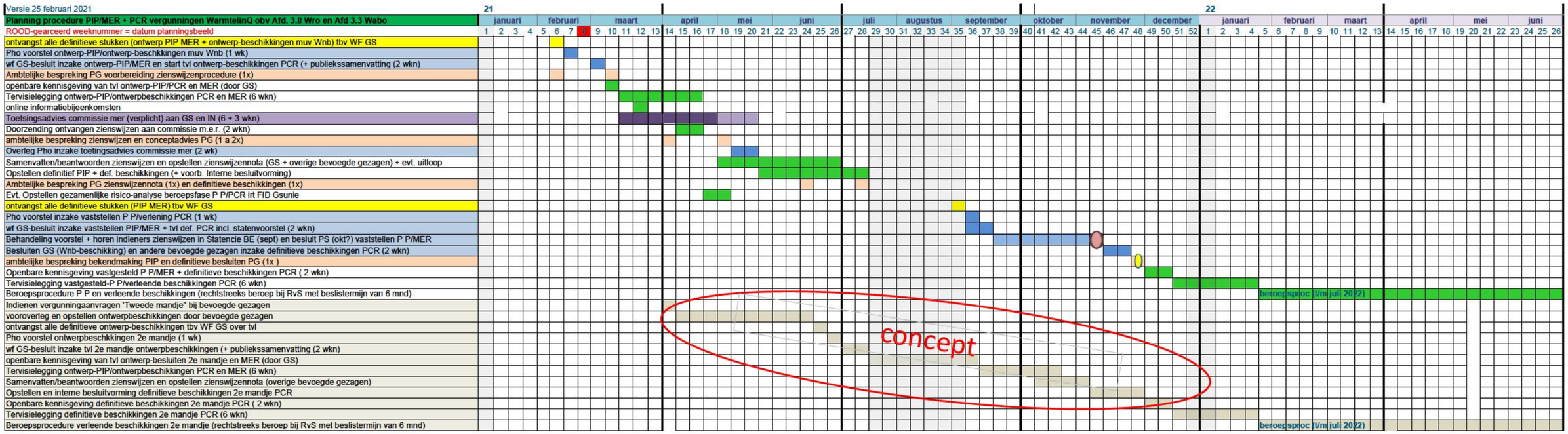
Gemeente Rijswijk: **Groot Rijswijk**

Gemeente Delft: **Delftse Post**

Gemeente Midden Delfland: **Delftse Post + De Schakel**

Gemeente Schiedam: **Nieuwe Stadsblad**

Gemeente Vlaardingen: **Groot Vlaardingen + Maassluise Courant;**

Versie 25 februari 2021
Planning procedure PIP/MER + PCR vergunningen WarmtelinQ obv Afd. 3.8 Wro en Afd 3.3 Wabo
ROOD-gearceerd weeknummer = datum planningsbeeld
21
22
januari
februari
maart
april
mei
juni
juli
augustus
september
oktober
november
december
ontvangst alle definitieve stukken (ontwerp PIP MER + ontwerp-beschikkingen muv Wnb) tbv WF GS
Pho voorstel ontwerp-PIP/ontwerp-beschikkingen muv Wnb (1 wk)
wf GS-besluit inzake ontwerp-PIP/MER en start tvl ontwerp-beschikkingen PCR (+ publiekssamenvatting (2 wkn)
Ambtelijke bespreking PG voorbereiding zienswijzenprocedure (1x)
openbare kennisgeving van tvl ontwerp-PIP/PCR en MER (door GS)
Tervisielegging ontwerp-PIP/ontwerpbeschikkingen PCR en MER (6 wkn)
online informatiebijeenkomsten
Toetsingsadvies commissie mer (verplicht) aan GS en IN (6 + 3 wkn)
Doorzending ontvangen zienswijzen aan commissie m.e.r. (2 wkn)
ambtelijke bespreking zienswijzen en conceptadvies PG (1 a 2x)
Overleg Pho inzake toetingsadvies commissie mer (2 wk)
Samenvatten/beantwoorden zienswijzen en opstellen zienswijzennota (GS + overige bevoegde gezagen) + evt. uitloop
Opstellen definitief PIP + def. beschikkingen (+ voorb. Interne besluitvorming)
Ambtelijke bespreking PG zienswijzennota (1x) en definitieve beschikkingen (1x)
Evt. Opstellen gezamenlijke risico-analyse beroepsfase P P/PCR irt FID Gsunie
ontvangst alle definitieve stukken (PIP MER) tbv WF GS
Pho voorstel inzake vaststellen P P/verlening PCR (1 wk)
wf GS-besluit inzake vaststellen PIP/MER + tvl def. PCR incl. statenvoorstel (2 wkn)
Behandeling voorstel + horen indieners zienswijzen in Statencie BE (sept) en besluit PS (okt?) vaststellen P P/MER
Besluiten GS (Wnb-beschikking) en andere bevoegde gezagen inzake definitieve beschikkingen PCR (2 wkn)
ambtelijke bespreking bekendmaking PIP en definitieve besluiten PG (1x)
Openbare kennisgeving vastgesteld P P/MER + definitieve beschikkingen PCR (2 wkn)
Tervisielegging vastgesteld-P P/verleende beschikkingen PCR (6 wkn)
Beroepsprocedure P P en verleende beschikkingen (rechtstreeks beroep bij RvS met beslistermijn van 6 mnd)
beroepsproc (t/m jul 2022)
Indienen vergunningaanvragen 'Tweede mandje" bij bevoegde gezagen
vooroverleg en opstellen ontwerpbeschikkingen door bevoegde gezagen
ontvangst alle definitieve ontwerp-beschikkingen tbv WF GS over tvl
Pho voorstel ontwerpbeschikkingen 2e mandje (1 wk)
wf GS-besluit inzake tvl 2e mandje ontwerpbeschikkingen (+ publiekssamenvatting (2 wkn)
openbare kennisgeving van tvl ontwerp-besluiten 2e mandje en MER (door GS)
Tervisielegging ontwerp-PIP/ontwerpbeschikkingen PCR en MER (6 wkn)
Samenvatten/beantwoorden zienswijzen en opstellen zienswijzennota (overige bevoegde gezagen)
Opstellen en interne besluitvorming definitieve beschikkingen 2e mandje PCR
Openbare kennisgeving definitieve beschikkingen 2e mandje PCR (2 wkn)
Tervisielegging definitieve beschikkingen 2e mandje PCR (6 wkn)
Beroepsprocedure verleende beschikkingen 2e mandje (rechtstreeks beroep bij RvS met beslistermijn van 6 mnd)
beroepsproc (t/m jul 2022)
concept

Van: art 5 1-2e

Verzonden: woensdag 10 maart 2021 14:20

Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e middendelfland.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @rij swijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e @vla ardingen.nl; art 5 1-2e @ rws.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e nl; art 5 1-2e art 5 1-2e @ dcmr.nl; art 5 1-2e @gas unie.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @ar cadis.com; art 5 1-2e art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e hhdelfland.nl; art 5 1-2e @r hdhv.com art 5 1-2e @r hdhv.com); art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e

CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl art 5 1-2e Secretariaat; art 5 1-2e

Onderwerp: Projectgroep warmtetransportleiding V-DH GS besluiten

Best lid van de projectgroep,

Gisteren heeft GS besloten :

- Vastgesteld is het ontwerp-inpassingsplan (ontwerp-PIP) Warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag, inclusief de digitale planset met het identificatienummer: NL.IMRO.9928.DOSx2019x0003043IP-OW01;
- Vastgesteld is de milieueffectrapportage (Combi-MER) Warmtetransportleiding Vlaardingen- Den Haag, dat o.a. ten grondslag ligt aan het ontwerp-PIP Warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag en de Commissie voor de milieueffectrapportage vragen een toetsingsadvies te geven omtrent het opgestelde combi-MER;
- deze stukken vrij te geven voor de zienswijzeprocedure gedurende zes weken gelijktijdig ter inzage met de overige ontwerpbesluiten van de bevoegde gezagen.
- Jullie krijgen natuurlijk ook nog een brief waarmee jullie officieel op de hoogte worden gesteld van dit besluit;
- Ook zal Provinciale Staten worden geïnformeerd over deze besluiten;
- Een kennisgeving terinzagelegging ontwerpbesluiten warmtetransportleiding Vlaardingen-Den Haag" wordt gepubliceerd in de Staatscourant, het Provinciaal Blad, Waterschap blad en huis-aan-huis bladen van de betrokken gemeenten. Hierin zijn ook de informatiebijeenkomsten aangekondigd.

De stukken liggen ter inzage van 19 maart 2021 tot en met 29 april 2021

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

Van: art 5 1-2e

Verzonden: maandag 12 april 2021 17:59

Aan: art 5 1-2e @D elft.nl; art 5 1-2e @delft. nl; art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @rijs wijk.nl; art 5 1-2e @schie dam.nl art 5 1-2e @schiedam.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @rws.nl art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @htm .nl; art 5 1-2e @ Ret.nl; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @ gasunie.nl; art 5 1-2e @ arcadis.com; art 5 1-2e @arcadis.com art 5 1-2e @a rcadis.com; art 5 1-2e art 5 1-2e @min ezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl; art 5 1-2e @gasunie.nl art 5 1-2e r ijswijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e hhdelfland.nl; art 5 1-2e @r hdhv.com' art 5 1-2e @r hdhv.com); art 5 1-2e ; art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e

CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl; art 5 1 art 5 1-2e

Onderwerp: Projectgroep warmtetransportleiding V-DH

Best lid van de projectgroep Warmte transportleiding Vlaardingen -Den Haag,

Reserveer alvast 10 mei in de agenda, dan komen we weer bijeen met de projectgroep, een Team uitnodiging volgt nog evenals een agenda.

Voor nu even een stand van zaken nu we halverwege de ter inzage termijn zijn. Bij de provincie zijn tot nu toe **twee** zienswijzen ingediend. Beiden hebben vooral betrekking op Den Haag.
We weten dat de meeste zienswijzen vaak pas tegen het einde van de termijn binnen komen. Maar twee zo halverwege de termijn is gering, daarom de volgende vraag:
Vraag: Zouden jullie willen checken of er toch per ongeluk zienswijzen bij jullie zijn ingekomen? En zo ja, deze ook aan ons doorzenden/mailen?
Alle zienswijzen gaan overigens ook naar de cie. voor de m.e.r., daar is een eindgesprek mee gepland op 19 mei en dan hopen we snel van hen het advies te krijgen.

art 5 1-2e va n de provincie verwerkt de zienswijzen in een overzicht en zend de zienswijzen - als dat van toepassing is- door aan jou om de beantwoording ter hand te nemen.

Op 10 mei hebben we in ieder geval al zicht op de ingekomen zienswijzen qua aantal en inhoud (op hoofdlijn). Dus dat zal ter sprake komen.

Op de agenda zullen ook afspraken staan die verband houden met de Planning en het tweede mandje vergunningen.
Gasunie heeft in de voorbereiding een mandje twee vergunningaanvragen, waaronder het pompstation in Delft. Ik ga ervan uit dat de provincie ook van deze aanvragen de formele berichtgeving weer doet, maar zien jullie dat ook zo?
Volgens planning worden die aanvragen half mei ingediend, dan hebben jullie weer zes weken om hierop te besluiten.

Vraag: Gaat dat lukken in zes weken, (ervan uitgaande dat de aanvraag vooraf voldoende is afgestemd m.b.t. volledigheid)?
Dit zou betekenen dat **de terinzagetermijn in de zomerperiode valt (juli augustus) Is dat wel wenselijk?** (Corona-maatregelen werpen mogelijk een ander licht op de vakantieperiode maar toch…)
Vervolg is de behandeling van de zienswijzen en dan zou dit tweede cluster aan het eind van het jaar weer gelijk op kunnen lopen met de besluiten uit het eerste cluster. Laten we hierover met elkaar goed **in gesprek gaan: Wat kan én wat is wenselijk?**
Ook kunnen we het dan hebben over de relatie en de volgorde van de besluiten over de beantwoording van de zienswijzen, het PIP en de vergunningen.

En 31 mei is er weer een bestuurlijk overleg van 09.00 u tot 10.00 u. Tijdens deze bijeenkomst zal in ieder geval aan de orde komen:
- een overzicht van de ingekomen reacties op de ter inzage liggende stukken (19 maart tot en met 29 april)
- de voortgang en inhoud van de beantwoording van de reacties.
- het advies van de commissie voor de m.e.r. (dat hopen we dan te hebben)
- vooruitblik vervolgstappen en de planning van het project.
- Overige van belang zijnde ontwikkelingen.

Een definitieve agenda voor 10 mei zullen jullie nog ontvangen, wordt Vervolgd

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e
Senior beleidsmedewerker
Afdeling Ruimte Wonen en Bodem

provincie Zuid-Holland

M +31 art 5 1-2e
E art 5 1-2e @pzh.nl

Van: art 5 1-2e
Verzonden: maandag 21 juni 2021 16:36
Aan: art 5 1-2e
Onderwerp: 2021 06 21 Presentatie PG WarmtelinQ - PZH.pptx
Bijlagen: 2021 06 21 Presentatie PG WarmtelinQ - PZH.pptx

Projectgroep PIP/PCR
21 juni 2021
WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

Agenda

1. Opening en mededelingen.
2. Zienswijzen
3. Wijzigingen
4. Planning en Tweede mandje vergunningen
5. WVTTK

Vanwege het aantal deelnemers aan deze online Teams-meeting graag microfoons op MUTE zetten.

provincie
ZUID

Mededelingen

- Provinciale Staten hebben vorige week woensdag (16 juni 2021) besloten over WLQ+
  - Reserveren van middelen ten behoeve van de realisatie van de Warmteleiding WarmtelinQ+ (WLQ+). En garantiestelling hele systeem
  - Moties: vooral gericht op participatie en communicatie naar burgers.

Koffiekar gesprekken

Doorlopen NvB

- Overeenstemming bereiken wie bevoegdheden zijn (of is) bij de zienswijzen soms heeft de indiener iets aangekruist en gaat de zienswijze daar niet over en andersom, uitgangspunt is inhoud v.d. zienswijze.

- Bij de besluitvorming door de bevoegde gezagen verwijzen naar die zienswijzen en beantwoording waarvoor je ook zelf bevoegd bent.

- Overig vragen?

Planning

- Toegevoegd is een concept-planning) bespreken de hierin aangegeven momenten van afstemming en aanleveren besluiten. Cluster 1 en 2.
- Provincie proces:
  - 28 juni aanleveren stukken intern bij PZH t.b.v. besluitvorming GS, 13 juli.
  - Griffie nodigt indieners van zienswijzen op PIP/MER uit….. Zomerreces….
  - 1 sept: Provinciale Staten (procedurevergadering); 10 sept horen indieners zienswijzen op het PIP/MER; (zie ook punt 1); 22 sept of 13 oktober besluit PS, dan ook definitieve besluiten bevoegde gezagen
  - Terinzagelegging t.b.v. beroepsprocedure. Okt/nov
- Tweede cluster (ter inzage eind augustus en september).
  - nog steeds aanvullende gegevens nodig Pompstation.
  - Wijziging Guntersteinweg: BEA, herinrichtingsplannen en APV instemming (2.10 a en 2.11) → BVC in detail aan te leveren. APV instemming komt dec/jan in mandje 3

Wijzigingen in het-PIP (zienswijzen en voortschrijdend inzicht) 1.

Aanvullingen op onderzoeken

- Er wordt n.a.v. vragen in de zienswijzen over **warmteafdracht in de bodem** een warmteonderzoek toegevoegd aan de bijlagen bij het PIP :
  - Effectbeoordeling van de warmteleiding op het eco-aquaduct en het NNN.

- Nalv zienswijze Veiligheidsregio's: een aanvulling voor een **Worst Case scenario veiligheid op het veiligheidsrapport**, bijlage bij het PIP. De kans dat er wat mis gaat is heel klein. Voor de hulpdiensten wordt een scenario uitgewerkt voor een mogelijke worst case calamiteit. Denk aan een locatie waarbij de leiding breekt nabij een parkeergarage en deze stroomt vol met heet water, een locatie met minder zelfredzamen of een druk bezocht festival. Het is vooral voor de hulpdiensten van belang om een inschatting te kunnen maken van wat dit betekent en wat in zo een situatie benodigd is aan inzet, bereikbaarheid etc.

Wijzigingen in het-PIP (zienswijzen en voortschrijdend inzicht) 1.

- Nalv zienswijzen **Pompstation Delft**: aangepassingen zodat zij beter in haar omgeving ingericht kan worden en agv technische voortgang. de verbeelding en de planregels worden aangepast
- nalv zienswijze Heijmans/Staedion: **WOS** op de Tripstraat (Heijmans locatie), de verbeelding en de planregels aanpassen zodat dit beter is afgestemd op de bouwplannen van Heijmans
- WOS-sen twee locaties: beide blijven op de verbeelding staan, de planregel wordt aangepast, zodat duidelijk is dat maar één WOS kan worden gerealiseerd.

- **Guntersteinweg**: 2 alternatieve kruizingen wordt een open ontgraving. Ook de locatie van het T-stuk daar wordt aangepast. Verbeelding en toelichting worden aangepast.

- Oostlandverbinding (werk met werk maken): In Delft wordt een T-stuk op de verbeelding toegevoegd, dit wordt in de toelichting toegelicht.

- Alle T-stukken worden nog nagelopen op exacte ligging, dat kan nog leiden tot nieuwe verbeelding.

- per 1 juli 2021 in werkingde nieuwe regelgeving voor stikstofdepositie en natuur, teksten in de toelichting worden aangepast aan de nieuwe regelgeving:

Wijzigingen 3

- Iets vergeten?

Van: art 5 1-2e
Verzonden: vrijdag 2 juli 2021 16:57
Aan: art 5 1-2e @den haag.nl'; art 5 1-2e @ middendelfland.nl';
art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e r ijswijk.nl;
art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl;
art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl;
art 5 1-2e @rws.nl; art 5 1-2e hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @htm .nl;
art 5 1-2e Ret.nl; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e mi nezk.nl;
art 5 1-2e hhdelfland.nl; art 5 1-2e rijswijk.nl; art 5 1-2e @delft.nl;
art 5 1-2e @ delft.nl art 5 1-2e hhdelfland.nl;
art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e delft .nl; art 5 1-2e
art 5 1-2e @de nhaag.nl
CC: art 5 1-2e r hdhv.com' art 5 1-2e r hdhv.com)
Onderwerp: CHECK NVB + tips
Bijlagen: Nota van Beantwoording WarmtelinQ Vlaardingen-Den Haag v10.docx;
Adreslijst zienswijzen Z1 tm Z64 gericht op bevoegde gezagen.xlsx

Laatste Check Nota van Beantwoording en tips!

In de bijlage de conceptversie van de Nota van Beantwoording van de zienswijzen tegen de ontwerpbesluiten in cluster 1.

Met deze mail wordt de NvB voor de laatste keer ter controle aan jullie voorgelegd. **Uiterlijk op dinsdag 6 juli** aanstaande voor 12.00 u moet ik (WC) eventuele reacties (+ aanpassingsvoorstel) hebben ontvangen. Want 's-middags begint in het provinciehuis het verzendingenproces voor GS tbv de 13e juli te lopen. Dit is het laatste GS voor de zomerreces om de planning van PS (eerste bespreking is op 1 sept, horen indieners zienswijzen op 10 sept en besluit op 22 sept of 13 okt) te kunnen halen. In de NvB staan nog een paar specifieke comments voor enkele bevoegde gezagen. Neem die waar van toepassing svp mee in de reactie!
Dinsdag 6 juli 12.00 u. is dus echt een harde deadline. Laat ook even weten als je geen commentaar hebt, via jullie 1e aanspreekpunt:

INSTANTIE	NAAM
GEMEENTE VLAARDINGEN	art 5 1-2e
GEMEENTE SCHIEDAM	
GEMEENTE MIDDEN-DELFLAND	
GEMEENTE DELFT	
GEMEENTE RIJSWIJK	
GEMEENTE DEN HAAG	
HOOGHEEMRAADSCHAP V DELFLAND	
RIJKSWATERSTAAT	
PROVINCIE ZUID-HOLLAND	
RET/HTM (TRAMBANEN)	

De tekst van de NvB is een coproductie van vele mensen. Om die input tot een geheel te smeden moesten er soms redactionele keuzes worden gemaakt waardoor je input wellicht niet meer woordelijk overeind is gebleven. Voor de leesbaarheid hebben we de tekst geschoond. We gaan er vanuit de tekst akkoord is, zolang de inhoud van de boodschap vergelijkbaar is gebleven. Mochten er tekst in staan waar jij of jouw bestuurder echt van in de ankers gaat, laat het uiterlijk dinsdag voor 12.00 u weten!

De NvB is intussen volledig geanonimiseerd, bijgevoegd is een excelbestand met de persoonsgegevens van alle indieners. De Z-nummers komen overeen met die in de NVB en worden aan elke indiener bekend gemaakt via een brief van GS (na besluit GS 13 juli)! Daar hoeven jullie dus niks voor te doen. Van de griffie krijgen de personen en instaties die een zienswijze hebben ingediend gericht op het PIP een uitnodiging om aan te geven of ze gehoord willen worden.

In de verzameltabel in par 3.3 is onderscheid gemaakt in drie kleuren, ook is een toelichting opgenomen. Als hulp bij de belsuitvorming.

- Oranje: niet-ontvankelijk voor alle bevoegde gezagen vanwege ontbreken inhoud/termijnoverschrijding
- Paars: niet-ontvankelijk voor bepaalde bevoegde gezagen omdat zienswijze geen betrekking heeft op dat besluit (maar de indiener dat zelf wel had aangegeven)
- Groen: zienswijze leidt tot aanpassingen in het PIP (of ander ontwerpbesluit, dat laatste is tot nu toe niet het geval).

Dan tips voor de besluitvorming:

Het is belangrijk dat ieder bevoegd gezag over de zienswijzen twee besluiten neemt:
1 over de ontvankelijkheid van de zienswijzen en
2. Over de gegrondheid van de zienswijzen.
Dat kan gewoon op de manier zoals dat binnen jouw organisatie gebruikelijk is, als in het besluit deze twee onderdelen en de argumentatie maar duidelijk naar voren komen.

Het voorstel kan luiden:
Voorgesteld wordt om:

- 8 zienswijzen (Z07, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54, Z55 en Z64) niet-ontvankelijk te verklaren wegens het ontbreken van inhoud of overschrijding van de zienswijzetermijn (zie H2 NvB)
- de zienswijzen Zxxx, Zxxx en Zxxx niet-ontvankelijk te verklaren omdat deze inhoudelijk niet gericht waren op een ontwerpbesluit waarvan wij bevoegd gezag zijn (zie par. 3.2 NvB)

(Welke zienswijzen dat zijn is voor elk bevoegd anders. Dit zijn de zienswijzen die in de tabel met een uitroepteken staan vermeld en in de verzameltabel (par 3.3.) met paars zijn aangeduid)

- de overige zienswijzen (voor zover gericht tegen een of meer ontwerpbesluiten waarvoor [eigen naam organisatie] het bevoegd gezag is, zijn ontvankelijk.
- deze zienswijzen af te doen conform de beantwoording in bijgevoegde NvB. In totaal zijn xx zienswijzen gegrond, in die zin dat ze hebben geleid tot wijzigingen in het provinciaal inpassingsplan. De zienswijzen hebben geen gevolgen voor de overige ontwerpbesluiten.
- De indieners van de zienswijzen hierover te informeren door middel van toezending van de concept-NvB (door PZH)

Na besluitvorming in GS zullen degenen die een zienswijze tegen het PIP hebben ingediend, een uitnodiging ontvangen voor een hoorzitting bij de statencommissie.

Pas na besluitvorming door PS (verwacht op 13 oktober) is de NvB definitief en ook het PIP vastgesteld. In de periode kort daarna moeten alle definitieve besluiten van cluster 1 (en als dat lukt ook cluster 2) worden aangeleverd zodat deze opnieuw gecoordineerd ter visie kunnen worden gelegd voor de beroepstermijn (6 weken).

Nota van beantwoording

Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag

Provincie Zuid-Holland + overige bevoegde gezagen

CONCEPT

Inhoud

1. INLEIDING....4

2. ONTVANKELIJKHEID....6

3. ZIENSWIJZEN, SAMENVATTING EN BEANTWOORDING....8

3.1 Inleiding....8
3.2 Samenvatting en beantwoording van de zienswijzen....8
3.3 Conclusie....98

4. VERVOLGPROCEDURE....101

5. AFKORTINGEN EN BEGRIPPENLIJST....102

CONCEPT

1. Inleiding

Inleiding
Provinciale Staten van Zuid-Holland hebben (PS) op 18 december 2019 onder andere besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden een provinciaal inpassingsplan (PIP) op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V.[1] en maakt onderdeel uit van een groter project dat de naam WarmtelinQ heeft gekregen. Het project WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (aanvoer- en retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag, inclusief de eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen. De provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer hebben gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. wordt doorlopen. Hiervoor is een Combi-MER opgesteld.

Procedure
Ter voorbereiding van het Combi-MER is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie zijn de verschillende alternatieven voor deze warmtetransportleiding nader toegelicht en is beschreven welke milieueffecten op welke wijze en met welk detailniveau in het Combi-MER onderzocht worden. Op 18 december 2019 hebben PS de NRD vastgesteld en is deze voor eenieder van 17 januari t/m 27 februari 2020 ter inzage gelegd. Tevens zijn de adviseurs en de bestuursorganen die bij de besluitvorming over het inpassingsplan en de overige besluiten betrokken zijn, geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Er zijn zes zienswijzen en twee adviezen ingekomen die er toe hebben geleid dat de reikwijdte en het detailniveau aangepast is. Deze aanpassingen zijn door Gedeputeerde Staten (GS) op 26 mei 2020 vastgesteld in het Advies over de reikwijdte en het detailniveau (ARD) van het op te stellen Combi-MER. Het ARD is aanvullend op de NRD en vormde daarmee het kader voor het uit te voeren milieuonderzoek (MER) voor het provinciaal inpassingsplan en de benodigde vergunningen.

Het voorontwerp van het PIP is op 16 juli 2020 toegestuurd aan de vooroverlegpartners in het kader van het wettelijk vooroverleg ex artikel 3.1.1. Bro. De vooroverlegpartners zijn de bij het plan betrokken gemeenten, de diensten van het Rijk, het Hoogheemraadschap Delfland, de betrokken omgevingsdiensten en de veiligheidsregio's. Er zijn vier reacties ontvangen, namelijk van de gemeenten Den Haag en Schiedam, van Rijkswaterstaat en van de Veiligheidsregio's Haaglanden en Rotterdam – Rijnmond gezamenlijk. Gelet op de ontvangen vooroverlegreacties en het nadere overleg hieromtrent met de initiatiefnemer zijn de toelichting, planregels en verbeelding van het ontwerp-PIP aangepast.

Het ontwerp PIP en het bijbehorende MER voor het project Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag zijn door GS op 9 maart 2021 vastgesteld en vrijgegeven voor de tervisielegging, tezamen met de ontwerpbeschikkingen van de overige bevoegde gezagen. Via kennisgevingen in de Staatscourant, het provinciaal blad en het waterschapsblad, maar ook via de provinciale website en de in de zes gemeenten verschijnende huis-aan-huisbladen is bekend gemaakt dat het ontwerp-PIP, de ontwerpbesluiten, het MER en de overige daarop betrekking hebbende stukken van 19 maart tot en met 29 april 2021 voor een ieder ter inzage zijn gelegd. Daartoe zijn alle stukken elektronisch beschikbaar gesteld op de provinciale projectwebsite. Het ontwerp-PIP kon ook worden geraadpleegd via www.ruimtelijkeplannen.nl of de provinciale planviewer www.ruimtelijkeplannen.zuid-holland.nl. Voorts zijn de inwoners van het gebied via (regionale) huis-aan-huisbladen op de hoogte gesteld van de terinzagelegging en dat tijdens deze periode iedereen een zienswijze kon indienen, zowel schriftelijk, mondeling als per e-mail.

In aanvulling hierop zijn in maart 2021 door WarmtelinQ drie online informatiebijeenkomsten gehouden waar het project is toegelicht en waar vragen konden worden gesteld. Tijdens deze avonden is onder

1 De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. De Leiding door het Midden was voorheen een initiatief van Eneco en maakt sinds januari 2020 deel uit van WarmtelinQ (zie www.warmtelinq.nl).

meer ingegaan op het inpassingsplan voor het project en op specifieke delen van het tracé en de daar benodigde vergunningen.

In het kader van deze tervisielegging zijn in totaal 64 zienswijzen ontvangen. Daarnaast is de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) gevraagd om een toetsingsadvies te geven op de inhoud van het Combi-MER. In dat toetsingsadvies zal de Commissie m.e.r. beoordelen of het opgestelde MER voldoet aan de uitgangspunten voor de reikwijdte en het detailniveau, alvorens door Provinciale Staten en de andere bevoegde gezagen een besluit wordt genomen over de vaststelling van het PIP, het MER en de aangevraagde vergunningen.

In deze nota wordt ingegaan op de ingediende zienswijzen en op het verdere besluitvormingsproces rondom het inpassingsplan en de vergunningen. Hiervoor is reeds de gevolgde procedure beschreven. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op de ontvankelijkheid van de ontvangen zienswijzen. De zienswijzen zijn in hoofdstuk 3 samengevat, beantwoord en voorzien van een conclusie ten behoeve van de besluitvorming door de bevoegde gezagen. In hoofdstuk 4 wordt kort ingegaan op de vervolgprocedure. Tot slot zijn in hoofdstuk 5 de gebruikte afkortingen verklaard.

CONCEPT

2. Ontvankelijkheid

Het juridische kader voor de beoordeling van de ontvankelijkheid van zienswijzen wordt met name bepaald door artikel 6:9 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit artikel luidt:
1. Een bezwaar- of beroepschrift is tijdig ingediend indien het voor het einde van de termijn is ontvangen.
2. Bij verzending per post is een bezwaar- of beroepschrift tijdig ingediend indien het voor het einde van de termijn ter post is bezorgd, mits het niet later dan een week na afloop van de termijn is ontvangen.

Voorts dienen zienswijzen te zijn voorzien van naam, adres en dagtekening en enig standpunt c.q. inhoudelijke onderbouwing. Het ontbreken hiervan kan aanleiding geven tot het niet-ontvankelijk verklaren van zienswijzen, mits de indiener de gelegenheid heeft gehad om dit verzuim binnen een bepaalde termijn te herstellen.

Beoordeling ontvankelijkheid
De zienswijzen Z01 tot en met Z63 zijn voor of op 29 april 2021 door de provincie ontvangen. Deze zienswijzen zijn derhalve tijdig ingediend en ontvankelijk op grond van artikel 6:9, lid 1 Awb. Zienswijze Z64 is ingediend via het digitale zienswijzeformulier en door de provincie op 11 mei 2021 ontvangen. Bij het indienen van digitale zienswijze is de indiener zelf verantwoordelijk voor een tijdige indiening en het optreden van eventuele technische problemen. Aangezien op 11 mei 2021 de termijn voor het indienen van zienswijzen reeds was verlopen, is deze zienswijze niet ontvankelijk.

Van de tijdig ontvangen zienswijzen (Z01 t/m Z63) waren er acht min of meer ‘leeg’. Dit betreft de nummers Z07, Z09, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54 en Z55. De indieners van deze zienswijzen hebben op het digitale zienswijzeformulier een of meer ontwerpbesluiten aangekruist waarop zogezegd wordt gereageerd maar in het opmerkingenveld niets ingevuld en geen bijlage meegestuurd waaruit een standpunt of inhoudelijke onderbouwing van de zienswijze kan worden afgeleid. Van indiener Z09 is nog tijdens de zienswijzentermijn een inhoudelijke aanvulling ontvangen. De indieners van de overige zienswijzen hebben via een aan hen persoonlijk gerichte e-mail de gelegenheid gehad om hun zienswijze tot en met 16 mei 2021 inhoudelijk aan te vullen, maar hiervan hebben zij geen gebruik gemaakt. Omdat deze zienswijzen geen standpunt van de indiener over het project bevatten, is het niet mogelijk om deze zienswijzen inhoudelijk te beantwoorden.

De zienswijzen Z26, Z36 en Z52 zijn weliswaar tijdig ontvangen, maar ingediend met een voorlopig (Z26) of pro forma karakter (Z36 en Z52). In de voorlopige zienswijze Z26 is aangegeven dat deze in de vergadering van de gemeenteraad van Delft op 11 mei 2021 zal worden bekrachtigd. De hiertoe aangenomen motie is op 17 mei 2021 ontvangen. Derhalve is deze zienswijze tijdig en bevoegd ingediend. De zienswijzen Z36 en Z52 zijn pro forma ingediend. In verband hiermee hebben de indieners een e-mail ontvangen waarin is aangegeven dat er tot en met dinsdag 25 mei 2021 de gelegenheid is om de zienswijzen inhoudelijk aan te vullen. De indieners van beide zienswijzen hebben hieraan binnen de gestelde termijn voldaan., zodat ook deze ontvankelijk zijn. Zienswijze Z52 is overigens later alsnog ingetrokken.

Verder hebben de meeste indieners op het digitale zienswijzenformulier of in hun brief aangegeven op welk ontwerpbesluit hun zienswijze betrekking had. In die gevallen is de eigen opgave gevolgd, behalve als de zienswijze duidelijk óók gericht was op andere – niet-aangekruiste – ontwerpbesluiten. In dat geval is voorgesteld om de zienswijze ook te betrekken bij die andere besluiten. Waar indiener zelf geen opgave deed, is de scope afgeleid uit de strekking van de zienswijze. Andersom zijn er ook zienswijzen waarbij de aangekruiste ontwerpbesluiten geen duidelijke relatie hebben met de inhoud van de zienswijze. Voorgesteld wordt om deze zienswijzen gedeeltelijk niet-ontvankelijk te verklaren, namelijk voor zover deze zienswijzen gericht zijn tegen niet relevante ontwerpbesluiten. Bij de zienswijzen waar dit van toepassing is, is dat met een ‘!’ aangegeven in de beantwoordingstabel en in de verzameltabel in paragraaf 3.3.

CONCEPT

Conclusie
De zienswijzen met de nummers Z01 t/m Z63 zijn tijdig ingediend. Dat geldt niet voor zienswijze Z64. Deze is buiten de termijn ontvangen en daarom niet-ontvankelijk wegens niet-verschoonbare termijnoverschrijding. Voorts ontbreekt in de zienswijzen Z07, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54 en Z55 een standpunt van de indiener c.q. inhoudelijke onderbouwing van de zienswijze, waardoor het niet mogelijk is om ze te beantwoorden. Om die reden wordt voorgesteld om deze zienswijzen in zijn geheel niet-ontvankelijk te verklaren. De indieners van de voorlopige en pro forma zienswijzen Z26, Z36 en Z52 hebben hun respectievelijke zienswijzen binnen de gestelde termijn definitief gemaakt c.q. aangevuld, zodat deze zienswijzen wel ontvankelijk zijn. Zienswijze Z52 is later alsnog door indiener ingetrokken.

Het voorgaande betekent dat de zienswijzen met de nummers Z07, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54, Z55 en Z64 in zijn geheel niet-ontvankelijk zijn. De overige zienswijzen zijn ontvankelijk, zij het soms niet bij het besluit dat de indiener zelf heeft aangegeven. Alle ontvankelijke zienswijzen zijn in hoofdstuk 3 van deze nota inhoudelijk beantwoord. Tevens is beoordeeld in hoeverre deze zienswijzen aanleiding geven tot aanpassing van het definitieve inpassingsplan bij de besluitvorming door Provinciale Staten dan wel de definitieve beschikkingen in cluster 1 van de verschillende bevoegde gezagen. De conclusies hierover staan vermeld in paragraaf 3.3 en de indieners van alle zienswijzen zullen hiervan gelijktijdig op de hoogte worden gesteld.

CONCEPT

3. Zienswijzen, samenvatting en beantwoording

3.1 Inleiding

In verband met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zijn de persoonsgegevens van natuurlijke personen die een zienswijze hebben ingediend, in deze nota geanonimiseerd en voorzien van een uniek nummer. Dit nummer is doorgegeven aan de indieners, zodat zij de beantwoording van hun zienswijze uit de Nota kunnen herleiden. De reactienota met daarin de complete (geanonimiseerde) zienswijzen is opgenomen in een separaat document.

Van de 64 ontvangen zienswijzen zijn er 25 ingediend namens een bedrijf, organisatie of vereniging:

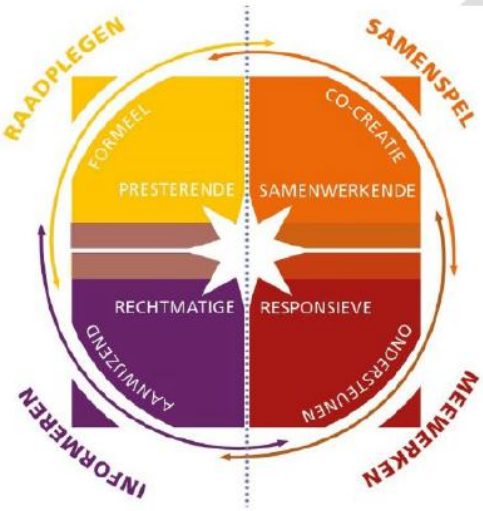
- C&K Recht (Z02)
- Bedrijvenvereniging Uitenhagestraat (Z03)
- Drie VvE's nabij Beatrixlaan Delft (Z05/Z12/Z14)
- Gemeenteraad en college B&W Den Haag (Z08)
- Bewonersorganisatie Transvaal Zuid (Z16)
- Bewonersgroep Haagse Beppies (Z17)
- Fietsersbond Vlaardingen (Z18)
- Vereniging Midden-Delfland (Z21)
- Gemeenteraad Delft (Z26)
- Heijmans/Staedion (Z29/Z30)
- Turks Islamitisch Culturele Stichting (Z32)
- Veiligheidsregio Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond (Z35)
- LdM C.V. (Z36)
- CMAG (Z42)
- Bomenstichting Den Haag (Z44)
- Natuurlijk Delfland (Z47)
- Den Haag Fossielvrij (Z51)
- Gemeente Delft (Z52 – ingetrokken)
- Mevlana Restaurant & Pizzeria BV (Z58)
- Sekerli Holding BV (Z59)
- Energie Samen/Natuur- en Milieufederatie (Z60)
- Kebabci Den Haag (Z62)

3.2 Samenvatting en beantwoording van de zienswijzen

Leeswijzer

In onderstaande tabel zijn alle (ontvankelijke) zienswijzen samengevat en beantwoord. In de bovenste rij van elk nummer is aangegeven tegen welk besluit of welke besluiten de zienswijze volgens indiener is gericht. Daar waar de zienswijze inhoudelijk geen betrekking bleek te hebben op de aangekruiste ontwerpbesluiten, is dat in een afzonderlijke rij toegelicht en voorzien van een uitroepteken (!) Vervolgens zijn de zienswijzen (zonodig) samengevat en van een beantwoording voorzien. Deze beantwoording is gebaseerd op de volledige zienswijze (niet op de samenvatting). Tot slot is onder elke zienswijze in een conclusie aangegeven of er naar aanleiding van de zienswijze aanpassingen worden doorgevoerd in een of meer ontwerpbesluiten. In paragraaf 3.3 is een verzameltabel opgenomen.

CONCEPT

Z01	***Particulier uit Den Haag*** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk ook betrekking op de besluitvorming over het PIP c.q. de besluiten van de overige bevoegde gezagen.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Alle ontwerpbesluiten van alle bevoegde gezagen.*
	Indiener vindt de toegepaste participatiemethoden binnen het Warmtelinq project te mager. Vanuit oogpunt van burgerbetrokkenheid en de beginselen van behoorlijk bestuur moeten binnen het project burgerfora en objectievere participatiemethoden worden toegepast, zoals beschreven in het rapport "Betrokken bij Klimaat" *Participatie is een containerbegrip. Bij de uitvoering van dit project hanteert de provincie haar participatievisie (https://www.zuid-holland.nl/actueel/participatie/) als uitgangspunt. In deze visie is beschreven wat passende participatievormen zijn bij de verschillende processen. Hierbij wordt het participatiekompas gebruikt als hulpmiddel voor de keuze van de meest passende participatievorm bij een opgave. Het participatiekompas combineert vier vormen van overheidssturing (rechtmatige, presterende, samenwerkende en responsieve overheid) met verschillende vormen van participatie (informeren, raadplegen, samenspel en meewerken).* *Het project omhelst thans het ruimtelijk mogelijk maken van een hoofdtransportleiding voor warmte met de hiervoor benodigde besluiten (vergunningen). Doel is om betrokkenen tijdig en open te **informeren** over het project en hierover te **raadplegen** via inspraak. Op de website (https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/energie/warmteling-trace-vlaardingen-den-haag/) staat informatie over het project, maar ook over hoe het proces is ingericht, de mogelijkheden van inspraak, hoe men bezwaar kan maken en hoe aanspraak kan worden gemaakt op bijvoorbeeld planschadevergoedingen.* *De provincie heeft regelmatig kennisgevingen geplaatst over de genomen besluiten, de inspraak momenten en de vergunningaanvragen. Niet alleen via de formele kanalen van Staatscourant, Provinciaal Blad en Waterschapsblad, maar ook via de lokale huis aan huis bladen in de betrokken gemeenten. Zodoende is bijvoorbeeld in 2020 iedereen in de gelegenheid gesteld om van 17 januari 2020 tot en met 27 februari 2020 te reageren op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau waarin de kaders voor het uit te voeren milieuonderzoek werden bepaald. Ook over de ontwerpbesluiten zijn in de huis-aan-huisbladen en de formele kanalen kennisgevingen geplaatst waarop iedereen van 19 maart tot en met 29 april kon reageren. De digitale bijeenkomsten werden in de kennisgevingen aangekondigd. In aanvulling daarop zijn door WarmtelinQ BV brieven verzonden naar burgers langs het tracé om mogelijke belangstellenden nog eens extra te wijzen op de digi-*

	tale informatiebijeenkomst. Ook op de websites van betrokken gemeenten is melding gemaakt van de besluiten en de digitale bijeenkomsten. Het liefst waren deze bijeenkomsten fysiek in de wijken en buurten zelf gehouden. De Covid-19 maatregelen noopte echter tot digitale bijeenkomsten. In deze digitale bijeenkomsten is naast een toelichting op het project ook gewezen op de tervisielegging van alle ontwerpbesluiten en de mogelijkheid om daarop te reageren. *Door het indienen van een zienswijze op stukken die ter inzage liggen, geeft u uw inbreng op de in voorbereiding zijnde - en dus nog te nemen - besluiten. Uw zienswijze maakt dus deel uit van de participatiemogelijkheden die u zijn en worden geboden.* *Al met al zijn wij dan ook van mening dat de provincie en de overige bevoegde gezagen voldoende communiceren en voldoende ruimte hebben gegeven aan inspraak op dit ingewikkelde project. Het proces daarvoor is gestart in december 2019 met het besluit van provinciale Staten om een provinciaal inpassingsplan op te stellen, een mer procedure te volgen en de provinciale coördinatieregeling van toepassing te verklaren, maar staat uiteraard niet los van het meer omvattende proces voor de warmtetransitie in Zuid-Holland, dit in de tussentijd niet stil staat.* *In het rapport "Burgerbetrokkenheid bij Klimaatbeleid" uit maart 2021 wordt geconcludeerd dat er meer onderzoek nodig is naar de inzet van verschillende vormen van burgerbetrokkenheid en naar effectieve participatie en het formuleren van mogelijke verbeterpunten in de huidige betrokkenheid van burgers bij het klimaatbeleid. Het burgerforum heeft de potentie om burgers beter te betrekken bij het vormgeven en uitvoeren van klimaatbeleid in Nederland. Voorwaarde is wel dat aan bepaalde randvoorwaarden wordt voldaan. De provincie en de betrokken bevoegde gezagen volgen met belangstelling de reacties op dit rapport en eventuele vervolgonderzoeken om te zien in hoeverre de uitkomsten in het verdere vervolg van het project of bij andere initiatieven kunnen worden toegepast. In de tussentijd gaan de provincie en de overige bevoegde gezagen op de ingeslagen weg voort. Daarbij is ook een belangrijke rol weggelegd voor de initiatiefnemer. WarmtelinQ BV heeft samen met de gemeenten het voortouw in de communicatie naar de burgers over de inhoud van het project en de gevolgen daarvan voor omwonenden. Dit zal vooral belangrijk zijn in de uitvoeringsfase, wanneer overlast wordt ervaren door de aanleg werkzaamheden. Over de groene herinrichtingsplannen zal in gesprek worden gegaan met omwonenden en belangenorganisaties.* *De aanleg van de hoofdtransportleiding biedt mogelijkheden voor het aanleggen van nieuwe lokale distributienetten. Deze lokale warmtenetten zorgen voor aansluitingen van afnemers - dat kunnen coöperaties, burgerwoningen, bedrijven, kantoren zijn. De verschillende gemeenten werken momenteel uit waar en wanneer lokale warmtenetten wenselijk zijn. Eind 2021 hebben alle gemeenten een Warmtevisie opgesteld, die hier meer inzicht in zal kunnen bieden. De hoofdtransportleiding heeft dus nu nog geen directe impact op de warmtevoorziening voor inwoners van een gemeente. Dat komt pas als er een nieuw lokaal warmtenet wordt aangelegd of als de gemeente voor andere lokale oplossingen wil kiezen. Ook in dit gemeentelijke proces zal ruimte zijn voor samenspel met wijk- of burgerinitiatieven. Hierover zal tezijnertijd door de gemeenten worden gecommuniceerd.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z02	**R&K Recht, Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk ook betrekking op onderwerpen uit het PIP c.q. Combi-MER.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerpbesluiten Den Haag* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER*

Indiener kan zich niet verenigen met de ontwerpbeschikking van de gemeente Den Haag voor dit grootschalige project waarvoor ook 110 bomen moeten worden geveld. De zienswijze heeft betrekking op de volgende aspecten:

1. Uit de effectbeoordeling blijkt onder meer dat tijdens de aanlegfase op enkele locaties een geluidbelasting optreden van meer dan 80 dB(A) en op andere plekken een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde van 60 dB(A) tijdens reguliere werktijden. Daarom vreest indiener extreme overlast van licht en geluid door in en uitrijdend verkeer en de opslag van materiaal en materieel, de aanvoer van leidingdelen en laswerkzaamheden;

   De nieuwe warmtetransportleiding is bedoeld voor de transport van restwarmte naar lokale warmtenetten, zodat daarmee woningen duurzaam kunnen worden verwarmd. Dit project is zo belangrijk voor het behalen van de klimaatdoelen dat enige overlast, of tijdelijke aantasting van groen tijdens de aanlegfase, wordt geaccepteerd. Bovenmatige overlast zal zoveel als mogelijk worden voorkomen. Ook zullen u en de andere bewoners vooraf duidelijk worden geïnformeerd over de uitvoering van de werkzaamheden. De aangehaalde waarde van 80 dB (A) betreft een maximumbelasting die zich op piekmomenten voordoet, maar dit betreft geenszins een langdurige emissie en belasting op nabij gelegen gevels.

2. Indiener vreest dat zijn onderneming onbereikbaar zal zijn voor rijdend verkeer omdat klanten veelal van buiten de wijk komen en de werkstroken en het bouwverkeer zelf leveren ook hinder op. Bovendien zal tijdens de werkzaamheden de parkeerdruk nog hoger worden;

   Indien een ondernemer langs het tracé van de warmtetransportleiding minder omzet of inkomsten geniet door werkzaamheden, genomen besluiten of andere activiteiten van de gemeente. Bijvoorbeeld doordat uw bedrijf door werkzaamheden minder goed of helemaal niet bereikbaar is, dan kunt u hiervoor nadeelcompensatie aanvragen. De schade moet hierbij boven het normale maatschappelijke risico of het normale ondernemersrisico uitkomen. Voor nadeelcompensatie geldt daarom een drempelbedrag van 8% van de gemiddelde omzet over de afgelopen 3 jaren. Pas boven dit bedrag heeft men mogelijk recht op een vergoeding van uw verlies aan omzet of inkomsten. Denkt men omzet-/inkomstenverlies te hebben door een project of werkzaamheden vanuit de gemeente ten aanzien van de warmtetransportleiding, dan moet men bij het verzoek tot nadeelcompensatie de relatie tussen de omzetdaling/inkomstenverlies en de werkzaamheden of het project aantonen. Meer informatie voor ondernemers op het grondgebied van Den Haag kan gevonden worden op: https://www.denhaag.nl/nl/meldingen/meldingen-schade/vergoeding-nadeelcompensatie-aanvragen.htm

3. Indiener wijst erop dat ook de Verkenning Mobiliteit Transvaal Schilderswijk-West impact heeft op de wijk en vraagt hoe beide plannen zich tot elkaar verhouden;

   Beide projecten hangen niet met elkaar samen. De Verkenning Mobiliteit Transvaal Schilderswijk-West brengt in kaart wat de knelpunten zijn ten aanzien van de bestaande verkeerssituatie in de wijk voor alle verkeersgroepen. Doel is om hier te inventariseren waar en hoe deze situatie blijvend verbeterd kan worden en hoe dit een bijdrage kan leveren aan de leefbaarheid van de wijk. Het Warmtelinq project heeft daarentegen geen blijvende effecten voor het verkeer en beoogt deze ook niet. Het betreft het realiseren van een ondergrondse pijpleiding. Ten tijde van de bouwfase kan dit tijdelijk gevolgen hebben voor de situatie ter plaatse maar na het afronden van de werkzaamheden leidt dit niet tot permanente effecten op de verkeerssituatie.

4. In de ruimtelijke motivering staat niet duidelijk beschreven hoe de straten na de werkzaamheden worden heringericht;

   Dit is juist. De inrichting na de werkzaamheden maakt geen onderdeel uit van de ruimtelijke onderbouwing en dat hoeft ook niet. De herinrichtingsplannen zijn separaat van de ruimtelijke onderbouwing onderdeel van de vergunning.

5. Ook wordt niet beschreven hoe de communicatie en participatie heeft plaatsgevonden. Er kunnen ook maatwerkvoorschriften worden vastgesteld om nadelige gevolgen van de plannen zoveel mogelijk te beperken, maar dat kan alleen in samenspraak met lokale partijen;

	Zie Z01 voor de beantwoording inzake communicatie en participatie. In de uitvoeringsfase wordt concreter bekend waar, wanneer en hoe lang er werkzaamheden uitgevoerd gaan worden die effecten hebben op buurten en wijken. De aannemers zullen via een op te stellen plan extra aandacht geven aan de gevolgen hiervan, bijvoorbeeld op het gebied van bereikbaarheid en communicatie. De gemeente Den Haag moet haar goedkeuring geven aan het plan. 6. Er wordt onvoldoende stil gestaan bij de nadelige effecten voor de omgeving. Indiener pleit voor een deugdelijke en afdwingbare compensatieregeling of in elk geval de bedrijven te compenseren voor de nadelige effecten van het plan en de omgeving daarover te informeren. Indiener verwacht minstens zelf gecompenseerd te worden voor de schade die wordt aangericht. *Een project specifieke compensatieregeling is geen onderdeel van dit project. Een dergelijke regeling is niet vereist en het ontbreken daarvan is om die reden geen gebrek van een vergunning. Voor nadeelcompensatie verwijzen wij naar het antwoord op onderdeel 2 van deze zienswijze.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z03	**Bedrijvenvereniging Uitenhagestraat, Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk ook betrekking op onderwerpen uit het PIP c.q. Combi-MER.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerpbesluiten Den Haag* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER*
	Indiener dient namens de bedrijvenvereniging Uitenhagestraat (ruim 30 ondernemingen) in de wijk Transvaal een zienswijze in. De vereniging heeft met verbazing kennis genomen van het feit dat de leiding onder andere onder de rijbaan van de Uitenhagestraat komt te liggen. Dit zal leiden tot veel overlast en veel of zelfs alle bedrijven op het terrein voor langere periode onbereikbaar maken. De schade door beperkingen in de toelevering en voor klanten is niet te overzien, terwijl klandizie van levensbelang is voor bedrijven die al getroffen zijn door de huidige coronacrisis. De vereniging vraagt daarom om af te zien van de voorgenomen plannen en te onderzoeken of er geen betere alternatieven zijn, gelet op de bereikbaarheid van de bedrijven en het voorkomen van overlast. *Ten behoeve van de besluitvorming over het leidingtracé is onder meer een milieueffectonderzoek (MER) uitgevoerd. Uiteindelijk is een keuze gemaakt op basis van informatie uit het Combi-MER (milieueffecten) en op basis van economische (kosten), technische (beschikbare techniek, uitvoeringstijd) en andere maatschappelijke (draagvlak) overwegingen. Zie verder ook de beantwoording onder Z08, nummer 11. Zie voor de beantwoording van de aspecten overlast en nadeelcompensatie, de antwoorden bij Z02, nummers 1 en 2.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

CONCEPT

Z04	**Particulier uit Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Geen opgave
	De zienswijze heeft inhoudelijk betrekking op onderwerpen uit het PIP c.q. Combi-MER. Daarom is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten: • *Ontwerp-PIP/Combi-MER*
	Indiener vreest voor herhaling van financieel debacle in Rotterdam en plaatst vraagtekens bij de technische en financiële uitvoerbaarheid van een regionaal warmtetransportsysteem. Er is bij de inwoners van Den Haag onvoldoende draagvlak voor deze ontwikkeling en ook de gemeente is niet bereid om te investeren. Door de geringe animo staat de overlast niet in verhouding tot het aantal aansluitingen. Daarom kan beter worden gekozen voor een ringleiding om de stad waardoor nieuwbouw makkelijker kan worden aangesloten en de aanleg minder overlast geeft voor de bewoners. *Het toekomstige Warmtetransportnet Zuid-Holland en levert een belangrijke bijdrage aan de energietransitie in de provincie Zuid-Holland. De provincie is er van overtuigd dat een regionaal warmtetransportsysteem de meest maatschappelijk betaalbare oplossing is. Warmtetransitie in de gebouwde omgeving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De energietransitie kan alleen slagen als er wordt samengewerkt en dat geldt zeker voor de warmtetransitie in de gebouwde omgeving. Niet alleen het rijk en de provincie, maar ook de gemeenten, (toekomstige) afnemers, Gasunie, warmtebedrijven hebben daarin een rol, zelfs bewoners die op gas blijven of kiezen voor elektrificeren. De financiële en de inhoudelijke verantwoordelijkheid staan daarbij niet los van elkaar, maar hoeven niet samen te vallen. Gemeenten zijn niet financieel verantwoordelijk. De provincie draagt naar vermogen bij, maar kan en moet ook niet de hele financiële verantwoording dragen. De samenwerking is er juist bij gebaat, dat allen ook een belang hebben bij het slagen van WarmtelinQ. Ook als er een ringleiding om de stad wordt gelegd, zal de warmte nog steeds via leidingen de stad in moeten worden gebracht. Ook dan gaat het om grotere afstanden waarvoor ook aanlegwerkzaamheden nodig. De overlast zal daardoor niet minder zijn.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z05	**VVE Adama van Scheltemaplein 1-96 Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Delft: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk ook betrekking op onderwerpen uit het PIP c.q. Combi-MER. In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerpbesluiten Delft* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER*
	Indiener maakt namens de VvE bezwaar tegen ligging onder wegberm Pr. Beatrixlaan. Daardoor verdwijnt een groene buffer met bomen en bosschages, treedt er meer geluidsoverlast en blootstelling aan fijn stof en CO2 uitstoot op. Gewezen wordt op drie alternatieve tracé's langs de Beatrixlaan: de grasstrook parallel grenzend aan het asfalt van de Beatrixlaan; direct onder het fietspad en een alternatief aan de andere zijde van de Beatrixlaan (de Buitenhof-zijde). En anders is een geluidswal en compenserend groen nodig. *De geschetste ligging in de strook tussen de sloot langs het appartementencomplex en het fietspad is niet correct. Op deze locatie komt de leiding volledig onder de Pr. Beatrixlaan te liggen. Voor dit tracédeel worden ook géén bomen gekapt (volgens BEA). Wel moeten er een paar bomen worden gekapt bij het kruisen van de Hoventunnel (in verband met de expansielus aan de boven-*

	zijde van onderstaande figuur). *Op grond van vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is het bevoegd gezag (college van B&W van Delft) gehouden om te beslissen op de aanvraag, zoals deze is ingediend. Hoewel een toename van geluidsbelasting en effecten op bijvoorbeeld bomen en planten niet kunnen worden uitgesloten, stellen wij ons op het standpunt dat wij na afweging van alle relevante feiten en omstandigheden en op basis van alle ingediende onderzoeken dienaangaande tot verlening van het ontwerpbesluit konden overgaan.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z06	**Particulier uit Den Haag c.q bewonersorganisatie Transvaal, Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk geen betrekking op het ontwerp-PIP of Combi-MER. In verband hiermee is de zienswijze tegen deze ontwerpbesluiten **niet-ontvankelijk**.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerpbesluiten Den Haag.*
	Indiener dient als bewoner en voorzitter bewonersorganisatie zienswijze in. Hij maakt zich grote zorgen over impact van de werkzaamheden op de wijk Transvaal, waar al erg weinig groen is. De kap van zoveel bomen is onverantwoord en zorgt voor hittestress. Ook maakt hij zich zorgen over de gevolgen van het langdurig openbreken van wegen waardoor bewoners en bedrijven slecht bereikbaar zullen zijn en er vereenzaming en omzetverlies zal optreden. Daarom moeten de plannen worden herzien. *Er zal inderdaad voor aanzienlijke tijd overlast zijn door openbreking van straten. Het belang van de warmtetransportleiding is dermate groot dat deze tijdelijke overlast aanvaardbaar is. Het is echter niet zo dat huizen daardoor onbereikbaar worden. Woningen zullen te allen tijde ontsloten blijven, zij het soms via tijdelijke omwegen. Zie ook Z02 nummer 1. Voor bedrijven die door de overlast bovenmatige schade lijden, geldt dat zij een verzoek tot nadeelcompensatie kunnen indienen. Wij verwijzen hiervoor naar het antwoord op Z02 nummer 2. Voor een toelichting op het onderwerp tracékeuze wordt verwezen naar Z24 nummers 21 en 22.*

Conclusie

De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z07	**Particulier uit Den Haag**
	De zienswijze is niet-ontvankelijk

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z08	**College van B&W en gemeenteraad Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Geen opgave
	De zienswijze heeft inhoudelijk betrekking op onderwerpen uit het PIP c.q het Combi-MER. Daarom is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten: • *Ontwerp-PIP/Combi-MER.*
	De zienswijze heeft betrekking op: 1. De mate waarin LdM voldoet aan de voorwaarden van Den Haag met het oog op de aansluiting van LdM op het Stedelijk Energieplan. Bij de gemeenteraad leven zorgen over de impact van LdM op de keuzevrijheid van consumenten, de ontwikkeling van lokale hernieuwbare warmte en de duurzaamheid. Daarom worden provincie en initiatiefnemer gevraagd om te borgen dat LdM niet zal leiden tot minder energiebesparing, lagere energielabels, hogere energierekening en tot gebruik voor nieuwbouw. *De huidige en toekomstige regelgeving rond warmte (onder meer de Warmtewet) zijn gericht op (consumenten)bescherming en betaalbaarheid van warmte. In de beoogde wetswijziging is voorzien in een regietaak van de gemeente bij de keuze tussen opties voor de warmtevoorziening en de keuze voor een warmteleverancier. Er is niet voorzien in een deelnameplicht voor eindgebruikers. De toekomstige regelgeving is in die zin gericht op keuzevrijheid. Verder is regulering en toezicht op tarieven en kosten door de Autoriteit Consument en Markt in de regelgeving voorzien. Hoe de regelgeving op deze punten definitief vorm zal krijgen is aan de landelijke politiek en overheid.* 2. Voorts wordt gevraagd om aan te geven hoe zal worden omgegaan met enkele specifieke thema's: de mogelijke belemmeringen van het project voor de aanleg van lokale lage temperatuurnetten en de gevolgen voor bodemenergie en ondergrondse infra inclusief toekomstige lokale warmtenetten. *De lokale energietransitie staat niet haaks op het realiseren van een hoofdinfrastructuur voor warmte. De aanwezigheid van die hoofdinfrastructuur maakt juist dat in veel wijken later via een lokaal warmtenet een CO2-vrije en betaalbare optie kan worden toegevoegd aan het lokale keuzepalet. Die keuze wordt door de gemeenten bepaald, veelal op basis van de gemeentelijke warmtetransitievisies en wijkuitvoeringsplannen. De provincie (en anderen) zetten volop in op het realiseren van lokale warmtenetten, maar de komst van Warmtelinq vergroot de kansen voor de lokale netten. De provincie zet echter niet in op het gebruik van lokale bronnen alleen omdat dat de warmtetransitie maatschappelijk als geheel duurder maakt. Voor de beantwoording van de relatie tussen WarmtelinQ en lokale oplossingen wordt verwezen naar het antwoord op Z19 nummer 6.* 3. Ten aanzien van de twee locaties voor het Warmteoverdrachtstation (WOS) geeft het college aan dat er tussen Eneco, Uniper en WarmtelinQ overeenstemming is en gekozen kan worden voor het WOS1 op de Uniper-locatie. Het college hecht eraan dat een definitief besluit wordt genomen voordat het PIP wordt vastgesteld en dat daarbij andere locaties uit het PIP worden

CONCEPT

verwijderd.

*In het ontwerp-PIP is zowel op de Uniper locatie als op de Tripstraat (Heijmans locatie) ruimte geboden voor een WOS (WOS1 respectievelijk WOS2) in de verwachting dat voor de vaststelling van het inpassingsplan duidelijk zou zijn wat de definitieve locatie zou worden ~~welke locatie bij alle betrokken partijen de voorkeur geniet~~. De door indiener~~u~~ aangehaalde "overeenstemming" blijkt helaas niet zo eenduidig want ~~te zijn. Er blijft sprake van~~ er is nog steeds geen definitief besluit genomen~~een voortgezette onzekerheid~~. ~~De geluiden die de provincie bereiken duiden thans op een voorkeur voor de Heijmans locatie.~~ Van zowel Heijmans als Staedion zijn zienswijzen op het inpassingsplan ontvangen~~.~~ waarin ~~Daarin~~ is gevraagd om de verbeelding van ~~de~~ WOS2 op de Tripstraat en de aldaar geldende planregels zodanig aan te passen ~~dat ze beter passen in~~ dat deze beter aansluiten bij het bouwplan inclusief WOS2 ~~(~~zie Z29 en Z30). Voorts hebben ~~Oo~~**ook** ~~hebben~~ **WarmtelinQ en Eneco de provincie** schriftelijk laten weten dat partijen meer tijd nodig hebben om ~~verzocht om te~~ komen tot een definitieve locatie voor het WOS. ~~beide locaties op de verbeelding te handhaven.~~*

Gelet op het belang van deze keuze ~~de voortdurende onzekerheid~~ wil de provincie alle betrokken partijen hiervoor meer tijd gunnen ~~om tot een keuze te komen~~, zonder dat dit de procedure voor het inpassingsplan ophoudt. Daarom blijven op de verbeelding beide opties ~~locaties~~ opgenomen (daarbij rekening houdend met aanpassing van de verbeelding en planregels naar aanleiding van de zienswijzen van Heijmans en Staedion, zie hieromtrent de beantwoording onder Z29). In de planregels is ~~zal worden~~ vastgelegd ~~opgenomen~~ dat slechts één WOS mag worden gerealiseerd. Op deze wijze wordt maar één WOS mogelijk gemaakt, maar wordt aan partijen tijd gegund om tot een keuze te komen en nadere afspraken te maken.

4. Het college meent dat artikel 6.1.b een knelpunt is voor de toekomstige nieuwbouwontwikkeling in het Energiekwartier. De voorrangsregeling in dit artikel belemmert de gemeentelijke afspraken met Staedion en Heijmans over de genoemde ontwikkeling.

   Dit standpunt delen wij niet. Zie de beantwoording van Z29, nummers 1 en 3.

5. Het inpassingsplan maakt ter plaatse van de kruising Prinses Beatrixlaan en de Middachtenweg twee tracévarianten mogelijk: een persing en een open ontgraving. De provincie wordt verzocht om voor de vaststelling van het PIP een van beide varianten te kiezen. Tevens wordt opgemerkt dat de opgestelde ontwerpbeschikking omgevingsvergunning 'hout of opstand vellen' is gebaseerd op de variant persing. Indien alsnog wordt gekozen voor de variant 'open ontgraving' moet een nieuwe aanvraag worden ingediend.

   Bij de vaststelling van het PIP is de verbeelding aangepast op het tracé voor de open ontgraving. Voor dit tracédeel heeft initiatiefnemer op 3 mei 2021 nieuwe vergunningaanvragen ingediend bij de gemeenten Den Haag en Rijswijk. Deze aanvragen hebben ook gevolg voor de definitieve beschikkingen van Den Haag en Rijswijk en de vergunning van het Hoogheemraadschap voor het resterende tracé.

6. Het T-stuk inclusief aftapleiding bij de Middachtenweg lijkt in het ontwerp-PIP op een verkeerde locatie te zijn weergegeven. Verzocht wordt om dit bij vaststelling van het PIP te herstellen.

   Bij de vaststelling van het PIP is het gehele tracé nogmaals gecontroleerd. De situering van het betreffende T-stuk op de verbeelding is aangepast.

7. Omdat opwarming van de bodem door de warmtetransportbuis mogelijk negatieve consequenties kan hebben voor groen, bomen, biodiversiteit en het drinkwaternetwerk, wordt gevraagd om toezending van het Deltares-onderzoek over de warmte-uitstraling van de buizen, zodat dit kan worden betrokken bij de vergunningverlening.

   Het betreffende onderzoek (warmteoverdracht agrarische percelen) is een onderzoek naar de temperatuurseffecten in de ondergrond rond de warmteleiding Vlaardingen – Den Haag en de daaraan gerelateerde gewasschade. Dit onderzoek is gebaseerd op warmtemetingen langs de Leiding over Noord van Eneco in Vlaardingen. Op basis van die metingen is eveneens on-

derzoek gedaan naar de situatie ter plaatse van het eco-aquaduct over de A4 en de effecten daarvan op het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Zie verder de beantwoording onder Z44, nummer 10. De beschikbare onderzoeken zullen worden opgenomen in de bijlagen bij het vastgestelde PIP en de resultaten zullen in de toelichting beknopt worden beschreven. De onderzoeken zijn intussen ook toegezonden aan de leden van de ambtelijke projectgroep, waarin uw gemeente ook is vertegenwoordigd.

8. Groen(behoud) is voor Den Haag een zeer belangrijk thema. De Nota's Stadsbomen en Stadsnatuur benoemen belangrijke uitgangspunten voor het bereiken van gemeentelijke doelstellingen. Hoewel de warmtetransportleiding grotendeels onder wegen ligt, is aantasting van het groen door de expansielussen en de ruimte voor het uitvoeren van werkzaamheden onontkoombaar. Ook moeten er meer dan honderd bomen worden gekapt, o.a. in de ecologische zone en hoofdboomstructuur. Het college roept GS op om het PIP zodanig aan te passen dat zoveel mogelijk groen behouden kan blijven. Het college vraagt de provincie hoe gevolgen voor de ecologische zone en hoofdboomstructuur worden gecompenseerd en om in te gaan op acht specifieke wijzigingsvoorstellen voor de ligging/uitvoering op locaties bij de Middachtenweg, de De la Reyweg, wijkpark Transvaal, Delftselaan en de Tripstraat en op een andere situering van werkterreinen zodat het onnodig kappen van bomen kan worden voorkomen. In het verlengde hiervan attendeert het college op de beperkende voorwaarden rond de kap in het ontwerpbesluit.

   De tracés zijn in het MER onderzocht en onderbouwd. Bij de keuze voor het tracé en de verdere engineering van de expansielussen is zorgvuldig gekeken naar de mogelijkheden voor het behoud van groen en het voorkomen van onnodig kappen. Vooruitlopend op het aanvragen van de kapvergunningen heeft de initiatiefnemer met de gemeenten en betrokken bomenstichtingen overleg gevoerd over het behoud van zoveel mogelijk bomen en groen en in om die reden zijn in het tracé ook boringen opgenomen om groenstroken of bomenlanen te ontzien. Compensatie vindt plaats via de herplant en herinrichtingsplannen, die verbonden zijn aan de vergunning voor het kappen van bomen, waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is. Het is de bedoeling dat op deze wijze na afloop van de werkzaamheden op en langs het gehele tracé meer groen aanwezig is dan nu, zij het soms in een andere vorm. De initiatiefnemer zal zich aan de vergunningvoorwaarden dienen te conformeren. De provincie is in casu niet het bevoegde gezag om concreet invulling te geven aan de wensen op het gebied van de groencompensatie en de groene herinrichting in Den Haag. Zie ook Z14 en Z24 nummer 9 voor de beantwoording van het onderwerp herinrichtingsplannen. De inrichting, het gebruik en het herstel van de werkstroken is tussen gemeenten en WarmtelinQ afgestemd en vastgelegd in de gemeentelijke vergunning.

9. Het college vraagt de provincie om maatregelen te nemen om de uitstoot van stikstof tijdens de werkzaamheden te beperken, bijvoorbeeld door goede bouwlogistiek en elektrisch materieel en aan te geven hoe dit kan worden gecompenseerd.

   Op 1 juli 2021 is de wet Stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) in werking getreden. Onderdeel hiervan is dat de tijdelijke gevolgen van de door de bouw c.q. aanleg veroorzaakte stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden bij de natuurvergunning en het inpassingsplan buiten beschouwing mogen worden gelaten. Daarbij wordt tevens de verplichting opgelegd tot het treffen van adequate maatregelen voor emissiereductie, bijvoorbeeld door de bij de bouw gebruikte machines en andere processen te vervangen door alternatieven die voor minder uitstoot van stikstofverbindingen zorgen. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen initiatiefnemers hiervoor informatie moeten aanleveren bij het bevoegd gezag.

10. Het college wil dat de sociale effecten van de aanleg wordt onderzocht en verzoekt daarom de commissie MER en de provincie om een sociaaleffectrapportage op te stellen c.q. toe te voegen aan het combi-MER. Ook moeten de maatregelen om overlast te beperken in kaart worden gebracht, moeten bewoners actief worden geïnformeerd en moeten zij overlast kunnen melden. Omdat de informatieavond in maart 2021 onvoldoende bereik had, wordt de provincie gevraagd om aan te geven hoe de doelgroepen worden bereikt en om een centraal informatiepunt voor alle direct belanghebbenden in te stellen. Ook wordt verzocht om in het kader van MVO aan te geven of dit project werkgelegenheid oplevert.

	Gevraagd wordt of de provincie of de Commissie MER in dit kader een sociaaleffectrapportage willen maken. In zijn algemeenheid denken we dat het opstellen van een dergelijke rapportage in bepaalde gevallen meerwaarde kan hebben bij het in kaart brengen van de sociale effecten van de realisatie van grootschalige (energie-)infrastructuur op een bepaald gebied. Maar wij menen wel dat de verantwoordelijkheid hiervoor primair bij de initiatiefnemer van het project hoort te liggen en niet bij de Commissie MER. De commissie heeft inzage gehad in de ontvangen zienswijzen en heeft deze betrokken bij haar advies. Desalniettemin heeft de commissie geen aanleiding gezien om in het advies in te gaan op bepaalde sociale effecten. *De provincie meent dat het opstellen van een sociaaleffectrapportage bij de besluitvorming over dit inpassingsplan weinig tot geen meerwaarde heeft. Dat komt omdat de sociale effecten, zoals gezondheidseffecten en sociale verdeeldheid, niet of slechts tijdelijk optreden door de realisatie van de warmtetransportleiding. Na de aanleg zijn er geen emissies die gezondheidseffecten kunnen veroorzaken of een barrièrewerking geven. De leiding wordt immers ondergronds aangelegd. Een sociaal effectanalyse zal derhalve geen effecten (meer) hebben op de tracékeuze. In de uitvoeringsfase wordt concreter bekend hoe lang, wanneer en waar er werkzaamheden gaan worden uitgevoerd die (sociale) effecten hebben op buurten en wijken. De aannemers zullen via een op te stellen plan wel extra aandacht schenken aan die sociale effecten in relatie tot bereikbaarheid en overlast. De gemeente zal goedkeuring moeten verlenen aan zo een plan in het kader van de vergunningverlening is dit namelijk een voorwaarde. Ook zal WarmtelinQ extra inzet plegen om de bewoners over het project te informeren. Ook kunnen bewoners Ideeën en wensen aandragen voor uitwerking van de herinrichtingsplannen, zoals voor het Transvaalpark dat na de werkzaamheden zal worden hersteld en ingericht. Hierover contact worden opgenomen met WarmtelinQ (www.warmtelinq.nl) en/of hun omgevingscoördinator.* 11. In de gemeenteraad leven zorgen over de tracékeuze en de overlast voor de bewoners. Provincie wordt gevraagd om de keuze tussen het tracé door de Kempstraat en wijkpark Transvaal en het alternatieve tracé via Schalk Burgerstraat nader te onderbouwen, omdat dit tracé veel bewoners en ondernemers zal raken. *Ten behoeve van de besluitvorming over het leidingtracé is onder meer een milieueffectonderzoek (MER) opgesteld. De procedure hiervoor is begin 2020 gestart met het bepalen van de reikwijdte en het detailniveau. In de opgestelde Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en bijlage A is ingegaan op het vooronderzoek naar mogelijke tracés en het trechteringsproces. Deze NRD is van 17 januari 2020 tot en met 27 februari 2020 ter visie gelegd en er konden alternatieve tracés worden voorgesteld. In dat kader is ook een alternatief via de Schalk Burgerstraat onderzocht (zie hoofdstuk 15 van het MER). Daaruit bleek dat vanuit de milieuaspecten alleen vanuit de landschappelijke waarden van de bomen in De la Reyweg een voorkeur bestaat voor een VKA-variant, namelijk die via de Hoefkade. Vanuit de overige milieueffecten is er geen sterke aanleiding om één van de VKA-varianten nader uit te werken. Vanuit techniek en planning is wel een sterke voorkeur, namelijk behoud van het reguliere VKA. Vanuit kosten is de voorkeur afhankelijk van de variant. Via de Durbanstraat zijn de aanvullende kosten beperkt, maar wordt in verhouding veel overlast voor bewoners verwacht. Via de Hoefkade zijn de extra kosten hoog. Gezien de potentieel grote gevolgen voor techniek, kosten en planning en het beperkte verschil in milieueffecten, gaat de voorkeur uit naar de variant de La Reyweg. Voor het aspect overlast wordt verwezen naar Z02, nummer 1 en voor het aspect omgevingsveiligheid naar de beantwoording van Z35.*

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor het inpassingsplan. In de toelichting zal worden ingegaan op de onderzoeken naar warmteafdracht in de bodem en de omgevingsveiligheid bij calamiteiten en de rapportages zullen worden opgenomen in de bijlagen bij het PIP. De planregeling voor het WOS in Den Haag wordt zodanig aangepast dat van de twee op de verbeelding aangeduide warmteoverdrachtstations er slechts één mag worden gerealiseerd. Tot slot is de verbeelding aangepast ter plaatse van het T-stuk en het gewijzigde tracé nabij de kruising Middachtenweg/Guntersteinweg. Deze tracéwijziging heeft overigens ook gevolgen voor de definitieve beschikkingen van de colleges van B&W van de gemeenten Den Haag en Rijswijk en voor de watervergunning van het Hoogheemraadschap Delfland.

Z09	**Particulier uit Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Geen opgave
	De zienswijze heeft inhoudelijk betrekking op onderwerpen uit de vergunningen van de gemeente Den Haag. Daarom is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten: • *Ontwerpbesluiten Den Haag.*
	Indiener maakt bezwaar omdat hij al zeer lange tijd problemen heeft met de toevoer van warm water in de woning, terwijl hij daarvoor niet voldoende wordt gecompenseerd. Ook anderen in de wijk hebben hier problemen mee. *De nieuwe warmtetransportleiding is bedoeld voor het transport van warmte naar het warmtenet in uw wijk. Met deze warmte kunnen in de toekomst woningen in meerdere wijken worden verwarmd. De leiding is een gesloten systeem. Dat betekent dat het water waarmee de warmte wordt getransporteerd, in de leiding blijft en dat uw problemen met het warme water een andere oorzaak moeten hebben. Oftewel, de warmtetransportleiding, noch de werkzaamheden die nodig zijn voor de aanleg daarvan, hebben enigszins invloed op de toevoer van (warm) water in woningen. Wij adviseren u om hierover contact op te nemen met de eigenaar van uw woning.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z10	**Particulier uit Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • MRDH (RET/HTM): Vergunning uitvoeren werkzaamheden op en nabij lokale spoorwegen.
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk geen betrekking op de vergunning voor het uitvoeren van werkzaamheden op en nabij lokale spoorwegen. In verband hiermee is de zienswijze tegen dit ontwerpbesluit* ***niet-ontvankelijk****.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerpbesluiten Den Haag..*
	Indiener geeft aan dat hij tegen de plannen is. Hij wil niet dat er troep onder de grond gaat lopen en vreest dat de werkzaamheden leidden tot extra drukte. *De nieuwe warmtetransportleiding is bedoeld voor het transport van warmte naar de lokale warmtenetten in Den Haag, zodat daarmee de woningen kunnen worden verwarmd. De leiding is een gesloten systeem. Dat betekent dat het water waarmee de warmte wordt getransporteerd, in de leiding blijft en er worden ook geen gevaarlijke stoffen gebruikt. Enige overlast gedurende de aanlegfase valt niet te voorkomen, maar natuurlijk wordt wel geprobeerd om de overlast te beperken. Ook zullen bewoners en ondernemers vooraf goed worden geïnformeerd over de uitvoering van de werkzaamheden en de planning. Dat geldt ook voor de gevolgen van de aanleg voor de tram. Hoewel de overlast vervelend is, vormt deze geen grond voor het weigeren van de bij de HTM aangevraagde vergunning.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z11	**Particulier uit Den Haag**

CONCEPT

	De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Provincie Zuid-Holland: Vergunning gebruiken provinciale infrastructuur (Kruithuisweg – N470)
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk geen betrekking op de vergunning voor het gebruiken van provinciale infrastructuur. In verband hiermee is de zienswijze tegen dit ontwerpbesluit* ***niet-ontvankelijk****. In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerpbesluiten Den Haag*
	Indiener is erop tegen omdat de wijk er niets aan heeft en omdat de straten weer open komen te liggen waardoor de infrastructuur een puinhoop is. *Voor de beantwoording inzake overlast wordt verwezen naar Z02, nummer 1. De warmtetransportleiding wordt in de toekomst van belang voor de verwarming van veel woningen in Den Haag. De kans is dus zeer aanwezig dat de leiding wel degelijk nut gaat hebben voor uw wijk in Den Haag. Wij wijzen er ten overvloede op dat direct nut geen criterium is voor de vergunningverlening.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z12	**VvE Aart van der Leeuwlaan 960 - 1150 te Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Delft: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden
	Indiener maakt namens de VvE bezwaar tegen ligging onder wegberm Pr. Beatrixlaan. Daardoor verdwijnt een groene buffer met bomen en bosschages, treedt er meer geluidsoverlast en blootstelling aan fijn stof en CO_2 uitstoot op. Als dit groen verdwijnt, zal dit leiden tot een grotere aantasting van het woon- en leefklimaat. De verplichte herplant van 174 bomen biedt onvoldoende soelaas, omdat het vele jaren zal duren voordat de groenstrook dezelfde dichtheid zal hebben. Gewezen wordt op drie alternatieve tracé's langs de Beatrixlaan: de grasstrook parallel grenzend aan het asfalt van de Beatrixlaan; direct onder het fietspad en een alternatief aan de andere zijde van de Beatrixlaan (de Buitenhof-zijde). Anders is een geluidswal en compenserend groen nodig. *De geschetste ligging in de strook tussen de sloot langs het appartementencomplex en het fietspad is niet correct. Op deze locatie komt de leiding een stukje in het fietspad, maar daar niet voorbij en voor dit tracédeel worden ook géén bomen gekapt (volgens BEA). Zie onderstaande figuur.*

	De nieuwe warmtetransportleiding is bedoeld voor de transport van restwarmte naar lokale warmtenetten, zodat daarmee woningen duurzaam kunnen worden verwarmd. Dit is zo belangrijk voor het behalen van de klimaatdoelen dat enige overlast, of tijdelijke aantasting van groen tijdens de aanlegfase wordt geaccepteerd. Onnodige aantasting van groen zal zoveel als mogelijk worden voorkomen. Hiervoor is een concept herinrichtingsplan voor de groengebieden in Delft opgesteld dat voorziet in het terugplanten van 163 bomen en circa 9000 m2 bosplantsoen, waarvan circa 5.500 m2 met boomvormers en circa 3.500 m2 zonder boomvormers. De komende tijd vinden overleggen plaats tussen WarmtelinQ, gemeente Delft en natuurverenigingen om dat herinrichtingsplan nader uit te werken. De provincie adviseert u om in contact te treden met de gemeente en WarmtelinQ om daar uw wensen voor de herinrichting gezamenlijk verder uit te werken. *Op grond van vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is het bevoegd gezag (college van B&W van Delft) gehouden om te beslissen op de aanvraag, zoals deze is ingediend. Hoewel een toename van geluidsbelasting en effecten op bijvoorbeeld bomen en planten niet kunnen worden uitgesloten, stelt de gemeente Delft zich op het standpunt dat zij na afweging van alle relevante feiten en omstandigheden en op basis van alle ingediende onderzoeken dat het plan in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening en dat dienaangaande tot verlening van het ontwerpbesluit konden overgaan. Dat de herplant een aantal jaren zal nodig hebben om hetzelfde effect aan groendichtheid te bereiken doet naar ons oordeel evenmin hieraan af.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z13	**Particulier uit Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Den Haag: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Ontwerp PIP
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk geen betrekking op het ontwerp-PIP. In verband hiermee is de zienswijze tegen dit ontwerpbesluit **niet-ontvankelijk**.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerpbesluiten Den Haag.*
	Indiener is het oneens met aanleg van leidingen tot in hartje Den Haag. Hij stelt voor om bij de gemeentegrens een fabriek te bouwen in plaats van twee jaar lang opengebroken straten. Ook is er onder Hagenaars geen draagvlakmeting gedaan. *Zie voor de beantwoording inzake het aspect overlast het antwoord op Z02, nummer 1. De warmte die in dit hoofdtransportnet wordt vervoerd is warmte afkomstig van fabrieken in die het nu als afvalwarmte lozen. Er hoeft voor die warmte dus geen fabriek te worden opgericht. Als dit hoofdtransportnet niet door de stad wordt gelegd, zal de warmte nog steeds via leidingen de stad in moeten worden gebracht. Ook dan zullen over grotere afstanden aanlegwerkzaamheden nodig zijn en is overlast onvermijdelijk. Voor de draagvlakmeting wordt verwezen naar het antwoord over participatie en communicatie onder Z01.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

CONCEPT

Z14	**VVE Aart van der Leeuwlaan 16-206** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Delft: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden
	Indiener maakt namens de VvE bezwaar tegen ligging onder wegberm Pr. Beatrixlaan. Daardoor verdwijnt een groene buffer met bomen en bosschages, treedt er meer geluidsoverlast en blootstelling aan fijn stof en CO2 uitstoot op. Als dit groen verdwijnt, zal dit leiden tot een grotere aantasting van het woon- en leefklimaat. De verplichte herplant van 174 bomen biedt onvoldoende soelaas, omdat het vele jaren zal duren voordat de groenstrook dezelfde dichtheid zal hebben. Gewezen wordt op drie alternatieve tracé's langs de Beatrixlaan: de grasstrook parallel grenzend aan het asfalt van de Beatrixlaan; direct onder het fietspad en een alternatief aan de andere zijde van de Beatrixlaan (de Buitenhof-zijde). Anders is een geluidswal en compenserend groen nodig. *De geschetste ligging in de groenstrook langs het appartementencomplex is feitelijk correct. Op deze locatie komt de leiding aan de rand van de Pr. Beatrixlaan te liggen en voor dit tracédeel moeten volgens de BEA 20 bomen worden gekapt. Het betreft hier de buitenste rand bomen, aan de kant van de weg. Het overige deel van de groenstrook blijft overeind met uitzondering van de locatie van een T-stuk (zie onderstaande figuur).* *De nieuwe warmtetransportleiding is bedoeld voor de transport van restwarmte naar lokale warmtenetten, zodat daarmee woningen duurzaam kunnen worden verwarmd. Dit is zo belangrijk voor het behalen van de klimaatdoelen dat enige overlast, of tijdelijke aantasting van groen tijdens de aanlegfase wordt geaccepteerd. Onnodige aantasting van groen zal zoveel als mogelijk worden voorkomen. Hiervoor is een concept herinrichtingsplan voor de groengebieden in Delft opgesteld dat voorziet in het terugplanten van 163 bomen en circa 9000 m2 bosplantsoen, waarvan circa 5.500 m2 met boomvormers en circa 3.500 m2 zonder boomvormers. De komende tijd vinden overleggen plaats tussen WarmtelinQ, gemeente Delft en natuurverenigingen om dat herinrichtingsplan nader uit te werken. De provincie adviseert u om in contact te treden met de gemeente Delft en WarmtelinQ om daar uw wensen voor de herinrichting gezamenlijk verder uit te werken.* *Op grond van vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is het bevoegd gezag (college van B&W van de gemeente Delft) gehouden om te beslissen op de aanvraag, zoals deze is ingediend. Hoewel een toename van geluidsbelasting en effecten op bijvoorbeeld bomen en planten niet kunnen worden uitgesloten, stelt de gemeente Delft zich op het standpunt dat zij na afweging van alle relevante feiten en omstandigheden en op basis van alle ingediende onderzoeken dat het plan in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening en dat dienaangaande tot verlening van het ontwerpbesluit konden overgaan. Dat de herplant een aantal jaren zal nodig hebben om hetzelfde effect aan groendichtheid te bereiken doet hieraan niets af.*

Conclusie

De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z15	**Particulier uit Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren
	Indiener wil geen warmte pijpen door de wijk. *Zie voor de beantwoording van het aspect overlast, het antwoord op Z02, nummer 1. De nieuwe warmtetransportleiding is bedoeld voor de transport van restwarmte naar lokale warmtenetten, zodat daarmee woningen duurzaam kunnen worden verwarmd. Dit is zo belangrijk voor het behalen van de klimaatdoelen dat enige overlast, of tijdelijke aantasting van groen tijdens de aanlegfase wordt geaccepteerd. Bovenmatige overlast zal zoveel als mogelijk worden voorkomen. Ook zullen u en de andere bewoners tijdig worden geïnformeerd over de uitvoering van de werkzaamheden.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z16	**Particulier uit Den Haag c.q. bewonersorganisatie Transvaal Zuid, Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren
	Indiener dient als bewoner en voorzitter bewonersorganisatie zienswijze in. Hij maakt zich grote zorgen over de werkzaamheden op de wijk Transvaal en de impact na de aanleg. Gevraagd wordt: of de warmteopbrengst aan het einde van de leiding in Den Haag nog voldoende is; welke effecten de leiding inclusief expansielussen op de omgeving heeft, welke overlast is er qua aanleg en transport voor de woningen en bedrijven in Transvaal en wat zijn de uiteindelijke aansluit en afnamekosten voor bewoners? *De nieuwe warmtetransportleiding is bedoeld voor de transport van restwarmte naar lokale warmtenetten in Den Haag, zodat daarmee woningen duurzaam kunnen worden verwarmd. Dit is zo belangrijk voor het behalen van de klimaatdoelen dat enige overlast tijdens de aanlegfase wordt geaccepteerd. Alle leidingen zijn zodanig geïsoleerd dat het warmteverlies zeer beperkt is. Door deze isolatie vindt maar over een kleine afstand en in beperkte mate warmte-afdracht aan de grond plaats). De effecten van de leiding op de omgeving zijn in het MER en andere onderzoeken nader onderzocht en beschreven. De expansielussen zijn bedoeld om risico's op lekkage door het uitzetten van metaal (thermische expansie) te voorkomen en de veiligheid te vergroten. Bovenmatige overlast zal zoveel als mogelijk worden voorkomen. Ook zullen u en de andere bewoners vooraf duidelijk worden geïnformeerd over de uitvoering van de werkzaamheden. Zie voor het aspect overlast ook het antwoord onder Z02 nummer 1. Eventuele zorgen over de aansluit- en afnamekosten zijn begrijpelijk. De beprijzing van warmte voor de consument is afhankelijk van wat het Rijk hiervoor gaat regelen in de toekomstige Wet Collectieve Warmtevoorziening (Warmtewet 2.0). Zie hierover ook de beantwoording van Z24, nummer 15.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

CONCEPT

Z17	**Particulier uit Den Haag c.q. bewonersgroep Haagse Beppies** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen
	Indiener dient als bewoner en oprichtster bewonersgroep Haagse Beppies een zienswijze in. Zij voorziet chaos door de werkzaamheden in de kwetsbare wijk Transvaal en maakt zich grote zorgen over de gevolgen van het langdurig openbreken van wegen voor de bewoners en ondernemers en de eenzaamheid van ouderen in de wijk. *Zie voor de beantwoording van de aspecten overlast en nadeelcompensatie, de antwoorden bij Z02, nummers 1 en 2. Als de werkzaamheden leiden tot onevenredige schade bij bedrijven, dan kunnen ondernemers een verzoek tot nadeelcompensatie indienen. Dit heeft verder geen gevolgen voor de vergunningverlening. Wij merken op dat woningen niet onbereikbaar zullen worden en dus iedereen nog bezoek kan ontvangen. Voor overige sociale effecten wordt verwezen naar het antwoord op Z08 nummer 10.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z18	**Fietsersbond Vlaardingen** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Schiedam: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Schiedam: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Vlaardingen: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Vlaardingen: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen
	Indiener vindt dat in de officiële plandocumentatie nauwelijks wordt ingegaan op de gevolgen van de aanleg voor het fietsverkeer en voetgangers in Vlaardingen en Schiedam, terwijl deze ingrijpend zijn. Niet alleen wordt de Cricketweg e.o. gedurende de aanlegfase geheel afgesloten voor wandelaars en fietsers, maar twee kruisende fietspaden en vijf wandelverbindingen worden nog langer afgesloten, namelijk gedurende de aanleg van het tracedeel tot aan Delft. Hierdoor kan o.a. het groengebied op het dak van de A4 circa twee jaar niet meer vanuit Vlaardingen worden bereikt. Indiener vindt de afsluitingen disproportioneel, ook omdat cijfermatige onderbouwing hiervoor ontbreekt. Verzocht wordt om enkele kruisende fiets/wandelpassages mogelijk te maken en zijn bereid om hierover te overleggen. *In overleg met de Fietsersbond, de betrokken gemeenten en WarmtelinQ BV zal de komende tijd worden bezien of de bereikbaarheid voor fietsers en wandelaars gedurende de aanlegfase kan worden verbeterd. Dit heeft echter geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten van de gemeenten Schiedam en Vlaardingen.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z19	art 5 1-2e **particulier)** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Geen opgave
	De zienswijze heeft inhoudelijk betrekking op onderwerpen die geregeld worden in het PIP c.q het Combi-MER. Daarom is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten: • *Ontwerp-PIP/Combi-MER*
	Indiener verzoekt om zijn zienswijze te beantwoorden onder vermelding van zijn volledige naam.

CONCEPT

Op uw uitdrukkelijk verzoek is uw naam niet geanonimiseerd.

Verder worden de volgende punten naar voren gebracht:

1. Indiener meent dat aansluiting van Den Haag op WarmtelinQ een verkeerde en onverantwoorde beslissing is. In het MER had ook een alternatief zonder aansluiting van Den Haag moeten worden onderzocht waarbij Den Haag tot circa 2030 restwarmte krijgt via de bestaande Uniper-centrale. De Haagse gemeenteraad kan dan bij vaststelling van de Transitievisie Warmte eind 2021 een afweging maken tussen restwarmte van een lokale gascentrale en restwarmte uit het HIC van Rotterdam met bijbehorende milieuschade, veel overlast en hogere warmtetarieven voor de inwoners.

   Niet iedere suggestie voor een alternatief hoeft overgenomen te worden door de initiatiefnemer. Uitgangspunt in het MER is het project van de initiatiefnemer en de daarbij behorende doelstellingen. Geothermie is in het MER wel beschouwd, zij is opgenomen bij de bronnen voor collectieve warmte, in paragraaf 3.2.2 van het MER. Op grond van artikel 7.23, eerste lid, onder d, Wm is de initiatiefnemer verplicht om een beschrijving te geven van de redelijke alternatieven. Redelijke alternatieven zijn die alternatieven waarmee het doel van de initiatiefnemer wordt bereikt tegen redelijke kosten en die wezenlijk andere milieueffecten zullen veroorzaken. Alternatieven die ongeveer dezelfde milieugevolgen veroorzaken hoeven niet allemaal beschreven te worden, want die geven geen nieuwe milieu-informatie. Een alternatief zonder aansluiting van Den Haag op WarmtelinQ zien wij in dit geval niet als een redelijk alternatief omdat dan door het gebrek aan herbenutting van restwarmte het tekort aan duurzame energie verder oploopt en de kosten toenemen. Zonder deze hoofwarmtetransportleiding vervalt voor burgers in de hele regio de meest betaalbare optie om te verduurzamen.

2. WarmtelinQ is voor Gasunie eerder een risico dan een kans. Voor het realiseren van warmtetransport infrastructuur is een hoge mate van rechtszekerheid onontbeerlijk en de vertraging in de Wet collectieve warmtevoorziening zorgt voor een onzekere basis onder de investeringsbeslissing en de te hanteren tarieven. Uitstel van de leiding vanuit Vondelingenplaat zorgt ervoor dat WarmtelinQ alleen kan worden gevoed met Eneco warmte vanuit AVR en vanuit Leiding over Noord. De positie van Gasunie als onafhankelijke warmtetransportbeheerder is in het geding zolang zij afhankelijk is van de warmteverbinding die door Eneco wordt beheerd.

   De huidige en toekomstige regelgeving rond warmte (o.a. in de Wet Collectieve Warmtevoorziening) is gericht op (consumenten)bescherming en betaalbaarheid van warmte onder toezicht van de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Gasunie wordt – vooruitlopend en in het kader van de te ontwikkelen regelgeving – inderdaad gepositioneerd als een onafhankelijke, non-discriminatoir opererende beheerder van het warmtetransportnet. Zowel het ministerie van EZK als de ACM zien hierop toe. Dit is juist een waarborg dat de afhankelijkheid die u beschrijft niet zal optreden. De wijze waarop de onafhankelijkheid van Gasunie verder vorm krijgt, betreft geen onderwerp voor het PIP of het MER en valt daarom buiten de scope van deze procedure.

   Alternatieven voor Warmtelinq zijn onderzocht en zijn maatschappelijk duurder gebleken dan Warmtelinq. En omdat de maatschappelijke rekening uiteindelijk sowieso ergens moet worden opgebracht, is het besluit tot aanleg daarmee zeker gerechtvaardigd. Niet handelen levert zeker méér maatschappelijke kosten op. Nu acteren verlaagt de kosten ten opzichte van pas handelen als echt álles is uitgedokterd. In de periode tussen aanlegbesluiten en ingebruikstelling kan de governance worden uitgekristalliseerd. Niet aanleggen van de warmtetransportleiding brengt de oplossing van de governance– en lastenverdelingspuzzel niet dichterbij, terwijl de transitiedoelen dan wel duurder en trager haalbaar worden met als resultaat dat. de samenleving als geheel duurder af is. Dat is dan ook niet de route die de provincie en andere bevoegde gezagen nu kiezen. De oplossing van de governance en lastenverdelingspuzzel moet dan ook eerder worden gezocht in het stevig organiseren en gezamenlijk optrekken van burgers, bedrijven en gemeenten naar een comfort biedende vorm van governance.

3. Volgens indiener is de businesscase van warmtetransportnetten momenteel veel moeizamer dan toen de eerste ideeën ontstonden, omdat de vraag naar warmte sterk is gedaald en zal blijven dalen door betere isolatie en klimaatverandering, terwijl de aanleg van het systeem steeds complexer en duurder is geworden. De ontwikkeling van Leiding over Oost (LoO) door

het Warmtebedrijf Rotterdam is uitgedraaid op een bestuurlijk en financieel fiasco en raadsenquete. Rotterdam wil nu inzetten op WarmtelinQ+, maar in de provinciale stukken ontbreekt deze variant op de kaart, terwijl de afgeblazen LoO nog steeds op de kaart staat. De Regionale Energiestrategie Rotterdam -De Haag, RES 1.0 noemt WarmtelinQ + wel en de warmtekaart op blz. 6 van de RES 1.0 geeft volgens indiener een actueel en goed beeld van de warmte situatie in de regio.

De historie van eerdere pogingen om warmtenetten tot stand te brengen laat zien dat dit geen gemakkelijke materie is. Dit maakt duidelijk dat er regie nodig is om de warmtetransitie te realiseren en de ontwikkeling van WarmtelinQ is hiermee in lijn. Er is een groot verschil met de situatie van 10 en 20 jaar geleden. Er is nu een breed gevoelde en redelijk urgente noodzaak om aardgasarm, en op afzienbare termijn aardgasloos te worden. Het brede gebruik dat de inspreker terecht als voorwaarde voor een betaalbaar en optimaal presterend warmtenet signaleert, is nu voor het eerst serieus te organiseren. Daarmee is de businesscase voor warmte niet moeizamer, maar juist veel haalbaarder geworden dan twintig jaar geleden.

4. Indiener stelt dat de restwarmte van WarmtelinQ weliswaar CO2-vrij is, maar niet duurzaam. De provincie gebruikt de misleidende term “duurzame warmte”. Ook Eneco gebruikte die term bij Leiding over Noord en de Reclame Code Commissie heeft dit in 2015 (na een klacht van indiener zienswijze) als misleidend beoordeeld. Duurzame warmte is warmte uit hernieuwbare bronnen en dat is hier niet het geval.

   Vanuit de Europese en nationale regelgeving is de CO2 uitstoot van restwarmte nul. Volgens Europa en het Rijk is restwarmte dus duurzame warmte en de provincie ziet geen redenen om van dat standpunt af te wijken. De warmte komt vrij bij productieprocessen en wordt benut voor de verwarming bij andere gebruikers. Hierdoor komt er geen extra CO2 vrij voor de opwekking (centraal of decentraal) van die elders te benutten warmte.

   In de nationale regelgeving (in wording) is er inderdaad niet voor gekozen om restwarmte die afkomstig is uit fossiele energie, het etiket ‘hernieuwbare energie’ te geven. Daarom worden in de oWCW (artikel 6.2 e.v.) Garanties van oorsprong niet opengesteld voor restwarmte uit fossiele energie. Restwarmte uit fossiele energie is dus wél CO2-vrij, maar niet hernieuwbaar. Dat laatste is alleen het geval als de restwarmte afkomstig is uit hernieuwbare energie. Het begrip ‘duurzaam’ is dus breder dan alleen de hernieuwbare origine van de energie waaruit restwarmte is ontstaan. Duurzaam gaat ook over circulariteit, over zuinig zijn met grondstoffen en met energie, etc. In die bredere betekenis is gebruik van restwarmte, ook van fossiele energie inderdaad duurzaam, omdat het hergebruik van afval is. Zo is de term in het PIP en het MER ook bedoeld: het is duurzaam om restwarmte toe te passen en daarmee is het duurzame warmte (ondanks de fossiele herkomst). De keuze uit de oWCW om geen GvO’s te kunnen verkrijgen voor restwarmte van fossiele origine maakt dit duidelijk. In het MER zijn de milieueffecten van het voornemen in beeld gebracht en is toegelicht waarom restwarmte een duurzame warmtebron is. Voor het beperken van de uitstoot van de industriële sector is onder andere in juni 2019 een klimaatakkoord gesloten waarbij circulariteit een steeds grotere rol gaat spelen in de verduurzaming van de industrie en het beperken van emissies.

5. Voor Den Haag Zuid West gaat WarmtelinQ uit van een hoge temperatuur, terwijl in Zuid West al een midden temperatuurnet ligt, dat wordt gevoed door de retourwarmte van de Haagse stadsverwarming en de geothermiebron Leyenburg. Dit net staat wel op de kaart van de RES 1.0, maar niet op de kaart van WarmtelinQ. Voor een haalbare en voor huurders betaalbare transitie van bestaande woningen in Zuid West gaat een corporatie als Staedion uit van middentemperatuur warmte (70-40 graden). Hoge temperatuur havenwarmte met hogere tarieven staat dus haaks op deze beoogde warmtetransitie. Niet Den Haag Zuid West maar Rotterdam Zuid zou met deze havenwarmte verwarmd moeten worden.

   Het gebruik van energie van iets te hoge kwaliteit (hogere temperatuur) in een net dat een lagere temperatuur heeft, stuit niet op bezwaren. Er zijn twee redenen om in het transportnet een hogere temperatuur aan te houden dan in de distributienetten. Door een hogere aanvoertemperatuur wordt een grotere uitkoeling mogelijk, wat ervoor zorgt dat in dezelfde pijp meer warmte kan worden getransporteerd. Daarnaast kunnen de distributienetten verschillende operationele temperaturen hebben. Om niet (grootschalig) te hoeven naverwarmen is het ver-

	standig om de warmte te transporteren op een temperatuur waarop de warmere distributienetten nog zonder naverwarming kunnen werken. Dit geldt niet universeel, maar wel in deze situatie, waarin restwarmtebronnen al de temperatuur hebben die nodig is om zo'n net te voeden. Om deze redenen is er een hogere transporttemperatuur dan (sommige, of zelfs alle) distributienetten nodig hebben. Die hogere temperatuur leidt juist tot lagere tarieven, enerzijds omdat de restwarmte om niet of tegen uitkoppelkosten beschikbaar (moet gaan) komen, anderzijds omdat er door de hoge temperatuur meer transport plaatsvindt en de leidingkosten aldus over meer GJ's warmte worden uitgesmeerd. 6. Indiener meent dat het MER onvolledig is omdat lokale geothermie ten onrechte buiten beschouwing wordt gelaten. Ook gaat het MER niet in op WarmtelinQ +, zonder Den Haag, terwijl die aansluiting het duurste en meest complexe traject is, en ook het meest omstreden deel, zonder maatschappelijk draagvlak. Gasunie kan beter voor dat alternatief kiezen en het bespaarde geld inzetten op WarmtelinQ+, waar wel draagvlak voor is. Aansluiting van het bestaande warmtenet van Eneco op Ypenburg is daarbij een grote kans. Deze variant dient alsnog te worden onderzocht. *Geothermie is in het MER wel beschouwd, zij is opgenomen bij de bronnen voor collectieve warmte, in paragraaf 3.2.2 van het MER. Geothermie past in de ontwikkelingen en is onderdeel van het totale systeem om een warmtetransitie te verwezenlijken. Lokale netten en deze warmtetransportleiding zijn complementair aan elkaar en versterken gezamenlijk een duurzame warmtetransitie. De warmtetransportleiding staat het ontwikkelen van lokale bronnen en warmtenetten dan ook niet in de weg, beide zijn immers nodig om te kunnen voorzien in de warmtevraag in de regio. Zie ook Z42 nummer 2 voor de beantwoording van het onderwerp warmtelinQ in relatie tot lokale bronnen.* *Op grond van artikel 7.23, eerste lid, onder d, Wm is de initiatiefnemer verplicht om een beschrijving te geven van de redelijke alternatieven, waarmee het doel van de initiatiefnemer wordt bereikt. Zie ook punt 1. In het MER en de toelichting op het PIP zijn kaartjes opgenomen waarin staat aangegeven hoe de warmtetransportleiding deel gaat uitmaken van het regionaal warmtetransportnet in Zuid-Holland. Het idee is dat in het tracé bij Rijswijk een aftakking naar Leiden kan komen. Het tracé Vlaardingen Den Haag loopt daarop vooruit, maar is dus niet afhankelijk van de realisatie van een leiding naar Leiden. Omgekeerd heeft aanleg van het tracé Rijswijk -Leiden alleen zin als het tracé Vlaardingen-Den Haag wordt gerealiseerd. Daarom is het tracé van Rijswijk naar Leiden (langs Ypenburg) thans niet in deze procedure opgenomen. Provinciale Staten zal hierover op een later moment een besluit nemen.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z20	**Particulier uit Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden
	Indiener vreest voor slechte toegankelijkheid van de dichtbevolkte wijk Transvaal en vindt het niet verantwoord om zoveel bomen te kappen en straten zo lang open te breken. Ook maakt zij zich zorgen over de veiligheid door de leiding met kokend water. Daarom wil zij geen leiding in de wijk. *Zie voor de beantwoording van het aspect overlast in relatie tot het behoud van groen de antwoorden bij Z02, nummer 1 en Z08, nummer 8. Ten aanzien van de veiligheid wordt opgemerkt dat ten behoeve van het inpassingsplan onderzoek is verricht naar de omgevingsveiligheid (zie bijlage 22). Uit de berekeningen in dit rapport blijkt dat wordt voldaan aan de 10-6 contour voor het plaatsgebonden risico. Dat wil zeggen dat de kans op overlijden als gevolg van het falen van de warmtetransportleiding lager is dan 1 op de miljoen per jaar. Hoewel de risico's dus heel klein zijn,*

	zal mede naar aanleiding van een zienswijze van de veiligheidsregio's Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond, nog aanvullend onderzoek worden gedaan naar de omgevingsveiligheid bij calamiteiten. Zie daarom ook de beantwoording van Z35. Op basis van het uitgevoerde onderzoek menen wij dat de toekomstige situatie zal voldoen aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor het inpassingsplan. In de toelichting zal worden ingegaan op het onderzoek naar omgevingsveiligheid bij calamiteiten en de rapportage zal worden opgenomen in de bijlagen bij het PIP. De zienswijze heeft geen gevolgen voor de vergunningen van de gemeente Den Haag.

Z21	**Midden-Delfland Vereniging** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Alle ontwerpbesluiten van alle bevoegde gezagen
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk geen betrekking op de vergunningen in de gemeenten Delft, Den Haag, Midden-Delfland, Rijswijk, Schiedam en Vlaardingen, noch op de vergunningen voor het wijzigen of gebruikmaken van waterstaatswerken, voor het onttrekken of infiltreren van water, voor werkzaamheden op en nabij lokale spoorwegen of voor het gebruiken van provinciale infrastructuur. In verband hiermee is de zienswijze tegen deze ontwerpbesluiten* ***niet-ontvankelijk.*** *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER* • *Rijkswaterstaat: Vergunning gebruik maken van waterstaatswerken (rijkswegen A4 en A20)*
	Indiener onderschrijft het doel van het project WarmtelinQ en zou het mooi vinden als ook de kernen Schipluiden en Den Hoorn daar in de toekomst van zouden kunnen profiteren. Dat neemt niet weg dat er ook andere belangen moeten worden meegewogen en indiener meent dat de conceptstukken op onderstaande punten ernstig te kort schieten: 1. Het MER is onvolledig omdat niet wordt ingegaan op de alternatieven die eerder door indiener zijn aangedragen in de NRD-fase (tracé-alternatief landtunnel A4 en uitvoeringsalternatief niet werken tijdens broedseizoen). *Indiener heeft in een eerdere zienswijze op de NRD inderdaad onder andere verzocht om in het MER onderzoek te doen naar een uitvoeringsalternatief waarbij tijdens het broedseizoen niet wordt gewerkt. Conform het antwoord van de provincie op die zienswijze is dit alternatief wel degelijk in het MER beschreven, namelijk in paragraaf 12.6.2.* *Ten aanzien van het tracé-alternatief landtunnel A4 is het voor te stellen dat de beantwoording van de zienswijze op de NRD tot verwarring heeft geleid. De warmtetransportleiding kan vanwege technische redenen niet via het park over de A4 heen – bovenlangs dus – worden uitgevoerd. Elders de A4 passeren gaat evenmin. Vanwege de verdiepte ligging van de A4 met damwanden moeten de boringen extra diep worden en dat is technisch zeer moeilijk en Rijkswaterstaat is hier op tegen. In de beantwoording van de zienswijze op de NRD, lopen de belemmeringen voor beide opties: parkdak passage tussen Vlaardingen en Schiedam én boring onder de A4, tekstueel onbedoeld in elkaar over. Hieronder wordt dit verduidelijkt.* *De optie om de A4 via de landtunnel van de A4 te kruisen is in 2018 besproken met de gemeenten en overige bevoegde gezagen en met Rijkswaterstaat (RWS) en de aannemer, die de A4 heeft aangelegd. Uit dit overleg is gebleken dat aan deze optie diverse technische risico's zitten, zoals mogelijke zettingsproblemen bij de constructie. De leiding zou vanaf maaiveldniveau omhoog moeten worden gebracht tot het niveau van het tunneldak. De leiding kan vervolgens niet voldoende diep in de grond worden gelegd vanwege het aanwezige tunneldak, maar behoeft wel gronddekking. De leiding ligt dan als het ware verhoogd als een bult in het landschap. Deze extra aan te brengen grond zorgt voor extra draaglast op het tunneldak. Bovendien bevinden zich bij de monding van de tunnel dienstgebouwen met technische ruimtes en installaties, waardoor kruising hier niet mogelijk is. Direct daarnaast bevinden zich de*

CONCEPT

sportvelden.

In de NRD is het trechteringsproces om te komen tot een tracé voor de warmtetransportleiding uitgebreid toegelicht. In de NRD is aangegeven dat in het Combi-MER twee alternatieven worden onderzocht: alternatief 1 en alternatief 2. Alternatief 1 is het voorlopige voorkeursalternatief. In het Combi-MER worden de effecten van het voorlopige voorkeursalternatief per deelgebied vergeleken met alternatief 2. Op basis van deze vergelijking wordt beschouwd in hoeverre bijstelling van het voorlopige voorkeursalternatief nodig is. De keuze van het voorlopige voorkeursalternatief wordt gemaakt op basis van informatie uit dit Combi-MER (milieueffecten) en op basis van economische (kosten), technische (beschikbare techniek, uitvoeringstijd) en andere maatschappelijke (draagvlak) overwegingen. Het voorkeursalternatief is vervolgens ingepast en vastgelegd in het ruimtelijke besluit (PIP) en hiervoor zijn vergunningen aangevraagd. De effecten van het ingepaste voorkeursalternatief zijn beoordeeld inclusief de benodigde grondwateronttrekkingen in de aanlegfase en de realisatie van het pompstation.

Het tracé aan de westzijde was in eerste instantie het enige alternatief dat uit de ontwerpateliers naar voren kwam. Aan de westzijde wordt namelijk gebundeld met reeds aanwezige ondergrondse infrastructuur (o.a. DPO, Gasunie, NAM). Bij de nadere uitwerking in het VO bleek echter dat een sleufloze kruising van de A4 door RWS niet wenselijk werd geacht met verband met aanwezige diepwanden en bemalingssystemen langs de A4. Bovendien bevindt zich aan de westzijde een eendenkooi die onderdeel uitmaakt van Natuur Netwerk Nederland (NNN-gebied Krimpenerwaard), alternatief 2 loopt hier vlak langs. Het tracé aan de oostzijde ligt wat betreft deze punten gunstiger omdat een sleufloze kruising met de A4 voorkomen kan worden door de leiding over het eco-aquaduct 'de Zweth' te leggen. Alternatief 1 is daarom in overleg met de stakeholders gekozen tot Minst Belemmerend Alternatief, het voorkeursalternatief in dit deelgebied.

Uit het voorgaande blijkt dat RWS nauw betrokken is geweest bij de keuze van het tracé en bij de technische uitwerking van het leidingontwerp. Op basis daarvan heeft RWS een ontwerpbeschikking opgesteld voor een vergunning gebruik maken van waterstaatswerken (rijkswegen A4 en A20). Aangezien de zienswijze verder inhoudelijk niet gericht is op het toetsingskader van de waterstaatkundige belangen van Rijkswaterstaat, nl. het beschermen van rijkswaterstaatswerken en het verzekeren van het veilig en doelmatig gebruik van die werken, ziet RWS in de zienswijze geen aanleiding om die vergunning te weigeren.

2. De keuzes in het MER zijn onvoldoende c.q. zodanig beargumenteerd dat ecologische en cultuurhistorische argumenten altijd wegvallen tegen argumenten van economische en technische aard. Daarmee is de onderbouwing van de keuzes niet transparant en dus ondeugdelijk.

   Ten aanzien van de onderbouwing voor de keuzes die gemaakt zijn: De m.e.r.-regelgeving schrijft daar het volgende over voor: "het MER bevat ten minste: (…) een beschrijving van de redelijke alternatieven (…) met opgave van de belangrijkste motieven voor de gekozen optie, in het licht van de milieueffecten van de activiteit (Wm art. 7.23). Het MER beschrijft de belangrijkste motieven en daarmee wordt aan de in de m.e.r.-regelgeving gestelde vereisten voldaan. Ten aanzien van het ontbreken van alternatieven: op grond van artikel 7.23, eerste lid, onder d, Wm, is de initiatiefnemer verplicht om een beschrijving te geven van de redelijke alternatieven. Redelijke alternatieven zijn die alternatieven waarmee het doel van de initiatiefnemer wordt bereikt tegen redelijke kosten en die wezenlijk andere milieueffecten zullen veroorzaken. Alternatieven die ongeveer dezelfde milieugevolgen veroorzaken hoeven niet allemaal beschreven te worden, want die geven geen nieuwe milieu-informatie.

3. Door de opzet en uitwerking van het beoordelingskader natuur blijven de effecten van het project op nestelende en/of foeragerende vogels en overige direct en op aanwezige bijzondere ziltminnende flora buiten beeld. Daardoor is de afweging onvolledig c.q. ondeugdelijk.

   In het MER is veel breder gekeken naar de gevolgen voor de natuur dan alleen de bomenkap. Naast de gebiedsgerichte beoordeling is ingegaan op de effecten op vleermuizen en vogels met of zonder jaarrond beschermde nesten. Naast de algemene (bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijgestelde) soorten zijn geen andere beschermde soorten in het gebied aanwezig. In het MER zijn de effecten van bomenkap op vleermuizen en vogels beoordeeld en de effecten van

	verstoring en verwijderen van struikgewas en kort opgaand groen, zie pagina 183 t/m 185 van het MER. 4. Doordat in het beoordelingskader geen plaats is geboden aan het aspect 'recreatie' en aan de rol die het gebied speelt als ontspanningsgebied, o.a. voor ontwijking van hittestress, zijn deze aspecten onvoldoende in de beoordeling betrokken, terwijl de aanleg grote gevolgen heeft op deze aspecten. *Ten aanzien van beoordelingskader recreatie en ontspanningsgebied: Effecten op recreatie en ontspanningsgebied zullen het gevolg van zijn van de tijdelijke afsluitingen van wegen en fietspaden en geluidsoverlast. Bij de afsluiting van wegen en fietspaden wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de gebruikers, waaronder recreanten. De werkzaamheden verplaatsen zich gedurende de aanleg langs het tracé. Daardoor zijn er ook altijd locaties waar niet gewerkt wordt. Omdat effecten tijdelijk zijn en er de mogelijkheid is om op andere locaties te recreëren, zijn deze effecten niet in beeld gebracht.* 5. De stelling dat het transport van materieel tijdens de aanlegfase niet zou leiden tot verstoring door geluid of visuele verstoring behoeft nadere onderbouwing. *In tabel 12-2 worden de activiteiten en potentiële effecten benoemd. Voor de werkzaamheden ter plekke is verstoring door geluid en visuele verstoring als mogelijk effect aangegeven, hieronder valt ook het (transport van) materieel op de werklocaties. Daar waar het transport van materieel naar de werklocaties plaats vindt via de openbare weg valt het weg in het normale verkeer en treedt er geen aanvullende verstoring op. Voor de werkzaamheden in Midden-Delfland wordt langs de A4 een speciale bouwweg aangelegd. Om de verstoring op de omgeving te beperken zal hier eenrichtingsverkeer worden ingesteld.* 6. Indiener meent dan ook dat het MER op belangrijke onderdelen onvolledig is en derhalve moet worden aangevuld alvorens het PIP kan worden vastgesteld en de andere besluiten in het kader van de PCR kunnen worden genomen. *Uitvoeringsalternatieven zullen alleen verschil laten zien in effecten op natuur. Dat komt omdat bij de aanleg alleen verschil zit in de periode van aanleg. De periode waarin aangelegd wordt, is niet relevant voor de effecten op de andere aspecten. Bijvoorbeeld de effecten op archeologie zullen niet anders worden door een ander moment van uitvoering. Bij het aspect natuur is in paragraaf 12.6.2 ingegaan op het gevraagde uitvoeringsalternatief. Gelet op het voorgaande menen wij dat er in het kader van het inpassingsplan voldoende onderzoek heeft plaatsgevonden naar de gevolgen van de leiding en dat de toekomstige situatie zal voldoen aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z22	**Particulier uit Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden • MRDH (RET/HTM): Vergunning voor werkzaamheden op en nabij lokale spoorwegen.
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk geen betrekking op de vergunning voor het uitvoeren van werkzaamheden op en nabij lokale spoorwegen. In verband hiermee is de zienswijze tegen dit ontwerpbesluit* ***niet-ontvankelijk****.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerpbesluiten Den Haag*

	Indiener is bewoner van Transvaal en tegen de plannen. Daarom heeft hij liever niet dat ze doorgaan. *De nieuwe warmtetransportleiding is bedoeld voor het transport van warmte naar de lokale warmtenetten in Den Haag, zodat daarmee de woningen in de toekomst duurzaam kunnen worden verwarmd. Dit is een belangrijke stap in de verduurzaming van de warmtevoorziening. Enige overlast gedurende de aanlegfase valt niet te voorkomen, maar natuurlijk wordt wel geprobeerd om de overlast te beperken. Ook zullen bewoners en ondernemers vooraf goed worden geïnformeerd over de uitvoering van de werkzaamheden en de planning. Dat geldt ook voor de gevolgen van de aanleg voor de tram. HTM zal hinder ondervinden van de werkzaamheden, maar dat is geen wettelijke grond om een vergunning op grond van de Wet lokaal spoor te weigeren. HTM heeft geen bezwaren tegen de werkzaamheden voor het project.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z23	**Particulier uit Den Haag**
	De zienswijze is niet-ontvankelijk

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z24	**Particulier uit Delft**
	De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Hoogheemraadschap Delfland: Watervergunning waterstaatswerken en bijbehorende zones • Hoogheemraadschap Delfland: Watervergunning onttrekken grondwater / infiltreren van water • Provincie Zuid-Holland: Vergunning gebruiken provinciale infrastructuur (Kruithuisweg – N470) • Rijkswaterstaat: Vergunning gebruiken van waterstaatswerken (rijkswegen A4 en A20)
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk geen betrekking op de vergunningen voor het wijzigen of gebruikmaken van waterstaatswerken, voor het onttrekken of infiltreren van water, of voor het gebruiken van provinciale infrastructuur of (droge) waterstaatswerken. In verband hiermee is de zienswijze tegen deze ontwerpbesluiten* ***niet-ontvankelijk****.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER* • *Ontwerpbesluiten Delft.*
	1. Indiener vindt dat het project pas moet starten als er te weinig restwarmte beschikbaar is voor de verduurzamen in plaats van andersom. Nu wordt de restwarmte onnodig verplaatst. *Restwarmte kan niet worden voorkomen, maar het overschot eraan maakt benuttig elders juist haalbaar en verstandig. Zonder Warmtelinq zullen meer huizen op een duurdere of minder efficiënte wijze worden verduurzaamd. Het overschot aan restwarmte in het havengebied is ook zodanig groot dat het niet aannemelijk is dat binnen afzienbare termijn tekorten zullen gaan optreden en dit initiatief op voorhand als niet haalbaar moet worden beschouwd (Zie Integraal Ontwerp Warmtetransport Zuid-Holland van Gasunie en het Collectief Warmte Systeem (CWS) in opdracht van de RES Rotterdam Den Haag). Ook als de industrie verduurzaamt (conform de afspraken in het Klimaatakkoord) zal in deze sector voldoende restwarmte blijven vrijkomen.*

CONCEPT

2. Het project is niet van duurzame oorsprong. De restwarmte moet volledig afkomstig zijn van een duurzame restbron om op korte termijn te stoppen met fossiele brandstoffen.

   Het feit dat de restwarmte deels afkomstig is uit fossiele brandstoffen, maakt het toepassen ervan nog niet onduurzaam. Restwarmte toepassen is een vorm van energie besparen, want door de restwarmte uit de industrie te gebruiken, hoef je geen nieuw geproduceerde energie te gebruiken. Dit hergebruik komt dus ook niet in de plaats van de verduurzaming van de industrie (door besparing en overschakeling op hernieuwbare energie), maar staat daarnaast.

3. Bij gebruik van industriële restwarmte moet er op zijn minst een afspraak gemaakt worden dat vanaf 2030 geen restwarmte van fossiele oorsprong aan het Warmtelinq net mag worden toegevoegd.

   Zoals gezegd staat het hergebruik van restwarmte naast de verduurzamingsafspraken in de industrie voor het behalen van de gestelde CO2-reductiedoelstellingen in 2050. Vanuit die optiek zou het zonde zijn om restwarmte met een fossiele oorsprong na 2030 niet meer te mogen hergebruiken, als het reductiepad tot 2050 wel ruimte biedt voor het ontstaan voor fossiele restenergie. Zolang de restwarmte maar niet ontstaat omdát deze kan worden hergebruikt, brengt hergebruik van alle soorten restenergie - ongeacht herkomst – het behalen van de CO2 doelen dichterbij.

4. Het project is niet transparant genoeg. Veel is nog onduidelijk. Het project moet beter uitgewerkt worden en toegelicht worden, voordat er een besluit kan worden genomen of het project doorgang kan krijgen.

   Het is spijtig dat indiener het project niet transparant of onduidelijk vind. In de toelichting op het provinciaal inpassingsplan en het MER is getracht een beeld te schetsen van het project en hoe dat dit past in het grotere geheel van de energietransitie. Mede vanwege die samenhang zijn de voorgenomen besluiten van de provincie, de gemeenten en de overige bevoegde gezagen gelijktijdig in procedure gebracht, zodat eenieder hierop kan reageren.

5. Er is te weinig informatie voorziening geweest over wat het Warmtelinq project inhoudt op lokaal en gemeentelijk niveau naar de inwoners van de deelnemende gemeenten. Dit moet alsnog gedaan worden, voordat over het project kan worden besloten. Er is geen mogelijkheid tot participatie geweest. De besluiten liggen feitelijk al vast. Er moeten meer inspreekavonden gehouden worden, zodat inwoners ook inspraak krijgen in het project.

   Zie Z01 voor beantwoording over de informatievoorziening, participatie en inspraak.

6. Het project is te grootschalig opgezet. Het is beter om de restwarmte lokaal in te zetten, dan pas opschalen naar een groter afzetgebied in de omgeving van de bron en pas als laatste stap de restwarmte regionaal inzetten. Waarom moet de restwarmte gebruikt worden in de deelnemende gemeenten. Zeker als uit rekenmodellen blijkt dat deze genoeg (duurzame) restwarmte (kunnen) produceren. Waarom is niet gekozen om de restwarmte in regio Rotterdam in te zetten?

   De restwarmte uit het havengebied wordt ook lokaal in Rotterdam ingezet, maar zoals reeds gesteld onder 1 blijkt er uit de rekenmodellen dat er dan nog steeds meer dan voldoende restwarmte beschikbaar is om deze elders toe te passen. Zie ook Integraal Ontwerp Warmtetransport Zuid-Holland van Gasunie en het Collectief Warmte Systeem (CWS) in opdracht van de RES Rotterdam Den Haag.

7. Het is niet duidelijk hoe het gekozen tracé bepaald is en wie daarbij inspraak hebben gehad. Op welke gronden en feiten is het tracé bepaald. Er is te weinig gekeken naar alternatieve tracés, bijvoorbeeld oostkant A4. Op basis van WOB graag inzage geven in deze besluitvorming. Inwoners hebben niet mee kunnen beslissen en deze procedure moet opnieuw.

   Ten behoeve van de besluitvorming over het tracé van de leiding in het inpassingsplan is onder meer een milieueffectonderzoek (MER) opgesteld. De procedure hiervoor is begin 2020

gestart met het bepalen van de reikwijdte en het detailniveau NRD. In Bijlage A van de opgestelde Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is ingegaan op het vooronderzoek naar mogelijke tracés. Deze NRD is van 17 januari 2020 tot en met 27 februari 2020 ter visie gelegd en er konden zienswijzen op worden ingediend, zoals het aandragen van alternatieve tracés. Vervolgens zijn in het MER twee alternatieven onderzocht, inclusief een lokaal alternatief in Den Haag.

Indiener doet de suggestie om de warmtetransportleiding helemaal langs de A4 aan te leggen. Deze mogelijkheid is in het verleden ook onderzocht. (Zie figuur 4-1 in Bijlage A van de NRD, deze is te vinden op: https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/energie/warmtelinq-trace-vlaardingen-den-haag/ scroll naar beneden en rechts in het scherm Documenten, klik onderaan op "Meer"). Deze variant is destijds afgevallen vanwege de verbreding van de A4 en de impact op het natuur- en recreatiegebied. Daarnaast zorgt deze ligging langs de A4 ervoor dat de aansluiting voor lokale warmtenetten in Voorhof en Buiten technisch complexer en duurder wordt (door de grotere afstand). Dat is onwenselijk en daarom zien wij geen reden om dit tracé alsnog te onderzoeken en de lopende procedure opnieuw te starten. Over de afdoening van het WOB-verzoek is indiener afzonderlijk geïnformeerd.

8. Het project stagneert het echte verduurzamen van provincie Zuid-Holland.

   Dit project is juist een belangrijk onderdeel van de verduurzamingstrategie in deze provincie. Het project maakt hergebruik van restwarmte op veel grotere schaal mogelijk. Dat is van belang, náást de overige belangen, zoals besparen en overstappen op hernieuwbare energie, omdat het zorgt voor een extra verkleining van de voetafdruk. De duurzame energie die daardoor wordt uitgespaard, kan daardoor elders worden ingezet, of worden bewaard voor later.

9. Niet alle gekapte bomen worden bij dit project gecompenseerd. Er wordt namelijk rekening gehouden dat er over 5 jaar minder bomen levensvatbaar zijn. Een paar bomen onnodig niet compenseren voor het kappen ervan is incorrect. Deze bomen worden wel degelijk eerder gekapt dan noodzakelijk en moeten dus ook terug geplaatst worden.

   Op het tracé - en de werkstroken die benodigd zijn voor de aanleg - van deze leiding staan soms bomen. Deze kunnen als gevolg van de werkzaamheden niet altijd behouden worden en zullen worden gekapt of verplaatst. De gemeenten zijn het bevoegd gezag voor deze kapvergunningen en verbinden daar voorwaarden aan, zoals een herplantplicht of een groene herinrichting. In alle gemeenten geldt een herplantplicht, maar het is niet altijd mogelijk om op de kaplocatie een boom terug te planten. In dat geval wordt een boom elders herplant. Vooruitlopend op het aanvragen van de kapvergunningen heeft de initiatiefnemer met de gemeenten en betrokken bomenstichtingen overleg gevoerd over het behoud van zoveel mogelijk bomen en groen en in om die reden zijn in het tracé ook boringen opgenomen om groenstroken of bomenlanen te ontzien. In principe zal er na de werkzaamheden over het gehele tracé meer groen terugkomen dan er thans aanwezig is.

   De komst van WarmtelinQ heeft impact op bomen en bosplantsoen tijdens en na de aanleg van de leiding. Er moeten 194 bomen en circa 6.000 m2 bosplantsoenvakken worden gekapt. Van deze 194 bomen hebben 33 bomen een toekomstverwachting tot maximaal 5 jaar, i.v.m. ziekten, aantastingen en afsterving. Dit loopt deels mee in de vervangingsopgave van het huidige populierenbestand. Er is voor Delft een concept herinrichtingsplan voor de groengebieden opgesteld wat voorziet in het terugplanten van 163 bomen en circa 9000 m2 bosplantsoen, waarvan circa 5.500 m2 met boomvormers en circa 3.500 m2 zonder boomvormers. De komende tijd vinden overleggen plaats tussen WarmtelinQ, gemeente Delft en natuurverenigingen om bovenstaand herinrichtingsplan nader uit te werken. Zo kan een fraaie, soortenrijke en toekomstbestendige landschapsstrook ontstaan.

10. De hoge temperatuur van het restwarmtewater (120 °C) maakt het aansluiten voor bewoners onnodig duur. Het is beter om de temperatuur te maximeren op 70 °C graden. Dit maakt het ook makkelijker om duurzame restwarmte, die meestal een lagere temperatuur heeft, aan de leiding terug te geven.

    Warmte van een hogere temperatuur kan zonder verlies van energie worden verlaagd in tem-

peratuur. Omgekeerd is ingewikkelder en in alle opzichten duurder. Dat de temperatuur in het transportnet hoger is dan nodig voor (sommige) huizen of sommige distributienetten, is dus niet bezwaarlijk. Alleen in de situatie dat een bron zou moeten worden bijverwarmd om een brontemperatuur van 120 graden te bereiken, zou dat onnodige energieinzet vragen en tot extra kosten leiden. Met een hogere begintemperatuur kan meer warmte worden getransporteerd én hoeft er niet of minder te worden bijverwarmd onderweg of bij de warmteafnemer. Het warmtesysteem zou bijgevolg juist bij een lagere gebruikstemperatuur van het transportnet onnodig duur worden.

11. Door de hoge temperatuur van de Warmtelinq leiding zal duurzame restwarmte, die van lagere temperatuur is, onnodig en inefficiënt verwarmt moeten worden om toe te kunnen voegen aan het water in de Warmtelinq Leiding. Deze lokale duurzame restwarmte zou daarom de prioriteit moeten krijgen. Dit tevens omdat deze LT-restwarmte goedkoper is om aan te sluiten.

    Lokale, duurzame restwarmte die geen verdere inzet van een warmtepomp of andere technieken nodig heeft om benut te worden, zal) goedkoper zijn om aan te sluiten dan warmte van WarmtelinQ. Lokale geschikte warmte zal dus inderdaad prioriteit hebben en eerder worden gecontracteerd door een warmtebedrijf . Direct bruikbare lokale restwarmte is echter schaars terwijl dit type restwarmte vanuit het havengebied ruim voorradig is. Lokale restwarmte van te lage temperatuur vergt energie om de kwaliteit te verbeteren, of levering van warmte van te lage temperatuur, waarvoor de afnemer meer in de woning moet investeren. Per saldo gaat inzet van lokale restwarmte van te lage temperatuur gepaard met meerkosten. Een warmteleverancier zal zijn keuze voor de warmtevoorziening sterk laten afvangen van deze kosten.

12. De gemeenten moeten geen verplichtingen krijgen om lokale duurzame (evt. gemaakte) restwarmte toe te voegen aan het Warmtelinq tracé.

    Van een dergelijke verplichting is geen sprake. Gemeenten bepalen in het kader van de Regionale Energie Strategie en de Transitievisie Warmte hoe en waar lokale bronnen kunnen worden ingezet en waar een lokaal warmtenet wenselijk is.

13. Het project is bij problemen te grootschalig opgezet. Bij calamiteiten in het leidingtracé zit heel Zuid-Holland zonder warmte.

    De warmtebedrijven die via de lokale warmtenetten warmte aan klanten leveren moeten op grond van de huidige Warmtewet en de nieuwe wetgeving altijd in de warmtevraag kunnen voorzien, ook als onverhoopt de grootste bron uitvalt. Die verplichting om een backup-voorziening te hebben, rust dus niet op Warmtelinq en is om die reden ook niet meegenomen in het project.

14. De provincie Zuid-Holland had beter kunnen inzetten om lokale warmtenetten te ontwikkelen, waarbij lokale restwarmte lokaal gebruikt gaat worden.

    De lokale energietransitie staat niet haaks op het realiseren van hoofdinfrastructuur voor warmte. De aanwezigheid van die hoofdinfrastructuur maakt juist dat in veel wijken later via een lokaal warmtenet een CO2-vrije en betaalbare optie kan worden toegevoegd aan het lokale keuzepalet. Die keuze wordt door de gemeenten bepaald, veelal op basis van de gemeentelijke warmtetransitievisies en wijkuitvoeringsplannen. De provincie (en anderen) zetten volop in op het realiseren van lokale warmtenetten, maar de komst van Warmtelinq vergroot de kansen voor de lokale netten. De provincie zet echter niet in op het gebruik van lokale bronnen alleen omdat dat de warmtetransitie als geheel duurder maakt. De opgave voor duurzame gassen en duurzame elektriciteit wordt daardoor nog verder vergroot en bovendien wordt de hoeveelheid stevig aan te pakken woningen groter en dus duurt het langer voordat die hele operatie is uitgevoerd.

15. Het project mist veel (financiële) doorrekeningen en een toekomstvisie. Wat zijn de kosten voor de afnemers en wat is het draagvlak? Omdat duurzame LT-restwarmte voor afnemers goedkoper is, zal het gebruik van Warmtelinq op vrijwillige basis moeten blijven. Indiener vraagt of inwoners straks kunnen kiezen uit meerdere leveranciers of dat een leverancier een monopolie krijgt? Kan worden voorkomen dat de gebruiksprijs voor warmte omhoog gaat en

hoeveel gaat het kosten om Warmtelinq warmte aan te sluiten?

De vele vragen over de haalbaarheid en de aansturing van Warmtelinq zijn begrijpelijk. De haalbaarheid van WarmtelinQ is al meermalen vastgesteld. Het meest recent nog in het Integrale Ontwerp van Gasunie, waarbij is gerekend met alle lokale bronnen die gemeenten hebben aangedragen. In ons antwoord op nummer 11 is al gemotiveerd dat lokale warmte, onder bepaalde omstandigheden, inderdaad prioriteit zal krijgen boven warmte van WarmtelinQ. De huidige en toekomstige regelgeving rond warmte (onder meer de Wet Collectieve Warmtevoorziening zijn gericht op (consumenten)bescherming en betaalbaarheid van warmte. In de beoogde wetswijziging is voorzien in een regietaak van de gemeente bij de keuze tussen opties voor de warmtevoorziening en de keuze voor een warmteleverancier. Er is niet voorzien in een deelnameplicht voor eindgebruikers. De toekomstige regelgeving is in die zin gericht op keuzevrijheid. Verder is regulering en toezicht op tarieven en kosten door de Autoriteit Consument en Markt in de regelgeving voorzien. Hoe de regelgeving op deze punten definitief vorm zal krijgen is aan de landelijke politiek en overheid. Daar kan niet op vooruit gelopen worden.

16. Indiener mist informatie over welke bronnen na 2030 gebruikt gaan worden in plaats van de industriële restwarmte. Is er dan genoeg restwarmte beschikbaar, ook als de leiding wordt doorgetrokken naar Leiden? Levert de aanleg van Warmtelinq echt verduurzaming op, want bij de aanleg en de productie van de materialen van zo'n groot tracé komt ook veel CO2 vervuiling vrij. Ook zullen er meer bomen verdwijnen, dan er worden terug geplaatst. Is er rekening gehouden dat de leidingen na ongeveer 40 jaar verwijderd of vervangen moeten worden door de Gasunie en wie dat gaat financieren? Laat in een duidelijk toekomstvisie en met goede actuele berekeningen, zien dat het Warmtelinq project over 10, 20 of 30 jaar zijn doelen kan behalen en dus haalbaar is, ook op financieel vlak. Zolang dit mist, kan het project niet doorgaan.

Ook na 2030 en bij verduurzaming van de industrie zal er afvalwarmte blijven vrijkomen.. Deze restwarmte en lokale bronnen zullen elkaar aanvullen. Er is genoeg restwarmte beschikbaar om de leiding door te trekken naar Leiden. In het theoretische geval dat de industrie geen restwarmte meer kan leveren dan kan de beoogde infrastructuur nog steeds benut worden voor transport van warmte uit andere duurzame bronnen. Bij de afweging of dit project wenselijk is of niet, speelt het feit dat voor het maken van en het gebruik van materiaal en materieel CO2 wordt uitgestoten, geen expliciete rol. Die uitstoot is eenmalig en staat ook niet in verhouding tot de hoeveelheid CO2 die met de aanleg kan worden vermeden, maar dit is verder niet gekwantificeerd. Ten aanzien van de bomen wordt verwezen naar punt 9.

17. Indiener vreest dat het project snel verouderd omdat innovatie en ontwikkeling in duurzaamheid heel snel gaan. Hoe wordt omgegaan met de mogelijkheid dat straks andere methoden van verduurzaming beter en ook goedkoper zijn. Waterstofnetwerken zijn in opmars omdat dit 100% duurzaam is en veel goedkoper omdat het bestaande gasnetwerk in gebruik kan blijven.

De neiging om te hopen op andere – betere – oplossingen in de warmtetransitie, is zeer goed te begrijpen. Er zijn voor de invulling van de warmtevraag veel oplossingen dankzij de lage kwaliteit energie die nodig is om warmte en warm water voor huizen te organiseren. Daarom zijn warmte uit bodem, water of lucht gecombineerd met een warmtepomp), restwarmte, geothermie, zonthermie, aquathermie en infraroodpanelen allemaal mogelijk. Bovendien zijn het opties die voor mobiliteit, voor productie van elektriciteit en voor hoge temperatuur warmte voor industriële processen hoegenaamd niet geschikt zijn. Ontwikkeling van innovatieve energiedragers moet zeker gebeuren. Gebruik ervan vraagt echter ook weer omzettingen, waarbij restwarmte ontstaat. Daarom is het gebruik van restwarmte uit alle denkbare en onvoorstelbare innovaties, altijd ook mogelijk. Dat is uitstekend zichtbaar bij waterstof. Waterstof is een welkome stap in de productie van duurzame gassen, vooral voor de verduurzaming van de industrie. De productie van waterstof gaat gepaard met omzetting van onder andere elektriciteit, waarbij zeker 30 % van de ingevoerde energie niet in de waterstof eindigt, maar restwarmte wordt. Dat illustreert dat warmtelevering niet afhankelijk is van fossiele energie-inzet of van aflopende, oude processen maar een wezenlijk onderdeel is en blijft van het verduurzamende energiesysteem. Daarom achten wij de kans dat WarmtelinQ wordt ingehaald door goedkopere hoogwaardige energie uiterst klein. De restwarmte van die hoogwaardige energie is altijd goedkoper dan die energie zelf en die restwarmte is voor de verwarming van huizen

goed genoeg.

18. De leidingen door de deelnemende gemeenten moeten geen verplichtingen geven. Als gemeenten er geen gebruik van willen maken (of later niet meer), dan mogen er geen blijvende verplichtingen zijn en de deelnemende gemeenten moeten ook niet verantwoordelijk worden gehouden voor het slagen van het project. Deze verantwoording moet (ook financieel) volledig bij de provincie liggen.

    Zie Z04 voor de beantwoording van het onderwerp financiële verantwoordelijkheid.

Warmtelinq tracé dwars door Delft en door ecologische kerngebied bij Tanthof West

19. Delft heeft geen Warmtelinq tracé nodig. Uit berekeningen is gebleken dat Delft straks zelf al genoeg warmtebronnen heeft om geheel Delft mee te kunnen verwarmen.

    De provincie en de gemeente Delft stellen zich op het standpunt dat Warmtelinq van groot belang is voor de energietransitie in Zuid-Holland als geheel en wel degelijk ook van nut is voor de gemeente Delft en de overige deelnemende gemeenten. Aan- of aanwezigheid van direct nut voor de gemeente is overigens geen absoluut criterium bij de vergunningverlening.

20. Verder is het gekozen tracé door Delft niet handig i.v.m. de ontwikkeling van eigen duurzame warmtenetten. Het tracé gaat ook door zeldzame groenvoorzieningen heen, terwijl daar geen noodzaak voor is. De ecologische kerngebieden in Tanthof West zijn van hoge ecologische waarde en nodig voor het tegengaan van geluidsoverlast en luchtvervuiling van de Kruithuisweg. Een deel fungeert als Parkbos, maar dit wordt door de geplande leidingen onmogelijk. De aanleg van de leidingen brengt grote schade toe aan de natuurvriendelijke oevers en aan de flora- en fauna. Er zullen hemelwaterproblemen ontstaan en mogelijk ook aantasting van ondergrondse natuur en structuur, ook door periodiek onderhoud, zoals de vervanging van de leidingen na 40 jaar, of mogelijk vaker door calamiteiten. Direct na het boosterstation is het risico ook verhoogd.

    Zie de antwoorden onder de nummers 7, 9, 21 en 22. Verder wordt opgemerkt dat in het kader van een vergunningaanvraag het bevoegd gezag (in casu het college van B&W van gemeente Delft) dient te beslissen op grondslag van de aanvraag, zoals deze is ingediend. Dat in dit verband alternatieven voorhanden zijn doet hieraan niets af. Door de ligging in stedelijk gebied valt enige overlast gedurende de aanlegfase niet te voorkomen, maar natuurlijk wordt wel geprobeerd om die overlast te beperken. Ook zullen bewoners en ondernemers vooraf goed worden geïnformeerd over de uitvoering van de werkzaamheden en de planning. Hoewel een toename van geluidsbelasting en effecten op bijvoorbeeld bomen en planten niet kunnen worden uitgesloten, stellen wij ons op het standpunt dat na afweging van alle relevante feiten en omstandigheden en op basis van alle ingediende onderzoeken dienaangaande tot vaststelling van het inpassingsplan dan wel tot verlening van het ontwerpbesluit kon worden overgegaan.

21. Er moet een ander tracé gekozen worden dat niet door ecologische kerngebieden gaat. En er moet duidelijk onderbouwd worden hoe de keuze van een bepaald tracé tot stand is gekomen en er moet inzicht worden gegeven in deze besluitvorming, nu is niet duidelijk hoe het gekozen tracé tot stand is gekomen en wie daarover beslist en aan de hand van welke criteria?

    In het verleden zijn verschillende alternatieven onderzocht. Zie hierover de antwoorden onder de nummers 7 en 20. Ten behoeve van de besluitvorming over het leidingtracé in het inpassingsplan is onder meer een milieueffectonderzoek (MER) opgesteld. De procedure hiervoor is begin 2020 gestart met het bepalen van de reikwijdte en het detailniveau NRD. In Bijlage A van de opgestelde Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is ingegaan op het vooronderzoek naar mogelijke tracés. Deze NRD is van 17 januari 2020 tot en met 27 februari 2020 ter visie gelegd en er konden alternatieve tracés worden voorgesteld. In de NRD en de bijlage is het trechteringsproces om te komen tot het uiteindelijke tracé toegelicht. In het Combi-MER zijn de effecten van twee tracé-alternatieven per deelgebied vergeleken. Op basis van informatie uit dit Combi-MER (milieueffecten) en overige criteria (kosten, techniek, uitvoeringstijd) en maatschappelijke overwegingen (draagvlak) is dit voorkeursalternatief in overleg met de initiatiefnemer bepaald en vastgelegd in het ontwerpinpassingsplan en zijn hiervoor de beno-

digde vergunningen aangevraagd bij de andere bevoegde gezagen.

22. Er is te weinig gekeken naar alternatieve tracés, bijvoorbeeld langs de oostkant van de A4, terwijl dit een beter alternatief kan zijn omdat het geen verkeershinder geeft, geen of minimale flora en fauna beschadiging en geen overlast voor omwonenden. Dit tracé is ook praktischer i.v.m. de inpassing van andere lokale warmtenetten en voor de aansluiting naar de gemeente Westland.

    Uit de ontwerpateliers in 2017 (zie bijlage A NRD) kwam in eerste instantie alleen een tracé aan de westzijde naar voren, vanwege de bundeling met reeds aanwezige ondergrondse infrastructuur (o.a. DPO, Gasunie, NAM). Bij de nadere uitwerking in het VO bleek echter dat een sleufloze kruising van de A4 voor Rijkswaterstaat niet bespreekbaar was in verband met de aanwezigheid van diepwanden langs de A4 en de bemalingssystemen. Bovendien loopt dit westelijke alternatief vlak langs een eendenkooi die onderdeel uitmaakt van Natuur Netwerk Nederland (NNN-gebied Krimpenerwaard). Op deze punten scoort het tracé aan de oostzijde gunstiger omdat een sleufloze kruising met de A4 kan worden voorkomen door de leiding over het eco-aquaduct 'de Zweth' te leggen. Daarom is alternatief 1 in overleg met de stakeholders gekozen tot Minst Belemmerend Alternatief en verder uitgewerkt tot voorkeursalternatief. Voor wat betreft de suggestie om de leiding helemaal langs de A4 aan te leggen, wordt verwezen naar het antwoord onder nummer 7.

Pompstation in de woonwijk Tanthof West te Delft.

23. Indiener meent dat het ontwerp van het pompstation in deze procedure niet transparant is omdat veel informatie ontbreekt. Het ontwerp dient beter uitgewerkt te worden en ter inzage worden gegeven aan belanghebbenden en inwoners. De boosterpomp is van essentieel belang voor het hele tracé en hoeft ook niet op gemeentegrond van Delft te worden gebouwd. De kosten moeten daarom ook niet door de gemeente Delft worden vergoed, maar algemeen worden gedragen. Er is geen participatie geweest met de direct betrokkenen over het onderhavige plan en de zienswijzenprocedure. Door de wethouder wordt gezegd dat alles al is besloten en dat er niets meer veranderd kan worden. Dit ontmoedigt alle participatie.

    Zie Z01 voor beantwoording over de informatievoorziening, participatie en inspraak. De gemeente Delft stelt zich op het standpunt dat in het voortraject met verschillende partijen wel degelijk participatie heeft plaatsgehad. De techniek vereist dat het pompstation ongeveer in het midden van het tracé moet komen. Milieueffecten afgewogen in het MER en in andere onderzoeken. Enige toename van geluid kan niet worden uitgesloten, maar de situatie voldoet aan een goede ruimtelijke ordening. Alle met betrekking tot het pompstation relevante stukken zijn ter inzage gelegd en er is gehandeld in overeenstemming met de wettelijke regels dienaangaande. Op moment van de terinzageligging van het ontwerp-PIP was de aanvraag voor de bouwvergunning van het pompstation nog niet gereed voor indiening, maar deze is intussen aangevraagd. Ook die ontwerpbeschikking zal binnenkort ter inzage worden gelegd.

24. Indiener heeft voorkeur voor een locatie buiten Delft omdat door de komst van het pompstation wel een groenbestemming verloren zal gaan. Een opvallend industrieel pompgebouw met lichtmasten hoort niet thuis in de woonwijk Tanthof West. Daarnaast zal het pompstation geluidsoverlast opleveren voor omwonenden vanwege het tonale geluid van de pompen, terwijl er al veel geluidsoverlast is door de doortrekking en uitbreiding van de A4 bij. Ook zorgt het voor horizonvervuiling, gevarenrisico's en hemelwaterafvoerproblemen. Vanwege de aantasting van het leefklimaat en de groene entree van de wijk, moet een andere locatie worden gezocht, liefst buiten de bebouwde kom.

    De locatie waar het pompstation komt, heeft thans de bestemming bedrijventerrein en geen groenbestemming. Het pompstation past daar dus prima in en sluit qua situering en bouwvolume aan op de bestaande bedrijven langs de Sadatweg. Uiteraard zullen pompstation en leiding moeten voldoen aan wet- en regelgeving, onder andere op het gebied van geluid en veiligheid en wordt dit ook gecontroleerd. Zie hieromtrent ook de beantwoording onder Z35. Dat er sprake kan zijn van enige achteruitgang qua groen en geluid kan niet worden uitgesloten, maar de provincie en de gemeente Delft stellen zich op het standpunt dat het inpassingsplan, mede op basis van alle uitgevoerde onderzoeken, in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. De toename van verhard oppervlak wordt gecompenseerd met extra op-

CONCEPT

	pervlaktewater en natuurvriendelijke oevers. Uw zorgen over de ruimtelijke inpassing van het pompstation zijn ook door initiatiefnemer ter harte genomen. In dat kader is voorgesteld om de buitenruimte van het pompstation zo open mogelijk te houden en het plaatsen van hekwerken te beperken. Om deze situering en inrichting van de buitenruimte te borgen, zal in het inpassingsplan de planregeling voor het pompstation verder worden aangescherpt.

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor het inpassingsplan. In de toelichting zal worden ingegaan op het onderzoek naar omgevingsveiligheid bij calamiteiten en de rapportage zal worden opgenomen in de bijlagen bij het PIP. De planregeling en de verbeelding voor het pompstation in Delft worden aangepast. De zienswijze heeft geen gevolgen voor de vergunningen van de gemeente Delft.

Z25	**Particulier uit Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP.
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk ook betrekking op de vergunningen van de gemeente Den Haag. In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER* • *Ontwerpbesluiten Den Haag*
	Indiener vreest dat door de aanleg de wijk Transvaal langere tijd onbereikbaar zal zijn, wat zeer nadelig is voor de wijkeconomie. Ook maakt hij zich zorgen over de veiligheid. Bij openbrekingen kunnen gevaarlijke situaties ontstaan, met name voor kinderen. Indiener vindt dat naar een alternatief buiten de wijk had moeten worden gekeken. *De nieuwe warmtetransportleiding is bedoeld voor het transport van warmte naar de lokale warmtenetten in Den Haag, zodat daarmee de woningen in de toekomst duurzaam kunnen worden verwarmd. Dit is een belangrijke stap in de verduurzaming van de warmtevoorziening. Voor het tracé zijn verschillende alternatieven onderzocht, maar deze lopen allemaal door het stedelijk gebied van Den Haag en dat is onvermijdelijk. Enige overlast gedurende de aanlegfase valt niet te voorkomen, maar natuurlijk wordt wel geprobeerd om de overlast te beperken. Ook zullen bewoners en ondernemers vooraf goed worden geïnformeerd over de uitvoering van de werkzaamheden en de planning. Zie verder de beantwoording bij Z02, nummers 1 en 2 inzake overlast en nadeelcompensatie. Voor het aspect veiligheid wordt verwezen naar de beantwoording van Z35. Op basis van het uitgevoerde onderzoek menen wij dat de toekomstige situatie zal voldoen aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.*

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor het inpassingsplan. In de toelichting zal worden ingegaan op het onderzoek naar omgevingsveiligheid bij calamiteiten en de rapportage zal worden opgenomen in de bijlagen bij het PIP. De zienswijze heeft geen gevolgen voor de vergunningen van de gemeente Den Haag.

Z26	**Gemeenteraad Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Delft: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden

!	*De zienswijze heeft inhoudelijk geen betrekking op de vergunningen van de gemeente Delft. In verband hiermee is de zienswijze tegen deze ontwerpbesluiten **niet-ontvankelijk**.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER*
	De gemeenteraad heeft de op 29 april 2021 ingediende voorlopige zienswijze in de raadsvergadering van 11 mei 2021 bekrachtigd. De zienswijze betreft de volgende aspecten: 1. Verzocht wordt om een Sociale Effect Rapportage of paragraaf toe te voegen aan het combi-MER waarin aandacht wordt besteed aan de sociale effecten van het project. *Zie Z08 nummer 10 voor de beantwoording van het aspect 'sociale effecten'.* 2. Delft verleent medewerking aan de aanleg van WarmtelinQ dat in de toekomst ook mogelijkheden biedt voor het realiseren van de eigen duurzaamheidsambities, maar de raad benadrukt dat het geen financiële bijdrage aan het project zal leveren bij tegenvallers bij de aanleg of exploitatie. *Wij nemen kennis van dit standpunt.* 3. Verzocht wordt om aandacht te hebben voor tijdige en correcte communicatie met bewoners en ondernemers over het project en om de overlast van de werkzaamheden te beperken door deze binnen reguliere werktijden uit te voeren en zonodig geluidbeperkende maatregelen te treffen. *Zie Z01 voor de beantwoording van het aspect communicatie en participatie. Voor de beantwoording van het aspect overlast wordt verwezen naar het antwoord bij Z24 nummer 20.* 4. Verzocht wordt om het ruimtebeslag van het project en het verdwijnen van groen duidelijk en tijdig zichtbaar te maken. Benadrukt wordt dat op grond van de vergunningsvoorwaarden de kap van bomen en groen alleen buiten het broedseizoen mag plaatsvinden. *De vergunningsvoorwaarden zijn bekend bij de initiatiefnemer. Deze zullen voorafgaand aan de werkzaamheden helder worden gecommuniceerd.* 5. Ten aanzien van de lokale opwarming van de grond, wil de gemeenteraad samen met WarmtelinQ bepalen in hoeverre dit aanleiding moet zijn om het herinrichtingsplan 'groen' nog aan te passen. *In het onderzoek 'Warmteoverdracht agrarische percelen' heeft Deltares onderzoek gedaan naar de temperatuurseffecten in de ondergrond rond de warmteleiding Vlaardingen – Den Haag en de daaraan gerelateerde gewasschade. Dit onderzoek is gebaseerd op warmtemetingen langs de Leiding over Noord van Eneco in Vlaardingen. Op basis van die metingen zijn eveneens onderzoeken gedaan naar de situatie ter plaatse van het eco-aquaduct over de A4 en de effecten daarvan op het Natuur Netwerk Nederland (NNN). De berekeningen in deze onderzoeken staven de aannames in het MER ten aanzien van de warmtetoename in de bodem en de conclusie dat deze niet tot blijvende negatieve effecten leidt. Deze worden betrokken bij het opstellen van onder meer de herinrichtingsplannen. In verband met de bodemsamenstelling in Den Haag zal nog aanvullend onderzoek worden verricht naar de warmteafdracht in zandgrond. Alle beschikbare onderzoeken zullen worden opgenomen in de bijlagen bij het PIP en de resultaten zullen in de toelichting beknopt worden beschreven en zijn intussen ook toegezonden aan de leden van de ambtelijke projectgroep, waarin uw gemeente ook is vertegenwoordigd. Deze onderzoeken kunt u benutten bij het gesprek met WarmtelinQ over de herinrichtingsplannen.* 6. Verzocht wordt om aandacht te hebben voor de ruimtelijke inpassing van het pompstation en om het geluid van dit pompstation tot het minimum te beperken. Naar omwonenden moet hierover tijdig en correct worden gecommuniceerd. *Voor wat betreft de ruimtelijke inpassing van het pompstation en de geluidsituatie ter plaatse*

CONCEPT

	wordt verwezen naar het antwoord bij Z24 nummers 23 en 24. Om de door initiatiefnemer voorgestelde situering en inrichting van de buitenruimte te borgen, zal in het inpassingsplan de planregeling voor het pompstation worden aangescherpt. Overeenkomstig de antwoorden onder Z01 en Z24, nummer 20 zullen omwonenden hierover tijdig worden geïnformeerd. 7. Verzocht wordt om bij de communicatie over de aanleg van WarmtelinQ de bewoners en ondernemers ook te informeren over wat de transitie naar warmtenetten voor hen gaat betekenen. Gemeente en provincie kunnen hier gezamenlijk optrekken. Tijdige, volledige en eerlijke communicatie is van groot belang voor het draagvlak onder de warmtetransitie, terwijl bij de gemeenteraad en bewoners zorgen leven over de betaalbaarheid en het gebrek aan keuzevrijheid tussen leveranciers. *Zie Z01 voor de beantwoording van het onderwerp communicatie en participatie. Voor wat betreft het aspect betaalbaarheid wordt verwezen naar Z24 nummer 15.* 8. Kan door middel van een rapportage meer inzicht worden gegeven in de veiligheid van de leiding. De leiding wordt weliswaar uitgerust met een lekdetectiesysteem, maar desondanks leven er zorgen over het feit dat bij een lekkage zeer heet water de oppervlakte kan bereiken. *Ten aanzien van de veiligheid wordt opgemerkt dat ten behoeve van het inpassingsplan onderzoek is verricht naar de omgevingsveiligheid (zie bijlage 22). Uit de berekeningen in dit rapport blijkt dat wordt voldaan aan de 10-6 contour voor het plaatsgebonden risico. Dat wil zeggen dat de kans op overlijden als gevolg van het falen van de warmtetransportleiding lager is dan 1 op de miljoen per jaar. Hoewel de risico's dus heel klein zijn, is mede naar aanleiding van een zienswijze van de veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond en Haaglanden, aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de omgevingsveiligheid bij calamiteiten. Zie daarom ook de beantwoording van Z35. Op basis van het uitgevoerde onderzoek menen wij dat de situatie die het inpassingsplan mogelijk maakt, zal voldoen aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.* 9. Tot slot leven er bij inwoners en raadsleden zorgen over de duurzaamheid van de warmte, die afkomstig is uit de Rotterdamse haven met petrochemische industrie, en of er in de toekomst voldoende warmte geproduceerd blijft om WarmtelinQ te kunnen blijven exploiteren. *Vanuit de Europese en nationale regelgeving is de CO2 uitstoot van restwarmte nul. Volgens Europa en het Rijk is restwarmte dus duurzame warmte, de provincie ziet geen redenen om van dat standpunt af te wijken. De warmte komt vrij bij productieprocessen en wordt benut voor de verwarming bij andere gebruikers. Hierdoor komt er geen extra CO2 vrij voor de opwekking (centraal of decentraal) van die elders te benutten warmte. Voor het beperken van de uitstoot van de industriële sector is onder andere in juni 2019 een klimaatakkoord gesloten waarbij circulariteit een steeds grotere rol gaat spelen in de verduurzaming van de industrie en het beperken van emissies. Ook wanneer de industrie verduurzaamd zal er sprake zijn van warmte die bij de productieprocessen vrijkomt.*

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor het inpassingsplan. In de toelichting zal worden ingegaan op de onderzoeken naar warmteafdracht in de bodem en de omgevingsveiligheid bij calamiteiten en de rapportages zullen worden opgenomen in de bijlagen bij het PIP. De planregeling en verbeelding voor het pompstation in Delft worden aangepast.

Z27	**Particulier uit Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Delft: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Provincie Zuid-Holland: Vergunning gebruiken provinciale infrastructuur (Kruithuisweg – N470)
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk geen betrekking op de vergunning voor het gebruiken van provinci-*

	*ale infrastructuur. In verband hiermee is de zienswijze tegen dit ontwerpbesluit **niet-ontvankelijk**. In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerpbesluiten Delft* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER*
	Indiener meent dat het geplande warmtenet in Delft onnodig door woonwijken en onder de stad wordt gebouwd. Volgens hem is het veel milieuvriendelijker om het tracé langs de A4 te leggen, vanwege de zeer vergaande effecten op de volksgezondheid (uitlaatgassen, stikstof, het verwijderen van de schaarse natuur in de woonwijk). *Zie voor de beantwoording van de suggestie rondom de ligging langs de A4 het antwoord onder Z24 nummer 7. Voor het aspect overlast wordt verwezen naar het antwoord bij Z24 nummer 20.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z28	**Particulier uit Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Hoogheemraadschap Delfland: Watervergunning waterstaatswerken en bijbehorende zones
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk geen betrekking op de watervergunning voor het wijzigen of gebruikmaken van waterstaatswerken. In verband hiermee is de zienswijze tegen dit ontwerpbesluit **niet-ontvankelijk**.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER.*
	Indiener vraagt of deze warmtebuis effect heeft op het drinkwater. Kan de drinkwaterleiding warm worden zodat er bacterievorming kan plaatsvinden? *Nee, want warmte overdracht tussen leidingen vindt vooral plaats als leidingen parallel vlak bij elkaar lopen. Het tracé voor WarmtelinQ is zo ontworpen dat de leidingen op gepaste afstand van de drinkwaterleiding liggen. Daar waar de leidingen dichterbij elkaar komen is extra isolatie toegevoegd om te voorkomen dat de warmtetransportleiding de drinkwaterleiding zal opwarmen.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z29	**Heijmans Vastgoed BV (** art 5 1-2e De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP
	Indiener realiseert samen met Stichting Staedion een bouwproject van 50 woningen, commerciële ruimtes en een parkeergarage met 105 openbare plaatsen aan de Tripstraat (Energiekwartier). In dit bouwplan zijn ook een warmteoverdrachtstation (WOS2), een pompstation en een HTM-onderstation ingepast. Voor het plan is op 30 maart 2021 een aanvraag omgevingsvergunning ingediend en deze zal naar verwachting eind 2021 worden verleend. Indiener meent dat de planregels van het ontwerp-PIP – bij ongewijzigde vaststelling – dit bouwproject kunnen belemmeren en daarom is een zienswijze ingediend. De zienswijze betreft de volgende punten: 1. Ingevolge artikel 4.1 van de planregels mogen alleen bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de warmtetransportleiding en deze regel vormt derhalve een belemmering voor het hiervoor geschetste bouwproject en de parkeergarage. Artikel 4.3 bevat weliswaar een bevoegdheid om van artikel 4.1 af te wijken, maar die regeling ziet alleen op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken en kan dus niet worden toegepast voor

nieuwe bouwwerken.

Het bouwplan dat Heijmans en Stichting Staedion ontwikkelen voor locatie A in het Energiekwartier, maakt geen deel uit van het project waarvoor dit inpassingsplan (PIP) wordt opgesteld. Daarom is de provincie Zuid-Holland niet bevoegd om voor dit bouwplan regels op te nemen in het PIP. Om ervoor te zorgen dat andere ontwikkelingen op en langs het tracé onverhoopt door het PIP worden belemmerd, is in artikel 6.1 onder b, van het PIP geregeld dat de planregels uit de onderliggende bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen voor strijdig gebruik van toepassing blijven, waarbij de dubbelbestemming (uit het PIP) voor gaat. Als de omgevingsvergunning voor het bouwplan van Heijmans/Staedion door de gemeente wordt verleend vóór de inwerkingtreding van het PIP, dan geldt deze regel, náást o.a. het door indiener aangehaalde artikel 4.3 (dat inderdaad niet ziet op nieuwe bouwwerken). Ook het verbod uit artikel 4.5 geldt niet als werken/werkzaamheden worden uitgevoerd ten behoeve van het bouwplan, krachtens een verleende omgevingsvergunning (art. 4.5.2, sub d). Op deze wijze zijn de bouw- en gebruiksmogelijkheden uit alle vigerende bestemmingsplannen en verleende omgevingsvergunningen voor de percelen die samenvallen met de dubbelbestemming 'Leiding – Warmtetransportleiding' gewaarborgd.

Als op het moment dat het vastgestelde PIP in werking treedt, de omgevingsvergunning voor het bouwplan van Heijmans/Staedion nog niet is verleend, dan gaat het PIP (inclusief artikel 6.1 onder b) op grond van de Wro automatisch deel uitmaken van het gemeentelijke bestemmingsplan en kan het college van B&W van de gemeente Den Haag in de lopende vergunningprocedure (voor de activiteit 'Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening') voor het bouwplan (op basis van artikel 4.3 van de planregels van het PIP en een positief advies van de leidingbeheerder) óók afwijken van de bouwregels uit artikel 4.2 van het PIP. Ook in die volgorde levert het PIP derhalve geen belemmering op voor het bouwplan.

2. Indiener meent dat het PIP rekening moet houden met dit initiatief, omdat het voldoende concreet en tijdig kenbaar is geweest nu de aanvraag op 30 maart 2021 is ingediend. Om die reden wordt verzocht om het inpassingsplan zodanig aan te passen dat de planregels het aangevraagde project niet in de weg staan en wordt een suggestie gedaan voor aanpassing van de planregels zodat ook bouwplannen waarvoor een aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend, zijn toegestaan.

   Zoals uitgelegd onder 1 vormen de planregels van het PIP geen belemmering voor het bouwplan van Heijmans/Staedion. De suggesties worden op prijs gesteld, maar mede gelet op het feit dat Provinciale Staten niet bevoegd zijn om voor dit bouwplan regels op te nemen in het PIP, wordt hier geen gebruik van gemaakt.

3. Voorts kan indiener niet instemmen met artikel 6.1 waarin staat dat bij een dubbelbestemming de bestemming Leiding (en WOS2) voorrang heeft op andere dubbelbestemmingen. Deze regel miskent het belang van de andere programmaonderdelen die binnen deze bestemming moeten worden gerealiseerd (HTM-onderstation, parkeren, commerciële voorzieningen en wonen). Op basis van het voorgaande wordt verzocht om deze voorrangsregeling in artikel 6.1 te schrappen en door aanpassing van artikel 4 ervoor te zorgen dat alle onderdelen van het bouwplan planologisch zijn toegestaan conform ingediende aanvraag. Hiervoor worden enkele specifieke tekstvoorstellen gedaan.

   In aanvulling op het antwoord onder 1: de betreffende regeling ziet alleen op situaties waarin er sprake is van tegenstrijdige belangen. De vrees van indiener dat deze zinsnede het bouwplan in juridische zin belemmert is dan ook niet terecht. Door het uitgebreide technische vooroverleg tussen Heijmans en initiatiefnemer WarmtelinQ over de integratie van de warmteleiding en het WOS2 in de diverse programmaonderdelen van het bouwplan, is voorkomen dat beide bouwplannen elkaar in de weg zitten. Om de zorgen van indiener op dit punt weg te nemen, zullen de begripsbepaling van een WOS (artikel 1.19) en de regels in artikel 4 worden afgestemd op de ingediende bouwaanvraag.

4. Tot slot wordt verzocht om de verbeelding van het ontwerp-PIP aan te passen aan de situering op een kaartje in de zienswijze (dat aansluit bij de ingediende bouwaanvraag) aangezien op basis van die situering het WOS niet geheel binnen het bestemmingsvlak past.

	De verbeelding zal naar aanleiding van dit punt worden aangepast.

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor het inpassingsplan. De planregeling en de verbeelding ter plaatse van het WOS2 op de locatie Tripstraat worden aangepast.

Z30	**Stichting Staedion** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP
	Zie Z29. *Zie de beantwoording van Z29.*

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor het inpassingsplan. De planregeling en de verbeelding ter plaatse van het WOS2 op de locatie Tripstraat worden aangepast.

Z31	**Particulier uit Delft**
	De zienswijze is niet-ontvankelijk

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z32	**Turks Islamitisch Culturele Stichting** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden
	Indiener verwacht dat door de aanleg van de leiding het leven van de bewoners van Moerwijk, Rustenburg en Oostbroek en Transvaal overhoop worden gehaald, terwijl de leefbaarheid van die wijken en de gezondheid van de bewoners als onder druk staan. Desondanks weten maar weinig mensen langs het tracé van de plannen en één digitale informatiebijeenkomst is in Transvaal echt onvoldoende. De uitgravingen zullen leiden tot overlast, verkeerschaos en het verlies van bomen, terwijl de rioleringswerkzaamheden net zijn afgerond, waarvan ondernemers al veel last hadden en omzetverlies hebben geleden, terwijl de warmte niet voor Transvaal bedoeld is. Daarom zijn de bewoners en organisaties niet blij met de route (via Middachtenweg, De la Reyweg, Kempstraat, Herman Costerstraat, Uitenhagestraat en Tripstraat) en de benodigde werkzaamheden. Indiener meent dat in de voorliggende plannen onderstaande zaken niet zorgvuldig zijn onderzocht. Om die reden mag de leiding niet via Transvaal lopen. *De nieuwe warmtetransportleiding is bedoeld voor het transport van warmte naar de lokale warmtenetten in Den Haag, zodat daarmee de woningen in de toekomst duurzaam kunnen worden verwarmd. Dit is een belangrijke stap in de verduurzaming van de warmtevoorziening. Voor het tracé zijn verschillende alternatieven onderzocht, maar deze lopen allemaal door het stedelijk gebied van Den Haag en dat is onvermijdelijk. Enige overlast gedurende de aanlegfase valt niet te voorkomen, maar natuurlijk wordt wel geprobeerd om de overlast te beperken. Ook zullen bewoners en ondernemers vooraf goed worden geïnformeerd over de uitvoering van de werkzaamheden en de planning. Zie Z01 voor de beantwoording van het onderwerp communicatie en participatie. Ten*

CONCEPT

	aanzien van de aspecten overlast en nadeelcompensatie wordt verwezen naar het antwoord bij Z02 nummers 1 en 2. 1. Wat de gevolgen zijn van de werkzaamheden voor de natuur en op de biodiversiteit. *In het MER zijn de gevolgen voor de natuur beschreven (zie hoofdstuk 12 en specifiek pagina 181 voor de beoordeling in Den Haag). Zoals indiener terecht opmerkt, zullen de gevolgen voor de natuur en biodiversiteit zich vooral voordoen in de aanlegfase. Zo gauw de warmteleiding er ligt, zijn de gevolgen voor de natuur en biodiversiteit zeer beperkt. Omdat de gevolgen voor de natuur in het MER zijn beschreven, is daarmee automatisch ook gekeken naar de natuurgevolgen voor sterk verstedelijkt gebied en zijn deze ook beschreven. In het kader van dit project vormt biodiversiteit geen expliciet onderdeel van het MER omdat effecten op soorten en natuurgebieden al in beeld worden gebracht. Bovendien is in het MER ingegaan op de effecten van het voornemen op het groen in de omgeving (zie hoofdstuk 8 Landschap). Biodiversiteit is wel één van de criteria bij het opstellen van de herinrichtingsplannen en de selectie van soorten voor de herinrichting. Dit gebeurt door de initiatiefnemer in overleg met de gemeente, maar ook met andere stakeholders, zoals lokale (groene) belangenorganisaties en omwonenden. Onnodige aantasting van groen zal zoveel als mogelijk worden voorkomen. De herinrichtingsplannen moeten nog worden uitgewerkt en omwonenden worden hierin betrokken door WarmtelinQ in samenwerking met de gemeenten.* 2. Wat is de impact van de werkzaamheden voor ondernemers en hoe wordt hun materiele schade gecompenseerd? *Zie hiervoor punt 1.* 3. Wat als er bij de aanleg schade optreedt aan woningen en wie draagt daarvoor het risico? *Zie ook Z02 nummer 2 voor de beantwoording van het onderwerp schade en nadeelcompensatie. De verantwoordelijkheid voor dit risico ligt geheel bij WarmtelinQ B.V.* 4. Hoe is de inbreng van bewoners van Transvaal verwerkt in de plannen? Mede door corona zijn inwoners beperkt in hun recht van inspraak en participatie, terwijl dat essentieel is voor de uitvoering van dergelijke omvangrijke project. Indiener verwijst daarbij naar het rapport van de commissie Brenninkmeijer. *Zie Z01 voor de beantwoording van het onderwerp informatievoorziening, participatie en inspraak.* 5. Er is onvoldoende rekening gehouden met de gevolgen van de Warmtewet en voor de betaalbaarheid. *Voor wat betreft de gevolgen van de Wet Collectieve Warmtevoorziening (Warmtewet 2.0) en het aspect betaalbaarheid wordt verwezen naar Z24 nummer 15.* 6. De financiële risico's van WarmtelinQ liggen bij de deelnemende overheden en het is niet duidelijk wat de gevolgen zijn voor de huishoudens. *Zie Z04 voor de beantwoording van het onderwerp financiële verdeling en punt 5 ten aanzien van de gevolgen voor consumenten.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z33	**Particulier uit Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Combi-MER

!	*De zienswijze heeft inhoudelijk ook betrekking op onderwerpen uit het PIP.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER*
	Indiener vindt dat een ander tracé moet worden gekozen zodat een prachtig beschermd natuurgebied en ecologisch kerngebied behouden kan blijven. *De nieuwe warmtetransportleiding is bedoeld voor de transport van restwarmte naar lokale warmtenetten, zodat daarmee woningen duurzaam kunnen worden verwarmd. Dit is zo belangrijk voor het behalen van de klimaatdoelen dat enige overlast, of tijdelijke aantasting van groen tijdens de aanlegfase wordt geaccepteerd. In het verleden zijn verschillende alternatieven onderzocht. Zie hierover de antwoorden onder Z24, nummers 7 en 20. Onnodige aantasting van groen zal zoveel mogelijk worden voorkomen. Zie ook de beantwoording van Z14 en Z24 nummer 9 voor de beantwoording over aantasting van het groen en het proces rond de herinrichtingsplannen.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z34	**Particulier uit Delft**
	De zienswijze is niet-ontvankelijk

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z35	**Veiligheidsregio's Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER
	1. Indiener vindt dat in bijlage 22 (rapport over omgevingsveiligheidsrisico's) een nadere uitwerking ontbreekt van de effecten van de plasvorming van heet water bij de scenario's, ook omdat het tracé door dicht bevolkt gebied loopt. Indiener mist een beschouwing van de combinatie van het tracé, het dichtbevolkte gebied en de effecten van incidenten daarop en dringt erop aan dat aan deze punten expliciet aandacht wordt besteed alvorens het gebruik van de leiding aanvaardbaar te achten. *Hoewel uit de berekeningen in dit rapport blijkt dat wordt voldaan aan de 10-6 contour voor het plaatsgebonden risico en de risico's dus heel klein zijn, zal in een aanvullende rapportage nader worden ingegaan op de genoemde onderwerpen. Wij verwachten dat daarmee bij de besluitvorming op het inpassingsplan afdoende duidelijkheid bestaat op de omgevingsveiligheid bij calamiteiten en op de effecten hiervan op de hulpverlening. De veiligheidsregio's zullen worden uitgenodigd om aan deze aanvulling een bijdrage te leveren.* 2. Tevens wordt geadviseerd om bovengrondse zichtbaarheid te creëren, bijvoorbeeld door het plaatsen van paaltjes. *Dit advies zal worden betrokken bij de diverse herinrichtingsplannen voor het stedelijk gebied.* 3. Tot slot is van belang dat bij de aanleg en het onderhoud van de leiding de bereikbaarheid van het gebied voor hulpdiensten geborgd blijven. *Dit punt zal worden meegenomen in de overleggen met de diverse bevoegde gezagen over de uitwerking en verdere uitvoering van de aanlegwerkzaamheden. De aannemers die de werkzaamheden uitvoeren zullen een plan moeten overleggen ter goedkeuring aan de ge-*

CONCEPT

	meenten waarin onder andere de bereikbaarheid ook voor hulpdiensten is gewaarborgd.

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor het inpassingsplan. In de toelichting zal worden ingegaan op het onderzoek naar omgevingsveiligheid bij calamiteiten en de rapportage zal worden opgenomen in de bijlagen bij het PIP.

Z36	**LdM C.V.** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden
	Indiener heeft op 29 april 2021 een pro forma-zienswijze ingediend ter zekerstelling van rechten. Deze zienswijze is binnen de gestelde aanvullingstermijn (25 mei 2021) aangevuld. 1. Indiener is van mening dat de ontwerpbeschikking van de gemeente Den Haag een onwenselijke en juridisch onjuiste koppeling bevat voor de activiteit kappen. Dit betreft de voorwaarde dat pas gekapt mag worden als de uitvoeringsvergunning openbreken van wegen (ex artikel 2.11 APV Den Haag) is verleend. Indiener meent dat deze voorwaarde niet aan de omgevingsvergunning voor het kappen mag worden verbonden omdat voor de activiteit kappen het voor langere tijd afsluiten en openbreken van wegen niet noodzakelijk is. Daarmee voldoet de voorwaarde dat pas gekapt mag worden als een vergunning ex artikel 2.11 APV is verleend, niet aan de vereisten uit artikel 2.91 APV. Verzocht wordt om de bewuste voorwaarde te schappen. *In tegenstelling tot wat indiener beweert, is de voorwaarde dat pas gekapt mag worden als de uitvoeringsvergunning openbreken van wegen (ex artikel 2.11 APV Den Haag) is verleend, juridisch niet onjuist. Deze koppeling is vanuit zowel Wabo als APV toegestaan. De reden van koppeling is enerzijds om bomen te beschermen (niet kappen voordat er gewerkt wordt), anderzijds is het zo dat er al een tijdsvenster is gegeven voor de BVC-procedure. Het is mogelijk dat voor de geplande werkvolgorde het wenselijk is dat deze koppeling zou worden losgelaten. Echter is dit vanuit het oogpunt van de bescherming van het groen en de houtopstanden niet wenselijk. Vooruitlopend op de toestemming om de grond te roeren, is er geen noodzaak of grond om de bomen in kwestie te kappen.* 2. Indiener neemt aan dat de voorwaarde is gesteld om te voorkomen dat houtopstanden worden verwijderd voordat zekerheid is verkregen dat de warmteleidingen kunnen worden aangelegd. Indiener meent dat deze zekerheid afdoende wordt verkregen door de samenhang met het (nog) vast te stellen PIP. Pas als dat onherroepelijk is, kan indiener overgaan tot het kappen van houtopstanden. *Deze stelling is onjuist. De toestemming op houtopstanden te vellen wordt bij verlening van de omgevingsvergunning al gegeven voordat middels het instemmingsbesluit bepaald is of er gegraven mag worden. Van deze vergunning gaat namelijk een directe werking uit. De samenhang met het nog vast te stellen PIP is onvoldoende om hierop vooruit te kunnen lopen. Om deze reden blijft de koppeling van belang.* 3. Handhaving van de koppeling is onevenredig belemmerend voor indiener aangezien de detailinformatie die nodig is voor de vergunning ex artikel 2.11 APV en een gedragen BVC-plan van de uitvoerend aannemer, pas op zijn vroegst over enkele maanden bekend is. Pas daarna kan de artikel 2.11 APV-aanvraag worden ingediend. Hierdoor heeft de koppeling tussen beiden gevolgen voor de planning, overigens werkt die koppeling daardoor ook belemmerend voor werkzaamheden van de gemeente Den Haag (geschikt maken trambanen voor nieuwe voertuigen). In verband hiermee verzoekt indiener dringend om deze voorwaarde te schrappen. *Wij verwijzen voor de beantwoording van dit punt naar hetgeen is gezegd onder de punten 1*

	en 2. 4. Daarnaast ziet indiener graag dat de ontwerpbeschikking wordt gewijzigd in verband met een tussentijdse tracéwijziging. In eerste instantie kruiste de warmtetransportleiding de kruising Guntersteinweg / Pr. Beatrixlaan middel een GFT-boring van circa 160 meter, maar inmiddels is duidelijk geworden dat deze boring technisch zeer gecompliceerd is en er hoeven in de ecologische verbindingszone aan de Middachtenweg minder bomen te worden verwijderd als wordt gekozen voor een open ontgraving. Daarbij loopt de leiding eerst van west naar oost onder de Pr. Beatrixlaan door, kruist dan de Guntersteinweg en sluit vervolgens aan op het reeds aangevraagde tracé aan de Middachtenweg (oostzijde). Verzocht wordt om de ontwerp-beschikking (voor het tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan, het uitvoeren van werk- of werkzaamheden en voor het vellen van houtopstanden) zodanig aan te passen dat de leiding via het gewijzigde tracé aangelegd kan worden. *Het voorstel is door indiener vervat in een nieuwe vergunningaanvraag (kenmerk 202107746). Dat is noodzakelijk nu het voorstel een planwijziging inhoudt die niet tijdens de inzagetermijn aan derden-belanghebbenden is openbaargemaakt. Het huidige besluit betreft daarom alleen de oorspronkelijke vergunningaanvraag binnen cluster 1.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z37	**Particulier uit Delft**
	De zienswijze is niet-ontvankelijk

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z38	**Particulier uit Delft**
	De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Combi-MER • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Delft: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Midden-Delfland: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Midden-Delfland: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen • Midden-Delfland: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Midden-Delfland: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Hoogheemraadschap Delfland: Watervergunning waterstaatswerken en bijbehorende zones • Hoogheemraadschap Delfland: Watervergunning onttrekken grondwater/infiltreren van water • Provincie Zuid-Holland: Vergunning gebruiken provinciale infrastructuur (Kruithuisweg – N470) • Rijkswaterstaat: Vergunning gebruik maken van waterstaatswerken (rijkswegen A4 en A20)
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk geen betrekking op de vergunningen voor het wijzigen of gebruik-maken van waterstaatswerken, voor het onttrekken of infiltreren van water, of voor het gebruiken van provinciale infrastructuur of (droge) waterstaatswerken. In verband hiermee is de zienswijze tegen deze ontwerpbesluiten* ***niet-ontvankelijk****.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER* • *Ontwerpbesluiten Delft* • *Ontwerpbesluiten Midden-Delfland.*

CONCEPT

	Indiener stelt dat in het natuurgebied niets moet worden geplaatst en gegraven, om beschadiging ervan te voorkomen. *Zie Z14 en Z24 nummer 9 voor de beantwoording over aantasting van het groen en het proces rond de herinrichtingsplannen.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z39	**Particulier uit Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen • Delft: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden • MRDH (RET/HTM): Vergunning voor werkzaamheden op en nabij lokale spoorwegen • Provincie Zuid-Holland: Vergunning gebruiken provinciale infrastructuur (Kruithuisweg – N470)
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk geen betrekking op de vergunning voor het uitvoeren van werkzaamheden op en nabij lokale spoorwegen of het gebruiken van provinciale infrastructuur. In verband hiermee is de zienswijze tegen deze ontwerpbesluiten* ***niet-ontvankelijk****.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER* • *Ontwerpbesluiten Delft*
	Indiener vindt het raar en storend dat het tracé ter hoogte van de N470 in Delft ineens afbuigt, de wijk Tanthof-West doorboort en daar onnodige schade, verandering en overlast toebrengt, terwijl deze naderhand parallel aan de Prins Beatrixlaan afbuigt richting Rijswijk. Hij acht het logischer en praktischer om het tracé ook ter hoogte van Delft en Den Hoorn parallel aan de A4 te laten lopen en pas bij Rijswijk het tracé af te buigen richting ‘s-Gravenhage. Daarmee kunnen zowel de werkzaamheden als het latere onderhoud met behoud van de natuurrijke en historische omgeving en zonder overlast worden uitgevoerd, terwijl toch duurzaam vooruitgang wordt geboekt. *In het verleden zijn verschillende alternatieven onderzocht. Zie hierover de antwoorden onder Z24, nummers 7 en 20, 21 en 22. Voor het aspect overlast wordt verwezen naar Z24, nummer 20.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z40	**Particulier uit Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen • Delft: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Midden-Delfland: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Midden-Delfland: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen • Midden-Delfland: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Midden-Delfland: Vellen of doen vellen van houtopstanden

CONCEPT

	Indiener is het oneens met de uit te voeren plannen, in verband met de schade aan natuur en infrastructuur en het veroorzaken van overlast. *Zie Z14 en Z24 nummer 9 voor de beantwoording over aantasting van het groen en het proces rond de herinrichtingsplannen. Voor het aspect overlast wordt verwezen naar Z24, nummer 20.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z41	**Particulier uit Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen • Delft: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Midden-Delfland: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Midden-Delfland: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen • Midden-Delfland: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Midden-Delfland: Vellen of doen vellen van houtopstanden.
	Indiener maakt bezwaar tegen de werkzaamheden en aanleggen van pompinstallaties en leidingen in de schaarse natuurgebieden in de directe woonomgeving. *Zie Z14 en Z24 nummer 9 voor de beantwoording over aantasting van het groen en het proces rond de herinrichtingsplannen. Voor het aspect overlast wordt verwezen naar Z24, nummer 20.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z42	**CMAG BV** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER
	1. Indiener meent dat in de stukken zaken en belangen van toekomstige warmteafnemers en lokale ondernemers in duurzame warmteontwikkeling over het hoofd worden gezien. WLQ heeft invloed op de gehele leveringsketen maar omdat slechts een deel wordt belicht, ontstaat een incompleet en misleidend beeld. Het MER schiet op een aantal punten te kort en zal moeten worden herzien. De in februari 2020 daarop gerichte bezwaar is zonder opgaaf van redenen 'niet ontvankelijk' verklaard, terwijl de essentiële tekortkomingen nog niet zijn aangepast. *Het is ons niet duidelijk waarop indiener doelt. In een eerdere fase in dit proces heeft hij een reactie gegeven op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau ten behoeve van het toen nog op te stellen milieurapport (het MER). Hierop heeft indiener een reactie ontvangen. Onze conclusie luidde dat naar aanleiding van deze zienswijze de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieurapport niet aangepast hoefde te worden.* 2. Doordat in de warmtetransitie de regie bij de gemeenten is gelegd, maar rijk en provincies ook substantiële investeringssubsidies toezeggen en volumegaranties afgeven, is het voor bedrijven en burgers niet duidelijk hoe en bij welk bestuursorgaan de democratische controle van de belangen van de afnemers ligt. Onder die omstandigheden worden concrete investeringsbeslissingen genomen voor projecten zoals WLQ, zonder dat een expliciet participatieproces is doorlopen en worden lokale energie-ondernemers buiten spel gezet, terwijl lokale bronnen

CONCEPT

op basis van het gemeentelijke beleid altijd voorrang zouden moeten hebben.

De overheden treden gezamenlijk en in onderlinge afstemming op. Deze MER wordt gecoördineerd door de provincie en in samenwerking met de gemeenten én Gasunie uitgevoerd. Bovendien wordt in het kader van WarmtelinQ intensief samengewerkt met het Rijk. Uw zienswijze wordt daarmee door al deze partijen behandeld. Er is geen onduidelijkheid wat dat betreft. Zie Z01 voor beantwoording over het onderwerp informatievoorziening, participatie en inspraak.

Alleen de gemeente Den Haag bepleit dat lokale bronnen altijd voorrang zouden moeten hebben. De provincie stelt zich op het standpunt dat de warmtetransportleiding en lokale initiatieven complementair aan elkaar zijn. De veronderstelling dat alleen de warmtetransportleiding de lokale distributienetten gaat voeden is niet juist. Ook lokale warmtebronnen, zoals geothermie, zonthermie en aquathermie, zijn nodig voor de warmtetransitie. Door de gemeenten worden naast regionale energiestrategieën (RES) ook lokale warmtevisies en wijkuitvoeringsplannen opgesteld. Daarbij bepalen zij zelf welke strategieën zij volgen en hoe zij de lokale energie-ondernemers daarbij betrekken. Naast beschikbaarheid of juist gebrek aan lokale bronnen is het goed denkbaar dat ook andere strategische overwegingen op gemeentelijk niveau meespelen.

3. Het is onjuist om met de uitvoering van de energietransitie te starten voordat er een duidelijke visie en strategie is waarin wordt beschreven hoe en wanneer de doelstelling moet worden bereikt. In de RES 1.0 Rotterdam-Den Haag staan weliswaar doelstellingen maar dat is nog geen gedragen visie. WarmtelinQ goedkeuren voordat er een gedragen visie ligt, is conceptueel onzuiver en introduceert risico's die het halen van de doelstelling in gevaar brengen. WarmtelinQ is een van de oplossingen om afnemers 'van het gas' af te halen, maar het levert geen CO2-vrije warmte en staat niet vast dat er in 2040-2050 nog voldoende restwarmte beschikbaar is.

Provincie, Rijk en gemeenten werken intensief samen bij de ontwikkeling van WarmtelinQ. Zoals u aangeeft hebben de gemeenten de regie als het gaat om het concreet maken van de vraag naar warmte en de keuze uit opties op wijk- en buurtniveau. De restwarmte die WarmtelinQ kan leveren is onderdeel van deze keuze. Op dit punt is er geen onduidelijkheid over het democratisch proces bezien vanuit de gebruikers. Een wezenlijk onderdeel van het project is het concretiseren van het commitment om restwarmte af te nemen. Dit is het domein van de gemeente en het maken van de keuze kan niet zonder de benodigde kaders en ondersteuning van de hogere overheden. Zo wordt gezamenlijk gewerkt aan de best passende oplossingen en betaalbaarheid voor de gebruikers.

Uit meerdere studies, zoals het Integraal Ontwerp Warmtetransport Zuid-Holland van Gasunie (mei 2021) en het Collectief Warmte Systeem (CWS) in opdracht van de RES Rotterdam Den Haag blijkt dat restwarmte een deel van de oplossing is maar zeker niet alle gevraagde warmte in de provincie kan leveren. Voor ruim 70% van de warmtevraag zijn alternatieven nodig. Dit biedt niet alleen volop kansen voor meer lokale oplossingen, maar het maakt de doorontwikkeling van deze oplossingen juist essentieel. Op wijk- en buurtniveau zullen de definitieve keuzes gemaakt worden over welke oplossing het beste past onder regie van de gemeente. In de recente studie rond het Integraal Ontwerp van Gasunie is als uitgangspunt genomen dat alle nu bekende lokale oplossingen voor warmte worden ontwikkeld. In de studie is vervolgens in beeld gebracht hoe restwarmte aanvullend daarop bijdraagt aan de warmtetransitie. Deze werkwijze is in gesprekken met gemeenten en RES-partijen afgestemd. Daarmee draagt deze studie bij aan duidelijkheid voor alle partijen. Uit de studie komt naar voren dat WarmtelinQ een logische stap is en dus past in de hiervoor beschreven aanpak.

Vanuit de Europese en nationale regelgeving is de CO2 uitstoot van restwarmte nul. Volgens Europa en het Rijk is restwarmte dus duurzame warmte, de provincie ziet geen redenen om van dat standpunt af te wijken. De warmte komt vrij bij productieprocessen en wordt benut voor de verwarming bij andere gebruikers. Hierdoor komt er geen extra CO2 vrij voor de opwekking (centraal of decentraal) van die elders te benutten warmte. Ook bij de verduurzaming van de industrie zal afvalwarmte worden geproduceerd dat ingezet kan worden voor warmte-

transitie doeleinden.

4. Indiener wijst erop dat de stelling dat industriële afvalwarmte duurzaam naar de meest gangbare internationale maatstaf niet wordt onderbouwd. Ten aanzien van het onderscheid tussen afval- en aftapwarmte merkt indiener op dat aftapwarmte (warmte die voor een ander doel wordt ingezet dan het primaire bedrijfsproces) geen afvalwarmte is, maar een regulier (co)product. Pas als de warmte niet nuttig wordt ingezet, is het afvalwarmte. Als afvalwarmte een waarde krijgt, is het niet langer afval, maar een co-product, waaraan CO2-emissie moet worden toegewezen. Dit uitgangspunt is beschreven in de WRI/GHG protocol. De waarde van het product 'warmte voor de gebouwde omgeving', bestaat niet alleen uit de prijs voor die warmte, maar ook uit de toekenning van gratis CO2-emissierechten en vermeden CO-2-emissiekosten. De substantiële investeringen in uitkoppeling en transport onderbouwen de 'product' status van warmte.

   Het begrip 'duurzaam' is breder dan alleen de hernieuwbare origine van de energie waaruit restwarmte is ontstaan. Duurzaam gaat ook over circulariteit, over zuinig zijn met grondstoffen en met energie, ect. In die bredere betekenis is gebruik van restwarmte ook van fossiele energie inderdaad duurzaam, omdat het hergebruik van afval is. Zo is de term hier ook bedoeld: het is duurzaam om restwarmte toe te passen en daarmee is het duurzame warmte. Ondanks de fossiele herkomst, is de toepassing dus wel duurzaam. De keuze uit de oWCW om geen GvO's te kunnen verkrijgen voor restwarmte van fossiele origine maakt dit duidelijk. De CO2 uitstoot van warmteleveranciers zoals raffinaderijen hoeft dan ook niet te worden berekend. Overigens lijkt u zichzelf tegen te spreken door herhaaldelijk aan te geven dat er een verschil is tussen afval- en aftapwarmte kijkend naar de productstatus van beiden. Dat maakt uw punt minder duidelijk.

   Voor de (toewijzing van) CO2-emissies is het (inter)nationale klimaatbeleid van toepassing. Specifiek voor grote restwarmtebronnen geldt het Europese Emission Trading System (ETS). In dit systeem wordt de totale CO2-emissie van een installatie toegerekend aan die installatie. Specifiek voor restwarmte levering geldt zoals u aangeeft dat gratis CO2-emissie rechten worden toegekend. Daarbij wordt in zekere mate restwarmte als een specifieke activiteit en een specifiek 'product' in het ETS erkend. Dit doet echter niets af aan het uitgangspunt dat de bij restwarmte productie vrijkomende CO2-emissie volledig wordt toegerekend aan de installatie, of deze nu geloosd wordt of nuttig gebruikt. Daarbij blijft het een verantwoordelijkheid van de eigenaar van de installatie om de CO2-emissie te reduceren conform de opgelegde doelstelling. Eerder hebben wij gemotiveerd dat ook dan voldoende beschikbaarheid van restwarmte zeer aannemelijk is.

5. Er zijn onvoldoende garanties of de Botlekindustrie zich aan de CO2-afspraken uit Parijs 2015 gaat houden en of er voldoende afvalwarmte beschikbaar blijft. Warmte uit WarmtelinQ is daarmee niet duurzaam en de aanvoer is onzeker.

   Wij zijn van mening dat dit project juist bijdraagt aan het klimaatakkoord van Parijs. Ook bij de verduurzaming van de industrie zal afvalwarmte worden geproduceerd, dat ingezet kan worden voor warmtetransitie doeleinden. Restwarmte wordt per definitie geloosd in de omgeving. Het gebruik van deze restwarmte voor verwarming van woningen leidt daarmee tot CO2-reductie door vervanging van fossiele brandstof bij de gebruiker en draagt zo sterk bij aan de gezamenlijke CO2-reductie opgave. De industrie zal voor de eigen processen moeten voldoen aan de CO2-reductie opgave, waaronder de industriedoelstelling per 2030. Daarmee wordt ook de oorsprong van de restwarmte steeds duurzamer. De Integraal Ontwerp en CWS studie en de Cluster Energie Strategie van de Rotterdamse haven wijzen uit dat er nu en in de toekomst voldoende restwarmte beschikbaar zal zijn. Samen met de verwachtte restwarmte levering door de toekomstige ontwikkeling van waterstof-producerende elektrolysers is er in potentie een veelvoud aan restwarmte beschikbaar ten opzichte van de te verwachten vraag. Daardoor is aanbod van voldoende restwarmte aannemelijk, ook al is niet al het restwarmte aanbod zeker.

6. De hoge investeringen voor de leiding naar Den Haag en de extensie naar Leiden onderstrepen de productstatus van warmte. De majeure investeringssubsidies, de volumegaranties en de ETS-vergoedingen creëren een systeem waarmee andere partijen in de warmteketen niet

kunnen concurreren. Voordat WarmtelinQ met overheidsgeld wordt gerealiseerd, moet eerst de potentie van lokale hernieuwbare bronnen worden onderzocht. Dat negeren, is een onacceptabele omissie.

De overheid stimuleert op verschillende manieren zodat de diverse oplossingen betaalbaar worden voor de eindgebruikers. Zowel lokale collectieve en individuele oplossingen als centrale collectieve oplossingen worden ondersteund om dat doel te bereiken. Op rijksniveau wordt niet verder gestimuleerd dan het wegnemen van de onrendabele top en het vergoeden van extra kosten. Dit hangt nauw samen met (inter)nationale staatssteunkaders die verdere stimulering niet toestaan. Dit leidt voor alle oplossingen tot ondersteuning op een vergelijkbaar niveau. Uit meerdere studies blijkt dat restwarmte een deel van de oplossing is maar zeker niet alle gevraagde warmte kan leveren. Voor ruim 70% van de warmtevraag zijn alternatieven nodig. Dit biedt niet alleen volop kansen voor meer lokale oplossingen maar het maakt de doorontwikkeling van deze oplossingen juist essentieel. Op wijk- en buurtniveau moeten de definitieve keuzes gemaakt worden welke oplossing het beste past. De gemeente heeft daarbij een belangrijke regierol.

In de Integraal Ontwerp studie is als uitgangspunt genomen dat alle nu bekende lokale oplossingen voor warmte worden ontwikkeld. In de studie is vervolgens in beeld gebracht hoe restwarmte aanvullend daarop bijdraagt aan de warmtetransitie. Deze werkwijze is in gesprekken met gemeenten en RES-partijen afgestemd. Daarmee draagt deze studie bij aan duidelijkheid voor alle partijen. Uit de studie komt naar voren dat WarmtelinQ een logische stap is en dus past in de hiervoor beschreven aanpak. Zie voor de relatie tussen WarmtelinQ en de lokale bronnen ook beantwoording bij nummer 2.

7. Door RES 1.0 en de Warmtewet 2.0 wordt warmte een verdienmodel voor veelal buitenlandse bedrijven. Er ontstaan gedurende 20-30 jaar monopolies waardoor afnemerscondities verminderen, innovatie geblokkeerd en opbrengsten naar het buitenland vloeien. Toekomstige afnemers worden hierdoor misleid.

   Indiener citeert een passage uit de RES 1.0 van de regio Rotterdam Den Haag. Deze MER procedure gaat niet over deze RES maar over het WarmtelinQ project. Wij geven u in overweging om uw vragen over de RES aan de betreffende betrokkenen te stellen. De warmtetransportleiding en lokale initiatieven zijn complementair aan elkaar. De veronderstelling dat op termijn alleen WarmtelinQ de lokale distributienetten gaat voeden is niet juist. Zie ook de beantwoording onder nummer 2.

8. RES1.0 en WarmtelinQ missen de benodigde legitimatie, ondanks de participatie-evenementen. Nederland moet (inter)nationale afspraken over klimaatrisicobeheersing nakomen. Door WarmtelinQ vroegtijdig te realiseren worden veel opties geblokkeerd en de burger buiten spel gezet zonder dat men de gelegenheid heeft gehad deze beslissing op waarde te beoordelen.

   In de Integraal Ontwerp studie is als uitgangspunt genomen dat alle nu bekende lokale oplossingen voor warmte worden ontwikkeld. In de studie is vervolgens in beeld gebracht hoe restwarmte aanvullend daarop bijdraagt aan de warmtetransitie. Deze werkwijze is in gesprekken met gemeenten en RES-partijen afgestemd. Daarmee draagt deze studie bij aan duidelijkheid voor alle partijen. Uit de studie komt naar voren dat WarmtelinQ een logische stap is..

   De lokale energietransitie staat niet haaks op het realiseren van hoofdinfrastructuur voor warmte. De aanwezigheid van die hoofdinfrastructuur maakt juist dat in veel wijken later via een lokaal warmtenet een CO2-vrije en betaalbare optie kan worden toegevoegd aan het lokale keuzepalet. Die keuze wordt door de gemeenten bepaald, veelal op basis van de gemeentelijke warmtevisies en wijkuitvoeringsplannen. De provincie (en anderen) zetten volop in op het realiseren van lokale warmtenetten en de komst van Warmtelinq vergroot de kansen voor de lokale netten. Zonder WarmtelinQ wordt de opgave voor alternatieven groter, verloopt de warmtetransitie langzamer en wordt de uitvoering duurder.

   In alle gevallen waarbij een collectieve warmtebron ontwikkeld wordt (aquathermie, geothermie, zonthermie, restwarmte etc.) is een lokaal warmtedistributienet nodig om de warmte te transporteren. In die zin is restwarmte uit een warmtetransportnet zoals WarmtelinQ één van

de opties. De keuze die gemaakt wordt op wijk- en buurtniveau wordt geregisseerd door de gemeente. De door u genoemde Warmtewet 2.0 beoogt daarbij dat de gemeente een leverancier aanwijst die in een vastgestelde warmtekavel de warmte gaat leveren. Bij deze wezenlijke keuze zal de gemeente ook de participatie van de afnemers vormgeven in aanvulling op de communicatie- en participatie activiteiten die vanuit de RES en WarmtelinQ plaatsvinden.

De (toekomstige) Wet Collectieve Warmtevoorziening (Warmtewet 2.0) borgt daarbij op verschillende manieren de belangen van de afnemers met een belangrijke toezichthoudende rol door de ACM. De toepassing van restwarmte onderscheidt zich in dit geheel niet van de alternatieven. De stelling dat door WarmtelinQ monopolies worden gecreëerd kunnen wij niet volgen.

9. Zuid-Holland heeft een zeer gunstige uitgangspositie voor verduurzaming van de energievoorziening en er is een groot potentieel van lokale hernieuwbare bronnen. Door met veel overheidssteun een hoog-temperatuurnet te forceren, staan deze lokale hernieuwbare bronnen technisch en economisch buitenspel en gaat circa 450 miljoen potentiële lokale marktwaarde verloren.

   De overheid stimuleert op verschillende manieren zodat de diverse oplossingen betaalbaar worden voor de eindgebruikers. Zowel lokale collectieve en individuele oplossingen als centrale collectieve oplossingen worden ondersteund om dat doel te bereiken. Op rijksniveau wordt niet verder gestimuleerd dan het wegnemen van de onrendabele top en het vergoeden van extra kosten. Dit hangt nauw samen met (inter)nationale staatssteunkaders die verdere stimulering niet toestaan. Dit leidt voor alle oplossingen tot ondersteuning op een vergelijkbaar niveau. Uit meerdere studies blijkt dat restwarmte een deel van de oplossing is maar zeker niet alle gevraagde warmte kan leveren. Voor ruim 70% van de warmtevraag zijn alternatieven nodig. Dit biedt niet alleen volop kansen voor meer lokale oplossingen maar het maakt de doorontwikkeling van deze oplossingen juist essentieel. Op wijk- en buurtniveau moeten de definitieve keuzes gemaakt worden welke oplossing het beste past. De gemeente heeft daarbij een belangrijke regierol.

10. De risicoparagraaf is te summier. Indiener verwijst naar de voortgangsrapportage Leidse regio en de COR annotatie, waarin meer en andere risico's niet beschreven zijn. Daarom kan er geen besluit worden genomen over WarmtelinQ voordat er een gedegen risico-onderzoek is uitgevoerd.

    De genoemde stukken uit de Leidse regio zien toe op de afweging om restwarmte in te zetten voor de warmtetransitie in de Leidse regio. De gemeenteraden in de Leidse regio hebben inmiddels, alles overwogen, ingestemd met het voorstel van de colleges van B&W. Dit besluit betrof niet de investeringsbeslissing in WarmtelinQ. Die beslissing neemt Gasunie en hanteert daarvoor een eigen risico-inschatting.

11. Het MER schiet te kort, zowel in de CO2-emissie analyse als in het identificeren en uitwerken dan wel beoordelen van alternatieven. Zo is niet duidelijk naar welke strategie wordt verwezen in paragraaf 3.1, wordt restwarmte ten onrechte als duurzaam bestempeld en wordt niet duidelijk naar welke samenspraak wordt verwezen waarin de afwegingscriteria werden geformuleerd.

    Niet iedere suggestie voor een alternatief hoeft overgenomen te worden door de initiatiefnemer. Uitgangspunt in het MER is het project van de initiatiefnemer en de daarbij behorende doelstellingen. Op grond van artikel 7.23 Wm, eerste lid, onder d is de initiatiefnemer wettelijk verplicht om een beschrijving te geven van de redelijke alternatieven. Redelijke alternatieven zijn die alternatieven waarmee het doel van de initiatiefnemer wordt bereikt tegen redelijke kosten en die wezenlijk andere milieueffecten zullen veroorzaken. Alternatieven die ongeveer dezelfde milieugevolgen veroorzaken hoeven niet allemaal beschreven te worden, want die geven geen nieuwe milieu-informatie. Restwarmte die afkomstig is uit fossiele energie krijgt in de nationale regelgeving (in wording) inderdaad niet het etiket 'hernieuwbare energie'. Daarom worden in de oWCW (artikel 6.2 e.v.) Garanties van Oorsprong niet opengesteld voor restwarmte uit fossiele energie. Restwarmte uit fossiele energie is dus wél CO2-vrij, maar niet hernieuwbaar. Dat laatste is alleen het geval als de restwarmte afkomstig is uit hernieuwbare

energie. Hert MER en het PIP beogen op die terminologie aan te sluiten.

12. Indiener meent dat gemeenten buiten het stedelijk industrieel complex van Rotterdam/Westland niet als omliggende bedrijven en -woningen kunnen worden gezien en dat WarmtelinQ niet rendabel is zonder forse investeringssubsidies en volumegaranties. Bovendien levert WarmtelinQ alleen basislast en geen pieklast en zou daardoor gediskwalificeerd of aangepast moeten worden.

    Hoewel uiteraard wel relevant voor de haalbaarheid van het project als geheel zijn mogelijke investeringssubsidies en volumegaranties geen onderdeel van de procedure voor dit PIP en het bijbehorende MER waarmee de warmtetransportleiding ruimtelijk mogelijk wordt gemaakt. Gasunie concludeert dat transport van restwarmte een kostenefficiënt alternatief voor aardgas is. Zie ook integraal ontwerp van Gasunie, de RES 1.0 Rotterdam-Den Haag en het eindrapport collectieve warmtevoorziening dat als onderbouwing geldt voor de warmtestructuurvisie van de RES. Volgens de initiatiefnemer is voor de warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag geen pieklastondersteuning nodig. Daarom voorziet het beoogde pompstation in Delft alleen in pompcapaciteit. Het klopt dat warmtetransport naar verwachting vooral wordt ingezet als basislast en dat de pieklast (en de back up installatie) op lokaal niveau geregeld moet worden. De koppeling van dit gegeven met een eventuele diskwalificatie dan wel een aanpassing wordt niet onderschreven.

13. Ten aanzien van de strategische alternatieven in het MER is niet aangegeven waarom deze zijn geselecteerd en ook niet, welke alternatieven niet werden onderzocht. Het verschepen van warmte via terminals via binnen- en buitenwater werd ongemotiveerd niet onderzocht. Het aangehaalde onderzoek van CE Delft uit 2015 is gedateerd en het nieuwere onderzoek naar hybride warmtenetten in Den Haag moet in de alternatievenafweging worden opgenomen voordat het WarmtelinQ voorstel voor besluitvorming wordt voorgelegd. Ook andere typen lokale hernieuwbare bronnen (o.a. zonthermie, aquatermie en warmtepompen op groene stroom) zijn niet meegenomen.

    In uw reactie op de NRD heeft indiener het verschepen van warmte via schepen als alternatief naar voren gebracht. Daarop hebben wij aangegeven dat wij dit alternatief op dit moment niet realistisch achten en daarom geen aanleiding zien om dit alternatief in het MER te laten onderzoeken. Niet iedere suggestie voor een alternatief hoeft overgenomen te worden door de initiatiefnemer. Uitgangspunt in het MER is het project van de initiatiefnemer en de daarbij behorende doelstellingen. Lokale warmte is in het MER beschouwd in paragraaf 3.2, te weten all-electric, collectieve warmte, groen gas en biomassa. Collectieve warmte zoals in de MER bedoelt richt zich op alle vormen van levering van warmte op hoge en lage temperatuur waarbij sprake is van gebruik van warmtenetten. Als voorbeelden zijn restwarmte, bodemwarmte, geothermie en een groen gas WKK genoemd. Op grond van artikel 7.23 Wm, eerste lid, onder d is de initiatiefnemer wettelijk verplicht om een beschrijving te geven van de redelijke alternatieven. Redelijke alternatieven zijn die alternatieven waarmee het doel van de initiatiefnemer wordt bereikt tegen redelijke kosten en die wezenlijk andere milieueffecten zullen veroorzaken. Alternatieven die ongeveer dezelfde milieugevolgen veroorzaken, hoeven niet allemaal beschreven te worden, want die geven geen nieuwe milieu-informatie. Lokale netten en deze warmtetransportleiding zijn complementair aan elkaar en versterken gezamenlijk een duurzame warmtetransitie. De warmtetransportleiding staat het ontwikkelen van lokale bronnen en warmtenetten dan ook niet in de weg, beide zijn immers nodig om te kunnen voorzien in de warmtevraag in de regio. Om die reden zijn deze in het MER als alternatief voor WarmtelinQ niet nader onderzocht.

    In de Integraal Ontwerp studie is op basis van nationale kosten nagegaan op welke wijze restwarmte kan bijdragen aan de CO2-reductie opgave. Daarbij zijn alle bekende lokale oplossingen als vertrekpunt genomen. Hieruit komt naar voren dat voor 25% van de warmtevraag in de provincie restwarmte de gewenste keuze is. WarmtelinQ komt als logische stap in deze studie naar voren maar kan niet de volledige potentiële restwarmtevraag van 25% bedienen. Daarvoor is verdere uitbreiding van het warmtetransportnet noodzakelijk. Voor deze verdere uitbreiding en bijbehorende beslissing zal opnieuw naar de relatie met alternatieven worden gekeken. De definitieve keuze voor een warmte oplossing per wijk of buurt wordt gemaakt onder regie van de gemeenten. Nieuwe inzichten in (hybride) oplossingen zullen in dit keuze

	proces hun rol krijgen om tot een definitieve keuze voor restwarmte of een alternatief te komen. 14. In het MER worden onvolledige en onjuiste definities van restwarmte gehanteerd, waardoor de warmte uit WarmtelinQ ten onrechte als duurzaam wordt bestempeld. Daarnaast hanteert het MER ook het criterium aardgasloos maken van de gebouwde omgeving en dat is geen zuivere doelstelling, want het zou moeten gaan om het reduceren van de CO2-emissie. In zijn geheel lijkt het MER gebaseerd op gedateerde studies van CE Delft, terwijl de optie lokale warmtenetten, die in de tussentijd sterk ontwikkeld zijn, ontbreken in de alternatievenafweging. *Vanuit de Europese en nationale regelgeving is de CO2 uitstoot van restwarmte nul. Volgens Europa en het Rijk is restwarmte dus duurzame warmte, de provincie ziet geen redenen om van dat standpunt af te wijken. De warmte komt vrij bij productieprocessen en wordt benut voor de verwarming bij andere gebruikers. Hierdoor komt er geen extra CO2 vrij voor de opwekking (centraal of decentraal) van die elders te benutten warmte. In de nationale regelgeving (in wording) is er inderdaad niet voor gekozen om restwarmte die afkomstig is uit fossiele energie, het etiket 'hernieuwbare energie' te geven en daarom is er geen Garantie van Oorsprong mogelijk. In de oWCW (artikel 6.2 e.v.) worden garanties van oorsprong niet opengesteld voor restwarmte uit fossiele energie. Restwarmte uit fossiele energie is aldus wél CO2-vrij, maar niet hernieuwbaar. CO2-vrij én hernieuwbaar is restwarmte alleen als de restwarmte afkomstig is uit hernieuwbare energie. MER en PIP beogen daarop aan te sluiten.* *Het begrip 'duurzaam' is dus breder dan alleen de hernieuwbare origine van de energie waaruit restwarmte is ontstaan. Duurzaam gaat ook over circulariteit, over zuinig zijn met grondstoffen en met energie, ect. In die bredere betekenis is gebruik van restwarmte ook van fossiele energie inderdaad duurzaam, omdat het hergebruik van afval is. Zo is de term hier ook bedoeld: het is duurzaam om restwarmte toe te passen en daarmee is het duurzame warmte. Ondanks de fossiele herkomst, is de toepassing dus wel duurzaam. De keuze uit de oWCW om geen GvO's te kunnen verkrijgen voor restwarmte van fossiele origine maakt dit duidelijk. In het MER zijn de milieueffecten van het voornemen in beeld gebracht en is toegelicht waarom restwarmte een duurzame warmtebron is. Het MER en het PIP zijn met bovenstaande in lijn. Voor wat betreft de niet onderzochte alternatieven wordt verwezen naar het antwoord onder 12.* 15. Een eventuele toename van de CO2-uitstoot door uitstel van WarmtelinQ kan worden opgevangen met een energievraagreductieprogramma, waarmee de energievraag in de gebouwde omgeving tot 60% kan worden gereduceerd en nog andere voordelen genereren. *Reductie van de energievraag (warmtevraag) is altijd een goede strategie is. Deze leiding voegt daarbij op lokaal en individueel niveau een keuzemogelijkheid toe in de warmtetransitie. Reductie van de energievraag is geënt op lokale investeringen, waartoe op zeer lokaal niveau keuzes worden gemaakt. Denk daarbij aan individuele investeringsmogelijkheden en overige persoonlijke afwegingen, dit gaat ver buiten de scope van deze procedure waarbij een warmtetransporteiding ruimtelijk mogelijk wordt gemaakt. Ook hiervoor geldt dat alle in te zetten middelen lokale warmtelevering, warmtetransportleiding en vraagreductie complementair zijn aan elkaar om de energietransitie – en klimaat doelstellingen te halen.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z43	**Particulier uit Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Combi-MER • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen

	• Delft: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Midden-Delfland: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Vlaardingen: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Provincie Zuid-Holland: Vergunning gebruiken provinciale infrastructuur (Kruithuisweg – N470)
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk geen betrekking op de vergunningen in de gemeenten Den Haag, Midden-Delfland en Vlaardingen, noch op de vergunning voor het gebruiken van provinciale infrastructuur. In verband hiermee is de zienswijze tegen deze ontwerpbesluiten* ***niet-ontvankelijk****.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER* • *Ontwerpbesluiten Delft*
	Indiener heeft bezwaar. Geen beschadigingen aan groen en geen werkzaamheden rond het huis en geen pompstation bij Tanthof west *Zie ook de beantwoording van Z14 en Z24 nummer 9 voor de beantwoording over overlast, aantasting van het groen en het proces rond de herinrichtingsplannen in de gemeente Delft. Zie Z24 nummer 23 voor de beantwoording van het onderwerp locatie van het pompstation. Milieueffecten van het pompstation zijn afgewogen in het MER en andere onderzoeken. Wij menen dat voldoende onderzoek is gedaan naar de gevolgen van het pompstation en dat de toekomstige situatie voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z44	**Bomenstichting Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Den Haag: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden
	Indiener richt zich in de zienswijze op de situatie in Den Haag langs het voorlopige tracé – Middachtenweg, Moerweg, De la Reyweg, Wijkpark Transvaal naar de centrale aan De Constant Rebecqueplein. Indiener pleit voor het belang van bomen voor mens, dier en biodiversiteit en vraagt om uiterste terughoudendheid bij het rooien van bomen. Tevens wordt gevraagd om: 1. exact aan te geven waar de 72 (van de 133 te rooien bomen in Den Haag) worden herplant (van de overige 57 bomen is dat reeds bekend); *Dit staat aangegeven in het herinrichtingsplan. Daarin is ook de herplantplicht opgenomen.* 2. voor de huidige situatie, het VKA en alternatief 2 de ecosysteemdiensten/kroonoppervlakte te berekenen en op basis hiervan een afweging te maken qua (alternatieve) tracés dan wel boomsparende aanlegtechnieken toe te passen; *De meeste effecten zullen zich voordoen in de aanlegfase. In het MER (en overige onderzoeken) wordt ook ingegaan op de (permanente) effecten op beschermde gebieden en beschermde soorten in de gebruiksfase. Bij het thema Woon-en leefomgeving, onder Aspect Invloed op milieu en luchtkwaliteit is het verdwijnen van bomen als criterium opgenomen. Het tracé is dusdanig gekozen en uitgewerkt inclusief de locatie van de expansielussen dat zoveel mogelijk groen behouden wordt. Herplant van bomen is daarbij één van de uitgangspunten, bij voorkeur op dezelfde locatie, maar als dat niet mogelijk is, in de omgeving. Bij het opstellen van de herinrichtingsplannen wordt ook gekeken naar de gevolgen voor de omgeving, maar in het MER kunnen ecosysteemdiensten niet op dit detailniveau worden onderzocht en dit is niet noodzakelijk. De herinrichtingsplannen zullen door de initiatiefnemer, in samenspraak met de*

CONCEPT

gemeenten en andere stakeholders worden bepaald.

3. in het PIP op te nemen dat de leiding na een levensduur van 50 jaar weer verwijderd moet worden, de effecten hiervan te beschrijven, waarbij negatieve effecten moeten worden voorkomen;

   De technische levensduur van de leidingen is weliswaar ongeveer 50 jaar, maar uit de praktijk blijkt dat de leidingen vaak veel langer meegaan. Indien noodzakelijk dan worden op termijn delen van de leiding vervangen, nadat de gevolgen daarvan in beeld zijn gebracht, maar omdat die gevolgen nu niet te overzien zijn, achten wij het opnemen van een algehele verwijderingsplicht van de leidingen niet zinvol.

4. een reflectie op de waarde van bomen in relatie tot nut en noodzaak van de leiding omdat de bomen en de leiding elkaar in de toekomst blijven beïnvloeden. Bij een toekomstige verwijdering van de leiding moet de nieuwe aanplant die dan tot wasdom gekomen is, opnieuw worden gekapt. Indiener vindt dat bij deze afweging het belang van de bomen zwaarder moet wegen;

   Van dit standpunt wordt kennisgenomen. Indien in het kader van een toekomstige verwijdering een kapvergunning noodzakelijk is, zal het bevoegd gezag in het kader van die aanvraag de betrokken belangen afwegen.

5. duidelijk te maken hoeveel bomen in andere gemeenten ‘aanzienlijke invloed’ ondervinden van de aanleg van de leiding, waardoor ze naar alle waarschijnlijkheid binnen een paar jaar dood zullen gaan en om bij de verbeteringen en berekeningen ook met deze bomen rekening te houden;

   In de opgestelde BEA is de kwaliteit van de standplaats is meegenomen bij de beoordeling van de levensverwachting. Als het gaat om de behoudenswaardigheid zijn daar waar mogelijk bomen behouden.

6. Indiener verzoekt om onderstaande redenen een ander tracé te kiezen omdat:
   - het voorgestelde tracé de Stedelijke Groene Hoofdstructuur (SGH) blijvend aantast (ecologische zone langs Middachtenweg en Moerweg en hoofdboomstructuren langs Middachtenweg, Moerweg en De la Reyweg). Doordat hier in de ‘belemmerde strook’ (grote) bomen moeten worden verwijderd en niet herplant mogen worden, is dit tracé in strijd met de verplichtingen van de gemeente Den Haag. Ook wordt opgemerkt dat in het plan de gemeentelijke beleidskaders ontbreken (Stedelijke Groene Hoofdstructuur (SGHJ,2) het Coalitieakkoord, 3) de Motie van GL(5-03-2020) en 4) Nota stadsbomen.
   - deze structuren en verbindingszones ook essentiële vlieg- en fourageerroutes voor vleermuizen zijn en deze routes in kwaliteit zullen verminderen door de herplant van (kleinere boomvormende) struiken (en de verbinding tussen Park Overvoorde en Zuiderpark niet kan worden versterkt);
   - Den Haag in het coalitieakkoord heeft vastgelegd dat alleen bomen gekapt worden als het aantoonbaar niet anders kan, terwijl het voorgestelde traject de ecologische verbindingszones en boomhoofdstructuren aantast;
   - de gemeenteraad bij motie van GL (5 maart 2020 H.10) het college heeft gevraagd om al haar invloed aan te wenden om het effect op bomen en natuur tot het absolute minimum te beperken;
   - het afnemende kroonoppervlak in strijd is met doelstelling uit de onlangs vastgestelde Nota Stadsbomen (5% meer kroonoppervlakte in 2030).

   De nieuwe warmtetransportleiding is bedoeld voor de transport van restwarmte naar lokale warmte-netten, zodat daarmee woningen duurzaam kunnen worden verwarmd. Dit is zo belangrijk voor het behalen van de klimaatdoelen dat enige overlast, of tijdelijke aantasting van groen tijdens de aanlegfase wordt geaccepteerd. Onnodige aantasting van groen zal zoveel als mogelijk worden voorkomen. De initiatiefnemer en de gemeente Den Haag hebben gezamenlijk onderzocht op welke wijze de leiding inclusief de expansielussen zowel nog technisch mogelijk is, als ook zoveel mogelijk bomen en groen kan besparen. Er zijn herinrichtingsplannen voor de groengebieden opgesteld. De herinrichtingsplannen voor de openbare ruimte

CONCEPT

evenals de te herplanten bomen maken onderdeel uit van de vergunningen die door de gemeente Den Haag worden verstrekt. Daarbij zal de gemeente zelf haar eigen beleidskaders hanteren. Er worden overigens in Den Haag meer bomen terug geplant dan dat er gekapt worden.

7. Indiener vindt het opmerkelijk dat voor alternatief 2 niet bekend is welke bomen en opgaande beplanting moeten worden gekapt en vraagt om voor elk alternatief een Bomen Effect Analyse (BEA) te maken. Voorts is de uitgevoerde BEA op veel punten onduidelijk of gebrekkig. Indiener noemt de volgende concrete punten waarop de BEA moet worden verbeterd:
    a. De BEA beschouwt slechts één traject en biedt geen tekeningen met profielen en afmetingen van breedte, lengte en diepte.
    b. De breedte van de belemmerende strook is minimaal 9,40 m. De bomen die er nu staan, worden verwijderd. In die belemmerende strook mogen geen bomen terug worden geplant, maar wel struiken die de Gasunie moet goedkeuren. De gemeente heeft er niets over te zeggen.

De herinrichtingsplannen zijn opgesteld met inachtneming van de mogelijkheden en onmogelijkheden die de aanwezigheid van het leidingtracé in de ondergrond biedt. Er is zowel bij de keuze voor de ligging van het tracé als het opstellen van de herinrichtingsplannen naar gestreefd om hoogwaardig groen terug te kunnen brengen wat minimaal gelijk en waar mogelijk beter is dan wat er stond.

Tegelijkertijd brengt de ligging van de warmtetransportleiding met zich mee dat er voor toekomstige ontwikkelingen of werkzaamheden rekening moet worden gehouden met de voor deze leidingen geldende belemmeringenstrook. Deze belemmeringstrook bestrijkt de zone die loopt tussen de 2 lijnen die 4 meter uit het hart van de leidingen kan worden getrokken. De belemmeringenstrook met het daarbij behorende vergunningenstelsel regelt de werkzaamheden en/of activiteiten die niet zondermeer toelaatbaar zijn. Dit betekent in de praktijk dat bij een initiatief binnen de strook een omgevingsvergunningplicht geldt voor de initiatiefnemer, onafhankelijk of dit de gemeente Den Haag of een derde betreft. Deze aanvraag omgevingsvergunning wordt voorgelegd aan de leidingbeheerder(WarmtelinQ) waarbij de gemeente Den Haag verzoekt om een advies over de activiteit binnen de strook. De leidingbeheerder kan daarbij aangeven of de activiteit ingrijpt op de integriteit van de warmtetransportleiding of bijvoorbeeld bij het uitvoeren van beheertaken of werkzaamheden aan de warmtetransportleiding. Dit advies wordt aan de gemeente toegestuurd, het is vervolgens aan de gemeente om het advies mee te wegen bij het (eventueel) verlenen van de omgevingsvergunning. Het herplanten van bomen binnen deze strook is maatwerk, zoals ook blijkt uit het herinrichtingsplan.

    c. Dan is er nog een werkstrook, waarvan de breedte niet in de BEA wordt genoemd, maar die volgens de Gasunie wel 15 meter kan bedragen. Ook daar kunnen bomen soms niet blijven staan en die wel mogen blijven kunnen aanzienlijke schade ondervinden. Na het gereedkomen van het werk mogen wel bomen worden herplant in de werkstrook.

Op de tekeningen in de BEA is de werkstrook aangegeven. Binnen deze werkstrook in de per boom de impact van de aanleg aangegeven.

    d. De sleuven zijn minimaal 2,5 m diep en de boringen ca 5 m diep. Onduidelijk is dus hoe diep de sleuven en de boringen feitelijk zullen zijn. Bij boringen worden damwanden geslagen. De vraag ontbreekt of wortels na gereedkomen van de boring nog wel bij het grondwater kunnen komen.

De diepte van de leiding is aangegeven op de routekaarten. Boringen liggen ruim onder het grondwaterniveau. Er zal hierdoor geen belemmering zijn voor wortels om bij het grondwaterniveau te komen.

    e. Hoe zit het met trillingen als gevolg waarvan bomen tijdens het werk of daarna los komen te staan of misschien wel omvallen?
    f. Wat zijn de consequenties van bemaling eventueel in samenhang met langdurige droogte?

Om de te behouden bomen zo optimaal mogelijk te beschermen, worden de maatregelen van

de poster 'Werken bij Haagse bomen' in acht genomen. Deze poster is een uitgave van de gemeente Den Haag en bevat maatregelen en randvoorwaarden om de bomen te beschermen tegen de nadelige gevolgen die werken nabij bomen kunnen veroorzaken. Indien bemaling nodig is, zal monitoring van de grondwaterstand plaatsvinden. Als er bemalen moet worden in het groeiseizoen, zal het grondwaterpeil gemonitord worden. Op aanwijzing van de gemeente zullen de bomen, zo nodig, van water worden voorzien.

g. Om bomen te beoordelen hanteert de BEA terecht de conditie en de levensverwachting. Echter andere relevante criteria ontbreken, zoals de kwaliteit van de standplaats, de behoudenswaardigheid van bijzondere bomen en de ecosysteemdiensten, denk aan opnemen van stikstof.
h. De BEA vermeldt niet dat de groenstrook langs de Middachtenweg, het Erasmusplein, de bomenrijen langs de Middachtenweg, de Moerweg en De La Reyweg, behoren de Stedelijke Groene Hoofdstructuur, de SGH. Ook al wordt de Leiding onder de rijbaan gelegd, dan nog reikt de belemmerende strook, waar geen bomen mogen groeien, tot diep in de SGH. Dit is strijdig met de verplichting, die het college heeft, om de SGH op eenduidige en herkenbare wijze duurzaam in stand te houden.
i. De BEA heeft niet onderzocht óf en zo ja welke bomen in de gebruiksfase het niet zullen redden door bijvoorbeeld de effecten van warmteafgifte van het hete water in de leiding (in de winter 120 Co) en de effecten van calamiteiten. Slechts een kleine temperatuurstijging heeft immers grote gevolgen voor alle fysisch-chemische processen en micro-organismen in de bodem, waaronder het opnemen van water en voedingsbestanddelen door bomen m.b.v. mycorrhiza.
j. Den Haag is dicht bevolkt en zeer versteend. Het is altijd lastig om goede groeiplaats te vinden voor nieuwe bomen, die groot uit kunnen groeien. De BEA doet geen uitspraak over de nieuwe locaties. Een omissie.

De nieuwe locaties zijn aangegeven in het herinrichtingsplan. Bij de plant van de bomen zal worden gewerkt met de normen zoals geformuleerd in het Handboek Bomen van het Norminstituut bomen. Dit betekent dat er bij de herplant van bomen gezorgd zal worden voor een goede groeiplaats die is afgestemd op de specifieke locatie. Wij zien in het voorgaande geen gronden om niet uit te kunnen gaan van de nu opgestelde BEA. ~~Indiener heeft geen contra expertise aangeleverd die tot de conclusie kan leiden dat de BEA onvolkomenheden bevat.~~ De BEA voldoet aan de relevante eisen van de richtlijn BEA2.0 van de Bomenstichting (opgesteld in samenwerking met kennisplatform CROW). Ook voldoet de BEA aan de eisen die gesteld worden door gemeente Den Haag t.b.v. de omgevingsvergunning 'het vellen van een houtopstand'. Deze 126 bomen kunnen helaas niet behouden blijven en zijn daarom een verlies voor de ecosysteemdiensten en voor de stad. Per boom is dit beoordeeld. De kwaliteit van de standplaats is meegenomen bij de beoordeling van de levensverwachting. Als het gaat om de behoudenswaardigheid zijn daar waar mogelijk bomen behouden, zoals de twee vleugelnootbomen bij de Moerweg. Verder is gekeken of de bomen te verplanten zijn. Dit kan bij 7 bomen. De overige bomen komen hiervoor niet in aanmerking. Dit komt door de kwaliteit van de aanwezige grond (te los materiaal) en/of de gevoeligheid van de desbetreffende bomen. Om het verlies te compenseren zijn herinrichtingsplannen opgesteld. Als gevolg van het kappen van 126 bomen worden 126 bomen en 22 extra bomen terug geplant. 7 bomen worden dus verplant. Zie verder ook de beantwoording onder nummer 10.

8. Indiener acht het niet ondenkbaar dat vanwege onduidelijkheden in tracébreedtes en werkzaamheden er meer bomen gekapt moeten worden dan wel aanzienlijke invloed ondervinden en vindt dat dit beter in kaart moet worden gebracht. In verband daarmee moeten ook de BEA's in de andere gemeenten worden uitgebreid en andere tracés en boomsparende technieken worden onderzocht.

Op basis van de huidige gegevens hebben wij geen reden om aan te nemen dat er meer bomen gekapt hoeven te worden. Als in de toekomst desondanks blijkt dat er meer bomen gekapt moeten worden dan in de huidige vergunning is weergegeven, dan zal daarvoor een nieuwe omgevingsvergunning aangevraagd moeten worden. In het kader van een eventuele nieuwe aanvraag zal dan een nieuwe onderbouwing gemaakt dan wel nieuwe onderzoeken uitgevoerd moeten worden. Deze scenario's hebben geen betrekking op de huidige aanvraag en worden daarom binnen het kader van de lopende aanvraag niet verder onderzocht.

9. Indiener meent dat de stikstofdepositie van het project op N2000 groter is dan het PIP doet voorkomen. Hierin is namelijk geen rekening gehouden met de kap van bomen en wegvallende stikstofopname en het deels gaat om gebieden in Den Haag die al zwaar overbelast zijn qua stikstof terwijl de voorgestelde maatregelen onvoldoende zijn om de natuur te laten herstellen. Indiener vindt dat om die reden het gemeentelijk en rijksbeleid moet worden bijgesteld en dat de stikstofdepositie vanwege de leiding beter moet worden berekend omdat de stikstofdepositie een significant negatief effect heeft op stikstofgevoelige habitats. Bij deze herberekening moet ook het hanteren van een 5 km-rekengrens beter worden gemotiveerd.

   Zie het antwoord onder Z08, nummer 9.

10. Indiener vindt dat in de MER niet wordt ingegaan op de permanente (temperatuur)effecten van de leiding op de fysisch-chemische processen in het bodemleven. Hiervan moeten de contouren worden bepaald en maatregelen worden genomen om negatieve effecten te voorkomen.

    In de eerste plaats wordt de warmtetransportleiding geïsoleerd om warmteoverdracht naar de omgeving (en daarmee warmteverlies binnen het project) te voorkomen en negatieve effecten daarvan te beperken. In par. 13.4 van het MER zijn deze effecten kwalitatief beschouwd. In aanvulling hierop is door Deltares in opdracht van WarmtelinQ onderzoek verricht naar de temperatuurseffecten in de agrarische ondergrond en de daaraan gerelateerde gewasschade. Dit onderzoek is gebaseerd op warmtemetingen langs de Leiding over Noord van Eneco in Vlaardingen. Op basis van die metingen zijn eveneens onderzoeken gedaan naar de situatie ter plaatse van het eco-aquaduct over de A4 en de effecten daarvan op het Natuur Netwerk Nederland (NNN). De berekeningen in deze onderzoeken staven de aannames in het MER ten aanzien van de warmtetoename in de bodem en de conclusie dat deze niet tot blijvende negatieve effecten leidt. Deze worden betrokken bij het opstellen van onder meer de herinrichtingsplannen. In verband met de bodemsamenstelling in Den Haag zal aanvullend onderzoek worden verricht naar de warmteafdracht in zandgrond. Alle beschikbare onderzoeken zullen worden opgenomen in de bijlagen bij het PIP en de resultaten zullen in de toelichting beknopt worden beschreven.

11. Hetzelfde geldt voor het effect van trillingen en zettingen op de stabiliteit van de bodem en op bomen. Daarbij moet ook rekening moet worden gehouden met klimaatverandering en meer en zwaardere stormen, ook in de zomer als bomen in blad staan en met de consequenties van de grondwateronttrekking voor de bomen. Het is onduidelijk tot op welke afstand de wijziging van grondwaterstand (door bronbemaling, maar ook de kap van bomen) en grondwaterkwaliteit (aantrekken zoute kwel door bronbemaling) effect heeft op houtige gewassen.

    Zettingen vinden vooral plaats als gevolg van grondwateronttrekking. In de beantwoording van de reactie van de Bomenstichting op de NRD (Z6.7 en Z6.8) is reeds aangegeven dat grondwateronttrekking – en de milieugevolgen daarvan – een belangrijk aspect vormen van het op te stellen MER. Ten aanzien van trillingen is in diezelfde beantwoording (onder Z6.10) aangegeven dat in het MER niet zal worden ingegaan op het risico van trillingen op nabije bomen. Wij zien in de huidige zienswijze geen aanleiding om dat alsnog te (laten) doen. Dat wil overigens niet zeggen dat het onderwerp niet belangrijk is. Om die reden is eerder al toegezegd dat de effecten van trillingen en zettingen op de omgeving (groen en bebouwing) wel in beeld worden gebracht in de nog op te stellen werkplannen. Zie ook het antwoord onder nummer 7. Daarin zal ook worden aangegeven hoe deze effecten worden gemonitord en hoe negatieve effecten zonodig worden gemitigeerd met het oog op het voorkomen van schade.

12. Ook moet in het MER het verlies aan biodiversiteit in kaart worden gebracht (versnippering, verstoring, verdwijnen broedplaatsen voor vogels en routes voor vleermuizen enz.)

    Biodiversiteit is één van de criteria bij het opstellen van de herinrichtingsplannen en de selectie van soorten. Dit gebeurt door de initiatiefnemer in overleg met de gemeente en andere stakeholders, zoals de Bomenstichting, lokale (groene) belangenorganisaties en omwonenden.

13. Tot slot merkt indiener op dat in de verzameltabel 5-1 in het MER de milieueffecten voor alter-

	natief 1 en 2 hooguit neutraal tot negatief zijn. Hierdoor vraagt indiener zich af of de alternatieven wel goed gekozen zijn. *Zie ook het antwoord bij Z19, nummer 1.*

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor het inpassingsplan. In de toelichting zal worden ingegaan op de onderzoeken naar warmteafdracht in de bodem en de rapportage zal worden opgenomen in de bijlagen bij het PIP. De zienswijze heeft geen gevolgen voor de beschikkingen van de gemeente Den Haag.

Z45	**Particulier uit Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden
	Indiener is tegen het groot experimenteel pompinstallatie met leidingen door Tanthof in Delft *De nieuwe warmtetransportleiding is bedoeld voor de transport van restwarmte naar lokale warmtenetten, zodat daarmee woningen duurzaam kunnen worden verwarmd. Restwarmte wordt al op veel meer plaatsen in Nederland gebruikt om woningen mee te verwarmen en WarmtelinQ is dus zeker geen experimenteel project. WarmtelinQ is zo belangrijk voor het behalen van de klimaatdoelen dat enige overlast, of tijdelijke aantasting van groen tijdens de aanlegfase wordt geaccepteerd. Zie ook de beantwoording onder Z24, nummer 19.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z46	**Particulier uit Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Delft: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden
	Indiener verzoekt om een andere locatie te kiezen die niet door een ecologisch gebied en de woonwijk Tanthof west loopt. *In het verleden zijn verschillende alternatieven onderzocht. Zie hierover de antwoorden onder Z24, nummers 7 en 20, 21 en 22. Voor het aspect overlast wordt verwezen naar Z24, nummer 20.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z47	**Natuurlijk Delfland (Afdeling KNNV)** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER

CONCEPT

	• Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Delft: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden.
	Indiener merkt op dat zijn organisatie meerdere malen met initiatiefnemer plezierig heeft overlegd. Toch is er aanleiding om via deze zienswijze enkele belangrijke aandachtspunten mee te geven: 1. Uitgangspunt dient te zijn dat niet alleen compensatie plaatsvindt van vergunning plichtige bomen, maar van een volledige natuurvriendelijke aanleg. Gedacht moet worden aan herbebossing van de 10-meterstrook met voedselbossen, boomgaarden, wilgengrienden, wadi's en paddenpoelen. *Het herinrichtingsplan (landschapsherinrichtingsplan) wordt gemaakt door initiatiefnemer. Dit wordt gedaan in nauwe samenwerking met de gemeente Delft en de verschillende belangenverenigingen. Verhoging van de huidige kwaliteit is een duidelijke wens van gemeente en belangenverenigingen. Dit werkproces zal tussen gemeente en initiatiefnemer wordt vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst.* 2. ND zou graag zien dat langs het drukke Keenenburgpad het zandbed van het oude paardenpad wordt gebruikt voor de aanleg van een verhoogd wandeldijkje met een knotwilgensingel. De grond van de greppel zou gebruikt kunnen worden om het verzonden zandtalud op te hogen en zo beloopbaar te maken. *Deze wens zal worden betrokken bij de uitwerking van het herinrichtingplan voor Delft. Zie punt 1.* 3. In Tanthof West komt op de kop van de Laan der Verenigde Naties een pompstation. In dit verband is niet gesproken over water- en groencompensatie. ND stelt voor om hier nieuw water met een knotwilgensingel aan te leggen en het gebouw supernatuurinclusief te bouwen. *Het gebouw voor het pompstation leent zich niet goed voor supernatuurinclusief bouwen. De ruimtelijke inpassing van het pompstation is echter wel nader bekeken. Zie ook Z24 nummer 24. In verband hiermee zal de planregeling voor het pompstation in het inpassingsplan worden aangescherpt.* 4. Bij de kruising Beatrixweg en Ruys de Beerenbroeckweg wordt de nog recent aangelegde natuurvriendelijke oever met de jongen bomenaanplant flink geraakt. De ruimte voor compensatie met grote bomen is hier erg beperkt na de aanleg. Als suggestie is voorgesteld om hier bijvoorbeeld resistente essen en elzen in de nieuwe natuurvriendelijke oever te zetten om toename van geluidsoverlast voor de achterliggende buurt te beperken. *Zie punt 1.*

Conclusie
De zienswijze heeft gevolgen voor het inpassingsplan. De planregeling en de verbeelding voor het pompstation worden aangepast. De zienswijze heeft geen gevolgen voor de vergunningen van de gemeente Delft.

CONCEPT

Z48	**Particulier uit Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk ook betrekking op onderwerpen uit het PIP c.q. Combi-MER.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerpbesluiten Delft* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER*
	Indiener maakt bezwaar tegen de plannen voor aanleg van een warmtetransportleiding langs en door de wijk Tanthof West in Delft. Het passeert de randen van een belangrijk natuurgebied waarin beschermde vogels en slangen broeden. De bomen hebben hierin een voorname ecologische functie. Geadviseerd wordt om van dit plan af te zien of een alternatieve route te bepalen. *In het verleden zijn verschillende alternatieven onderzocht. Zie hierover de antwoorden onder Z24, nummers 7 en 20, 21 en 22. Voor het aspect overlast wordt verwezen naar Z24, nummer 20.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z49	**Particulier uit Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden
	Indiener vindt het een erg slecht plan om een pompstation in de wijk Tanthof West te bouwen en de leiding door het weinige natuur in Tanthof te leggen. Waarom dwars door Delft als Delftse wijken geen gebruik gaan maken van het warmtenet? Dan kan het tracé beter de snelwegen A4 of A13 volgen. *Zie Z14 en Z24 nummer 9 voor de beantwoording over aantasting van het groen en het proces rond de herinrichtingsplannen in Delft. De provincie en de gemeente Delft stellen zich op het standpunt dat Warmtelinq van belang is voor de gemeente Delft en de andere deelnemende gemeenten. Ten aanzien van de suggestie om de warmtetransportleiding langs de A4 aan te leggen, wordt verwezen naar de beantwoording onder Z24 nummer 7.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z50	**Particulier uit Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden
	Indiener vindt de wijk Tanthof West nu aantrekkelijk vanwege de vele groen voorzieningen. Beschadiging hiervan door midden in de eco zones leiding aan te leggen is een verslechtering van het woonklimaat in deze wijk.

CONCEPT

	Zie Z24 nummer 9 voor de beantwoording van de onderwerpen aantasting groen en de herinrichtingsplannen in Delft.

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z51	**Stichting Den Haag Fossielvrij (** art 5 1-2e De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen • Delft: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen • Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Midden-Delfland: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Midden-Delfland: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen • Midden-Delfland: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Midden-Delfland: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Rijswijk: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Rijswijk: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen • Rijswijk: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Schiedam: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Schiedam: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen • Schiedam: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Vlaardingen: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Vlaardingen: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen • Vlaardingen: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Vlaardingen: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Hoogheemraadschap Delfland: Watervergunning waterstaatswerken en bijbehorende zones • Hoogheemraadschap Delfland: Watervergunning onttrekken grondwater/infiltreren van water • MRHD (RET/HTM): Vergunning voor werkzaamheden op en nabij lokale spoorwegen • Provincie Zuid-Holland: Vergunning gebruiken provinciale infrastructuur (Kruithuisweg – N470) • Rijkswaterstaat: Vergunning gebruik maken van waterstaatswerken (rijkswegen A4 en A20)
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk geen betrekking op de vergunningen in de gemeenten Delft, Midden-Delfland, Rijswijk, Schiedam en Vlaardingen, noch op de vergunningen voor het wijzigen of gebruikmaken van waterstaatswerken, voor het onttrekken of infiltreren van water, voor werkzaamheden op en nabij lokale spoorwegen of voor het gebruiken van provinciale infrastructuur of (droge) waterstaatswerken. In verband hiermee is de zienswijze tegen deze ontwerpbesluiten* ***niet-ontvankelijk.*** *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER* • *Ontwerpbesluiten van Den Haag.*
	Indiener heeft een zeer uitgebreide zienswijzen (24 blz.) en drie bijlagen (A t/m C) ingediend met betrekking tot het ontwerpinpassingsplan, alle ontwerpbesluiten, het MER en de overige daarop betrekking hebbende stukken. In deze zienswijze worden verschillende procedurele (nrs. 1 t/m 7) en inhoudelijke punten (nrs. 8 t/m 38) benoemd. Deze zijn hieronder beknopt samengevat. 1. Indiener behoudt zich het recht voor om zijn zienswijze aan te vullen met onderdelen uit de zienswijzen van andere partijen en stelt dat alle bij de bevoegde gezagen bekende rapporten enz. als ingevoegd moeten worden beschouwd. In dat kader verwijst indiener naar een tweetal petities die steunbetuigingen voor de ingediende zienswijze hebben opgeleverd.

CONCEPT

	Wij zien geen reden om bij de beantwoording van de zienswijze van DHF, ook de inhoud van andere zienswijzen te betrekken. Het is niet duidelijk naar welke rapporten de indiener verwijst, noch wat hij daarmee beoogt of welke aan-of opmerkingen er zijn. Deze procedure heeft alleen betrekking op het inpassingsplan, de ontwerpbesluiten van de bevoegde gezagen van cluster 1 en daarbij gevoegde onderzoeken en rapporten ten behoeve van het project WarmtelinQ. Van de petities is kennisgenomen, zie ook beantwoording inzake bijlage C. 2. De eerder door indiener toegezonden zienswijze op de NRD is ten onrechte niet ontvankelijk verklaard. Daardoor is de inpassingsplanprocedure niet zorgvuldig doorlopen en moet deze worden overgedaan. De eerdere zienswijze is opnieuw toegevoegd zodat deze in het kader van deze zienswijzeprocedure beantwoord kan worden. *De zienswijze op de NRD is inderdaad niet ontvankelijk verklaard, maar wel inhoudelijk per brief beantwoord (kenmerk PZH-2020-750886656, 15 september 2020). De zienswijze heeft echter niet geleid tot wijzigingen in de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Ter beantwoording van de eerdere zienswijze - die als onderdeel van de zienswijze op de ontwerpbesluiten opnieuw is ingevoegd - herhalen wij onze reactie van 15 september 2020. Zie hiervoor de beantwoording inzake Bijlage B.* 3. De procedure voldoet niet aan de condities van de Crisis en Herstelwet (Chw). De provincie heeft niet beargumenteerd waarom de Chw kan worden ingezet en waarom deze ontwikkeling middels een maximaal 10-jarig experiment tot stand gebracht moet worden. De condities uit de Chw dienen zelf ook gemotiveerd en getoetst te worden, inclusief alle relevante vragen rondom het gebruik van de pijplijn. *Dit is onjuist. Vanuit de Europese en nationale regelgeving is de CO2 uitstoot van restwarmte nul. Het voornemen valt onder categorie 1, duurzame energie van bijlage I van de Crisis- en herstelwet. Uit dien hoofde is de Chw op het project van toepassing. Deze uitleg wordt ondersteund door de Memorie van Toelichting van de wet waaruit blijkt de term in dit verband ruim moet worden uitgelegd, het gaat onder meer over een schoon milieu en een duurzame energievoorziening, zowel in Nederland als elders in de wereld. Er is geen sprake van een 10 jarig experiment.* 4. Indiener meent dat alternatieve – wel duurzame – scenario's niet zijn onderzocht, bijvoorbeeld van lage temperatuur warmtenetten, voorrang voor lokale bronnen of hybride scenario's van elektrificering plus (groen)gas voor de piekvraag. Hierdoor is er geen goed beeld van de gevolgen van WarmtelinQ, de maatschappelijke kosten en de duurzaamheidsopbrengst. Ook zijn andere randvoorwaarden niet bekeken (zoals aanleg lokale distributienetten, verduurzaming bron en overige basiswarmte). Daardoor is Warmtelinq variant zelf ook onvoldoende onderzocht en vergeleken met alternatieven. Ten slotte zijn de risico's op vollopen, deelname, en leegloop onvoldoende onderzocht en vergeleken. Indiener vindt dat een scenario moet worden gekozen met een hoge maatschappelijke waarde. Door dit allemaal niet te onderzoeken is de procedure onzorgvuldig verlopen en is het PIP niet rechtsgeldig opgesteld. *In het Combi-MER zijn diverse alternatieven onderzocht. In het plan-MER zijn de effecten van een aantal energiescenario's beschreven, zoals all-electric en collectieve warmte. Het project MER-deel beschrijft de effecten van de tracéalternatieven voor het concrete project van de initiatiefnemer. Deze aanpak is conform de geldende m.e.r.-wet- en regelgeving. Zie ook de beantwoording onder Z42, nummer 11.* 5. Het bevoegd gezag heeft wijkinitiatieven ten onrechte niet als stakeholders meegenomen in het proces. Zij zijn ten onrechte niet geïnformeerd of anderszins betrokken. Het participatieproces is onvoldoende zorgvuldig verlopen en dat leidt ertoe dat dit proces niet tot een rechtsgeldig inpassingsplan kan leiden. Indiener pleit ervoor dat wordt geanticipeerd op de Europese richtlijn waarin lokale energiecoöperaties worden erkend als speler op de energiemarkt met bijbehorende rechten en plichten. *Zie de beantwoording van Z01 over de onderwerpen informatievoorziening en participatie. De warmtetransportleiding en lokale initiatieven zijn complementair aan elkaar. De veronderstelling dat op termijn alleen deze hoofdtransportleiding lokale distributienetten gaat voeden is*

niet juist. Zie ook het antwoord op Z19, nummer 6 inzake het onderwerp WarmtelinQ in relatie tot lokale oplossingen.

6. In het PIP ontbreken o.a. de watertoets en natuurtoets en daardoor kan het PIP niet worden vastgesteld. Ook had er onderzoek moeten worden gedaan naar de warmte van de leiding. Door deze fundamentele omissie moet ook het MER worden overgedaan. Tevens had de provincie voor WarmtelinQ en vanwege de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2022 een Sociale Effect Rapportage (SER), sturend op hoogste maatschappelijke waarde, moeten uitvoeren. Voorts dateert de MER van 2 jaar terug. Inmiddels zijn er nieuwe onderzoeksgegevens beschikbaar (o.a. over de beschikbaarheid van duurzame bronnen in de verzorgingsgebieden van WarmtelinQ). Deze gegevens zijn ten onrechte niet meegenomen in het onderzoek. Derhalve is het MER verouderd en is daardoor het PIP niet rechtsgeldig opgesteld.

   De gevolgen voor zowel water (zie paragraaf 7.4) als natuur (zie paragraaf 12.5) zijn uitgebreid beschreven in het MER en daarmee is ons inziens sprake van een zorgvuldig opgesteld MER. Er is ook onderzoek gedaan naar de gevolgen van de warmte in de bodem. Zie hiervoor de beantwoording onder Z08, nummer 7. Dat als gevolg van de invoering van de Omgevingswet een 'Sociale Effect Rapportage' had moeten worden gedaan, is onjuist. Zie hiervoor ook de beantwoording op Z08, nummer 10. DHF geeft aan dat het MER verouderd is. Dat is in de eerste plaats feitelijk onjuist aangezien het MER kortgeleden is afgerond. Daar komt bij dat een MER geen uiterste houdbaarheidsdatum heeft. De rechter heeft regelmatig aangegeven dat ook een wat ouder MER onder omstandigheden gebruikt kan worden ten behoeve van de bestuurlijke besluitvorming. Er is ons inziens geen sprake van omstandigheden die vragen om een volledige herziening van het MER.

7. Indiener heeft in het PIP een meerdere onregelmatigheden, onzorgvuldigheden en fouten aangetroffen. Deze zijn opgenomen in bijlage A. Daardoor kan het PIP als zodanig niet worden vastgesteld.

   Zie de beantwoording inzake Bijlage A hierna.

8. Indiener vindt bewoners, overheden en natuur worden opgescheept met een nutteloos project. WarmtelinQ is niet nodig en werkt de transitie naar een CO2-neutrale samenleving tegen. De terugverdientijd van de WarmtelinQ is berekend op 30-60 jaar, terwijl raffinaderijen - hoofdleverancier van de restwarmte - binnen die 60 jaar overbodig kunnen zijn omdat we aardolie niet meer nodig hebben. Daar komt voor Den Haag bij dat de stad de ambitie heeft in 2030 klimaatneutraal te zijn.

   Verduurzaming van de industrie staat de benutting van Warmtelinq niet in de weg. Het is alleen maar goed nieuws als de industrie binnen 30 jaar verduurzaamd zou zijn. Dan zijn we zowel voor de energietransitie in de industrie, als voor de warmtetransitie in de gebouwde omgeving op koers.

9. De aanleg van WarmtelinQ vertraagt de energietransitie omdat het een nieuwe business voor de industrie creëert, namelijk het leveren van warmte. Daardoor neemt de incentive tot het circulair maken van de industrie af en dat werkt door in de productie sectoren en in de gebouwde omgeving, terwijl de Urgenda de staat juist maant om te versnellen. Dat lukt alleen als we WarmtelinQ juist NIET mogelijk maken.

   De industrie heeft conform het Klimaatakkoord 2030 een eigenstandige opgave tot verduurzaming. Dit staat los van de benutting van de beschikbare restwarmte van de industrie en de inzet daarvan in WarmtelinQ. Levering van restwarmte levert voor de industrie geen bijdrage aan het bereiken van de eigen verduurzamingsopgave. Dat volgt uit (inter)nationale regels. Ook tijdens en na realisatie van de verduurzamingsopgave door de industrie is er restwarmte beschikbaar. Daarbij wordt de oorsprong van deze warmte steeds duurzamer. Het valt niet in te zien waarom levering van restwarmte de energietransitie vertraagt, integendeel.

10. Indiener meent dat niet gekeken is naar de snelheid waarmee CO2 bespaard kan worden. Volgens CE Delft kunnen de lokale bronnen in Den Haag sneller ontwikkeld worden dan de warmtenetten, waardoor er geen behoefte is aan WarmtelinQ. Ook de impact op CO2 bespa-

ring is niet in kaart gebracht en niet met alternatieven vergeleken.

Naar CO2-effect en snelheid van realisatie van CO2-reductie is gekeken. Het CO2-vrije karakter van restwarmte is een van de belangrijke motivatoren voor de realisatie van Warmtelinq. De eerstvolgende optie voor lokale warmte die CO2-vrije warmte van gelijke kwaliteit kan produceren, is geothermie. Dat heeft (tenminste) twee nadelen ten opzichte van Warmtelinq: het kost meer elektriciteit, waardoor de elektriciteitsopgave groter wordt en de kosten zijn hoger (door zowel de blijvend grotere elektriciteitsvraag en hogere aanlegkosten). Daar komt nog bij dat er onvoldoende geothermie aanwezig is om de regionale warmtevraag te dekken.

11. WarmtelinQ schept verdringingseffecten voor alternatieven en die zijn niet bekeken (o.a. voor lokale warmtenetten, voor lokale warmteopslag in de publieke ruimte en voor lokale warmtebronnen voor dezelfde woning waar ook basiswarmte op zomerniveau vanuit de leiding wordt geleverd).

    Lokale netten en WarmtelinQ zijn complementair aan elkaar en versterken gezamenlijk een duurzame warmtetransitie. Zie Z19.6 voor de beantwoording van het onderwerp WarmtelinQ in relatie tot lokale oplossingen.

12. Zelfs in slecht geisoleerde huizen is hoge temperatuur warmte helemaal niet nodig voor flatline basislast. Deze kan beter met lage temperatuur worden geleverd en daarvoor is elke (goedkope) bron in of nabij het huis voldoende. De flatline basislast van WarmtelinQ is dus helemaal niet nodig, en moet wat betreft prijs ook alleen vergeleken worden met andere oplossingen die alleen flatline warmte leveren.

    De flatline van de warmtevraagkromme bestaat uit alleen vraag naar warm tapwater. De isolatiegraad van woningen doet voor de warmwatervraag niet ter zake. Juist de flatline is gebaat bij een leveringstemperatuur die zonder verdere inzet van hoogwaardige energie kan worden gebruikt voor warm water. Dus voor de flatline is de hoge leveringstemperatuur juist zeer relevant.

13. WarmtelinQ gaat er vanuit voorrang te krijgen bij levering voor restwarmte uit Rotterdam, terwijl deze voorrang ook wordt beloofd voor lokale bronnen. Dit is tegenstrijdig. Hier moet duidelijkheid over komen voordat tot besluitvorming over de vergunning kan worden overgegaan.

    De aanleg van Warmtelinq krijgt geen ander milieueffect als er een andere gebruiksvorm of beslisstructuur of voorkeursvolgorde wordt gekozen. Maar er zit een publieke kant, een publiek belang, aan de wijze waarop Warmtelinq uiteindelijk wordt gebruikt. Het is niet Warmtelinq of de Gasunie, die daarover gaat. Vooralsnog is het aan een warmtebedrijf om te kiezen welke bronnen ze contracteert. De gemeente heeft de regie in het bijbehorende democratische keuzeproces. De verwachting is daarom dat de prijs op de plek van gebruik bepalend is. Als dat in te grote mate tot keuzes leidt die beter betaalbaar, maar slechter voor het publiek belang zijn, ligt sturing van de overheid op basis van die publieke belangen voor de hand. Onder die belangen valt van alles, bijvoorbeeld ruimte, klimaat, luchtkwaliteit, mogelijkheden voor anderen om duurzame energie toe te passen of te produceren, mate waarin publiek geld de optie betaalbaar maakt, lage termijn houdbaarheid van de keuze enzovoort.

14. De ruimtelijke inpassing van WarmtelinQ moet niet doorgaan omdat niet goed is doorgerekend wat de impact is op de verduurzaming van Nederland. Een bezwaar/zienswijze van de klimaatbeweging op de onderzoeksvraag in de startnotitie is niet meegenomen in het proces en er zijn onvoldoende alternatieven onderzocht. Ook de alternatieven die in deze fase nog worden aangereikt, moeten worden onderzocht en tot dan kan van inpassing geen sprake zijn.

    In het Combi-MER zijn diverse alternatieven onderzocht. In het plan-MER zijn de effecten van een aantal energiescenario's beschreven, zoals all-electric en collectieve warmte. Het project MER-deel beschrijft de effecten van de tracéalternatieven voor het concrete project van de initiatiefnemer. Deze aanpak is conform de geldende m.e.r.-wet- en regelgeving. Een doorrekening voor heel Nederland is dus niet noodzakelijk. In de zienswijze op de NRD zijn door DHF destijds geen realistische alternatieven aangedragen voor het warmtetransport.

15. Door het toestaan van WarmtelinQ ontstaat een lock-in voor A. De gehele transitie in Nederland, B. De transitie van de industrie in de Rotterdamse haven, C. Bestaande warmtenetten, D. Voorkomt ontstaan nieuwe warmtenetten en E. Nieuwe warmtenetten.

    De transitie in Nederland wordt slechts voor een miniem deel rechtstreeks beïnvloed door Warmtelinq. Als Warmtelinq mislukt, wordt de transitie in Nederland echter meer op achterstand gezet dan alleen in het gebied dat Warmtelinq feitelijk bedient, omdat het sentiment van mislukking weerslag heeft op andere projecten. Maar: juist mislukking zou een lock-in creëren, namelijk op het moeten ontwikkelen van meer alternatieven. Onder meer gaat dit gepaard met meer elektriciteitsverbruik en daarmee de noodzaak tot realisatie van meer windmolens, meer zonnepanelen De resulterende langere duur van de energietransitie leidt tot langer en groter gebruik van fossiele energie en daarmee een grotere voetafdruk op onze omgeving en de rest van de wereld. Een lock-in van fossiele warmteproductie door de industrie is niet aannemelijk. In ons antwoord onder 11 hebben wij dit reeds gemotiveerd. In het antwoord onder 9 hebben wij gemotiveerd dat warmte van WarmtelinQ complementair is aan lokale warmteoplossingen en in die zin de transitie versterkt en bestaande en toekomstige warmtenetten niet hindert. Zie ook het antwoord op Z19, nummer 6 inzake WarmtelinQ in relatie tot lokale oplossingen.

16. Door WarmtelinQ met fossiele (rest)warmte neemt weerstand tegen energietransitie toe omdat de bron niet als duurzaam wordt gezien en doordat vanwege het risico dat onvoldoende mensen mee doen, burgers worden gedwongen voor deze optie te kiezen.

    Vanuit de Europese en nationale regelgeving is de CO2 uitstoot van restwarmte nul. Volgens Europa en het Rijk is restwarmte dus duurzame warmte, de provincie ziet geen redenen om van dat standpunt af te wijken. De warmte komt vrij bij productieprocessen en wordt benut voor de verwarming bij andere gebruikers. Hierdoor komt er geen extra CO2 vrij voor de opwekking (centraal of decentraal) van die elders te benutten warmte. Het staat eenieder vrij om hier anders tegenaan te kijken en tegelijkertijd is het een gezamenlijke opgave om waar mogelijk de inhoudelijke feiten te benoemen daar waar onjuiste argumenten worden gehanteerd. We vertrouwen erop dat burgers het belang zien van hergebruiken van restwarmte boven weggooien en dat zij de lagere kosten van restwarmte ten opzichte van alternatieven zullen waarderen. In ons antwoord onder 9 hebben wij gemotiveerd dat warmte van WarmtelinQ complementair is aan lokale warmte oplossingen en in die zin het gebruik van warmte van WarmtelinQ niet gedwongen oplegt maar juist de transitie versterkt. Zie ook Z19.6 voor de beantwoording van het onderwerp WarmtelinQ in relatie tot lokale oplossingen.

17. Voor hergebruik van restwarmte uit de industrie zijn betere alternatieven, bijvoorbeeld voor het verhogen van de begintemperatuur van het productieproces van de industrie of de verwarming van ruwe olie. In het ongunstigste geval is hiervoor een nieuwe fabriek nodig en in het gunstigste geval niet.

    Dat er uit energiegebruik altijd restwarmte ontstaat vindt zijn oorzaak in de natuurkunde: waar een drijvende kracht nodig is, is energie inzet nodig. De enige manier om verliezen tot nul terug te brengen, is door energiegebruik tot nul terug te brengen, want processen zonder verliezen bestaan niet. En energieverliezen hebben nu eenmaal de verschijningsvorm warmte. Laagwaardige warmte, die niet terug het proces in kan omdat de kwaliteit ervan grotendeels verloren is gegaan. Naarmate processen grootschalig zijn en toch binnen afzienbare tijd moeten plaatsvinden, is een overmaat energie onvermijdelijk. Op die overmaat besparen betekent inboeten op snelheid en vergroten van de reactor, de warmtewisselaar etc. Efficiëntie heeft daardoor grenzen. Dat is ook de reden dat met duurzame energie werkende processen niet wezenlijk minder energieverliezen hebben dan met fossiele energie aangedreven processen.

18. Indiener meent dat het disfunctioneren van het ETS WarmtelinQ in de kaart speelt. Het ETS-systeem zorgt ervoor dat een raffinaderij die zijn restwarmte aan WarmtelinQ kan leveren, voor dat deel van de CO2 uitstoot niet wordt belast. Maar omdat restwarmte als 'hernieuwbaar' is gelabeld, telt hij ook voor de consument als CO2-vrij. De raffinaderij wordt zo CO2 efficiënter en hoeft in het ETS geen of minder emissierechten bij te kopen, terwijl deze intussen niets doet om het productieproces zelf CO2-efficiënter te maken, bijvoorbeeld door de restwarmte te gebruiken om het productieproces met een hogere begintemperatuur te starten, of

de ruwe olie voor te verwarmen. Door deze innovaties ontstaat er een nieuwe - lagere - drempel voor gratis rechten en moeten er meer gekocht worden waardoor de CO2 prijs stijgt. Als de fabriek een warmtenet voedt, wordt het moeilijker om hem te sluiten. Voor de aangesloten warmtenetten ontstaat een 'lock in' situatie: waar moeten ze de voeding vandaan halen als hun grootste warmtebron dichtgaat? Ook het primaire proces van de afvalcentrales wordt steeds meer het leveren van energie, waardoor zelfs afval uit o.a. Engeland, Italië en Hongarije wordt geïmporteerd

De manier waarop restwarmte op dit moment georganiseerd is en de manier waarop ETS met warmte-uitkoppeling omgaat, staan niet ter beoordeling – wat daar ook van zij. Wat betreft de moeilijkheden die het gevolg zouden zijn van verlies van een warmte leverend bedrijf (faillissement, verhuizing, gedwongen sluiting, verandering productieproces enz.): in situaties waarin maar een of een zeer beperkt aantal potentiële bronnen beschikbaar zijn, is dat een risico dat tot dure vervangende warmte kan leiden. (Een risico dat overigens vooral het warmtebedrijf treft, want zo er al inkomsten uit restwarmte ontstaan, zijn die niet meer dan kostendekkend en dus zeker niet voldoende om een noodlijdend bedrijf overeind te houden). Juist de grote schaal waarop warmte in de haven beschikbaar is en het geothermiepotentieel dat daar achter de hand is, maken dat er geen bedrijf hoeft door te draaien omdat de warmtelevering anders in gevaar komt. In de huidige warmtewet en in het wetsvoorstel voor de nieuwe warmtewet is geregeld dat de warmtelevering verzekerd moet zijn in een situatie waarin de grootste bron uitvalt.

19. Warmtelinq verhindert het ontstaan of voortbestaan van lokale warmtenetten door de hoge temperatuur (van 120 graden) omdat duurzame bronnen alleen op lagere temperatuur kunnen leveren en daarom dus niet op Warmtelinq kunnen aansluiten. Daarnaast zijn, naast de leidingen en warmtewisselaars (voor het uitwisselen van de warmte tussen WarmtelinQ en het stadsnet) pompen nodig waardoor het water op druk blijft en blijft stromen. Deze komen in de haven zelf en in Delft, maar ook bij de stadsnetwerken zijn pompen nodig om het water rond te pompen. Den Haag heeft deze pompen dus al bij de Unipercentrale.

    Warmtelinq verdringt geen bestaande lokale warmtenetten, maar is juist afhankelijk van (een toename in het aantal) lokale warmtenetten. Beoogd is dat er juist veel meer lokale netten kunnen komen omdat er betaalbaarder CO2-arme, en op den duur CO2-vrije, warmte kan worden geleverd dan zonder Warmtelinq mogelijk zou zijn. Zie ook Z19 nummer 6 voor de beantwoording van dit onderwerp.

20. Indiener meent dat een Open netwerk in de praktijk niet gaat werken omdat de warmte moet worden aangeleverd op de temperatuur die WarmtelinQ op dat punt in het netwerk heeft (120 graden) en er zijn geen duurzame bronnen die dergelijke temperaturen kunnen opleveren.

    In de haven zijn meerdere bronnen die warmte op dergelijke temperaturen over hebben en dat nu naar lucht of water lozen. Wie die warmte contracteert, kan voor het transport bij Warmtelinq aankloppen en een transportovereenkomst sluiten. Er kan dus warmte van concurrerende warmtebedrijven via Warmtelinq worden getransporteerd. Distributienetten waar Warmtelinq een 'bron' voor wordt, kunnen op lagere temperatuur werken dan Wamtelinq zelf. Daardoor kan per distributienet verschillen welke lokale bron(nen) zonder temperatuurverhoging kunnen invoeden op het distributienet. Hoe open het distributienet wordt, wordt daardoor niet door Warmtelinq bepaald. Wel is de consequentie van de hoge temperatuur waarop Warmtelinq zelf gaat werken, dat duurzame bronnen in de haven met een te lage temperatuur voor Warmtelinq duidelijk op achterstand staan ten opzichte van zowel identieke opties aan de afnamekant van Warmtelinq, als ten opzichte van CO2-vrije bronnen in de haven die wel de Warmtelinq-temperatuur hebben. Dat is ook precies de bedoeling.

21. Het zal moeilijk zijn om WarmtelinQ rendabel te krijgen omdat dit afhankelijk is van veel factoren, o.a. voor de condities bij de fabrieken die warmte leveren, voor de subsidie- en andere voorwaarden voor Gasunie als eigenaar van WarmtelinQ en de levervolumes en voor de bedrijven die de warmte aan de huishoudens gaan leveren.

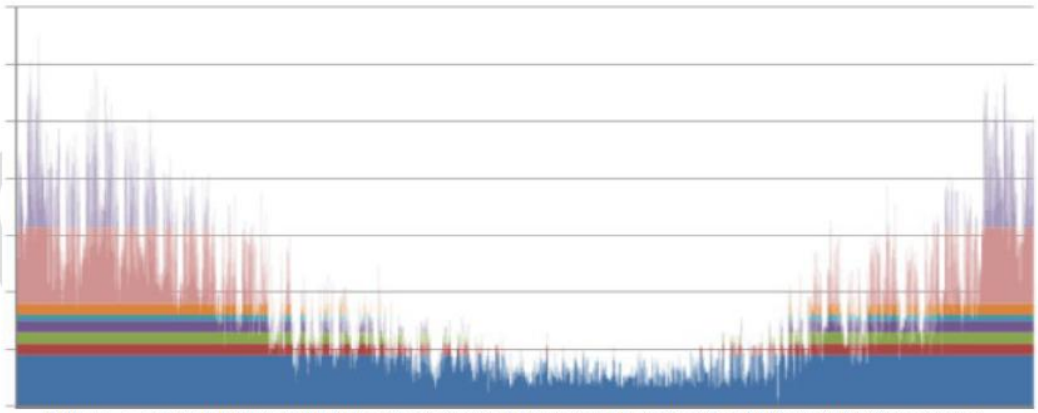
    De uitvoerbaarheid van Warmtelinq is uiteraard een aandachtspunt, want het is zeker geen gemakkelijk project. De reden dat Warmtelinq desondanks op (steeds meer) steun kan reke-

nen en dicht bij een investeringsbeslissing is, is de gunstiger score van WarmtelinQ ten opzichte van alternatieven. Die zijn zowel duurder als trager en hebben een grotere impact op de ruimte (of ons geëxporteerde ruimtegebruik), vanwege de hoeveelheid extra elektriciteit die nodig is voor systemen die meer hoogwaardige hulpenergie kosten. De huidige situatie - met gasstook in vrijwel de gehele gebouwde omgeving - voorzetten lijkt weliswaar goedkoper, maar zal het leefklimaat, zeker in Zuid-Holland, uiteindelijk zo ernstig aantasten, dat dat op termijn nog veel hogere kosten oplevert. Juist dat milieubelang, met voorop het klimaatbelang, vormt in de kern de bestaansreden van Warmtelinq.

22. Er zijn onvoldoende afnemers voor WarmtelinQ. In Rotterdam hebben ze voldoende warmte uit de eigen warmtenetten en dus niet geïnvesteerd in nieuwe dure distributienetten. Dat geldt ook voor andere gemeenten. In Delft zijn er mogelijkheden voor lokale geothermie. Voor Leiden en Den Haag betekent WarmtelinQ niet dat de gascentrales daar uitgeschakeld kunnen worden, want deze blijven nodig voor elektriciteit en piekverwarming. De grote hoeveelheid pompenergie die hiervoor nodig is en de impact ervan, is overigens niet onderzocht. In Den Haag en Rijswijk is alleen Eneco afnemer. Dat is strijdig met de doelstelling van de leiding. Daar komt bij dat de pijplijn in Rotterdam zonder warmtewisselaar aansluit op een pijpleiding van Eneco. De facto wordt Eneco zo baas over wat er in de pijplijn naar Den Haag gebeurt.

    Het is niet duidelijk op welke wijze een milieubelang in het geding is als gevolg van wie waar de afnemende partij van Warmtelinq zal of zullen zijn. Wel is duidelijk dat er een milieubelang wordt gediend met het transport van restwarmte uit de haven via Warmtelinq. Met het systeem kan 250 MW aan warmte worden getransporteerd, maar het staat in dit stadium nog niet vast hoeveel pompenergie hiermee exact gemoeid zal zijn. Dit hangt namelijk samen met de mate van volloop, de invulling van de basislast en de eventuele doorontwikkeling van het netwerk. Zowel voor bestaande warmtenetten die nu nog gevoed worden met warmte uit aardgascentrales als voor nieuwe warmtenetten is restwarmte een kosteneffectieve oplossing voor de levering van duurzame warmte, complementair aan lokale oplossingen. Uit meerdere analyses blijkt dat er voldoende afnemers zijn voor deze warmte, te beginnen met de afnemers in bestaande warmtenetten.

23. De warmte die WarmtelinQ levert, kunnen we in Den Haag en elders niet gebruiken. Dit is vanwege de beperkte 'flat line' vraag en basiswarmte (in Den Haag circa 90% van de vraag). De piekvraag is 10%.

Uit deze grafiek blijkt dat flatline basiswarmte leveren, betekent dat WarmtelinQ voorrang krijgt op andere lokale bronnen, terwijl gemeenten zeggen dat lokale bronnen voorrang krijgen. Bovendien voorziet deze flatline warmte slechts in een beperkte deel van de warmtebehoefte van woningen. Er zijn dus veel meer woningen en distributienetten nodig dan wordt gesteld op basis van de te leveren energie. De gascentrales van Uniper leveren ook elektriciteit en kunnen daarom pas op langere termijn worden uitgeschakeld. De warmte uit Rotterdam, vervangt dus de warmte uit Den Haag, maar levert geen bijdrage aan vermindering van CO2-uitstoot, terwijl een studie van CMAG/CE Delft aantoont dat Den Haag in 2030 voor 90% (flatline en basiswarmte) verwarmd kan worden met energie uit duurzame bronnen, zoals aardwarmte, aquathermie, rioolwarmte enz.). Deze lokale duurzame bronnen zijn pas rendabel als

zij voorrang krijgen en ook flatline basiswarmte mogen leveren. Omdat deze bronnen ook de volgende lijnen in de badkuipgrafiek kunnen leveren (tot 90% van de warmte), zijn dit betere bronnen, maar ze kunnen niet rendabel ontwikkeld worden als dat deel bij WarmtelinQ komt. De lokale warmtevoorraad kan nog groter zijn, want niet alles is al in dit rapport onderzocht, bijvoorbeeld restwarmte uit de unipercentrale, die omschakelt op groen gas of waterstof, uit de productieprocessen van lokale bedrijven of van bedrijven met een grote koelvraag zoals supermarkten).

Het warmtevraag-patroon van Den Haag ziet er niet wezenlijk anders uit dan de warmtevraag elders. Daarmee is rekening gehouden. In theorie zijn er veel bronnen om Den Haag van warmte voor gebouwen te voorzien. Dat zijn echter opties die het totale energiesysteem zwaarder belasten én die duurder zijn dan bestaande, nu weggegooide restwarmte te gebruiken. Door restwarmte niet te gebruiken wordt de totale transitie een grotere opgave. Restwarmte en lokale bronnen zijn complementair aan elkaar. Restwarmte zal voor een deel van de warmtevraag in Den Haag voorzien, lokale bronnen in het andere deel. Zie Z19.6 voor de beantwoording van het onderwerp WarmtelinQ in relatie tot lokale oplossingen.
Er is geen plicht of dwang om Warmtelinq-warmte voorrang te geven boven lokale warmte. Lokale bronnen van geschikte temperatuur en met betaalbare mogelijkheden tot uitkoppeling hebben juist een betere positie dan warmte uit Warmtelinq. Er mag dus verwacht worden dat die bronnen prioriteit krijgen. Helaas zijn bronnen die net als restwarmte weinig hulpenergie nodig hebben schaars. Naarmate bronnen meer hulpenergie nodig hebben omdat een warmtepomp ingezet moet worden, zullen deze niet op de basislevering kunnen concurreren. Als bronnen voor flexibele vraag (grofweg van paars tot paars in de figuur) zijn dat wel geschikte bronnen. Veel van de genoemde bronnen hebben meer hulpenergie nodig dan de warmte die met de Warmtelinq wordt aangevoerd. Dat is dan ook de reden dat Warmtelinq wordt ontwikkeld en dat Warmtelinq wel degelijk helpt om de voetafdruk van Den Haag en andere gemeenten kleiner te maken.

24. WarmtelinQ levert geen effectieve bijdrage aan de warmte- en koude opgaven in de stad. Daarom moet de gewenste afvoer van warmte uit de stad worden meegenomen in de systeemkeuze. Deze noodzakelijke lokale aanpassingen verdringen de flat-line warmte van de leiding. Daarnaast zijn er nog andere transities (meer zonnepanelen, elektrische auto's), de kosten daarvan worden ten onrechte aan de warmtetransitie toegeschreven.

De warmte die door Warmtelinq naar (onder meer) Den Haag wordt getransporteerd, biedt een effectieve bijdrage aan de warmtevraag in de stad, maar inderdaad niet aan de koudevraag. De jaargemiddelde buitentemperatuur (nu 9 graden) zal in Nederland niet boven de ruimtetemperatuur uitstijgen. Los van warmwaterbehoefte, zal de ruimtewarmtebehoefte van verreweg de meeste bestaande woningen daardoor netto groter blijven dan de koudebehoefte. Voor wijken met HT- en MT-warmtenetten lijkt voor koude levering het gebruik van het koudeoverschot van (open en gesloten) bodemenergiesystemen van naburige woningen of naburige wijken die op LT-voorzieningen zijn aangesloten het meest wenselijk. Daarnaast kan gedacht worden aan gebufferde winterkoude voor passieve koeling in de zomer. Deze koude oplossingen zijn los van de warmtevoorziening te ontwikkelen.

25. WarmtelinQ wil de gemakkelijkste buurten uit Den Haag van flatline warmte voorzien, terwijl juist lokale bronnen voorrang zouden moeten hebben op deze buurten.

Warmtelinq kan vanwege de leveringstemperatuur van tenminste 70 °C elk type wijk van warmte voorzien, maar HT-of MT-netwarmte kan niet elke wijktype even gemakkelijk of even concurrerend van warmte voorzien. Elk type verduurzaming heeft eigen voors en tegens. Wat voor de ene voorziening de meest gunstige wijk is, hoeft daarom voor een andere optie absoluut niet óók de meest interessante en betaalbare wijk te zijn. Wijken met goed geïsoleerde grondgebonden bouw met LT-afgiftesysteem zijn zeer geschikt voor warmtepompen, maar niet voor een MT of HT-warmtesysteem. Voor MT- en HT netwarmte zijn juist hoogbouw en bestaande meerlaags bebouwing geschikte warmtevragers, terwijl dat voor warmtepompen juist weer moeilijke woningen zijn. Die keuze ligt niet bij Warmtelinq, maar bij de gemeenten in het kader van de Transitievisie warmte, in samenhang met onder andere de keuzes in RES-verband en in samenspraak met bewoners en bedrijven en medeneming van vele andere belangen.

26. WarmtelinQ belemmert de verduurzaming van de warmtevoorziening in Den Haag, omdat de aansluitset vooral worden gehuurd (vaste kosten), de warmtetemperatuur hoog is (en er daardoor vooraf niet door de huiseigenaar wordt geïsoleerd) en omdat door de lage variabele lasten er geen financiële prikkels zijn om energie te besparen. Dit is niet goed voor de CO2 reductie doelen.

    Warmtelinq wordt aangelegd om te zorgen dat meer mensen binnen afzienbaar tijdsbestek een betaalbare en acceptabele energietransitie kunnen tegemoet zien. Dat wordt onder meer bereikt doordat er minder noodzaak is om nieuwe afgiftesystemen te plaatsen in bestaande bebouwing, te isoleren of energie te besparen . Tegelijk staat het iedereen vrij deze maatregelen wel te nemen en de kosten daarvan te dragen. De inzet is om voor een grote groep gebruikershoge (voor)investeringen, hoge aanpassingskosten in de woning en gedragsaanpassing te vermijden en tegelijkertijd CO2-arme én betaalbare warmte te bieden. De mogelijkheden tot kostenbesparing door warmte te besparen moeten in verhouding met de investeringen en kosten voor isolatie, en een groter afgiftesysteem worden beoordeeld. . Op zelfgekozen, natuurlijke en passende momenten, bijvoorbeeld bij een verbouwing, kunnen deze aanpassingen wel gedaan worden.

27. Dat geldt ook voor verduurzaming van warm tapwater. Het is duurzamer om drink- en douchewater in een huis apart te organiseren maar door WarmtelinQ zullen boilers juist uit huizen worden verwijderd. Ook kan de temperatuur van het warmtenet onmogelijk omlaag zonder opnieuw ingrepen in het huis.

    Dat er zonder tussenkomst van andere energiedragers voorzien wordt in zowel warm tapwater als ruimteverwarming, is een relevant verschil tussen warmtenetten op midden- of hoge temperatuur (d.w.z warmtenetten die tenminste 60 graden in de woning afleveren) met veel andere vormen van duurzame verwarming. Maar dat is geen nadeel maar juist een voordeel van warmtenetten op midden- en hoge temperatuur. Dat ingrepen in huis daarmee worden beperkt – uitgesteld en waar mogelijk afgesteld – is dan ook juist een besparing. Niet alleen van geld, maar ook van materiaal en arbeidskracht. En van ruimte – want hoe lager de temperatuur van het warmtemedium, hoe meer uitwisselend oppervlak in de woning nodig is om een hoeveelheid warmte af te staan.

28. WarmtelinQ geeft geen incentive voor duurzaam gedrag of verdere CO2 besparing door afnemers omdat de variabele kosten - de prijs per eenheid warmte – laag zijn en de restwarmteproducenten geen baat hebben bij verder isoleren. Zij moeten bij besparingen juist meer wijken op WarmtelinQ aangesloten krijgen om dezelfde hoeveelheid warmte te kunnen blijven leveren. Maar door het lagere energieverbruik worden de vaste kosten steeds onredelijker.

    De vaste kosten van Warmtelinq nemen niet toe als er meer wijken worden aangesloten op de leiding. Wel kunnen de kosten per warmtebedrijf dalen als zij erin slagen met minder Warmtelinq-capaciteit toe te kunnen en een nieuw, kleiner contract kunnen sluiten met Warmtelinq. De vaste kosten van distributienetten kunnen over meer aansluitingen worden verdeeld als er door isolatie of andere vorm van besparing ruimte ontstaat voor meer aansluitingen. De vaste kosten nemen daardoor niet toe, maar worden over meer gebruikers verdeeld en nemen per gebruiker juist af. Isolatie is dus juist voordelig voor de gebruikers, voor zover dat betaalbaar kan. Want daardoor nemen sowieso de eigen variabele kosten af én ontstaat er perspectief op meer aangeslotenen en dus een lager vast tarief. Als warmtebedrijven de lagere kosten van WarmtelinQ en het distributienet doorvertalen naar de leveringscontracten van warmte dan zal besparen en isolatie niet alleen leiden tot lagere variabele kosten maar ook een lagere capaciteitsvergoeding.

29. Door WarmtelinQ moet de warmte van Uniper straks worden geloosd omdat de centrale nodig blijft voor de elektriciteitsproductie. Als de restwarmte niet meer het warmtenet van Den Haag in kan zal deze in de Haagse grachten worden geloosd. Terwijl dat Maaswater die warmte beter kan verwerken dan de Haagse grachten en de milieuproblemen door te warm grachtenwater zijn ook niet onderzocht.

    Als Uniper (of een ander bedrijf) warmte wil gaan lozen op het oppervlaktewater, dan is daar-

voor een vergunning nodig. Onderdeel van de beoordeling van die vergunningaanvraag, is de vraag welke gevolgen dit heeft voor het ontvangende oppervlaktewater. Dat Warmtelinq de warmtelevering van de Unipercentrale overneemt, staat dan ook geheel los van de vraag in hoeverre een dergelijke lozing wenselijk of aanvaardbaar is. Overigens is het wel gewenst dat de Uniper-centrale minder vaak aan hoeft, omdat het een aardgasgestookte centrale is die dus bijdraagt aan het fossiele aandeel in zowel de elektriciteitsmix als de warmtemix. Door Warmtelinq ontstaat een extra bedrijfsomstandigheid waarbij de centrale uit kan blijven – namelijk de situatie waarin er voldoende duurzame elektriciteit wordt geproduceerd en WarmtelinQ de benodigde warmte levert.

30. Door WarmtelinQ komen echt duurzame lokale bronnen niet meer tot ontwikkeling, want als WarmtelinQ de flatline gaat leveren (ongeveer 30 - 50% van de Haagse warmtebehoefte) krijgen de lokale initiatieven hun business case niet rond. Aantakken op WarmtelinQ is een theoretische mogelijkheid, want omdat WarmtelinQ alleen de flatline warmte levert, neemt het aantal huizen dat bediend moet worden, toe. Dat gaat gepaard met veel hogere kosten en er blijven veel minder huishoudens over voor andere bronnen.

    WarmtelinQ zorgt (in de volle benuttingssituatie) voor zo'n 80 % van de totale warmtevraag van de aangeslotenen. Dit is beduidend meer dan de flatline. Lokale bronnen en WarmtelinQ zijn complementair aan elkaar en versterken gezamenlijk een duurzame warmtetransitie. Zie Z19.6 voor de beantwoording van WarmtelinQ in relatie tot lokale oplossingen. Lokale bronnen in Den Haag met warmte die direct invoedbaar is in het warmtesysteem met lagere kosten dan dan warmte uit Warmtelinq zullen economisch vanzelf voorrang krijgen boven Warmtelinq-warmte. Er is immers voor warmtebedrijven geen plicht om Warmtelinq-warmte af te nemen, noch een voorrangsvereiste voor Warmtelinq. Ook blijven er op plekken waar warmtenetten niet de meest gunstige oplossing vormen meer dan genoeg marktkansen voor andere technieken en voorzieningen.

31. WarmtelinQ verdringt ook bestaande lokale warmtenetten omdat het om technische en fiscale redenen goedkoper is om dat lokale net aan te sluiten op WarmtelinQ (met looptijd 30-60 jaar) dan om na 15 jaar te investeren in een nieuwe warmtepomp. Ook zal de warmte per eenheid goedkoper zijn omdat WarmtelinQ met het grootverbruikersbelastingtarief rekent.

    De bedoeling van Warmtelinq is om te helpen de energietransitie op een aanvaardbare en beter betaalbare manier mogelijk te maken. Dat Warmtelinq warmtepompen voorbij streeft in betaalbaarheid is dus een beoogd en gewenst gevolg. De transitie wordt er betaalbaarder van als elektrificatie van warmtevraag kan worden voorkomen door warmtelevering. Warmtelinq verdringt echter geen bestaande lokale warmtenetten, maar is juist afhankelijk van een toename in het aantal lokale warmtenetten. Warmtelinq zorgt voor een goedkopere en minder belastende bron van die netten, doordat er voor de levering vanuit Warmtelinq minder elektriciteit nodig is dan voor een warmtepomp. Daarvoor wordt warmte opgehaald die nu vrijwel helemaal wordt weggegooid, of warmte die in de diepe ondergrond zit. Die warmte transporteren naar gebruikers kost aanzienlijk minder elektriciteit dan warmtepompen en dan andere productie van warmte.

32. Restwarmte wordt veel duurder dan voorgesteld, want deze wordt geleverd door een commerciële partij die een maximaal rendement wil behalen. Dit leidt dus niet automatisch tot een lage prijs voor bewoners. In het beste geval is de warmte niet duurder dan gas. Maar anders dan bij gas en elektriciteit wordt over warmte nog geen energiebelasting geheven. Als er straks wel energiebelasting op warmte betaald moet worden, zijn bewoners extreem veel duurder uit. Een warmtenet wordt vaak betaald uit dit gat in de energiebelastingwetgeving en vallen straks voor de bewoners extreem veel hoger uit.

    De huidige en toekomstige regelgeving rond warmte (onder meer de Warmtewet) zijn gericht op (consumenten)bescherming, betaalbaarheid van warmte en regulering en toezicht op tarieven en kosten die warmtebedrijven mogen toerekenen door de Autoriteit Consument en Markt. Rendement- en winstmaximalisatie zullen vanuit deze regulering niet toegestaan zijn. Er wordt geen energiebelasting geheven over alle warmteleveringen. Dit is een bewuste keuze en dient een doel, namelijk de betaalbaarheid van warmtelevering verbeteren ten koste van de betaalbaarheid van (vooral) gas. Het is mede vanuit dit perspectief niet aannemelijk

dat energiebelasting op warmtelevering wordt geïntroduceerd, omdat vanuit oogpunt van betaalbaarheid dit 1 op 1 zal moeten leiden tot verhoging van de subsidies. Per saldo levert dit niets op.

33. De energiebelasting op gas is voor grootgebruikers 25 keer lager dan voor bewoners. Hierdoor zijn besparingen niet rendabel en blijft restwarmte bij grootgebruikers zelf ongebruikt. Door WarmtelinQ wordt feitelijk het inefficiënte energiegebruik door grootgebruikers in de haven doorgetrokken naar de woningen, terwijl de energietransitie juist moet inzetten op het omgekeerde. Er is niet getoetst of de investering robuust is voor veranderingen in de energiebelasting tussen groot- en kleinverbruikers, of tussen de modaliteiten warmte, gas en elektriciteit.

    De constatering dat er lage energiebelasting zit op de grote verbruikers is juist, maar het is niet navolgbaar waarom dat de benutting van restwarmte in de gebouwde omgeving ongewenst maakt. Ook als de energieprijs en -belasting voor grootverbruikers hoog zouden zijn, blijft er uit industriële processen nog steeds restwarmte over die nuttig kan worden hergebruikt in plaats van weggegooid.

34. WarmtelinQ is onhoudbaar wanneer voor woningen het gebruik van restwarmte niet meer is gedefinieerd als 'hernieuwbaar'. Die definitie is onhoudbaar want hernieuwbaar is het tegenovergestelde van fossiel

    In de nationale regelgeving (in wording) is er inderdaad niet voor gekozen om restwarmte die afkomstig is uit fossiele energie, het etiket 'hernieuwbare energie' te geven. Dat is zichtbaar in de oWCW (artikel 6.2 e.v.), waar garanties van oorsprong niet worden opengesteld voor restwarmte uit fossiele energie. Restwarmte uit fossiele energie is aldus wél CO2-vrij, maar niet hernieuwbaar.

35. Door WarmtelinQ komt echt duurzaam eindplaatje verder uit zicht, omdat de hoeveelheid duurzaam op te wekken energie bij lokale duurzame bronnen sterk verminderd wordt. De totale opgave is dus beduidend lagen met lokale duurzame bronnen!

    De warmte die met Warmtelinq wordt vervoerd, bestaat al in de bodem in de vorm van geothermie - of in de lucht of het water waarnaar de industrie de overtollige restwarmte loost. Dat is geen andere situatie dan bij aquathermie, riothermie en warmte uit lucht, bodem of oppervlaktewater. Door Warmtelinq wordt er veel direct bruikbare warmte geleverd die niet opgewekt hoeft te worden. Voor andere warmtebronnen is in toenemende mate sprake van de noodzakelijke inzet van extra energie. Warmtelinq wordt juist gerealiseerd, vanwege de geringe aanslag op het duurzame energiesysteem. Lokale duurzame bronnen die ook geschikt zijn om (bijna) zonder warmtepomp warm water en ruimteverwarming te leveren, en die net als restwarmte, bij niet-gebruik verloren gaan, genieten tegelijkertijd de voorkeur boven gebruik van warmte uit de Warmtelinq, omdat daarvoor geen grootschalig transport nodig is.

36. Volgens indiener is de organisatie van WarmtelinQ in strijd met de universele ontwikkelingsdoelen. Indiener pleit voor een rechtvaardige energievoorziening in een (economisch) sterke, sociale en klimaat neutrale regio. Daarom moet het klimaatbeleid democratisch worden georganiseerd, conform de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties en Nederland. Om daarin te slagen moet aan drie factoren worden voldaan A. lokale zeggenschap, B. versterking van de lokale economie, C. CO2 hanteren als indicator en maat voor het meten van de verduurzaming en D. een zorgplicht voor eenieder om die voor ogen te houden, met name voor de grote energiebedrijven.

    Wij menen dat er ruim voldoende bestuurlijke en democratische legitimiteit is voor de besluitvorming over het inpassingsplan en de vergunningen voor Warmtelinq. De duurzame ontwikkelingsdoelen, de ontwikkeling van brede welvaart en de green deal zijn in lijn met Warmtelinq. Ten aanzien van de betrokkenheid van burgers bij de ontwikkeling van het klimaatbeleid wordt verwezen naar de beantwoording onder Z01.

37. Indiener pleit voor sturing op hoogste maatschappelijke waarde. Dat betekent dat de overheid de uitdaging aangaat om het klimaatbeleid democratisch en participatief vorm te geven en te

vertrouwen op de sociale innovatiekracht van mensen en lokale bedrijven.

Zie Z01 voor de beantwoording van het onderwerp communicatie en participatie. De realisatie van een warmtetransportsysteem in Zuid-Holland levert een belangrijke bijdrage aan de energietransitie. De warmtevoorziening zal verduurzamen door de restwarmte uit de havenindustrie te gebruiken voor de warmtelevering aan huishoudens en bedrijven. Ook zal op termijn de uitstoot van CO2 en stikstof in Zuid-Holland verminderen. Aansluiting op een warmtenet is de meest kostenefficiënte manier om 'van het gas los' te gaan. Het sluit aan bij de provinciale ambities en beleidsdoelstellingen en de provincie vindt de investeringen passend en verantwoord tegen de achtergrond van de benodigde energietransitie. Zie ook nummer 36.

38. Indiener van de zienswijze verwijst naar bijlagen A tot en met C.

Bijlagen A tot en met C zijn hieronder samengevat en beantwoord.

BIJLAGE A. ONDERDEEL VAN DEZE ZIENSWIJZE ONREGELMATIGHEDEN, ONZORGVULDIGHEDEN EN FOUTEN IN HET CONCEPT INPASSINGSPLAN

Ad p 7 - Warmteoverdrachtstation *De overdracht vindt niet plaats naar een warmtedistributienet.*

De definitie van een warmteoverdrachtstation in het ontwerp-PIP luidt:
1.19 Warmteoverdrachtstation
een voorziening waarmee warmte wordt overgedragen van een warmtetransportleiding naar een warmtedistributienet.

Deze definitie is in het kader van de warmtetransportleiding en de samenhang met de ontwerp Wet Collectieve warmtevoorziening (oWCW) correct: een warmteoverdrachtstation is de plek waar de overdracht plaats vindt van een transportnet- of leiding naar een distributienet. Dat er binnen deze leidingen of netten sprake kan zijn van meerdere warmteoverdrachtstations, staat niet in de weg aan gebruik van deze definitie. In lijn met oWCW wordt alles wat niet tot de hoofdinfrastructuur behoort, onderdeel van een distributienet. Overigens wordt de definitie naar aanleiding van Z29/Z30 nog iets aangepast om te expliciteren dat hieronder ook andere technische voorzieningen kunnen vallen.

Ad p 10 - bestemming: *Ondergronds mag overal, waarom niet beperkt waar al bovengronds? bestemming: beschermingszones?*

Waar leidingen bovengronds komen, moet er vanzelfsprekend ook ondergronds leidingwerk mogen liggen, anders is er geen verbinding tussen de bovengrondse en de ondergrondse delen mogelijk. Datzelfde geldt voor plekken waar een bovengrondse faciliteit nodig is om de ondergrondse delen naar behoren te laten functioneren.

Ad 1.6 Beschermingszone "aan een leiding grenzende zone, waarin ter bescherming van die leiding voorschriften en beperkingen gelden." *Moeten die voorschriften en beperkingen niet juist in het PIP gedefinieerd worden?*

De begrippen zijn onderdeel van het PIP en worden op deze manier dus juist in het PIP vastgelegd. De uitwerking van die voorschriften en beperkingen is eveneens onderdeel van het PIP.

Ad 4.3 bouwregels: *Afwijkingen mogen, maar alleen volgens de bouwregels. Onduidelijk. Warmtetransportleiding wordt eng gedefineerd, waardoor distributieleidingen er zelfs niet onder vallen. Doel van een warmtenet is distributieleidingen, warmtetransportleidingen moeten enkel daar komen waar deze distributieleidingen niet in de weg zitten. Dit moet eerst onderzocht worden.* Nieuw leidingen voor ondergronds transport van goederen (waaronder materialen waarin energie wordt opgeslagen), koudetransport, warmteopslag, gassen waaronder waterstof, vloeistofleidingen met energiedragers, elektriciteit, riool, enz. Warmteleidingen van derden, distributieleidingen, onderlinge warmteverbindingen tussen gebouwen. *Waarom kan dat allemaal niet? Juist deze lokale ontwikkelingen zijn cruciaal voor een duurzame energietransitie. Waarom kan er niet boven de leiding gebouwd worden wanneer toegang tot de leiding gewaarborgd blijft?*

CONCEPT

Het PIP regelt alleen de warmtetransportleiding met bijbehorende voorzieningen en de planregeling is erop gericht om de integriteit van de leiding te beschermen door beperkingen te stellen aan bepaalde activiteiten binnen de beschermingszone. Dat wil niet zeggen dat binnen die zone bij voorbaat alles onmogelijk is, maar wel dat wat binnen die zone plaats vindt afgewogen moet worden tegen de belangen van het beschermen van deze warmtevoorziening. Zie ook de beantwoording onder Z29.1 inzake het belang van artikel 6.1 onder b in deze.

Ad p 11 b. De geluidbelasting vanwege het warmteoverdrachtstation ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - WOS 2' mag op de gevel van geluidgevoelige gebouwen niet meer bedragen dan 50 dB(A) etmaalwaarde dan wel de vastgestelde hogere waarde. *Dit is extreem hoog, moet lager. Wat is de vastgestelde hogere waarde? Hoe kan dit een eis in een bestemmingsplan zijn?*

Het WOS komt te liggen in een stedelijke omgeving en daarom uitgegaan van een toetswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde. Ook wanneer de inrichting onder het Activiteitenbesluit valt is een toetswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde van toepassing. Om de norm van 50 dB(A) dan wel de vastgestelde hogere waarde te kunnen waarborgen is voor het WOS aan de Tripstraat (WOS 2) in de planregels een specifieke regeling opgenomen om een goed woon- en leefklimaat planologisch te verzekeren. Overigens wordt op basis van de berekende configuratie van het WOS voor de bestaande en nieuwe woningen geen overschrijding van deze toetswaarden verwacht.

Ad p 11 Verbod: 4.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden 4.5.1 Verbod “Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding - Warmtetransportleiding' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegd gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren: a. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, paden, banen en parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen; b. het aanbrengen en rooien van diepwortelende beplantingen en bomen; c. het aanleggen van andere kabels en leidingen dan in de bestemmingsomschrijving is aangegeven, en het aanbrengen van daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur; d. het indrijven van voorwerpen in de bodem, daaronder mede begrepen lichtmasten, wegwijzers en ander straatmeubilair; e. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage; f. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren; g. het permanent opslaan van goederen.” *Volgens dit PIP mogen deze omgevingsvergunningen ook niet verleend worden.*

Dat is niet correct, als het leidingbelang conform het bepaalde in artikel 4.5.3 niet onevenredig wordt geschaad, zijn deze en andere activiteiten toelaatbaar (en dus vergunbaar).

Ad Antidubbeltellingregel: “Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.” *Dit is een vreemde regel, want het is juist de bedoeling dat er dubbelbestemmingen mogelijk zijn.*

Deze regel staat dubbel grondgebruik niet in de weg. Er wordt slechts geregeld dat gronden waarvoor al iets is toegelaten, niet mogen worden meegenomen bij beoordeling van een nieuw bouwplan. Het is overigens een wettelijk voorgeschreven regeling die op grond van artikel 3.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening in ieder inpassingsplan of bestemmingsplan moet worden opgenomen.

Ad 6.1 *Deze dubbelbestemming gaat voor. Dat betekent dat alle elementen uit andere bestemmingsplannen stuk voor stuk hierin opgenomen moeten worden om gelijkwaardig te zijn!*

Dit is onjuist. Omdat een PIP na vaststelling deel gaat uitmaken van de geldende bestemmingsplannen, is het nodig om de verhouding tussen de regels van het PIP en de overige bestemmingsplannen duidelijk te maken door middel van voorrangsregels. Zie hiervoor ook het antwoord over de mogelijkheden voor andere activiteiten.

Ad 6.2 Bevoegdheid tot vaststellen nieuw plan “a. De gemeenteraden van Den Haag, Delft, Midden-Delfland, Schiedam, Rijswijk en Vlaardingen zijn na tien jaar na de vaststelling van dit inpassingsplan bevoegd een bestemmingsplan vast te stellen voor de gronden waarop dit inpassings-

plan betrekking heeft. b. In afwijking van het bepaalde in lid 6.2 onder a kan de gemeenteraad een bestemmingsplan vaststellen: 1. indien daarbij wordt voorzien in de bestemmingen en in de planregels zoals neergelegd in het inpassingsplan; 2. indien het betreft een bestemmingsplan dat mede voorziet in de aansluiting van het lokaal warmtenet op de warmtetransportleiding van de Warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag." *WOW: 10 jaar lang geen bestemmingsplan veranderen! Wel aansluiten, niet afsluiten. Geen bevoegdheid om leiding in te korten. Dat zou tenminste moeten kunnen.*

Deze bepaling ziet niet op het aan- of afsluiten van distributienetten op de transportleiding of van gebouwen op een distributienet. Deze bepaling is gericht op de conservering van de door middel van het PIP mogelijk gemaakte activiteit, maar deze bescherming kent een wettelijke eindtermijn. Als de in te passen activiteit na tien jaar nog niet geheel is gerealiseerd, dan is de gemeenteraad weer bevoegd om vrijelijk te bestemmen. Binnen deze termijn geldt de bescherming die het PIP geeft en mogen alleen bestemmingsplannen worden vastgesteld die de in te passen activiteit respecteren of ondersteunen. In die zin is het correct dat gemeenteraden geen plan kunnen vaststellen met een ander of korter tracé.

Ad 6.2 b: *Is dit en, en/of of of?*

Een bestemmingsplan moet tenminste aan een van de twee voorwaarden voldoen.

Ad 7.3 lid 3 "Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten;" *Een jaar is veel te kort.*

Bedoeld wordt artikel 7.2, lid 3. Dit betreft hier een wettelijk voorgeschreven regeling die op grond van artikel 3.2.2 van het Besluit ruimtelijke ordening in ieder inpassingsplan en bestemmingsplan moet worden opgenomen. Deze termijn is in de memorie van toelichting op deze regel uit het Besluit ruimtelijke ordening nader onderbouwd en wij zien geen aanleiding om daarvan af te wijken.

BIJLAGE B. ONDERDEEL VAN DEZE ZIENSWIJZE Eerdere zienswijze op NRD en nu opnieuw ingediend als onderdeel van deze zienswijze
Onderstaande samenvatting en beantwoording van bijlage B zijn conform de brief van GS aan DHF van 15 september 2020 (PZH-2020-750886656):

1. Inleiding
Den Haag Fossielvrij (hierna DHF) geeft aan dat alleen warmte die geen fossiele oorsprong heeft duurzaam is. DHF vraagt om de effecten van de warmtetransportleiding te onderzoeken op de uitstoot van CO2, de ontwikkeling van lokale duurzame bronnen in Den Haag en de andere gemeenten en op vertragingen bij het beperken van CO2-uitstoot in de Rotterdamse haven. Voorts dienen bij deze zienswijze de door anderen ingediende zienswijzen en bijdragen aan hoorzittingen enz. als bijgevoegd te worden beschouwd.

Vanuit de Europese en nationale regelgeving is de CO2 uitstoot van restwarmte nul. Volgens Europa en het Rijk is restwarmte dus duurzame warmte, de provincie ziet geen redenen om van dat standpunt af te wijken. De warmte komt vrij bij productieprocessen en wordt benut voor de verwarming bij andere gebruikers. Hierdoor komt er geen extra CO2 vrij voor de opwekking (centraal of decentraal) van die elders te benutten warmte. In het MER worden de milieueffecten van het voornemen in beeld gebracht en wordt toegelicht waarom restwarmte een duurzame warmtebron is. De warmtetransportleiding staat het ontwikkelen van lokale bronnen en warmtenetten niet in de weg. Beide zijn nodig om te kunnen voorzien in de warmtevraag in de regio. Lokale netten en deze warmtetransportleiding zijn complementair aan elkaar versterken gezamenlijk een duurzame warmtetransitie. Voor het beperken van de uitstoot van de industriële sector is onder andere in juni 2019 een klimaatakkoord gesloten waarbij circulariteit een steeds grotere rol gaat spelen in de verduurzaming van de industrie en het beperken van emissies. Er zijn geen reden om bij de beantwoording van de zienswijze van DHF, ook de inhoud van andere zienswijzen te betrekken.

2. Duurzaamheidsopgave: onderzoek naar uitgangspunten en wetenschappelijke onderbouwing van beleid
DHF twijfelt of de duurzaamheidsambities van de Provincie Zuid-Holland en het Rijk voldoende

CONCEPT

	zijn om de doelstellingen van Parijs te halen. Volgens verschillende onderzoekers moet Europa al rond 2035-2040 op nul uitstoot zitten, aangezien de wereld als geheel uiterlijk in 2050 klimaatneutraal moet zijn en rijkere landen hun uitstoot eerder moeten reduceren dan armere landen. De gemeente Den Haag wil al in 2030 klimaatneutraal zijn en een voorlopers rol spelen. Volgens DHF vloeit uit de klimaatzaak van Urgenda voort dat scenario's met relatief veel negatieve emissies vanuit het voorzorgbeginsel geen uitgangspunt mogen zijn bij het CO2-reductiebeleid. Bovendien zijn de studies die zijn gebruikt ter onderbouwing van het gebruik van fossiele restwarmte en de Leiding door het Midden (hierna LdM) gebaseerd op een lagere CO2-prijs en verouderde WLO-scenario's. DHF meent dat daarom moet worden onderzocht of de beleidsuitgangspunten wel op de meest recente onderzoeken zijn gebaseerd. Zij heeft veel vragen bij de duurzaamheid en betaalbaarheid van het benutten van de Rotterdamse restwarmte. Om die vragen te kunnen beantwoorden meent DHF dat veel meer onderzoek worden gedaan naar diverse alternatieven voor LdM op aspecten als CO2-reductie en de totale maatschappelijke kosten beoordeling. *Net als DHF, hecht de provincie zeer aan wetenschappelijke kennis en onderzoek en beiden spelen ook zeker een rol bij de besluitvorming over en realisatie van grote infrastructurele projecten, zoals in dit geval WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag. Het realiseren van projecten in sectoren met een hoge maatschappelijke en technische dynamiek, zoals in casu de energietransitie, betekent ook dat er soms stappen moeten worden gezet, terwijl nog niet alles tot in de details is uitgewerkt. Uitgangspunt is dat wordt voldaan aan de m.e.r.-verplichtingen uit de Wet milieubeheer, maar ook dat bij de selectie van de redelijkerwijs te onderzoeken alternatieven de doelstelling(en) van de initiatiefnemer(s) worden betrokken. We zien dan ook geen noodzaak om in dit MER al de genoemde vragen tot op dit detailniveau te onderzoeken en te betrekken bij de verdere besluitvorming rondom deze hoofdwarmtetransportleiding. De stelling van DHF dat het rijk en de provincie zich bij de aanleg van warmteleiding baseren op een bepaalde aanname ten aanzien van het CO2 -effect van de leiding en dat die aanname alleen is gebaseerd op het rapport van CE Delft is onjuist. De provincie en het rijk baseren deze aanname op het brede erkende principe, dat dubbel gebruik (van wat dan ook) voorkomt dat je voor dit hergebruik nieuwe productie moet organiseren. Dat bij dit dubbelgebruik ook bijeffecten kunnen optreden die de milieuwinst kunnen doen verminderen (zoals een mogelijke rem op besparingsinzet bij de industrie en de kosten en materiaal- en energiegebruik) is bij rijk en provincie bekend.* 3. Doelstelling in context DHF vindt het opvallend dat de doelstelling niet de leiding zelf is, maar de verduurzaming van zowel de bestaande als toekomstige warmtelevering in Den Haag en de overige gemeenten. DHF stelt voor om de doelstelling uit te breiden door te stellen dat dit zodanig moet gebeuren dat de daadwerkelijke uitstoot van CO2, andere broeikasgassen en overige milieuvervuilende stoffen (hierna CO2 c.a.) worden beperkt (en niet alleen op papier). *Restwarmte is duurzame warmte (zie nr. 1) en daarom hoeft de uitstoot van CO2 door de warmteleveranciers niet te worden betrokken bij de onderzoeksopgave voor de warmtetransportleiding.* 4. Zelfstandige afweging en onderzoek naar alternatieven Aangezien de NRD is opgesteld in opdracht van LdM CV en ook nog de status van concept heeft, meent DHF dat niet aannemelijk is dat de provincie in deze een zelfstandige beoordeling van de alternatieven voorstaat. *De NRD is het startpunt voor de scope van het MER en wordt pas na de beantwoording van de zienswijzen hierop het definitieve kader waaraan het MER zal moeten voldoen. In dit geval hebben GS in het ARD (naar aanleiding van andere zienswijzen) geadviseerd om het MER op enkele punten uit te breiden. Naar onze mening is die uitbreiding noodzakelijk voor een goed onderbouwde besluitvorming over het inpassingsplan en de benodigde vergunningen. De genoemde 'vooringenomenheid' is dus vooral een kwestie van beeldvorming.* 5. Provinciaal belang DHF ziet in het besluit graag een onderbouwing opgenomen over welk provinciaal belang gemoeid is bij het project. *In het ontwerp provinciaal inpassingsplan (PIP) zal hierop worden ingegaan.*

CONCEPT

6. Impact provinciaal inpassingsplan en legitimiteit

DHF ziet graag onderbouwd in hoeverre de provincie met keuze voor een PIP de ambities en doelen van gemeenten en waterschappen buiten spel zet, welke doelen en ambities worden nagestreefd en hoe dit project erin past. Gemotiveerd moet worden op grond van welke bevoegdheid de provincie in de plaats treedt van de gemeenten en waterschappen en welke besluiten daarin voorzien. Gemeenten en waterschappen die meewerken moeten aangeven hoe hun medewerking past binnen de eigen ambities en doelen.

De realisatie van een regionale warmte-infrastructuur is niet een exclusief provinciaal belang, daarom is aan de zes gemeenten en het waterschap bestuurlijk commitment gevraagd op deze aanpak en om hierin samen met de provincie op te trekken. In dat kader hebben deze partijen stilgestaan bij hun eigen doelen en ambities. Met het uitblijven van een standpunt van de gemeente Den Haag is bij de besluitvorming rekening gehouden. Wij concluderen dan ook dat er ruim voldoende bestuurlijke en democratische legitimiteit is voor het besluit van Provinciale Staten van 18 december 2019 om voor de realisatie van deze warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag een provinciaal inpassingsplan op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Overigens behouden alle bevoegde gezagen in dit project hun normale wettelijke bevoegdheden qua vergunningverlening en inspraak. Van het buiten spel zetten van andere bevoegde gezagen door de provincie is dus geen sprake. Zie ook nr. 8.

7. Verband met leiding Vondelingenplaat

DHF meent dat het tracé tussen Vlaardingen en Den Haag niet los gezien kan worden van het deel vanuit Vondelingenplaat. Beide leidingen moeten daarom gelijk worden ingezet en via dezelfde procedure tot stand komen. Ook moet naar de vertragingsrisico's worden gekeken.

Het tracé vanuit Vondelingenplaat maakt geen deel uit van de warmtetransportleiding Vlaardingen- Den Haag. De warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag wordt in eerste instantie volledig gevoed vanuit de Leiding over Noord. Pas wanneer het warmtetransportnet wordt uitgebreid komen andere aan – en aftakkingen (zoals Vondelingenplaat) in beeld. Dat er in dit grotere plaatje van een bovenregionaal warmtetransportnetwerk sprake is van samenhang tussen verschillende projecten maakt niet dat zij per se samen en gelijktijdig via dezelfde procedure moeten worden gerealiseerd. Er is dus geen sprake is van een verplichting om het tracé Vondelingenplaat in dit inpassingsplan op te nemen en er is dus ook geen verplichting om beide projecten in het MER volledig te beschrijven.

8. Samenwerking en respect voor gemeentelijke besluitvorming

DHF voelt zich overvallen door de start van het project door de provincie, in weerwil van het verzoek van de gemeente Den Haag om eerst lokale besluitvorming af te wachten. DHF verwacht in het vervolgbesluit een toelichting op de bestuurlijke samenwerking.

In het provinciaal inpassingsplan wordt ingegaan op de samenwerking tussen provincie en alle overige betrokken overheden. Zie ook nr. 6.

9. Energietransitie van onderop

DHF meent dat een PIP een ingrijpende beperking is in de ruimte die bewoners hebben om de energietransitie van onderop vorm te geven. Daarom moet worden onderbouwd dat het voornemen tot stand is gekomen vanuit het beleidsuitgangspunt dat de energietransitie van onderop wordt vormgegeven, of dat dit principe niet wordt aangetast.

Dat de energietransitie van onderop haaks staat op het realiseren van een warmtehoofdinfrastructuur is een onjuist beeld. Integendeel, een aanwezige hoofdinfrastructuur maakt juist dat voor veel wijken via de distributienetten van warmtebedrijven een CO2-vrije, betaalbare en beperkt ingrijpende keus wordt toegevoegd aan de al aanwezige lokale opties. De keuze voor wat lokaal als passend wordt beschouwd, wordt door de gemeenten besloten, dit gebeurt veelal op basis van gemeentelijke warmtetransitievisies en wijkuitvoeringsplannen.

10. Onderbouwing bestuurlijke afwegingen

DHF mist in de NRD de afwegingen die in het vervolgbesluit weloverwogen genomen moeten worden.

De NRD is het document dat het startsein vormt voor het uit te voeren milieuonderzoek (MER). De uitkomsten van het MER worden vervolgens betrokken bij de te nemen besluiten door de bevoegde gezagen. Het is aan de bevoegde gezagen om dan die afwegingen te maken.

11. Gebrek alternatieven in reikwijdte en detailniveau

DHF meent dat het doorlopen trechteringsproces miskent dat in het MER juist breed naar alternatieven moet worden gekeken en dat alternatieven nauwkeurig beschreven moeten worden, inclusief de afgevallen van alternatieven.

Wij menen dat DHF de verplichtingen vanuit de m.e.r.-regelgeving over de alternatievenafweging te ver oprekt. De wet vraagt om het onderzoeken van de 'redelijkerwijs' te beschouwen alternatieven en het motiveren van die keuze. Trechteren is een geaccepteerde methode om te komen tot een beperkt aantal realistische (dat wil zeggen technisch maakbare, haalbare en betaalbare) alternatieven voor dit tracé. In het kader van de vaststelling van de Visie Ruimte en Mobiliteit medio 2014 is al een plan-MER uitgevoerd waarin onder meer is ingegaan op de gevolgen van een regionaal warmtenetwerk. In dat MER wordt geconcludeerd dat de ontwikkeling van een dergelijk netwerk positief is voor alle natuur- milieu-, energie- en klimaatdoelstellingen. De warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag betreft de ontwikkeling van een deel van dit regionale warmtenetwerk.

12. M.e.r.-beoordelingsplicht

DHF meent dat ten onrechte wordt gesteld dat het project niet voldoet aan de drempelwaarden uit categorie D8.4 van het Besluit mer. De diameters van beide leidingen moeten bij elkaar worden opgeteld en in de tekst van het Besluit mer zou en/of moeten staan in plaats van en. Het is niet redelijk om te veronderstellen dat de regelsteller heeft bedoeld dat een mer-beoordelingsplicht niet noodzakelijk is als slechts aan een van beide criteria wordt voldaan.

Wij menen dat DHF de tekst van categorie D8.4 onjuist interpreteert. Provinciale Staten hebben om andere redenen al besloten dat voor het project een Combi-MER wordt opgesteld, in plaats van een mer-beoordeling, dit is in de NRD beschreven. Een nadere beschouwing op dit punt is dus irrelevant.

13. Referentiekader

DHF meent dat de in de NRD gehanteerde definitie van ‘referentiesituatie’ mogelijk leidt tot een verkeerde weging van de effecten in het MER.

In het MER wordt altijd naar de toekomst gekeken. De referentiesituatie wordt daarbij altijd gebaseerd op de huidige situatie van het milieu, samen met de gevolgen van zogenaamde autonome ontwikkelingen, voor zover daarover al definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden. De hier gehanteerde definitie is een zeer gangbare die in de rechtspraak is bekrachtigd en daarom zien wij geen aanleiding om deze definitie aan te passen.

14. Eerdere studies

DHF maakt bezwaar tegen het feit dat eerder uitgevoerde studies de basis zullen vormen voor de vergelijking van strategische alternatieven. Hierdoor is het voor derden niet mogelijk om gemotiveerd alternatieven aan te reiken.

De inspraak op de NRD biedt juist mogelijkheden om alternatieven aan te dragen, zoals anderen ook hebben gedaan. Dat alternatieven mede worden vergeleken op basis van uitkomsten van bestaande studies verschaft juist een transparant en inzichtelijk afwegingskader. Wij zien hierin geen belemmering voor het aandragen van alternatieven.

15. Onterechte beperking alternatief tot vastgesteld beleid

DHF meent dat in deze m.e.r.-procedure een onjuiste definitie van ‘autonome ontwikkeling’ wordt gehanteerd. Uit deze definitie en uit het feit dat de realisatie van een bovenregionaal warmtenetwerk (de warmterotonde) al sinds 2014 opgenomen is in het provinciaal beleid, leidt DHF af dat sinds 2014 niet c.q. veel minder is gewerkt aan alternatieve ‘ontwikkelingen.

De provincie zet in op verscheidene duurzaamheids- en energiestrategieën, waaronder een regionaal warmtenetwerk. De gehanteerde definitie is een zeer gangbare en wij zien geen aanleiding

deze definitie aan te passen. Zie nr. 13.

16. Onderzoek naar leveren warmte voor basislast

Omdat het provinciale voornemen zich beperkt tot het leveren van flat-line basislast via een regionaal netwerkt, meent DHF dat moet worden onderzocht of juist aan die warmte grote behoefte is. DHF meent juist dat de basiswarmtevraag ondergeschikt is omdat er lokaal wordt geïnvesteerd in isolatie en in duurzame bronnen die zowel de basis- als de piekvraag kunnen leveren. Daardoor gaat ook de terugverdientijd van duurzame bronnen omlaaggaat. Daarom moet worden onderzocht hoe de levering van flat-line basiswarmte via een regionaal netwerk invloed kan hebben op de lokale investeringen in duurzame bronnen en op de milieueffecten die daaruit voortvloeien.

De transportleiding voorziet in een potentieel aanbod van warmte. Het is aan de afnemer om te bepalen of de ingekochte transportcapaciteit ingezet wordt als basislast of meer. Deze leiding voegt op lokaal en individueel niveau een keuzemogelijkheid toe in de warmtetransitie. Lokale investeringen zijn afhankelijk van de keuzes die op zeer lokaal niveau worden gemaakt (denk aan individuele investeringsmogelijkheden en overige persoonlijke afwegingen) de hiervan afgeleide milieueffecten gaan ver buiten de scope van de doelstellingen van dit milieuonderzoek. Deze overwegingen horen thuis in warmtetransitieplannen en wijkuitvoeringsplannen. Zie ook nr. 9.

17. Beoordeling alternatieven op welke gronden

DHF meent dat de alternatieven op veel meer gronden moeten worden beoordeeld en somt daarna een groot aantal gronden die verbonden zijn aan de duurzaamheid van het voornemen aan onder meer de klimaatdoelen van Parijs, de CO2-reductie, de klimaatdoelen van de EU, het Rijk, de Provincie en elk van de individuele gemeenten en waterschappen. Hoe het voornemen toekomstige innovatie tegenwerkt of juist stimuleert, of het een bijdrage levert aan de piekvraag in de energietransitie, bewonersparticipatie, klimaatrechtvaardigheid en klimaatadaptatie.

In het MER behorende bij de Visie Ruimte en Mobiliteit 2014 is geconcludeerd dat de ontwikkeling van een regionaal warmte netwerk positief is voor alle natuur- milieu-, energie- en klimaatdoelstellingen. De warmtetransportleiding Vlaardingen - Den Haag vormt een deel van dit regionale warmtenetwerk. Het doel van een milieueffectrapportage is het milieubelang een volwaardige plaats geven in de besluitvorming. Daarvoor is vereist dat er voldoende milieu-informatie aanwezig is en dat die van voldoende kwaliteit is. Dat betekent niet automatisch dat in het MER altijd tot op zeer gedetailleerd niveau inzicht moet worden gegeven in de milieueffecten van het voornemen en de alternatieven. Op dat punt mag best worden gewerkt met modelmatige uitgangspunten ter abstrahering van de complexe werkelijkheid, vaak is dat zelfs onontkoombaar om te komen tot een helder afwegingskader voor de alternatieven. Wij menen dat DHF de beoordelingsgronden te ver doorvoert. Wij zien geen aanleiding die beoordelingsgronden zo ver op te rekken en daarom blijven deze buiten de scope van dit milieuonderzoek. Zie ook de nrs. 2, 3 en 9.

18. Toetsing duurzaamheidstrategieën en prijsstelling

DHF meent dat op grond van de Urgenda-uitspraak het onvoldoende is om de afweging van alternatieven te baseren op bestaande duurzaamheidstrategieën van overheden. Bij die afweging moet ook gekeken worden naar de effecten op de uitstoot van CO2. Voorts is onderzoek nodig naar het risico op stranded assets. Gezien de focus van de plannen op een regionaal netwerk, is de beoordeling van hoe het voornemen past in de provinciale en andere duurzaamheidsstrategieën, ongepast waardoor bij het opstellen van een mer-beoordeling vooringenomenheid dreigt te ontstaan. Bij het afwegen van alternatieven moet ook naar de prijs van die alternatieven worden gekeken. Daarin moet ook de prijs worden meegenomen voor het later uit de atmosfeer halen van CO2 bij een teveel aan uitstoot gemeten over de levensduur van LdM.

De warmtetransportleiding leidt niet tot extra CO2 uitstoot bij de warmteleveranciers, er is immers sprake van gebruik van restwarmte. Er is dan ook geen sprake van het meenemen van de prijs voor het verwijderen van zogenaamde (niet) uitgestoten CO2 door de industrie, dat valt ver buiten de scope van dit project. De provincie zet in op verscheidene duurzaamheids- en energiestrategieën, waaronder een regionaal warmtenetwerk. Er is dan ook geen sprake van vooringenomenheid ten aanzien van dit MER voor de warmtetransportleiding van Vlaardingen naar Den Haag. Zie ook de nrs., 1, 2, 3, 12, en 21.

19. Werkelijke uitstoot centraal

DHF vraagt wat in het MER wordt bedoeld met de begrippen ‘verduurzaming’ en ‘duurzame warmte’ Gaat dat om daadwerkelijke besparingen op CO2 en andere broeikasgassen of om besparingen als gevolg van definities en rekenmodellen? DHF meent dat het MER de daadwerkelijke effecten in beeld moet brengen, en dus ook op de daadwerkelijke uitstoot die aan bepaalde keuzes is verbonden.

De warmtetransportleiding en het gebruik van restwarmte leidt niet tot extra CO2 uitstoot bij de warmteleveranciers, er is immers sprake van hergebruik van deze bij het productieproces vrijgekomen warmte. Er is dus geen daadwerkelijke uitstoot te berekenen behalve die benodigd is voor het transporteren van de warmte door de leiding. De uitstoot van CO2 als gevolg van het transporteren van de warmte door de warmtetransportleiding wordt meegewogen bij de vergelijking van de strategische alternatieven. Zie ook de nrs. 1, 2, 17 en 18.

20. Enkele overwegingen bij de onderzoeken

DHF meent dat uit het gegeven dat LdM een warmteneutraal netwerk is en geen specifieke infrastructuur voor duurzame energie, voortvloeit dat voor alle onderzoeken geldt dat separaat aandacht besteed moet worden aan de situatie dat de leiding Vondelingenplaat niet doorgaat dan wel na LdM opengaat.

De leiding vanuit Vondelingenplaat maakt geen deel uit van het PIP en de vergunningen voor de warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag. Er wordt dus in het kader van deze procedure hiervoor geen separaat onderzoek uitgevoerd of aandacht besteed aan de leiding vanuit Vondelingenplaat. Zie ook nr. 7.

21. Onderzoeksvolgorde

DHF meent dat twee parallelle onderzoekstrajecten nodig zijn: enerzijds de lokale vraag naar basiswarmte en anderzijds de effecten van investeringen in infrastructuur voor fossiele restwarmte uit de Rotterdamse haven.

De Warmtetransportleiding Vlaardingen Den Haag biedt mogelijkheden om aan te takken, het is aan de gemeenten zelf te bepalen waar en hoe die warmte wordt ingezet. Door de gemeenten worden naast regionale energiestrategieën (RES) ook lokale warmtevisies en wijkuitvoeringsplannen opgesteld. Daarbij bepalen zij zelf welke strategieën zij volgen. Naast beschikbaarheid of juist gebrek aan lokale bronnen is het goed denkbaar dat ook andere strategische overwegingen op gemeentelijk niveau meespelen. Zie ook de nrs. 2, 9 en 17.

22. Onderzoekspad 1: lokale warmte

Omdat LdM alleen basiswarmte zal leveren moet het referentieonderzoek eveneens alleen de vraag naar basiswarmte in ogenschouw te nemen. Daarbij dient volgens DHF van onderop te worden onderzocht of er lokaal voldoende echte duurzame basiswarmte is ontwikkelen is, waar in de regio tekorten zijn, en of dat met lokale import via een warmteleiding op te lossen is. Pas daarna komen regionale oplossingen in beeld.

Zie nr. 21.

23. Onderzoekspad 2: van grote kaders naar detail

Parallel aan onderzoekspad 1 meent DHF dat moet worden gekeken of het voornemen past binnen de grote kaders en of strategische alternatieven werkelijk afvallen. Onderzocht moet worden of bijvoorbeeld met het beprijzen van milieu- en klimaatschadelijke processen, eerder een duurzaam omslagpunt kan worden bereikt en wat de effecten zijn op het niet-beprijzen van niet-efficiënte deelprocessen waarbij restwarmte vrijkomt. Op basis hiervan kan worden onderzocht worden welke effecten het voornemen heeft op de leveranciers van warmte en hun uitstoot van CO2 c.a. Pas dan wordt duidelijk of er gedurende de levensduur van LdM sprake is van een overschot aan echt duurzame basiswarmte in de Rotterdamse haven.

Zie nr. 21.

24. Onderzoekspad 3: regionaal beleid op basiswarmte

Pas als de onderzoekspaden 1 en 2 zijn doorlopen, kan er volgens DHF onderzoek worden gedaan naar regionaal beleid. Daarin zou moeten worden onderzocht op welke wijze de energie-

CONCEPT

vraag verder kan worden teruggebracht door vergaande isolatie en vestigingsbeleid en hoe vervolgens het energietransport naar die locaties kan worden vormgegeven. Onderzocht moet worden of basis-restwarmte van 120 graden omgezet kan worden in elektriciteit of een andere transporteerbare vormen die vervolgens kunnen worden ingezet als piekvoorziening. Pas na het uitvoeren van deze onderzoeken, is duidelijk of er sprake is van een regionale behoefte aan warmtetransport, waarbij gekeken kan worden naar wat de meest passende modaliteit is. Het alternatief dat daaruit als meest gewenste naar voren komt moet nogmaals worden onderzocht de randvoorwaarden van CO2-uitstoot, Urgenda, beleidsbeperking Hoge Raad, EU, Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen. Dat levert de finale toets op voor besluitvorming.

Zie nr. 21.

25. Hoge temperatuur en duurzame bronnen
Volgens DHF gelden er voor het gebruik van warmte van duurzame bronnen twee principes:
- gebruik hoge temperatuurwarmte voor processen die de meest hoge temperatuur vergen
- zet zoveel mogelijk in op lage temperatuurwarmte want er is immers meer duurzame warmte van 40 graden beschikbaar dan van hogere temperaturen en dat maakt ook dat die bronnen goedkoper zijn.

Het algemeen streven is de beschikbare duurzame warmtebronnen zo efficiënt mogelijk in te zetten voor de transitie, passend bij de benodigde warmtevraag. De keuze voor het meest passende alternatief is vrij en wordt door individuele burgers, woningcorporaties en lokale overheden bepaald. Gemeenten doen dat onder andere via gemeentelijke warmtetransitievisies en wijkuitvoeringsplannen. Zie ook nr. 9.

26. Relatie temperatuur, isolatiegraad en labels
Volgens DHF zijn er veel misvattingen over de temperatuur die nodig is om een huis te verwarmen en over de invloed die isolatiemaatregelen hebben op de warmtevraag (basis-warmte en piekwarmte) en op het energielabel van die woning. Daarom moet in het onderzoek van de effecten van LdM op de energietransitie rekening worden gehouden met het effect op de maatregelen die leiden tot minder energievraag, minder piekvermogen en zo laag mogelijke aanvoertemperaturen. Pas daarbinnen moet worden gestuurd op een zo laag mogelijke energierekening. Als om politieke redenen die energierekening toch sturend is, dan moeten ook aanpassingen van de energiebelasting voor bedrijven en huishoudens in het onderzoek worden betrokken en welke effecten dat heeft op de totale CO2-uitstoot.

De beschreven onhandigheden van labels herkennen wij. We baseren ons bij het vormgeven van de warmtevoorziening dan ook niet op de labelsystematiek. De warmtetransportleiding maakt onderdeel uit van verscheidene strategieën op rijk, provinciaal en gemeentelijk niveau die samen de energietransitie vorm moeten geven. Het onderzoeken van de effecten van LdM op de energietransitie als totaal, de energierekening, en de energiebelasting voor huishoudens en bedrijven vallen buiten de scope van het MER. De primaire verantwoordelijkheid voor de financiële consequenties van de warmtetransitie ligt bij het Rijk. Zie ook nr. 17.

27. Relatie prijsstelling en duurzaamheid
DHF meent dat er een verband is tussen de prijs van warmte en de duurzaamheid ervan. Daarom moet worden onderzocht met welke prijsstellingen de verschillende partijen in de keten zullen rekenen en welke prijsprikkels buiten de energieketen relevant zijn. Daarbij moet zowel naar de GJ-prijs worden gekeken als naar de vaste kosten, want op die manier wordt duidelijk waar de financiële prikkels liggen en welke kant die op gaan en of die voor het voornemen en de alternatieven richting een CO2-neutrale toekomst wijzen.

De provincie streeft naar verdere verandering van de Warmtewet 2.0 op het punt van de tariefstelling/vergoeding voor restwarmte, maar de beprijzing van warmte valt buiten de scope van dit MER. Zie de nrs. 1, 17 en 19.

28. Daadwerkelijke CO2-uitstoot versus rekenregels en definities
De onderzoeken die moeten worden gedaan voor het bepalen van de effecten op het milieu enz. moeten inzicht geven in de daadwerkelijke uitstoot van CO2 c.a. Bij onderzoek naar de gevolgen van gedrag door de verschillende partijen mag wel worden uitgegaan van de voor de partijen gel-

CONCEPT

dende regels over de toerekening van CO2 c.a. DHF vindt het belangrijk dat wordt onderzocht hoe eenduidig de uitstoot van CO2 c.a. van warmte wordt toegerekend, zodat de totale uitstoot van CO2 c.a. bij de leverancier terugkomt in de verdeling tussen primair proces en restwarmte en de prijsprikkels voor CO2-besparing blijven bestaan. Nu wordt daarin geen onderscheid gemaakt waardoor in de verhouding tussen leveranciers en afnemende huishoudens de toerekening van CO2 en de prijsprikkels voor CO2-besparing inconsequent is.

Het is onwenselijk om restwarmte afkomstig van fossiele energie onbenut te laten. Er is een effectieve prikkel nodig om tegen te gaan dat energie wordt weggegooid of dat de kwaliteit daarvan grotendeels onbenut wordt gelaten. In lijn met wat zou gebeuren in geval van een lozing van restwarmte, heeft restwarmteoverdracht geen CO2-overdracht tot gevolg. Dat is ook logisch: die restwarmte veroorzaakt geen CO2. De opgave om het onderliggende proces met hernieuwbare energie te voeden in plaats van met fossiele bronnen blijft dus overeind. Deze lijn is ook terug te vinden in de Warmtewet 2.0. Prijsprikkels voor CO2 besparing maken daarom geen onderdeel uit van de scope van het MER. Zie ook de nrs. 1 en 19.

29. Onderbouwing met studies van afvallen strategische alternatieven
DHF merkt op dat in de NRD meerdere studies worden genoemd zonder deze bij naam te noemen. Dit moet in het vervolgbesluit duidelijk worden aangegeven, en op basis van welke elementen uit deze studies bepaalde strategische alternatieven zouden zijn afgevallen. DHF ziet niet in waar en hoe is aangetoond dat LdM het beste alternatief is en behoudt zich het recht voor om in het vervolgbesluit hierop nader in te gaan. Voorts volgt uit een studie waarin collectieve warmte wordt voorgesteld nog niet dat er daarom een LdM moet komen. Dat er beleidsstukken zijn waarin sprake zou van “realisatie van een bovenregionaal warmtenetwerk” is volgens DHF noch een onderbouwing van afvallende alternatieven, noch een pleidooi voor een specifiek bouwwerk. DHF meent dat in de aan te halen studies verwezen moet worden maar de aannames die daarin gedaan zijn en zulke aannames inclusief de incongruenties daartussen moeten in de vervolgbesluiten apart worden onderzocht, zeker als deze aannames uit die studies worden gebruikt om strategische alternatieven te doen afvallen.

Het MER gaat in op de strategische alternatieven en de onderbouwing c.q. beschrijving van de effecten daarvan. Dit is in het NRD beschreven, daarom is het gevraagde geen aanvulling. Bij verschil van inzicht en meningen lopen de interpretatie van onderzoeken en de toepassing van die onderzoeksresultaten vaak uiteen. Wij menen dat DHF de verplichtingen vanuit de m.e.r.-regelgeving te ver oprekt. Zie ook de nrs. 2, 3, 9 ,11 en 17.

30. Pompenergie
DHF meent dat moet worden onderzocht welke pompenergie maximaal nodig is.

In het MER wordt ook aandacht besteed aan de benodigde pompenergie voor het transporteren van de warmte door deze warmtetransportleiding. Zie ook nr. 19.

31. Temperatuur Leiding door het Midden
DHF meent dat moet worden onderzocht welke temperatuur het mogelijk maakt om lokale geothermiebronnen te ontwikkelen die zonder extra investeringen kunnen invoeden op de LdM. Ook moet worden onderzocht hoe LdM dan nog rendabel kan draaien.

Bronnen kunnen invoeden op het hoofdtransportsysteem als aan technische voorwaarden wordt voldaan. Op de (lokale) distributienetten is invoeding van lage temperatuurbronnen mogelijk. Lokale initiatieven en de daarbij benodigde investeringen vallen buiten de scope van dit MER. Zie de nrs. 9 en 17.

32. Temperatuur aansluitende hoofdnetstructuur
DHF meent dat de hoge temperatuur van LdM (120 graden) ertoe leidt dat andere hogere temperatuurbronnen (fossiele restwarmte) over grotere afstanden kunnen transporteren terwijl lagere temperatuurbronnen (< 70 graden) hun warmte alleen lokaal in een subnet kwijt kunnen. Daardoor ontstaat er marktwerking voor fossiele restwarmte in plaats van voor duurzame bronnen. Onderzocht moet worden hoe duurzame bronnen bij minder vraag zonder extra kosten kunnen leveren aan LdM. DHF vindt dat onderbouwd moet worden hoe LdM kan dienen als aanjager van duurzame lokale bronnen, in het bijzonder voor de situatie in Den Haag waar deze rol nu al wordt vervuld

door de Uniper-centrale. Voor de andere gemeenten moet onderzocht worden of tijdelijke financiële ondersteuning bij niet-gelijktijdige oplevering van distributienetten en duurzame bronnen niet gunstiger is dan investeren in een warmtetransportnet dat de werkelijk duurzame bronnen juist in de weg zit. Separaat moet worden onderzocht hoe de businesscase en concurrentiepositie van werkelijk duurzame bronnen eruitzien met en zonder LdM. DHF betwist de stelling dat biomassa daadwerkelijk bijdraagt aan de reducties van CO2 enz. en meent dat die moet worden onderzocht en onderbouwd.

De warmtetransportleiding en lokale initiatieven kunnen prima naast elkaar staan en zijn complementair aan elkaar. Onderzoek hoe duurzame lokale bronnen bij minder vraag zonder extra kosten kunnen leveren aan de LdM valt buiten de scope van dit MER. Ook business cases en concurrentieposities van lokale warmtebronnen en het vraagstuk rond biomassa-projecten vallen niet onder de scope van dit project. Zie de nrs. 2, 9 en 17.

33. Uitstoot in Rotterdam of Den Haag
DHF meent dat in het kader van dit project moet worden berekend hoeveel daadwerkelijke uitstootbesparing LdM oplevert, zodat dit kan worden vergeleken met een alternatief zonder LdM of met een ander alternatief. In dat onderzoek moeten de tijdvensters 2020 en 2030 worden vergeleken en gekeken worden naar de klimaatneutraal-doelstelling voor 2050. Specifiek voor Den Haag moet onderzocht worden welke invloed LdM heeft op de Haagse ambitie om in 2030 klimaatneutraal te zijn. DHF meent dat met de restwarmte van Uniper ruim voldoende warmte geleverd kan worden aan het bestaande warmtenet en betwijfelt of de LdM zal leiden tot daadwerkelijk minder CO2-uitstoot. DHF vindt dat 3 hypothesen moeten worden onderzocht:
A. Bestaand warmtenet in Den Haag blijft evenveel CO2 uitstoten en uitstoot door fossiele restwarmte gaat in Rotterdam en Den Haag door. Bij uitbreiding van het Haagse net blijft die situatie gelijk.
B. Geothermie en LdM concurreren op de levering van basiswarmte vanwege de beperkte beschikbaarheid van warmtenetten om de warmte af te zetten.
C. Op basis van diameters en pompsnelheden kan LdM veel meer dan 2 PJ aan Den Haag leveren. Onderzocht moet worden hoeveel warmte LdM kan leveren bij 120 graden en de retourtemperatuur van het Eneco-netwerk wordt verlaagd naar 40 graden.

Onderzocht moet worden hoeveel warmtenetaansluitingen in Den Haag gerealiseerd moeten worden en in welk tempo voordat er een langdurig tekort aan basiswarmte ontstaat, dat de investering en aanleg van LdM rechtvaardigt. Uit dat onderzoek zou moeten volgen dat LdM pas richting Den Haag wordt aangelegd als die langdurig nodig is voor de levering van basiswarmte. Ook moet worden onderzocht hoe snel de ontwikkeling van geothermiebronnen en andere duurzame bronnen in andere gemeenten kan gaan als wordt besloten om LdM niet aan te sluiten en/of zijn er geen andere tijdelijke fossiele bronnen te gebruiken die ook voor de piek van LdM kunnen worden ingezet?

De gemeente Den Haag, Uniper en WarmtelinQ zijn tot een samenwerking gekomen, waarin ook de warmte van Uniper een rol heeft. Dit wordt technisch nader uitgewerkt, maar is geen onderdeel van de scope van dit MER. Zie nrs. 9 en 17. Geothermie wordt in het MER meegenomen als strategisch alternatief, dit is al verwoord in het NRD. Wat betreft de vraag om de "daadwerkelijke" uitstoot te berekenen volgens drie hypothesen, zie ook de nrs. 1 en 19. De aangehaalde hypothesen zijn deels gebaseerd op keuzen die in het verlengde liggen van de gemeentelijke visies, over warmtedistributie en inzet. Ook onderzoek naar hoeveelheid warmteaansluitingen, het tempo en de investeringen hiervoor en lokale (geothermie) ontwikkelingen is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Zie nr. 9.

34. Andere overheidsmaatregelen die zelfde of beter effect op uitstoot CO2, andere broeikasgassen en verdere milieuvervuilende stoffen hebben
DHF meent dat onderzocht moet worden welke andere alternatieve overheidsmaatregelen eenzelfde of beter effect hebben op uitstoot van CO2 c.a. als LdM. Ook moet de flat-line prijs voor de uitkoppeling van warmte ten opzichte van de maakprijs van warmte worden onderzocht. DHF meent dat de gasprijs voor grootverbruikers in de Rotterdamse haven ten minste zo hoog moet zijn dat uitkoppeling van warmte loont. Anders leidt de aanleg van LdM tot oneerlijke concurrentie tussen flatline industrieel restwarmtegebruik en seizoensafhankelijk restwarmtegebruik door huishoudens.

In het MER wordt ingegaan op strategische alternatieven en hun effecten ten opzichte van de warmtetransportleiding. Beprijzing van warmte, dat wil zeggen het invoeren, transporteren, leveren en afleveren van warmte bij de consument maakt geen onderdeel uit van de scope van dit MER. Dit is afhankelijk van de marktwerking en wat het Rijk hiervoor regelt in de Warmtewet 2.0. Zie voor effect op uitstoot CO2 nr. 19.

35. Lokale marktordening met en zonder leiding door het midden, en bij alternatieven
DHF meent dat onderzocht moet worden welk effect het aanleggen van LdM zal hebben op de lokale marktordening aan de aanbod- en vraagzijde. Volgens DHF moeten minstens twee scenario's worden onderzocht, namelijk de situatie zonder LdM, waarbij in Den Haag wordt ingezet op lokale geothermie en aanvulling van de pieken door de Uniper-centrale en de situatie met LdM die voor allerlei ongewenste gevolgen zal zorgen, zoals verdwijnen van de isolatieprikkel, verminderde beschikbaarheid van duurzame bronnen (door hogere temperatuur) en verslechtering van de businesscase. Voorts de verdwijning van prikkel voor CO2-uitstoot en warmteverspilling in de Rotterdamse haven. DHF meent dat hierdoor de verduurzaming van de haven stil kom te liggen.

De warmtetransportleiding en lokale initiatieven kunnen prima naast elkaar staan en zijn complementair aan elkaar. De uitwerking van distributienetten is een gemeentelijke aangelegenheid. De gemeente Den Haag, Uniper en WarmtelinQ zijn tot een samenwerking gekomen, waarin ook de warmte van Uniper een rol heeft. Dit wordt technisch nader uitgewerkt door die partijen. Zie ook nr. 9. Onderzoek naar duurzame lokale bronnen en individuele investeringen (zoals isolatiemaatregelen) vallen buiten de scope van dit MER. Zie ook nr. 17.

36. Robuustheidstest
DHF meent dat onderzocht moet worden of de LdM, de alternatieven en/of het niet aanleggen van een leiding robuust positief blijven op de uitstoot van CO2 c.a. bij een versnelde uitvoering van de ambities, de invoering van energiebelasting en ODE op warmtelevering en bij flexibele energieprijzen door vraag en aanbod.

Restwarmte is duurzame warmte, daarmee is de robuustheid aangetoond, zie ook de nrs. 1 en 19. De invoering van een energiebelasting en/of flexibele energieprijzen is geen provinciale aangelegenheid. Deze vallen buiten de invloedssfeer van dit project en dus ook buiten de scope van dit MER.

37. Alternatief gebruik fossiele restwarmte in Rotterdam
DHF meent dat moet worden onderzocht (a) op welke wijze duurzaam in de totale warmtevraag van huishoudens en kassen moet worden voorzien wanneer LdM juist voorziet in jaarrond basiswarmte. Dit omdat die duurzame bronnen juist ook die basiswarmtevraag nodig hebben om rendabel te zijn. Volgens DHF moet worden onderzocht of (b) in de lokale warmtetransitie behoefte is aan het separaat toevoegen van basiswarmtecapaciteit zoals die door LdM wordt geleverd of dat deze in het economisch model wellicht schadelijk is voor de energietransitie? Voorts zou moeten worden onderzocht (c) hoeveel procesindustrie er in de provincie is die gebruik kan maken van deze flat-line warmte, waar deze gevestigd is en welke oorsprong, route en eindpunt nodig zijn om LdM daar optimaal op af te stemmen en (d) of herplaatsing van bepaalde procesindustrie kan bijdragen aan de kostenreductie van warmte-infrastructuur. Met jaarrond basiswarmte van 120 graden kan op de plek van oorsprong eventueel ook nieuwe procesindustrie worden gestart, waar de aanlegkosten van LdM worden uitgespaard en anders besteed. Daarom zou moeten worden onderzocht (e) waar welke hoge temperatuurprocessen plaatsvinden en of die processen te plaatsen zijn bij de bronnen van deze warmte. Daarbij horen ook dingen als het opwarmen van ruwe olie (Botlek) voor het verpompen. Met jaarrond basiswarmte van 120 graden ook energiedragers worden geproduceerd die opgeslagen kunnen worden. Daarom moet onderzocht worden (f) of op die manier, al dan niet met gebruik van hoge temperatuur warmtepompen, restwarmte kan worden omgezet naar energiedragers die in de piekvraag bruikbaar zijn en die eenvoudig transporteerbaar zijn via boot, trein of vrachtwagen. Tot slot moet worden onderzocht (g) of restwarmte een rol kan spelen in het transport van LNG in gasleidingen.

De lokale warmtetransitie en het in beeld brengen van vraag en aanbod voor warmtedistributienetten en de daarbij te volgen strategie (per type huishouden of kas) is een lokale verantwoordelijkheid. Zie nr. 9. Deze warmtetransportleiding kan niet afdwingen waar bedrijven en of industrie zich

gaan vestigen. Bedrijven bepalen zelf hun vestigingslocatie op basis van diverse criteria en vestigingsmogelijkheden. Het herplaatsen van bedrijven en (proces)industrie is - als al een betere locatie vanuit een goede ruimtelijke ordening kan worden gevonden - een langdurig en financieel kostbaar proces, dit draagt zeker niet bij aan een kostenreductie. Bedrijven kunnen zich vrijwillig melden voor invoeden/afname van warmte. Het transporteren van warmte via boot, trein of vrachtwagens zijn in casu geen reële alternatieven voor een robuust en betrouwbaar regionaal warmtetransportnet. Ook het vervoeren van LNG in gasleidingen valt buiten de scope van dit MER, zie nr. 17.

38. Potentie van echt duurzame bronnen
DHF meent dat onderzocht moet worden welke duurzame bronnen er in Den Haag en de andere gemeenten nog meer aanwezig zijn (naast wat er al eerder onderzocht is).

Zie nr. 9.

39. Zet Rotterdamse restwarmte in waar in de toekomst onvoldoende duurzame bronnen beschikbaar zijn
DHF vindt dat onderzoek moet worden gedaan naar de duurzame CO2-neutrale samenleving van 2050 en met welke duurzame bronnen het warmtenet dan gevoed kan worden, zodat op die situatie geanticipeerd kan worden. Onderzocht moet worden hoe het aanbod aan afval en biomassa zich zal ontwikkelen en welke gevolgen dat heeft voor de verdeling van tekorten en overschotten van warmte en voor de bestaande warmtenetten. DHF wil onderzocht hebben bij welke gemeentelijke warmteplannen er lokale daadwerkelijk duurzame bronnen beschikbaar zijn, zodat de fossiele restwarmte uit de haven ingezet kan worden op plekken waar op termijn geen duurzame bronnen beschikbaar zijn.

Restwarmte is duurzame warmte. Zie de nrs. 1 en 19. De opzet en inhoud van de gemeentelijke warmteplannen zijn een lokale verantwoordelijkheid, zie nr. 9.

40. Volgtijdelijkheid: Leiding door het Midden pas bouwen wanneer er niet lokaal in te vullen vraag is
DHF betwijfelt of er vanuit duurzaamheidsperspectief behoefte is aan LdM. Vanwege de ruime beschikbaarheid van geothermie in Den Haag en het tempo waarop dit beschikbaar komt. Om die reden moet worden onderzocht in welke tempo lokale bronnen en distributienetten kunnen worden ontwikkeld in alle gemeenten. De Uniper-centrale kan ondersteunende flexibiliteit, leveringszekerheid, piek- en back-upcapaciteit leveren. DHF wil onderzocht hebben hoe kosten- en CO2-effectief het is om overtollige geothermiewarmte via LdM aan andere gemeenten te leveren. Qua volgordelijkheid stelt DHF dat onderzocht moet worden of eerst lokale warmtenetten kunnen worden aangelegd met duurzame bronnen. Pas bij een tekort kan LdM er alsnog komen. Als duurzame bronnen suboptimaal kunnen leveren moet onderzocht worden of de kosten voor LdM opwegen tegen de kosten van een suboptimale benutting en tot slot of uitstel van LdM niet beter is omdat de leiding dan gedimensioneerd en gepositioneerd kan worden op een toekomstig tekort.

Bij de ontwikkeling van warmtenetten kunnen drie aspecten aan de orde zijn, die naast elkaar kunnen en moeten functioneren: de realisatie van duurzame lokale warmtebronnen zoals de genoemde geothermie; de realisatie van een warmtetransportleiding en de realisatie van distributienetten. De realisatie van ieder van deze drie aspecten volgt een eigen proces met initiatiefnemers die eigen investeringsbeslissingen maken. De initiatiefnemers van LdM zijn van mening dat LdM en Geothermie gelijktijdig kunnen bijdragen aan het voorzien in huidige en toekomstige warmtevraag. Beide zullen nodig zijn om aan de warmtevraag te kunnen voldoen. Van volgtijdelijkheid is daarom geen sprake. Onderzoek naar lokale warmtenetten is een gemeentelijke aangelegenheid en valt buiten de scope van dit MER, zie nr. 9.

41. Onderzoeken of en, zo ja, wanneer de daadwerkelijk duurzame bronnen in de haven beschikbaar zijn
DHF vindt aanleg van LdM niet logisch en meent dat daadwerkelijk duurzame restwarmte in de toekomst een veel hogere prijs zal kennen. Er moet onderzoek worden gedaan naar de scenario's van de Rotterdamse haven zodat aangetoond kan worden dat de bronnen uiteindelijk daadwerkelijk duurzaam zullen zijn, wanneer en met welke temperatuur en of die warmte niet dichterbij kan worden gebruikt. Onderzoek ook of de contracten voor de levering van restwarmte zo opgesteld

zijn dat duurzaam opgewekte (rest)warmte voorrang heeft op fossiele restwarmte.

DHF gaat er bij dit punt van uit dat het afnemen van restwarmte in de Rotterdamse haven zal leiden tot het minder snel afbouwen van het gebruik van fossiele brandstoffen door die bedrijven. Dit is een stelling waarin wij niet mee kunnen gaan. Afspraken over de verduurzaming van de industrie zijn vastgelegd in het klimaatakkoord. Onderzoek en monitoring van die afspraken zullen in dat kader plaats moeten vinden, zij vallen in ieder geval buiten de scope van dit MER. Elke bron die wordt aangeboden wordt - met het oog op het maatschappelijk belang - beoordeeld op de criteria betaalbaarheid, betrouwbaarheid en duurzaamheid van de warmte. Restwarmte is een duurzame warmtebron, zie de nrs. 1 en 19.

42. Onderzoek daadwerkelijke contracten voor levering warmte
Volgens DHF moet worden onderzocht (a) hoeveel van de warmte die nu in de Rotterdamse haven wordt gedumpt 120 graden of hoger heeft, want dit lijkt in strijd met bestaande regelgeving. Vervolgens zal er (b) gekeken moeten worden of deze restwarmte rendabel uit te koppelen is en of de betrokken partijen zich daaraan willen binden. Tot die tijd meent DHF dat niet onomstotelijk is aangetoond dat er voldoende (fossiele) restwarmte beschikbaar is.

Het is niet de verantwoordelijkheid van de toekomstige onafhankelijk netbeheerder om onderzoek te doen naar het lozen dan wel de levering van warmte. Zie nr. 2.

43. Onderzoek daadwerkelijke contracten voor afname warmte
DHF vindt dat onderzocht moet worden of, en zo ja, waar aan de leiding er ook daadwerkelijke contracten zijn voor de afname van warmte via LdM. In dat onderzoek moet de lokale situatie en het lokale beleid worden betrokken. Ook moet specifiek aandacht worden besteed aan het feit dat LdM flatline basiswarmte levert, terwijl de levering aan huizen seizoensinvloeden kent. Daardoor moet ook gekeken worden naar de levering van piekwarmte en hoe duurzaam die is. Bij dit onderzoek moet bekeken worden of de afnamecontracten realistisch zijn en of die warmte niet lokaal kan worden ingevuld en waarom warmte via LdM leidt tot minder uitstoot van CO2 dan de alternatieven.

De levering van warmte en daarmee verbonden contracten is niet de verantwoordelijkheid van de toekomstige onafhankelijk netbeheerder want dit is ook afhankelijk van lokale investeringskeuzes en de lokale transitievisies en strategieën. Dit valt buiten de scope van het MER, zie ook de nrs. 2, 9 en17.

44. Onafhankelijk beheer
DHF vindt dat moet worden onderzocht hoe het onafhankelijk beheer op LdM vormt gaat krijgen, mede in het licht van het feit dat de leiding wordt aangesloten op de commercieel geëxploiteerde Leiding over Noord van Eneco en tussen beide leidingen geen warmtewisselaar is voorzien.

De Gasunie treedt op als de toekomstige onafhankelijk beheerder van deze warmtetransportleiding. De vraag of dit onafhankelijk genoeg is betreft geen milieuonderwerp en valt daarom buiten de scope van het MER.

45. Geschiktheid voor diverse duurzame bronnen
DHF stelt dat LdM flatline basiswarmte (120 graden) gaat vervoeren naar gebieden waar vraag is naar warmte. Onderzocht moet worden welke daadwerkelijke duurzame bronnen geschikt zijn om via LdM 120 graden warmte te leveren en wat de meerkosten zijn om hen voor het leveren van die warmte geschikt te maken. Vervolgens moet worden onderzocht of de duurzame bron met deze extra kosten kan concurreren met fossiele restwarmte.

In gemeentelijke visies zullen aanwezige en potentiële (duurzame) warmtebronnen in beeld worden gebracht. Of lokale warmtebronnen kunnen worden ingezet is afhankelijk van lokale omstandigheden en individuele (lokale) investeringsbeslissingen Het is niet aan het bevoegd gezag om uit te rekenen of een individuele investeringsbeslissing rendabel (c.q. concurrerend genoeg) is. Zie nr. 2 en 9.

46. Net bevordert bepaalde warmtespelers en benadeeld anderen
DHF pleit voor onderzoek naar alle spelers op de warmtemarkt en welke er door de aanleg van

CONCEPT

	LdM worden bevoordeeld of benadeeld en welk effect dat heeft op de uitstoot van CO2 enz. Onderzocht moet worden of raffinaderijen langer openblijven door lock-in, lagere kosten of de prijs van warmte, zo ja, dan moeten de milieugevolgen hiervan worden onderzocht, inclusief de milieugevolgen van de geproduceerde producten elders. Volgens DHF benadeelt de aanleg van LdM de ontwikkeling van een geothermiebron op het terrein van Uniper en moeten de effecten van LdM op de ontwikkeling van dit project worden onderzocht. Ook moet worden onderzocht wat er met de warmte en CO2 van Uniper gaat gebeuren en welke milieuschade dit geeft als deze niet meer aan het Haagse warmtenet kan worden geleverd? *Het bevorderen of benadelen van warmteleveranciers is geen milieuaspect dat onderzocht moet worden. Restwarmte is duurzame warmte, de CO2 uitstoot van warmteleveranciers zoals raffinaderijen hoeft dan ook niet te worden berekend. Zie nrs. 1, 2 en 19. De warmtetransportleiding en lokale initiatieven zijn complementair aan elkaar. De veronderstelling dat op termijn alleen LdM het Haagse warmtenet gaat voeden is niet juist. Ook lokale warmtebronnen, zoals geothermie, zonthermie en aquathermie, zijn nodig voor de warmtetransitie. De gemeente Den Haag, Uniper en WarmtelinQ zijn tot een samenwerking gekomen, waarin ook de warmte van de stadscentrale van Uniper aan het De Constant Rebecqueplein in Den Haag een rol heeft.* 47. Hoe onafhankelijk is een keuze om een netwerk te maken van een energiereus naar dezelfde energiereus DHF meent dat de aanleg van LdM ervoor zorgt dat de monopolypositie van Eneco in de Haagse regio wordt versterkt. Daarom moet onderzocht worden hoe onafhankelijk een partij is die deze leiding koopt en vervolgens deze monopolist via de leiding warmte laat vervoeren. En hoe de gewenste aansluiting naar de raffinaderijen in Vlaardingen onafhankelijk kunnen worden. DHF meent dat moet worden onderzocht of LdM voldoet aan alle wettelijke voorschriften over staatssteun, mededingingsrecht en of hier geen Europese toetsingsprocedure van toepassing is. Onderzocht moet worden hoe de benodigde capaciteit van LdM is bepaald want deze is in de NRD groter (250 MW) dan eerder gemeld bij de beantwoording van technische vragen van gemeenteraad van Den Haag (100 MW). *Deze warmtetransportleiding is een eerste stap op weg naar een groter regionaal netwerk. In dat opzicht zal het MER daar aandacht aan besteden. Monopolyposities van warmteleveranciers, staatssteun, mededingingsrecht of Europese toetsingsprocedures zijn geen milieuaspecten die in het kader van de aanleg van deze warmtetransportleiding onderzocht dienen te worden. De 100 MW die is genoemd in de beantwoording van de Haagse raadsvragen betreft de beoogde warmtelevering in Den Haag. De 250 MW in de NRD is de totale capaciteit van de transportleiding.* 48. Staatssteun, mededingingsrecht en toets op marktmacht DHF meent dat er onderzoek moet worden gedaan naar staatssteun en mededingingsrecht en er dient een toets op marktmacht te worden gedaan, niet alleen van de leidingbeheerder maar ook de leveranciers en gebruikers. *Staatssteun, mededingingsrecht en een toets op de marktmatch zijn geen milieuaspecten die in het MER onderzocht dienen te worden.* 49. Lock-in DHF vindt dat onderzocht moet worden hoe de warmtevraag en -aanbod via de LdM zich gedurende de levensduur ontwikkelen en hoe zich die verhouden tot duurzame bronnen. Onderzocht moet worden hoe zich dit verhoudt tot de prognoses van de VNPI, hoe lang de effecten plaatsvinden en welke terugverdientijd er is verbonden aan de investeringen. Ook moet worden onderzocht hoe het uitkoppelen van warmte ervoor zorgt dat de kostprijs van die warmte zo laag wordt dat de businesscases voor duurzame warmte zich onvoldoende kan ontwikkelen. *Hoe de warmtevraag en aanbod zich gaan ontwikkelen is mede afhankelijk van nog te maken lokale keuzes en strategieën, zie nr. 9. De prijs van warmte is geen milieuaspect en wordt door het rijk via de Warmtewet bewaakt. Zie ook de nrs. 41, 42 en 43.* 50. Total costs DHF meent dat bepaalde effecten van LdM gemitigeerd moeten worden met beleid en subsidies. Daarom moet onderzoek worden gedaan naar welk additioneel beleid en welke extra kosten er

CONCEPT

gemoeid zijn met het onderhavige besluit. Het gaat daarbij om de totale kosten, niet alleen om de kosten die bij dit besluit betrokken zijn.

Het Rijk kijkt bij de aanpassing van de Warmtewet naar de ontwikkeling van flankerend beleid en subsidiestromen. Wij achten het niet nodig en onlogisch om de totaalkosten te betrekken bij de besluitvorming over een concreet project. Deze opmerking over kosten heeft geen betrekking op het uit te voeren milieuonderzoek. Zie nr. 2.

51. Energy charter treaty
DHF meent dat in casu vanwege het Energy Charter Treaty onderzoek moet worden gedaan naar de rechten en verwachtingen bij bestaande partijen in verband met de overheidsbesluiten over de leiding en naar het te investeren publiek geld waarmee anders CO2 bespaard had kunnen worden.

Het gebruik van restwarmte is duurzaam. Deze opmerking is niet direct gerelateerd aan te verwachten milieugevolgen en valt buiten de scope van dit MER. Zie de nrs. 1 en 19.

52. Effecten warmte op bodem en omgeving
DHF meent dat onderzocht moet worden welke effecten de hoge temperatuur (120 graden) warmte heeft op de bodem en de omgeving, omdat zij effecten verwacht op de bodem, op het leven, het milieu, op andere ondergrondse leidingen en op het functioneren van bomen. En welke gevolgen dat heeft voor de breedte van de wijziging en bevoegdheid van bestemmingsplannen. Beleidsmatig en juridisch moet worden onderzocht of een hogere bodemtemperatuur alleen voor deze leiding mogelijk wordt gemaakt of ook voor duurzame lokale (seizoens)opslag.

In het NRD is vermeld dat wordt onderzocht wat de gevolgen zijn van de leiding op het bodemleven, het grondwater en andere leidingen. In het gevraagde is dus al voorzien. Ook de effecten op groen en bomen komen aan de orde in het MER. Het door DHF gevraagde detailniveau van het functioneren van bomen in relatie tot temperatuurwijzigingen is afhankelijk van de het type boom, de standplaats factoren en het seizoen waarin de werkzaamheden plaats vinden. Dit detailniveau is niet relevant voor het in beeld brengen en afwegen van alternatieven in het MER. In de stukken bij de kapvergunningaanvragen en de herinrichtingsplannen zal meer in detail worden ingegaan op de eventuele effecten op de bomen en het groen. Zie nr. 2.

53. Effecten op uitstoot, duurzaamheid en milieu in brede zin
DHF meent dat aangetoond moet worden dat de warmte-energie die door LdM getransporteerd zal worden daadwerkelijk duurzaam is. Daarom zou het project (en alle alternatieven) niet alleen moeten worden getoetst op de directe effecten van de aanleg, maar ook op de effecten van het doel, namelijk beperking van de CO2-uitstoot.

Het doel van het project is het leveren van duurzame warmte. Restwarmte is gedefinieerd als duurzame warmte, daarmee voldoet de warmteleiding aan de doelstelling. Dit geldt ook voor de tracé alternatieven die in het MER worden vergeleken. Strategische alternatieven worden in het MER afgewogen op duurzaam warmtegebruik, haalbaarheid, waarborgen leveringszekerheid en toepasbaarheid in stedelijk gebied. Zie de nrs. 1, 2 en 11.

54. Provinciaal belang
DHF vindt dat aangetoond moet worden dat het provinciaal inpassingsplan een provinciaal belang dient. De verwijzing naar de huidige beleidsplannen is volgens DHF onvoldoende omdat realisatie van het project niet strookt met andere beleidsdoelen en ook niet met de inhoud van het klimaatakkoord van Parijs.

Voor de verwezenlijking van de provinciale beleidsdoelstellingen staan verschillende ruimtelijke instrumenten en planvormen ten dienste. Wij zijn ervan overtuigd dat de toepassing van het provinciaal inpassingsplan voor onderhavig project voldoet aan de juridische randvoorwaarden. Zie nr. 5. Wij zijn van mening dat dit project juist bijdraagt aan het klimaatakkoord van Parijs, zie ook nr. 19. Dit onderwerp heeft geen betrekking op het uit te voeren milieuonderzoek.

55. Toepassen Crisis- en herstelwet
DHF meent dat het project ten onrechte onder de Chw wordt gebracht aangezien de te transporte-

ren warmte/energie niet duurzaam zou zijn.

Vanuit de Europese en nationale regelgeving is de CO2 uitstoot van restwarmte nul. Het voornemen valt onder categorie 1, duurzame energie van bijlage I van de Crisis- en herstelwet. Uit dien hoofde is de Chw op het project van toepassing. Deze uitleg wordt ondersteund door de Memorie van Toelichting waaruit blijkt dat de term in dit verband ruim moet worden uitgelegd, het gaat onder meer over een schoon milieu en een duurzame energievoorziening, zowel in Nederland als elders in de wereld.

56. Alternatieve vervoersmethoden
DHF meent dat ook onderzoek moet worden gedaan naar alternatieve vervoersmethoden zoals warmtetransport via binnenwater of zeeschepen, warmteterminals op zee en in havens en/of geïsoleerde warmtezakken onder zee.

Alternatieven waarbij het warmtetransport niet via een leiding, maar via schepen van de bron naar afnemers wordt gebracht, achten wij geen realistisch alternatief. We zien dan ook geen aanleiding om dit alternatief in het MER te onderzoeken. Zie nr. 11.

57. Varianten-onderzoek leidingroute
DHF meent dat de navolgende varianten pas relevant zijn wanneer uit overig onderzoek onomstotelijk is komen vast te staan dat LdM er moet komen. Ook die varianten moeten breed worden getoetst op de gevolgen voor de doelstellingen en randvoorwaarden. Pas na dat onderzoek kan tot besluitvorming worden overgegaan.

We nemen kennis van dit standpunt. Zie de nrs. 2 en 11.

58. Waar vandaan en waarheen wordt leiding aangelegd
DHF meent dat onderzocht moet worden waarom een alternatief tracé vanuit oogpunt van duurzaamheid niet beter is. Als in casu blijkt dat in het Rotterdamse havengebied daadwerkelijk een groot overschot aan duurzame energie is, dan moet deze energie worden vervoerd naar locaties waar lokale warmtebronnen tekortschieten.

In het kader van de warmterotonde zijn reeds verschillende tracés in beeld geweest. Ons standpunt ten aanzien van het benutten van lokale warmtebronnen is verwoord onder de nrs. 9 en 40.

59. Variant tot Delft
DHF meent dat er in dit kader ook een variant moet worden onderzocht waarbij LdM in Delft stopt, Den Haag de warmtevraag invult met lokale duurzame basiswarmte en Rijswijk vanuit Delft de lokale warmtenetten kan voeden.

Een variant tot Delft sluit niet aan bij het streven naar een bovenregionaal warmtetransportnet, onder andere van Vlaardingen naar Den Haag. Bovendien is de potentiële warmtevraag in Den Haag en Rijswijk zo groot dat deze niet met alleen lokale bronnen kan worden ingevuld. Daardoor is een variant tot Delft geen realistisch alternatief. Zie ook nr. 11.

60. Variant met Uniper-pijp
DHF meent dat in dit kader varianten moeten worden onderzocht waarbij basiswarmte kan worden geleverd aan warmtenetten via de Uniper-pijp vanuit Rotterdam naar het noorden.

Met deze tracévariant wordt niet de regio bereikt die de initiatiefnemer met de transportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag wil bedienen en daarom valt een dergelijke variant dus buiten de scope van dit MER. Zie ook nr. 2.

61. Variant zonder leiding Vondelingenplaat, alleen vanaf Leiding over Noord
DHF meent dat varianten met alleen LdM zonder Vondelingenplaat moeten worden onderzocht en dat andere bronnen zelf een pijpleiding naar LdM moeten aanleggen en bekostigen. Zo wordt netneutraliteit aangehouden en niet actief gestuurd op aansluiting op de grootste CO2-uitstoters.

In de NRD en in het MER is de leiding Vondelingenplaat niet meegenomen als afzonderlijke variant. Zie nr. 7. De kosten die gemoeid zijn met de aanleg van eventuele toekomstige uitbreidingen

CONCEPT

	van het regionale transportnet vallen buiten de scope van dit project en/of het milieuonderzoek. Zie nr. 2. Wat betreft de CO2 uitstoot, zie nr. 19. 62. Variant zonder over dimensionering DHF meent dat moet worden onderzocht of een smallere leiding de negatieve effecten van over dimensionering kan beperken. Hierbij moet rekening worden gehouden met de toetredingskansen van nieuwe partijen, de gevolgen voor CO2-uitstootreductie, de aantrekkelijkheid van lokale warmtenetten en het draagvlak voor de energietransitie in totaal. *Er is geen sprake van over dimensionering, want de leiding is ontworpen om de basislast te faciliteren. Het onderzoeken van varianten met grotere of kleinere leidingdiameters achten wij dan ook niet realistisch. Zie nr. 2.* 63. Tracé onderdelen DHF meent dat de tracés juist beoordeeld moeten worden op het gebrek aan potentie voor lokale duurzame bronnen. Vervolgens moet worden onderzocht of bewoners fossiele restwarmte of alternatieven aantrekkelijker vinden. *Lokale distributienetten en lokale warmtebronnen worden door lokaal bestuur uitgewerkt. Door de aanleg van de LdM ontstaat juist een extra keuzemogelijkheid voor afnemers. Zie de nrs. 9, 21 en 40.* 64. Uitbreiding beoordelingskader bij tracés DHF meent dat op grond van het voorgaande het aantal beoordelingscriteria en thema's zowel in de gebruiks- als aanlegfase sterk zal stijgen. En als criteria niet worden betrokken bij de aanlegfase, dan dienen deze te worden toegevoegd aan de criteria voor de gebruiksfase. *De meeste onderzoekswensen die in deze zienswijze zijn genoemd hebben geen betrekking op het 'milieu', maar op warmtelevering, voorrang geven aan lokale bronnen en de beprijzing van energie gerelateerd aan de nut en noodzaak van LdM. In de nrs. 2 en 4 is al beschreven op welke wijze het MER zal ingaan op de strategische en andere alternatieven voor de LdM. Wij zien geen noodzaak om dit naar aanleiding van deze zienswijze aan te passen.* BIJLAGE C ONDERDEEL VAN DEZE ZIENSWIJZE PETITIE INDUSTRIELE RESTWARMTE Géén industriële restwarmteleiding door Zuid-Holland *We nemen kennis van de ingestelde petitie.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z52	**Gemeente Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP
	De ingediende (pro forma) zienswijze is op 3 juni 2021 ingetrokken.

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z53	**Particulier uit Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk betrekking op onderwerpen uit het Combi-MER of in de vergunningen van de gemeente Delft.*

CONCEPT

	In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten: • *Ontwerpbesluiten Delft* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER*
	Indiener verzoekt om de ecologische kern gebieden te behouden en te zoeken naar alternatieve plaatsing van de pomp, niet in de woonwijk. *Zie Z24 nummer 20 voor de beantwoording van het onderwerp overlast.* *Zie Z14 en Z24 nummer 9 voor de beantwoording over aantasting van het groen en het proces rond de herinrichtingsplannen. Onnodige aantasting van groen zal zoveel als mogelijk worden voorkomen .De komende tijd vinden overleggen plaats tussen WarmtelinQ, gemeente Delft en natuurverenigingen om het herinrichtingsplan in Tanthof nader uit te werken. Zo kan een fraaie, soortenrijke en toekomstbestendige landschapsstrook ontstaan. Zie Z24.23 voor de beantwoording inzake de locatie van het pompstation.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z54	**Particulier uit Delft**
	De zienswijze is niet-ontvankelijk

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z55	**Particulier uit Delft**
	De zienswijze is niet-ontvankelijk

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z56	**Particulier uit Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Delft: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk ook betrekking op onderwerpen uit het PIP c.q. Combi-MER.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerpbesluiten Delft* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER*
	Indiener verzoekt om het tracé te wijzigen en te verplaatsen naar de andere zijde van de A4, zodat de beplanting en de bewoners van de wijk Tanthof West worden ontzien. *Zie Z27 voor de beantwoording inzake een tracéalternatief langs de A4. Zie Z02.1 voor de beantwoording op het onderwerp overlast. De provincie en de gemeente Delft stellen zich op het standpunt dat Warmtelinq van belang is voor de gemeente Delft en de overige deelnemende gemeenten.*

CONCEPT

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z57	**Particulier uit Delft** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Ontwerp-PIP • Combi-MER • Delft: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Delft: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Delft: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Delft: Vellen of doen vellen van houtopstanden • Midden-Delfland: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Midden-Delfland: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen • Midden-Delfland: Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen • Midden-Delfland: Vellen of doen vellen van houtopstanden
	Indiener vraagt of de optie onderzocht is om de leiding langs de bestaande (snel) wegen te leggen in plaats van midden door een woonwijk (Tanthof) en recreatiegebied (Midden Delfland). Daar heeft nauwelijks iemand last van. *Zie Z27 voor de beantwoording inzake een tracéalternatief naar langs de A4 en zie Z02.1 voor de beantwoording op het onderwerp overlast. De provincie en de gemeente Delft stellen zich op het standpunt dat Warmtelinq van belang is voor de gemeente Delft en de overige deelnemende gemeenten.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z58	**Mevlana Restaurant & Pizzeria BV** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen • Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden
	Indiener is fel tegen. Deze smeerpijp heeft veel negatieve effecten en zorgt voor omzetverlies voor ondernemers. Na moeilijkheden door Corona kan nog meer omzetverlies door maandenlange werkzaamheden voor aanleg van de leiding, zelfs tot een faillissement leiden. Hopelijk wordt er daarom geen vergunning afgegeven. Voorts maakt indiener bezwaar tegen de kap van 130 bomen die niet meer worden teruggeplaatst. *Ten aanzien van de aspecten overlast en nadeelcompensatie wordt verwezen naar de beantwoording van Z02 nummers 1 en 2.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z59	**Sekerli Holding BV** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen • Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden

CONCEPT

	Indiener is tegen aanleg van de leiding dwars door Den Haag en de Kempstraat terwijl nog niet eens bekend is welke woningen ervan gebruik gaan maken. Het geld voor de leiding kan beter in de bouw van nieuwe woningen worden gestoken want er is een groot woningtekort in Den Haag. Voorts maakt indiener bezwaar tegen de kap van 130 bomen die niet meer worden teruggeplaatst. Tot slot hoopt hij dat de vergunningen niet worden afgegeven. *Ten aanzien van de aspect nadeelcompensatie wordt verwezen naar de beantwoording bij Z02 nummer 2. Dat de gekapte bomen niet worden gecompenseerd door nieuwe aanplant is niet juist. Er worden in Den Haag meer bomen teruggeplant dan er worden gekapt en de herinrichtingsplannen voor de openbare ruimte en de herplant maken onderdeel uit van deze vergunningen.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z60	**Energie Samen / Natuur- en Milieufederatie** art 5 1-2e De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Combi-MER
!	*De zienswijze heeft inhoudelijk ook betrekking op onderwerpen uit het PIP.* *In afwijking van de eigen opgave is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten:* • *Ontwerp-PIP/Combi-MER*
	Energie Samen en de Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland (NMZH) reageren met een gezamenlijke zienswijze vanuit het perspectief van de regionale bottom-up warmte-initiatieven. Op basis van de beschikbare stukken en de nog ontbrekende informatie over de Warmtelinq en het bredere kader van de RES hebben indieners diverse vragen: 1. Alternatieven zijn maar beperkt onderzocht, waarbij met name de potentie van individuele en collectieve hybride systemen en meer elektrificatie van warmte onvoldoende zijn geanalyseerd. Ook is onduidelijk of in de kostenberekening alle relevante kosten (ook voor draagvlak) zijn meegenomen evenals de uitgangspunten voor de kosten van de alternatieven. *De vragen over de alternatieven voor Warmtelinq zijn begrijpelijk, maar niet iedere suggestie voor een alternatief hoeft door de initiatiefnemer te worden onderzocht. Zie op dit punt de beantwoording van Z19, nummer 1. In het Combi-MER zijn diverse alternatieven onderzocht. In het plan-MER zijn de effecten van een aantal energiescenario's beschreven, zoals all-electric en collectieve warmte. Het project MER-deel beschrijft de effecten van de tracéalternatieven voor het concrete project van de initiatiefnemer. Deze aanpak is conform de geldende m.e.r.-wet- en regelgeving. Zie ook de beantwoording onder Z42, nummer 11. De haalbaarheid van WarmtelinQ is overigens al meermalen vastgesteld. Het meest recent nog in het Integrale Ontwerp van Gasunie. Zie ook de beantwoording op Z24, nummer 15.* 2. In hoeverre is restwarmte uit de haven CO2-vrij en blijft er op langere termijn voldoende HT-restwarmte beschikbaar? In de analyse is niet gekeken naar de invloed van toekomstige wijzigingen in CO2-beprijzing en energiebelasting op deze beschikbaarheid. *In de nationale regelgeving (in wording) is er inderdaad niet voor gekozen om restwarmte die afkomstig is uit fossiele energie, het etiket 'hernieuwbare energie' te geven en daarom is geen Garantie van Oorsprong mogelijk. In de oWCW (artikel 6.2 e.v.) worden garanties van oorsprong niet opengesteld voor restwarmte uit fossiele energie. Restwarmte uit fossiele energie is aldus wél CO2-vrij, maar niet hernieuwbaar. CO2-vrij én hernieuwbaar is restwarmte alleen als de restwarmte afkomstig is uit hernieuwbare energie. Het begrip 'duurzaam' is breder dan alleen de hernieuwbare origine van de energie waaruit restwarmte is ontstaan. Duurzaam gaat ook over circulariteit, over zuinig zijn met grondstoffen en met energie, ect. In die bredere betekenis is gebruik van restwarmte ook van fossiele energie duurzaam, omdat het hergebruik van afval is. Op grond van onder meer de afspraken in het Klimaatakkoord wordt door de industrie al gewerkt aan energiebesparing en verhoging van de energie efficiëntie. Ook in het Rotterdams Klimaatakkoord worden hierover afspraken gemaakt. Hergebruik van rest-*

	warmte maakt onderdeel uit van deze afspraken en dat is een van de manieren om warmteverspilling te voorkomen. Verder zijn in het Rotterdams klimaatakkoord afspraken gemaakt over de verdere verduurzaming van de industrie, onder andere over het gebruik van de restwarmte die ook in de circulaire economie zal vrijkomen. In elk geval is duidelijk dat er ook in de toekomst restwarmte beschikbaar blijft. Deze restwarmte is duurzaam en de inzet ervan is een belangrijk onderdeel van de energietransitie in Zuid-Holland. 3. In hoeverre kunnen lokale bronnen nog rendabel ontwikkeld worden bij een met rijksgeld sterk ontwikkeld aanbod van regionale HT-warmte. Indiener vreest dat gebrek aan concurrentie leidt tot onvoldoende prikkels tot kostenreductie met hogere kosten tot gevolg. *De restwarmte die via de leiding van Vlaardingen naar Den Haag wordt getransporteerd, is complementair aan de warmte uit lokale bronnen. Deze laatste kunnen bovendien in de toekomst ook op de leiding of de aanliggende distributienetten worden aangesloten, mits ze voldoen aan de technische randvoorwaarden. Zo kan dit hoofdtransportnet leiden tot een stimulans van lokale initiatieven.* 4. In hoeverre vormt verdere aanscherping van CO2-reductiedoelstellingen een risico voor Warmtetransportleiding en wat zijn de bijstuurmogelijkheden. In hoeverre leidt dat tot onevenredig hoge kosten c.q. risico's op stranded assets? *Verdere aanscherping van klimaatdoelen leidt tot nog grotere urgentie en snelheid om CO2-reductie te realiseren. De opties om snel tot grote CO2-reducties te komen zijn schaars de aanleg van deze warmtetransportleiding is één van de opties.. Een geleidelijke uitbouw van het netwerk zoals naar Leiden en aansluiting van glastuinbouwgebieden maakt het mogelijk om dit aan te laten sluiten bij het regionale warmteaanbod en de vraag naar warmte waardoor dit nog voor 2030 kan gaan bijdragen aan de doelen.* 5. Indiener meent dat bovenstaande punten onvoldoende belicht zijn, is het voor gemeenten, bedrijven en lokale warmte-initiatieven moeilijk om tot een degelijke afweging te komen. Hiervoor is besluitvorming op rijksniveau nodig, bijvoorbeeld over de nieuwe Warmtewet. De vraag is of het geheel van RES, gemeentelijke warmtevisies en WarmtelinQ flexibel genoeg is om zich aan te passen aan nieuwe keuzes op rijksniveau gericht op meer ruimte voor bottom-up initiatieven. *De restwarmte die via de leiding van Vlaardingen naar Den Haag wordt getransporteerd, is complementair aan de warmte uit lokale bronnen. Deze laatste kunnen bovendien in de toekomst ook op de leiding of de aanliggende distributienetten worden aangesloten, mits ze voldoen aan de technische randvoorwaarden. Zo kan dit hoofdtransportnet leiden tot een stimulans van lokale initiatieven.* 6. Tot slot brengen indieners graag het 'manifest voor coöperatieve warmte' onder de aandacht. Vanuit de rol die indieners samen spelen in het kader van de RES Rotterdam-Den Haag hebben zij ook opdracht gegeven om een review te doen naar het warmtedeel in de RES en de resultaten daarvan zijn als bijlage bij de zienswijze gevoegd. *De inhoud van deze documenten nemen wij voor kennisgeving aan.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z61	**Particulier uit Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan voor aanleg werkstroken en werkwegen • Den Haag: Vellen of doen vellen van houtopstanden

	Zie Z59 *Zie beantwoording Z59*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z62	**Kebabci Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): • Den Haag: Werken of werkzaamheden uitvoeren • Den Haag: Tijdelijk afwijken van bestemmingsplan voor aanleg werkstroken/werkwegen
	Indiener wil geen warmtetransportleiding door de Kempstraat. Het te openen restaurant verkeert door corona al in moeilijke tijden omdat het nog niet open kan en indiener wil dat er maandenlang werkzaamheden verricht gaan worden. Hopelijk wordt er daarom geen vergunning afgegeven. *De werkzaamheden zullen zeker een periode van meerdere maanden in beslag nemen. Gevolgen voor de bereikbaarheid van de omgeving zullen zo veel mogelijk worden beperkt, maar kunnen helaas niet geheel worden voorkomen. Het belang van dit project voor het behalen van de klimaatdoelen is dermate groot dat de overlast aanvaardbaar wordt geacht. Als een bedrijf door bijvoorbeeld verminderde bereikbaarheid schade leidt, dan kan hiervoor nadeelcompensatie worden aangevraagd. Wij verwijzen u voor verdere informatie hierover naar het antwoord op Z02*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z63	**Particulier uit Den Haag** De zienswijze heeft betrekking op (eigen opgave): Geen opgave
	De zienswijze heeft inhoudelijk betrekking op onderwerpen die geregeld worden in het PIP c.q Combj-MER. Daarom is de zienswijze betrokken bij de volgende besluiten: • *Ontwerp-PIP/Combi-MER*
	Indiener kan niet beoordelen of er in de gepubliceerde informatie onjuistheden staan en/of dat er zaken of belangen over het hoofd worden gezien, maar hij wil toch zijn bezwaren uiten: 1. De geleverde restwarmte is afkomstig uit industrie die fossiele brandstoffen gebruikt; 2. De leidinglengte is te lang 3. De investering zal niet opwegen tegen de te verwachten opbrengst *Ondanks dat de restwarmte afkomstig uit de industrie is het hergebruik van die restwarmte wel duurzaam. Zie ook de beantwoording van Z13 en Z19 , nummer 4. Dit hoofdtransportnet kan de warmte prima over deze afstanden vervoeren. De investering in dit hoofdtransportnet zorgt voor de gehele regio voor een betaalbaar warmte alternatief.* 4. De aanleg geeft op vele plaatsen verkeershinder en overlast voor aanwonenden. *Zie Z02 nummer 1 voor de beantwoording van het onderwerp overlast.* 5. In het AD van 22 maart 2021 staat dat “Ook Westland krijgt mogelijk een aansluiting". Dat bevreemd indiener omdat in Poeldijk in de gemeente Westland al een aardwarmtecentrale staat en er volgens het personeel nog meer komen. *De restwarmte die via de leiding naar onder andere Den Haag wordt getransporteerd, is com-*

CONCEPT

	plementair aan de warmte uit lokale bronnen. Dat geldt ook voor Westlandse bronnen. Lokale bronnen kunnen bovendien in de toekomst ook op de leiding of de aanliggende distributienetten worden aangesloten, mits ze voldoen aan de technische randvoorwaarden. 6. Indiener heeft een alternatief plan ontwikkeld voor het elektrische verwarmen van woningen, waardoor de warmteleiding niet meer nodig is en ook de huidige nadelen van zon en windenergie opheft. Hij heeft het plan voor deze natuurkrachtcentrale aan diverse deskundigen aangeboden en wacht nog op een reactie. *We zijn benieuwd welke innovaties de warmte- en energietransitie nog verder kunnen gaan helpen.*

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

Z64	**Particulier uit Den Haag**
	De zienswijze is niet-ontvankelijk

Conclusie
De zienswijze heeft geen gevolgen voor de ontwerpbesluiten in deze procedure.

3.3 Conclusie

In totaal zijn 64 zienswijzen ingediend. Acht zienswijzen (Z07, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54, Z55 en Z64) zijn wegens ontbreken van inhoud of overschrijding van de zienswijzetermijn door alle bevoegde gezagen niet-ontvankelijk verklaard. Deze zijn in onderstaande verzameltabel oranje gearceerd. De zienswijzen Z26 en Z36 zijn tijdig ontvangen, maar ingediend met een voorlopig (Z26) of pro forma karakter (Z36). Beide zienswijzen zijn binnen de gestelde termijn door indieners bekrachtigd dan wel aangevuld en derhalve ook ontvankelijk. Zienswijze Z52 is naderhand door de indiener ingetrokken.

De meeste indieners hebben op het digitale zienswijzenformulier of in hun brief aangegeven op welk ontwerpbesluit de zienswijze betrekking had. In die gevallen is hun opgave gevolgd, behalve als de zienswijze duidelijk ook gericht was op andere – niet-aangekruiste – ontwerpbesluiten. In die gevallen is de zienswijze ook bij die andere besluiten betrokken. Als indiener zelf geen opgave deed, is deze afgeleid uit de strekking van de zienswijze. Andersom zijn er ook zienswijzen die inhoudelijk geen betrekking bleken te hebben op de aangekruiste ontwerpbesluiten. Deze zijn in onderstaande verzameltabel paars gearceerd. Om die reden zijn de bevoegde gezagen voorgesteld om de zienswijzen Z06, Z10, Z11, Z13, Z21, Z22, Z24, Z26, Z27, Z28, Z38, Z39, Z43 en Z51 gedeeltelijk niet-ontvankelijk te verklaren, namelijk voor zover deze gericht zijn tegen niet relevante ontwerpbesluiten. Voor de duidelijkheid wordt benadrukt dat deze zienswijzen voor de overige ontwerpbesluiten wel ontvankelijk zijn.

In paragraaf 3.2 zijn alle ontvankelijke zienswijzen door de bevoegde gezagen inhoudelijk beantwoord en betrokken bij de definitieve besluitvorming over het PIP dan wel de definitieve beschikkingen in cluster 1. Hiervan geven 10 zienswijzen (Z08, Z20, Z24, Z25, Z26, Z29, Z30, Z35, Z44 en Z47) aanleiding tot aanpassingen in het vast te stellen PIP dan wel de definitieve beschikkingen in cluster 1. Deze zijn in de verzameltabel groen gearceerd. De overige zienswijzen geven geen aanleiding tot aanpassingen in de definitieve besluiten.

In onderstaande verzameltabel zijn de conclusies met betrekking tot alle zienswijzen samengevat.

Nrs	***Heeft betrekking op ontwerpbesluiten van (ja/nee) ! = wijkt af van eigen opgave***	***Wijziging Besluit(en) ja/nee***	***Nrs***	***Heeft betrekking op ontwerpbesluiten van (ja/nee) ! = wijkt af van eigen opgave***	***Wijziging besluit(en) ja/nee***
Z01	*! Alle bevoegde gezagen: ja*	*Nee*	***Z33***	*! PS PZH: ja*	*Nee*
Z02	*College B&W Den Haag: ja* *! PS PZH: ja*	*Nee* *Nee*	***Z34***	*Alle bevoegde gezagen:* ***Niet-ontvankelijk***	 -

Z03	*College B&W Den Haag: ja* *! PS PZH: ja*	*Nee* *Nee*	**Z35**	*PS PZH: ja*	*Ja (PIP)*
Z04	*PS PZH: ja*	*Nee*	**Z36**	*College B&W Den Haag: ja*	*Nee*
Z05	*College B&W Delft: ja* *! PS PZH: ja*	*Nee* *Nee*	**Z37**	*Alle bevoegde gezagen:* ***Niet-ontvankelijk***	-
Z06	*! PS PZH:* ***niet-ontvankelijk*** *College B&W Den Haag: ja*	- *Nee*	**Z38**	*PS PZH: ja* *College B&W Delft* *College B&W Midden-Delfland: ja* *! HHD, GS PZH en RWS:* ***niet-ontvankelijk***	*Nee* *Nee* *Nee* -
Z07	*Alle bevoegde gezagen:* ***niet-ontvankelijk***	-	**Z39**	*PS PZH* *College B&W Delft* *! MRDH en GS PZH:* ***niet-ontvankelijk***	*Nee* *Nee* -
Z08	*PS PZH: ja*	*Ja (PIP)*	**Z40**	*PS PZH: ja* *College B&W Delft: ja* *College B&W Midden-Delfland: ja*	*Nee* *Nee* *Nee*
Z09	*College B&W Den Haag: ja*	*Nee*	**Z41**	*PS PZH: ja* *College B&W Delft: ja* *College B&W Midden-Delfland: ja*	*Nee* *Nee* *Nee*
Z10	*College B&W Den Haag: ja* *! MRDH:* ***niet-ontvankelijk***	*Nee* -	**Z42**	*PS PZH: ja*	*Nee*
Z11	*College B&W Den Haag: ja* *GS PZH:* ***niet-ontvankelijk***	*Nee* -	**Z43**	*PS PZH: ja* *College B&W Delft: ja* *! Colleges B&W Den Haag, Midden-Delfland en Vlaardingen en GS PZH:* ***niet-ontvankelijk***	*Nee* *Nee* -
Z12	*College B&W Delft: ja* *PS PZH: ja*	*Nee* *Nee*	**Z44**	*PS PZH: ja* *College B&W Den Haag: ja*	*Ja (PIP)* *Nee*
Z13	*! Coll. B&W Den Haag: ja* *PS PZH:* ***niet-ontvankelijk***	*Nee* -	**Z45**	*PS PZH: ja* *College B&W Delft: ja*	*Nee* *Nee*
Z14	*College B&W Delft: ja* *PS PZH: ja*	*Nee* *Nee*	**Z46**	*PS PZH: ja* *College B&W Delft: ja*	*Nee* *Nee*
Z15	*College B&W Den Haag: ja*	*Nee*	**Z47**	*PS PZH: ja* *College B&W Delft: ja*	*Ja (PIP)* *Nee*
Z16	*PS PZH: ja* *College B&W Den Haag: ja*	*Nee* *Nee*	**Z48**	*! PS PZH: ja* *College B&W Delft: ja*	*Nee* *Nee*
Z17	*Coll. Den Haag*	*Nee*	**Z49**	*PS PZH: ja* *College B&W Delft: ja*	*Nee* *Nee*
Z18	*College B&W Schiedam: ja* *College V&W Vlaardingen: ja*	*Nee?* *Nee?*	**Z50**	*PS PZH: ja* *College B&W Delft: ja*	*Nee* *Nee*
Z19	*PS PZH: ja*	*Nee*	**Z51**	*PS PZH: ja* *College B&W Den Haag: ja* *! Colleges B&W Delft, Midden-Delfland, Rijswijk, Schiedam en Vlaardingen, HHD, MRDH, GS PZH en RWS:* ***niet-ontvankelijk***	*Nee* *Nee* -
Z20	*PS PZH: ja* *College B&W Den Haag: ja*	*Ja (PIP)* *Nee*	**Z52**	*ingetrokken*	-
Z21	*PS PZH: ja* *RWS: ja* *! Overige bevoegde gezagen:* ***niet-ontvankelijk***	*Nee* *Nee* -	**Z53**	*PS PZH: ja* *! Coll. Delft: ja*	*Nee* *Nee*
Z22	*College B&W Den Haag: ja* *MRDH:* ***niet-ontvankelijk***	*Nee* -	**Z54**	*Alle bevoegde gezagen:* ***Niet-ontvankelijk***	*Nee*
Z23	*Alle bevoegde gezagen:* ***niet-ontvankelijk***	-	**Z55**	*Alle bevoegde gezagen:* ***Niet-ontvankelijk***	*Nee*
Z24	*PS PZH: ja* *College B&W Delft: ja*	*Ja (PIP)* *Nee*	**Z56**	*! PS PZH: ja* *College B&W Delft: ja*	*Nee* *Nee*

CONCEPT

	! Overige bevoegde gezagen: ***niet-ontvankelijk***	-			
Z25	*PS PZH: ja* *! College B&W Den Haag: ja*	*ja (PIP)* *Nee*	***Z57***	*PS PZH: ja* *College B&W Delft: ja* *College B&W Midden-Delfland: ja*	*Nee* *Nee* *Nee*
Z26	*PS PZH: ja* *! College B&W Delft:* ***niet-ontvankelijk***	*Ja (PIP)* -	***Z58***	*College B&W Den Haag*	*Nee*
Z27	*College B&W Delft: ja* *PS PZH: ja* *! GS PZH**: niet-ontvankelijk***	*Nee* *Nee* -	***Z59***	*College B&W Den Haag*	*Nee*
Z28	*PS PZH: ja* *! HHD: **niet-ontvankelijk***	*Nee* -	***Z60***	*! PS PZH: ja*	*Nee*
Z29	*PS PZH*	*Ja (PIP)*	***Z61***	*College B&W Den Haag: ja*	*Nee*
Z30	*PS PZH*	*Ja (PIP)*	***Z62***	*College B&W Den Haag: ja*	*Nee*
Z31	*Alle bevoegde gezagen:* ***Niet-ontvankelijk***	-	***Z63***	*! PS PZH: ja*	*Nee*
Z32	*PS PZH: ja* *College B&W Den Haag: ja*	*Nee* *Nee*	***Z64***	*Alle bevoegde gezagen:* ***Niet-ontvankelijk***	*Nee*

CONCEPT

4. Vervolgprocedure

De beantwoording van de ingediende zienswijzen maakt deel uit van de besluitvorming door Provinciale Staten over de vaststelling van het PIP en de verlening van de definitieve vergunningen in cluster 1 door de overige bevoegde gezagen. Voor de zienswijzen die gericht zijn op het ontwerp-PIP en/of Combi-MER geldt dat het antwoord in deze Nota van Beantwoord een conceptantwoord is van Gedeputeerde Staten. Voordat Provinciale Staten een besluit gaan nemen over de vaststelling van het PIP en het MER krijgen de indieners van de zienswijzen die (mede) betrekking hebben op het PIP en/of het MER een uitnodiging om deze mondeling te komen toelichten in een nog te plannen hoorzitting in september 2021. Deelname daaraan is uiteraard vrijwillig. Naar aanleiding van deze bijeenkomst zullen Provinciale Staten naar verwachting in oktober een besluit nemen over eventuele aanpassingen in de Nota van Beantwoording en op het voorstel tot vaststelling van het PIP en het MER. Op grond van artikel 3.8 lid 3 Wro jo artikel 3.36 Wro wordt het besluit tot vaststelling van het inpassingsplan binnen twee weken na de vaststelling door Provinciale Staten bekendgemaakt. Omstreeks die tijd zullen de overige bevoegde gezagen de besluitvorming over de overige vergunningen hebben afgerond. De indieners van de zienswijzen zullen hiervan op de hoogte worden gesteld.

In verband met de toepassing van de provinciale coördinatieregeling zullen het vastgestelde inpassingsplan, de verleende beschikkingen, het MER en de daarop betrekking hebbende stukken opnieuw gedurende zes weken ter inzage worden gelegd. Gedurende deze termijn kunnen belanghebbenden tegen deze besluiten beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Omdat het project onder categorie 1, duurzame energie van bijlage I van de Crisis- en herstelwet valt, zal op die beroepsprocedure artikel 1.1, eerste lid, onder a, van de Crisis- en herstelwet van toepassing is. Dit betekent onder andere dat geen pro forma beroepschriften mogen worden ingediend en dat de Afdeling in principe binnen zes maanden op de ingediende beroepen dient te beslissen.

CONCEPT

5. Afkortingen en begrippenlijst

ARD	Advies Reikwijdte en Detailniveau, de notitie waarin na inspraak de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen MER zijn beschreven.
Awb	Algemene wet bestuursrecht
B&W	Burgemeester en Wethouders
Commissie m.e.r.	Commissie voor de milieueffectrapportage, onafhankelijke door het Rijk ingestelde commissie die een wettelijke taak heeft inzake de advisering over milieueffectrapporten
GS	Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
PCR	Provinciale coördinatieregeling (wettelijke procedure voor de coördinatie van verschillende vergunningen en andere uitvoeringsbesluiten)
PIP	Provinciaal inpassingsplan (vergelijkbaar met bestemmingsplan)
PS	Provinciale Staten van Zuid-Holland
MER	Milieueffectrapport, dat wil zeggen de schriftelijke rapportage van de onderzochte milieuaspecten
m.e.r.	De procedure voor het opstellen van een MER
NRD	Notitie reikwijdte en detailniveau, de notitie waarin de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER zijn beschreven

CONCEPT

Nummer	Indiener	Organisatie (indien van toepassing)	Straat of Postbus
Z01	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z02	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z03	art 5 1-2e	Bedrijvenvereniging Uitenhagestraat	De Werf
Z04	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z05	art 5 1-2e	VVE Adama van Scheltemaplein 1-96 Delft	art 5 1-2e
Z06	art 5 1-2e	Bewonersorganisatie Transvaal	art 5 1-2e
Z07	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z08	I. Merx en J. van Zanen	College van B&W (en gemeenteraad Den Haag)	Postbus 12600
Z09	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z10	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z11	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z12	art 5 1-2e	VvE Aart van der Leeuwlaan 960 - 1150 Delft	art 5 1-2e
Z13	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z14	art 5 1-2e	VvE Aart van der Leeuwlaan 16-206 Delft	art 5 1-2e
Z15	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z16	art 5 1-2e	Bewonersorganisatie Transvaal	art 5 1-2e
Z17	art 5 1-2e	Bewonersgroep Haagse Beppies	art 5 1-2e
Z18	art 5 1-2e	Fietsersbond Vlaardingen	art 5 1-2e
Z19	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z20	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z21	Midden-Delfland Vereniging art 5 1-2e	Midden-Delfland Vereniging	Burgemeester Musquetiersingel
Z22	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z23	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z24	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z25	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z26	art 5 1-2e	Gemeenteraad Delft	Stationsplein
Z27	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z28	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z29	art 5 1-2e	Heijmans Vastgoed BV	Oostmaaslaan
Z30	art 5 1-2e	Stichting Staedion	Koningin Julianaplein
Z31	art 5 1-2e		art 5 1-2e

Z32	art 5 1-2e	Turks Islamitisch Culturele Stichting	Kempstraat
Z33	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z34	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z35	art 5 1-2e	Veiligheidsregio Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond	Dedemsvaartweg
Z36	art 5 1-2e	LdM C.v.	Concourslaan
Z37	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z38	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z39	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z40	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z41	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z42	art 5 1-2e	CMAG BV	art 5 1-2e
Z43	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z44	Bomenstichting Den Haag art 5 1 art 5 1-2e	Bomenstichting Den Haag	Talinglaan
Z45	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z46	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z47	art 5 1-2e	Natuurlijk Delfland (Afdeling KNNV)	art 5 1-2e
Z48	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z49	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z50	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z51	Den Haag Fossielvrij art 5 art 5 1-2e	Den Haag Fossielvrij	art 5 1-2e
Z52	art 5 1-2e	Gemeenteraad Delft	Stationsplein
Z53	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z54	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z55	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z56	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z57	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z58	art 5 1-2e	Mevlana Restaurant & Pizzeria BV	Kempstraat
Z59	art 5 1-2e	Sekerli Holding BV	Kempstraat
Z60	EnergieSamen art art 5 1-2e	EnergieSamen / Natuur- en Milieufederatie	art 5 1-2e
Z61	art 5 1-2e		Kempstraat
Z62	art 5 1-2e	Kebabci Den	art 5 1-2e
Z63	art 5 1-2e		art 5 1-2e
Z64	art 5 1-2e		art 5 1-2e

#	Postcode	Gemeente	E-mail
art 5 1-	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e @hotmail.com
art 5 1-2e	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e .nl
50	2544 EK	's-Gravenhage	art 5 1-2e @ziggo.nl
art 5 1-	art 5 1-2e	's-Gravenhage	
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @gmail.com
art 5	art 5 1-2e	's-Gravenhage	info@transvaal.info
art 5 1-	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e @gmail.com
	2500 DJ	's-Gravenhage	art 5 1-2e @denhaag.nl
art 5 1-	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e @online.nl
art 5	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e @live.nl
art 5	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e @hotmail.nl
art 5 1-2	art 5 1-2e	Delft	info@ art 5 1-2e .nl
art 5 1-	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e @ gmail.com
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @hetnet.nl
art 5 1-	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e @hotmail.com
art 5 1-	art 5 1-2e	's-Gravenhage	info@btzdenhaag.nl
art 5 1-2	art 5 1-2e	's-Gravenhage	Haagsebeppies@gmail.com
art 5 1	art 5 1-2e	Vlaardingen	art 5 1-2e @ gmail.com
art 5	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e @kpnmail.nl
art 5	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e @gmail.com
40	2636 GG	Schipluiden	
art 5	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e @hotmail.nl
art	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e @ gmail.com
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @ziggo.nl
art 5	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e @gmail.com
1	2611 BV	Delft	art 5 1-2e @ delft.nl
art	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @gmail.com
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @hotmail.com
71	3063 AN	Rotterdam	art 5 1-2e @heijmans.nl
2	2595 AA	's-Gravenhage	art 5 1 @staedion.nl
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @ ziggo.nl

	2572 GK	's-Gravenhage	art 5 1-2e @gmail.com
126			
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @yahoo.com
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @hotmail.com
	2545 AP	's-Gravenhage	art 5 1-2e @vrh.nl
1			
17	9727 KC	Groningen	art 5 1-2e @ gasunie.nl
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @ziggo.nl
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @ gmail.com
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @ urplay.nl
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @hotmail.com
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @casema.nl
art 5	art 5 1-2e	Wassenaar	art 5 @cmag.nu
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @hotmail.com
	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e @hetnet.nl
19			
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @ ziggo.nl
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @hotmail.com
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @gmail.com
art	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @gmail.com
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @hotmail.com
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @hotmail.com
art	art 5 1-2e	's-Gravenhage	denhaagfossielvrij(art 5 1-2e
1	2611 BV	Delft	art 5 1-2e @delft.nl
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @ casema.nl
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @hotmail.com
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @hotmail.com
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @ziggo.nl
art 5	art 5 1-2e	Delft	art 5 1-2e @hotmail.nl
141	2572 GD	's-Gravenhage	info@mevlana.nl
151	2572 GD	's-Gravenhage	art 5 1-2e art 5
art 5	art 5 1-2e	Delft	RegioRotterdam-DenHaag@EnergieS
155	2572 GD	's-Gravenhage	art 5 1-2e mevlana.nl
art 5	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e @hotmail.com
art 5 1-2	art 5 1-2e	's-Gravenhage	geen
art 5 1-2	art 5 1-2e	's-Gravenhage	art 5 1-2e @hotmail.com

Van: art 5 1-2e
Verzonden: donderdag 22 juli 2021 16:48
Aan: art 5 1-2e @denhaa g.nl; art 5 1-2e @d enhaag.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @r ijswijk.nl; art 5 1-2e @ schiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @ rws.nl; art 5 1-2e @hh delfland.nl; art 5 1-2e @hhdelf land.nl; art 5 1-2e rijswijk.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e hhd elfland.nl; art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e @delft.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e @den haag.nl art 5 1-2e art 5 1-2e
CC: art 5 1-2e @ rhdhv.com' art 5 1-2e @r hdhv.com); art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @ dcmr.nl; art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e @Ret.nl; art 5 1-2e @ vlaardingen.nl; art 5 1-2e @mi ddendelfland.nl; art 5 1-2e @v laardingen.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e
Onderwerp: Warmtetransportleiding vergunningen aanleverdata Cluster 2
Bijlagen: Spoorboekje WLQ Vlaardingen-Den Haag vergunningen cluster 2.doc

Dag projectgroepleden art 5 1-2e,
@ art 5 1-2e is m et verlof tot 9 augustus, daarom neem ik je mee in deze mail.

Van diverse kanten hebben we vernomen dat de voorbereidingen voor de vergunningverlening voor cluster 2 nu soepel verlopen. Zoals eerder afgestemd gaan we niet ter visie gedurende de zomervakantie maar starten we wel in de laatste twee weken van augustus.
Daarom in deze mail het voorstel om de **ontwerpbeschikkingen voor cluster 2 uiterlijk 9 augustus 2021 bij de provincie** aan te leveren. Zodat wij de kennisgevingen kunnen aanleveren eind die week tbv de publicaties in de diverse huis aan huis bladen het Provinciaal Blad, de staatscourant en het waterschapsblad die week erop. Waarna de start van de tervisielegging ingepland is op vrijdag 20 augustus. Deze loopt dan tot en met donderdag 30 september.

In bijgaand spoorboekje hebben we de tijdlijn voor cluster 2 (en welke beschikkingen daar deel van uitmaken) handzaam op een rijtje gezet.
Graag jullie reactie als er iets niet klopt, als deze planning onverhoopt niet haalbaar is, of als vergunningaanvragen nog niet ontvankelijk mochten zijn.
We willen ook graag weten of er nog behoefte is aan een (digitale) informatieavond over cluster 2?

Mits het aantal zienswijzen niet al te groot is, lijkt het met deze planning nog net haalbaar om de besluitvorming over de definitieve beschikkingen parallel te houden met de besluitvorming over het PIP en de vergunningen in cluster 1.
Dinsdag 13 juli hebben Gedeputeerde Staten besloten om aan PS voor te leggen om het PIP vast te stellen met de wijzigingen die zijn voortgekomen uit de zienswijzenprocedure en ons voortschrijdend inzicht. Direct na het zomerreces zal op 8 september vindt een eerste bespreking plaats vinden in de statencie BE. Op 10 sept is nu het horen van indieners van zienswijzen gepland. Er zal parallel ook nog door GS een besluit worden genomen over nazending en toevoeging van twee nog lopende onderzoeken over warmte in stedelijk gebied en veiligheid. Dan volgt bespreking eind sept in PS, waarna op 13 oktober PS zal gaan besluiten.

art 5 1-2e
Senior beleidsmedewerker
Afdeling Ruimte Wonen en Bodem

provincie Zuid-Holland

M +31 6 art 5 1-2e
art 5 1-2e @pzh.nl

Spoorboekje cluster 2

Onderwerp: 'Spoorboekje' Warmtetransportleiding Vlaardingen -Den Haag

---

Belangrijke data WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag cluster 2:

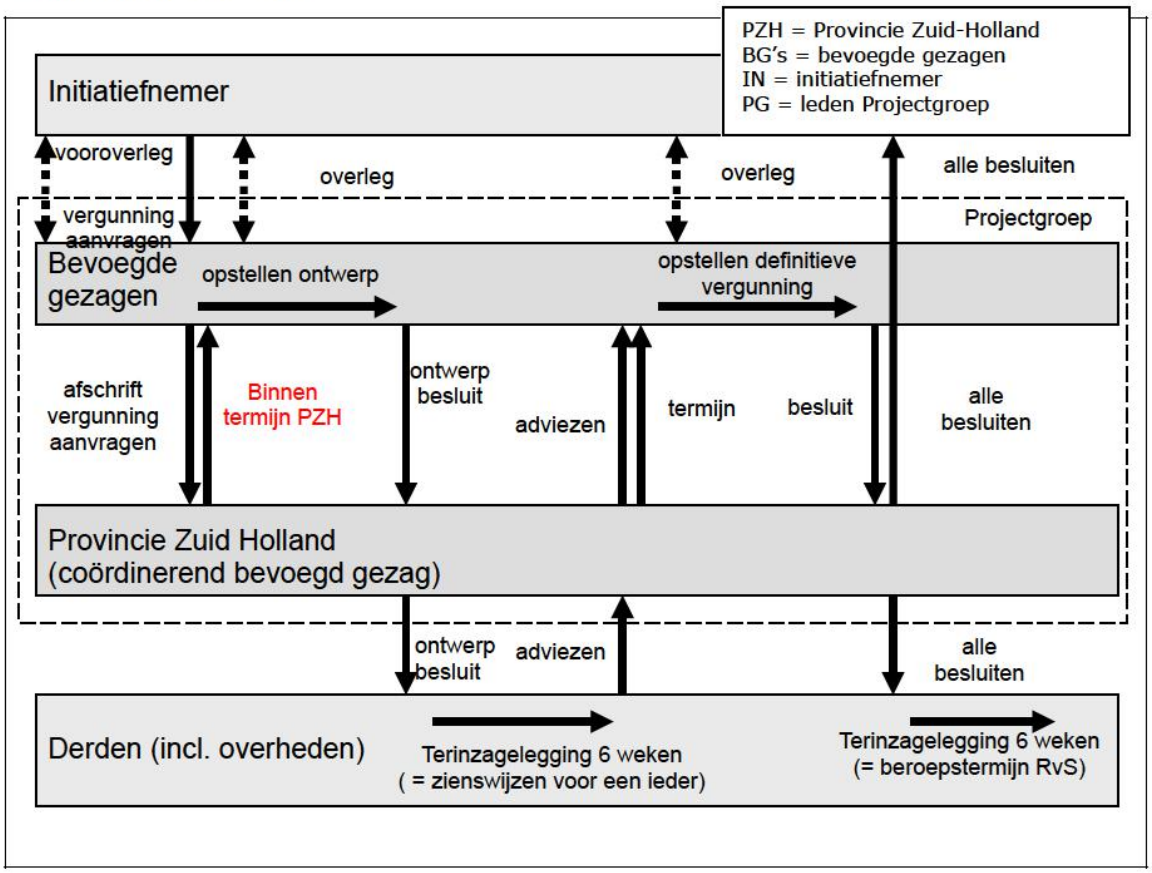
03-05-2021	**Indienen formele vergunningaanvragen** cluster 2 WarmtelinQ
09-08-2021:	**Ontwerpbesluiten** cluster 2 gereed en ontvangen door PZH
20-08-2021:	**Start terinzagelegging** ontwerpbesluiten cluster 2

- e-mail art 5 1-2e @pzh.nl
- Post: GS van Zuid Holland, t.a.v. art 5 1-2e Postbus 93144, 2509 AC Den Haag
- **of in overleg afleveren** op Provinciehuis Zuid Holland, Den Haag

Uitvoeringsmodule vergunningen (excl. PIP/MER)

Zie blz. 3 voor overzicht vergunningaanvragen cluster 2 en blz. 4 voor belangrijkste kenmerken PIP- en PCR-procedure

Schematisch overzicht:

In chronologische volgorde:

Fase ontwerpbesluiten cluster 2		
Datum	Activiteit	Actie door
Maart/juni 2021	Voorbespreken conceptaanvragen PCR cluster 2 bij gemeenten en overige bevoegde gezagen (zie voor inhoud cluster 2 overzicht op blz. 3)	IN/BG
Week 18 3 mei 2021	Indienen formele vergunningaanvragen cluster 2 bij gemeenten en overige bevoegde gezagen	IN
Week 19 10 mei 2021	Kennisgeving ingediende vergunningaanvragen PCR Cluster 2 (hoeft wettelijk niet, maar is bij cluster 1 ook gedaan)	PZH
Week 19 t/m 30 Van 10-05-2021 Tot 31-07-2021	Afronden ontwerpbesluiten en interne besluitvorming op vergunningaanvragen PCR Cluster 2 door PZH en BG	PZH/BG's
Week 28	**13 juli 2021 GS besluit** op PIP/PCR cluster 1, start vaststellingsprocedure door PS	
Week 29 **22-07-2021**	Toezending termijnstelling cluster 2 aan bevoegde gezagen	PZH
Week 32 **9-08-2021**	Besluitvorming ontwerpbesluiten en tervisielegging cluster 2 Uiterste datum aanlevering ontwerpbesluiten bij PZH	BG's
Week 31/32 Van 09-08-2021 T/m 13-08-2021	Voorbereiding terinzagelegging / controle ontwerpbesluiten Kennisgevingen tervisielegging **ontwerpbesluiten cluster 2** **Aanleveren def copy kennisgeving bij media bureau: 13-8 voor 12.00 u**	PZH/BG
???	informatieavond over cluster 2?	PZH/IN en BG
Week 33 t/m 38 Van **20-08-2021** **T/m 30-9-2021**	**Terinzagelegging ontwerpbesluiten cluster 2** • digitale stukken op website PZH • analoge sets bij PZH en overige BG's (indien verplicht) • centraal zienswijzenloket bij PZH (e-mailadres of formulier) • Elk BG is verantwoordelijk voor behandeling zienswijzen op eigen concept-besluiten, maar PZH ondersteunt	 PZH PZH/BG PZH BG's/PZH
Fase definitieve besluiten		
Datum	Activiteit	Actie door
Week 35/36 30-08-2021 t/m 07-09-2021	**PIP/PCR cluster 1:** Besluitvorming GS (aanvullende stukken); vaststellingsprocedure PIP in PS (sept/okt 2021)	PZH
Week 35 t/m 41 01-09-2021 t/m 13-10-2021	**PIP/PCR cluster 1:** Behandeling voorstel en horen indieners zienswijzen (tegen PIP en provinciale besluiten) in statencie BE (sept) en vaststelling in PS op 13 oktober 2021	PZH
Week 42 18-10-2021 t/m 23-10-2021	**PIP/PCR cluster 1:** Besluit GS en overige bevoegde gezagen op definitieve beschikkingen PCR Cluster 1	PZH/BG's
Week 39 t/m 43	**PCR cluster 2:** Beantwoording zienswijzen en besluiten bevoegde gezagen op definitieve beschikkingen PCR Cluster 2	PZH/BG's
Week 44 t/m 50	Toezending en kennisgeving tervisielegging definitieve besluiten cluster 1 **+ cluster 2**	PZH/BG's
Week 51 t/m 4 2022 20-12-2021 t/m 30-01-2022*	Terinzagelegging en beroepstermijn definitieve besluiten cluster 1 **+ cluster 2** • digitale stukken op website PZH • analoge sets bij PZH en overige BG's	PZH/BG's
Febr t/m juli 2022	Beroepsprocedure PIP/PCR cluster 1 **+ cluster 2**	

* Na 30-01-2022 treden vergunningen in werking tenzij er beroep en verzoek VoVO. Dit is m.n. relevant voor kapvergunningen en broedseizoen 2022

Overzicht inhoud vergunningen cluster 2

Bevoegd gezag	*Type vergunning*
Delft	• Omgevingsvergunning bouwen (pompstation en ondersteuningspalen) • Omgevingsvergunning uitvoeren van werken/werkzaamheden (aanlegvergunning fietsenstalling en werkterrein) • Omgevingsvergunning vellen of doen vellen van een houtopstand
Den Haag	• Omgevingsvergunning uitvoeren van werken/werkzaamheden (i.v.m. wijziging kruising Pr. Beatrixlaan/Guntersteinweg) • Tijdelijk afwijken bestemmingsplan i.v.m. aanleg werkstroken en werkwegen (idem i.v.m. wijziging kruising) • Omgevingsvergunning vellen of doen vellen van een houtopstand (idem i.v.m. wijziging kruising)
Midden-Delfland	• -
Rijswijk	• Omgevingsvergunning uitvoeren van werken/werkzaamheden (i.v.m. wijziging kruising Pr. Beatrixlaan/Guntersteinweg) • Tijdelijk afwijken bestemmingsplan i.v.m. aanleg werkstroken en werkwegen (idem i.v.m. wijziging kruising) • aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen T stuk?
Schiedam	• Omgevingsvergunning bouwen ondersteuningspalen eco-aquaduct
Vlaardingen	• -
Hoogheemraadschap Delfland	• Watervergunning kruisen watergang (idem i.v.m. wijziging kruising en aanleggen watergang Europaboulevard Vlaardingen?) • Watervergunning onttrekking grondwater Watervergunning kruisen watergang (idem i.v.m. wijziging kruising)
Provincie Zuid-Holland	• Vergunning provinciale infrastructuur (evenwijdig ligging R30 langs Kruithuisweg – N470)
Omgevingsdienst Midden-Holland (namens GS PZH)	• Ontheffing gebruik geshredderd hout (omgevingsverordening)

LET OP! De belangrijkste kenmerken van de procedure:

1. Provinciale Staten hebben op 18 december 2019 besloten om voor dit project de provinciale coördinatieregeling (PCR) uit Afd. 3.6.2 Wro toe te passen. Dat betekent dat het provinciale inpassingsplan, het MER en de benodigde vergunningen gecoördineerd (lees = gelijktijdig) worden voorbereid en bekendgemaakt. Voor die vergunningen wordt dus NIET de reguliere vergunningprocedure gevolgd, maar de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit Afd. 3.4 van de Awb. Dit vloeit voort uit Afd. 3.6 van de Wro (over coördinatie)

2. Dat betekent o.a. dat eerst een ontwerpbesluit ter inzage wordt gelegd waartegen door een ieder zienswijzen naar voren kunnen worden gebracht. Daarna volgt het definitieve besluit.

3. Bovendien kunnen de termijnen voor het voorbereiden van de ontwerpbesluiten en definitieve vergunningen afwijken. Deze worden door GS (in goed overleg) bepaald en vastgelegd in de zogenoemde 'termijnbrief' aan de betrokken overheden.

4. Elk bevoegd gezag is en blijft verantwoordelijk voor de besluitvorming op de ingediende aanvragen, GS fungeert daarnaast als coördinerend bevoegd gezag.
   Dat betekent dat dat GS zorgen voor:
   - Coördinatie/gelijktijdige voorbereiding van de benodigde vergunningaanvragen;
   - Coördinatie/gelijktijdige terinzagelegging van (ontwerp-)besluiten;
   - Aanleveren mappen voor de fysieke terinzagelegging op de afgesproken adressen;
   - Digitale terinzagelegging;

- Kennisgevingen in Staatscourant en in andere media;
- Postbus (fysiek en digitaal) voor alle zienswijzen en reacties;
- Verdelen van zienswijzen en reacties over bevoegde gezagen;
- Verzenden van (ontwerp)besluiten aan aanvrager en indieners van zienswijzen.

5. Op basis van voorgaande stappen zijn op 19 maart jl. het ontwerp-PIP, het MER en de ontwerpbesluiten cluster 1 tot en met 29 april 2021 ter inzage gelegd in het kader van de zienswijzenprocedure.

6. Ontwerpbesluiten en besluiten worden NIET[1] naar de aanvrager gezonden, maar naar GS! GS dragen zorg voor (gebundelde) toezending aan de aanvrager.

7. Als een aanvraag getoetst moet worden aan een ruimtelijk besluit, dan is dat aan het (provinciaal) inpassingsplan[2] (en dus niet aan het vigerende bestemmingsplan!). Het inpassingsplan wordt gelijktijdig met de vergunningen voorbereid en bekendgemaakt, maar iets eerder vastgesteld dan de (omgevings)vergunning, zodat ernaar kan worden verwezen.

8. Tegen besluiten die met toepassing van de PCR zijn voorbereid, staat geen bezwaar open. In plaats daarvan is er beroep in één instantie, dus direct bij de Raad van State. Hierop is de verkorte afdoeningstermijn van zes maanden van toepassing.
Hiervoor kan de volgende tekst gebruikt worden in de besluiten:
Beroepsclausule
Op grond van artikel 3.8 lid 3 Wro jo artikel 3.26 Wro wordt het besluit tot vaststelling van het inpassingsplan binnen twee weken na de vaststelling bekendgemaakt. Gelet op de toepassing van de provinciale coördinatieregeling ex artikel 3.33 Wro worden het vastgestelde inpassingsplan, de verleende beschikkingen, het MER en de daarop betrekking hebbende stukken, opnieuw gedurende zes weken ter inzage worden gelegd. Belanghebbenden kunnen hiertegen gedurende deze periode beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (verder Afdeling). Op het project is artikel 1.1, eerste lid, onder a, van de Crisis- en herstelwet van toepassing is. Dit betekent onder andere dat geen pro forma beroepschriften mogen worden ingediend en dat de Afdeling in principe binnen zes maanden op de ingediende beroepen dient te beslissen.

[1] Zie artikel 3.3, lid 4 jo art. 3.31, lid 3 Wro. NB: door toezending aan aanvrager treedt het besluit direct in werking, wat de beroepsprocedure nadelig beïnvloedt.

[2] Zodra het PIP is vastgesteld, maakt het deel uit van de onderliggende bestemmingsplannen (ingevolge artikel 3.33 eerste lid, Wro in samenhang met artikel 3.26, derde lid, Wro)

Van: art 5 1-2e
Verzonden: vrijdag 25 februari 2022 14:15
Aan: art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e @ middendelfland.nl; art 5 1-2e @ rijswijk.nl; art 5 1-2e @rijs wijk.nl; art 5 1-2e @schie dam.nl art 5 1-2e @schiedam.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @rws.nl; art 5 1-2e @hhdelfla nd.nl art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e @ Ret.nl; art 5 1-2e ; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e @ga sunie.nl; art 5 1-2e @delft.nl ; art 5 1-2e @ delft.nl; art 5 1-2e hhd elfland.nl; art 5 1-2e @ rhdhv.com; art 5 1-2e @ denhaag.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e @delft .nl; art 5 1-2e @ minezk.nl; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e art 5 1-2e @denhaag .nl; art 5 1-2e art 5 1-2e
Onderwerp: Warmtetransportleiding Vlaardingen den Haag publicaties volgende week
Bijlagen: kennisgeving cluster 2 en 3 def proefdruk.pdf

Beste leden van de projectgroep,

Er is weer door menigeen hard gewerkt.
Volgende week zullen er kennisgevingen verschijnen in het Provinciaal Blad, het Waterschap Blad en in de huis aan huis bladen. Het betreft de terinzagelegging van de vergunningen uit cluster 2 en 3 (gelijktijdig) ten behoeve van de beroepsprocedure. De beroepstermijn loopt van 4 maart tot en met 14 april 2022. Zoals jullie weten heeft Den Haag haar vergunningverlening opgeschort, die zit nu dus niet in dit bundeltje. (zie bijgevoegde bekendmaking voor een overzicht van de verleende vergunningen).

De personen die zienswijzen hebben ingediend worden van de genomen besluiten op de hoogte gebracht door middel van een brief.

Aanstaande dinsdag 1 maart is de zitting bij de Raad van State over de verzoeken om voorlopige voorziening op de cluster 1 besluiten (PIP en meeste vergunningen) door St. Boombehoud Vlaardingen, Staedion/Heijmans en de gemeente Den Haag.
Hoewel we een uitspraak verwachten op deze vovo's na circa twee weken kan dit tesamen met die ter inzage aankondiging volgende week leiden tot enige "reuring" in de buitenwacht c.q de media. Voor hetzelfde geld is dit niet aan de orde, maar wie weet …..

Wees er op ingespeeld, licht je wethouder in als hij/zij dat nog niet weet en en vertel het in ieder geval je communicatie-contactpersoon. Zodat mochten er eventuele vragen of berichten vanuit burgers en of media komen deze ook geduid kunnen worden.

Wens ik jullie een heel fijn weekend en hopelijk snel tot ziens!

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e
Senior beleidsmedewerker
Afdeling Ruimte Wonen en Bodem

T art 5 1-2e

E art 5 1-2e @pzh.nl

provincie Zuid-Holland

provincie
Zuid-Holland

provincie Zuid-Holland

KENNISGEVING
terinzagelegging definitieve besluiten cluster 2 en cluster 3 Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag

Gedeputeerde Staten maken bekend dat onderstaande bevoegde gezagen definitieve beschikkingen hebben verleend inzake cluster 2 en cluster 3 van het project Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag. De tegen deze beschikkingen ingediende zienswijzen zijn door de bevoegde gezagen beantwoord conform de voor elk cluster vastgestelde Nota van Beantwoording. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag heeft nog geen besluit genomen inzake de ontwerpbeschikkingen voor hun grondgebied in cluster 2. Dat besluit volgt op een later moment.

De verleende beschikkingen in cluster 2 en 3 en de daarop betrekking hebbende stukken liggen vanaf 4 maart tot en met 14 april 2022 voor een ieder ter inzage:

Bevoegd gezag:	Cluster 2 Besluiten/dossiernummer:
Burgemeester en wethouders gemeente Rijswijk	Omgevingsvergunning voor: • uitvoeren van werken/werkzaamheden • tijdelijk afwijken bestemmingsplan i.v.m. aanleg werkstroken en werkwegen • aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen i.v.m. wijziging T-stuk en kruising Pr. Beatrixlaan/Guntersteinweg Den Haag/ Rijswijk Dossiernummer 2021050481567/21.098144
Burgemeester en wethouders gemeente Schiedam	Omgevingsvergunning voor • bouwen ondersteuningsconstructie warmte-transportleiding WarmtelinQ locatie tunnel-bak rijksweg A4 ter hoogte van het Zweth Dossiernummer 21OMGS173/22UIT00805
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland	Vergunning gebruik van provinciale infra-structuur (ligging langs Kruithuisweg – N470) Dossiernummer PZH-2022-796994873 DOS-2021-0003305
Omgevingsdienst Midden-Holland (namens GS Zuid-Holland)	Ontheffing toepassing afvalstoffen (geshredderd hout) ter plaatse van de tijdelijke werkweg door het agrarisch gebied langs de rijksweg A4 tussen Vlaardingen en Delft Dossiernummer 2021196977
Bevoegd gezag:	**Cluster 3 Besluiten/dossiernummer:**
Burgemeester en wethouders gemeente Delft	Omgevingsvergunning voor: • bouwen pompstation en ondersteunings-palen op perceel Laan van Verenigde Naties 51 te Delft • uitvoeren van werken/werkzaamheden • vellen of doen vellen van een houtopstand Dossiernummer 202114011
Hoogheemraadschap Delfland	Gewijzigde watervergunningen voor: • waterstaatwerken en bijbehorende zones dossiernummers 2021-010450 i.v.m. wijziging aanlegmethode kruising Pr. Beatrixlaan/ Guntersteinweg (Den Haag/Rijswijk) en graven watergang Europaboulevard (in Vlaardingen) • onttrekking grondwater dossiernummer 2021-010447 i.v.m. wijziging aanlegmethode kruising Pr. Beatrixlaan/Guntersteinweg (Den Haag/Rijswijk)

Hoe en waar kunt u definitieve stukken inzien?
De hierboven genoemde beschikkingen en de daarop betrekking hebbende stukken zijn digitaal te raadplegen op de provinciale website www.zuid-holland.nl/terinzagewarmtelinq. Ze kunnen daarnaast ook worden ingezien op onderstaande kantoorlocaties:
- Het Loket, Zuid-Hollandplein 1, 2596 AW Den Haag
- Gemeentehuis Delft, Stationsplein 1, 2611 BV Delft
- Stadhuis Rijswijk, Bogaardplein 15, 2284 DP Rijswijk
- Gemeentehuis Schiedam, Stadserf 1, 3112 DZ Schiedam
- Hoogheemraadschap van Delfland, Phoenixstraat 32, 2611 AL Delft

Let op: sommige overheidsgebouwen zijn alleen op afspraak geopend. Neem daarom tijdig contact op met het betreffende bevoegd gezag als u ergens stukken wilt komen inzien.

Hoe kunt u beroep instellen?
Deze beschikkingen zijn (gecoördineerd) voorbereid met toepassing van Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dat betekent onder meer dat een belang-hebbende (rechts)persoon daags nadat deze besluiten ter inzage zijn gelegd gedurende zes weken schriftelijk beroep kan instellen tegen deze besluiten bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA, Den Haag.

De beroepstermijn loopt van 4 maart tot en met 14 april 2022. Ook bestaat de mogelijkheid om digitaal beroep in te stellen (zie hiervoor het digitaal loket op de website van de Raad van State (www.raadvanstate.nl). Het beroepschrift moet ondertekend zijn en voorzien van naam en adres, dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht en de redenen en argumenten waarom er beroep wordt ingesteld. Omdat op het project de Crisis- en herstelwet van toepassing is, moet in het beroepschrift alle beroepsgronden worden aangegeven. Na afloop van de beroepstermijn kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Er wordt aanbevolen om in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Inwerkingtreding
De definitieve beschikkingen in deze clusters treden in werking daags na afloop van de genoemde beroepstermijn. Het indienen van een beroepschrift schorst de inwerkingtreding van de besluiten niet. Een belanghebbende met een spoedeisend belang die wil dat een of meer besluiten niet in werking treden, kan naast een beroepschrift ook een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. In dat geval treden deze niet in werking voordat op het verzoek om voorlopige voorziening is beslist.

Griffierecht
Voor het indienen van een beroepschrift en een verzoek om voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. Voor actuele informatie hierover wordt verwezen naar de website van de Raad van State.

Wilt u meer informatie?
Voor meer informatie over de besluitvorming over het project kunt u terecht op de website van de provincie Zuid-Holland https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/energie/warmtelinq-trace-vlaardingen-den-haag/. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u bellen met: 06 - 11 75 85 92.
Informatie over het project zelf kunt u vinden op de website van WarmtelinQ: https://www.warmtelinq.nl/project

Van: art 5 1-2e
Verzonden: vrijdag 11 maart 2022 10:51
Aan: art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e middendelfland.nl art 5 1-2e rijswijk.nl; art 5 1-2e rijs wijk.nl art 5 1-2e @schie dam.nl art 5 1-2e @schiedam.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @vlaardingen.nl; art 5 1-2e @rws.nl; art 5 1-2e hhdelfla nd.nl; art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e Ret.nl; art 5 1-2e dcmr .nl; art 5 1-2e g asunie.nl; art 5 1-2e @del ft.nl; art 5 1-2e delft.nl; art 5 1-2e hhd elfland.nl; art 5 1-2e rhdhv.com; art 5 1-2e denhaag.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e delft.nl; art 5 1-2e @minezk.nl; art 5 1-2e @hhdelfland.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e ; art 5 1-2e art 5 1-2e art 5 1-2e @den haag.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e art 5 1-2e
Onderwerp: Raad van State uitspraak op de VoVo op WLQ V-DH
Bijlagen: AbRvS bericht intrekking St. Boombehoud Vlaardingen.pdf; AbRvS uitspraak op de VoVo maart 2022.pdf

Beste leden van de projectgroep,

In navolging van het vorige bericht,
Hierbij de stukken van de raad vanState met de uitspraak tkn.

De uitspraak betekent dat de vergunningen cluster 1 en het PIP – muv het stukje Heijmansperceel in Den Haag- in werking zijn getreden.

Cluster 2 en 3 besluiten liggen nu ter inzage, de beroepstermijn loopt van 4 maart tot en met 14 april 2022. Dit zijn betreffen diverse vergunningen van de gemeenten Rijswijk (Middachtenweg), Schiedam (ondersteuningspaal) en Delft (pompstation), Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (provinciale weg), Omgevingsdienst Midden-Holland (geshredderd hout) en het Hoogheemraadschap van Delfland (wijziging watervergunningen).

Zijn jullie voor nu weer op de hoogte.
Zo gauw er weer nieuws is bericht ik jullie weer.

Ook ga ik bezien wanneer we weer eens fysiek bijeen kunnen komen voor een hapje en een drankje.
Jullie horen nog!

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e
Senior beleidsmedewerker
Afdeling Ruimte Wonen en Bodem

T art 5 1-2e
E art 5 1-2e @pzh.nl

provincie Zuid-Holland

Van art 5 1-2e

Verzonden: dinsdag 1 maart 2022 16:09

Aan: art 5 1-2e de nhaag.nl art 5 1-2e mid dendelfland.nl art 5 1-2e rij swijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e schiedam.nl; art 5 1-2e s chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa rdingen.nl; art 5 1-2e vlaardingen.nl; art 5 1-2e rws.nl; art 5 1-2e hhdelfland.nl; art 5 1-2e tm.nl; art 5 1-2e Ret.nl; art 5 1-2e @dcmr.nl; art 5 1-2e g asunie.nl; art 5 1-2e delft.nl; art 5 1-2e delft.nl; art 5 1-2e hhd elfland.nl art 5 1-2e rhdhv.com; art 5 1-2e denhaag.nl; art 5 1-2e art 5 1-2e s4 all.nl>; art 5 1-2e delft.nl; art 5 1-2e mi nezk.nl; art 5 1-2e hhdelfl and.nl; art 5 1-2e < art 5 1-2e Delft.nl>; art 5 1-2e denhaag.nl> art 5 1-2e art 5 1-2e denhaag.nl>; art 5 1-2e @denhaag.nl art 5 1-2e art 5 1-2e denhaag.nl>; art 5 1-2e pzh.nl>

Onderwerp: vandaag Raad van State uitspraak op de VoVo op WLQ V-DH

Hoi allen,

Voor het project WarmtelinQ Vlaardingen -Den Haag was vandaag de zitting bij de Raad van State over de verzoeken om Voorlopige Voorziening (VoVo) op het PIP en de vergunningen cluster1.
Er is direct uitspraak gedaan, wat erg fijn is. De uitspraak wordt nog op papier nagezonden, maar graag breng ik jullie hiervan al op de hoogte.

Er waren drie indieners van een VoVO:

- **Gemeente Den Haag**: ter zitting heeft de gemeente het **VoVo op de vergunningen in cluster 1 ingetrokken**. **Het VoVo op het PIP is door de rechter afgewezen.**
- **Staedion/Heijmans:** VoVo op alleen het deel in het PIP op het perceel van Heijmans (waar een WOS2 was ingetekend) is toegekend. Dat betekend dat het PIP voor dit kleine deelt je is geschorst en dat vinden wij helemaal niet erg, want dat WOS komt daar toch niet meer op die plek. Dat hadden we zo met Staedion/Heijmans afgesproken. Een herziening van het PIP op dit punt én de foutjes op de Middachtenweg) is gestart: op 15 februari hebben Gedeputeerde Staten besloten een herzieining van het PIP op dit punt voor te stellen aan PS. De verwachting is dat PS hierover besluit op 6 april 2022. Wanneer dit besluit is genomen dan zal Staedion/Heijmans ook haar beroep intrekken.
- **Stichting Boombehoud Vlaardingen:** heeft haar VoVo vandaag ingetrokken, waarschijnlijk trekt zij haar beroep ook in. Ze hadden vooral problemen met het feit dat het nieuwe groene herinrichtingsplan nog niet goed was vastgelegd. Daarover is nu een overeenkomst ondertekend.

Dat betkent dat PIP (miuv stukje Heijmans) en de vergunningen niet meer zijn geschorst.

ALS die twee hun beroepen intrekken houden we van de zeven appelanten er nog vijf over.

Voor zoverre.

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e
Senior beleidsmedewerker
Afdeling Ruimte Wonen en Bodem

T art 5 1-2e
E art 5 1-2e @pzh.nl

provincie Zuid-Holland

Van art 5 1-2e
Verzonden: vrijdag 25 februari 2022 14:15
Aan art 5 1-2e @de_nhaag.nl; art 5 1-2e @mid_dendelfland.nl; art 5 1-2e @_rijswijk.nl; art 5 1-2e @rijswijk.nl; art 5 1-2e @_schiedam.nl; art 5 1-2e @s_chiedam.nl; art 5 1-2e @vlaa_rdingen.nl; art 5 1-2e @_vlaardingen.nl; art 5 1-2e @_rws.nl; art 5 1-2e @_hhdelfland.nl; art 5 1-2e @h tm.nl; art 5 1-2e @_Ret.nl; art 5 1-2e @_pzh.nl> art 5 1-2e @_dcmr.nl; art 5 1-2e @gasuni_e.nl; art 5 1-2e @del_ft.nl; art 5 1-2e @_delft.nl; art 5 1-2e hhd_elfland.nl; art 5 1-2e @_rhdhv.com; art 5 1-2e @_denhaag.nl; art 5 1-2e @xs4_all.nl> art 5 1-2e @d_elft.nl; art 5 1-2e @_minezk.nl; art 5 1-2e @_hhdelfland.nl; art 5 1-2e @_Delft.nl>; art 5 1-2e @_denhaag.nl>; art 5 1-2e @_denhaag.nl>; art 5 1-2e @denh_aag.nl; art 5 1-2e @denhaag.nl>; art 5 1-2e art 5 1-2e @pzh._nl>
Onderwerp: Warmtetransportleiding Vlaardingen den Haag publicaties volgende week

Beste leden van de projectgroep,

Er is weer door menigeen hard gewerkt.
Volgende week zullen er kennisgevingen verschijnen in het Provinciaal Blad, het Waterschap Blad en in de huis aan huis bladen. Het betreft de terinzagelegging van de vergunningen uit cluster 2 en 3 (gelijktijdig) ten behoeve van de beroepsprocedure. De beroepstermijn loopt van 4 maart tot en met 14 april 2022. Zoals jullie weten heeft Den Haag haar vergunningverlening opgeschort, die zit nu dus niet in dit bundeltje. (zie bijgevoegde bekendmaking voor een overzicht van de verleende vergunningen).

De personen die zienswijzen hebben ingediend worden van de genomen besluiten op de hoogte gebracht door middel van een brief.

Aanstaande dinsdag 1 maart is de zitting bij de Raad van State over de verzoeken om voorlopige voorziening op de cluster 1 besluiten (PIP en meeste vergunningen) door St. Boombehoud Vlaardingen, Staedion/Heijmans en de gemeente Den Haag.
Hoewel we een uitspraak verwachten op deze vovo's na circa twee weken kan dit tesamen met die ter inzage aankondiging volgende week leiden tot enige "reuring" in de buitenwacht c.q de media. Voor hetzelfde geld is dit niet aan de orde, maar wie weet …..

Wees er op ingespeeld, licht je wethouder in als hij/zij dat nog niet weet en en vertel het in ieder geval je communicatie-contactpersoon. Zodat mochten er eventuele vragen of berichten vanuit burgers en of media komen deze ook geduid kunnen worden.

Wens ik jullie een heel fijn weekend en hopelijk snel tot ziens!

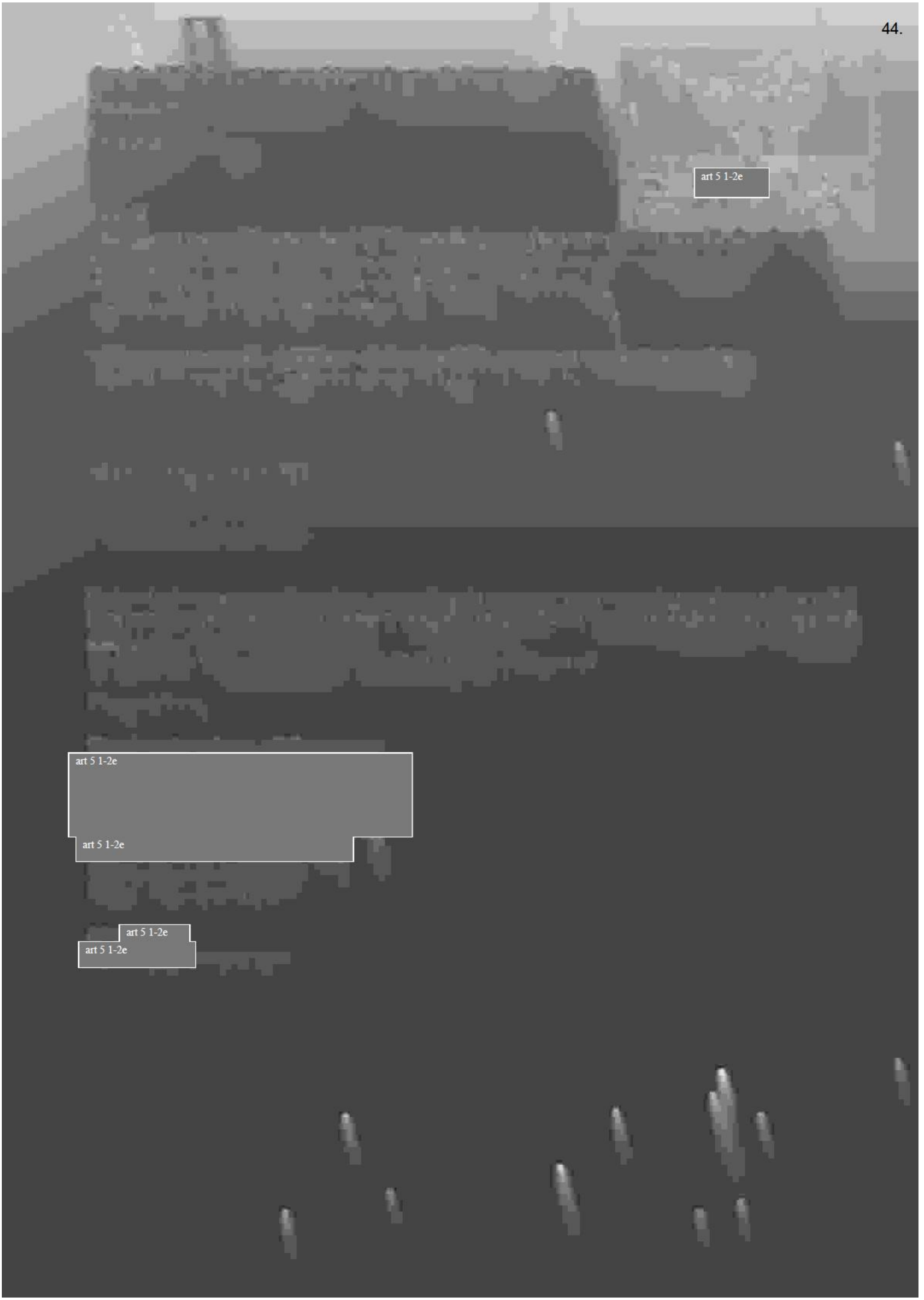
Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e
Senior beleidsmedewerker
Afdeling Ruimte Wonen en Bodem

T 06 art 5 1-2e
E art 5 1-2e @pzh.nl

provincie Zuid-Holland

art 5 1-2e

art 5 1-2e
art 5 1-2e
art 5 1-2e
art 5 1-2e
art 5 1-2e

art 5 1-2e

Raad van State

202108180/3/R3.
Datum uitspraak: 1 maart 2022

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

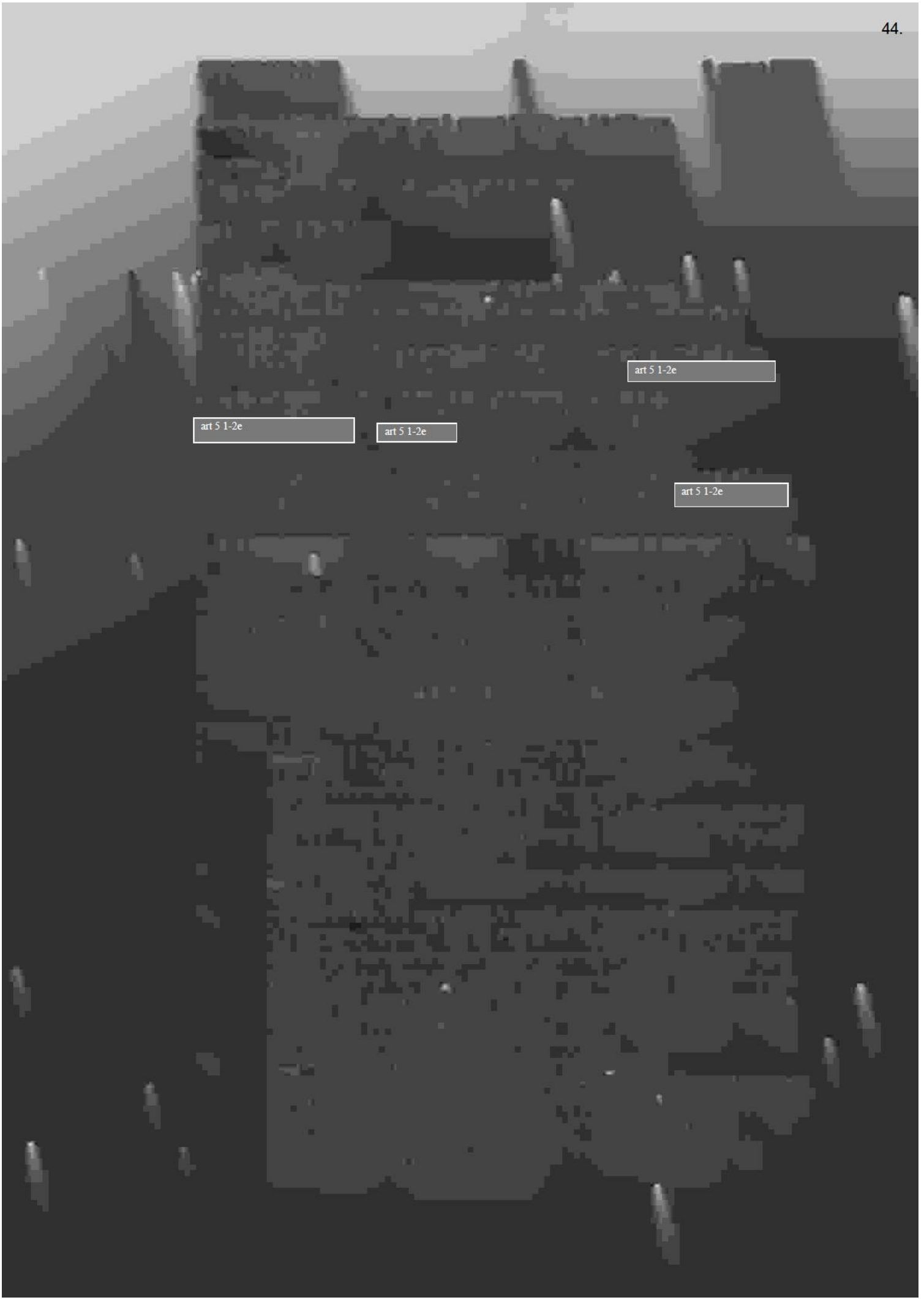
PROCES-VERBAAL van de mondelinge uitspraak van de voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op het verzoek om het treffen van een voorlopige voorziening (artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht) in het geding tussen:

1. het college van burgemeester en wethouders van Den Haag,
2. Stichting Staedion en Heijmans Vastgoed B.V., gevestigd te Den Haag,

verzoekers,

en

provinciale staten van Zuid-Holland,
verweerder.

art 5 1-2e
art 5 1-2e
art 5 1-2e
art 5 1-2e

Gronden:

Het inpassingsplan maakt de aanleg van warmtetransportleidingen in de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland, Schiedam en Vlaardingen mogelijk.

Stichting Staedion en Heijmans Vastgoed B.V. hebben de voorzieningenrechter verzocht om het inpassingsplan te schorsen, voor zover dat een warmteoverdrachtstation ter hoogte van de Tripstraat in Den Haag mogelijk maakt. De voorzieningenrechter wijst dit verzoek toe. Stichting Staedion en Heijmans Vastgoed B.V. hebben een spoedeisend belang, omdat zij concrete plannen hebben om op deze locatie een wooncomplex te realiseren en het inpassingsplan in de weg kan staan aan verlening van de gevraagde omgevingsvergunning voor dat project. Provinciale staten hebben te kennen gegeven dat het niet langer de bedoeling is dat er op deze locatie een warmteoverdrachtstation kan komen en dat het inpassingsplan hierop zo spoedig mogelijk zal worden aangepast. Zolang dat niet is gebeurd, kan het inpassingsplan Stichting Staedion en Heijmans Vastgoed B.V. echter belemmeren in de voortgang van het project.

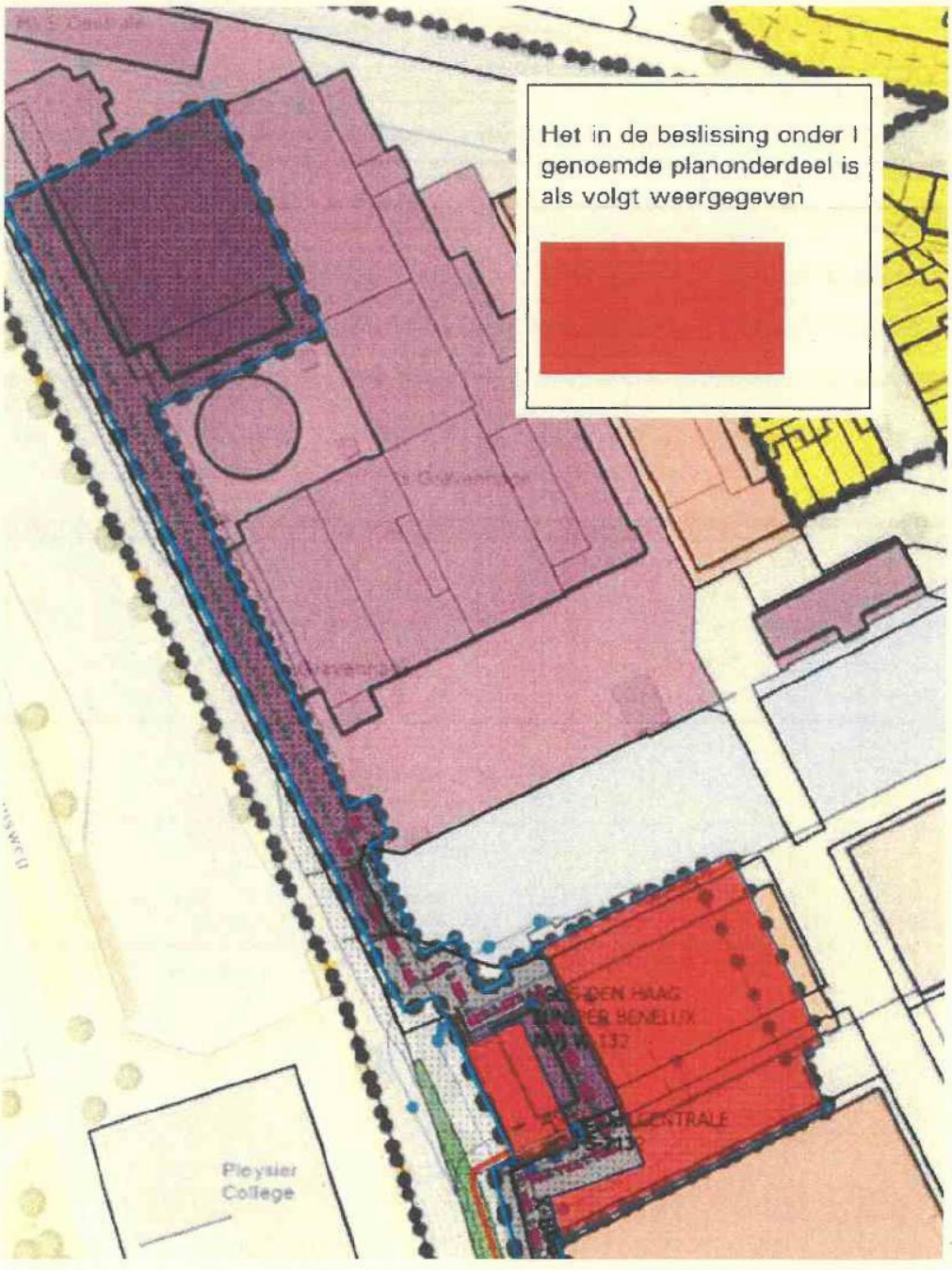
Het college van burgemeester en wethouders van Den Haag hebben de voorzieningenrechter verzocht om het inpassingsplan te schorsen, voor zover dat ziet op het gehele grondgebied van de gemeente Den Haag, omdat het college ook bij eventuele andere ontwikkelingen rekening zal moeten houden met het inpassingsplan. Ter zitting heeft het college desgevraagd meegedeeld dat er, afgezien van het project van Stichting Staedion en Heijmans Vastgoed B.V., momenteel geen aanvragen om omgevingsvergunning in behandeling zijn waarop het inpassingsplan van invloed is. De voorzieningenrechter is niet gebleken dat het college niettemin een spoedeisend belang heeft bij de gevraagde voorziening. WarmtelinQ heeft te kennen gegeven niet vóór 1 november 2022 met werkzaamheden op het grondgebied van Den Haag te zullen beginnen. Dat, zoals het college ter zitting heeft betoogd, niet zeker is dat er op die datum uitspraak in de hoofdzaak zal zijn gedaan, levert geen spoedeisend belang op. Wanneer tegen die tijd op korte termijn werkzaamheden op het grondgebied van Den Haag zijn voorzien en nog geen uitspraak in de hoofdzaak is gedaan, staat voor het college de mogelijkheid open om een nieuw verzoek om voorlopige voorziening te doen.

w.g. Steendijk
voorzieningenrechter

De griffier is verhinderd de uitspraak te ondertekenen

727
Verzonden: 3 maart 2022

BIJLAGE

Het in de beslissing onder I genoemde planonderdeel is als volgt weergegeven
Ploysier College

provincie ZUID HOLLAND

Agenda

Contact
art 5 1-2e
art 5 1-2e @pzh.nl

Vergaderplaats
Bloom,
Vergaderdatum
16 december 2019
Tijdstip
14.00 - 16.30

Ons kenmerk

Bijlagen
1, concept PIP
Zie link in de mail
2. Planning

Aan
Projectgroep LdM

Locatie:
Bloom,
Koninginnegracht 28,
2514 AB Den Haa

Onderwerp
LdM bijeenkomst 16 december 2019

14.00 uur
1 Opening

14.05 uur
2 Mededelingen
o.a. Terugkoppeling PS, terugkoppeling werkgroep communicatie

14.10 uur
3 Opzet PIP
Concept versie PIP (planregels en verbeelding (5 kaarten) is te downloaden via onderstaande link, let op: incl. aandachtspuntenlijstje art 5 1-2e

14.30 uur
4 Concept-planning
Bespreken concept-projectplanning en overlegmomenten

15.00 uur
5 Proces NRD
Bekendmaking, websites, ter inzage legging, afstemming behandeling zienswijzen

15.30 uur
6 Horen gemeenteraden
Organisatie en werkafspraken

16.00 uur
7 Q en A
Inventariseren onderwerpen en planning

16.15 uur
8 Rondvraag en Sluiting

Agenda.

- Advies cie mer (korte mededeling dat cie slechts twee kritische noten had op het MER, o.a. over stikstof, maar dat advies niet wordt opgevolgd
- Zienswijzen
  - stand van zaken samenvatting/ontvangen input
  - intrekken pro forma zienswijzen (planregeling pompstation in Delft)
  - daarna bespreking adhv van eerdere thematische deelsessies
  - verdeling resterende punten uit exceltabel en problemen inventariseren
- planning cluster 1 en 2
- cluster 2 vergunningen: AVOI eruit….
- wwvtk

provincie ZUID HOLLAND

Agenda

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1
art 5 1-2e @pzh.nl
art 5 1-2e
T

Vergaderplaats

Vergaderdatum
12 september 2019
Tijdstip
14.00 - 16.00

Ons kenmerk

Bijlagen

Aan
Projectgroep LdM

Onderwerp
vergadering **16 september, Y-gebouw** PZH kamer **Y 509 Spuizaal**,
Adres:
Ypsilon Park
Floris Grijpstraat 2
2596 XE Den Haag
Let op: dit is niet het provinciehuis! Zie kaart op de achterzijde

14.00 uur

1 Opening

14.05 uur

2 Mededelingen

14.15 uur

3 Vergunningen- proces

15.00 uur

4 Inhoud coördinatiebesluit

15.15 uur

5 NRD (vragen nalv schriftelijke ronde?)

15.25 uur

6 Startnotitie (vragen nalv schriftelijk ronde?)

15.35 uur

7 Communicatie

15.50 uur

8 w.v.v.t.k. en sluiting

provincie ZUID HOLLAND

Vergaderdatum
12 september 2019
Ons kenmerk

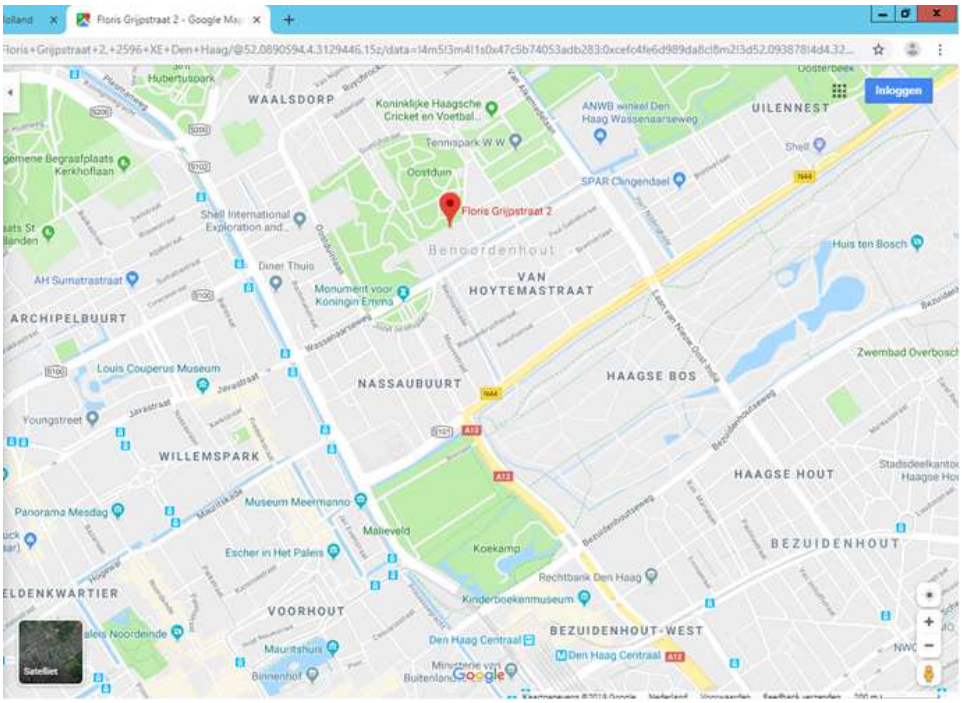
Jullie hebben een concept NRD ten behoeve van de MER, en een opzet voor het PIP (geannoteerde inhoudsopgave) en een concept-startnotitie (tbv de belsuitvorming door PS) via de mail gekregen. Opmerkingen op de NRD en de Startnotitie graag voor 19 sept.

De gemeente Westland krijgt volgens afspraak alle stukken in CC, zo ook deze agenda/uitnodiging.

Het c-gebouw van het provinciehuis wordt verbouwd, daarom moeten we uitwijken naar alternatieve vergaderlocaties,
De 16e is dat in het Y-gebouw van de provincie, **adres:**

Ypsilon Park
Floris Grijpstraat 2
2596 XE Den Haag

Dit ligt circa een kwartiertje lopen vanaf het provinciehuis, zie onderstaand kaartje.

De overige vergaderingen zijn gepland op 21 okt, 18 nov, 16 dec en 27 jan 2020, deze zullen in Bloom zijn, aan de koninginnegracht.

Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag

Bestuurlijk overleg 26 oktober 2020

Agenda

1. Welkom
2. Vooroverleg en aanpassingen Ontwerp -PIP
3. Vergunningen
4. Combi-MER
5. Planning
6. SOK, UVOK en Nadeelcompensatie
7. W.V.T.T.K. en sluiting

Welkom

- Inleiding
  - Wat hier wordt gedeeld is in concept vooruitlopend op besluitvorming door GS, dat moet nog aan hen worden voorgelegd
- Mededelingen
  - WarmtelinQ organiseert **dinsdag 3 november een Webinar** over het project en de vergunningen. Meer info: https://www.warmtelinq.nl/nieuws/informatieavond-over-warmtetransportleiding
  - Overig…?

Aanpassingen Ontwerp –PIP t.o.v. voorontwerp-PIP (1)

- Op het voorontwerp-PIP zijn 4 vooroverlegreacties binnengekomen:
  - Den Haag, Schiedam, Rijkswaterstaat en van de Veiligheidsregio's Haaglanden en Rotterdam – Rijnmond gezamenlijk.
- Verwerkt in Vooroverlegnota, wordt toegezonden.
- Aanpassingen zijn :
  - tekstvoorstel m.b.t. beleid Schiedam overgenomen (toelichting)
  - resultaten onderzoek fysieke veiligheid (toelichting);
  - dubbelbestemming warmtetransportleiding (toelichting)
  - het OTB A4 Haaglanden - N14 (toelichting);
  - noodzakelijk advies van de leidingbeheerder (regels)
  - de bouwmogelijkheden schrappen in de vrijwaringszones langs de A4 en A20 (regels en verbeelding)
  - WOS Den Haag: begrenzing dubbelbestemming leiding, aanduidingen WOS Uniper en alternatief Tripstraat (regels en verbeelding)

Aanpassingen Ontwerp –PIP t.o.v. voorontwerp-PIP (2)

- Ingekomen ambtelijke reacties worden ook doorgevoerd.
- Voortschrijdend inzicht wordt ook vertaald ontwerp PIP, voorzien zijn nu:
  - Bouwvlak Pompstation (3 m vanaf hekwerk)
  - Kruising Beatrixlaan - Guntersteinweg (2 opties)
  - WOS Den Haag (verkleining bouwvlak, 2 locaties)
  - Mogelijke verplaatsingen van T-stukken (verbeelding)
  - Aansluitpunt en boring nabij Pompstation Delft

Overzicht vergunningen PCR

Gemeenten (x6)	PZH	Hoogheemraadschap	MRDH	Rijkswaterstaat
•Kappen (behalve Schiedam en Rijswijk) •Openbreken wegen **(behalve Den Haag)** •Werken of werkzaamheden uitvoeren Omgevingsvergunning bouwen Pompstation (**alleen Delft**) •Tijdelijk afwijken best plan werkstroken en werkwegen	•Vergunning Wet natuurbescherming (gebiedsbescherming •Kruisen provinciale weg (Kruithuisweg)	• Vergunning werken in waterstaatswerken (dempingen/duikers) • onttrekken en infiltreren van grondwater •Lozen van grondwater op oppervlaktewater	•Kruisen lokaal spoor (tramlijnen HTM/RET)	•Kruisen Rijkswegen A4/A20

Aanvraag: Morgen 27 oktobermandje 1

- **Onderstaande vergunningen volgen iigv later (mandje 2):**
  - WOS Uniper-locatie + brug leiding
  - Openbreken wegen Den Haag
  - Alternatieve kruising Beatrixlaan-Guntersteinweg
  - Aansluitpunt Delft (ontgraving en boring)
- **Overig**: Ontwikkelingen Aerius en gevolgen voor aanvraag Nbw-vergunning/Pb

Combi-MER Strategische alternatieven

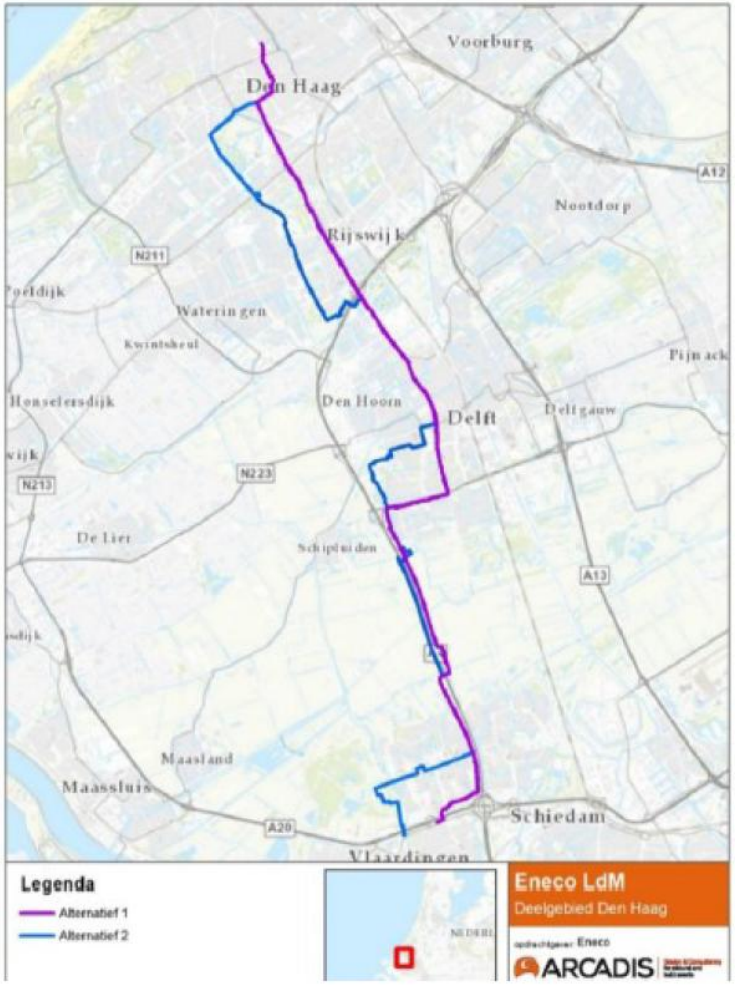
- Mogelijkheden voor verwarmen onderzocht.
  - All electric; collectieve warmte; groen gas en biomassa

- Bevestiging van het beleid:
  - Op basis van de behandelde alternatieven, doelstellingen en gebiedskenmerken blijkt dat het versterken van de warmtetransportleiding infrastructuur, in de regio met de warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag, het meest aantrekkelijk is.

Combi-MER- tracé alternatieven

Alternatief 1 (paarse lijn) = voorkeursalternatief
In het algemeen geldt dat de verschillen tussen de alternatieven beperkt zijn.
Alt 1 scoort wel beter op behoud relevant groen.

In alle deelgebieden blijft alternatief 1 daarmee het voorkeursalternatief.

Combi-MER extra VKA tracé alternatief in Den Haag onderzocht

Hoefkade,Durbanstraat, Schalkburgerstraat).

Weinig verschil in milieueffecten, behalve bomen (La Reyweg). Via de Durbanstraat wordt in verhouding veel overlast voor bewoners verwacht. Via de Hoefkade zijn de extra kosten hoog.

Gezien de potentieel grote gevolgen voor techniek, kosten en planning en het beperkte verschil in milieueffecten, is gekozen om het reguliere VKA te behouden.

Besluit MT WarmtelinQ (15 sept): alternatief 1 is het definitief VKA.

Belangrijke ijkmomenten planning

27 oktober-2020	**Indienen formele vergunningaanvragen bij de bevoegde gezagen**
Begin december 2020	Ontwerpbesluiten gereed en ontvangen door PZH.
Januari–maart 2021	**Start ter visielegging en advies cie m.e.r.** ontwerp PIP, ontwerpbesluiten en het Combi-MER;
Juni- Oktober 2021	Vaststellen van het PIP door Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten
Oktober 2021	Beroepsprocedure (start met 6 weken terinzagelegging).
WarmtelinQ	Start van de aanleg voorzien in juni 2022 Doel: in 2024 operationeel zijn.

SOK, UVOK en Nadeelcompensatie

- Met gemeenten en provincie zijn Samenwerkingsovereenkomsten (SOK) met WarmtelinQ in voorbereiding. PZH-WarmtelinQ November
- WarmtelinQ en gemeenten sluiten ook een Uitvoeringsovereenkomst (UVOK)

- Gewerkt wordt ook aan een gezamenlijke opzet voor een overeenkomst over vergoeding als gevolg van nadeelcompensatie.

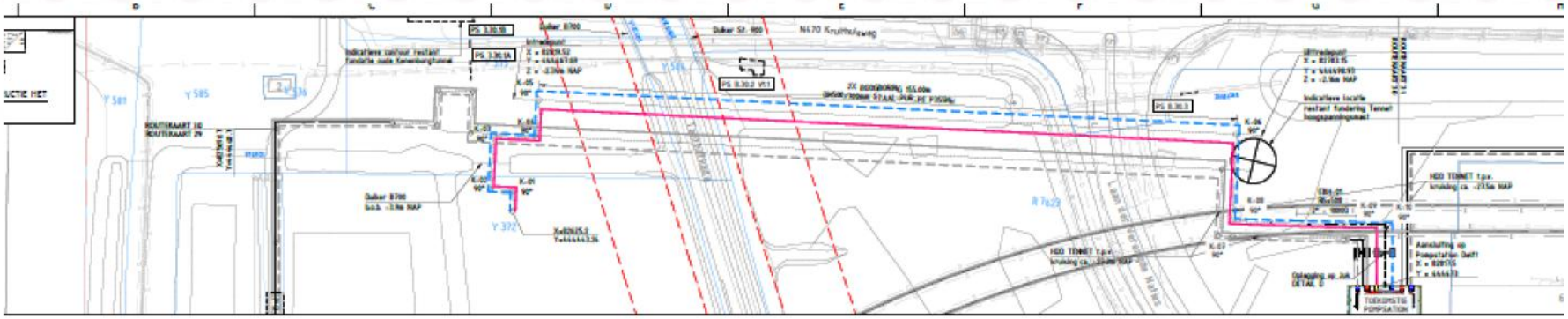
w.v.t.t.k. sluiting

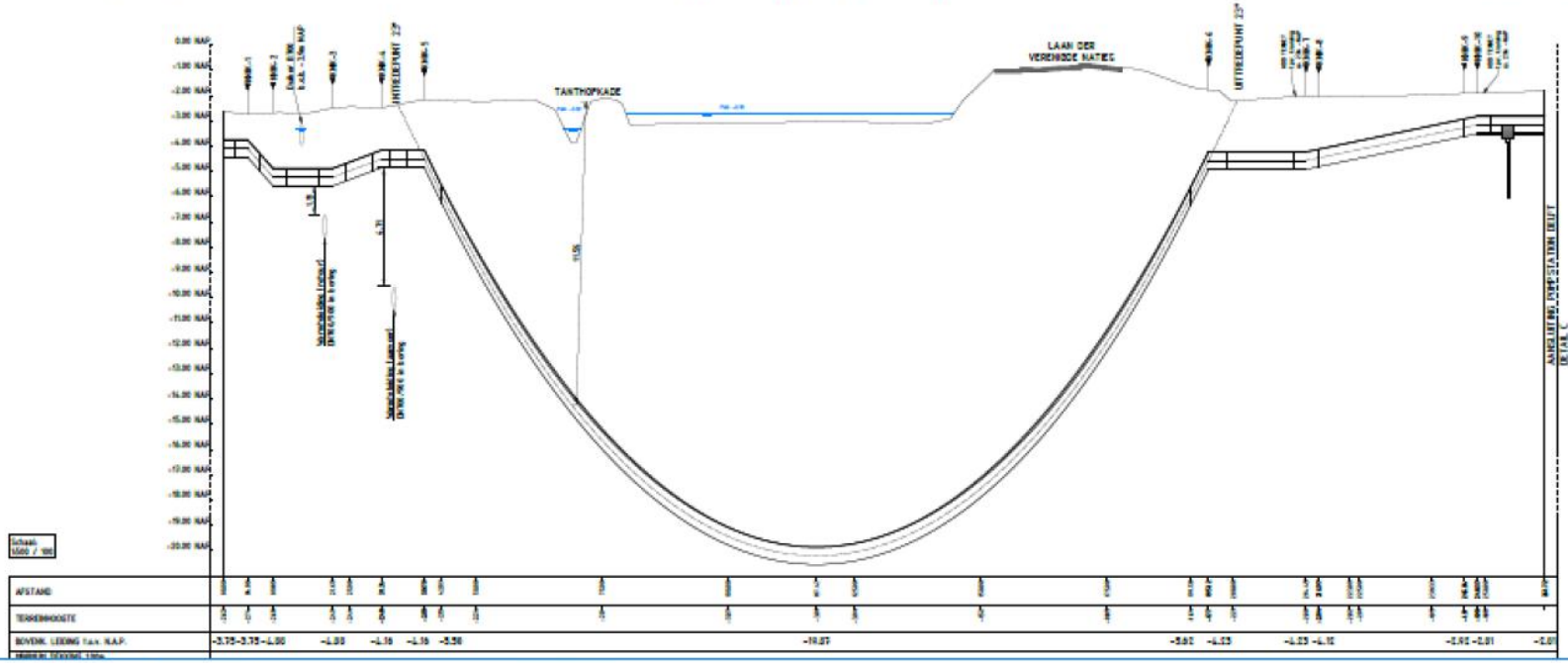
- Vragen
- Opmerkingen
- Of Wat verder ter tafel komt

Sluiting

Dank dat u aanwezig was.

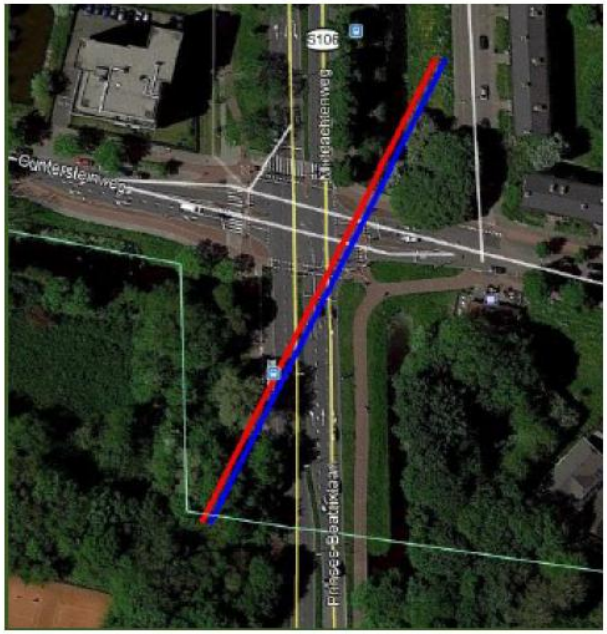
Concept (route) kaart aansluitpunt Delft

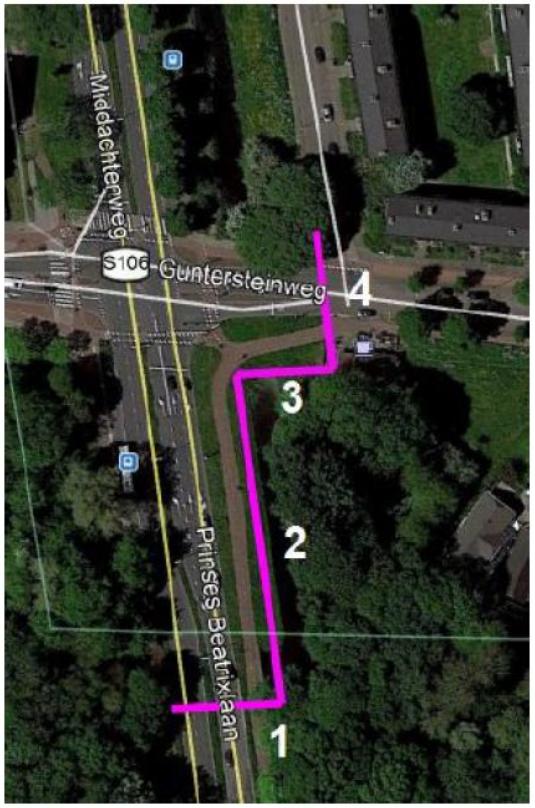

Concept kaart Beatrixlaan Guntersteinweg

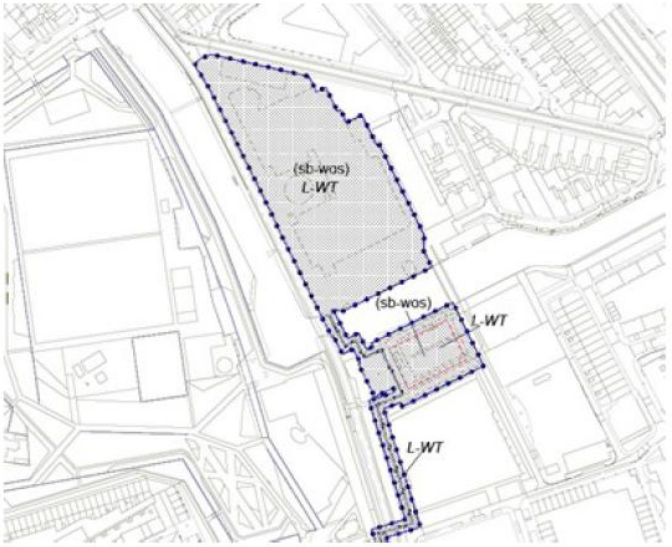
Boring

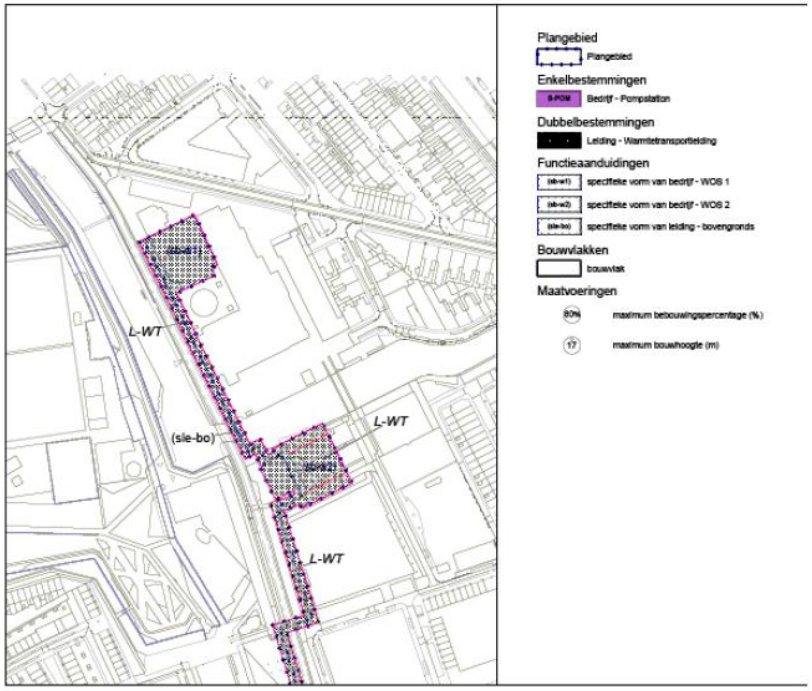

Open ontgraving

Concept verbeelding WOS Den Haag voorontwerp –> ontwerp (voornemen)

provincie ZUID HOLLAND

provincie Zuid-Holland

Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag

Inpassingsplan, Milieueffectrapport en vergunningen

Online informatieavonden
22, 23 en 25 maart 2021

art 5 1-2e en art 5 1-2e

Besluitvorming Provinciale Staten

- 18 december 2019 hebben Provinciale Staten van de Provincie Zuid-Holland besloten een provinciaal inpassingsplan op te stellen, de provinciale coördinatieregeling van toepassing te verklaren en een milieueffectrapport op te laten stellen.

- Wat is een inpassingsplan?
- Wat betekent de coördinatieregeling?
- Wat is een milieueffectrapport?

Wat is een Provinciaal Inpassingsplan?

- Een Provinciaal Inpasssingsplan (PIP) vervangt een bestemmingsplan
- Stelt regels, heeft een plankaart en een toelichting.
- Het maakt de transportleiding mogelijk en beschermt deze.

Wat is de provinciale coördinatieregeling?

- Alle nodige vergunningen worden op elkaar afgestemd
- De gemeenten enz. geven zelf de vergunningen af
- Vergunningen worden gelijktijdig ter inzage gelegd (er kunnen meerdere groepen van vergunningen zijn)
- Na besluitvorming volgt één beroepsprocedure bij de Raad van State
- Sommige vergunningen worden niet gecoördineerd. Bijvoorbeeld voor tijdelijke opslag van materiaal of het afsluiten van wegen door de aannemer.

Milieueffectrapportage (MER)

- De effecten op het milieu en landschap onderzocht:
  - Andere alternatieven voor warmte (strategische alternatieven)
  - Andere routes voor de transportleiding (tracé alternatieven);
  - Thema's: Bodem, Water, Landschap, Cultuurhistorie, Natuur, Archeologie, Niet gesprongen explosieven, Geluid, Woon- en leefomgeving en Verkeer;

Milieueffectrapportage (MER)

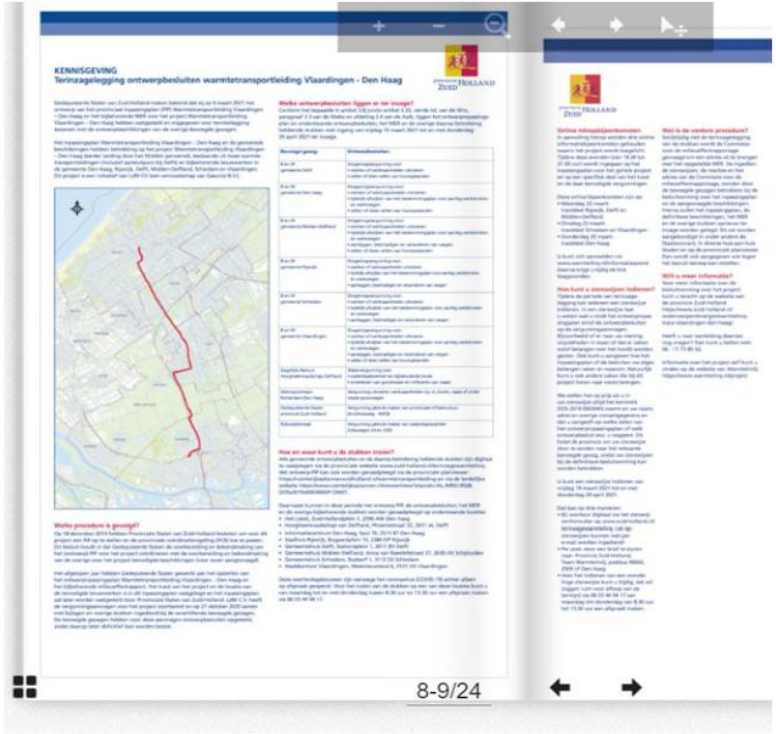
- Wanneer gegevens onbekend zijn, wordt dit aangegeven.
- De commissie voor de milieueffectrapportage brengt een onafhankelijk advies uit over het MER

- De uitkomsten van het MER onderzoek worden betrokken bij de te nemen besluiten

Ontwerpbesluiten ter inzage

- Vanaf **19 maart 2021 tot en met 29 april 2021 liggen alle ontwerpbesluiten ter inzage**
- Vanwege Covid-19 overheidsgebouwen **alleen op afspraak open**, daarom alle stukken digitaal te raadplegen op website provincie

- Kennisgevingen geplaatst in Staatscourant, Provinciaal Blad, Waterschap blad en diverse huis aan huis bladen

Wat ligt ter inzage?

- Ontwerpinpassingsplan + Milieueffectrapportage (MER) + Ontwerpbesluiten:

Gemeenten (x6)	PZH	Hoogheemraadschap	HTM/RET	Rijkswaterstaat
• Kappen • Openbreken weg • Aanlegvergunning bestemmingsplan • Tijdelijk afwijken bestemmingsplan tbv werkstroken/werkwegen	• Kruisen provinciale weg	• Vergunning werken in waterstaatswerken • Onttrekken en lozen van grondwater	• Kruisen lokaal spoor	• Kruisen Rijkswegen

- Er komt nog een 2e cluster met vergunningen, bijvoorbeeld de Omgevingsvergunning bouwen Pompstation (Delft), …….

Zienswijzen indienen

- Documenten zijn in te zien via de **provinciale website**:
  - **www.zuid-holland.nl/terinzagewarmtelinq**
- Het ontwerp-inpassingsplan ook via of de landelijke website www.ruimtelijkeplannen.nl. Zie de links op de provinciale website
- **U kunt een zienswijze indienen van vrijdag 19 maart 2021 tot en met donderdag 29 april 2021**
- Dat kan op 3 manieren:
  - **Bij voorkeur via het digitale zienswijzenformulier op de website van de provincie**
  - Per post bij de provincie
  - Mondeling (op afspraak) ruim voor de einddatum

Wat gebeurt met mijn zienswijze?

- Na het inzenden krijgt u een bevestiging van ontvangst
- De zienswijze wordt als het gaat over een vergunning doorgestuurd naar de betrokken gemeenten, Hoogheemraadschap enz.
- Deze geven een antwoord
- Provincie verzameld alle antwoorden (in een Nota van Beantwoording)
- Wijzigingen worden doorgevoerd

Vervolg

- Definitieve besluiten over PIP, MER en vergunningen: eind 2021
- PIP en vergunningen gaan weer ter inzage (6 weken)
- Beroepsprocedure bij de Raad van State (6 maanden)

- Start werkzaamheden halverwege 2022
- Niet alle vragen kunnen nu al beantwoord worden! Voor meer informatie over de exacte uitvoering van werkzaamheden, kunt u terecht bij WarmtelinQ

Bestuurlijke Bijeenkomst LdM
22 mei 2019
Proces t.b.v. Leiding door het Midden

Welkom en Agenda

PIP Proces en PCR Leiding door het Midden

1. Welkom Alex Veldhof, Directeur Ruimte
2. Stand van zaken LdM (toelichting door LdM)
3. PiP + coördinatie vergunningen (PZH licht toe)
4. Participatie LdM (LdM en Omgevingsmanagement)
5. Vervolgstappen, hoe gaan we verder, wat is nodig?

provincie
ZUID

2. Stand van zaken LdM: mei 2019

- Constructieve samenwerking gemeenten en LdM t.b.v. finale tracé keuze
- Tracé is i.o.m. gemeenten bepaald; leiding diameter DN 700 mm (max.)

2. Stand van zaken

RO proces & vergunningen aanvraag LdM

- PIP en PCR proces wordt door LdM zorgvuldig en in nauw overleg met PZH en gemeenten voorbereid en doorlopen
- Team van specialisten van LdM (o.a. Ploum; Royal Haskoning/DHV) ondersteunt & stemt RO proces tijdig af
- Veldonderzoeken & bureau studies langs tracé zijn gaande door LdM
- Concept aanvragen vergunning worden vooraf met gemeenten en PZH besproken; gebruik korte communicatie lijnen

→Gericht op doelmatige en efficiënte vergunningen aanvraag←

2. Stand van zaken

- Voorlopig ontwerp tracé is in afrondingsfase; detail ontwerp: uitwerken van juni-dec. ‘19
- Nadere afstemming vergunningen tbv mee coördineren PIP-proces

- Vragen / opmerkingen?

3. PIP en Coördinatie vergunningen

Voorbereiding

- hoe staan de gemeenten ten opzichte van een PIP
- De voordelen en nadelen van een PIP met provinciale coördinatieregeling (tijdwinst, 1 (beroeps)procedure, communicatie).
- Beschrijving risico's: financieel en juridisch en procesmatig
- Mer-beoordeling
- Scope van het Pip en de vergunningen: helder (max 700 mm, tracé en bijbehoren)
- Opstellen startnotitie tbv besluitvorming voor het opstellen van een PIP met coördinatie vergunningen voor de LdM

3. PIP en coördinatie vergunningen
Planning

Besluitvorming

- Standpunten gemeenten helder
- Vaststellen Startnotitie voor besluitvorming tot voornemen opstellen PIP (PS)
- Vaststellen/tekenen: Anterieure Overeenkomst (LdM, PZH): planschade/proceskosten.
- Vaststellen Voorontwerp-PIP; tegelijk: aanvragen vergunningen, verzoek om advies (GS) op de aanvragen en het PIP.
  - Horen gemeenteraden op het voorontwerp
- Vaststellen Ontwerp-PIP, ontwerpbesluiten/vergunningen (GS, B&W, Waterschap, RWS)
  - Gelijktijdig ter inzage; verwerking zienswijzen
- Nota van Beantwoording en wijziging
- Vaststellen PIP (PS) en besluiten/vergunningen (B&W, Waterschap, RWS)

- Publicatie en beroepsprocedure

3. PIP met Coördinatie vergunningen en besluiten

- 6 gemeenten
  - 21 bestemmingsplannen, waarvoor het PIP.
- Vergunningen:
  - Omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1 en 2.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
  - Watervergunning op grond van artikel 6.2, 6.4 en 6.5 Waterwet;
  - Wbr-vergunning op grond van artikel 2, eerste lid Wet beheer rijkswaterstaatswerken;
  - Spoorwegwetvergunning op grond van artikel 19, eerste lid Spoorwegwet;
  - Ontheffing Wet natuurbescherming op grond van artikel 2.7, 3.3. en 3.4 Wet natuurbescherming;
  - Vergunning Wet lokaal spoor op grond van artikel 12 Wet lokaal spoor.

3. PIP en coOrdinatie vergunningen
Proces Vergunningen

- De gemeenten, waterschap, Rijkswaterstaat zijn en blijven de bevoegde gezagen
- De genomen besluiten worden gelijktijdig in inspraakprocedures gebracht met alle andere besluiten en vergunningen én het PIP.

-- Samenwerking --

- De behandeling van de ingekomen zienswijzen wordt afgestemd, evenals de hierdoor benodigde/gewenste wijzigingen in de stukken.

-- Gezamenlijk team inrichten? --

Natuurlijk geldt deze samenwerking ook voor het PIP!!!

- Vragen?

Participatie LdM

4. Omgevingsmanagement LdM (kernpunten)

- Veilige werkomgeving en minimalisering (verkeers) hinder
- Pro actieve dialoog met gemeenten & overige stakeholders
- Afstemming externe communicatie, nauw overleg met gemeenten
- Vroegtijdig + transparant informeren van alle betrokkenen
- 1 LdM aanspreekpunt per gemeente
- Minimaliseren van impact op omgeving & bewoners

→Samenwerking is de sleutel tot succes!!←

5. Vervolg

Zie ook de sheet met Voorbereiding

- Hoe loopt (bestuurlijke) proces bij de verschillende gemeenten
- Wat heeft PZH nodig voor officiële start besluiten?
- Intentie samenwerking
- Is er thans behoefte aan een bestuurlijke vervolg bijeenkomst?
  (3 juni: ambtelijke bijeenkomst LdM gemeenten, PZH en Eneco)

Vragen/opmerkingen?

Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag

Bestuurlijk overleg 31 mei 2021

Agenda

1. Welkom
2. Terugblik, vanaf vorig overleg (26 okt 2020)
3. Resultaten ter inzagelegging:
   a) Ontwerp-PIP
   b) Vergunningen
   c) Combi-MER
4. Planning
5. W.V.T.T.K. en sluiting

Welkom

- Inleiding
  - Vanaf de vorige bijeenkomst is veel gebeurt, we blikken hierop straks terug. Ook nu werkt ieder hard aan het project.

- Mededelingen
  - Advies cie voor de mer
  - Afmelding Schiedam

Terugblik vanaf half oktober 2020

- Aanvragen vergunningen (cluster 1) : 27 oktober 2020.
- Kennisgevingen geplaatst.
- 3 nov 2020 WarmtelinQ: een Webinar over het project.
- Reacties op het voorontwerp-PIP zijn verwerkt.
- Eind januari en half februari zijn aanvullende onderzoeken zoals Passende Beoordeling en Akoestisch onderzoek aangeleverd.
- Mei: vergunningen zijn aangeleverd.
- **9 maart 2021: GS stellen Ontwerp–PIP vast.**

- Pompstation Delft gaat niet mee in cluster 1 en ook de Wnb-vergunning wordt opgehouden.

Ter inzagelegging van de documenten

- Kennisgevingen zijn geplaatst in Staatscourant, Provinciaal Blad, Waterschapblad en huis-aan-huisbladen.
- Brieven zijn gezonden aan personen of instanties die eerder hadden gereageerd.
- Toelichtingen op websites provincie, warmtelinQ, gemeenten en Waterschap.
- **Ter inzage van 19 maart tot en met 29 april 202.**
  - alle stukken op de provinciale projectwebsite.
  - Ontwerp-PIP ook via www.ruimtelijkeplannen.nl of de provinciale planviewer www.ruimtelijkeplannen.zuid-holland.nl.
- Brieven aan omwonenden tot ca 1, 5 km afstand.
- Digitale bewonersavonden:
  - 22 maart voor Rijswijk, Delft en Midden Delfland;
  - 23 maart voor Vlaardingen en Schiedam en
  - 25 maart voor Den Haag

Zienswijzen aantallen (1)

Bevoegd gezag	aantal
• Delft	24
• Den Haag	25
• Midden-Delfland	9
• Rijswijk	1
• Schiedam	2
• Vlaardingen	3
• Hoogheemraadschap	4
• Metropoolregio	4
• Provincie Zuid-Holland	37
• RWS	3

- Aantallen zijn niet absoluut.

Zienswijzen, aantallen (2)

64 ingekomen reacties

- 8 zienswijzen zijn niet ontvankelijk:
  - 1 ruim na de termijn ingekomen.
  - van zeven zienswijzen ontbreekt een standpunt van de indiener c.q. inhoudelijke onderbouwing, waardoor beantwoorden onmogelijk is.
- 3 voorlopige of pro-forma zienswijzen zijn tijdig aangevuld/ingeleverd en daarom ontvankelijk.

- **Dus: 56 ontvankelijke zienswijzen.**

Zienswijzen betreffen (1)

- Personen en bedrijvenverenigingen uit **Den Haag (Uitdenhagenstraat en Transvaal)** en **Delft (Tanthof**) maken zich ernstig zorgen over:
  - bereikbaarheid en/of de sociale aantasting van de wijk;
  - veiligheid van de leiding;
  - aantasting van het toch al schaarse groen;
  - of personen die gewoon “tegen zijn”;
  - er is niet voldoende gecommuniceerd/geparticipeerd.
- Voorstellen voor tracé-aanpassingen, stoppen aan de rand van de stad
- Maar ook: zodat een fietspad dan meteen kan worden opgeknapt (in Delft).

Zienswijzen betreffen (2)

- Bereikbaarheid van Midden Delfland voor recreatie i.v.m. openbreken wegen aldaar.
- Ook is er weerstand tegen de leiding als systeem.
  - het is onnodig, niet duurzaam, lokaal moet voorrang krijgen. Opvallend is Den Haag Fossielvrij met 52 pagina's.
- De MER wordt onvoldoende gevonden vooral t.a.v. natuur effecten
- Er is 1 WOB-verzoek (tracé besluiten).

- Circa een derde van de zienswijzen heeft op meerdere onderwerpen en bevoegde gezagen in elkaar grijpende opmerkingen. De beantwoording is daarom georganiseerd via een clustering van onderwerpen.

Thematische deelsessies

Provincie	• Warmtenetwerk als concept • Participatie/communicatie • MER
Den Haag	• Bereikbaarheid/overlast Kempstraat + Transvaal • Bomen en kapvergunning • Inpassing WOS2
Delft en Midden-Delfland	• Aantasting groen Tanthof/geluidhinder pompstation
Vlaardingen, Schiedam en RWS	• Eco-aquaduct A4 • Bereikbaarheid fietsnetwerk

Aanpak Nota van beantwoording (NvB)

- Input via deelsessies.
- PZH stelt o.b.v. input een 1e concept Nota van Beantwoording op.
- commentaarronde en afstemming (7 juni)
- PZH stelt definitieve NvB op.
- Deze wordt door alle bevoegde gezagen gebruikt voor besluitvorming over ingediende zienswijzen en definitieve beschikkingen.

- Ieder bevoegd gezag besluit uiteraard over de 'eigen' vergunning waarin kan worden verwezen naar de betreffende onderdelen uit de NvB.

Voorbeeld

¶
¶

Z59¤	**Sekerli·Holding·BV·(bedrijf) → → Samenvatting·en·beantwoording¶** De·zienswijze·heeft·betrekking·op:¶ Den·Haag:·Werken·of·werkzaamheden·uitvoeren¶ Den·Haag:·Tijdelijk·afwijken·van·het·bestemmingsplan·voor·aanleg·werkstroken·en·werkwegen¶ Den·Haag:·Vellen·of·doen·vellen·van·houtopstanden·¶ ¤
Z59¤	1.·Economisch·negatief·effect·voor·het·bedrijf·door·langdurige·overlast.·Waarom·moet·er·een·warmte-transportleiding·dwars·door·Den·Haag·en·onze·straat·Kempstraat·gaan·lopen.·Het·is·nog·niet·eens·bekend·welke·woningen·er·gebruik·van·gaan·maken.·¶ 2.·Het·kost·onnodig·veel,·waarom·steken·ze·het·geld·niet·in·nieuwe·woningen.·Er·is·een·groot·woningtekort·in·Den·Haag.·¶ 3.·maakt·bezwaar·tegen·dat·er·130·bomen·gekapt·gaan·worden·en·niet·meer·worden·teruggeplaatst.¶ 4.·hoopt·dat·met·deze·zienswijze·de·vergunningen·niet·worden·afgegeven.¶ *Antwoord:*¶ ¶ ¤

¶
Conclusie¶
De·zienswijze·heeft·wel·/·geen·gevolgen·voor·de·¶
¶
¶
¶

Z60¤	**EnergieSamen·/·Natuur-·en·Milieufederatie··(organisaties)» ·····Samenvatting·en·beantwoording¶** De·zienswijze·heeft·betrekking·op:¶ Combi-MER¶ ¶

(concept) Advies van de commissie mer

- **Het MER, inclusief alle onderliggende bijlagen en de ontwerpbesluiten, geeft voldoende informatie over de te verwachten milieueffecten van de warmtetransportleiding.**
- **Ondanks dat,** en ondanks dat de Commissie zich ervan bewust is dat het plan bijdraagt aan het op termijn omlaag brengen van de stikstofuitstoot, signaleert de Commissie bij de toetsing van het MER een tekortkoming**.**

- **Gevolgen voor de natuur, Natura 2000 gebieden.**
  Het MER geeft niet de onderbouwing dat aantasting van de natuurlijke kenmerken van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden kan worden voorkomen. De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER een variant te beschrijven dat uitvoerbaar is binnen de kaders van de Wet natuurbescherming.

- **Aanbeveling: Impact op de ondergrond :**
  Ontwikkel een regionale visie op het ondergronds ruimtegebruik (PZH en gemeenten) om de inpassing van de verschillende (nieuwe) ondergrondse functies te optimaliseren.

  - Defenitief advies op 28-5-2021 ?

Aanvraag vergunningen 2e cluster (3 mei)

Bevoegd gezag:	Ten behoeve van:
B en W gemeente Delft	Bouwen van een pompstation en ondersteuningspalen nabij het perceel Lagosweg 63 te Delft
	Uitvoeren van werken of werkzaamheden
	Vellen of doen vellen van een houtopstand
	Uitvoeren werkzaamheden op of in openbare gronden inzake aanleg, instandhouding en opruiming van kabels en leidingen
B en W gemeente Den Haag	Uitvoeren werken of werkzaamheden (i.v.m. wijziging kruising Pr. Beatrix-laan/Gunstersteinweg)
	Tijdelijk afwijken bestemmingsplan i.v.m. aanleg werkstroken en werkwegen (idem)
	Vellen of doen vellen van een houtopstand (idem)
	Ligging van een leiding
B en W gemeente Midden-Delfland	Aanleggen of houden van kabels en leidingen in, op of boven openbare gronden
B en W gemeente Rijswijk	Uitvoeren werken of werkzaamheden (i.v.m. wijziging kruising Pr. Beatrix-laan/Gunstersteinweg)
	Tijdelijk afwijken bestemmingsplan i.v.m. aanleg werkstroken en werkwegen (idem)

Aanvraag vergunningen 2e cluster (3 mei)

gemeente Rijswijk	Aanleggen, beschadigen en veranderen van wegen
	Uitvoeren werkzaamheden op of in openbare gronden inzake aanleg, instandhouding en opruiming van kabels en leidingen
B en W gemeente Schiedam	Bouwen van ondersteuningspalen nabij eco-aquaduct A4
	Uitvoeren werkzaamheden een n.a.v. instemmingsbesluit kabels en/of leidingen
B en W gemeente Vlaardingen	Uitvoeren werkzaamheden een n.a.v. instemmingsbesluit kabels en/of leidingen
DB Hoogheemraadschap van Delfland	Kruisen watergang i.v.m. wijziging kruising Pr. Beatrixlaan/Gunterstein-weg in Den Haag/Rijswijk en aanleggen watergang nabij Europaboulevard in Vlaardingen
DB Hoogheemraadschap van Delfland	Aanpassen onttrekking i.v.m. wijziging kruising Pr. Beatrixlaan/ Guntersteinweg/Middachtenweg in Den Haag /Rijswijk
GS provincie Zuid-Holland	Vergunning gebruik van provinciale infrastructuur (Aansluitpunt Delft Boogboring)
Omgevingsdienst Midden-Holland namens GS provincie Zuid-Holland	Ontheffing gebruik geshredderd hout

Planning, op hoofdlijn

T.o.v. eerdere planning: 2 maanden opgeschoven let op: zomervakantie en ter inzagelegging	
2e cluster 3 mei 2021	Indienen formele vergunningaanvragen bij de bevoegde gezagen
Besluiten beoordelen op ontvankelijkheid. Besluiten **niet** ter inzage tijdens vakantieperiode	
nov 2021	Ontwerpbesluiten gereed en ontvangen door PZH.
Juli-Sept/ November-December 2021	Vaststellen van het PIP door Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten
Januari 2022	Beroepsprocedure (start met 6 weken terinzagelegging).
warmtelinQ	Start aanleg voorzien in juni 2022 Doel: in 2024 operationeel zijn.

w.v.t.t.k. sluiting

- Vragen en of opmerkingen
- Wat verder ter tafel komt

Sluiting

Dank dat u aanwezig was.

Projectgroep PIP/PCR
11 okt 2021
WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

Agenda

- Mededelingen
  - Rapporten toegevoegd
  - Nieuwsberichten over WBR/WLQ+
- Afronding besluitvorming PIP/PCR cluster 1
- Planning PIP/PCR cluster 1
- Planning en stand van zaken PCR cluster 2

provincie
ZUID

Afronding besluitvorming PIP/PCR cluster 1

- Checkronde inhoud besluiten diverse bevoegd gezagen
  - Jurisprudentie Crisis- en herstelwet
  - Afdoening zienswijzen
  - Bekendmaking/toezending beschikkingen

Jurisprudentie Crisis- en herstelwet

- Uit een Raad van State uitspraak over de Chw (ECLI:NL:RVS:2020:1129) 201903449/1/R3 blijkt dat artikel 11 van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet cumulatieve eisen bevat inzake de vermelding van de toepasselijkheid van de Crisis- en herstelwet op een besluit. Dit betekent dat bij de vaststelling van een bestemmingsplan (en dus ook van een PIP) in het besluit niet mag worden volstaan met de vermelding dat de Chw van toepassing is, maar dat bij het besluit EN in de bekendmaking of mededeling van dat besluit expliciet moet worden vermeld wat dit betekent voor de beroepschriften.

Afronding besluitvorming PIP/PCR cluster 1

Jurisprudentie Crisis- en herstelwet

- Daarom (zonodig) toevoegen aan de besluitpunten voor het bevoegd gezag:
- Vermelden dat op besluit(en) afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing is;
- Op grond van artikel 11, lid 1, Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet bij het besluit expliciet te vermelden dat:
    a. de beroepsgronden in het beroepschrift moeten worden opgenomen;
    b. het beroep niet-ontvankelijk wordt verklaard, indien binnen de beroepstermijn geen gronden zijn ingediend, en;
    c. deze na afloop van de beroepstermijn niet meer kunnen worden aangevuld.
- Bovenstaande vereisten ook opnemen in de beroepsclausule in het besluit.
- Die clausule wordt uiteraard ook opgenomen in de gecoördineerde kennisgeving over de vaststelling van het PIP en de beschikkingen in cluster 1

Afronding besluitvorming PIP/PCR cluster 1

Beroepsclausule
Het provinciaal inpassingsplan en de beschikkingen in cluster 1 zijn (gecoördineerd) voorbereid met toepassing van Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dat betekent onder meer dat een belanghebbende (rechts)persoon tegen deze besluiten van [datum] tot en met [datum] schriftelijk beroep kan instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA, Den Haag. Ook bestaat de mogelijkheid om digitaal beroep in te stellen (zie hiervoor het digitaal loket op de website van de Raad van State (www.raadvanstate.nl)

Het beroepschrift moet zijn ondertekend en voorts te zijn voorzien van naam en adres, dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht en de redenen en argumenten waarom er beroep wordt ingesteld. Omdat op dit project de Crisis- en herstelwet van toepassing is, moeten in het beroepschrift alle beroepsgronden worden aangegeven. Na afloop van de beroepstermijn kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Er wordt aanbevolen om in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Inwerkingtreding
Het provinciaal inpassingsplan en de beschikkingen in cluster 1 treden in werking daags na afloop van de genoemde beroepstermijn. Het indienen van een beroepschrift schorst de inwerkingtreding van de besluiten niet. Een belanghebbenden met een spoedeisend belang die wil dat een of meer besluiten niet in werking treden, kan naast een beroepschrift ook een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. In dat geval treden deze niet in werking voordat op het verzoek om voorlopige voorziening is beslist.

Griffierecht
Voor het indienen van een beroepschrift en een verzoek om voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar de website van de Raad van State.

Afronding besluitvorming PIP/PCR cluster 1

Afdoening zienswijzen

- Systematiek Nota van Beantwoording blijkt niet voor iedereen duidelijk
- Tabel op blz. 99/100 is cruciaal voor zorgvuldige formulering van het besluit
- In besluit PS zijn de zienswijzen ingedeeld in 5 categorieën en vervat in concrete besluitpunten:
  a. Niet-ontvankelijk voor alle bevoegde gezagen (oranje)
  b. Niet-ontvankelijk voor specifieke bevoegde gezagen
  c. Niet-ontvankelijk voor specifieke bevoegde gezagen vanwege strekking zienswijze (paars)
  d. Ontvankelijk en beantwoord, maar ongegrond (wit)
  e. Ontvankelijk en gegrond (groen)

  Welke nummers b t/m e hebben verschilt per bevoegd gezag
- In besluiten andere bevoegde gezagen kan dat wellicht eenvoudiger als NvB onderdeel wordt van de verleende beschikking

Afronding besluitvorming PIP/PCR cluster 1

Afdoening zienswijzen tegen PIP en PCR cluster 1

Cat.	PZH	Den Haag	Delft	Midden-Delfland	Rijswijk
A niet ontv. alle BG	Z07, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54, Z55 en Z64	Z07, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54, Z55 en Z64	Z07, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54, Z55 en Z64	Z07, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54, Z55 en Z64	Z07, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54, Z55 en Z64
B Niet-Ontvankelijk specifieke BG	Z09, Z10, Z11, Z15, Z17, Z18, Z22, Z36, Z52, Z58, Z59, Z61, Z62	Alle niet genoemde nummers	Alle niet genoemde nummers	Alle niet genoemde nummers	Alle niet genoemde nummers
C Niet-Ontvankelijk specifieke BG vanwege strekking zienswijze	Z06, Z13	Z21, Z24, Z43	Z21, Z26, Z51	Z21, Z24, Z43, Z51	Z21, Z24, Z51
D Ontvankelijk en beantwoord, maar ongegrond	Z01, Z02, Z03, Z04, Z05, Z08, Z12, Z14, Z16, Z19, Z20, Z21, Z24, Z25, Z26, Z27, Z28, Z29, Z30, Z32, Z33, Z35, Z38, Z39, Z40, Z41, Z42, Z43, Z44, Z45, Z46, Z47, Z48, Z49, Z50, Z51, Z53, Z56, Z57, Z60, Z63	Z01, Z02, Z03, Z06, Z09, Z10, Z11, Z13, Z15, Z16, Z17, Z20, Z22, Z25, Z32, Z36, Z44, Z51, Z58, Z59, Z61, Z62,	Z01, Z05, Z12, Z14, Z24, Z27, Z38, Z39, Z40, Z41, Z43, Z45, Z46, Z47, Z48, Z49, Z50, Z53, Z56, Z57	Z01, Z38, Z40, Z41, Z57,	Z01
E Ontvankelijk en gegrond (wijziging in besluit)	Z08, Z20, Z24, Z25, Z26, Z29, Z30, Z35, Z44, Z47	Geen	Geen	Geen	Geen

Afronding besluitvorming PIP/PCR cluster 1

Afdoening zienswijzen tegen PIP en PCR cluster 1

Cat.	Schiedam	Vlaardingen	HHD	MRDH	RWS	GS (N470)
A niet ontv. alle BG	Z07, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54, Z55 en Z64	Z07, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54, Z55 en Z64	Z07, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54, Z55 en Z64	Z07, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54, Z55 en Z64	Z07, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54, Z55 en Z64	Z07, Z23, Z31, Z34, Z37, Z54, Z55 en Z64
B Niet-Ontvankelijk specifieke BG	Alle niet genoemde nrs	Alle niet genoemde nrs	Alle niet genoemde nrs	Alle niet genoemde nrs	Alle niet genoemde nrs	Alle niet genoemde nrs
C Niet-Ontvankelijk specifieke BG vanwege strekking zienswijze	Z21, Z24, Z51	Z21, Z24, Z43, Z51	Z21, Z24, Z28, Z38, Z51	Z10, Z21, Z22, Z24, Z39, Z51	Z21, Z24, Z38, Z51	Z11, Z21, Z24, Z27, Z38, Z39, Z43, Z51
D Ontvankelijk en beantwoord, maar ongegrond	Z01, Z18	Z01, Z18,	Z01	Z01	Z01, Z21	Z01
E Ontvankelijk en gegrond (wijziging in besluit)	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen

Vervolgstappen PIP/PCR cluster 1

Planning besluitvorming diverse bevoegde gezagen

- Provinciale Staten PIP/MER 13 oktober 2021
- Den Haag
- Delft
- Midden-Delfland
- Rijswijk
- Schiedam
- Vlaardingen
- Overige bevoegde gezagen

- Toezending definitieve beschikkingen cluster 1 aan aanvrager EN afschrift aan PZH (i.v.m. kennisgeving en terinzagelegging)
- Brief aan indieners van de zienswijzen over vaststelling van PIP en definitieve beschikkingen en aankondiging van kennisgeving hierover + beroepstermijn (incl. clausule Chw!!)
- Kennisgeving vastgesteld PIP, MER en definitieve beschikkingen cluster 1 in:
  - Provinciaal blad en langs elektronische weg
  - H-a-H hoeft niet meer, voorstel om dit wel te doen (vaste gedragslijn/laatste keer)
- Terinzagelegging vastgesteld PIP/PCR cluster 1 gedurende 6 weken (beroepstermijn)
  - Elektronisch (ruimtelijkeplannen.nl + prov. planviewer) en op website PZH
  - Fysiek bij de betrokken bevoegde gezagen??
- Beroepsprocedure Raad van State (o.a. indiening verweerschriften, evt. schorsingsverzoeken enz).

Planning vervolgstappen cluster 1 en 2

Planning cluster 1
- Besluitvorming cluster 1 uiterlijk week 42-43
- Kennisgeving terinzagelegging cluster 1 Pb/HaH week 44-45 (uiterlijk 11 nov.)
- Terinzagelegging cluster 1 beroepstermijn 6 weken week 45 t/m 51
  12 nov t/m 23 dec 2021

Planning cluster 2
- Cluster 2 ligt ter inzage tot 14 oktober week 41
- Besluitvorming cluster 2 zonder zienswijzen week 42-43?

- Tot nu toe (7 okt) 2 zienswijzen ontvangen tegen:
  - pompstation en werken in Delft
- Beantwoorden zienswijzen cluster 2 week 43
- Besluitvorming cluster 2 met zienswijzen week 44-45
- Kennisgeving terinzagelegging cluster 1 Pb/HaH week 46-47 uiterlijk 25 nov
- Terinzagelegging cluster 2 beroepstermijn 6 weken week 48 t/m week 1
  26 nov t/m 6 jan 2022

Voor- en nadelen van gelijktrekken cluster 1 en 2 en relatie met cluster 3 HHD?

Vervolg

Vragen?

- Hoeveel tijd mag/ kan er zitten tussen besluit en bekendmaking?
- APV vergunningen gaan die wel of niet mee in de PCR?
- Bestuurlijk overleg organiseren als afsluiter?

Projectgroep PIP/PCR
6 december 2021
WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

Agenda

1. Mededelingen
2. Overzicht clusters/vergunningaanvragen
3. Spoorboekje lopende clusters

provincie Zuid

Vanwege het aantal deelnemers aan deze online Teams-meeting graag microfoons op MUTE zetten
Na elk agendapunt volgt een vragenronde. Via de chatfunctie kan je aangeven of je daar gebruik van wilt maken

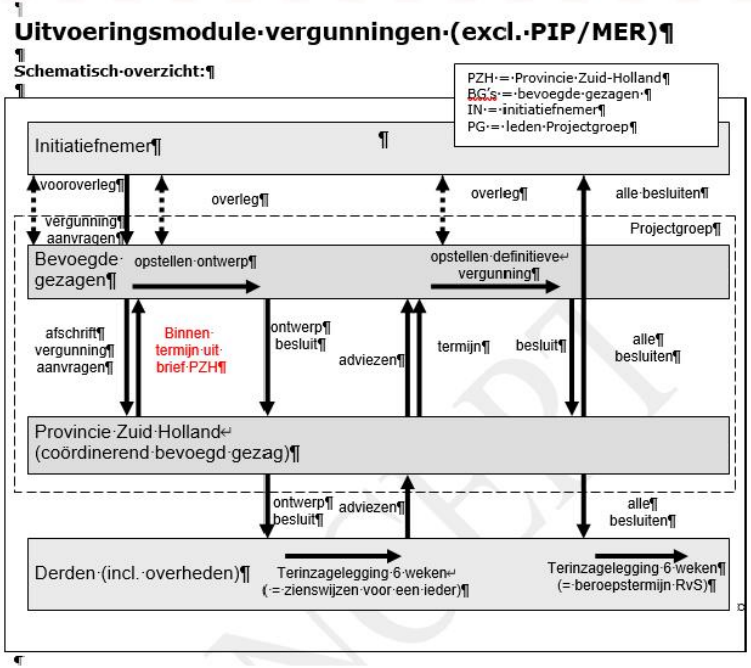
Overzicht clusters WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

Cluster	Inhoud	Stand van zaken
1	PS: Provinciaal inpassingsplan D, DH, MD, R, S en V: Werken/werkz. DH, MD, R, S en V: Tijd. afwijk. bp ivm werkstroken MD, R, S en V: aanleggen/veranderen wegen D, DH, MD en V: kappen HHD: Waterverg. waterstaatswerken/grondwater MRDH: Lokaal spoor: RET/HTM GS: gebruik prov. infra (N470) en Wnb (aanvraag ingetr.) RWS: gebruik rijksinfra	TVL ontwerp 18.03 t/m 29.04 2021, 64 zienswijzen Z01 t/m Z64). Definitief vastgesteld/vergund, beroepstermijn van 18.11 t/m 30.12.2021, appellanten ??
2	D: Bouwen pompst, kappen en werken/werkz DH: werken/werkz., tijd. Afwijk. Bp ivm werkstroken en kappen Pr. Beatrixlaan/Guntersteinweg (routekaart 64) R: werken/werkz., tijd. Afwijk. Bp ivm werkstroken, aanleggen/veranderen wegen Pr. Beatrixlaan/ Guntersteinweg (routekaart 64) S: Bouwen palen eco-aquaduct GS: gebruik prov. infra (N470) ODMH: ontheffing ivm geshredderd hout	TVL ontwerp 03.09 t/m 14.10.2021, 6 zienswijzen Z65 t/ m Z70 Fout in TVL → Delft opnieuw in cluster 3, rest nog niet definitief vergund, voortgang van belang voor planning uitvoering!!

Overzicht clusters WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

Cluster	Inhoud	Stand van zaken
3	D: Bouwen pompst, kappen en werken/werkz HHD: wijziging watervergunningen cluster 1 ivm wijziging kruising Pr. Beatrixlaan/Guntersteinweg en watergang Vlaardingen	TVL ontwerp 03.12 t/m 13.01 2022, Zienswijzen ??
4	DH: Verg. 2.10a en 2.11 APV (openbreken weg en ligging leiding)	Aanvraag maart 2022 i.v.m. afronding BVC plan

Spoorboekje vergunningen cluster 2 en 3

Belangrijke data cluster 2:
13-12-2021: **Nota van Beantw**. gereed
31-12-2021 **Def. besluiten** gereed en ontvangen door aanvrager (cc aan PZH)
14-01-2022: **Start terinzagelegging** def. Besluiten voor beroepstermijn

Belangrijke data cluster 3
13-01-2022: Einde TVL
28-01-2022: **Nota van Beantw**. gereed
11-02-2022: **Def. besluiten** gereed en ontvangen door aanvrager (cc aan PZH)
25-02-2022: **Start terinzagelegging** def. Besluiten voor beroepstermijn

provincie ZUID HOLLAND

Bestuurlijk overleg PIP/PCR
13 juli 2020
WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag

Agenda

- Vergunningen en spoorboekje
- Onderzoeken t.b.v. MER, PIP en vergunningen
- Toelichting concept-PIP
- Overig (SOK)

Graag de microfoons op MUTE zetten Na de ppresentatie is er ruimte voor vragen.

provincie ZUID

Overzicht vergunningen in de coördinatie (PCR)

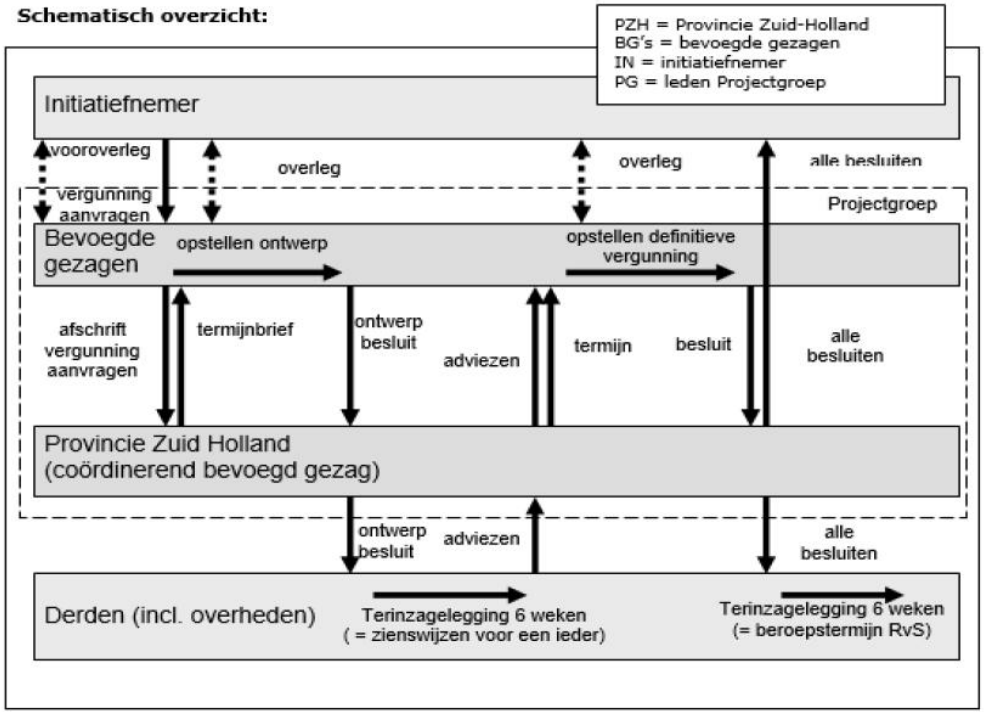
Gemeenten (x6)	PZH	Hoogheemraadschap	MRDH	Rijkswaterstaat
•Kappen •Openbreken weg •Aanlegvergunningen bestemmingsplan (archeologie) •Omgevingsvergunning bouwen Pompstation (alleen Delft) •Aanleg tijdelijke werkstroken en werkwegen •Aanleg ondergrondse infrastructuur	•Vergunning Wet natuurbescherming (ODH) •Melding kappen (ODH) •Kruisen provinciale weg (Kruithuisweg)	• Vergunning werken in waterstaatswerken (dempingen/duikers) • Onttrekken van grondwater •Lozen van grondwater op oppervlaktewater	•Kruisen lokaal spoor (tramlijnen HTM/RET)	•Kruisen Rijkswegen A4/A20

- **Uitvoeringsvergunningen volgen later (buiten PCR), omdat dan pas de exacte perioden bekend zijn van de werkzaamheden. Bijvoorbeeld:**
  - Verkeersbesluiten
  - Uitritvergunningen (indien nog niet bekend bij gecoördineerde aanvraag)
  - Afsluitingen wegen RWS en rails HTM/RET
  - Melding lozen op riolering (Besluit lozen buiten inrichtingen)
  - Melding plaatsen voorwerpen op weg (APV)

Spoorboekje vergunningenproces

Uitvoeringsmodule vergunningen (excl. PIP/MER)

Schematisch overzicht:

Voorbereiding vergunningenproces

- Conceptaanvragen zijn 8 juni ingediend bij de bevoegd gezagen (excl. Vlaardingen, RWS en Hoogheemraadschap die volgden later)
  - Toets op volledigheid en ontvankelijkheid door bevoegd gezagen
  - Alvast voorsorteren en werken aan de concept- ontwerpbeschikkingen
  - Afronden **ontvankelijkheidstoetsen 10 augustus** (wk 33)
- Definitieve **vergunningaanvragen 17 augustus** (week 34)
- Afronden ontwerpbeschikkingen en besluitvorming (wk 34 t/m 38)
- **Uiterste datum aanlevering ontwerpbesluiten bij PZH (16 september)** wk 38
- Besluitvorming door GS over tervisielegging ontwerp-PIP en ontwerpbeschikkingen (wk 39 t/m 41), Bekendmakingen plaatsen en
- **Ter inzage legging van de ontwerpbesluiten: 22-10-2020 tot 03-12-2020** (Week 43 tot 49) **met 2 a 3 informatieavonden** (met inachtneming corona maatregelen)

Voorontwerp-PIP

- **Concepten van het PIP en de planning zijn besproken in de ambtelijke overleggroep,** aanpassingen hebben plaats gevonden.
- **7 juli hebben GS het voorontwerp-PIP vrijgegeven voor het vooroverleg.**
- Het voorontwerp is alleen t.b.v. het vooroverleg met overlegpartners, zij gaat dus **NIET ter inzage voor burgers**, dat komt bij het ontwerp-PIP aan de orde.
- Enkele PM in concept-PIP/-MER vanwege lopende onderzoeken (voor pip, vergunningen en MER). Zie volgende sheet. Deze worden z.s.m. nagezonden. Zodat deze informatie gedurende de zomerperiode betrokken kan worden, bij de voorbereiding van de vergunningen en de vooroverlegreactie.
- **Vooroverlegreacties gedurende de zomerperiode, uiterlijk in eerste week september.**

Onderzoeken t.b.v. MER, PIP en vergunningen, worden nagezonden wanneer ze gereed zijn (half juli)

Onderzoek	Planning	Opmerkingen
Bodemkwaliteit	Gereed	
Geohydrologisch rapport/bemalingsplan	Nog niet gereed	Concept in bespreking met Hoogheemraadschap
Lozingsplan	Nog niet gereed	
Milieueffecten bemaling	Nog niet gereed	
Watertoets	Nog niet gereed	i.o.m. Hoogheemraadschap
Archeologie	Gereed	
Cultuurhistorie	Gereed	
Natuurtoets + nestinventarisatie	Gereed	
Omgevingsveiligheid/EV (NEN 3650/3651)	Nog niet gereed	
Trillingen/Zettingen	Gereed	
Geluid pompstation	Gereed	
Geluid aanlegfase	Gereed	
Stikstofberekening (Aerius)	Gereed	
Verkeer	Gereed	
Niet gesprongen Explosieven	Gereed	
Bomeneffectanalyse elke gemeente	Gereed	Basis voor herinrichtingsplannen
Herinrichtingsplan elke gemeente	Nog niet gereed	Relatie met bomenbeleid en kapvergunningen gemeenten
Passende Beoordeling	Nog niet gereed	Concept in bespreking met ODH
ADC toets	Niet van toepassing	
Ruimtelijke onderbouwing tijdelijke werkwegen en werkstroken	Nog niet gereed	Concept gereed week van 13 juli

Sommige van die aanvullingen zijn een gevolg van inspraak op de reikwijdte voor het MER

- **Advies Reikwijdte en Detailniveau** Vastgesteld door GS op 26 mei
- MER moet op meerdere onderdelen worden uitgebreid t.o.v. NRD, nl.:
  - inhoudelijk ingaan op enkele in NRD genoemde onderzoeken
  - op een uitvoeringsalternatief buiten broedseizoen
  - op (permanente) effecten van de gebruiksfase op beschermde gebieden en soorten
  - op effecten van het kruisen van alle hoofdtransportleidingen, veiligheid
  - op effecten van zowel gebruiks- als aanlegfase op de groene kwaliteiten
  - op een alternatief deeltracé, nl. via de Schalk Burgerstraat in Den Haag

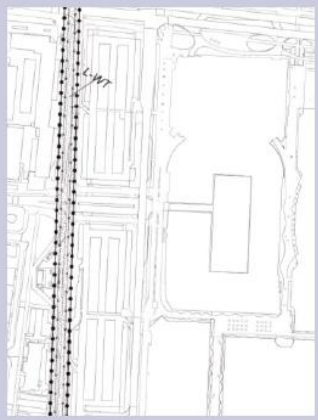
- Zienswijze Den Haag Fossielvrij, niet ontvangen, derhalve niet ontvankelijk wel gaan we naar de inhoud kijken. Inhoudelijke reactie volgt direct na de zomer.

Inhoud PIP in het kort

- Leiding dubbelbestemming
  - Met beschermingszones
    - Vergunningstelsel (4.4) t.b.v. grondroerende werkzaamheden binnen beschermingszone (minimaal 4 meter aan weerszijden vanuit hartlijnen)
  - Met ruimte voor gemeenten om zelf toekomstige WOS en leidingen te bestemmen en aan te leggen
  - WOS Den Haag, aansluiting op bestaand net
- Pompstation Delft
- Geen herbestemming onderliggende dubbelbestemmingen (bijv. t.b.v. gas- en hoogspanningsleidingen, archeologische waarden of waterkeringen). Dit schept namelijk potentiële discussies over andere thema's dan WarmtelinQ en voor 'onnodige' beroepsprocedures

Toelichting verbeelding concept-PIP (2)

- Enkele specifieke locaties op verbeelding concept-PIP:

Delft Pompstation	*Rijswijk* WC In den Boogaard	*Den Haag* Aansluiting Uniper + WOS
		
Uitsnede 8	Uitsnede 4	Uitsnede 1

Vervolg

- Het concept-PIP is ambtelijk afgestemd.
  - Op dit moment kent het WOS in Den Haag nog een ruime aanduiding in de verbeelding, de locatie zal voor 1 september helder moeten zijn.
- Vooroverlegreacties (1ste week september aanleveren) worden betrokken bij opstellen ontwerp-PIP
- Ontwerp-PIP en ontwerpbesluiten in oktober ter inzage en publieksvoorlichting
  - SOK mee in deze belsuitvorming: kosten m.b.t. planschadevergoeding en overige kosten die specifiek t.b.v. het PIP/PCR gemaakt moeten worden.

- Nota van beantwoording en cie. voor de m.e.r.
- Q1 2021 definitieve besluiten

Overig:

Presentatie wordt toegezonden.

- Voor wie dieper in de materie wil duiken: de hierna volgende sheets gaan concreter in op:
  - de kenmerken van deze procedure en
  - de inhoud van het PIP.

Vragen

Vragenronde voorontwerp-pip

Belangrijkste kenmerken procedure

1. Provinciale Staten hebben op 18 december 2019 besloten dat het provinciale inpassingsplan, het MER en de benodigde vergunningen gecoördineerd (lees = gelijktijdig) worden voorbereid en bekendgemaakt.
2. Ontwerpbesluiten worden ter inzage gelegd voor eenieder. Daarna volgt het definitieve besluit.
3. De termijnen voor het voorbereiden van de ontwerpbesluiten en definitieve vergunningen kunnen afwijken en worden door GS bepaald en vastgelegd in de zogenoemde 'termijnbrief' aan de betrokken overheden.
4. Elk bevoegd gezag is en blijft verantwoordelijk voor de besluitvorming op de ingediende aanvragen, GS fungeert daarnaast als coördinerend bevoegd gezag.
5. Dat betekent dat dat GS zorgen voor:
   - Coördinatie/gelijktijdige voorbereiding van de benodigde vergunningaanvragen;
   - Coördinatie/gelijktijdige terinzagelegging van (ontwerp-)besluiten;
   - Kennisgevingen in Staatscourant en in andere media;
   - Postbus (fysiek en digitaal) voor alle zienswijzen en reacties;
   - Verdelen van zienswijzen en reacties over bevoegde gezagen;
   - Verzenden van (ontwerp)besluiten aan aanvrager en indieners van zienswijzen.

6. Een vergunning aanvraag wordt getoetst aan het (provinciaal) inpassingsplan (en dus niet aan het vigerende bestemmingsplan). Het inpassingsplan wordt gelijktijdig met de vergunningen voorbereid en bekendgemaakt.
7. Tegen besluiten die met toepassing van de PCR zijn voorbereid, staat geen bezwaar open. In plaats daarvan is er beroep in één instantie, dus direct bij de Raad van State. Hierop is de verkorte afdoeningstermijn van zes maanden van toepassing.

Inhoud PIP

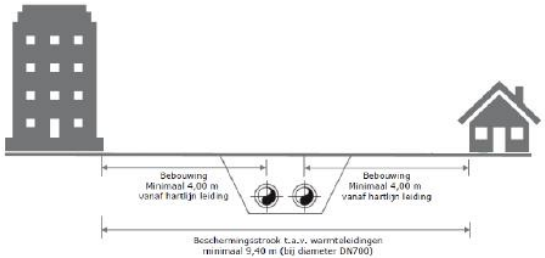
Toelichting op de opzet planregels en verbeeldingen:

- Art. 3 Bedrijf – Pompstation (enkelbestemming) t.b.v. pompstation enz.
  - Max. bouwhoogte PM m, max. bebouwingspercentage: 80%

- Art. 4.1 Leiding – warmtetransportleiding (dubbelbestemming) t.b.v.:
  - voorlopig voorkeurstracé warmtetransportleiding + beschermingszone
  - (met aanduiding) voor de WOS Den Haag
  - NB: alternatieve tracés dus niet in concept-PIP opgenomen (pas na afronding MER en besluit over definitief tracé → ontwerp-PIP)
- Bouwregels (4.2) t.b.v.:
  - Bouwwerken t.b.v. bestemming
  - Gebouwen t.b.v. WOS Den Haag
  - Vervanging bestaande bebouwing van gelijke omvang
  - Leiding binnen 1 meter vanuit hartlijn
- Afwijking bouwregels (4.3) d.m.v. omgevingsvergunning t.b.v. bouwen op grond van onderliggende bestemmingsplannen mits leidingbelang niet onevenredig wordt geschaad en met schriftelijk advies leidingbeheerder

Toelichting regels concept-PIP (2)

- Vergunningstelsel (4.4) t.b.v. grondroerende werkzaamheden binnen beschermingszone (minimaal 4 meter aan weerszijden vanuit hartlijnen)
  - Aanleggen van wegen, paden, parkeerplaatsen en andere verhardingen;
  - Planten en rooien van diepwortelende beplanting
  - Aanleggen andere kabels en leidingen
  - Indrijven van voorwerpen in bodem, bijvoorbeeld lichtmasten
  - Uitvoeren van grondbewerkingen, zoals graven, woelen, egaliseren, ophogen
  - Aanleggen van sloten en vijvers
  - Permanente opslag

m.u.v. werkzaamheden warmtetransportleiding, beheer en onderhoud vigerende bestemmingen, graafwerkzaamheden via Wion enz.

- In kader van vergunning proces wordt advies gevraagd aan leidingbeheerder (Gasunie)

Toelichting regels concept-PIP (3)

- Art. 5 Anti-dubbeltelregel (standaardbepaling)

- Art. 6.1 Verhouding onderliggende bestemmingsplannen:
  - Enkelbestemming PIP (pompstation) → enkelbestemming uit BP vervalt, maar dubbelbestemmingen uit BP blijven gelden
  - Dubbelbestemming PIP (leiding)→ onderliggende (dubbel)bestemmingen in BP en omgevingsvergunningen blijven gelden!
- Geen herbestemming onderliggende dubbelbestemmingen (bijv. t.b.v. gas- en hoogspanningsleidingen, archeologische waarden of waterkeringen). Dit schept namelijk potentiële discussies over andere thema's dan WarmtelinQ en voor 'onnodige' beroepsprocedures

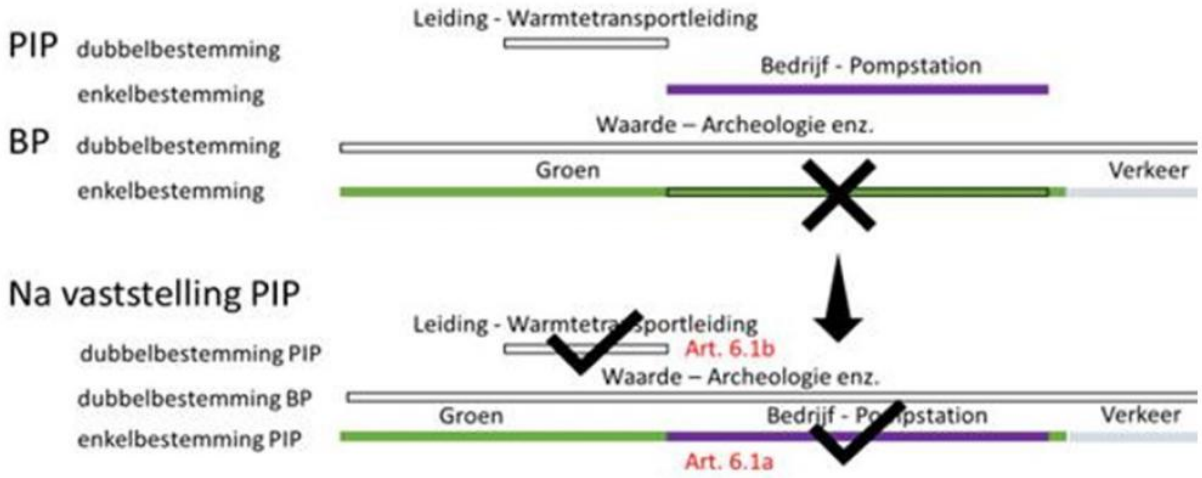
Toelichting regels concept-PIP (4)

- Art. 6.2: Gemeenten binnen 10 jaar bevoegd tot vaststellen nieuw bestemmingsplan ter plaatse van PIP, namelijk indien:
  - de bestemmingen en planregels uit het PIP worden overgenomen;
  - t.b.v. een bestemmingsplan dat mede voorziet in een aansluiting van een lokaal warmtenet op warmtetransportleiding (t.b.v. realisatie aansluitingen en WOS'en in andere gemeenten).

- Overgangs- en slotregels in art. 7 en 8 zijn standaardbepalingen

Systematiek enkel en dubbelbestemmingen

- In paragraaf 6.2 van de toelichting zal de systematiek van enkel- en dubbelbestemmingen in dit inpassingsplan en de verhouding tot de onderliggende bestemmingsplan worden verduidelijkt door invoeging van onderstaand schema:

verhouding van het inpassingsplan tot de vigerende bestemmingsplannen: systematiek dubbel- en enkel bestemmingen

In paragraaf 6.2 van de toelichting zal de systematiek van enkel- en dubbelbestemmingen in dit inpassingsplan en de verhouding tot de onderliggende bestemmingsplan worden verduidelijkt door invoeging van het in de dia hiervoor aangegeven schema:

De tekst van deze paragraaf :

- In dit artikel wordt allereerst ingegaan op de verhouding van het inpassingsplan tot de vigerende bestemmingsplannen. In artikel 6.1 sub a is geregeld dat de enkelbestemming uit het inpassingsplan de enkelbestemmingen uit de onderliggende gemeentelijke bestemmingsplannen vervangt. Deze bepaling heeft feitelijk alleen betrekking op de locatie van het pompstation in Delft, die in dit inpassingsplan de enkelbestemming 'Bedrijf - Pompstation' heeft gekregen. In artikel 6.1 sub b is een bepaling opgenomen die ertoe leidt dat ter plaatse van de dubbelbestemming uit het inpassingsplan de bestemmingen uit de onderliggende bestemmingsplannen en verleende omgevingsvergunningen voor strijdig gebruik als bedoeld in artikel 2.12 Wabo, van kracht blijven naast de regels van dit inpassingsplan, maar dat de dubbelbestemming uit het inpassingsplan voor gaat. In bijgaande figuur is deze systematiek verduidelijkt.
- Daarnaast wordt aangegeven onder welke voorwaarden de gemeente bevoegd is om voor het plangebied nieuwe bestemmingsplannen op te stellen.

WARMTELEVERING LDM GEBOUWDE OMGEVING EN GLASTUINBOUW IN ZUID-HOLLAND MIDDEN

Warmtealliantie Zuid-Holland

Den Haag, 21 januari 2019

Port of Rotterdam

gasunie crossing borders in energy

provincie ZUID HOLLAND

Eneco

Warmtebedrijf Rotterdam

Gemeente Rotterdam

Warmtealliantie Zuid-Holland

Dynamische situatie

- Voortgang met nationaal Klimaatakkoord
- Belang van nieuwe warmtevoorziening onveranderd
- Vorderingen Warmtealliantie Zuid-Holland

Warmtealliantie Zuid-Holland

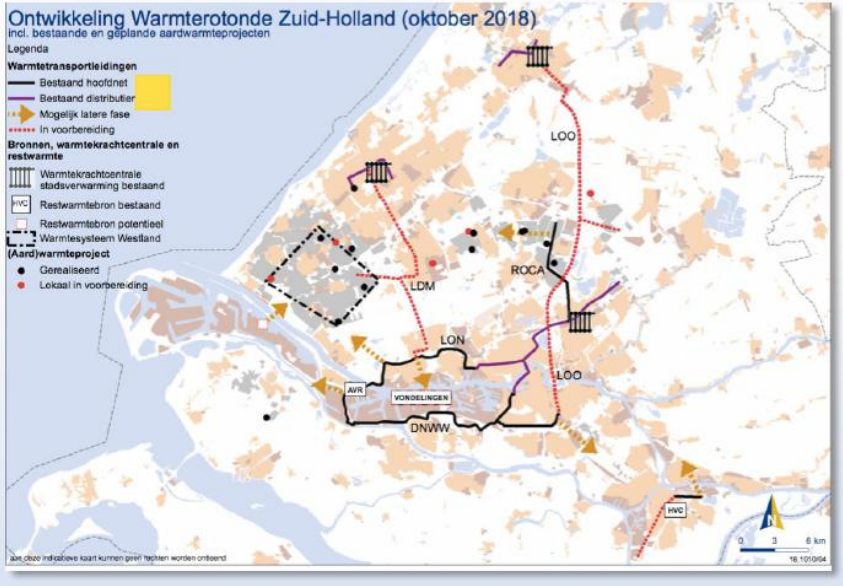
Eerste fase regionaal hoofdtransportnet

Aangepaste scope:

- Leiding door het Midden (LdM) naar Den Haag (door Eneco) en glastuinbouw (GTB) Westland (JV)
- GTB georganiseerd en wenst 100 MW met claim op capaciteit en sourcing
- Aanleg Vondelingenplaat voor groei, gezien vraag GTB (JV)
- Leiding over Oost naar Leiden (WBR)

Belang first movers

- 250 MW in LdM 700
  - 40 - 75 MW voor Den Haag (bestaande klanten) afhankelijk van warmtemix
  - 100 MW voor GTB
  - Resteert 75 MW voor gemeentes, industrie, groei Den Haag en GTB

Warmtealliantie Zuid-Holland

Uitgangspunten

- Realisatie van een maatschappelijk, economisch en ecologisch optimaal hoofdtransportnet
- Voor een betaalbare, betrouwbare, toekomstbestendig en duurzame warmtevoorziening
- Open transportnet onder onafhankelijk netbeheer
- Bijdrage aan klimaatdoelen met CO_2-reductie
- Restwarmte en geothermie vervangen aardgas in woningen, kantoren en glastuinbouw – bijdrage aan reductie Groningengas
- Gebruik van kolenwarmte is niet voorzien, stapsgewijze verduurzaming van alle bronnen

Warmtealliantie Zuid-Holland

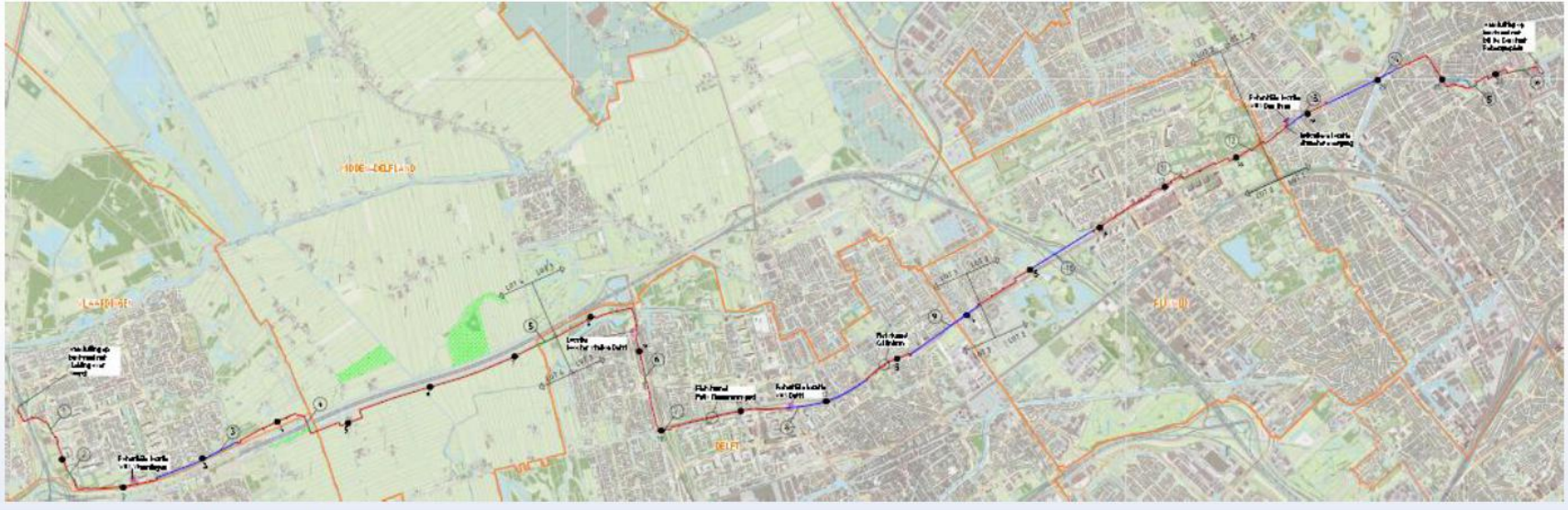
Milieuprestatie

- Potentie om in 2035 ruim 500.000 woningen en een deel van het kassengebied, kantoren en industrie van warmte te voorzien
- Daarmee wordt 1,3 miljard m^3 aardgas vermeden
- Met een kosten efficiënte CO_2 reductie van ~€10/ton
- Dat betekent: CO_2 besparing van circa 2-3 Mt per jaar (0,26 Mt in aanloop)
- Significante Nox- en fijnstofbesparing

Warmtealliantie Zuid-Holland

Update LdM

Update na vorige bijeenkomst:

- Kennismaking wethouders LdM gemeenten
- Constructief overleg:
  - LdM besproken in een aantal colleges
  - Technische afstemming tracé met ambtelijke organisatie
  - Overleg over toepassing provinciale coördinatieregeling
  - Afstemming over warmteafzet

Urgentie

- Uiterlijk 1 april keuze voor capaciteit: 150 (LdM 600) vs 250 MW (LdM 700)

Parallel:

- Principe Akkoord voorkeurstracé/ Interne opdracht
- Vergunningenstrategie
- Soepele operationele afstemming (proefsleuven, veldonderzoeken, etc.)
- Gezamenlijke externe communicatie

Hoofdtransportnet als aanjager

- Op plekken waar de woningvoorraad geschikt is voor collectieve warmte, maar lokale bronnen nog ontwikkeld moeten worden, fungeert het warmtenet als aanjager voor lokale bronontwikkeling
- Hoofdtransportnet biedt leveringszekerheid
- Onze inschatting: LdM700 is nodig om vraag gemeentes in te vullen
- Om dit mogelijk te maken, is het cruciaal om tijdig inzicht te hebben in: **welke** warmtebehoefte **waar** ligt en **hoe** deze ingevuld kan worden

Daarom hebben wij uw input nu nodig!

Warmtealliantie Zuid-Holland

Stappen voor morgen

- LdM700 kent uitdagingen in volllooprisico en kosten
- Lopende gesprekken met EZK, WPF en InvestNL over financieel overheidsinstrumentarium om dit te dekken
- EZK, WPF en InvestNL moeten worden overtuigd van nut en noodzaak LdM700
- Daarbij hebben wij elkaar nodig: Alleen zó kan een toekomstgericht en duurzaam hoofdtransportnet worden gerealiseerd dat voldoet aan lokale behoefte
- Snelheid is geboden: dimensioneringskeuze uiterlijk 1 april
- Beeld nodig van jullie warmtevraag (brief en bijlage)

Warmtealliantie Zuid-Holland

DISCUSSIE

Port of Rotterdam
gasunie crossing borders in energy
provincie ZUID HOLLAND
Eneco
Warmtebedrijf Rotterdam
Gemeente Rotterdam

Van: art 5 1-2e
Verzonden: maandag 9 september 2019 16:48
Aan: art 5 1-2e @rhdhv.com)
Onderwerp: FW: actiepunten projectgroep Leiding door het Midden (Gemeente Den Haag reactie)

Zie opmerkingen bij check concept vergunninglijst.

Van: art 5 1-2e @denh aag.nl]
Verzonden: maandag 9 september 2019 15:29
Aan: art 5 1-2e
CC: art 5 1-2e
art 5 1-2e
Onderwerp: RE: actiepunten projectgroep Leiding door het Midden (Gemeente Den Haag reactie)

Beste art 5 1-2e ,

Bijgaand de terugkoppeling van de actiepunten, zoals gevraagd:

Actiepunt: Check concept vergunningenlijst

Voor wat betreft het 'aanlegdeel' heeft men correct vermeld dat men een APV 2:10A moet aanvragen alleen betreft dat een instemmingsbesluit en géén vergunning. Verder heeft men ook een instemmingsbesluit APV 2:11 (wegopbreking) nodig, deze zou in de plaats treden van de MOOR-melding die zij in de lijst hebben opgenomen.

Op basis van een bijeenkomst vorige week met DSO (dienst stedelijk ontwikkeling) zijn een aantal constateringen:

- Op basis van .dwg (AutoCad) tekeningen kan DSO bepalen welke vergunningen nodig zijn
- Op het lijstje van de vergunningen bleken de DSO vergunningen te missen
- De vraag is welke gemeentelijke vergunningen nu provinciaal worden gecoördineerd en welke door de provincie als bevoegd gezag worden afgedaan (deze hoeven namelijk niet gecoördineerd te worden).
- DSO vergunningen en DSB (dienst stadsbeheer) vergunningen zijn twee aparte vergunningverleningstrajecten. Dit heeft met mandatering te maken.

Actiepunt: Zitting nemen in PIP/PCR en MER groep

'Verplichte' aanwezigheid: art 5 1-2e 0 6 art 5 1-2e , art 5 1-2e @ denhaag.nl (programmateam Energietransitie; beleidsmedewerker)
art 5 1-2e 0 6 art 5 1-2e art 5 1-2e @denhaag.nl (DSO BS en W Juridische Planvorming en Omgevingsrecht)
art 5 1-2e 06 art 5 1-2e art 5 1-2e @denhaa g.nl (DSB stedelijk coördinator kabels en leidingen)

Actiepunt: concept stappenplan/procedureschema PIP/PCR en MER

Geen specifieke op- en/of aanmerkingen op proces. Op basis van dit proces nemen art 5 1-2e e n art 5 1
art 5 1-2e als experts deel.

Actiepunt: Reactie op herinneringsbrief

Is beantwoord door Gemeente Den Haag met de mededeling dat eerst de gemeentelijke procedures gevolgd moeten worden waaronder het invullen van de politieke randvoorwaarden om mee te doen met een PIP/PCR. Wij werken mee aan de voorbereiding maar een formeel besluit of een verzoek aan PZH tot het toepassen van een PIP/PCR is er niet. Meewerken aan is niet op te vatten als een 'akkoord' op het PCR/PIP.

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

Beleidsmedewerker Energietransitie, Programmateam Energietransitie
Tel. (070) art 5 1-2e / 0 6 art 5 1-2e

E-mail: art 5 1-2e @ denhaag.nl
Werkdagen: maandag t/m donderdag van 8:15 uur – 17:45 uur
Bezoekadres:
Stadshuis
Locatie: K11 (alleen bereikbaar via K-deel op 10e etage!!)
Spui 68-70
2511 BT Den Haag

Van: art 5 1-2e
Verzonden: maandag 22 juli 2019 11:26
Aan: art 5 1-2e @ Delft.nl' ; art 5 1-2e @ delft.nl' ; art 5 1-2e ;
art 5 1-2e @ middendelfland.nl' ; art 5 1-2e @middendelfland.nl' ; art 5 1-2e @rij swijk.nl' ;
art 5 1-2e @r ijswijk.nl' ; art 5 1-2e @rijs wijk.nl' ; art 5 1-2e @schie dam.nl' ; art 5 1-2e @s chiedam.nl' ;
art 5 1-2e s chiedam.nl' ; art 5 1-2e @vla ardingen.nl' ; art 5 1-2e @eneco.com' ;
art 5 1-2e @ eneco.com' ; art 5 1-2e @rhdhv. com' ; art 5 1-2e @rw s.nl' ;
art 5 1-2e @ hhdelfland.nl' ; art 5 1-2e @ hhdelfland.nl' ; art 5 1-2e @h tm.nl' ; art 5 1-2e ;
art 5 1-2e @dcmr.nl' ; art 5 1-2e @rvo.nl' ;
art 5 1-2e @rvo .nl' ; art 5 1-2e
CC: art 5 1-2e @ GemeenteWestland.nl' ; art 5 1-2e @Geme enteWestland.nl'
Onderwerp: actiepunten projectgroep Leiding door het Midden

Beste leden van de projectgroep Leiding door het Midden,
Via deze mail en bijlagen worden een aantal actiepunten uit de laatste 2 projectgroepoverleggen over Leiding door het Midden ingelost.
Daar waar er expliciete vragen/acties zijn voor de deelnemers, staan die hieronder vermeld. De gemeente Westland is agendalid (daarom in cc): voor hen is alles tkn.
Mochten er dringende vragen zijn, neem dan even contact op me art 5 1-2e (na 5 augustus weer aanwezig) of met ondergetekende.
Actiepunten 24/6:

- Tkn: de presentatie inclusief kaartje die op maandag 24 juni jl. is gegeven door medewerkers van Eneco en van LdM CV.

Actiepunten 15/7

- lijst met mailadressen/contactpersonen van de projectgroep PIP/PCR LdM: met verzoek om via mail of het volgende overleg ook de bijbehorende telefoonnummers door te geven
- verslag van de projectgroep van 15 juli: met verzoek om actiepunten te bekijken en zonodig uit te voeren
- concept stappenplan/procedureschema PIP/PCR en MER zoals op 15/7 is toegelicht: met het verzoek om daarop voor volgend projectgroepoverleg te reageren met evt aanvullingen/wijzigingen of vragen
- concept vergunningenoverzicht van LdM per gemeente met het verzoek aan eenieder om deze voor de eigen organisatie te checken en uitkomst daarvan niet alleen met LdM CV maar ook in volgende projectgroep te delen.
- Nav verzoek Vlaardingen en Schiedam zal er op korte termijn een herinneringsbrief uitgaan nav afspraak in het BO van 22 mei over instemmingsbrief van gemeenten
- Nav besluit GS 16/7: in de ZIP-bijlage de brief van GS zoals deze vorige week is verzonden aan PS (met bijlagen).

De volgende projectgroep staat gepland op **maandag 9 september van 13.30 – 15.30 uur op het provinciehuis.**
Voor diegenen die nog op vakantie gaan, een heel fijn zomerreces toegewenst mede namens art 5 1-2e
art 5 1-2e
art 5 1-2e

art 5 1-2e Projectteam PZH Leiding door het Midden
T 070 441 art 5 1-2e | **M** 06 art 5 1-2e | **E** art 5 1-2e @ pzh.nl

De disclaimer van toepassing op e-mail van de gemeente Den Haag vindt u op:
http://www.denhaag.nl/disclaimer

Van: art 5 1-2e
Verzonden: donderdag 27 februari 2020 16:26
Aan: 'griffie@denhaag.nl'; 'commissieleefomgeving@denhaag.nl'
CC: art 5 1-2e
Onderwerp: concept-verslag horen gemeenteraad Warmtetransportleiding
Bijlagen: Verslag horen gemeenteraad den Haag over PIP LdM 19 feb 2020.docx

Geachte griffie,

Hierbij zend ik u het concept-verslag van het horen van de gemeenteraad van Den Haag op 19 februari j.l. in het kader van het PIP voor de warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag.
Ik verneem graag van u of u nog opmerkingen heeft bij dit concept-verslag.
Na verwerking hiervan zal ik u het definitieve verslag doen toekomen.

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

art 5 1-2e
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Senior Beleidsmedewerker
M 06 art 5 1-2e
art 5 1-2e @pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

provincie ZUID HOLLAND

Aanwezig

Anne Koning, gedeputeerde RO provincie Zuid-Holland
art 5 1-2e afd. RWB provincie Zuid-Holland
art 5 1-2e Gasunie
Leden van de commissie Leefomgeving van Den Haag

Kopie aan

Gemeenteraad Den Haag
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

1) Inleiding

Na een korte inleiding door commissievoorzitter Fatima Faïd en gedeputeerde Anne Koning, verzorgen art 5 1-2e namens de Gasunie en art 5 1-2e van de provincie een korte presentatie. Voorts zijn art 5 1-2e van de Gasunie en art 5 1-2e namens de provincie aanwezig om eventuele vragen te beantwoorden. Vanuit de gemeente Den Haag zijn de leden van de commissie Leefomgeving uitgenodigd, maar de fracties Groep De Mos, Hart voor Den Haag, Partij van de Arbeid en de VVC zijn aanwezig.

1 Presentatie

In de presentatie wordt ingegaan op wat het project inhoudt, waar de warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag komt te liggen en wie de initiatiefnemer is? Aangegeven wordt dat dit project een voornemen is van LdM C.V. en deel uit maakt van een groter project dat door de initiatiefnemer sinds kort WarmtelinQ wordt genoemd. Ook de voorgeschiedenis en het doorlopen keuzeproces om tot een voorlopig tracé te komen, wordt toegelicht. De presentatie zoomt in op het besluit van PS tot het opstellen van een Provinciaal Inpassingsplan (PIP), het toepassen van de Provinciale Coördinatieregeling (PCR) en het uitvoeren van een mer-procedure. Het PIP omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag. In het PIP zal worden gezorgd dat aansluiting van lokale distributienetten juridisch mogelijk blijft. Er wordt uitgelegd welke vergunningen in de PCR meegaan, maar dat de gemeenten, het Hoogheemraadschap en Rijkswaterstaat het bevoegd gezag voor de vergunningverlening blijven. De provincie verzorgt “alleen” het coördinatieproces zodat alle vergunningen en het PIP gelijk op lopen. In de presentatie wordt toegelicht dat voor het project een Milieueffectrapportage nodig is en waarom dat een Combi-MER wordt (Plan-MER en Project-MER). Tot slot wordt inzicht gegeven in de planning, het communicatieproces en de daarbij geplande inspraakmomenten van inspraak. De planning is gericht op start bouw in 2021 zodat in 2023 warmte geleverd kan worden.

provincie ZUID HOLLAND

Datum
19 februari 2020
Ons kenmerk
xxx

2 Vragen- en reactieronde:

- Heeft de overname van Eneco door Mitsubishi enige invloed op dit project?

Nee, de aandelen van Eneco in LdM CV zijn 100% eigendom van Gasunie. De overname van Eneco door Mitsubishi is van latere datum en heeft dus geen invloed op dit project.

- Waarom zijn beschermingszones van 10 meter breed of meer nodig?

In de eerste plaats is er tijdens de aanlegfase vrije werkruimte nodig vanwege de inzet van zwaar materieel. In gebieden met drassige bodem kunnen de werkstroken nog breder zijn, tot wel 30 meter. Daarnaast is in de gebruiksfase een beschermingszone nodig om beschadiging van de ondergrondse leiding (die soms op 1 m diepte ligt) te voorkomen, bijvoorbeeld vanwege heien of diep wortelende bomen, maar andere bomen en bovengrondse functies zijn gewoon toegestaan. De zone is overigens niet exact 10 meter breed, dat is afhankelijk van hoe ver de aanvoer- en retourleiding uit elkaar liggen.

- Hoeveel bomen moeten er in Den Haag worden gekapt en herplant?

Het gaat om ongeveer 130 bomen, maar dat is een voorlopig aantal. Er wordt nog gewerkt aan het definitieve tracé en aan de bomenanalyse, waarin de exacte omvang van de kap en de mogelijkheden voor herplant of eventuele verplanting worden onderzocht. Het bomenplan worden in overleg met de gemeente vastgelegd en hiervoor gelden gewoon de gemeentelijke regels.

- Loopt het tracé door groenbestemmingen of door een ecologische zone?

Het voorkeurstracé loopt zeker door en langs gebieden met een groenfunctie. Al zijn die niet altijd zo bestemd. Of het tracé door of ecologische verbindingszones loopt, zal nog worden uitgezocht.

- Ligt het tracé boven functies waarmee de leiding straks niet te combineren is?

Bij het voorlopige voorkeurstracé is zoveel mogelijk de bestaande verkeersstructuur (wegen/ bermen) gevolgd. Voor zover nu bekend hoeven er voor het tracé in het PIP geen bestaande functies worden wegbestemd. Door de dubbelbestemming in het PIP zullen er op en langs het leidingtracé wel bepaalde beperkingen gaan gelden (geen diep wortelende bomen en andere grondroerende activiteiten), maar de exacte inhoud van die beperkingen moet nog worden bepaald, mede op basis van de analyse van de huidige planologische situatie.

- Hoe diep komt de leiding te liggen?

Dat wisselt sterk naar gelang de aanlegmethode van het betreffende leidingdeel, maar minstens 1 m onder maaiveld (bij open ontgraving). In dit deel van het tracé zitten ook veel boringen en persingen, waar de leiding veel dieper ligt, soms wel op 15 à 20 meter diepte. Daar hoeven dus geen bomen gekapt te worden.

- Heeft de Gasunie financiële ruimte voor extra groencompensatie?

De Gasunie heeft weliswaar van het Rijk financiële middelen gekregen voor de realisatie van WarmtelinQ, maar hierin zit vooralsnog geen ruimte voor extra groencompensatie. In plaats daarvan valt misschien te bezien of hiervoor gelden uit het Bomenfonds kunnen worden ingezet?

- Hoe gaan de Gasunie en de provincie de inwoners betrekken bij het project?

Door vanuit Gasunie voor elke gemeente een aparte omgevingscoördinator in te stellen, is er binnen het project voldoende capaciteit om een proactieve aanpak richting de bewoners in de uitvoeringsfase waar te maken.

provincie ZUID HOLLAND

Datum
19 februari 2020
Ons kenmerk
xxx

- Welke rol heeft de gemeenteraad bij het PIP (als een gemeentegrensoverschrijdend plan) en hoe verloopt het proces van commitment bij de andere vijf gemeenten?

In dit geval is een PIP mogelijk omdat er een provinciaal belang is gemoeid met de realisatie van de leiding. Formeel is daarvoor geen instemming van de gemeenten nodig, maar commitment van het lokale bestuur is wel van groot belang voor de onderlinge samenwerking en ook voor de communicatie naar buiten toe. De wijze waarop dit commitment wordt uitgesproken, kan in elk van de gemeenten verschillen, want dit is afhankelijk van de afspraken daarover tussen de gemeenteraden en de colleges van B&W.

- Hoe is gewaarborgd dat in de toekomst een gemeentelijk Warmteoverdrachtstation (WOS) kan worden aangesloten?

Door in het PIP een regeling op te nemen zodat gemeenten in de toekomst specifieke onderdelen van het PIP toch mogen wijzigen. Dit is vergelijkbaar met een wijzigingsbevoegdheid in een bestemmingsplan. Zodoende is geborgd dat de gemeente (via het omgevingsplan) de realisatie en aansluiting van een WOS mogelijk kan maken, maar deze regeling is dus nog in de maak.

- Klopt het dat bij de PCR sprake is van kortere termijnen?

Dat klopt gedeeltelijk. De termijnen voor het indienen van zienswijzen en beroepschriften tegen het PIP en/of vergunningen zijn bij de PCR ongewijzigd. De tijdswinst zit vooral aan het eind omdat vanwege de Crisis- en herstelwet eventuele beroepschriften bij een PIP en PCR door de Raad van State binnen zes maanden (in plaats van twaalf) moeten worden afgehandeld. Hierdoor komt er sneller duidelijkheid over de inwerkingtreding van het PIP en de vergunningen. Het belangrijkste voordeel blijft echter dat alle burgers en bedrijven via één zienswijze op het PIP en/of de vergunningen kunnen reageren en dat daar vervolgens één besluit en eventueel één beroepsprocedure op volgt.

3 Inbreng vanuit de raadsfracties

Partij voor de Dieren (Barker)

De fractie vindt het vreemd dat de gedeputeerde na een uur weg moet, terwijl de hoorzitting twee uur zou duren. De fractie vindt dat de provincie het project doordrukt. Dat is onwenselijk omdat hierdoor de duurzame doelen van Den Haag (energieneutraal in 2030) niet worden gehaald. Door het project wordt fossiele energie uit de Rotterdamse haven in stand gehouden en echt duurzame ontwikkelingen weggedrukt omdat ze niet op de leiding kunnen worden aangesloten. De aanleg gaat ten koste van bomen, groen en de ecologische hoofdstructuur en het leidt ook nog eens tot stikstofuitstoot, die beter gereserveerd kan worden voor woningbouw.

Haagse Stadspartij (Wijsmuller)

De fractie vraagt naar de bedoeling van deze hoorzitting, ook vanwege het eerdere vertrek van de gedeputeerde. Ook wil men graag weten hoe de hoge temperatuur (120° C) van deze leiding zich verhoudt tot het besluit van de raad uit 2017 om vijf lokale geothermiebronnen te gaan ontwikkelen, welke aansluitmogelijkheden daarvoor zijn en wat de impact van dit project is op de haalbaarheid van de lokale plannen? De fractie ziet deze vragen graag meegenomen in het kader van het PIP. Energieverspilling moet worden tegengegaan, maar het is onduidelijk welk aandeel de leiding gaat leveren in de vermindering van de CO2-uitstoot en hoe snel de verduurzaming van de industrie gaat verlopen. Ook wordt gevraagd waarom de warmte niet in Rijnmond kan worden gebruikt. Tevens vraagt hij welke risico's bestaande klanten lopen als de planning niet wordt gehaald.

provincie ZUID HOLLAND

Datum
19 februari 2020
Ons kenmerk
xxx

Voor provincie en Gasunie is het doel van de hoorzitting het ophalen wat door de raad belangrijk wordt gevonden. De gedeputeerde betreurt dat er misverstand is over haar agenda. Ze heeft vooraf aangegeven tot 10 uur aanwezig te kunnen zijn. Ze kan wel iets langer blijven, maar de ambtelijke delegatie blijft in ieder geval tot het einde van de bijeenkomst. De vragen over de aansluiting van lokale bronnen, de bijdrage van het project aan de CO2-reductie en de afname door Rotterdam zullen worden meegenomen in het thema nut en noodzaak van het PIP.

Christen Unie (Grinwis)
De fractie vraagt zich welke bijdrage dit project en het gebruik van restwarmte gaat leveren aan de doelstelling van de raad om in 2030 energieneutraal te zijn. Het project lijkt vooral aantrekkelijk voor woningcorporaties, maar leidt niet per se tot energiebesparing bij de huishoudens terwijl dat ook belangrijk is. Dit moet in de plannen van de provincie worden betrokken. De fractie maakt zich zorgen dat het project op kortere termijn negatieve effecten heeft op de haalbaarheid van andere projecten en wat betekent dit voor de bestaande aardgascentrale na 2021?

SP (Hoefsloot)
De fractie vraagt hoe met de corporaties wordt omgegaan en of dit project niet ten koste zal gaan van energiebesparing, terwijl dat erg belangrijk is. Ook wil men weten of dit project niet zal leiden tot het wegdrukken van lokale bronnen op lagere temperatuur en welke (financiële) prikkel er is voor de bedrijven in het havengebied om versneld te verduurzamen. De fractie wil tevens graag weten hoe dit project past binnen het plaatselijke energiesysteem over 15 à 20 jaar.

De geuite zorgpunten zijn niet ze eenvoudig weg te nemen, maar ze vallen deels samen met zorgen die ook leven bij provinciale statenleden. Het gaat om de transitie naar een nieuw energiesysteem. Bij industriële processen komt warmte vrij, ook bij duurzame processen. De gedeputeerde waardeert de steun die Den Haag wil geven aan lokale initiatieven en meent dat die in dit plan kunnen worden ingepast.

Haagse Stadspartij (Wijsmuller)
De fractie verwacht niet dat alle zorgpunten direct worden beantwoord, maar wel dat in de toegezegde nadere onderbouwing hier uitvoerig op wordt ingegaan.

Partij voor de Dieren (Barker)
De fractie vraagt of dit het laatste moment is waarop de raad kan reageren of dat er nog een moment komt als de plannen zijn uitgewerkt of dat er bijv. een motie richting PS moet gaan.

Dit is het moment van de officiële hoorzitting. In een latere fase kunnen zienswijzen worden ingediend, ook door de gemeenten. Ook zal het voorontwerp aan de gemeenten worden voorgelegd en alles wordt ambtelijk voorbereid. Richting PS kan dat inderdaad ook via een motie. Veel vragen gaan over nut en noodzaak, die zullen worden meegenomen in de onderbouwing. In de presentatie zat een plaatje van het hoofdnet en het distributienet. De gemeente gaat zelf over het laatste net. Het zit elkaar niet in de weg, kan onderling zelfs stimuleren. Het Rijk is druk bezig met de verduurzaming van de industrie, de provincie doet dat via de omgevingsdiensten. Via verschillende sporen wordt hier aan gewerkt.

4 Afsluiting
De voorzitter mw. Faïd dankt iedereen voor zijn/haar inbreng en sluit de bijeenkomst.

Van: Commissieleefomgeving <commissieleefomgeving@denhaag.nl>
Verzonden: maandag 2 maart 2020 11:49
Aan: art 5 1-2e
Onderwerp: RE: concept-verslag horen gemeenteraad Warmtetransportleiding

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Beste art 5 1-2e

Dank voor het concept-verslag. We zien de definitieve versie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e
Secretariaat commissie Leefomgeving
Griffie | Gemeente Den Haag

T: 06 art 5 1-2e & 06 art 5 1-2e **E:** commissieleefomgeving@denhaag.nl
Postbus 12 610 | 2500 DK Den Haag | Bezoekadres Spui 70 | Kamer B03.12

www.denhaag.nl

Den Haag

Van: art 5 1-2e @pzh.nl>
Verzonden: donderdag 27 februari 2020 16:26
Aan: Griffie Algemeen <griffie@denhaag.nl>; Commissieleefomgeving <commissieleefomgeving@denhaag.nl>
CC art 5 1-2e @pzh.nl>
Onderwerp: concept-verslag horen gemeenteraad Warmtetransportleiding

Geachte griffie,

Hierbij zend ik u het concept-verslag van het horen van de gemeenteraad van Den Haag op 19 februari j.l. in het kader van het PIP voor de warmtetransportleiding tussen Vlaardingen en Den Haag.
Ik verneem graag van u of u nog opmerkingen heeft bij dit concept-verslag.
Na verwerking hiervan zal ik u het definitieve verslag doen toekomen.

Met vriendelijke groet,
art 5 1-2e

art 5 1-2e
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Senior Beleidsmedewerker
M 06 art 5 1-2e
art 5 1-2e @pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

De disclaimer van toepassing op e-mail van de gemeente Den Haag vindt u op:
http://www.denhaag.nl/disclaimer

Leiding door het Midden

Definitief Besprekingsverslag

Datum: 13 december 2018
Locatie: Provincie Zuid-Holland
Onderwerp: PIP en coördinatie LdM
Bijlagen: -
Kenmerk: -

Aanwezigen LdM: art 5 1-2e (FK), art 5 1-2e (SZ) - verslag
Aanwezigen provincie: art 5 1-2e (WCR), art 5 1-2e (RP)
Afwezigen: -
cc: -

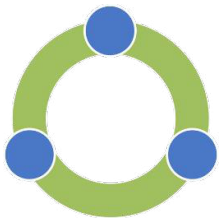
.....

Inleiding
FK geeft een korte toelichting op de stand van zaken van het project LdM. Het project LdM gaat door 6 gemeenten; Schiedam, Vlaardingen, Midden Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag.

Schiedam: het tracé van de warmtetransportleiding gaat een klein stukje door de gemeente Schiedam, omdat het tracé de A4 kruist over het bestaande eco- aquaduct. Gemeente is op ambtelijk niveau akkoord met het gekozen tracé. Formele toestemming van RWS voor het kruisen van het eco-aqueduct is nog niet verkregen.
Vlaardingen: gemeente is op ambtelijk niveau akkoord met het gekozen tracé. Er wordt nog gesproken over de invulling van een deel van het tracé i.v.m. de aanwezige groenvoorziening.
Midden Delfland: het proces rondom goedkeuring op het tracé loopt maar is afhankelijk van het besluit om de A4 via het eco-aquaduct te passeren.
Delft: de gemeente heeft een collegebesluit genomen over het gekozen tracé. De locatie voor het boosterstation is ook vastgesteld. Het collegebesluit voor de locatie van het boosterstation is in voorbereiding.
Rijswijk: binnen de gemeente is een kwartiermaker aangesteld. Samen wordt bekeken hoe het tracé moet lopen om te voorkomen dat de realisatie van de toekomstige tunnel, Beatrixlaan, in de problemen komt.
Den Haag: het proces rondom goedkeuring op het tracé loopt. Discussiepunt is nog de kruising van de warmtetransportleiding met de waterkering en het tracé in het laatste deel naar de centrale van Uniper, toe, i.v.m. de herinrichting van het gebied. Sluip door kruip door, maar de verwachting is dat er een tracé overeengekomen kan worden in samenwerking met de gemeente Den Haag.

Proces
WCR geeft aan dat de wens vanuit Eneco om een PIP en coördinatie toe te passen op het project LdM is besproken met de gedeputeerden van de Provincie: Adri Bom (RO) en Han Weber (energie). Adri heeft aangegeven hierover door te willen praten. Als de gedeputeerden (GS) akkoord zijn met het toepassen van een PIP en coördinatie op het project LdM, moeten PS vervolgens akkoord geven op basis van een startnotitie voordat de procedure kan starten.

Het volgende stappenplan is vastgesteld:
Stap 1: Eneco stelt een notitie op ter onderbouwing van het project LdM. Deze notitie beschrijft hoe LdM in samenspraak met de betrokken gemeenten is gekomen tot het gekozen tracé. Wat zijn de afwegingen/argumenten geweest voor het gekozen tracé? Welke risico's als gevolg van een warmtetransportleiding zijn er voor de omgeving en hoe worden deze gemitigeerd? Deze gegevens worden benut om Adri te informeren en voor een op te stellen voorstel voor GS.
Stap 2: Opstellen van een voorstel voor GS GS waarbij gebruik kan worden gemaakt van de hierboven genoemde en aangeleverde gegevens.

Leiding door het Midden

Stap 3: Bij akkoord van GS, verzoekt Eneco de Provincie per brief om toepassing van een PIP en coördinatie van de uitvoeringsvergunningen op het project LdM en stelt de provincie een Startnotitie voor het PIP op.
Stap 4: Deze Startnotitie gaat na akkoord van GS door voor besluitvorming in PS (proceduretijd 3 maanden).
Stap 5: Bij akkoord van PS, start de procedure van het PIP en de gecoördineerde uitvoeringsvergunningen conform de uitgebreide voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. De Provincie stelt de procedureplanning vast. WCR geeft aan dat deze procedure tot aan vaststelling van de definitieve vergunningbesluiten wel 1 tot 1,5 jaar kan duren. WCR geeft aan dat Eneco alle input aanlevert voor de procedure. Dit zijn volgens WCR in ieder geval het eventueel benodigde MER en de inhoudelijke teksten ten behoeve van het PIP en de gegevens voor de uitvoeringsbesluiten (vergunningen). Voorstel van WCR is om de m.e.r.-beoordeling voor de watervergunning (grondwateronttrekking) en het eventueel benodigde MER voor het PIP te integreren tot één document, namelijk het MER.
Stap 6: Beroepsprocedure Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State in het geval belanghebbenden beroep hebben ingesteld tegen het PIP of de uitvoeringsbesluiten.

Planning
Het project LdM wil conform haar planning de procedure van het PIP en de gecoördineerde uitvoeringsvergunningen starten op 1 oktober 2019. Dit betekent dat akkoord van PS op toepassing van het PIP en coöordinatie op de uitvoeringsbesluiten vóór 1 oktober 2019 moet zijn verkregen (de voorbereidingen voor deze besluitvorming moeten dus ruim voor de zomer zijn gestart) . Risico voor het halen van deze planning zijn de provinciale verkiezingen in maart 2019.

Bestuurlijk overleg 22 mei

Afspraken.

- Uitgesproken is dat gemeenten en PZH gezamenlijk een PIP/PCR proces in principe zien zitten, onder voorbehoud dat besluitvorming door het bestuur nog plaats moet vinden.
- commitment is gevraagd en gekregen op het tracé (m.a.w. is gemeente bereid om het tracé te verdedigen?);
- PZH wil graag voor 1 juli een van B&W aan PZH gerichte brief waaruit commitment op start van een PIP en toepassen van de provinciale coördinatieregeling (PCR) blijkt (vormvrij , dus kan ook een oplegger bij de raadsinformatiebrief en vermelding van de uitkomst zijn).
- PZH zal een Projectteam PIP/Coördinatie oprichten. Met een apart team communicatie (actie PZH en LdM)
- PZH/LdM gaan voort met voorbereidingen (doel: vergunningaanvragen op orde te krijgen en startnotitie PIP door Staten vastgesteld te krijgen);
- Voor het Omgevingsmanagement/participatie ligt het voortouw bij LdM én gemeenten.
- Aangegeven is door de PZH dat de PZH (en gemeenten) bij het niet halen van de planning niet op financiële gevolgen aangesproken dient en kan worden.

Overig:
- Mbt risico's: In de startnotitie komt een risicoparagraaf. Vast onderdeel van de besluitvorming is altijd inzicht in financiën, juridische zaken/bevoegdheden, planning etc.
- PZH zal met LdM een Anterieure overeenkomst sluiten. Gaat o.a. over Planschade verhalingen.

provincie ZUID HOLLAND

Lid Gedeputeerde Staten

A. (Anne) Koning

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1-
art 5 1-2e @pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Gemeenteraad van Den Haag
t.a.v. de raadsgriffier
Postbus 12600
2500 DJ DEN HAAG

Datum
24 januari 2020
Ons kenmerk
PZH-2020-722635744
DOS-2019-0003043
Uw kenmerk

Bijlagen

Onderwerp
Inpassingsplan Leiding door het Midden - horen gemeenteraden.

Geachte raad,

Met deze brief wil ik u nader informeren over de wijze waarop ik uitvoering wil geven aan de in artikel 3.26, lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) genoemde verplichting om in het kader van een provinciaal inpassingsplan de gemeenteraad te horen. In overleg met uw griffie is hiervoor onlangs een datum geprikt, namelijk: **woensdag 19 februari 2020 van 9.00 tot 11.00 u in het stadhuis van Den Haag.** In deze brief geef ik u eerst wat achtergrondinformatie, daarna schets ik het verdere proces van het horen van de gemeenteraad.

Achtergrondinformatie

De hoorzitting vloeit voort uit het besluit van Provinciale Staten van 18 december 2019 (klik hier voor de stukken) waarin de staten onder andere hebben besloten om ten behoeve van het project Leiding door het Midden (LdM) een provinciaal inpassingsplan op te stellen en de provinciale coördinatieregeling uit artikel 3.33 Wro toe te passen. Dit project is een voornemen van LdM C.V[1] en maakt deel uit van een groter project dat door de initiatiefnemer sinds kort WarmtelinQ wordt genoemd. Het inpassingsplan omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag, inclusief de eventueel benodigde mitigerende en compenserende maatregelen.

Ondanks dat voor de aanleg van de warmtetransportleiding geen directe m.e.r.-plicht geldt, kan echter niet op voorhand worden uitgesloten dat het project significante gevolgen kan hebben voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarvoor dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd en daardoor is voor het PIP toch een plan-m.e.r. noodzakelijk.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

[1] De aandelen van deze vennootschap zijn volledig in eigendom van Gasunie N.V. Leiding door het Midden (LdM) was voorheen een initiatief van Eneco en maakt sinds januari 2020 deel uit van WarmtelinQ (zie www.warmtelinq.nl)

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-722635744

In verband hiermee hebben de provincie, de overige bevoegde gezagen en de initiatiefnemer gezamenlijk besloten dat voor het project een gecombineerd plan- en project-m.e.r. zal worden doorlopen. Hiervoor zal een Combi-MER worden opgesteld.

Ter voorbereiding van dit Combi-MER is door de initiatiefnemer een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. In deze notitie worden de verschillende alternatieven voor deze warmtetransportleiding nader toegelicht en wordt beschreven welke milieueffecten op welke wijze en met welk detailniveau in het Combi-MER onderzocht gaan worden.

De NRD ligt voor een ieder gedurende zes weken ter inzage van vrijdag 17 januari tot en met donderdag 27 februari 2020. De publicatie van de NRD markeert de start van de m.e.r.-procedure. Onlangs zijn er kennisgevingen geplaatste in de Staatscourant, het Provinciaal Blad, het Waterschapsblad en in diverse huis-aan-huisbladen. De NRD (en alle overige besluiten en bijbehorende stukken) zijn digitaal beschikbaar via de webpagina van de provincie www.zuid-holland.nl/ldm. Tevens is een papieren exemplaar van de NRD naar uw college gezonden zodat deze ook als papieren versie in het gemeentehuis ter inzage kan worden gelegd.

Gedurende de inzage termijn wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen. Daarnaast raadplegen wij de adviseurs en de bestuursorganen die bij besluitvorming over het inpassingsplan of de overige besluiten betrokken zijn. Daarom hebben we op 8 januari 2020 per brief (kenmerk 2020-722635744) onder meer aan uw college gevraagd om een advies met betrekking tot het voornemen en/of de NRD aan ons kenbaar te maken.

Het horen van de gemeenteraad
Tevens wordt er binnenkort gestart met het opstellen van het ontwerpinpassingsplan. Onderdeel van de vaststellingsprocedure uit de Wro, is onder andere het ‘horen van de gemeenteraad’. De manier en het moment waarop dit ‘horen’ geschiedt, is echter vormvrij. Gelet op het feit dat het concept ontwerpinpassingsplan naar verwachting medio dit jaar aan de gemeenten zal worden toegezonden in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1 van het Bro, is ervoor gekozen om de gemeenteraden al in een vrij vroeg stadium van het proces te horen, zodat de resultaten op meerdere manieren bij de vervolgstappen kunnen worden betrokken.

Om te horen hoe uw raad tegen het voorgenomen project aankijkt en welke aspecten daarbij volgens u van belang zijn, stel ik voor dat de provinciale projectleider en de initiatiefnemer op de voorgestelde dag en tijdstip een korte presentatie geven waarin de scope van het project, de opzet van het toekomstige inpassingsplan en de verdere procedure op hoofdlijnen worden geschetst. Vervolgens kan uw raad daarop naar eigen inzicht reageren. Wat mij betreft is er natuurlijk ook gelegenheid tot het stellen van vragen. Vanuit Gedeputeerde Staten zal ikzelf of mijn collega Jeannette Baljeu aanwezig zijn om uw reacties uit eerste hand te vernemen. Van de bijeenkomst wordt een verslag gemaakt en uw raad krijgt hier een afschrift van toegezonden.

Te zijner tijd zal het ontwerp-PIP, samen met de ontwerpbesluiten van de vergunningen en het Combi-MER in procedure worden gebracht. Het ligt in mijn voornemen om in die periode in samenwerking met de initiatiefnemer een of meer publieksbijeenkomsten te organiseren, waarin deze stukken zullen worden toegelicht.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk
PZH-2020-722635744

Indien gewenst kan ik ook de leden van uw raad hiervoor uitnodigen. Daarna zal er opnieuw gelegenheid zijn om een zienswijze in te dienen op het MER, het ontwerp-PIP en de andere ontwerpbesluiten. Dit zal van tevoren worden aangekondigd in o.a. de Staatscourant, de diverse huis-aan-huisbladen en op de website van de provincie Zuid-Holland.

Ik hoop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd. Voor vragen kunt u altijd contact opnemen met art 5 1-2e v ia de contactgegevens in het briefhoofd. Wij verzoeken u om in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat rechts bovenaan in het briefhoofd staat.

Hoogachtend,

art 5 1-2e

drs. ir. A.L. (Anne) Koning
Gedeputeerde Provincie Zuid-Holland

provincie ZUID HOLLAND

Gedeputeerde Staten

Contact
art 5 1-2e
T 070 - 441 art 5 1-2
art 5 1-2e@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Aan Burgemeester en wethouders van de
Gemeente DEN HAAG
Postbus 12 600
2500 DJ Den Haag

Datum
Zie verzenddatum linksonder
Ons kenmerk
PZH-2019-701492196
DOS-2019-0003043
Uw kenmerk

Bijlagen
1

Onderwerp
Leiding door het Midden.

Geacht college,

Begin 2019 heeft Eneco de provincie Zuid-Holland gevraagd om ten behoeve van de aanleg van de zogenoemde Leiding door het Midden (LdM) tussen Vlaardingen en Den Haag, gebruik te maken van de mogelijkheid om een provinciaal inpassingsplan (PIP) op te stellen en om ten behoeve van diverse vergunningen toepassing te geven aan de provinciale coördinatieregeling (PCR) uit de Wro.

Tijdens een bestuurlijk overleg op 21 januari jl. is door gedeputeerde dhr. H. Weber een toelichting gegeven op de stand van zaken in dit project en het benodigde besluitvormingsproces. Daarbij is onder andere aan de bestuurders van de zes betrokken gemeenten gevraagd om schriftelijk aan Gedeputeerde Staten kenbaar te maken of de gemeente kan instemmen met het starten van de voorbereiding van een PIP en de PCR. Dit verzoek had overigens geen juridische status (want voor het opstellen van een PIP c.q. toepassen PCR is gemeentelijke instemming geen vereiste), maar moet meer worden gezien als een peiling van het politiek-bestuurlijke draagvlak in de betrokken gemeenten, waaraan vanzelfsprekend ook door GS en PS veel belang wordt gehecht.
Tijdens een bestuurlijk overleg op 22 mei jl. is door dhr. A. Veldhof, de ambtelijke vertegenwoordiger van de gedeputeerde, nogmaals gepeild wat het standpunt van de gemeenten hierover is. Door de deelnemers is bevestigd dat zij het proces voor een PIP met PCR steunen, en vervolgens is afgesproken (zie bijlage) om dit voor 1 juli 2019 schriftelijk te bevestigen.

Desondanks hebben wij tot op heden alleen van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rijswijk een schriftelijke reactie ontvangen dat zij met deze stappen kunnen instemmen. Bij deze vragen wij u nogmaals om ons zo spoedig mogelijk schriftelijk te bevestigen dat u het verzoek van LdM CV om een PIP en het toepassen van de PCR steunt, zodat deze informatie na het zomerreces meegenomen kan worden in de voorstellen voor de besluitvorming aan GS en PS.

Bijlagen:
- verslag bestuurlijk overleg 22 mei 2019.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen 90, 385 en 386 stoppen dichtbij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk

In de aanloop naar deze besluitvorming zijn alvast twee ambtelijke werkgroepen ingesteld (PIP/PCR en Communicatie), waarin naast de provincie en de initiatiefnemer, de zes gemeenten en ook Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap Delfland zitting hebben. In de werkgroep PIP/PCR wordt het opstellen van het PIP en de benodigde vergunningen in nauw overleg met ambtenaren van uw gemeente voorbereid. De werkgroep Communicatie richt zich op het communicatieproces richting bewoners, bedrijven en andere stakeholders.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien uw reactie met belangstelling tegemoet. Gelieve hierin het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ir. P.J.C.M. Murk
Hoofd Beoordeling
Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

provincie ZUID HOLLAND

Ons kenmerk

Bijlage

Verslag bestuurlijk overleg LdM Gemeenten PZH en LdM.

Datum 22 mei 2019

Afspraken:

- Uitgesproken is dat gemeenten en PZH gezamenlijk een PIP/PCR proces in principe zien zitten, onder voorbehoud dat besluitvorming door het bestuur nog plaats moet vinden.
- commitment is gevraagd en gekregen op het tracé (m.a.w. is gemeente bereid om het tracé te verdedigen?);
- PZH wil graag voor 1 juli een van B&W aan PZH gerichte brief waaruit commitment op start van een PIP en toepassen van de provinciale coördinatieregeling (PCR) blijkt (vormvrij , dus kan ook een oplegger bij de raadsinformatiebrief en vermelding van de uitkomst zijn).
- PZH zal een Projectteam PIP/Coördinatie oprichten. Met een apart team communicatie (actie PZH en LdM)
- PZH/LdM gaan voort met voorbereidingen (doel: vergunningaanvragen op orde te krijgen en startnotitie PIP door Staten vastgesteld te krijgen);
- Voor het Omgevingsmanagement/participatie ligt het voortouw bij LdM én gemeenten.
- Aangegeven is door de PZH dat de PZH (en gemeenten) bij het niet halen van de planning niet op financiële gevolgen aangesproken dient en kan worden.
- PZH zal met LdM een Anterieure overeenkomst sluiten. Gaat o.a. over verhalen van Planschade.

Overig:

- Mbt risico's. Vast onderdeel van de besluitvorming is altijd inzicht in financiën, juridische zaken/bevoegdheden, planning etc. In de startnotitie komt een risico-paragraaf.
- PZH zal de wethouders van Delft en Vlaardingen (aangezien zij en of vervangers niet aanwezig konden zijn bij dit overleg) afzonderlijk bijpraten over de gemaakte afspraken.

Afsprakenlijst werkoverleg LdM

Provincie en LdM

Volgend werkoverleg 15 juli 2019; na projectgroep

Tweewekelijkse werkgroep (wg) overleg: 1 -7 ; 15-7; 29-7; 12-9; 26-8; 9-9; 23-9; 7-10; 21-10 en 4-12 2019
Projectgroep (pg)driewekelijks, later (na zomerreces, frequentie omhoog)

Afspraak	Wat	Wie	Wanneer (uiterlijk)
Voorbereiding overleg 24 juni "kennis delen			
~~18-06-2019~~ 01 07 2019	~~Extra toelichting op WOS en T stukken en de aftak Westland vanaf het popmstation in relatie tot het PIP. Mailtje en reactie van Ploum.~~ **Vervolg: in startnotitie als kader PIP opnemen**	~~LdM CV~~ art 2	~~24 juni~~
~~18-06-2019~~ 01 07 2019	~~Stappenplan /concept planning~~ **Vervolg** bespreken 15 juli in projectgroep	~~PZH,~~ art	~~24 juni~~
~~18-06-2019~~	~~LdM Notitie uit sept 2018, updaten/bijwerken en toezenden aan gemeenten, HHR en RWS~~	~~LdM CV,~~ art 2 ~~en~~ art 2	~~21 juni toezenden~~
18-06-2019	Mededelen Q en A's en startnotitie **Vervolg** Indien gereed Q enA 15 juli in projectgroep		24 juni
18-06-2019 01 07 2019	Aftak Westland apart overleg plannen over SvZ tracé. Irt overwegingen en opties PIP wel of niet. En welk proces. Afstemmen met gemeente Westland (en Midden Delfland?). **Is dit nog nodig na toelichting op 24 6?**	PZH	24 juni evt later
Vergunningen			
18-06-2019	Crisis en herstelwet, notitie onderbouwing delen met PZH, duurzame(ere) energie	LdM CV art 5 1	
18-06-2019	Blokken planning maken: inc.l m.e.r.	LdM, art	1 juli Werkoverleg
18-06-2019	Excel overzicht vergunningen en voorontwerptekeningen	LdM, art	15 juli pg bespreken
Voorbereiding 15 juli Projectgroep PIP/PCR LdM			
18-06-2019	de bevoegd gezagen voor vergunningen worden uitgenodigd in de projectgroep LdM; zijnde: 6 Gemeenten,	PZH, art 5 1-2e	ZSM : voor gepland

18-06-2019	RWS, Hoogeheemraadschap, HTM en RET. Contactpersonen ~~HTM en~~ RET worden door LdM CV doorgegeven aan PZH.	LdM CV art 5	overleg 15 juli ZSM " "
18-06-2019 01 07 2019	Concept Q en A tav marktordeningsvraagstukken voor wethouders Inhoud en begeleidende brief wordt voorbereid.	LdM CV art 5	1 juli wg voorbespreken 10 juli toezending tbv pg 15 juli
~~18 06 2019~~	~~Contactpersoon PZG communicatie stategie, doorgeven tbv commwerkgroep~~ = art 5 1-2e	~~PZH,~~ art 5	~~15 juli~~
Voorbereiding besluitvorming door GS en PS:			
18-06-2019	Tracé toelichting/voorgeschiedenis , betrokkenheid gemeenten en andere belanghebbenden (m.a.w. hoe is voorkeurstracé tot stand gekomen).	LdM, art 5	15 juli pg afstemmen
18-06-2019	Participatie en communicatiestrategie, (wie wordt wanneer op welke wijze betrokken, organisatie/opzet/verantwoordelijkheden /) . Afstemmen met gemeenten en PZH (15 juli)	LdM, art 5	15 juli pg bespreken
18-06-2019	Concept- Startnotitie, afstemmen met gemeenten (15 juli), misschien te vroeg.	PZH, art 5 1-2e	15 juli pg afstemmen
~~18 06 2019~~	~~Popmpstation Delft: exacte locatie, kavel (grootte), huidige bestemming~~	~~LdM,~~ art	~~1 juli wg bespreken~~
18-06-2019 01 07 2019	MER Ivm PAS, berekeningen stikstof uitstoot (vervoersbewegingen+ werkzaamheden) , depositie en check ecoloog, Voorbereiden Passende beoordeling, omzetten huidige concept mer-beoordeling naar MER, Voorbereiden NRD tbv MER; ADC-toets. ~~Doorgeven contactpersoon PAS~~ = art 5 1-2e	LdM CV art	1 juli wg bespreken eerste bevindingen
18-06-2019	Qen A voor informatie en algemene vragen (communicatie)	LdM	In werkgroep Comm LdM (in te plannen)
18 06 2019	Informerende brief van GS aan PS over LdM ivm PIP -> afschrift wordt nagezonden, na verzending.	PZH	na 26 juni, voor zomerreces

Afsprakenlijst werkoverleg LdM

Provincie en LdM

Volgend werkoverleg 1 juli 2019;

Tweewekelijkse werkgroep (wg) overleg: 1 -7 ; 15-7; 29-7; 12-9; 26-8; 9-9; 23-9; 7-10; 21-10 en 4-12 2019
Projectgroep (pg)driewekelijks, later (na zomerreces, frequentie omhoog)

Afspraak	Wat	Wie	Wanneer (uiterlijk)
Voorbereiding overleg 24 juni "kennis delen			
18-06-2019	Extra toelichting op WOS en T-stukken en de aftak Westland vanaf het popmstation in relatie tot het PIP	LdM CV art 5	24 juni
18-06-2019	Stappenplan /concept planning	PZH, art 5 1	24 juni
18-06-2019	LdM Notitie uit sept 2018, updaten/bijwerken en toezenden aan gemeenten, HHR en RWS	LdM CV, art en art 5 1-	21 juni toezenden
18-06-2019	Mededelen QenA's en startnotitie		24 juni
18-06-2019	Aftak Westland apart overleg plannen over SvZ tracé. Irt overwegingen en opties PIP wel of niet. En welk proces. Afstemmen met gemeente Westland (en Midden Delfland?).	PZH	24 juni evt later
Vergunningen			
18-06-2019	Crisis en herstelwet, notitie onderbouwing delen met PZH	LdM CV art	
18-06-2019	Blokken planning maken: inc.l m.e.r.	LdM, ar	1 juli Werkoverleg
18-06-2019	Excel overzicht vergunningen en voorontwerptekeningen	LdM, art	15 juli pg bespreken
Voorbereiding 15 juli Projectgroep PIP/PCR LdM			
18-06-2019	de bevoegd gezagen voor vergunningen worden uitgenodigd in de projectgroep LdM; zijnde: 6 Gemeenten, RWS, Hoogeheemraadschap, HTM en RET.	PZH, art 5 1-2e	ZSM : voor gepland overleg 15 juli
18-06-2019	Contactpersonen HTM en RET worden door LdM CV doorgegeven aan PZH.	LdM CV, art	ZSM " "
18-06-2019	Concept Qen A tav marktordeningsvraagstukken	LdM CV art 5	1 juli wg voorbespreken

			10 juli toezending tbv pg 15 juli
18-06-2019	Contactpersoon PZG communicatie stategie, doorgeven tbv commwerkgroep	PZH, art 5 1-	15 juli
Voorbereiding besluitvorming door GS en PS:			
18-06-2019	Tracé toelichting/voorgeschiedenis , betrokkenheid gemeenten en andere belanghebbenden (m.a.w. hoe is voorkeurstracé tot stand gekomen).	LdM art 5	15 juli pg afstemmen
18-06-2019	Participatie en communicatiestrategie, (wie wordt wanneer op welke wijze betrokken, organisatie/opzet/verantwoordelijkheden /) . Afstemmen met gemeenten en PZH (15 juli)	LdM, art 5	15 juli pg bespreken
18-06-2019	Concept- Startnotitie, afstemmen met gemeenten (15 juli)	PZH art 5 1-2e	15 juli pg afstemmen
18-06-2019	Popmpstation Delft: exacte locatie, kavel (grootte), huidige bestemming	LdM, art 5	1 juli wg bespreken
18-06-2019	MER Ivm PAS, berekeningen stikstof uitstoot (vervoersbewegingen+ werkzaamheden) , depositie en check ecoloog, Voorbereiden Passende beoordleing, omzetten huidige concept mer-beoordeling naar MER, Voorbereiden NRD tbv MER; ADC-toets	LdM CV art	1 juli wg bespreken eerste bevindingen
18-06-2019	Qen A voor informatie en algemene vragen (communicatie)	LdM	In werkgroep Comm LdM (in te plannen)
	Informerende brief van GS aan PS over LdM ivm PIP -> afschrift wordt nagezonden, na verzending.	PZH	na 26 juni, voor zomerreces

Warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag

Horen gemeenteraden inzake PIP/PCR/MER

Delft: 13 februari 2020
Rijswijk: 18 februari
Den Haag 19 februari 2020
Vlaardingen/Schiedam/Midden-Delfland: 19 februari 2020

Agenda

- Introductie Gedeputeerde A. Koning/J. Baljeu
- Presentatie door:
  - Gasunie/LdM CV: art 5 1-2e e n art 5 1-2e (over voorbereiding/tracés)
  - PZH: art 5 1-2e en art 5 1-2e over PIP , MER en de vergunningen)
- Vragen- en reactieronde gemeente
- Reactieronde gedeputeerde
- Afsluiting

Onderwerpen presentatie

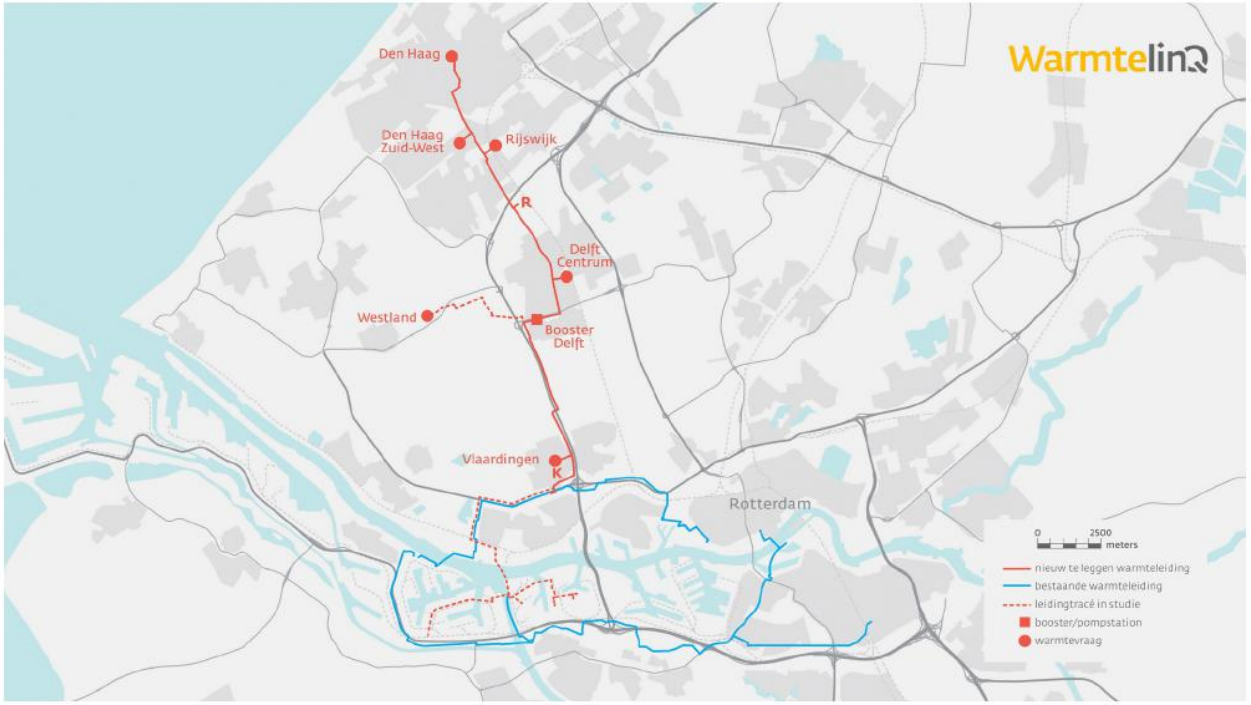
- Warmtetransportleiding: Wat, wie en waar?
- Voorgeschiedenis en keuzeproces tracé
- Deeltracés
- PIP/PCR en MER
- Vervolgstappen en planning
- Communicatie en participatie

Tip: noteer sheetnummer voor vragen

Presentatie wordt gedeeld

Wat is WarmtelinQ?

- Een nieuw warmtetransportleidingstelsel in het westen van Zuid-Holland
- Bestaat uit drie deeltracés:
  - WarmtelinQ Vlaardingen - Den Haag (voorheen LdM)
  - WarmtelinQ Westland (haalbaarheid wordt onderzocht)
  - WarmtelinQ Vondelingenplaat (haalbaarheid wordt onderzocht)
- Met mogelijkheid om langs tracés toekomstige warmtenetten aan te sluiten

Wie realiseert WarmtelinQ?
LdM C.V. was Eneco, nu 100% Gasunie

Staatsbedrijf Gasunie stapt in megaproject: restwarmte via leiding van Rotterdamse haven naar Den Haag

De Gasunie verlegt de bakens nu de gaskraan in Groningen steeds verder dicht gaat. Het staatsbedrijf stapt in een megaproject om hitte uit de Rotterdamse haven via een nog aan te leggen pijpleiding te transporteren naar Den Haag.

Dat gekozen is voor een leiding dwars door Zuid-Holland is logisch, zeggen ingewijden, want dit is het drukstbevolkte gebied van Nederland. Gesproken wordt van een 'heel grote leiding op wereldschaal' en 'een internationaal voorbeeldproject'. Het wordt gezien als een belangrijke stap in de energietransitie. Bovendien kunnen later nog andere energiebronnen worden gekoppeld, aardwarmte bijvoorbeeld.

Gasunie wordt onafhankelijk warmtetransportbeheerder 'Leiding door het Midden' en 'Vondelingenplaat'

Nieuwsbericht | 09-09-2019 | 16:51

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat geeft Gasunie de opdracht om de 'Leiding door het Midden' (LdM) en de leiding 'Vondelingenplaat' (VP) te ontwikkelen op basis van onafhankelijk warmtetransportbeheer. De leidingen

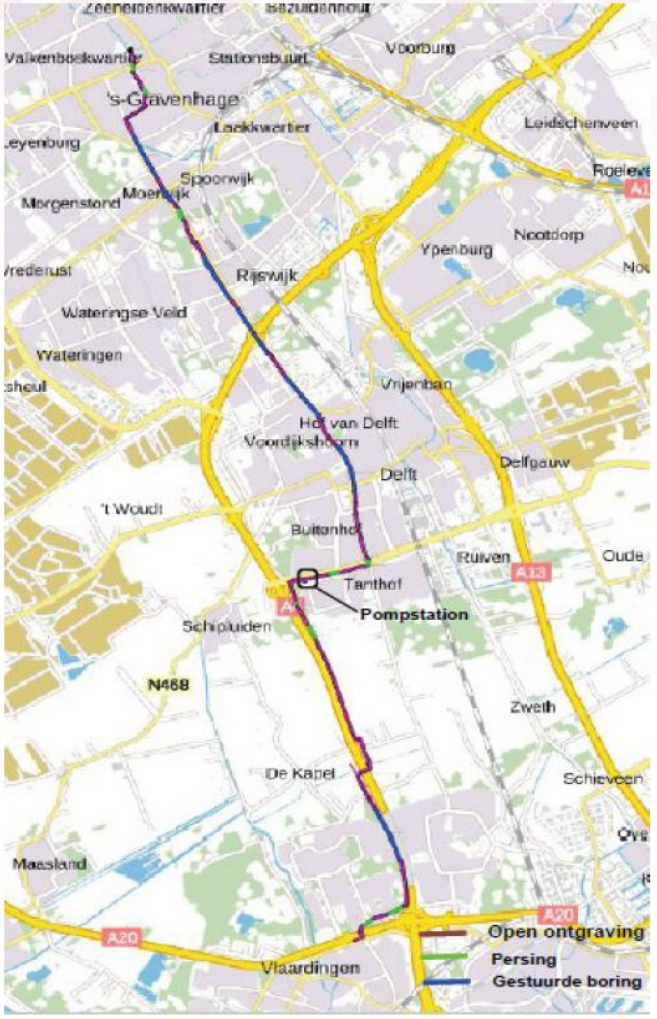
provincie ZUID HOLLAND

Deeltracé VL-DH in een notendop

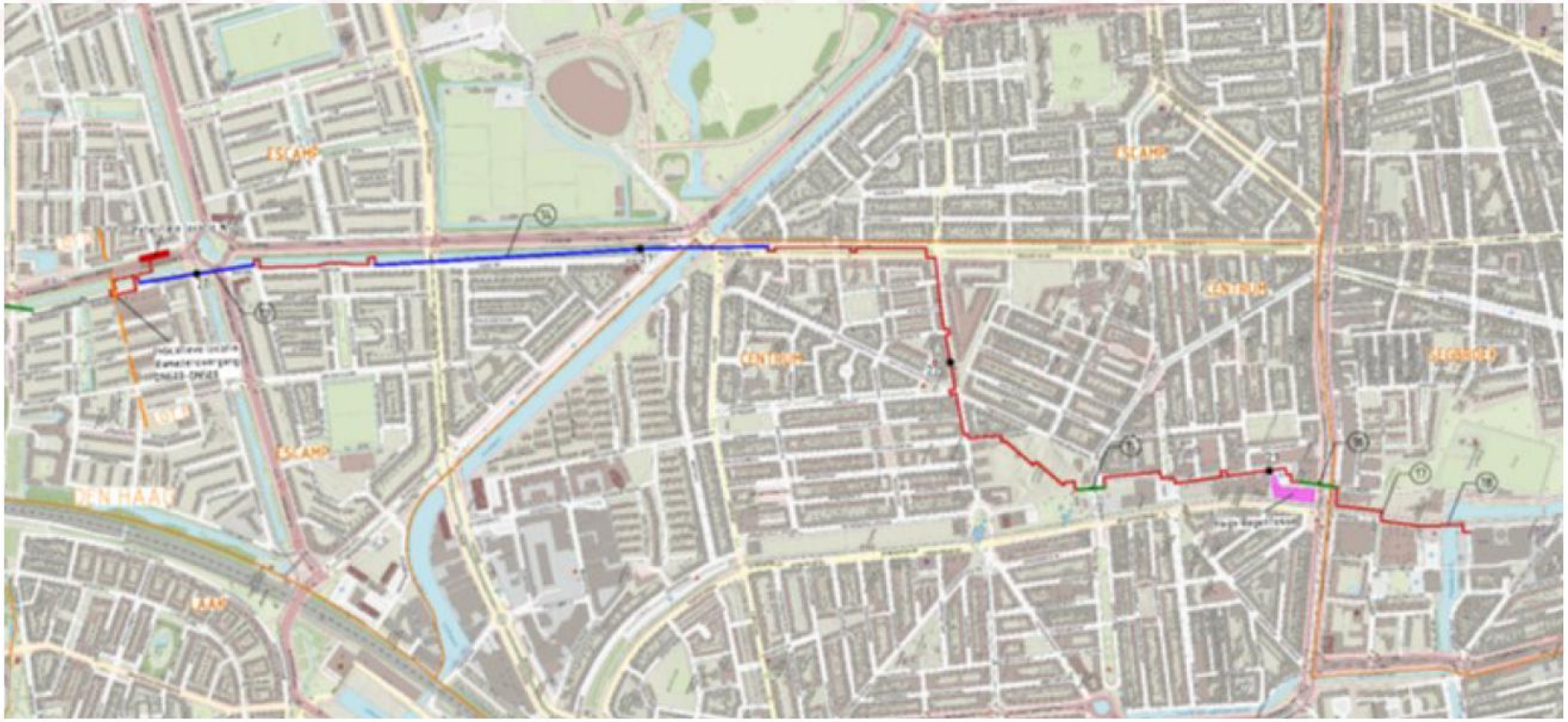
- Deeltracé Vlaardingen – Den Haag (ca. 23 km) tot stand gekomen in nauw overleg tussen WarmtelinQ/LdM CV en o.a. RWS, Hoogheemraadschap Delfland en 6 gemeenten:
  - Vlaardingen
  - Schiedam
  - Midden-Delfland
  - Delft
  - Rijswijk
  - Den Haag

Bestaat uit:

- 2 leidingen (aanvoer- en retourleiding) met buitendiameter van max 900 mm, div. T-stukken voor aansluiting lokale warmtenetten en een pompstation in Delft
- Ondergronds (m.u.v. aansluiting bij Uniper + het pompstation)
- Bedrijfstemperatuur 120 graden,
- Ontwerpdruk 25 bar

Tracédeel Den Haag (voorl. VO)

Kruisingen:

12. Middachtenweg
13. Erasmusweg
14. Laakkanaal
15. Delftselaan
16. Loosduinsekade
17. Tripstraat (tram)
18. Verversingskanaal

Aanlegmethode:

- open ontgraving (rood)
- GFT persing (groen)
- HDD boring (blauw)

Keuzeproces deeltracés 2014-2020

- 2014/2015: bureaustudie Eneco
  - naar mogelijkheden van leiding tussen Vlaardingen en Den Haag.
  - resultaat: voorkeursvariant via Midden-Delfland en Delft
  - uitwerking naar ontwerptracé

- 2016/2017: ontwerpateliers Eneco
  - met alle gemeenten, RWS en het Hoogheemraadschap
  - onderzoek/bespreking alternatieve (deel)tracés

- 2017/2018: Minst belemmerende alternatief (MBA) Eneco
  - Onderzoek/afweging van 2 varianten per deeltracé (oorspronkelijk ontwerptracé + hoofdvariant uit de ontwerpateliers) op verschillende criteria: *overlast op bewoners/bedrijven, impact op bomen/groen, afhankelijkheid projecten derden, mogelijkheden werk met werk, afzetmogelijkheden voor lokale netten, vergunningen, grondposities en bestemmingen en kosten*

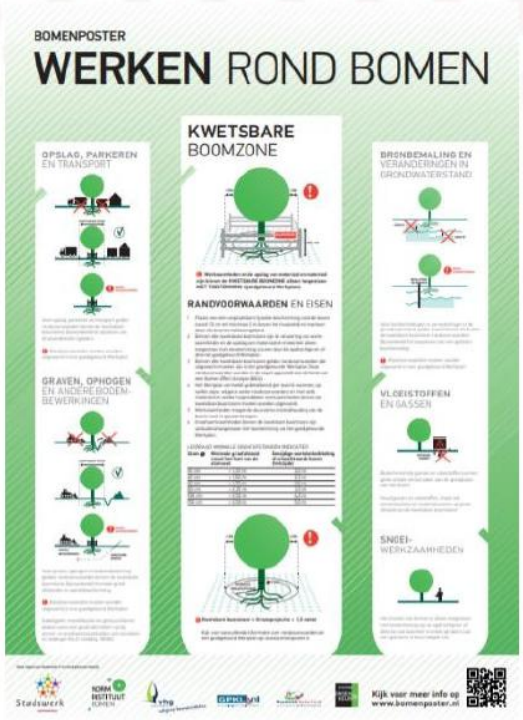
VO tracé Vlaardingen – Den Haag

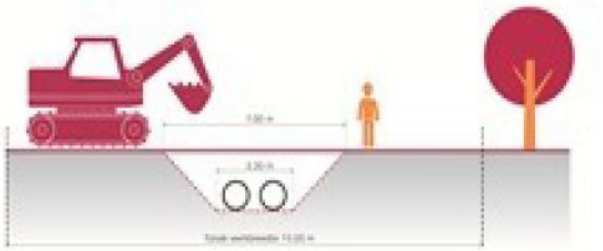
- 2018/2019: Opstellen Voorlopig Ontwerp
  - herijking MBA naar stand van zaken 2018
  - uitwerking tot VO o.b.v. onderzoek ter plaatse, eisen en randvoorwaarden en beoordelingsronde van alle stakeholders (alleen in uitzonderingen is – in overleg met betrokken partij afgeweken van het MBA)
  - In het VO zijn alle onderdelen van het tracé uitgewerkt:
    - *exacte route in x/y-coordinaten;*
    - *uitvoeringsmethode (open ontgraving/persing/boring);*
    - *benodigde werkruimte en afsluitingen van wegen en overige infrastructuur*
    - *benodigde aanpassingen aan boven- en ondergrondse infrastructuur op hoofdlijnen (benodigde kap van bomen, verleggingen van kabels & leidingen derden en verplaatsen van bovengrondse objecten)*

- 2020: uitwerking naar Detail Ontwerp t.b.v.:
  - provinciaal inpassingsplan + MER
  - definitieve besluitvorming en vergunningaanvragen
  - bestek en aanbesteding

Bomen en groen

- Tracé bepaald met oog voor behoud van groen (o.a boringen)
- Groene partijen vroegtijdig betrokken
- Landschapsarchitect voor herinrichting
- In geval van kap: (elders) **herplantplicht**
- Werken nabij bomen: beschermende voorzorgsmaatregelen

Besluit PS 18 december 2019

- Op 18 december jl. hebben PS besloten om voor de warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag een **provinciaal InpassingsPlan (PIP)** op te stellen en de **provinciale coördinatieregeling (PCR)** toe te passen en MER op te stellen.

- Het PIP bestaat - net als een gemeentelijk bestemmingsplan - uit een toelichting, regels en een digitale verbeelding (plankaart), legt ruimtelijke bestemmingen vast, maakt beoogde functies mogelijk en beschermt deze tegen ongewenste invloeden.

- Goede redenen om bij dit project te kiezen voor **Provinciaal Inpassingsplan**:
  - samenhang en continuïteit van inhoud en proces
  - voorkomen/beperken van risico's en maatschappelijke kosten
  - een integrale ruimtelijke afweging en besluitvorming doordat er sprake is van één coördinerend orgaan, één gezamenlijke voorbereidingsprocedure en één beroepsinstantie.

Provinciaal Inpassingsplan (PIP)

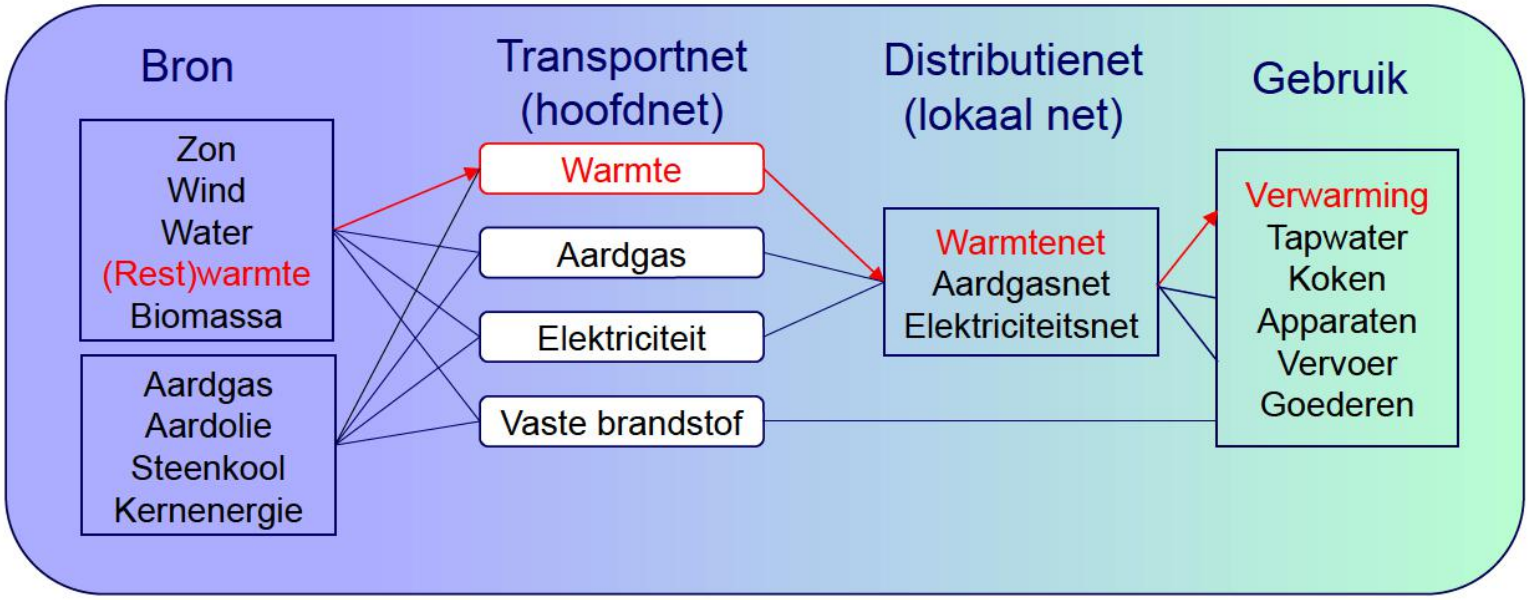
Plangebied in zes gemeenten (> 20 best.pl.)

- Doel is het planologisch vastleggen van:
  - zones voor de leidingen/bouwwerken en
  - beschermingszones

- Bestaande functies/bestemmingen zo veel mogelijk handhaven (d.m.v. dubbelbestemming)
- Een PIP vervangt het bestemmingsplan ter plaatse
- Gemeenten mogen de bestemmingen - tenzij anders geregeld - gedurende 10 jaar niet herzien, daarom:
  - Mogelijkheden inbouwen voor gemeenten voor het aansluiten van toekomstige warmtenetten

Energiesysteemketen

- Het PS-besluit (PIP en PCR) gaat over de infrastructuur voor het warmtetransport, niet over de bron c.q. het gebruik

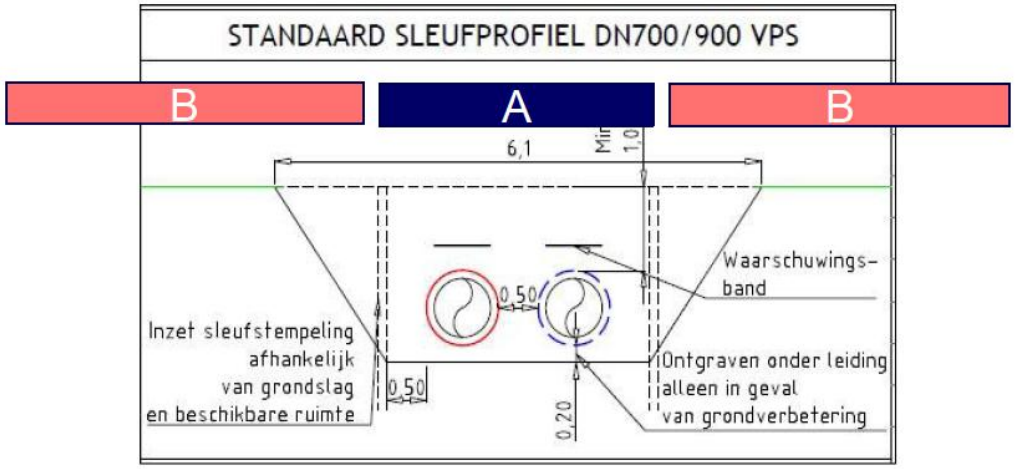

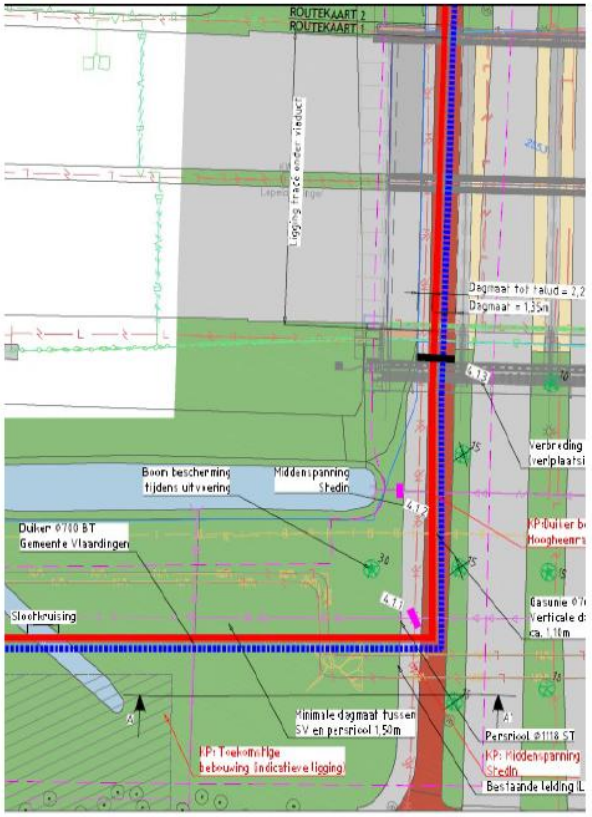
Verschillende zones leiding

A. Leidingenstrook van circa 3 m breed:
   - Een heen- en retourleiding
   - diameter max 900 mm met een tussenruimte
   - min. 1 diepte

B. Beschermingszone van circa 10 m totaal

C. Tijdelijke werkstroken en - terreinen
   ca. 15 m – 30 m breed

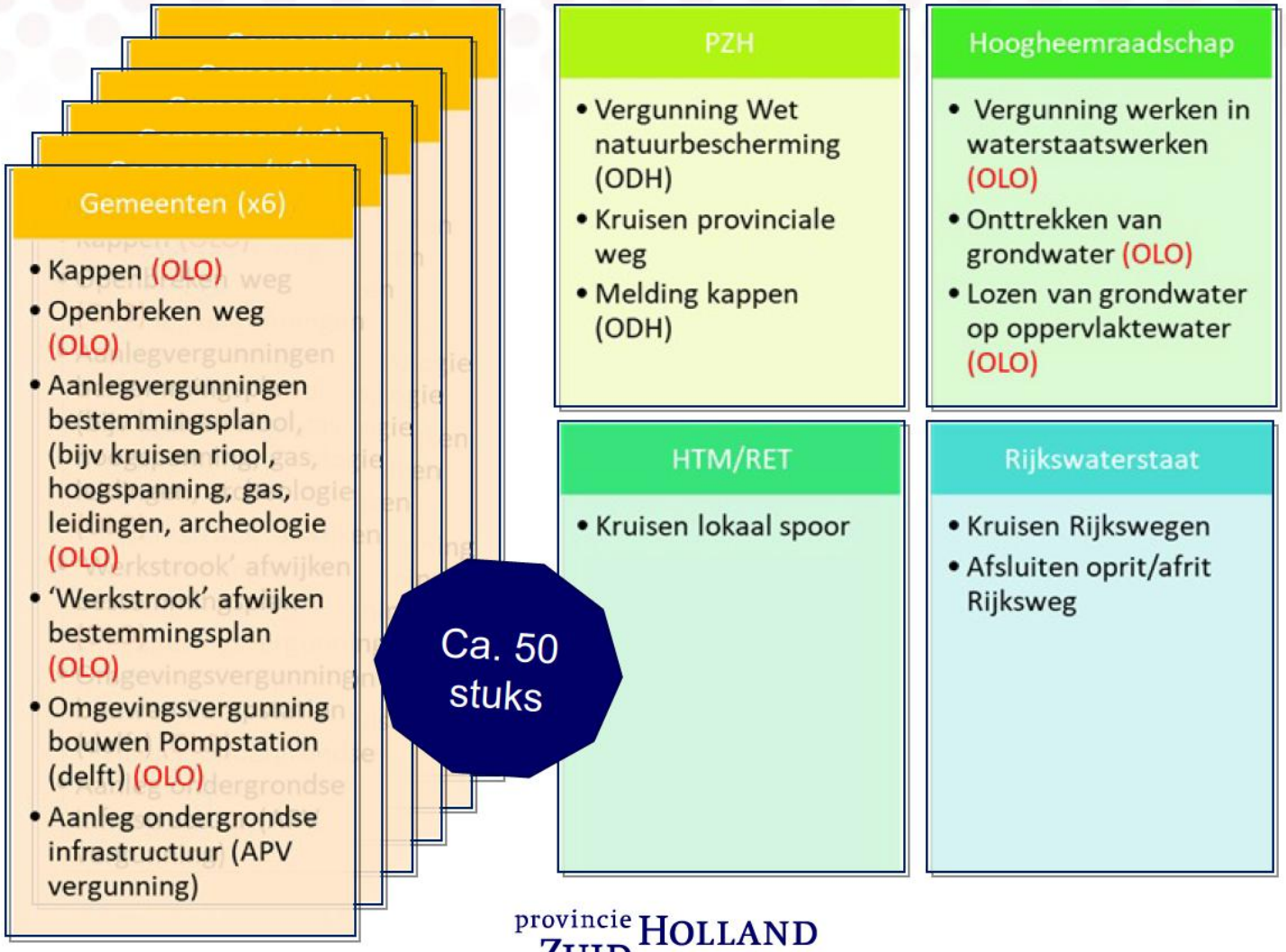

Provinciale Coördinatieregeling (PCR)

- PS besluiten om voor een project van provinciaal belang alle vergunningprocedures op elkaar af te stemmen via de PCR.
  - 'alle' vergunningen volgen dezelfde uitgebreide Awb-procedure met zienswijzenronde
  - gemeenten, Hoogheemraadschap en RWS behouden in beginsel hun normale bevoegdheden
- Na besluitvorming (door alle bevoegde gezagen) volgt één gecoördineerde en kortere beroepsprocedure (6 mnd)

- Volgen van de PCR is niet verplicht, bepaalde vergunningen kunnen dus buiten de coördinatie blijven als dat vanwege de inhoud en/of het proces wenselijk is

Welke vergunningen in de PCR?

provincie ZUID HOLLAND

M.e.r.-procedure

Op grond van Besluit m.e.r. was het project incl. grondwater-onttrekking niet m.e.r.-plichtig, maar m.e.r.-beoordelingsplichtig

De PAS-uitspraak van 29 mei 2019 heeft dit gewijzigd

- Aanleg: tijdelijke emissie van stikstofdioxide (>0,4)
- Significant negatieve effecten op de instandhoudings-doelstellingen van nabijgelegen relevante stikstofgevoelige Natura-2000 gebieden kan hiermee **niet** op voorhand juridisch worden uitgesloten:
  - Wnb-vergunning/Passende Beoordeling nodig
  - Plan-m.e.r. voor het PIP nodig
  - Project-m.e.r. voor vergunnigen →

Combi-MER

- Hierop is de uitgebreide M.e.r.-procedure van toepassing → zie planning op hoofdlijnen

Onderbouwing PIP

Voor het vaststellen van een PIP is onderbouwing nodig op:

- Nut- en noodzaak/alternatieven
- Beleidsmatige inpassing
- Tracékeuze
- Gevolgen voor het milieu en landschap
- Financiële uitvoerbaarheid (op hoofdlijnen)

Deze onderwerpen zullen worden beschreven in de toelichting op het PIP en in het MER

De financiele uitvoerbaarheid wordt m.n. bepaald door:

- Kosten voor aankoop/pacht/huur van gronden
- Kosten voor conditionering van gronden + bouw leiding/bouwwerken
- Kosten voor herinrichting en onvoorziene schades.
- Leges, precario en ambtelijke kosten enz.

Hiervoor worden ook verschillende overeenkomsten gesloten tussen:

- LdM CV en elke gemeenten: SOK/UVO
- LdM CV en PZH: GREX/(anterieure) overeenkomst

Verschillende overeenkomsten

Doel: tijdige, heldere afspraken bij aanvang en gedurende samenwerking.

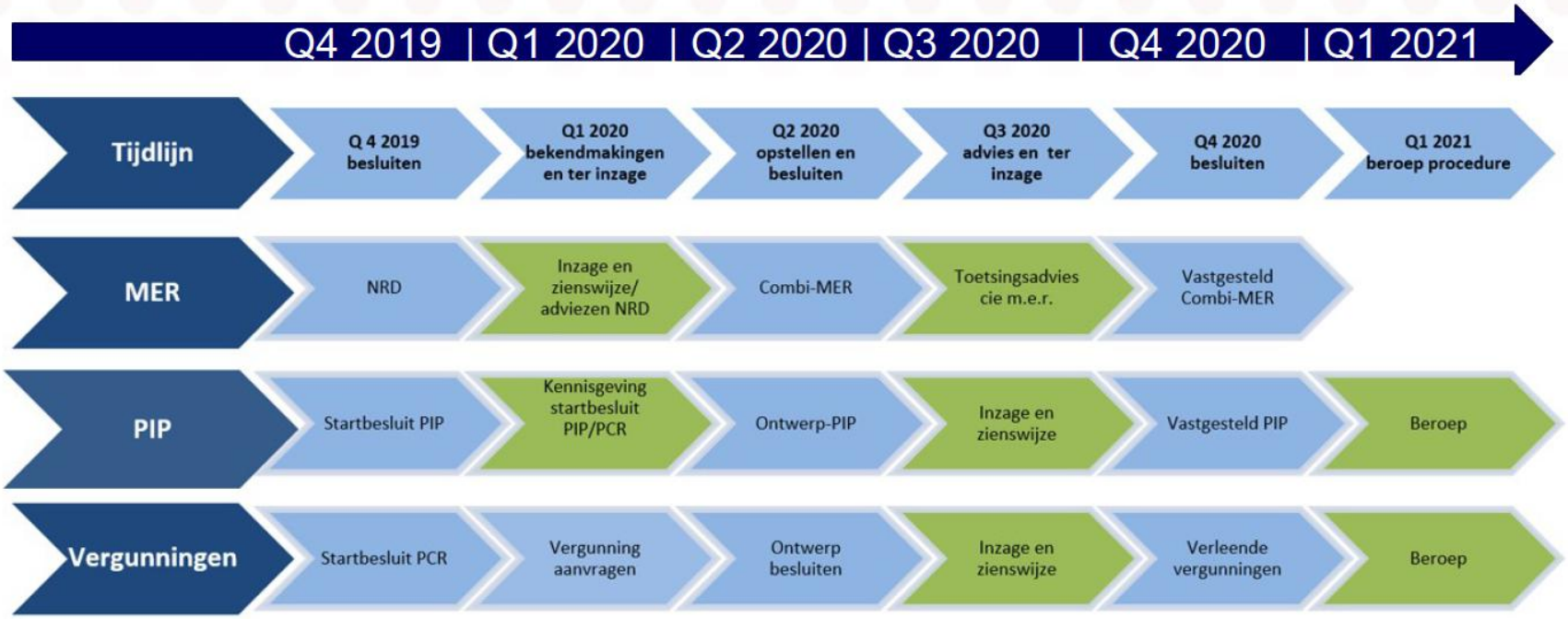
Tussen LdM CV en gemeenten:

- Met elke gemeente 2 overeenkomsten:
  1. Samenwerkingsovereenkomst (SOK): procesafspraken samenwerking, kostenvergoeding, “anterieure ovk”
  2. Uitvoeringsovereenkomst (UVOK): technische, juridische, organisatorische, financiële en maatschappelijke aspecten) m.b.t. aanleg en ligging leiding.
- Overeenkomsten qua structuur en inhoud voor elke gemeente zoveel mogelijk gelijk

Tussen LdM CV en provincie:

- 1 overeenkomst m.b.t. vergoeding van ambtelijke kosten, eventuele planschade vanwege het PIP enz.

Planning PIP/PCR op hoofdlijnen

- In Groen zijn de inspraakmomenten aangegeven
- Start aanleg 2021 → start warmtelevering 2023
  planning gebaseerd op Convenant Warmterotonde Gasunie/EZK, sept. 2019

Participatie en omgevingsmanagement

Uitgangspunten van LdM CV

- Wij kennen onze omgeving en onze omgeving kent ons
- Bouwen aan vertrouwen
- Voorkomen van verrassingen
- Proactief en samen
- Transparant: gelijke behandeling

Organisatie

- Elke gemeente een omgevingscoördinator
- Gezamenlijke werkgroep Communicatie

Vragen??

Vervolgstappen PIP/MER/PCR

- **Horen** gemeenteraden door gedeputeerden
- Vaststellen **ontwerp-PIP + ontwerpbesluiten PCR** en **MER** (door GS, HHD en overige bevoegde gezagen)
- GS besluit over (anterieure) overeenkomst
- Bekendmaking en **ontwerp-PIP/PCR/MER ter inzage** (6 wkn)
- **Zienswijzen** kunnen door eenieder worden ingediend
- **Advies cie. MER** inzake het MER
- *Hoorzitting* indieners zienswijzen (statencie.)
- **Vaststellen PIP/MER** door PS + **beschikkingen** (door GS, HHD en overige bevoegde gezagen)
- Bekendmaking en vastgesteld PIP/PCR/MER ter inzage (6 wkn)
- **Beroepsmogelijkheid** voor belanghebbenden
- **Gecoördineerde beroepsprocedure** bij RvS (6 mnd)

Projectplanning

Fase	Planning
Concept voorontwerp gereed	Medio 2019
Detail Ontwerp gereed	Eind 2019
Start PIP	Eind 2019
Indienen vergunningen	Medio 2020
Start aanleg gehele warmtetransportleiding	2021
Start warmtelevering	2023

Planning gebaseerd op ondertekening Convenant Warmterotonde Gasunie/ EZK (September 2019)